

Відсутні числа

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
що середі, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.
Рубрикатор вкортає своїм на попередню
заборону. — Рубрикатор неоплачений
згідно з вкорта.

Передплата на „Буковину“
на цілий рік 20 Кор. — ост.
на шість місяців 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ — „
Повинна число листів 16 ост.
Передплата і відомості на іноземні
платні в Чернівцях.

Селянські змови.

Тому кілька літ у нас на Буковині багато крику паробила сама згадка про те, що селяни можуть страйком уніміти ся о більшу платню за свою працю. До страйку в нас не дійшло, але всі бук. газети, особливо пільхетера Gazeta Polska, перешали через три місяці, що, як можна, можна, аби пан більше платив селянинові?! Показала ся притім ивразно та нужденна польська гонористь, той славний польський демократизм, що признає чоловіка що-ліво під барона, а без панської клямки не може жити.

Та се вже минуло і нам не мило згадувати подвиги людей, „так дуже“ прихильних паробила. Тимчасом самі селяни, недовольні наші сусіди з Галичини, пригадали нам сего року сю справу. Справа їх паробила була багато краща сего року. Тепер, коли вона успокоїла ся, варто її пригадати си.

Справа була така:*) На весні сього року, паробил Великого вибухнув масовий страйк різних робітників у Мільничині, що розширив ся потім і на Борщівщині. Страйкувати почали найбільші громади як: Пилипче, Михалків, Іване Пусти, Ніпра, Ермаківка, Ольховець, Кривче, Панівці і інші. Причиною сього страйку була економічна нужда. В тих селах люди мають дуже мало землі, ледве 4—6 господарів у селі може вижити з пшавого, інші мусять шукати заробітків, а заробіт-

ків пільхих крім дворів нема. В дворах по більшій часті позасідали жиди, бушні шинкарі та ляхварі. Яку платню давали вони селянам, про се читаємо депо в парламентській інтерпеляції послів Танячківича і Окувевського: „В Кричу в посілости жиди Мельцера давали робітникам по 20 кр. за день роботи; а з того мусять іще сплатити платити по 5 кр., а настаннинові по 3 кр., так, що йому самому лишило ся по 12 кр. денної заплати. Арендатори платять за причину такого обниження платні те, що за аренду платять чини піднесені як можна найвище. Дідичі знов жалують ся на лихі аграрні відносини, на обтяжене сільських господарств“.

Перебіг страйку був зовсім спокійний. Люди тримали ся купи. До сїд, де вибухнув страйк не йшли на роботу люди із сусідніх сїд, а як прийшли навіть і дізнали ся про страйк, вертали зараз назад домі. Не помогло й військо закидано до літкених страйком громад. Прийшло, люди захоували ся спокійно, вони посідали і мусять вертати. Розуміють ся, що вернуло аж з наказу міністерства, спонукаючого інтерпеляціями постів-Управління у віленській парламенті. Пани, що платили досі по 8—30 кр. за денну роботу, розуміють ся на власнім харчу робітника, спровадили собі Гунухів і Малуриів, але показало ся, що користі з них ніякої, а кошти значно більші, ніж те, чого домагали ся страйкомі.

При кінці мая наренні страйк почав притихати, дідичі понижували платню (4—25 кр. понад звичайний стан) і люди повертали

здебільшого до роботи. Не полагоджено лише страйку в трьох селах, у двох пільхичів і у одного жиди; ті три завили оборонне становище і хочуть діждати ся того, щоб їм мужики покорили ся. Сей спокійний, поважний страйк мав зробити в цілій окрузі велике вражіння. Дідичі признали страйкувачам по більшій часті рацію і навіть ті, де не було страйку, понижували своїм робітникам платню.

Ще кілька слів про „лемне царство“ Барфелда і трьох Екганів, як назвав дописувач „Діла“ сего Панівці, чи разне гірші відносини мужиків у тім селі. Той пан Барфелд платив своїм пановельним підданам: А. Готівкові зимовою порою: а) дорослому робітнику (хлопам, парубкам, жінкам і діткам) при машині або до гая 10—12 кр.; б) хлопцям, погоничам, або при машині 8—12 кр.; в) хлопцям в цілому найбільше 25 кр. На весні при сапаню: дівкам, жінкам і парібам 15—20 кр. б) підрукам 12—15 кр. в) найвнтрешнішим старшим робітникам, хлопам, що ведуть у сапаню перед 25—30 кр. Літом в жнива при стирті, коло машини, (бо зрештою косять і жнуть за сїд): а) дівкам, жінкам і парубкам 15—20 кр.; б) найвнтрешнішому робітнику хлопцям найбільше 25 кр. В осєні при копаню бараболі: а) дівкам, жінкам і парубкам 15—20 кр., найвнтрешнішому хлопцям, що веде перед, найбільше 30 кр., підрукам 12—15 кр. або в натурі 15-ту міру бараболі (перед тим дана 12-ту міру і платня до 35 кр. Б. При роботі за сїд або за шульок дав: а) жита

сїд 13-ий, або пшениці жатої сїд 14-ий, м) півса, ячменю і кошеної пшениці сїд 15-ий, г) пшениці мішанки сїд 10-ий, д) кукурудзи пшаві 3-ий шульок, але без кукурудзи, гарбузів і фасолі, а се зменшене партієт тої платні до половини. Таї час роботи в додатку ще довгий над міру. До роботи стають люди досвіта, в вертають пізним смерком. Коби то ще всьо, то й не таке-б то ще лихо! Але пан Барфелд умів й уменшувати платню. Не даром то він піддав три міністерські теки різній Екганів: теку різниці і президію „ржонднові“ Пухимоні Екганові, лісову теку синові Пухима Андрієльові Екганові, а теку „гидлю“ і пропінанці другому синові Пухима Абрамкові Екганові. І так при виплаті, що відбуваєть ся в неділю перед похилом, присутній Барфелд і всі його міністри. Заки виплатить кому гроші, звертає ся до всіх трьох своїх міністрів, питаючи ся чи той а той не має з ними якого рахунку. Розуміють ся, все знайдеть ся якийсь рахунок, а ти, хлопе, божи ся в клени ся, що ти не винен нічого, не допоможе! Дістанеш десятку частину запрацьованої платні, а решту відтисне собі пан дідич за твій відуманий рахунок, а не твій, то твійого небіжника тата, або небіжника мамуні. Запан впрод, рекурсу нема — гони! В „Ділі“ в дописі: „Образки з країни емігранції і страйку“ ч. 100 і далші за сєй рік наведено цілі десятки таких прикладів. Крім того ніхто не рушить ся кроком, аби не оплачувати ся. Хто хоче дістати роботу на лаві або в сіці, хто хоче дістати дозвіл збирати гриби (роз-

*) Гл. Л. Н. В. книжка VII.

26. продовження.

ВІДРОДЖЕНЄ.

ПОВІСТЬ

Гр. Л. Н. Толстого.

Перекладє Василь Симонч.

ЧАСТЬ ДРУГА.

Коли Маслова увійшла до канцелярії, смотритель підняв голову і, не спираючи ні на Маслову, ні на Нехлюдова, сказав: „можете“ і продовжав знов своє читанє.

Маслова була одті знова по давньому у білий намет, в юбє. На голові була у неї хустина. Підійшовши до Нехлюдова і побачивши його холодне лице, вона багрово почервоніла і, перебираючи рукою поду наметана, спустила зір.

Запозитанє її було для Нехлюдова потвердженням слів шпитального плавчара.

Нехлюдов хотів обійти ся з нею, як перше. Але він не міг подати їй руки, мимо того, що хотів: так вона була йому протина.

— Я привів вам яку вістку, — сказав він рівним голосом, не глядячи на неї і не подаючи їй руки, — в сенаті відказали.

— Я була на се приготівана — відозвався вона динним голосом, немов захищала ся.

Давніше Нехлюдов считав би, чому вона говорить, що була на се при-

готована; тепер він лише подивив ся на неї. Очі її були повні сліз.

Но се не лише не змечало, а навпаки іще більше роздражнювало його проти неї.

Смотритель встав і став ходити по кімнаті взад і вперед.

Мико підрав, ану спочував тепер до Маслової. Нехлюдов не так уважав за потрібне виразити їй своє співчутє зади сенатської відмови.

— Ви не впадайте на дум, — сказав він, — прошенє на найвище імі може вийти, і я надію ся, що...

— Та я не об тім... — сказала вона, жалісно морсами співними очима поглядаючи на него.

— А що?

— Ви були в лазареті і вам певно сказали про мене...

— То щож, се наша річ, — нахмурившись холодно сказав Нехлюдов.

Заспане молихь почуте ображеної гордості підняло ся в ній з новою силою, як лиш вона згадала про лазарет. „Він, чоловік світла, за якого шастем уважала би вийти вожда панька високої класи, предложаи свою руку сїй жєнщині, і вона не могла підодати а знизала ся з єсидишєром“, — думав він, з неприємністю поглядаючи на неї.

— Ось піднімає прошенє, — сказав і, діставши з кишені велику куверту, поставив її на стіл. Вона втерла сльози лїням хустини з голови і сіла за стіл, питаючи, де і що писати?

Нехлюдов показав їй, що і де писати. Маслова сідела за столом, попра-

вляючи лівою рукою рукав правої. Книжка стояла над нею і мовчки гляді на її нахилєну над столом спину, зрізка подригуючу від здержуваннях ридань і в душі його великі з собою боротьбу почути ала і добра: ображеної гордості і жалю до неї терличої і се останнє почутє побіждало.

Що було перше: чи вперед він серцем показував її чи вперед згадав і себе, свої прогріхи, свою жєрєтє власне в тім, в чім він перівав її, — не тинив. Але параз в той час він спечував себе винуватим і змилував ся над нею.

Підписавши прошенє і обтерши застарєваний чернилом палець об юбку, вона встала і поглянула на него.

— Що би ви найшло і що би ви було, пізно не змінити моего рішенє, — сказав Нехлюдов. Гадєа про се, що він пропінє її, привневолювала його до спочуванєа жалю і ніжності до неї, і йому бажало ся потїшити її. — Що я сказав, то зроблю. Кудь би вас ви пісзали, я буду з вами.

— Надурно, — поспішно перебила його Маслова і лише її розвєспило ся.

— Роздумайте, чого вам буде потрібно на дорогу.

— Спасєбі. Нічого, даєть ся, особливо.

Смотритель підійшов до них, і Нехлюдов, не дожидуючи його замітки, попрашав ся з нею і вийшов, дізнаючи відколи перед тим не дізнаваного почутї тихої радости, спокою та любови до всіх людей. Радувало і підіймало Не-

хлюдова на недосвітину ним вистєту співанєа того, що івані постунки Маслової не є в силі змінити його любови до неї. Незаб вона зазичувєть ся до фєльдшєра, се її річ, він любови її не зади себе, а зади неї і зади Бога.

А між тим зазичувєть до фєльдшєра, за нї Маслову пропінє з лазарета, і в нї повірив Нехлюдов, лємачи лише в тім, що, по розпорядженю фєльдшєрї прийшовши за грудним чєм до антики, номіновєт на віні коридора, і заставши там одного фєльдшєра високого з подлюбним лицєм Устїновєа, який від данєа надїдає її спєкєа мїланєвєстєю, Маслова вириваєть ся від него, так сильно відтругила його, що він упав на полку, а авї упави та розбили ся дві склянки.

Старший доктор, що власне переходив коридором в той час, почувши брєнєкїт розбитих склянок і побачивши розрушєнє Маслову, що набїгла з антики, сердито нахилєв ся на неї.

— Ну, добродїйно, як ти ставєш тутї дурнїцї виправляти, то в тебе винину звїдєн. Що стало ся? — звернув ся він до фєльдшєра, глядячи на него стрєго похєрє окуларів. Фєльдшєр, усємїхлюєчись, став оправдувати ся. Доктор, не дослухавшись, підїмєи голову так, що став глядіти в окуляри і шїшов до дому. Того самого дня смотритель дістав пислєа, приєздити на мїєє Маслової иньшу номічанєю статочнїйну.

Ось і в сїм зємєла пізла пана Маслової. Виникєнє з лазарета під покривєю зазичанєа до мужики, дуже болячо

До якої міри камені причислив Нехлюдов людей, перед котрими суспільність була далеко винуватіша, чия воля перед суспільністю. Це були люди похвалні, одурені річчю гнетом і злими напрямками, як той хланиця з індіанцями і сотня інших людей, яких бачив Нехлюдов у тюрмі і поза тюрмою, яких усюди знав та й вичає систематично доводити до немочного неписьменства того поступка, що його зовуть злочинами. Д

Оголошена звичайні приймають ся по цій 20 сот. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. від стрічки. Подяки і привати донесеня по 30 сот. від стрічки.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО), улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дитяй.

Літні капелюхи легонькі, «літлові» і Ledon, по-дешеві, Dgarrr і в різних модних «арбах».

Товари обувні, лиш добрі «абрикаті» для панів, дам, дівчат і дитяй. Головний склад фран-пускої фабрики обуви A. Carek і Hewlett & White, в Англії. — Lawitennis-черевики і білі черевики ірхоні.

Сандали Квайпа різної величини.

Домові черевини всілякої якості.

Всілякі артикули для їзди на велосом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найкращі і найліп-ші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дитяй.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тини для панів. (Schattensprenger).

Рукавички з винок для панів панів і дитяй.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і в найліп-ших туркських «абриках, Glasé-рукавички під по-ною гарантією.

Біле з найкращіших «абриках під гарантією, біле і в різних модних «арбах» для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-відшого «асону».

Краватки на літо а найновішим англійським роді.

Панчохи, хустини, пасочки всілякого роді.

Посилки на провінцію все відвортною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ни і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і єдине руске Товариство асекураційне, обезпечає бу-динки, уряджене домашнє, скот, господарські знаряди, абіате в зерні і соломі, сіно в стогох і будинках против шнїд огневих.

Стан фондів гаранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий .	245,814 кор.	52 сот.	
Резерва премій .	148,480 „	— „	
Фонд спеціальний .	1,624 „	80 „	486.145 кор. 92 сот.
Фонд основний .	72,000 „	— „	
„ експериментальний .	18,168 „	60 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, усілякі обезпечення користні, а шкоти ліквідують ся безпроблемно. До кінця 1899 року ви-носили виплачені шкоти 1,669,563 кор. 38 сот. Поліси „Дні-стра“ приймає Банк красний при пожитках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Тowa-ристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає най-користийніші услїя, преставляє своїми фондами найбільшу гаранцію і видає позик і кнїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоварищенє зареєстрованє з обмеженою порукою, удїляє пожитки за опатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні заїнтабуліцією або порукою двох підповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський виносить 50 кор., виносє 2 кор. Членом бу-ти і пожитку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформацій удїляє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви-платив агентам по конець 1899 р. провінції 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в недїлю і свята від 9 до 11 години рано.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під заарядом Володимєра Сєрегого.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стоцького	1.50 кр.
Буковинська-Русь др. Смал-Стоцького	1.20 „
Листи з лекції Оліва Шингга	20 „
Людина, Оліва Кибилянської	40 „
Царина	1.20 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори Юрія Федьковича I том.	1.00 „
Чума горілава, Омелян Попович	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Пісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 „
Образки з природи, Іван Спїжко I. і II. том. по	5 „
Бесїди про часи козацькі	75 „
З села, Богдан Лещак	20 „
Гадки про потреби Українців	15 „
Сина книжечка, в дуже гарній оправі, В. Стефанія лич	70 „
Приказки, книжечка для веселих людий, Ів. Давидовича	8 „

На пересилку треба додучити 5 гр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

на саїмці промислової кури в н. к. технологічній промисловій музєю у Відні
улиця Руєка ч. 11. Чернівці, улица Руєка ч. 11.

Відомує павити знаменїтї П. Т. Публау, що наготовляю всякого роду обуви для мушї, жїтїни і дїтей а то і всіля найновїтїших «асонів» як: черевини гладкі, та в ядї острєжїнастія з ортопедичним апаратом і в обмеженїх прирїдком до вигїдного порушуваня.

Через пошенє моїх черевини знають ся вже нагїтїти та всілякі наростї на ногах. Добре і соудїмо приїде, тільки обов'язком буду старати ся адобути собі адогоченє кнїтих замовленї.

З поважанєм,

ІВАН ДІК,

спеціальна робїтня обуви.

Поводїмої черевини наготовляю ся тільки в заграничних шкїр.

За редакцію відповїдає Іван Созанський.

Виходять в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Решення з'являються одразу на наступний
випуск. — Рекламувати можна
вільно від порту.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на один рік	20 Кор.	—	ост.
на рік року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Надходження чинах нашіть 10 коп.

Передплата і відомості на листівку
платити в Чернівцях.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Чеські денники обговорюють те-
пер всі можливі плани правитель-
ства. Між іншим обговорюють
також справу нового регулятиву
палати північ. Politik доносить,
що др. Кербер вже уложив новий
регулятив і проект закону, на під-
ставі якого кожний посол буде
побирати 4.800 корон річно. Посли,
які стануть перешкоди в парла-
ментах, будуть тратити діти. Подорож
Кербера до Індії має мати велике
політичне значення, а по його повер-
ненні до Відня, дискусія над вну-
трішньою ситуацією стане акту-
альною. Що до нового регулятиву і
закону в справі діт, Politik ще не
може сказати, чи правительство ті
справи наміряє пред'явити парла-
ментові, чи окремому. В другій
ситуаційній статті Politik обговорює
трохи своє докесення в справі намі-
реної зміни регулятиву посольської
палати. Іменно подає, що прави-
тельство аргументувало лише еконо-
мічний проект зміни регулятиву і
предложило його цісареві в Індії.
Правительство виправдовало загалом
кілька проектів на випадок, коли
би парламент зібрався тепер, або
коли би був розпущений і вибрано
з нових виборів. Є також проект,
який пропонується би парламенту,
вибраному на підставі нової
виборчої ординації.

Politik і інші чеські денники
домагаються також, аби зрештою
дану правницю, якою
програмою має бути відома адре-
са гр. Дідушицького. При тій наго-
ді чеські денники дуже остро уда-
рюють на Йворського і наказують

наказу, що вже більше его в пар-
ламенті не добачати.

В віденській ситуаційній листі
Politik визнає правительство, аби
цілим своїм впливом посприяти
утворенню нової більшості, до якої
увійшли би також чеські послы.
— Бауд зроблений через розбите
більшості мусить бути знов
направлений. Також в угорській,
бельгійській і італійській парла-
ментах довелися до переведення савант
відносин в той спосіб, що по мож-
ливості унаслідком жалани меншос-
тності, але давню більшість позначено
ненарушеною. Німечку меншість
вже перекопано, що вона все може
стояти на відірваній становищі, але
більшість мусить шанувати. Біль-
шість не може мати охоти до злу-
ки з тими, які її розбили.

Війна в Хінї.

По успокоюючих вістях, що по-
ези в Пекін разом з просими чу-
жизнами ще живуть, і що князь
Чін старає ся вирвати їх з рук
розбієної черни і уаурпатора Гу-
аю, надходять нові вісті, які по-
тверджують давні докесення про ріш-
ня. Одна вчорашня денська з хін-
ського жерела доносить, що всіх
Європейців в Пекіні вимордували
Боксери під проводом князя Гуаю
і що князь Чін убитий. Урадували
ся лише два Європейці, які уті-
кли з Пекіну. З Шангаю доносять,
що там повинні ся едикт хінської
цісареві, який визнає хінське
півдні до вимордування всіх чужиз-
нів. Урядового потвердження сеї ві-
сти ще нема. Американський кон-
сул в Шангаю доносить, що Бок-

сери і хінські воли бомбардували
посольства перед остаточним ата-
ком дня 7. липня. Консул нахде
єк же найгірших вістей.

Французький міністер загранич-
них справ одержав з Шангаю те-
леграму, після якої генерал Ніх
пошир повстання під Пекіном і від-
пирас Чина і Юнлю. Сильний ро-
сійський підхід має побити Хінців
коло Лянгану, 40 миль на півдні
під Муждену.

З Шангаю доносять, що між
Європейцями найує там велика
паніка, бо з різних сторін запови-
дають велику ризик чужизни. Те-
леграф між Шангаєм і Чифу не
функціонує, і в наслідок того не
мож удержати зв'язи з офіцерами
ескадри. Відносини на залізничній
лінії в Пекіну на півдні, сучі дуже
непевні. Начальний інженер
просив о військовому поміч. В гірській
проході 300 Хінців ударило на
ліній сторожі в силі 100 людей;
двох козаків побило, трох ранено.
Хінці стратили багато стрільб і
амуніції.

Тунчан мав дня 6. липня
одержати писмо цісареві, датоване
15 червня, в котрім визнає ся,
аби як найскорше вислав свої вій-
ська до Пекіну, в цілі здушення
повстання. Писмо се було адресо-
ване також проти Гуаю. З причини
сего писма Тунчан мав дійсно рішити
свої війська до Пекіну. З Кантону
доносять, що Тунчан сів на хін-
ський корабель і відплив на північ.

Після обчислень денників в ве-
реси буде в Хінї 142.000 євро-
пейських і американських воли;
іменно Німеччина буде мати 25.000,
Франція до 12.000, Англія 27.000,

Росія до 80.000, а Америка 6.000.
Коли ще й Япон винесе решту
зможливих сил міжнародна ар-
мія буде мати до 190.000 людей.

З Тейтсін доносить, що між-
народні воли не можуть з собою
погодити ся. Окоди німці воли
здобули університет в Тейтсін і
півісали на будинку німцям хоруг-
гов. Проти того запротестував
американський консул на тій під-
ставі, що університет стоїть на
місці обнятим американським про-
тектором. Frankfurter Zing. доно-
сить, що російські воли в Тейтсін
рабують дома повинні чужизни-
ми. Офіцери стараються всіма
силами привернути карнієт в вой-
ску, але без успіху. Прийшло на-
вист до того, що один російський
офіцер мусів застрілити двох ро-
сійських воли, аби їх відстраши-
ти від роботи.

Вісти, що наспіли в останніх
днях із Хіні, перевищують не-
ясністю та суперечністю все
те, що йно до тепер про та-
машню ситуацію доносилось. Те-
леграфують, що цісареві надла
едикт, наказуючий мордувати Єв-
ропейців, та рішуче доносить о
едикті цілком протилежного змісту.
Після одних телеграм Гуан збоже-
волів, цісар і цісареві потросні;
після других всі воли здоровіськи
та спільно кермують антиєвропей-
ським рухом. Одні вісти доносять,
що князь Чін дійшов до Пекіну і
свинув Гуаю; другі казуть, що
Гуан розбив в пух Чінову армію,
а самого Чіва казав стратити. Од-
на телеграма зазначає, що послы

27. продовження.

ВІДРОДЖЕНЕ.

НОВІСТЬ.

Г. П. М. Токотого.

Переклад Василь Сімеон.

ЧАСТЬ ДРУГА.

XXXI.

Відсидка партії, з якою йшла Ма-
слова, була назначена на 3. липня. На
той день призначили свою подорож і Не-
хлюдов. В переломі його під'їзду при-
їхала до горада князівна сестра з чолові-
ком, щоб побачити ся з братом.

Сестра Нехлюдова, Наталя Івановна
Рагожинська, була старша від брата о
десять літ. Він ріс по часті під її впли-
вом. Вона дуже любила його хлопчиною,
окоди, перед самим весіллям вони зійшли
ся разом саме як рівні: вона 25-літня
панна, — він 15-літній хлопець. Вона
тоді була закохана в його помершим
приятелі, Миколі Іртеневі. Вони обоє
любив Миколу і любив з ним се і в
себі се, що було гарного і адляного
у всіх людей.

З того часу кожде мило своїм
плехом. Він сиротенів ся молодим
ідеям півсильною службою, лихим життям,
вона жила з чоловіком, якого вона
полюбила швидко, але який не лише не
любив всього того, що було важко для
неї і для Дмитра саме святим та доро-
гим, але навіть не порозумів, що се та-

ко, і уважав усі ті стремління до мораль-
ного усовирування і услужности для
людий, нікчемом до життя, багатством
понахати ся перед людьми.

Рагожинський був чоловік без імени
і становища. Але за се був дуже зруч-
ний сужає, який, потягнувши за собою
поміж лібералізмом в консерватизмом,
покористувався одним з двох напрямів,
який в даний час і в даний раз да-
вав ліній для його життя результати, і
передовсім, чим-то особливим, чим
він подобав ся жінщинам, зробив зна-
мениту, відносну, судову кар'єру. Вже
не дуже молодий познавозна ся з Нехлю-
довими за границею; закохав ся в На-
талю, який також не дуже молодий, і
оженив ся з нею майже проти волі ма-
тери, котра виділа в тій сполученні не-
сподіване.

Нехлюдов, хоча сирівав се перед
самим собою, хоча боров ся з тим по-
стутком, ненавидів свого шуриня. Антипа-
тичний він був для него ладна пультер-
ности почуття, самоутвердженого ограні-
чення і, передовсім, нелюбий був йому за
сестру, котра могла так пристрасно, емо-
ційно, швидко любити ету бідну на-
туру і щоб йому вгодити, заплутати
в собі все гарне, що було в ній.

Нехлюдов завжди справляла біль-
шу муку думка, що Наталя жінка сего во-
дохатого, з баласкою дивною, самоуі-
реного чоловіка. Він не міг удержати
навіть підраз до його дитин. І за ко-
дим разом, коли дізнавався ся, що На-
таля має бути матірню, дізнавався по-

чуття, подібного на свійшуте йна того,
що вона знова зарадила ся чимсь злих
від того чужого їм всім чоловіка.

Рагожинський приїхав самі, без дит-
тин, — дитин у них було двоє: хлопчик
та дівчинка, — і заминали злише чи-
сьо поразитишого готеля. Наталя Іва-
новна зараз таки поїхала до старого
помешкання матери, але по найшовши там
брата і дізнавшись від Аграсени Петрови-
ни, що він шийшим собі мешкання де
ниде, поїхала гуди. Брудний обслугач,
застригав її в темному, з тижнями зна-
хом, і за дні освітлюваному коридорі,
обавив її, що князя нема дома.

Наталя забачала уійти до чина
замешканого брата, щоб дізнати там
зашеку. Обслугач казав її тули.

Увійшовши до маленького двох по-
коїв, Наталя Івановна уважно оглянула
їх. На велику побачила вони знаву її
чистоту, акуратність та європейськості
обстанови. Се поспішно було для неї поле
і поразило її: На стеліку уявила зна-
ний її притесак з бронзовим посном,
порядно розложених портретів, панері, при-
бори до шкеса, томів „Уложених о на-
казаніях“, англійську книжку Генрі Джор-
жа і французьку Тарда, з вложенням до
неї званим їй правим великим ножем зі
срібнею рукою.

Приблизно коло стола, вона напівла
зашеку, в котрій просила прийти до
неї на-безпечно, твоя ний: і, зі здо-
ванням читачкою головою на се, що ви-
ліла, вернула ся до готеля.

Наталю Івановну цікавили генер з

відносин до брата для питання: його
подружжя з Катюшою, про яке прочула
у своїйшуте гораді, бо всі говорили про
се, і віддача землі хліборобству, котра
була нею виїска і уважала ся чимсь по-
літичним і небезпечним. Женичка з Ка-
тюшою з одного боку подобала ся На-
талі Івановні. Вона добувала ся тою
рішучістю, піддавала в ній і себе, якою
була вона і Дмитро і ті тирні дні, нім
вона віддала ся, але заразом з тим її
збирав страх на агаду про се, що брат
її женить ся з такою плагатою жінчи-
ною. Останнє почуття було сильнішим,
вона рішила, на спільно се можливо,
вижити на него і адержати його, хоча
знала, як се трудно.

Друга справа, віддача землі мужи-
кам, не дуже так лежала їй на серці,
але чоловік її дуже вірив ся з тим і
намагав від неї впливу на брата. Ігна-
ти Нікіфорович говорив, що такий по-
ступок переходить вину неосновності,
дегудушности та гордість, що повинити
такий поступок, — накомі загалом є зна-
можливість обсягати його — можна лише
бачаєм виправдані себе, самохвальби,
бажання, щоб неї про нього говорили.
Який сев має віддача землі мужикам,
щоб вони платили сплату собі самим?
— говорив він. — Як уже хотів се зро-
бити, міг продати через хліборобський
банк. Се мало би сев. Загалом його
поступок, що граничить з несоразливо-
стю, — говорив Ігнатій Нікіфорович,
думавши уже про оніку, і намагав від-
ійти, щоб вона на правду поговорила
з братом про сеї дивний намір.

ще до тепер живі та борються ся; друга рівночасно з усіми подробицями описує, як мордовано та різано поодиноких членів пекінської європейської колонії.

Отсе вазанна телеграм про ситуацію в самім Пекіні. Вивести в тій запутанній коней та широбити собі яке-такє понятє про події в Пекіні ніяк не можливо.

Невтішні о много вісти із Тейтсіну. Європейські війська в силі 14 тисяч людей боронять ся доси нестерпше, хоч всяка майже комунікація їх з прочим світом перервана. Телеграфічні лінії між Тейтсіном а Чіфу і Бейгансєм перетіті. Хінська артилерія, розложена на великих просторі поза Тейтсіном бомбардує успішно європейську дільницю, обсажену сполученням корпусом. Російські війська в Тейтсіні мають бороти ся дуже добре та при тій допускають ся великих варварств: рабують, мордують, насилують і т. д.

Між Тейтсіном а Пекіном непросторонь обсажена значними корпусами хінських військ та товнами Воксерів. З півночі має наперувати до Тейтсіну 30 тисяч Росія; они зводять борби з Хінцями.

Повстанчий рух між хінським населенням все ширше. Хінско-амурска залізниця збурена. В полудневих частих Хіні пропалюють ся ватаги бунтівників та зачинають нападати в першій мірі на міські. В Гуані забито католицького єпископа. Сякож в інших місцевостях багато місіонарів врізано, міські будинки спалено.

Віце-король кантону Лу-Гун-Чан замішаний в друге станити ся в Пекіні. Він має вже навіть находити ся в дорозі. По его вигаді сподівають ся шибху розривів в его провінції. Європейські держави скріплюють ненастанно свої віддани в Хінах. Сей осени має там стати около 190 тисяч союзної армії.

Часописец подають характеристику князя Туана. Се має бути типовий Мааджур з вузким чолом, з вистаючими вилицями, мончальний і на перший погляд смиренний чоловік. Виглядає скорше на хінського кнєного, ніж на політика і вождя. Та при тій він суворий і дилі, кровожадний і безощадний, хитрий та облесний. Его хитрість потрясла цілим хінським двором. Він то шислав на смерть всіх визначайших губернаторів і генералів, що тільки сміли оказати яку-таку самостійність в поступованні. Європейцям ненавидить щиро і не узає писмоєсти європейської культури. Звістні суть его дотинки і азіатські уваги про європейську культуру, з якими він часом звертає ся до дипломатів. Туан знає, що заведе панігалістичної масової продукції в Хіні завоє велими розгалужений і міліонам народу даючий хліб дрібний промисел, за чим пішла би і велика соціальна революція, та звернула би ся так проти Європеїців як і касти мандаринів. Тому він протиник всяких концесій Європеїцям на промислово-торговельні пози. На всякий спосіб годі розумованню на пів дикого Мааджура відмовити рації.

Віче студентів вищих шкіл австрійських у Львові.

(Довісь.)

Рік минул від часу, як мало-що по підписаний збір української молодіж з усіх вищих шкіл австрійських вислався поступат засвоєння найвищого осередка національної культури, університету.

І сего року вишав експлан на доні 13, 14 і 15 с. м. довірочні збори дошть величаво, 480 і кілька запрошених виконано для участиників на вічу. На 14 липня по полудни була велика зала готелю Belle-Vue наповнена молодіжню університетів, політехнік і вищих факультетів зі Львова, Кракова, Відня,

Чернівців і т. д. хотай докому перешкодила приїхати до Львова перерезана через повні комунікації.

По приїзті зібраних і вибрано президія слухач львівського університету Л. Петельський резерував о конейній потреби для Русинів істнована самостійної Русин-України, а другий резервент, також слухач львівського університету Евт. Косевич вважав, якої іменно самостійної Русин-України треба нам добивати ся. Оба резервенти поставили відповідні резолюції, котрі прийнято одностайно.

Л. Петельський постановив слідуєчі резолюції:

Українська молодіж всіх австрійських вищих шкіл зібрана на вічу у Львові дня 14. липня 1900 р.

заявляючи, що тільки самостійна, національна держава є єдиною формою, в якій можливий правильний розвиток народу в сучасності і на будуче.

заявляючи, що бран державної самостійності в українського народу відбиває ся також на його економічній і культурній стані, та спільно-веський його розвиток.

визначивши, що тільки в самостійній власній державі знайде українська нація повну свободу розвитку

признає і заявляє

1) Що задлягнені самостійної української держави в етнографічних границях є чиме неперемінним і доконечним;

2) то довгого всі змагання і всі сили української нації треба направити а направі задлягнені власного державного українського організму, а Е. Косевича резолюцію зачитати:

Зібрана на вічу дня 14. липня 1900 українська молодіж всіх вищих шкіл Австрії уважав обовязком молодіжні поєднати всі свої сили борбі працюючих класів українського народу проти теперішнього політичного гнету працюючих класів і проти нинішнього до неба о чмь-сту економічного визиску і злишавини, що під свої борбоніє устоє ся, доки вишній кривдаві порядки не змінять ся а коренем і не встане на українській території суспільна рівність без визиску працюючих класів.

На віче студентів а загалом ввечері Драгомановичий місцині а Бугонини таї телеграми: Провіт академічний Україн-Руси, що єматкує пам'яті великого учителя нашого народу і шасті Боже! нашим заходом овезо суспільного і політичного відродження нації та заснована українського університету. — Осип Захаревич, Антін Кани, Юліан Кобилянський, Осип Максимов, Олександр

дир Полонич, Атанасій Руснак, Сергій Школярівський, Осип Яворський, Др. Галин.

Вашим змаганням щиро помагаючі. — Наталя Понавч.

Боріте ся, боріте, пам Бог помагає, а пає сила, а пає воля і правда єматая. — Іван Прокопович, Микола Гавришук, В. П. Ларій Карбулуніш.

Єдина, понодітна, самостійна Україна під Сяну, Тисяч по Кавказ без хлопа і без пана є і ніколи не перестане бути нашим найвищим ідеалом; щоби ми могли осягнути ту високу ціль, треба нам культурно піднести наш нарід. Непомня праця для робучих класів, се заподів нашого життя. — За українську молодіж: Іванко, Микола Лавчиний.

І ми жадємо свободою для нашого народного слова та кичемо відважним вітанням борцям за правду і науку триратно „єдиною“! За українсько-русинів учоників середніх шкіл Бугонини: Б. В. А. Гр. Б. К. Л. П. Ц.

Насіла ще одна телеграма а Лушаві над Серетом від товаришів-семинаристів.

Друга справа, яка на сій вічу була трактована, се була поновлена з торішнього віча справа завоєння руского університету у Львові. Ухвалено по уважавсь більше до правительств ані негидишави, ані черед депутатів, бо се не приносять жадної позитивної користі, а передати сю справу експертному комітету для роздумів. Віче закінчило ся заявами академіків, загалом русинів товаришів академіків всіх вищих шкіл австрійських, архієпископів Русинами, що приймуть предложені резолюції.

Віче відбуло ся за особистими запрошеннями, на основі 2-го §-а закону о зборах. Запрошені були і аналі ся також декотрі старші особи. Вважало ся навіть німа дам. В часі безсідного резервент прийняв до сід комісар поліції а агентами, щоби переконатися, чи збори дійсно відпопадають визогам закону. Переконали ся достаточо, що всі зібрані мали запрошення, виставлені на їх іна, комісар і агент піддали ся.

По вічу відбув ся ввечері а пам'яті Драгоманова, а по ввечері ввечері. Московітської молодіж на вічі і ввечері, розуміє ся, не було, бо і нікого а неї не запрошувало: віче було вразно завоєване яко віче „української молодіж“.

XXXII.

Вернувшись домі і найшовши у себе записку сестри, Нехлюдов сівчас поїхав до неї. Було се ввечері. Ігнатій Нікіфорович відпочивав у другій кімнаті, і Наталя Івановна сама зустрітила брата. Вона була в черній шовковій сукні, з гарним бантом на груді, а чорне волосі її було піднесене в гору і причесане по модному. Вона, видно, робила ся молодішою задля ровесників чоловіків. Побачивши брата, вона відскочила зі своєю і швидко кроком, мовлячи повною юркою, виїхала йому на зустріч. Вони похилилися до себе, сьміючись, погналили на себе. Довершила ся та таємна, безглузда, многозначна ляміна поглядів, в котрій все було правда, і почала ся приміна слів, в котрій уже тої правди не було. Обоє не бачили ся а собою від смерті матері.

— Ти потовстала і вишоділа, — сказав він.

У неї сказали ся губи до усмішки і здоволення.

— А ти худ.

— Ну, щом Ігнатій Нікіфорович?

— Він відпочивав. Не сів ніку ніч.

При слову можна було багато сказати, але слова нічого не сказали. Поглядим сказали, що се, що повинно було бути сказане, не сказано.

— Я буду в тебе.

— Я знаю. Я виправдаю ся з дому.

Там дуже обширно а одному мені оучено. То, що там єсть, мені не потрібна. Забери собі всі річі.

— Мені згадувала про се Агнеса Петровна. Я так була. Дуже дякую тобі за се, але...

В тій хвилині готельний хлопай приїде зрібне гарне начинє. Вони мовчали, як хлопай розставляв начинє. Наталя Івановна перенесла ся на фотель

коло столу і мовчки заснула чай. Нехлюдов мовчав.

— Ну, ніж, Дмитро, а все знаю, — з рішучестью сказала Наталя, поглянувши на него.

— Що ж, мені мило, що ти знаєш.

— Хіба ти сподієш ся направити її після такого життя?

Він сів просто на малий крісел і уважно слухав її, стараючись гаразд прозвучити її і добре відповісти. Настрій, який лиши ся в ньому від посліднього зустрічу з Машевою, все іще наповняв його душою спокійною радістю і добрим розпозноженем до всіх людей.

— Я не її, а себе поправити хочу, — відказав він.

Наталя Івановна зітхнула.

— Єдині средства, крім подружжя.

— А я гадаю, що се найліпше: крім того, се вводить мене в той світ, в якому я можу бути позитивний.

— Я не гадаю, щоби ти міг бути шасливий.

— Річ не в моєму шасті.

— Розумієть ся, але вона, коли у неї в серце, не може бути шаслива, вона навіть не може слога бажати.

— Вона й не бажав...

— Я розумію, але жите...

— Що жите?

— Вимагає чого иншого.

— Нічого не вимагає, окрім того, щоби ми робили, що сід робити, — сказав Нехлюдов, глядячи на її гарне лице, хоча покрите коло очей і рота маленькими морщинами лице.

— Не розумію, — сказала Наталя, зітхнувши.

„Відиш моя сестричка! Як вона могла так зміняти ся?“ — думав Нехлюдов, гадаючи Наталю такою, якою вона була півною і чуочи до неї сплетене із безчисленних диточих споминів ніжне почуте.

В той час увійшли до кімнати двоє держави голову (як завжди); виставили груді, мятко і легло ступаючи і усміхаючись, Ігнатій Нікіфорович, бавлячи спокій окулярами, дисивно і чорною бородою.

— А здорові були, здорові були, — промовив він роблячи неприродні, замітні натиски в словах. (Мимо того, що в першій часі подруги вони старали ся собі „типати“, остали такі на „ли“.)

Вони вистискали собі руки взаємно, і Ігнатій Нікіфорович а злегка усеї на фотель.

— Я може перешидаю вам в розмірі?

— Ні, ні, а перед німь не сириваю то, що говорю і що роблю.

Як дик Нехлюдов побачив то лице, уявив ті волохаті руки, почув той опікуний, самоуверений тон, щирість його (нараз) на хвилю щезла.

— Ми говорили про його намірєня, — сказала Наталя Івановна; — надати тобі? — додала вона, памини за чайник.

— Пришу, про яке іменно намірєня?

— Іхати на Сибір а тою партією арештантів, в якій находити ся жєнщина, що перед нею я уважав себе винувником, — вивчала Нехлюдов.

— Я чул, що не лише супроводжати, але ще щось більше.

— І ожєнїти ся з нею, назови вона тільки забавляє того.

— Ось як! Але, коли вам се не справді неприязности, повсїть мені ваші мотиви. Я їх не розумію.

— Мотиви ось які, що жєнщина та, що перший крок її на дорозі безпуття.

Нехлюдов розсердив ся на себе за се, що не находив вираженя.

— Мотиви ті, що я винуватий, а покарана вона.

— Наскож покарана, то, видно, і вона не повинна.

— Вона зовсім повинна.

І Нехлюдов а непотрібним зворушенням оновів візу історію.

— Так. Се описанє предсідателя і описєла необдуманна відповідь приваших. Але в таким разі є сенат.

— Сенат відмовив.

— А відмовив, — то, значить ся, не було достаточних власних причин, — сказала Ігнатій Нікіфорович. — Сенат не може виходити в розбір справи по її історії. Боже! дійсно в суді зайшла помилка, то тоді треба позвати прошого на найвищє іна.

— Я подав, але нема ніякої надії на успіх. Зробити розсід а міністерстві, міністерство віднесеє ся до сенату, сенат повторить своє рішенє, і як значило, неповинний буде покараний.

— По перше, міністерство не віднесеє ся до сенату, — а усміхнувшись, що означало помилуванє, сказав Ігнатій Нікіфорович, — а закладає відлижної справи зі суду і, назови найде похібку, то і двє відповідь закінченє справи, а по друге, повинний візоз, а прива-мєнше дуже рідко, карають.

Карають лиш винуватих — немов іди Ігнатій Нікіфорович.

— А я набран як раз протинного переказана, — промовив Нехлюдов а лїтним почутєм до шурини, — а переказав ся, що більша часть людей, засуджєних судами, повинна.

— Як се так?

— Неповинні, в найпростішому значіню сего слова, як повинна ся жєнщина в отроєню, як неповинний мужик, якого я візнав тенер, в убийстві, котрого він не допустив ся, як повинні сїя та мати в підпад, що його допустив ся сам господар, котрих туй-туй що не обличили.

Оголошена звичайні приймають ся по ціні 20 сот. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. від стрічки. Подати і прикати донесення по 30 сот. від стрічки.

Р і н з а с н о в а н я 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і єдине руске Товариство взаємного страхування, забезпечує будинки, уряджене домашнє, скот, господарські знаряддя, вбійне в зерні і соломі, сіно в стодах і будинках проти шкідливих вогнів.

Стан фондів гаранційних з дня 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервний	245,814 кор.	52 сот.
Резерв премій	148,480	—
спеціальна	1,624	80
Фонд основний	72,000	—
спиритальний	18,168	60
	486,145 кор.	92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірені, усіляке забезпечення користувачів, а шкоди ліквідують ся безпровадно. До кінця 1899 року виплатили застрахованим шкоди 1,689,565 кор. 88 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Товаристві взаємних обезпечень в Кракові, котре дає найкористівніші умови, преставляє своїми фондами найбільшу гаранцію і видає поліси і квіти в рускій мові.

Товариство взаємного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, укладає позички за оплатою 5 $\frac{1}{2}$ % і 1% додатку на комісію адміністраційні зайнбулицю або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опрощення від членів і третіх осіб по 4%. Уділь членський вносить 50 кор., внесове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації укладає Дирекція зметовно.

Зголошення о укладенні агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ виплатив агентам по коней 1890 р. промізи 216,714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі стої видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стояного	1,50	кр.
Буковинська Русь др. Смал-Стояного	1,20	„
Листи з некла Озана Шинтца	20	„
Людина, Ольга Кибалашенко	40	„
Царина	1,20	„
Некультура	20	„
Природа	20	„
Покора	70	„
Твори, Юрій Федьковича I том.	1,—	„
Чума горічанина, Омежан Попович	20	„
25 повістей	10	„
Хазині-саднички	20	„
Шеар Франц-Йосиф I. Омежан Попович	10	„
Образки з природи, Іван Синюк I і II том. по	5	„
Бесіди про часи козацьки	75	„
З села, Богдан Лепкий	20	„
Гадки про потреби Українців	15	„
Сина книжечка, в дуже гарній справі, В. Стефанія зня	70	„
Приказки, книжечка для веселих людей, Ів. Даниловича	8	„

На пересилку треба додати 5 кр.

Сьвіжий і чистий лід

продає по найдешевших цінах євентуально в платах на рати після нової системи урядженій

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмістє Камічанка ч. 184.

Можна замовляти через кореспонденційні карти.

На бажане відставляє ся лід до дому.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

вотрі сутя:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspektionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsweis, Свідчення шкільні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університетські, Frequenzprotokoll, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для клас райфайфелєвських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

на обійстві промислової кури в п. к. та на обійстві промислового музею у Німеччині
улиця Руєка ч. 11. Чернівці, ул. Руєка ч. 11.

Відомо, що знайти шкільні П. Т. Руєка, на виготовленні шкільної обуви для мушкетерів, жінки і дітей в то після найкращих економів як черевиків, так і в шкіл острокінцевих з ортопедичним апаратом і в обличчя приладом до виготовлення шкільної обуви.

Через встановлення своїх черевиків знайти сяччас нагніти та всім народам на ногах. Добре і швидко працює, також обслуговує будь старих як хлопців, щоб знайти шкільну обуви.

З увагою.

ІВАН ДІК,

спеціальна робота обуви.

Подаючи черевиків заготовлено ся тільки в стародавній майстерні.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сі машини шють дуже легко і надзвичайно скоро (2000 шиттів на хвилину).

Сі машини мають прилад до гафтованія і прилад до остріє голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для шевців, країв, римарів і такі, що шють для потреби в перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продю за тоті гроші і на низькіх денешніх як вьоді, хто повірить наїв персоніє сн.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Діріцева ч. 21 в Чернівцях.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровича ч. 2.
Решення виступає на лінійно попередній
посторожній. — Редакція не відповідає
за зміст під порт.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“
на п'ятий рік . . . 20 Кор. — сот.
на шість років . . . 10 „ — „
на шість років . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Послуживе число копій 16 сот.
Передплата і надсилання на виставку
платні в Чернівцях.

Перегляд політичний.

Після донесень з Італії, куди їздив до імператора Кербер і Гартель донесли, що правительством наміряє з осени на нову сесію раду державну і що всі конференції в Італії відносять ся до справи уможливлення праці в парламенті. Цесар має іменом все бажати собі, аби між Чехами і Німцями прийшло до якогось порозуміння. Neue fr. Presse висловлює гадку, що всі пропозиції Кербера мають відносити ся до ланкової справи, що одна не значить ще, аби відносили ся до ланкової справи. Здається, що при тім обійде ся без угодних конференцій, а президент міністрів буде переговорювати з кожною партією з окрема. Коли має які плани окремості, то лише в резерві. Кербер від'їхав вчора з Італії з повноваженнями. Цесар має мати до нього повне довіря. Приготоване до реакціонної парламенту вже розпочали ся.

Перед від'їздом до Італії Кербер стрітив ся з молодіжеским послом Странским, як говорять цілком слушно.

Странський остерігав Кербера перед „страшними наслідками нахилу ланкового закону. План Кербера знає отже — пишуть Narodni Listy — чого має держати ся. Коли би Кербер нахилив ланковий закон без обов'язного порозуміння, викликав би бурю, якої Австрія ще не бачила. Чехи прийдуть до ради державної не без зрозуміння союзу і участі в більшості, не уважаючи

також обструкції і опозиції на цілі, але тільки за средство. Прийдуть однак відні, цілком свободні в виборі средств і аліансів.

В Чехії відзивають ся що раз частіше голоси против обструкції. На зборі виборців в Празі, скликаних п. Диком ухвалено резолюцію сторонництва реалістів против молодіжескої резолюції котра виславляла молодіжеским послам довіру і домагала ся від них, аби втримали ся в обструкції. Прийнята резолюція реалістів домагає ся, аби привернено національний мир з німцями і звернено ся передовсім до економічних справ.

Політики починають здавати ся жалувати, що так скоро вирвали ся з твердженням, що „правила розбита“. Наділи ся, що утворить ся Німцями парламентарна більшість і ті заперять їм наповане в Галичині так само, як од була зробила „розбита“ правила. Тепер так між Чехами як і Політиками проявляє ся амагане реакціонної реакції. Іменом на конференції послів у Львові в справі ратушкової акції з причини повеній, обговорювано також ситуацію у Відні. Загальна гадка була така, що коли би Чехи схотіли залишити обструкцію і прилучити ся до ланкової більшості, правила могли би на нову віджити. За сям напрямом політики горіч промавляв др. Володимир Козловський.

В міродатних кругах заперяють, що правительством наміряє скликати парламент в останніх днях вересня або в початках жовтня. Справа буде остаточно вирішена по повероті імператора до Відні, т. е. в другій половині серпня. Уже

навіть говорять, що існує проект віддання ліній місця в президії палати, а кандидатом є п. Праде. Про зміну регуліміну палати ніхто вже не говорить.

Війна в Хіні.

Всі вісті з Хіні відносно доносять, що Європейці, котрі боронили ся в англійській амбасаді, вирізано до одного. Оборона тривала дуже довго і була така запалата, що доперва при помочи тяжкої артилерії Туана повело ся Хінцям взяти посольство. Говорять, що європейський генерал Чін погіб, але его трупа досі не віднайдено. Французька преса робить європейській дипломатії алянд, що амбасаді, спори і інтриги між державами не дозволили вислати на час до Хіні достаточного числа військ, а се уможливило странну рішучість чужаців в Пекіні.

Ситуація в Тейтсін також не дуже весела. Після донесення бюра Вольфа; она тепер так представляє ся: Росіяни обсадили всхідній арсенал і табор по лівім боці ріки Пейга, на півдні від залізничного двірця. Війська інших держав стоять на правім березі Пейга. Головною їх задачею є удержати ріку Пейга цілком для комунікації з Таку. До Тейтсина кожного дня надходять відділи артилерії. Хінці обсадили стару цитаделю в хінській дільниці і один табор на північній виході. Телеграф до російського табору в Таку арестовувано. Російський віцеадмірал Алексеев зі

своїм штабом вже станує в Тейтсін.

Дня 9. с. м. Хінці бомбардували колюній чужаців. Японці, Росіяни і відділи інших держав мали забрати 6 армат і убили 550 Хінців. Англії, Французі і Японці відперли з великими власними стратами атак Хінців на залізничну станцію. Американці і Японці вали приступом західній арсенал. Ся борба тривала до дня 12. с. м. На другий день борба почала ся на ново, бо Хінці безперервно бомбардували місто, спеціально бараки сполучених військ. Один гранат убив в англійській баракі трох японців. Дня 13. с. м. міжнародні війська виконали спільний атак на хінську дільницю в Тейтсін. В борбі погібло більше як 100 Європейців. Англії мали 40 убитих і раних, Японці 60. Росіяни і Американці також мали тяжкі страти. Два американські полковники і один російський полковник артилерії погинули. Японці стратили 58 людей з полковником. Хінці били ся дуже завзято і знаменно стріляли. Вечером атак міжнародних військ відперто. До Берліна доносили, що міжнародні війська під японською командою взяли дня 13 с. м. форти в хінській дільниці міста. Їх страти суть дуже великі. Того дня, найбільше били ся і найбільше осаджували американські і японські війська. В Петербурзі планує велике пригніблене, бо після донесення Local Anzeiger-a, 6 російських компаній зметено є інші землі. З 3.000 військ зникло ся ся тільки 30 людей. Операції Хінців тривають день і ніч. Їх командантом є генерал Тукуфима.

24. прикладів.

ВІДРОДЖЕНЕ.

ПОВІСТЬ

Г. Р. М. М. Толстого.

Перекладає Василь Сімович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

XXXI.

— Не розумію, а коли розумію, то я не годжусь. Земля не може не бути нічим власністю. Наволи ми її поділимо, — казав Ігнатій Нікіфорович спокійно переконаний, що Нехлюдов соціаліст, і що віноти теорії соціалізму поділяють на тім, щоби розділити усе землю на рівні часті, а що таке ділене дуже гадко, і він легко може збити його, — наволи ми ним розділимо на рівні часті, вона завтра знова перейде в руки більше працьовитих і спосібних.

— Ніхто і не думає ділити землю на рівні часті, земля не повинна бути нічим власністю, не повинна бути предметом купівлі і продажу або загарбування.

— Право власності чоловікові вроджене. Без права власності не буде ніякої праці в обробляванню землі. Значить право власності, то ми вернемо до дикого стану, — авторитетно вигукнув Ігнатій Нікіфорович, повторюючи той оклепаний, значущий аргумент з коріння права земської власності, котрий уважав ся не збитим а поділяв на тім,

що надобно до земської власності єсть ознакою нечестності її існування.

— Наволи, тільки тоді земля не буде лежати обзогом, як тепер лежить, коли те помішати, немов собачи на сніг, не допускати до землі тих, що можуть, а самі не уміють експлуатувати її.

— Сухайте Дмитро Івановичу, таж се цілювате дуранинство. Хіба можна в такі часи знайти власності земську? Я знаю, се вам dada. Але позвольте мені сказати вам просто...

І Ігнатій Нікіфорович побіг. Голова його задріжала. Видко, се питання дуже важко йому на серці.

— Я би радий вам обдувати се питання горад, ніж чим приступати до практичного розв'язання його.

— Ви говорите про мої личні справи?

— Так. Я вірю, що всі ми звичні до звичного положення, що маємо дикати на собі ті обов'язки, що виходять з того положення, що маємо підтримувати ті усякі і бити, в яких ми родили ся, і які ми дістали в спадщину по наших предках, а які маємо передати нашим потомкам.

— Я уважаю своїм обов'язком...

— Позвольте, — не дякую себе поребити, продовжав Ігнатій Нікіфорович. — Я говорю не за себе ані за свої діти, мої діти обезсечені, і я пароблю на тільки, що ми живемо, і я сподію ся, що діти не голодувати муть і їзати того мій протест проти нашого погубовання, вибачайте за слово, не вичиню обдуманий, викидає не з личних інтересів, а

принципально а не можу згодити ся з вами. І я радий би вам більше подумати, переріхати цю...

— Уже ви мені лийте рішати про свої справи самому і знати, що я маю читати а що ні, — сказав Нехлюдов, збіднувшись, і почувачи, що у него холодіють руки, і він не надує над собою, замовив і забрав ся до чаю.

XXXII.

— А що діти? — ситав Нехлюдов сестри, коли трохи усьохав ся.

Сестра розказала про діти, що вони жили ся з бабинею, а його матерію, і дуже здоволена з того, що європейці з її чоловіком сніжили ся, оталя розповідати про се, як її діти били ся у вандрих так само, як він колись траив ся своїми дітьми — чорним арабом і залькою, азіатом французькою.

— Навіщо ти тамиш? — питав Нехлюдов, усміхаючись.

— І уяви собі, вони зовсім так само грають ся.

Немала розмова спінчила ся. Наталя усміхалась, але не хотіла при чоловікові говорити про се, що лишень брех розумів, і щоби зацяти нусть лагальну розмову пошла річ про петербурзьку новину, що дійшла аж сюди, се-то про горе-оми Камєньської, що стратала сина-одинака, котрого убито в дуелі. Ігнатій Нікіфорович осудив строго той дід, при якому убийство в дуелі не уважало ся кримінальним злочинном.

Са замітна викинула відповідь Ве-

хлюдову, і знова зачав ся спір на ту саму тему, до якої було недовговорено, і оба спорачи не переконали себе навівно а зникли ся при своїх переконаннях, котрі осуджували одного в очах другого. Ігнатій Нікіфорович почувачи, що Нехлюдов осуджує його, приираючи його дільність і йому забачалося викласти несправедливість його гадки. Що до Нехлюдова, то йому було і досадно, що шурин мішав ся до його справ зі землею, (в душі він спочував, що шурин і сестра і їх діти, як його наслідники мають на се право) і крім того обурювало його, що сей обмежений чоловік з повним переконанням і спокоем уважав давне правило та законною ся справу, яка видавалась тепер Нехлюдову на безпечно дурною і злочинною. Се переконання дражнило Нехлюдова.

— Шоб би зробив суд? — ситав Нехлюдов.

— Засудив би одного з дублетів, як значающего убийства, на котрині роботі.

Нехлюдов знов почує студію в руках.

— Ну, і щож би з того вийшло? — змагав ся він горіч.

— Було би справедливо.

— Так само значить справедливість становить ціл дільність суду, — сказав Нехлюдов.

— А щож вишого?

— Піддержу європейських інтересів. Суд, після мене, є лише адміністративно оруддя для піддержки і існуючого по-

Положене Європейців в Чифу, починає бути також що-раз несприятливіше. З причини некористячих вістий і можливості повстання, армії стоячих в пристанях кораблів, звернено на місто. Всіх чужинців узброєно. З Шангаю доносять, що в провінції Гупей і Говон вирішено 20.000 Хінців-християн Рух Бонсерія ширити ся в нечуваною швидкістю. Лигунчан не поїде здасть ся до Пекіну, бо се могло би викликати повстання Хінців в його провінції і різню Європейців в Гонконгу.

Спасителі кацапські.

Благородні вчинки наших доморощених москвофільських просвітителів та спасителів від „фонетическої язви“ глибоко учених патріотів виявляють ся чим раз більше на верх. Не стало здасть ся російських рублів, щоб заспокоїти всі життєві та научні потреби русифікованих неосвічених даних, бо треба було передати заспокоїти чутливі серця наших думпастирів дзвенінням карбованців, то-ж вийшли наші дани на вишній спосіб такі довершити те, що загалом. Чому-б мали вони на віки оставатись неосвіченими даними? Радше попрацюють над собою а ще більше над тешною своєю брацією, над значайним трудовим переселенням одну рингу освічених даних та зроблять ся відразу понами й аностоланим омантою правди і царства Божого не в небі а там тут на землі тільки за морем в Аргентині, де познав правдолюбних зміїв та вузів. Пощо-ж чекати, аж прийде московський цар і освободить їх від бід і нужди своїм кімчастним нутром по їх такі сині бачи? Та-ж і в російській релігії не мож „переселювати“ одної ринги так важкої як раніш переселеного пілля а повинно ся йти поступово: в дикійській школі, дні а відтак аж ніч. А тут захотілось іменити Георгієвським Нініфороничевим Санчучовим стати поном поштом народним. Ну, але якось не вдалось через п. к. прокуратора державного.

Ото в п'ятницю дня 18, липня 1900

рядку річній, вигідного для нашого суспільства.

— Се засей новий погляд, — зі спокійною усмішкою сказав Ігнатій Нікіфоронич. — Звичайно припускають ся суди трих наземних значень.

— В теорії, але не в практиці, як і переселюючи ся. Суд має на цілі лише захоплення суспільності в певний положення і зачерез те переселює і визначає тих, що стоять вище ніж значайно урівняв в суспільстві і хотять його піднести, так звані, політичні аличинці, і тих, котрі стоять нижче, як суспільності, так звані злочинські типи.

— Не можу з тим згодити ся, по перше з тим, щоб аличинці, так звані, політичні, були визначені зачерез те, що вони стоять вище від середньої рівнини в суспільстві. Се по більшій частині погляд суспільності, так само визначені, хоча трохи інакше, як і ті злочинські типи, котрих ви владете вище від середньої рівнини.

— А я знаю людей, котрі стоять без порівняння вище від своїх судиїв і всі сектанти — люди моральні, сильні...

Але Ігнатій Нікіфоронич не належав до людей, котрі дозволяють собі перебивати в їх мові. Він наліг на слухав слів Нехлюдова (чим природно дражнив його) і даліше говорив рівночасно з шурином.

— Не можу згодити ся з тим, щоб цілком суда було підтримування існуючого ладу. Суд зміряє до своєї цілі — або поправає.

— Гарні поправки по тюрмах — доплати князь.

— Або усуває — умірно продовжав Ігнатій Нікіфоронич — місцеваний і тих подібних на звірів людей, що загрожують істинуванню суспільності.

— В тім то й річ, що вона не робить ні одного, ні другого. В суспільності не має средства на роблене того.

р. відбулась шваба розправа про ріжні аличини мученика і мучотелів Г. Н. Санчучука, що тривала цілих п'ять днів.

Обжалованому п. Г. Н. Санчучову закинува п. к. прокуратори державна, що він через оповідання неправди і описування неіснуючих реальних обставин в аргентинських колоніях, про легкий заробок також, про дешеву ситину і т. д. дурив людей, брав від них дати на подорожні карти. Розповідані даліше, що він сам сироче сий маєток та їде до Аргентини, що тамешний президент має ему передати 50 тисяч пола, з котрих одну частку подарує Володимиру, а другу дарує на будову церкви, для котрої сиранив вже й діло. Але за те має він сповнити при тім перелік свій свідченнями. На завіні обжалованих сиділи ще Іван Мельник, Дмитро Володимиру, Проць Крижівець, Симеон Струтинський, Стефан Кушнір, Іван Кушнір і Марія Санчук.

В мотивах до обжалованих, що его подаємо в спороцненні, докладають ся на підставі урядових документів, що Г. Н. Санчук спочу аргентинським доводять людей до чистого звинувачення, бо людям зайдом в Галичину й Буковину поводити ся в Аргентині дуже але і що вони своєю еміграцією доводять себе й своїх дітей до загибелі. Конгрес національний в Аргентині і губернатор призначили вже тому 2 роки для 1.000 родин кредит на 200.000 пес., котрих одна і до ині не передано. Малі середства, які осталися губернатори вистарчили для поміщення 14 родин а для інших ніх не лишилось нічого. Призначені губернатором ліверанти ввезають населення продаючи злого товару за високу ціну на кредит, а козюбети мусять яких 12—18 місяців чекати без жадної роботи. А коли дістає ся заможнішому дочекати того часу і він одержить пола і потрібну худобину то комуналістичні місцеві обставини не дозволяють ужити надякку продукції господарств. Козюбети ніколи не може мати готові гроші і примушений задати того для заспокоєння місцевих потреб морити ся одними кредитом ліверанта.

Нуждення правдиво калюній синиє є розбитою. Користний на око для козюбети закон триває на вартості через інші законні постанови, що декуди ніком протидіють ся попередньому закону. Осигнені власності землі сподучене в так мнотини формальностями і вантажми, що лише деяким заможні-

— Як то? Я не розумію? — змішав ся на силу, снівав Ігнатій Нікіфоронич.

— Я хочу сказати, що властиво єсть лише дві розумні кара, іменно ті, що ними неолутували ся в старині себ-то: тілесна кара і кара смерті, котрі в насідох змігченні нерівні все більше і більше виходять з уживання, — сказав Нехлюдов.

— Се мені і давно від нас чути, і якось ново нове для мене.

— Розумна річ, уварати тілесно чоловіка на се, щоб він на далі не робив того, за що його вбито, і розумна, швидкому, небезпечному членови суспільності відрубати голову. Обі ці кара мають сенс. Але який сенс має се, щоб чоловіка зледацілого аличинством і аличин приміром, засадити до тюрми, між усіма обезпеченої і обовязової деліктства, поміж товариство самих ліверованих людей? Або перевести на шось на державні конти — кожний контує більше як 500 рублів — в тульської губернії то іркутської, або в курької...

— Але все таки люди боать ся тих походів на державний рахунок, і наколи би не було тих походів і тюрми, ми би не сиділи тут з вами, як сидимо тепер. — Сі тюрми не можуть бути порукою нашої безпеки зачерез те, що ті люди сидять там не ніщо, а їх випускають. Навпаки в тих заведеннях доводять людей до більших поресів і розпусти себ-то побільшують небезпечність.

— Ви хочете сказати, що пенітенціарна система повинна бути усовершеншувана.

— Не можна її усовершити. Удосконалені тюрми контували би більше, як се, що триває ся на народну просвітлу, і привадили би нарід новим татарам.

— Але недостатки пенітенціарної системи ніяк не інвалідують самого суда, — знова не слухаючи шурини,

— Але недостатки пенітенціарної системи ніяк не інвалідують самого суда, — знова не слухаючи шурини,

— Але недостатки пенітенціарної системи ніяк не інвалідують самого суда, — знова не слухаючи шурини,

ним удасть ся одержати якийсь кавазон грунту. Часто дучало ся вже австрійським підданним, що вони по відмарічній тяжкій праці на одержаний землі тратять не лише ту землю але й цілий свій уложений в про канітах, бо виланують їх ніком безвіддаточно. Виходить отже, що, довів аргентинське правительство не визначить згадані гроші і не переведе реформи, що конче потрібні для скріплення поліції, головню не управеління права власності, то нашім переселенцям в Галичину і Буковину грозить неприємна руйна.

Хотий там такі лихі для емігрантів обставини, то мимого того обжалований Г. Н. Санчук не загав ся предствалити аргентинський рай в роженні світла, він стояв в сиденнях з агентам в Бремені Г. Міслером і старав ся, щоб люди спродували своє майно, давали ему задати на карти для їди на кораблях та перебірались в „німецькі“ річи. Ну, але може учений редактор „Народного Вістника“ розповідати тільки так з доброго серця своїм братам про аргентинський рай? Та се му черочить ніком лист „La Ligure Americana“ de date Udine a 17/2 1900 р., де стоить виразно так: „На Ваше домагання обвизаюєсь. Вам слідчувати за кождою дорожню особу б р.“ Отже безкористно господарю собі тут не постанув.

Ц. к. суд краєвий в Чернівцях засудив в сім пропест п. Г. Н. Санчучука на 6, Симеона Струтинського на 6, Стефана Кушнірочука на 4 і Марію Санчучову на 4 неділі арешту. Перед засудом утіли Дмитро Володимиру і Проць Крижівець.

Такі то наші „тверді русси“.

ВІДОЗВА.

Замірюю платити „Збірник байок-казок“. До того потребу великого засобу відповідного матеріалу. В нашій народі є сила того матеріалу, лиш треба его зібрати. Тож звертаю ся з умильною просьбою до всіх охочих заспокоїти неутомиму жажду дитворі за байками-казками, щоб були заскамі через пакації і зиму списати всіні байки-казки і прислати. Їх на мої руки. Особливо рахую тут на на-

говорив далі свою річ Ігнатій Нікіфоронич.

— Не можна поправити тих недолатків, — відносачи голос, говорив Нехлюдов.

— Так щон? Невинно ся побивати? Або, як одна царська людина сказала, вибрати очі. — сказав Ігнатій Нікіфоронич, подібоспо усміхавчись.

— Правда, се було би жорстоко, але була би якась цілість і тім. А се, що тепер робить ся, і жорстоко і не лиш нема в тім жадної цілі, але се так гупно, що не можна зрозуміти, як можуть душевно здорові люди брати участь в такій дурній і жорстокій річці, якою є карний суд.

— А ось я беру участь в тім, — байдбючи, сказав Ігнатій Нікіфоронич.

— Се ваша річ. Але я не розумію сего.

— Мені здасть ся, що ви багато річній не розумієте, — сказала дрікачим голосом Ігнатій Нікіфоронич.

— Я бачив в суді, як заступник прокуратора всіма силами старав ся обвинити безгладного хлопчину, який в помід незісцванім чоловіці міг тільки збудити милосердя до себе, знаю, як другий прокуратор допитував сектанта і підкадали читане Євангелія під шарий закон; всіній цілі діяльність судів позлагає лиш на тих безгладних і жорстоких постанках.

— Я би не слушав, як би-м так думав, — сказав Ігнатій Нікіфоронич і встав.

Нехлюдов добачив особливий блиск під окуларам у атата. „Неяко се слези“, — подумав князь. І дійсно, се були слези образи.

Ігнатій Нікіфоронич, відійшовши від ніла, вийняв хусточку, відмашлюючись, став протираати окуляри і, відмивши їх, отер і очі. Вернувшись на сесу, Ігнатій Нікіфоронич закурич цигаро більше не обвизав ся. Нехлюдову стало дуже

ше патріотичне учительство, котре має найліпшу нагоду між народом зібрати відповідний матеріал так а уст малих як старих людей.

При тім замічаю, що мені зовсім не ходить о те, щоб той матеріал був старанно оброблений. Ходить лиш о зміст, властиво лиш о скіну змісту, хоті би як недокладно зазначено, з формою вже я буду старатися упорати ся. Імена заскаміх дописувателів подам з подякою и збірнику при назві, котру хто призола.

Кожний рік нашого життя має свої нимоги, потреби і конечности. Хто глибше назад у свої дитинні дні і нагадає ся з якою невимовною жаждою байок дити вижидають і з якою великою цікавістю їх слухають, то приложити охотно свої руки до невеличкої праці, щоб уможливити виданнямного багатого змісту, якого в нас до тепер як раз великий брак.

Дописи прому прислати на адресу: Братей Піулак, в Чернівцях, Новий світ 39.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19-го липня 1900.

Буковинські Русини! Не забувайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складики.

Відомости особисті. Присяжний суду Ілар пішов на шеститижневу відпустку. Воден суду пр. перебрал радник суду пр. Ісєнський. — Радник суду пр. др. рин де Войнаронич дістав відпустку відпустку в поїхав до Віди. — Конституційний радник Гр. Ганшів поїхав на Вижену задля гурації. — Гр. кат. архієпископ Арсеній відїхав відси до Віди. — Швейцарський інженер краєвий др. Тумлірж, радник швейцарський Ієпопсуд і мійський інженер швейцарський Вота вва-

прикро і оорозно за се, що він до такого степеня огірчив шурини і сестру, а особливо тому, що він загра відїхав і більше не побачить ся з ними. Маршотний поправив ся з ними і поїхав до дому.

„Дуже можливо, що правда се, що я говорив, приваїлий він, не збив мене на ніч. Але так не повинно а був говорити. Видко мало в змінив ся, коли а був в стані полатити оволодіти собою лихом почуванню і так образити його і огірчити біду Наталку“, думав він.

XXXIV.

Відїд, з котрим піла Маслона, ман рушити зі стани згаїничої о третій години, і їзжа того, щоб бачити якід відїду з тюрми і з нею разом дійти до згаїничого двірця. Нехлюдов намірав приїхати до тюрми перед дванадцятю.

Упалаючи річи і напері, Нехлюдов довшо оглядав свій учебник, пореситуючи деякі місця, передовістив послідні. На остатку перед відїдом до Петербурга було ось що записано: „Катюша не хоче моєї жертви, вона бажала сама бути жертвою. Вони побідили, і а побіди. Вони втілює мене тою внутрішньою перемінню, яка, здасть ся мені, — бою ся пірати — дооріває в ній. Бою ся пірати, але мені видасть ся, що вона оживає“. Зараз за снім стояло: „Перемін дужо тяжку річ і дуже радістну. Дізнав ся, що вона не найліпше захоувала ся в лавареті. І нараз зобило ся мені страшенно прикро. Я не сподївав ся, щоб так було прикро. З відразом і невивистю а говорив із нею і потім нараз згадав про себе, про те, як а багато разів і тепер був, хоча і в гадках, винуватий в тому, за що не навідів її, і нараз в той сам час а спротивля ся собі: Мені стало її жалі, а на серці згаїда у мене радість. Лиш аби в час насїти добачити поїти в...“

ли довшу відпустку. Ведене красною інспекторату поручено інспектором проф. Омеляном Поволовичем.

3 дня. Вихинського козака Іоанна Шульцеса ударили розколювачем по голові, що той відлучився для смері. — Дня 7. с. м. о. о. 10. години надано Андрея Савушенича з Вихини в літній жупі на землі умерли. На ній були знаки як від завінцання. — 12. с. м. згорів у Радістках такий званий мурований мазан гр. прав. фонду російського, що его наймив Лайбуса Барбер і спілка. Шкода виносить 22.000 корон. — 6. с. м. надав в Сергіях і Павелі сільський домі з градом і зливицею на поле майже все.

Конкурси на посади учительські. На підставі рішення п. к. ради шкільної крайової з дня 14. мая 6. р. ч. 1518 розписує ся конкурси на посади доцентів-ного надучителя, учителя і підучителя при новосистемізованій трикласній школі в Зеленої з рускою вишковою мовою і німечкою яко предмет. Подана з догнітими документами треба подавати най-далше до 10. серпня с. р. до п. к. ради шкільної повітової в Кішмані. Петент о посаду надучителя мується доказати й право спомогаточої науки гр. пр. реалій.

3 класної гімназії в Чернівцях. Дня 15. липня с. р. роздали свідоцтва. Третє з ряду справдане п. к. шкільної гімназії за рік шкільний 1899/90 містить в собі: латинсько-русько-німечкий словар до Саварія Белліна Gallienus Hber I. для русо-устранистичних гімназій зведений Юліаном Кобиланським і листи шкільні директора Вілленіа Фавстмана. Відти беремо свідоцтво дати: Тіло учительське ажужавалося із директора, 8 провесорів, 8 студентів і 7 учителів побічних. Було 350 публичних учеників і 15 приплатитів. 3 них було 154 Німців, 153 Русинів, 6 Волохів, 49 Польків і 3 інших народностей: жидів було 113, 107 православних русів, 4 возові народности, 74 римо-католиків, 46 греко-католиків, 12 армені-католиків і 9 євангеліків. Що до класіваних то дістали 42 ученики свідоцтво першої класи з відзначенням, 255 свідоцтво першої і 10 свідоцтво третьої класи; по паванках мають ієнати доповнити 30. Вступні ієнати будуть по 1. вересня. Звертаємо увагу родичів Русинів, щоб послали своїх дітей до руского відділу.

3 нагоди 70. роковин уродин Монарха запросив віденьський університет

всі німечко-австрійські університети підписати спільну адресу, що передасть ся цесареві дня 21. липня с. р. Червоноц-ний університет заступати має годині ма-гніфича прав, радник проф. др. Ціцлавер, що відїхав в середу до Відня.

Російська справедливість. Про „свят-ту“ Росію і її судивництво знає світ ботато де чого внодіати. Між иншим, що се судивництво мож купити як в Азії, що доло залишме від правитель-ства, як в найблизьких часах і що там правдива незалежності і неспомовлялої спра-ведливості ще не в руху. Дуже асправо свідать сади на її обставини судової справля, що не повинна бути такою перед європейською публікою. Перед кількома неділями писав Чернавський, студент універс. в Рязі, до Петрова, московського студента. Позива дивить ся на університет в Рязі, що не є ще доволі амосовісний і, — як по шліз Курляндії, — говорить ся в ній по ні-мечки, дуже кривий оком. Позива там оборонним московської держави що не добре затканий рот, відкривають вони в кожній нічній Курляндії, а найбіль-ше курляндійського студента, щось проти свідкої, невідомої Росії. І так не могли єї шкільні поліції стримати ся, не підтверити спійснений лок. І що найшов вони там? Странно! Коли-б був дійшов той лист до Петрова, то була би в моменті рознала ся велика держава Петра Великого. В тім листі було напи-сано, що в Рязі не чути нічого нового, та-ке в Москві, що аж тоді змис ся жито в тій мертвій землі (Курляндії), коли дістане надбаваний край конституцію. За те, що студент Петров мав дістати лист сего змісту, писавши його на 5 рік на Сибір. — Сей заступ є продажнею свідства державної поліції супроти не-законних студентів; а свідство се павло свій початок торік в підкріпком студентських кружків в Києві, Харкові, Одесі, Смоленську, Рязі, Варшаві, Москві і Петербурзі. Сі студенти не мали ні-ших намірів, як лише здобути мирною дорогою політ. Однак вони відерли їх командант кайзєрського війська, то само розуміє ся (!) — хотіли вони даря ару-нувати престол і лірізати всіх князів. Так говорили російські урядники, ути-таючи руську інтелігенцію. І те саме, що з Петровим, стало ся торік майже зі всіми польськими і хоч як найменше нізкоріними руськими студентами. І так арунувало правительство їх єсепотен-

цію, рабучи по одну родину найблизької пішари, а може й остатної запомети! А все лише для того, щоб не стало ся дорогій Росії чогось злого. — Москов-ська поліція поставила собі дві задачі, — і то найважливіші задачі: абсолютним і не найдалше розширенню гнобленя на-роду. А хто лише застоєне під ярмом, буде швараний, як анархіста, що забив самого царя. Такою то справедливою мордують там царів. Се рай осіняний австрійськими москвоїлами. Хто хоче его блище пізнати най або сам туди поїде, станеє московським підданним і пізнаєть тоді, де зло, але й де найгірше: або най послухає людей, що утїкали пер-ед московським жупом. *Піньковський.*

Для учителів і учительок.

В 70. уродини нашого Мо-нарха вийде накладом товариства „Руска Школа“ в Чернівцях па-м'ятна книжочка з хорошими обра-зами для рускої молодіжи, що вміє вже читати, а для менших діточок будуть видруковані портретники Мо-нарха. 50 книжочок коштувати ме 5 корон а 100 книжочок 8 кор.; сотка портретників 2 корони. — За-мовляти належить в друкарні тов.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“

прибуло в місяці червня с. р. 7.601 важких поліе на суму 7.484.091 корон обезпеченої вартості з премією 69.921 корон 58 сот.; Разом від 1. січня с. р. до кінця червня видало 35.063 важких поліе на суму 33.832.652 корон з премією 333.967 корон 01 сотин; попереднього року за той сам час було 29.157 важких поліе на суму 33.542.444 корон з премією 279.462 корон 08 сотин т. є. сего року о 54.504 кор. 93 сот. премії більше.

Шкід в червні с. р. було 127 випадків, разом всіх від початку року до кінця червня було 396 шкід, з котрих 372 вже виплачено, 10 шкід знаходять ся в ліквідації, а виплату 13 відшкодували. (в сумі 8.820-50 корон) на разі з при-нципів правних здержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштом ліквідації виносить вжито 213.847 корон 84 сот., а по потрученню часті реєстраційної лінійськ. на власний рахунок 113.133 кор. 09 сот.

Фонд резервовий з кінцем червня виносить 277.392 кор. 89 сот.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові, стоваришене зареєстрованого з обмеж. порукою за місяць червень 1900.

I. Стан довжний: Кор. сот.

1. Удїли членські	72171-73
2. Фонд резервовий	6635-92
3. Спеціальна резерва	758-83
4. Виплати:	
а) Стан на початку червня 1900	698.535 к. 82 с.
б) вложено в червні	36.256 „ 88 „
разом	734.792 к. 70 с.
в) винито в червні	22.576 „ 89 „

Стан з кінцем червня 712.215 к. 81 с.	712.216-81
5. Салдо проц. (побраних)	21.413-14
6. Зиск з року попереднього	— „
7. Невідплата дивід. за 1897 1898 і 1899	3.038-84
8. Кошти спору	212-41
9. Рахунок Товар. из. обезп. „Дністер“	5.000—
10. Рахунок різних сторін	409-88
Сума 821.856-56	

II. Стан чинний: Кор. сот.

1. Позички уділені:	
а) стан на початку місяця	719.924 к. 83 с.
б) уділено в червні	29.685 „ — „
разом	749.609 к. 83 с.
в) сплачено в червні	11.902 „ 15 „
Стан з кінцем	737.707 к. 18 с.
2. Готівка в касі з 30/6 1900	2.287-07
3. Цінні папери фонд. рез.	62.067—
4. Цінні папери і інші	— „
5. В надіи. почт. обор. чек.	350-81
6. В інших товариствах і банках	13.556-74
7. Інші довжності	5.887-16
8. Салдо коштів адміністрації	3.082-62
Сума 821.856-56	

Членів прибуло 23, убуло 10, оставало з кінцем червня 1900, 1848 членів з 1919 декларованими удїлами в сумі 95.350 корон.

Стона процентова від видален 4 проц. — процент від позичок уділюваних з провізиею на кошти адміністрації 6 1/2 проц.

Львів, дня 30. червня 1900.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

стоваришене зар. обмеженою порукою,

му ой, о світи ми були би дуччі. Під найнїшу дити він записав: „Буа у Наталки і як раз від адоволені зі себе був недовбрий, злий, і злишило ся при-гублююче почування. Ну, але щож ро-бити? Від завітїшого дня нове жита. Процай, старе, на віки. Богато набрав ся вражінє, але все іще годі довести до одностайности“.

За пробудженням другого дня рано, пробудив ся і в душі Нехлюдова ширий жаль ізза образи шурини. „Так не сїдї хати“, подумав, „треба поїхати до него і просити прощення“. Аж поглянувши на годинник, він побачив, що тепер вже ніх, що треба спїшити ся, щоб не опізнити ся до виходу відїзда. Раз-два вібравшися і піславши з речами швай-пара і Тараса, Федосієного чоловіка, котрий їхав із ним, просто на двіреш, Нехлюдов взяв першого єяїра, що його одивав на дорозі і поїхав до тюрми.

Арештантський потяг ішов дві го-дини спороше, як почтавий, на якому їхав Нехлюдов ізза того він доволі роз-платив ся в готелі, не маючи намірени більше вертати ся.

На дворі пекла тяжка липнява спека. Не прохолодїти після душної ночі мо-щєні вулиці, каміння та залїзні дахи перещипали своє горячо почуванню, не-подвижному надухону. Не було вітру, а мови він і пізнає ся, що приносил пересичене порохом і запахом оліїної фарби волюче та палюче повітре. На-рода на вулицях було мало, а хто і по-явив ся, старав ся їти в тіні домів. Лише черні оговїлі від сонця хїзбобі-брумарі в личках сїдїли на середній вулиці і били молотками по палинних брилах, та похмурі поїзїли в небісєних позолотинках, з новогоричним шнурками від револьверів, молчи поминяючись, стояли по середній вулиці, та зазвонєні з одного боку від сонця кінні трамвай,

запиржені вінями в білих халатах, з ви-стаючими в прорїзах нухами, сунули ся серед жауїв дивїнїв до гори і на дозину здохж вулиці.

Коли Нехлюдов приїхав біля тюрми, відїзда іще не рухнув ся. В тюрмі все іще горїла від четвертої години ранєн-но, усильна робота віддаване та відба-ране річїй виправлюваних арештантів. В виправлюваних відїзді було 628 муж-чин і 64 жінок. Всїх треба було пере-вірити по статейним спискам, відібрати недужих та слабих і передати конвой-ним. Новий ємєтритель, два заступники його, доктор, єсєлєр, конвойний єсєлєр та єсар сїдїли коло виставленого на двір, в тїні стїни, єтола з павєрами і канцєлярїйним приналежностями і по одному виванували, оглядали, винту-вали і записували одного по другім під-халєвчєх із ним арештантів.

Єсєнє відбало ся уже до позевани єтола. Робило ся горячо і найбачє душ-но від браку вітру і від диханя ареш-тантів, що єтопали ся до єтола.

— Та тому міня не буде, — гово-риш, зататаючись наїросєвою, мисєю, товєстїй, червоєний, з підхитїми плєчєми і короткими руками конвойний началь-ник, що без перестанку прєсєкає клуби диму до своїх нусєв, потрі закривали йому шлїз рот.

— Я єстрєнно змучив ся. Звідєс ми їх набрали тїлєво! Богато іще.

Писар заглянув до паверу.

— Іще 24 мужчин та жінок.

— Ну, чєго єтоїте, підхєдїте! — крикнув конвойний на непровіренїх іще арештантів, що єтопали ся єдин за другим. Вони вже більше як три години єтопали в радах і те не в тїні, а на сонцї, чєкаючи черги.

(Дальше буде.)

Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 сот. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одинокє руске Товариство, ассуранційне, обезпечєє будинки, урядовє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і солоді, сїно в стєгах і будинках проти шкід огневих.

Стан фондів гаранційних з дня 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.
Резерв премій	148.480	"	—	"
„ спеціальна	1.624	"	80	"
Фонд основний	72.000	"	—	"
„ експіраційний	18.196	"	60	"
			486.145	кор. 92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані, успішє обезпечєнь користей, а пєводи ліквідують ся безпроблемно. До віся 1899 року на-всїм виплачені шкоди 1.669.565 кор. 38 сот. Полїси „Дні-стра“ приймає Банк красний пра помичках гіпотєчних.

На житє можна обезпечитись через „Дністер“ в ТОВА-ристві взаїмних обезпечєнь в Краковї, котрє дає най-користийшїє успішє, прєставляє своїми фондами найбільшє гаранцію і видає позїси і кнїти в рускїм мовї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, уділяє помички за сплатою 5 $\frac{1}{2}$ % і 1% додатку на кошта адміністративні заїнтабуліцїєю або порукою двох відповідних ручитєлів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третїх осіб по 4%. Уділ членський вносить 50 кор., вписанє 2 кор. Членом бу-ти і помичку дістати може тільки член обезпечєний в „Дністрі“. Інформацій уділяє Дирекція листовно.

Зголошенє о уділенє агенцій в окрєстностях до нема близько агєнтів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви-платив агєнтам по конєць 1899 р. провізій 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складї отсі виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Смаль-Стоцкого	1.50	кр.
Буковинська-Русь др. Смаль-Стоцкого	1.20	"
Листи з некла Оліва Шингга	20	"
Людина, Оліва Кибизинської	40	"
Царина.	1.20	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори Юрія Федьковича 1. том.	1—	"
Чума горіччана, Омєлан Попович	20	"
25 новїсток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цїсар Франц-Йосиф I. Омєлан Попович	10	"
Образки з природи, Іван Сивок I. і II. том. по	5	"
Бєсїди про часи козацьки	75	"
3 сеза, Богдан Лещий	20	"
Гадки про потреби України	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправї, В. Стефанчик лист	70	"
Приказки, книжочка для весєлих людей, Ів. Данилевич	8	"

На пересилку треба долучити 5 кр.

Сьвіжий і чистий лїд

продає по найдашевшїх цінах експлуатую в платах на рати лїсом нової системи урядовий

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмістє Калїчанка ч. 184.

Можна замовити через корєспонденційні картї.

На бажанє відставляє ся лїд до дому.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях. ул. Петровича ч. 4

можрі суга:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомленя шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections-bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Сьвідотна відхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Сьвідотна ушїленє, френкентацийні, Frequenzations Zeugnis, Schulummatik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Завїзване, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і кнїги для нас райфайзєйскїх усе випїненє на добрім паперї дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

ше шкільні прєкєсєнанє курє в п. м. технікєлїтїчнїх прєкєсєнанєх мунєп у Пєтєк
улиця Руска ч. 11. Чернівці улїця Руска ч. 11.

Вїдвїжурє замївнїк шкільнїх П. Т. Публїкї, що виготовлює кєлїснї рола обуви для мунїп, жєнїши і дїтїй а то пїсля найкращїх вєсєлїх дїл чернївкїх шкільнїх, та в вїдї острєдївчєстїх і ортопєдїчєснїх апаратїх і з обложєнїм прїладїх до вигїбнїх порушєнанїх.

Черєз нашєсє моїх черєсєвнїх зїмнєють оскєво нагїбнїє та вєсїні наростї на ногах. Добротє і солїдноє прїцєп, такєю обслїдуєтє будє старатє ся здобутї собі вїдвєзєнє цїлїх вєсєлїх.

З поважанєм,
ІВАН ДІК,
спєцїальнє робїтнїк обуви.

Повєднїшї черєсєвнїх виготовлює ся вїдєво з заграничнїх шїпр.

Найкращі

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так званї обручкїні (Ringschiffchen).

Сї машини вїдуть дуже лєсно і надївчїайно шкєро (2000 пїтїхїв на хвїлуту).

Сї машини мають прїряд до глїфоланї і прїряд до острєня голїх та пошївїх. Окрїм сїх маю ще найновїшїє машини для шєвїцїх, правїцїх, римарїв і такї, що шїють для потрєби в перед і взад.

За кождє машину гарантує 5 літ.

Продїє за готовї грошї і на виплат дешєвше як вєсєди, хто вєсїрїтї най переконєє ся.

В. Данилевич

машинїст
в броварї Штайнера ул. Двїрцєва ч. 21 в Чернівцях.

Шкільні повїдомленя і Schulfachrichten

є на складї

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворєна в недїлю і сьвїтє від 9 до 11 годїни ранє.

Оголошення звичайні приймають ся по ціві 20 сот. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одинок руске Товариство ассураційне, обезпечує будинки, урядові домівки, сніг, господарські аварії, збіжжя в зерні і соломі, сіно в стодах і будинках проти шкідливих огнів.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вноситься:

Фонд резервний	245.814	кор.	52 сот.
Резерв премій	148.480	"	"
спеціальна	1.824	"	80 "
Фонд основний	72.000	"	"
спиритальний	18.166	"	60 "
486.145 кор. 92 сот.			

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, умови обезпечень користні, а шкоди виплачують ся безпровадно. До кінця 1899 року виплатили шкідливі 1,689,565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при помочіх гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористивіші умови, престає своєми фондами найбільшу гваранцію і видає позики і кноти в рускїм языкї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, уділяє позики за опатою 5 $\frac{1}{2}$ % і 1% додатку на кошта адміністративні заїнтабуляційне або порукою двох підвоядних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський вносить 50 кор., внесове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція зястовно.

Зголошення о уділеня агенцій в окрестностях де нема близько агенцій „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ виплатив агентам по коєць 1890 р. провізії 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стоцького	150	кр.
Буковинська Русь др. Смал-Стоцького	120	"
Листи з пекла Оліва Шинтла	20	"
Людина, Оліва Кибизанської	40	"
Царівна,	120	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори, Юрія Федьковича I том.	1—	"
Чума горічана, Омелян Попович	20	"
25 повісток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	"
Образки з природи, Іван Синюх I. і II. том. по	5	"
Бесіди про часи козацькі	75	"
З села, Богдан Лещин	20	"
Гадки про потреби України	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанія для	70	"
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8	"

На пересилку треба долучити 5 кр.

Сьвіжий і чистий лід

продає по найдашевших цінах есентуально в платах на рати після нової системи урядовий

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмістє Калініанка ч. 184.

Можна замовити через кореспонденційні картки.

На баняне відставляє ся лід до дому.

Для шніл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

коти сутя:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення вихідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університетські, Frequenzprotokoll, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Anforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро-

бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що спінчив промисловий курс в ц. к. технологічного промисловія музею у Відні
улиця Руска ч. 11. Чернівці, ул. Руска ч. 11.

Віддається закласти шкільний П. Т. Публиць, що виготовляють апаратури для обуви для мушкетер, жовтій і білій а те підля найвищоїм якості які червоні галіні, та з якіх острівцями і ортопедичним апаратами і з обласними приладами до виготовлення порушувати.

Через кожен моїх червоних зякають сьчас нагнітати та всім народам на ногах. Добра і солідною працею, також обслуговую буду старати ся одбутти собі відповідні цінні задоволення.

В повсякденні

ІВАН ДІК,

спеціальна робота обуви.

Повсякденні червоні виготовляють ся тільки в загальному шир.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffehen).

Сі машини шють дуже легко і надзвичайно скоро 2000 штиків на хвину. Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до острєня голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для шєвця, краєвця, римарів і такі, що шють для потреби в перед і назад.

За кожду машину гварантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на платіш дешевше як вояли, хто невірять най перевіряє ся.

В. Данилевич

машинист

в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Виданє товариство „Руска Рада“ в Чернівцях

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під закладом Володимира Сіверського.

За редакційні відомості Іван Созанський

Виходить в Чернівцях
щодорожній, п'ятничний і недільний.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.
Розповсюдження: — Редкація неоплачує
виплати за доставку.
— Редкація неоплачує
виплати за доставку.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Поводом числа нештук 16 ост.
Передплата і платежі за листівкою
виплати в Чернівцях.

Війна в Китаю.

Хоч європейські війська 14. липня в полудне зайняли Тієнцзінь, то так тяжко буде їм удержати ся там по причині, що ціле місто лежить майже в руїнах, що трупи китайців не похоронені, що брак жерельної води і живності. Європейські війська думають розложитись на північ від міста в укріпленім таборі.

Повстає Китайців усиле ся безнастанно. Оно обняло на півночі Манджурію, що стоїла під впливом Росії, впливалось навіть в Корей, а крім того ширять ся оно навколо Пекіну, в Нанкін, Шангаю і Кантоні. Боксери явились вже на захід від здобутого Європейцями Таку, а відтак і на території російській над Амуром. До важливої воєнної акції не прийшло під заняті Тієнцзінь. Європейські держави, Америка і Японія стигають на разі близькі воєнні сили. Чи живуть європейські послы в Пекіні? — питання се досі не рішене. Консуль бельгійський з Шангаю доносить 10. липня до Брюсселі, що Шенг повідомив его, що чужинці дня 18. липня були при житті і безпечні. Незмісно також, хто є при власті в Пекіні, чи цесаревна, чи кн. Туан, чи цесар? Подробиці вісти такі: В Шангаю громадають ся безнастанно юрби уявляють Китайців. Число їх подають на 100.000. З Чифу (над валивом Пекінським) доносять під днем 18. липня, що Боксери зневодили Росіян до опущення Тієнцзінь-таю і подали ся до Нютчану. В бою упало 700 Боксерів. З Чифу телеграфує також рос. віцеадмірал Алексєєв під днем

12. липня, що російські війська в Тієнцзінь, заатаковані Китайцями, мусіли багнетами форсувати собі перехід, при чім упало 5 людей, а 20 ранено. До Шангаю наспів панцирник голландський. Китайці перед опущенням Тієнцзінь поубивали своїх жінок, щоб не дати їх в руки Європейців. З Лондону доносять (на основі оповідань якогось китайського купця), що Боксери страшно знущали ся над європейськими жінчинами в часі рйані в Пекіні. Тіла їх рубано на дрібні кусці і кидали між кровоміазну товпу. Довкола Пекіну має находити ся 300.000 уявляють Китайців. Кн. Туан платить Боксерам за кожну голову Європейця. Головною причиною повстання має бути голод по причині страшної посухи. Дошч не падали в Китаю від жовтня минулого року (?). Сьвященники китайські приписали все нещасте „близь чортам“. Отсе найновіший розривані вісти.

Тимчасом заборонили європейські правительства дозвіл всякої зброї з Європи до Китаю, а послан китайським в Європі посилане шифрованим депеш до Китаю. Найновішим відомостям є ся вість з Париза, будьто тамонний китайський посол вручив Делькассому писемо від китайського цесаря, в котрім сей просить Любета о посередництві Франції між Китаєм а Європою. Делькасс вручив се писемо Любетови, але застеріг собі відповісти на руки французького консуля в Пекіні. В сей спосіб рад би Делькасс дізнати ся, чи європейські консули в Пекіні находити ся при житті і хто у правліє Китаєм?

Делкі дивиники вістять, що Росія на південну руку ударить на

Пекін з півночі. В Тієнцзінь радять тепер над вибором начального вождя над сполученими військами.

Після телеграми з корабля „Цента“, губернатор Юан телеграфував до Чифу, що послы в Пекіні дня 9. липня були в безпечності. Генерал Ніх допустив ся самоубийства. Кн. Туан узурпував престол. В Шантуні рух против чужинців росте. Телеграма губернатора не має дати. Бельгійське міністерство вишних справ одержало сльдоую депешу датовану 20. с. м. полудни: Депеша губернатора в Шантуні вислана з Шангаю, запевняє, що послы в Пекіні були 20. с. м. цілком здорові і знаходили ся під пильним надзором хінських властей. Лігунчан прийняв до Шангаю. Яванський посол у Відні вважає за можливу річ, що послы в Пекіні ще живуть. Здасть ся, що Хінці уважають їх за заставників, аби в той спосіб виконувати престо на державних. Агенція Гааса одержала з Чифу під датою 21. с. м. телеграму з повідомленням, що губернатор Юанішан доіте телеграфічно під датою 21. с. м., що послы цілком автентичних вістий з Пекіну, всі заграничні послы суть при житті і знаходять ся під опікою хінських властей. Вашингтонське правительство також одержало депешу з повідомленням, що чужинці в Пекіні були дня 18. с. м. при житті, при чім депеша додає, що повстанці бють ся між собою і обопільно убивають ся.

Після інформацій французьких дивинців, хінський цесар вислав до німецького цесаря телеграму, в котрій висказуючи жал з причини замор-

довани амбасадора Кетелера, прирікає покарати виновників і висказує надію, що теперішній похід не вплине на некористно на німецько-хінські відносини. Дивиники доідувають ся дальше, що президент Мак Кінлі одержав від хінського цесаря таку саму депешу о посередництві між Хінами а державами, як президент французької республіки.

Над телеграмою хінського цесаря до Любета відбула ся в суботу кабінетова нарада. Французьке правительство відповіло, що обговорюване справи є безпредметове так долго, як долго не буде певною річею: 1) що французький консуль в Пекіні і его товариші, члени дипломатичного тіла суть під охороною хінських властей і мають цілковиту свободу зносити ся з своїми правительствами; 2) що князь Туан і високих достойників, на котрих тяжить відповідальність за послідні похід, правительство усуне і відповідно покарає; що всі власті і війська в цілих Хінах одержать наказ виступити против розривані зверхних против чужинців; 4) що правительство поробить енергічні приготування в цілі згладити повстання Боксерів. Як довго хінське правительство не дасть певної поруки, що ті жаданя будуть спонені, французьке правительство не може зробити нічого иншого, як лише провадити воєнну акцію. Делькасс повідомив також хінське правительство, що французьке правительство предложило державам видати заборони довозу зброї і амуніції до Хін і що се предложене прихильно прийнято.

Про битву під Тієнцзінем телеграфують дня 20. с. м., що міжна-

30. продовження.

ВІДРОДЖЕНЕ.

ПОВІСТЬ

Гр. А. М. Толстого.

Переклад Василь Сімович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

Нехлюдов казав Фінопови стати.

— Що се? — спитав він у двірника.

— З арештантом щось стало ся:

Нехлюдов лиз з Фінопа і підійшов до громади людей. На верішних каменях повсюди коло тротуара мурованих дошка гондолою вище ніж ширини, немолодий арештант з рудою бородою, червоним лицем і плакатию носом, в синьому халаті і в таких самих штанах. Він лежав на животі, розкинувши долонями в долі, висячими узяті руки і, піднімаючи протаті часу, рівномірно оручаючи високими та широкими грудьми, хлипає водою, сповзаючи на небо озлобленими кровю очима. Над ним стоїть нахмурений поліцай, розкинувши, потягнувши, привади, стара жінка з парасолькою і обстрижений хлопчик з вероючим вишном.

— Ослаб в тюрмі, похворів, а їх ведуть в саме немо — осуджував когось призначив, звертаючись до Нехлюдова, що власне підійшов сюди.

— Може і умре, — лобеліз плаксивим голосом жінка з парасолькою.

— Треба розважати сорочку, — обізав ся поліцай.

Поліцай став дріжачими грубими пальцями, неурочно розпущати тасми на жовтій, червоній шні. Він був відно зворушений і змішав ся, але все таки уважав за потрібне звернути ся до тюрми.

— Якого зня злотились? І так горичко. Від вітра стази.

— Повинен доктор посвідчити, — тих, що слабі лишились. А то повели, люди дихав, — говорив призначив, очевидно хотів показати ся знаєм параді.

Поліцай розважати тасми сорочки, випростував ся і одкинув ся. — Розхлість ся, кажу. Не ваше діло. Ще того не виділи? — говорив він звертаючись зі спінчутим до Нехлюдова, на не закривавши в його погляді спінчуті, позирнув на конвойного. Але сей стоїв на боці і, оглядаючи свій підплаток, що відривав ся, зовсім рівнодушно відносив ся до притичних поліцай.

— До кого належить се, то зм ані в голові. Морити людей, хіба се лад?

— Арештант — арештант, а все людина, — давались чути голоси.

— Положить йому голову вище, та води дайте, — сказав Нехлюдов.

— Пішли за водою, — відказав поліцай і, вийшов від лави арештанта, з трудом перетиснув туловищем висте.

— Що се за обговище? — почув ся нараз рішучий начальницький голос, і до зібраної докола арештанта громади людей підійшов сворими кроками окол-

точний, а незвичайно чистий та блискучий позолотний і іще більше блискучих вписних чоботях.

— Розійтись! Нічого тут чинити! — крикнув він до товпи, іше не знаючи, зачого зібрав ся товпа. Підійшовши ж ближше і побачивши умираючого арештанта, він зробив одобряючий знак головою, немов очікував чогось подібного і звернув ся до поліцай.

— Ін так?

Поліцай сповістив, що ішов відділ арештантів а сей уяв а конвойний вказав лишити.

— Так шев? В участю з ним, Фінопа!

— Двірник побіг, — сказав поліцай, прикладуючи руку до шнана.

Призначив заговорив щось про снуку.

— Така се річ? Що? Ім своєю дорогою, — лавіа озолоточний і так строго поглянув на него, що приказчик затих.

— Води би йому дати — сказав Нехлюдов. Озолоточний строго поглянув на него, але нічого не сказав. Колиж двірник приніс воду, він велів поліцаєви дати її арештантові. Поліцай підійшов скулеву голову і докладав певних сил, зловив вилти воду до рота, але арештант не прийняв її. Вода лиза ся по бороді, обмочуючи на груди куртку і конволаву, обворотилу сорочку.

— Вилзи на голову! — закомандував озолоточний, і поліцай, здіймаючи на гречанина підібну шапку, вилзи воду і на руде, кучеряве волосє, і на голій личняк. Очі арештанта, немов валилино,

ширше відкрили ся, але стан його не змінив ся. По лиці плали брудні поточни під пороху, але уста все однаково хлинали воздух, а ціле тіло провинувало ся.

— А сей що? Ванти сега, — звернув ся озолоточний до поліцай, показуючи на Нехлюдова Фінопа.

— Давай його сюди.

— Занятий — похмуро, не підіймаючи очей, промовив Фінопа.

— Се від Фінопа, — сказав Нехлюдов, — але візьміть його. — Я доплачу, — додав він, звертаючись до Фінопа.

— Ну чого стоїть, — крикнув озолоточний, — беріть!

Поліцай, двірник та конвойний підіймали умираючого, занесли на Фінопа і посадили на сидженя. Але сей не мав на стільки сил, щоб міг сам тримати ся; голова подавала ся назад, а ціле тіло зісувало ся із сидженя.

— Кладіть лежма, — закомандував озолоточний.

— Нічо, ваше благородіє, а так доведу, — сказав поліцай, добре розійшов ся поруч умираючого на сидженя о обхоплюючи його спальною правою рукою під паху.

Конвойний підійшов обуть в личняк без обпаса і ноги, постини їх просто. Озолоточний оглянув ся і узявши на мурованні на гречанина підібну шапку арештанта, підійє з землі і покладе її облизу влад мору голову.

— Марш! — закомандував він.

Фінопа сердито оглянув ся, похатав головою і, в товаристві конвойного, ру-

Виходить в Чернівцях
щодорожньо, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рукописи вносять як листи на поштові
застереження. — Редакція не несе
відповідальності за зміст листів.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“

на цілий рік	50 Кор.	—	сот.
на шість місяців	30	—	—
на чверть року	15	—	—
на місяць	1	70	—

Послужило число копій 10 сот.

Передплата і наслідок на території
підлягає в Чернівцях.

Одинокий приятель.

(Примітка до російсько-китайського кон-
флікту.)

Коли дипломати з жовтеною конвенцією приєднують ся фі-
зичні, мов би то європейські держави
не знаходили ся в стані воєнній
супротив Китаю, то війська сина
небес розпочали вже офіційні
ворожбачі против одної європей-
ської держави. Хінські війська на-
пали на російське місто Благовіщенськ,
хінські офіцери намагались сперт
російські пароходи на ріці Амурі,
на котрим договорами застережена
вільна плавба, при дальній дорозі.

Тепер отже Китайці не задово-
лились тим, прогнати чужинців із
свого власного краю, але напали
самі на чужий край. І то не були
можже іррегулярні банди, що розпо-
чали ворожбачу, то не були недис-
ципліновані горди Боксерів, що на-
пали на російську територію, а бу-
ли то китайські дисципліновані вій-
ська, що втрутили ся на приказ їх
команданта і компетентного уряду.
Сей факт треба кончею сконстату-
вати. Се бо є класичний примір,
який міжнародне право уважає
міродійним для виповідження війни.
Всі авторитети сей науки і тим згі-
дні, що стан воєнній може насту-
пити і без формального виповідже-
ня війни і наводять яко примір
напад регулярного війська на чужу
територію. З кождою иншою дер-
жавою крім Китаю знаходила-б ся
отже Росія в сьм випадку в стані
воєнній. Але Китайцям не випові-
джаво ще війни з російської сто-
рони й не виповість ся. Коли євро-
пейські держави гадали, що їм мо-

жна собі все дозволити супротив
Хін, то поклялися, вони нині супро-
тив тих самих погорджених нині
Китайців так небезпечно як і по-
жалована їм слабовільність. Во-
ни боять ся виповісти Хінам війну,
бо не хотять позбавити ся великого
повороту.

Російська-ж політика зазнала
сими днями найбільшого розчарова-
ня, яке може доси заспажити їхню
історію. Кілька століть вже на-
магалась Росія підтримати з Кита-
єм добрі зносини. Петро Великий,
котрого дорогою російська політика
ще нині поступає, навизав в пер-
ший раз яко перший між війна
європейськими державами офіційні
зносини з Хінами заключивши
з ними 1668 р. договір. Се був
перший офіційний державний акт,
який може означити історію меж
європейською державою а державою
середина. Від того часу почалися
Росія і властивою собі витривалі-
стю і енергією руководилась лиш
тільки одною метою, переконати за-
вжди Китайців о своїм безкорис-
нім приятельстві.

Російські державні заступники
на китайськ дворі заступали все
сю одну тезу, що між Москвою,
котрих територія лежить так в
Європі як і в Азії, не існують
там непереможні фундаментальні рі-
жннці, як межє синами небесного
царства і підданими инших євро-
пейських народностей. Росіяни гра-
ли в Пекіні все лиш роль „оди-
ного приятеля“ і ніколи не зазна-
чувало сьм політику більше як пла-
сне послідними двома роками. Сі
найголовнішими заступниками бу-
ли міністри заграничних справ князь
Лобанов і граф Муравєв.

І не можна пережити, що Росія
таким дорогою осигнула великі здо-
бутки. Повільно і поважно посту-
пала Росія наперед, искала одну
територію за другою, одержувала
від Китайців найбільших концесій
а все таки була Росія одинока
державою котрій як ахвалось в Пе-
кінї війна. Найліпший доказ умір-
кованості російської політики є
факт, що після війни 1859—60 р.,
в котрій Французи і Англіяці так
великі привели жертви, Росія, що
не брала жадної участі в сій вій-
ні, припала від Хін ще більші
концесії як самим побідниками. При
сій нагоді саслужив собі генерал
Ігнатієв, що опісля став славним
російським дипломатом, перші ла-
роші війни. Яко цікавий документ
цітуємо лист славного російського
революціонера Бакуніна, що видає
характеристичне світло на секу-
лярні приятельські відносини Росії
з Хінами. В сьм листі говорить ся:

„Іркутск, 8. грудня 1860 р.
Я познакомив ся тут прим з
Муравєвом (славним Муравєвом
Амурським, що був генеральним гу-
вернеом Сибірі) також з молодим
генералом Николаєм Павловським
Ігнатієвом. Він повернув власне з
Хін, де оділав правдиві чуда. З
своїми 19 козаками грав він там
знамениту роль уміючи зискати
для Росії далеко більші результати
вжж осигнула Французи і Англіяці
і се на очах послів сих обох дер-
жав, лорда Елліна і барона Гросе,
котрим кожному стояла до розпо-
рядности ціла армія. Договір заний
з часонисий, котрі однак децю за-
мовчують; се найскраїніші бар-
барами, яких допускали ся в Хі-
нах англійські а особливо французькі

жовніри. Перші вдовольнились по-
більшій часті грабованєм, але по-
слідні, чистокровні Французи зважи-
ли в окресности Пекіну хін-
ських жєнщин, відрубували їм ноги
і кидали в воду.

З сего скористали Росіяни зав-
дяки своєму національному духови
розуми і дисципліні. На чолі не-
величкого числа воїнів, всего 19
чоловіка, став Ігнатієв в обороні
Китайців а генер стоїмо крішко
на березі південного моря“...

А тепер, адже ся, стало через
ніч все інакше. Напрасно почина-
ють Китайці офіційно ворожо ви-
ступати против свого „одиного
приятеля“ хотючи єму відібрати ті
землі, як і відступили свого часу до-
бровільно. Справді не можна не до-
бачати ріжннці в поступованю Ки-
тайців супротив Росії а супротив
инших „близь чортів“. Росіяни в
Манчжурії зазвичай покинули край,
накопи инших європейців напри-
клад в протівній Пемізі поєднано
вирішено. Росіяни прогнали з краю
і вони були розумні досить послу-
хати в сьм разі хінське правитель-
ство, але лишено їм їх життя. Так
мусіли Росіяни пізнати на власній
шкірі китайську невірність.

Так мусіла Росія протратити в
кількох днях здобутки десятилітньої
праці і напружування. Через події в
Манчжурії заінтересована тепер
Росія в першій лінії в китайській
питаю і се буде стояти чималого
труду російського царства дати Хінам
тільки ясне повяте російського
приятельства але також і росій-
ського порогованя.

М. Пінковський.

51. прологіст.

ВІДРОДЖЕНЄ.

ПОВІСТЬ

Гр. М. М. Толстого.

Перекладає Василь Сімович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

— Ну, щоби з тобою? — звернув
ся він до кривоногого, блілого чоловіка
з обважаною шиєю.

Тимчасом божовільний сидів на сво-
ім матраці і, покинувши куреня, павовав
в сідл на доктором.

Нехлюдов відшов на дозину на
подірі і, мимо покарпих коней, курий
і вартівника в мідянім шоломі, прийшов
до брами, сів на свого біла, що знова
заснув і потхав на дворець.

XXXVIII.

Як Нехлюдов прийшов на дворець,
арештанти вже всі сиділи в вагонах за
запорожаними вікнами. На платформі
стояло декілька людей, що супроводжа-
ли своїх. Їх не хотіли пускати до ва-
гонів. Коштовні були сьогодні особливо
заняті. В дорозі до двірця уяло і по-
мерло від удара, крім тих двох людей,
яких бачив Нехлюдов, іще троє людей:
одного заведено, як тямних двох, до
найближчої пастки, а двох уяло так
на двірці¹⁾. Конвойні не тим були зана-

ті, що під їх конвоем померло пятеро
людей, котрі могли остати в живих, а
отаралась о те, щоби виповнити все
се, чого в таких разках вимагає закон
себе-то віддати мерших, куда слід, пере-
дати їх річ і плани, куда треба і ви-
черкнути їх з числа тих, котрих на-
лежить вести в Нижній, а се стояло бо-
гато труду, особливо в таку спеку.

Ось тим заняті конвойні не пускали
Нехлюдова і других, котрі о се просили,
до вагонів, так довго, доки не починили
ті справи. Нехлюдова одначеюж, все
таки пустили тому, що він вєнува де-
шею гроша в руки конвойного під-
ошпіра. Сей чоловік порекується вилзи
але прося, щоби скоро переговорив ся
і відійшов, щоби не побачив сего на
чальник. Всіх вагонів було вісімнадцять,
і всі, крім вагона для начальства, були
битком набиті арештантами. Переходчи
мимо вікон вагонів, Нехлюдов пореку-
хував ся тому, що діяло ся в середній.
Ві всіх вагонах дивились бриск оковів,
чула ся метушня, розносила ся розмова,
перемішана з безглуздими поганими
словами, але нігде не чути було, як сего
сподівав ся Нехлюдов, і слова про по-
мерлих дорогою товаришів. Розмови
доторкались більше мішній воді до пия
і шибору мєця.

Заглянувши в вікно одного вагона,
який побачив в середній його, в пере-
арештантів померло одного дня під
соїнного удара, в часі, як їх переводили
з Бутирської тюрми на дворець Нижньо-
городської желізничі. Прим. автора.

ході, конвойних, котрі здіймали ареш-
тантам заїзє а рук. Арештанти витя-
гли руки, і один конвойний влючем
піднімає замок на залізю і здіймає його.
Другий збирає заїзє.

Перейшовши мимо всіх вагонів, до
сиділи мужики, Нехлюдов підійшов
до них, де були жєнщини. В другому
з них розлигла ся рівномірний жіночий
стон з додатками: — О, о, о... Батеньки
о, о, о! батеньки!...

Нехлюдов минул його і після впа-
дів конвойного підійшов до вікна трь-
ього вагона. Їз вікна, як лиш Нехлюдов
наблизив до него голову, побігло горь-
чем, переповненим густою волею здо-
длого поту, і паразно почути ся крикливі
жіночі голоси. На усьх лавках сиділи,
розчервоїли, зірпті жєнщини в халатах
і горєстах і голосно розмовляли. Стан
Нехлюдова, що наблизив ся до вікна,
звернув на себе їх увагу. Ті, що си-
дїли ближче заговори і вивали свої очі
в лице князєви. Машкова, див в горєст
без хустки, сиділа при вікні напроitia.
Важке відєв сиділа біла, усміхнена
Федосєв.

Пізнавши Нехлюдова, вона тор-
кнула Машкову і рукою показала їй на
вікно.

Машкова поспіше встала, наїгнула
на чорне волосє хустку і з ошкєзєм,
червоним, зірпідим, усміхненим лицєм
підійшла до вікна і взяла ся за
ремєтку.

— Але я спєка, — сказала вона
радісно усміхнувшись.
— Річ дістали?

— Давую, дістали.
— Не потрібно чого, — ситал
Нехлюдов, спочувачи, що на него несе
спєкою з розмєченого вагона, немов із
цеголий.

— Давую, нічого не потрібно.
— От зайити ся, — обізнала ся
Федосєв.

— Прийді, зайити ся, — повторила
Машкова.
— Хибай вам не дали вода?

— Дали, але нїє вою винили.
— Зараз, — сказав Нехлюдов, —
попроси конвойного. Тепер до Нижнього
не побачимо ся.

— Виж хибя їзєто? — немов не
завачи сего, сказала Машкова радісно
поглянувши на Нехлюдова.

— Із сидючим потягом.
Машкова не сказала нічого а лиш
через декілька секунд відїхнула.

— Щєж, панонію, прїада, що два-
найити арештантів заморили на смерть,
— сказала грубим, мужицьким голосом
стара, сувора арештантка.

Се була Корабєлова.
— Я не чув, щоби аж дванаїти...
Я бачив двох, — сказав князь.

— Кажуть, що дванаїти. Неїзєж
їм за се нічого по будє? А то чєрти.

— А з жєнок ніхто не захворів? —
ситал Нехлюдов.

— Баби сильніші, — сміючєсь,
сказала друга низька арештантка, —
тільки одній зібрало ся на родини. Ось
як голосить пенід небєса, — додала,
вказуючи на сусідній вагон, з котрого
доходили безперестанно ті самі столи.

¹⁾ В початках 80-их років пия

Кріза в Сербії.

Сербський король Александер рішуче звичаєт ся з Драгою Машіною і видає маніфест до народу, в якому повідомляє Сербів про свій намір та зарекомендує йому те, що вибрав для них короля, не змінивши коронуваних голов, а з сербського народу. Пані Драга Машіна є відомою по правительстві інженерів, що помер перед 6 роками дуже загадочним способом, що до тепер не вяснено достаточного. По его смерті вступила Драга на королівський двір як дама двору королеви Натали. Це викликало свого часу велике враження в Бігороді, звідки до сербської армії Драга, та ще після динної події нагадує смерті свого чоловіка. Родина Машінової походить з Чехії; вона сама родила ся вже в Сербії. Крім сербської мови говорить по німечці і по французьки. Кажуть, що се дуже хороша брутетка, новелістка, розумна, але слухає вже роками. Він єт подавати на 42 літ. З першого замужжя має сина званням літ піку. Король Александер любив ся в Драгій ще тоді, коли вона була дамою двору королеви Натали, та своїм поведінням і красою одоудила собі загальну симпатію та уважання на дворі. Всі знали про сю любов короля, але ніхто не припускав, що би він носив ся з поважними намірами подружжя. Тож постановою короля з величезною ціною его окружене і народила задоволеному Александру немаю клопоту.

Насамперед подав ся до димісії цілий кабінет міністерський. В суботу по полудні по 4-годинній нараді рішуче кабінет уступити і писав телеграму до президента міністрів д-р. Петровіча, який перебував тоді за границею, з повідомленням про сю постанову. Президент міністрів відповів телеграфічно, що приймає ся до его уваги і так само подає ся до димісії, яку належить сейчас пред'явити королю Александру.

Зразу король Александер не хотів прийняти димісії кабінету і вимагав бажано, щоб він дозволу просьбу о димісію. Але коли міністри по другій нараді прийняли одностайно, що мулять обставити при своїй постанові, король Александер прийняв димісію.

Тимчасом стрітний король не мав повноважень отримати вітти, ескортів Мілана, який тепер перебуває в Карлс-

баді. Коли ескорт і теперішній початковий похід сербської армії довідав ся про намірене суїцида свого сина, затримав до міністра війни, щоб не допустити корони притягати о звільнене его від обов'язків в армії. Телеграма не містила жадних дальших пояснень, бо після сербського, військового регуляру притягати о звільнене від обов'язків військових не можна нічим мотивувати.

З Відні доносили, що один з дивізіонів інтерв'ював Мілана, який перебував тоді incognito під ім'ямом гр. Тамона. Король Мілан цілком не криє ся, що до резигнації ні становища початкового команданта сербської армії спонукали его заручини сина, та ще свою димісію вислав десять міст після одержання сербської. Відтак Мілан вислав другу телеграму до сина, в якій писав, що свою найбільше пожадану причину сего проку. У відносинах дипломатичних протак прийнято віста про заручини короля Александера також дуже неприхильно, головним тому, що з сего причини може прийти в Сербії до заворушення політичної натури.

Резигнація Мілана мала на разі такий несприятливий наслідок, що Фріш, президент державної ради, якому король Александер поручив утворення нового кабінету, відказав ся від сего місця. Король звернувся до сего до кількох високих генералів з проханням о утворення нового правління, але неоди стрітні ся з відмовою в виду димісії Мілана. Але навіть найбільше охочі до сего короля Александера: до димісії подали ся его прибічники ад'ютанти і палатний лікар.

В Бігороді віста про заручини короля викликала також неприхильне враження. На доказ сего підносять зареєстрований факт, що ооди ніхто не уважав потрібним удержувати дома, як звичайно буває в таких випадках, або заручини ілюмінацію міста. Але король Александер не вражує ся тим. Бажав поставити подвійну почесну сторожу перед домом своєї нареченої і підняв єт щоденно, а довідавши ся, як неприхильно прийнято его матримоніальні наміри, звинувачив, що остаточно воля зложити верону, чим верну ся суїцида з Машіною, яку полюбов і мусять з нею оженити ся.

Се постійність короля, аде ся, перемогла перший намір недовольних вельмож. В суботу відбув ся великий обід в королівській палаті, в якій пали

участь також президент скуччини, богато посмія і достойніші.

Димісію ескорта Мілана сні вже прийняв, а задля урівноваження ситуації консерував з богато особистотний, які не належать до жадного політичного сторонництва і тому припускають, що будуче правління не буде партійним, як се було завдяки впливові Мілана.

Маю вчерашнього доносів, що король Александер вже знайшов кандидата на президента міністрів, показує ся, що не так легко буде утворити новий кабінет. Король досі не потрапив знайти особи, котра серед теперішніх відомих хотіла би стати на себе жіно утворення нового кабінету. Від суботи Сербія не має правління. З офіційної сторони заявляють, що утворення нового кабінету провадили ся головним з тої причини, що король хоче пізнати політичні погляди різних сторонників, а також не хоче повинувати до перш членів, котрий був би представителем того, або сего сторонництва. Ввечері прийняв король два рази Авакуновича. Крім того повернувся король з президентом парламенту Весторичем, президентом ради етану Христичем і кількома високими військовими і урядовими. Між ними особами не було таких, котрі в котріх небув сторонництва відірвали би якусь визначену раду. З того зазначають, що не наступить ані ймення партійного кабінету, ані взагалі зміни системи. Урадовий дворянин оголосив умілене Мілана ні становища початкового команданта сербської армії, на власну его просьбу. Розпоряджене датоване 21, липня і підписане бурним міністром війни. Прокламація про заручини короля не контрастувала, бо бувше міністерство було противником сего подружжя і враз з тої причини уступило.

Про курс до шкіл виділових.

Руське Товариство педагогічне внодо просьбу до Високої к. в. Ради шкільної краще о лонісачу відпустку (на жовтень і листопад 1900 р.) для участників того курсу. Програму викладів і списе учасників подаємо. Добре було би, щоб учасники курсу підготувались до цього наперед на відданні підручників.

поданих в інструкції що до існування до шкіл нар. і виділових. Ця інструкція інструкції 30 кр.

Програма викладів.

1. Педагогіка:

Д-р. Володимир Коповський, проф. сем. учин. Огляд найважливіших питань з педагогіки. — 1 год. тиж.

2. Руський язык:

а) Д-р. Алекс. Казоса професор університету. Перегляд найважливіших пром. з руської літератури. — 1 год. тиж.

б) Д-р. Володимир Коповський проф. сем. учин. Перегляд граматичної руської. — 1 год. тиж. Поясненя устуні з руської літератури в читаннях для шкіл виділових. — 1 год. тиж.

в) Теофіл Грушевський проф. гімназії. Систематичний перегляд руської літератури від часів найдавніших до року 1860 (крім Шевченка). — 2 год. тиж.

г) Іван Корнуд проф. руської гімназії. Систематичний перегляд руської літератури від р. 1860 до часів найновіших і Шевченка. — 2 год. тиж.

3. Польський язык:

Фр. Конарський проф. руської гімназії. Перегляд польської граматичної 1 год. тиж. Перегляд польської літератури. — 2 год. тиж.

4. Німецький язык:

Андрій Липський проф. гімназії у Львові. Перегляд нім. граматичної. — 1 год. тиж. Перегляд нім. літератури. — 2 год. тиж.

5. Географія:

Д-р. Омель. Калитовський проф. руської гімназії. Перегляд географії Русі. — 1 год. тиж. Перегляд загальної географії. — 2 год. тиж.

6. Історія:

а) Михайло Грушевський професор університету. Перегляд найважливіших пром. з руської історії. — 1 година тиж.

б) Степан Томашівський — історик. — Систематичний огляд руської історії. — 2 год. тиж.

в) Юліан Левіцький професор руської гімназії. Систематичний огляд руської історії. — 2 год. тиж.

Списе учасників курсу.

1. Воробець Михайло в Ланзах, 2. Копар Матей в Соловіїв, 3. Андрюхоник Антоній в Герохові, 4. Сеницький Роман в Вістрі, 5. Черзірський Іван в Рожнітові, 6. Трусович Теодор в Пере-

— Ви питаєтесь, чи не потрібно чого? — сказала Маслова, стараючись повдержатись під веселою усмішкою не можна би сю жіноку лишити, а то мучити ся та. Ось доложили би начальству.

— Добре, я постараюсь.

— А ще що, чи не можна би отей побачити Тараса, її чоловіка, — додали, вказуючи очима на Федосю. — Він же їде з нами.

— Пане, не можна розмазати, — дав ся чути голос конвойного ошцера.

То був не сей, що пустив Нехлюдова, се був інший. Нехлюдов відійшов і почав шукати начальника, щоб благати його за жіноку в полоні і за Тараса, але довго не міг знайти його і засилувти відповіди від конвойних. Вони були в великому клопоті — одні вели кудись якогось арештанта, другі бігали за провізією і розмішували свої річі по вагонах, треті принадали коло якоїсь дами, що їздила з конвойним ошциром і поодочо відвідали на запити Нехлюдова.

Нехлюдов дебав єт до конвойного ошцера уже до другого двору.

Ошцир, обтираючи короткою руковою, що закривала йому рот і підіймаючи плечі, давав якийсь навази фельдфебелю.

— Вам чого властиво? — спитав він Нехлюдова.

— Жінка мучить ся родинами отут в вагоні, так я гадав, чи би не можна.

— Хай лежить. Як породить, то і вилізти-мемо, — сказав конвойний, входячи до свого вагона і швидко вимазуючи своїми коротенькими руками.

В тій хвили появи ся кондуктор зі зрубкою в руці. Даво ся чути останнє давлення, євист і на пильтормі поміж ними, що проважали та з жіночки вагоні почути ся плач і голосів. Нехлюдов стояв на пильтормі поруч Тараса і ди-

лив ся, як мимо него їздили ся одні за другими вагони з притованими візками і надійними в них оголеними головами чоловіків. Описи зривав ся з ними перший жіночий вагон, в котрого візні видні були голови простоволосих і на критих хустками жіноч; далі другий вагон, з якого доїжджали усе ті самі етони жіноч, візні вагон, де була Маслова, вона, разом з другими етозла в візні і дивилася на Нехлюдова і жалісно усміхалася до него.

XXXIX.

До підходу особового потягу, котрим мав їхати Нехлюдов, лишило ся дві години. Князь гадав зразу на сего час поїхати до сестри, але тепер після праці з того ранку, почув себе так далеко замученим і зворушеним, що бачив на союку в нечакальній першій хвили, зовсім нечакання почув таку сонливість, що положив ся на бік, підложив кулаки під голову і зразу ж заснув.

Пого збудив злякав у етані з під'якою і серветкою.

— Паноньку, паноньку, чи не ви принаждали Нехлюдов, князь? Пані вас шукать.

Нехлюдов спочив, протер очі і зраз згадав, де він і всі події з нинішнього ранку.

Пого уяву порушив: поїзд арештантів, мерш, вагони з ремітками і заперті в них жіночки, з котрих одна мучить ся без помочи родинами, а друга жалісно усміхалась до него їздячи реміткою.

В дівственстві з'являю щось инше було перед ним. На середній стові стів застелений алашми, балами, калюлабрами та начинням, а докозла него унахали ся проворні дівчачуки. В глумний сазі, перед ним, за балами з їдою і алашми видна була статуя божества і сини полковників, що підійшли до божества.

В часі, як Нехлюдов змінив ложку прозу на ендичу і трохи тверезив ся по сні, замітив, що всі, що були в вагоні, з цікавістю пошпирли на щось, що діало ся в дверях. Він подивився туди і ударив долівка людей, котрі посли на естолю даму у новітньому покривалі, що закривало її голову. Передній дивгар був злякав і лише його пошпиралось низенькі знакомим. Задній був рівнож знакомий пильтар з гальваном на чашці. Позаду естоли ішла ескадрилья кучерів покітих в еартуншу і несли ідуочоч, якийсь круглий предмет в ширинній оправі і парасольку. Дальше йшов з апапелісачною пилькою князь Корчакін в передній шани, в окулярах, а за ним Міссі, Міна, двоюрідний її брат, і знакомий князеві застїди веселій дівчачий Осман зі своєю довгою шнурою і з великим алашним обломом. Він шпир унахив, але, очевидно, жартуваче допав усьміхнений Міссі. На сьмім заді ішов доктор, скаржито скаржуючи шпиром.

Корчакін їхав зі свого підгородного маєтку, до сестри князя, в її хутір, що нахолов ся на Ніжингородській стану.

Похід дивгарів, покітих і докторів подав ся до дальшої їзди, викликаючи цікавість і звертаючи на себе увагу всіх притованих. Тимчасом старий князь, застїди коло стола, сейчас завізав до себе лямпа і припоручив йому, замовити дівчачу в їдні і ванити. Міссі з Остеном також задержалися в ресторани і що лише хотів сісти, як в дверях повила ся знайома їм особа і вони відійшли до неї на зустріч. Се була Натали Івановна.

Натали Івановна, в товаристві Агравеєв Петрової, оглядаючись на всі боки, входила до ресторану желяничого. Вона мала рівночасно побачила Міссі і брата. Найперше підійшла до Міссі, поцілувалась з нею, а оскільки влануши головою Нехлюдову спривилась до него.

— Ну, в який я найшов тебе. — сказала вона.

Князь встав, привітав ся з Міссі, Мішею та Остеном і, розмазуючи притану, Міссі розказала йому про пожар в їх домі на селі, що привнесла їх перебрати ся до тітки. Остен після сего привітання став розповідати сьмішну анекдоту з нагоди пожару.

Нехлюдов по сьмуляючи Остена, звернув ся до сестри: — Яний в радий, що ти приїхала, — сказав він.

— Я давно уже приїхала, — сказала Натали. — З Агравеєвом Петровою в дивку.

Она вказала на Агравеєву, котра в заплечній ватерпурі, з достойнством алашев анішано, похизилась ся князеві, не хотючи йому перешкодити.

— Всеюди глядиш за тобою.

— А я тут привазила. Яний в радий, що ти приїхала. Я зчав ласт писати до тебе, — сказав він.

— Нейко? — спитала Натали бачко. — Про що хотів писати?

Міссі зі своїм сьмулячи, замітивши, що князь бачко з сестрою зачинають ся їгитина розмова, відійшла на бік. Нехлюдов зі сестрою сіли під вікном на бархатну союку коло чиясь річки, — пильда і образ.

— Ввечері, як я найшов під вас, хотів вернути ся і перепросити шурину, але я не знав, як він се прийме. Я не гарно говорив з твоєю чоловіком, і мене се боліло — сказав він.

— Я знала, я була пересвідчена, що ти не хотів. Та се знаєш, — сказала сестра і після за тим у очях її заблещли слюзи, і вона дотронула ся його руки. Фрала ся була неясна, але він зрозумів її добре, і був тронутий тим, що вона значила. Слова її значили тільки, що промі її любови, що полюбила нею, — любови до свого чоловіка, для неї важна і дорога її любов до него, до брата, і що неміє спори з ним зади неї — також мула.

гінську, 7. Герасимович Петро в Стоянові, 8. Равлюк Василь в Радихові, 9. Стронський Іван в Збейсках, 10. Каммо Іван в Зносині, 11. Наба І. в Замарстиніві, 12. Ясманський А. в Замарстиніві, 13. Зелений Микола в Віслобовах, 14. Прокопів Анні в Солоні, 15. Класівський Володимир, шк. сіль. Мартин у Львові, 16. Салків Іван в Леску, 17. Виринський Василь в Гауралівці, 18. Шмеринковська Марія в Печеніжці, 19. Балайський Леопольд в Вурштині, 20. Ремах Никола в Бабухові, 21. Полещенський Філімон в Рині, 22. Казаронський Володимир в Горожані вел. 23. Яник Іван в Хмисівцях, 24. Боєрський Іван в Паричах, 25. Богачевський Еміль в Маршанові, 26. Островський Атаназій в Тисменичці, 27. Шумський Юрій в Корівні, 28. Омельський Іван в Василівці (Буковина).

ВІЙНА в АФРИЦІ.

По заняттю Преторії Роберте до нині ще не похвалив ся результатами битви, яка ще перед двома тижнями мала розпочати ся з підходом Боти на захід від Преторії. Битва була вже першого дня дуже запалювана. Бурів загрівав до бою сам Крігер. Мимо того Роберте не доносить ані про погром бурів, ані про їх підморот, ані навіть про „величезні їх втрати“. За те одна з лондонських газет доносить, що в останніх трьох днях на захід від Преторії дуже завзято були ся. В останніх днях погубило в тім околиці 400 англійських воїнів. Доносить також, що з Преторії виїхало 600 жінок і дітей, між котрими знаходиться ся також жінка президента Крігера і жінки командантів Боти і Маєра. Се доказує, що команданти бурів приготували ся на довгу кампанію і не скоро гадають нанізулювати перед Робертеом.

Роберте, замість доносити, що сам робить, чванить ся фактичними або й вигаданими успіхами своїх генералів. Між иньшим Роберте до-

носить, що генерал Метусен побив бурів з великими втратами під Оаффонтеом і увільнивши Русгенбург, получив ся з Баден-Повелем. З під Гейншпінгу доносить, що вночі з 26. на 22. с. м. підійх бурів явив ся на залізничім шляху на полудне від Лерфонтеу. Бурі манюють в сторону, де Реностер впливає ся до ріки Валу. Десяті каміри в тім місці сконцентрувати сили бурів. Одна приватна телеграма доносить до Лондона, що бурі прислали до острів бити англійську патрулю з артилерією, пофнуті ся до Бетлегему. Англійцям погуб 1 офіцер і 7 воїнів. В околиці сего міста приходять кожного дня до дрібних битв з підходами бурів. Сили Девети англійські генерали обіймають на 2000 людей і 4 армат під командою обох Деветів і Штайна. За тими двома тисячами угане вже під двома місяцями 35.000 жовитрів з пати англійськими генералами, котрі завзяли ся Девета окружити і взяти з воїма людьми. Телеграми тих генералів вже не раз мали, так як би в руці, цілий відхід Девета, пераз підійх сей пішов вже в розсипку, але телеграми все лишали ся телеграмами, а Девет був і бе що дня поодинокі англійські патрулі і винищити комунікації.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26-го липня 1900.

Буковинські Русини! Не забувайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

Конкурс на посади учительські. На державні та нагально приватні обсяжені місця надучителів при 4-класовій народній школі в Горішніх Місешіях з рускою шкільною мовою, німецькою або французькою або на добровільний предмет розписаний конкурс. Подати

різном та суко вишпів Нехлюдов, немов бажаючи закінчити ту розмову, але раз так йому стало прикро за свою студентську до сестри. Чому не сказати їй всього, що в душі? Подумав, і хай Агнеса Петроїна почує, сказав до себе і голос його задрігав так, як кавейда дрігав, коли він говорив про се. — „Вона не хоче моєї жертви, і сама жертвує зади мене, як на її положення, дуже багато, і я не можу прийняти сеї жертви, якщо не хмиліне. І ось я їду за нею і буду там, де вона буде і, о скільки би мій, помагати му, обслуговувати му її долю.“

Наталя нічого не відказала. Агнеса Петроїна питаючи гляділа на Наталю Іванівну і хитала головою. В той час із дамської кімнати показав ся якийсь похід. Той самий чепурний злочай Пилип і швайнар несли килимну. Вона надержала неспів, запросила їх собі Нехлюдова і, жалібно скривившись, подала йому білу, неретонану вкрити руку і зі страхом ждала сильного ступеня.

— Ероуантале! — сказала вона про сестру, — а не внесу сего. Се сім'я не твоя? — І поговорили про незможне російське підсоло і запросили Нехлюдова, щоб прийшов до них, для яких веселим.

— Так каяче приймайте, — дала на ходу звертаючи своє давнє лице до впади.

Нехлюдов виїхав на платформу. Похід килимів сиранив ся на право, до першої класи. Між тим Нехлюдов з артистичною, що ніс річи і Тарасом зі своїм килимом, подал ся на ліво.

— Ось мій товариш, — сказав Нехлюдов до сестри, впадувши на Тараса, котрого доля злила була Наталя з оновіданим братом. (Далше буде.)

1) Ограшно.

2) Сей воздух забив ся мене.

треба законом дорожні передати н. н. нов. рад. шк. в Радихові найдавши до 20. серія 1900 р. конкуренти на державного надучителя мусять також додати збіжність до шкільної науки гр. пр. реалій. Розпоряджене п. н. правної рада змінає з 14. липня 1900 р. ч. 3621. — Розписаний дальше конкурс на посаду учителя і двох підучителів при 4-класовій школі в Місешіях з рускою шкільною мовою, німецькою або французькою або на добровільний предмет.

Стипендію на подорож до Парижу призначив міністер просвіти проф. при виспій гімназії чернівецької Ададбертові де Мінуліччю.

Титул директора надав міністер просвіти буковинському інспектору роні і надучителю 5-класової мужескої школи в Вишній Григоріїв Турковичеві.

Фабрика цукру. Довго очікувана нашім краєм, розпочинає ся вже сего року будувати, коли надійде з міністерства аграрної культури рішення на прохання гр. пр. консисторією проєкт. Перш гр. пр. реалійний фонд голонно тут інтересована фабрика приворєка, де буде виходити ся також раїверія фабрики цукру в Жучі, на котру треба зложити 400.000 к. або субсидію в Чернівцях. З вибудованем цукрової фабрики пробуде буковинському рільництву нове средство до збільшення вартости продукції.

З Бобівців пишуть нам, що тамшній дєвал г. Іван Понескул любить чинити пошварти собі білше, як Господь приказав, а тоді чинив ся який і побавив їх трохи. Тепер люди его закаржили до суду. Побавимо, що суд на то єдице, але й єдице консисторія повинна б тому також зарадити в дисциплінарній дорозі.

Інспекція протопопи. Питав волошин протопона у школі латину: „Козити, ешну, вправ гарбуз, то котру ти пановід потолоши?“

Ситий голодного не знає. Коли перенесуть кого з нас учителя з одного повіту до іншого, тоді треба нам завітати зуби на кліпач, бо правителство не старань о те, щоб в урядіх податкових такі дари можна побирати платно: треба ждати білше трох місяців, доки пани в правителстві почудують ся й падають ся на спону панивяти. Коли ж проєкти їх, щоб з „дєспі евоє“ поєднали ся з перенасом плати, то ош: „Morgen, übermorgen ist es im Steuerrunde“. А на те „morgen“, розуміє ся, треба ждати знов білше місяця. Ми уділемо науку в повторючій курсі завітати на „conto“. Курс повторючий значить ся в шкільній а, як значить, на „панський зарп“ дістає платню аж з кінцем липня або й в серпні. Коли ми нашими гіркими обставинами примуєні довідуватись частіше, що дієть з нашими нещасливим грошом, тоді пани собі евоє: „Sie beunruhigen uns jeden Sonntag Feiertag!“ Чи ви панове гадаєте, що ми живемо в розкошах і не маємо ніякої роботи, лише відвідувати нас? У нас треба ждати, щоб нам даєть те, що нам належить ся? Чи се так учительам по школі? Чи се так правителство на се? Чи сю ліху господарку не можна уєгнути? Мабуть, ніче час, бо се єдице людьми казати, а ще ось-ось у двайцатому столітті.

Учитель для шкільної роботи.

Руский письмовник.

Нова пожиточна книжка. З друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях, ул. Петровіча ч. 2, виїшла книжка „Домашній писарь“, збірка примірів, як укладати різні письма. Видан др. Теодот Галіп. (147 сторін 8^о). Книжка містить: I. Родинні листи (благодаря, запрошення, любовні листи, просьби, подяки і т. д. початки і закінчення листів). II. Ділові письма (для закінчення торговельних зноєнь, оголошення запитань, прохання, напівинань, оправдань, вико-

вди і т. п.). III. Приватні грамоти (різні договори, контракти, потвердження, квіти, свідоцтва, рахунки, приречення, тестаменти і т. д.) IV. Урядові подани (Взорець процесу в дрібних справах, подани в справах промислових, податкових, запомогових). Де треба, подаєть видатні положення і поучення. Около 140 віршів. Добра мова. Читкий друк. Добра папір.

Книжка, оправлена, коштує 1 корону 60 сотини; на поштову пересилку 10 сотини. Дістати в канцелярії друкарні, як також посредством редакції „Буконини“, в книгарні І. Рехенберга в Чернівцях, а в Львові в книгарні: Науа. Товариства ім. Шевченка і Ставропільського інститута.

Книжка справді пожиточна; стане в пригоді селянам і міщанам.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Верховинські згадки. Повість написав Єротей Пігуляк. 8^о ст. Накладом товариства „Руска Бесіда“. Стоїть неоправлена 1 кор., в гарній синій опраці (полотно) з золотими витисками 2 кор. Замовити можна через тов. „Руска Бесіда“ і друкарню товариства „Рускої Ради“.

ЖАРТИ.

— Куме, як ви бейте ся, щоб вам вожух міль не поїла, то привісьте его до меле.

— Дякую, вам кумо, за таку раду! Таке я самий годня его заставити.

Робітники: Паме, я зарібний чоловік і не можу що дня ходити до вас за грішми, прощу отже признати мені диву, коли я вже раз дістану мій зарібок.

Пан: А коли маєте час?

Робітники: В неділю.

Пан: Ну, добре, то приходіть, від тепер по неділі.

— Куме ви податок вже заплатили.
— Заплатив.

— А в корчмі також вже ніче не винні.
— Не винні.
— А за корону кимже се вкази.
— Лише 50 ар.
— Ну, то правда, що ви мені тепер позичите 25 ар.?

Двірини: Я — прошу пана адвоката — розуміє ся на людях! не пани лише прийшли до сяди, то я зараз сказав до моїх радних: Гладі, сей пани має бути або дуже великий драб або дуже порядний чоловік і от, подите, я не помилив ся!

Лікар (до хорого): Ви мусите перед відвідуваннями ся гризати і не пити білше горілки.

Херій: Паме доктор, та деж то можливо, щоб я не гриз ся, коли ви мені забороняєте горілку пити! Таке та горілка ще дає мене на єдиці тремі!

— Приятелю, що ти на то скажеш? Таке я вчора виграє в карти 20 корон! Але то має шасте було, що я ні крайнар не мав при собі.

Не забувайте

на докінченє будови

„Народного Дому“

в Чернівцях.

Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 сот. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 80 сот. від стрічки.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до СКЛАДУ ТОВАРІВ **Б. БАЛЪТИНЕСТРА** (МОЛОДШОГО), улиця Головна ч. 3. и **ЧЕРНІВЦІ**, и **улиця Головна ч. 3.**

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дити.

Літні капелюхи загонні, відпояні і Loden, по- лисуючі, Durr і в великих модних фарбах.

Товари обувані, лини добрі фабрикаци для панів, дам, дівчат і дити. Головний склад фран- цускої фабрики обуи A. Capet і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-чоренни і білі черев- ни ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевини великої якості.

Воїлані артинули для їздців коелсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найліп- ші, черні і кольорові для дам, дівчат і дити.

Парасолї від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолї від тини для панів. (Schat- tensprender).

Рукавички з шток для панів панів і дити.

Рукавички з Гриноблі (у Франції) і з найліп- ших турецьких фабрик. Білос-рукавички під по- вною гарантією.

Біле з найсвітлішних фабрик під гарантією, біле і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно- вішого фасону.

Краватки на літо з найновітнім англійським роді.

Панчохи, хустини, пасочки великого рода.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4
котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомленя шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections- bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsanweis, Свідчення відхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університетні, Frequenzprotokoll, Zeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Quali- fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Zertifikate, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейских усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалъ-Стоцького	1.50 кр.
Буковинська-Русь др. Смалъ-Стоцького	1.20 „
Листя з некла Оана Шингга	20 „
Людина, Ольга Кибилянської	40 „
Царівна.	1.20 „
Некультури	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори, Юрія Федьковича I. том.	1.— „
Чума горіччана, Омелія Попович	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Шер Франц-Йосиф I. Омелія Попович	10 „
Образки з природи, Іван Сикор I і II. том. по	5 „
Бесіди про часи козацьки	75 „
З села, Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби Українців	15 „
Синя книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанів лини	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Дамілевича	8 „

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуи

ІВАНА ДІКА,

по свіжому прохашеному шку в ц. к. технологічних промислових музею у Відни
улиця Руска ч. II. Чернівці, **улиця Руска ч. II.**

Віддаюся знаннми шановній П. Т. Публиці, що виготовляю великого рода обуи для мушк, жінцям і дити а те після найновітніших фасонів лини черевини гладкі, та в лини ортопедичастіи з ортопедичним апаратом і в облагодіи приладим до вигідного порушувани.

Через вишент моїх черевини зникнуть свѣча нагнѣти та зовні нароста на ногах. Доброго і солідного працю, тиним обслугову буду старати ся здобути собі зпововненя злиних замовленя.

В наважених.
ІВАН ДІК,
спеціалізм робити обуи.

Повинної черевини виготовляю ся тільки в наважених шир.

Салямі!

Правдиве, утерене, шовалійної якості, сухе, у грубих або тонких швах по 1 ар. 30 кр. за кізю.

Краківська шинка-салямі

з найліпшої шини по 1 ар. 20 кр.; правдиві дебречини-спі копбаси 90 кр. за кізю. Найліпша содонина до їди, ву- джена, 60 кр. кізю. Смазени до топле- ни 56 кр. кізю. Свинина 56 кр. кізю. Розсалаз із післяплатюю з 5-кіл. пачках.

Deutsch Miksa, Salamifabrik
Budapest, Oellistr. 91/a.

4—10

Зміна льокалю.

Загально ту знаний найперший усунач нагнѣток

Г. ФАЙЛЕС

при улиці Рускій ч. 6,
перенїс свій відношенїя і з найбільшим конѣртом уряджений

Фризиерский салѣон

до побіч припераченого дому
при улиці Рускій ч. 8.

Усуга надличайно старання.

Виходять в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.

Рубрикатори збирають на поштові
засторожки, — Редакція неоплатити
власні від пошти.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Повинне число листів 16 сот.

Передплата і наклеїти на листівки
платні в Чернівцях.

Чого „Тіпрі“ плаче?

Волохи в минулім році перейшли цілу скажу пониження і розчаровань. В софії і раді державній виглошували безпечні промови то в „тіпрі“ то в „диг“, жадувалися і молили, громили та інтригували на перемишу. А холодна дійсність обривала один листок по другім з їх пишних надій. Не помогли грозби та депутації до центрального правительста, не помогли інтриги та залицяння до Німців і т. д.

Вони, як бузи з початку нової сесії соймової ізольовані, то так і осталися до нині. Дістали тільки те, що інспектор для народних шкіл волохських засідати буде в шкільній раді краєвій з правом голосування і буде постійним референдумом там-же. Але за високу адала си ціну. Орган молодоволохів Patria мусіла упасти і упала. Се було заключене миру Волохів з краєвим правительством. Волохам все даво, що вони тільки ждали. А про те вони тепер більше адискриміновані перед публікою ніж коли небудь перед тим, більше розбиті у внутрі ніж перед своїми шовіністичними виступами торішними. Вони тепер між собою дуться як собаки. Та найбільше характеризує їх хиткість і бездарність те, що в хвилину, коли народ буковинський емігрує за море, в хвилину коли буковинський Русини приміром старіють ся всім силами піднести сільський народ заснованем читалень і кас райфайзельських, Волохи здобули ся тільки на один беззичний крок, на про-

тест проти рушення (risum teneatis amici!) Волохів на Буковину, коли цілий світ знає, що Русини доси ще ні одного Волоха євдимо не вручили, наколи Волохи, відколи беруть участь в публічному життю нем свою бачність звертали на зволошене рускої православної підрастаючої інтелігенції.

Вже з давен-давня Волохи по просту негують існування Русинів на Буковині а тепер плачуть над тим, що мовляв Волохи рушають ся.

Логічно виходило-б з того, що коли Волохи рушають ся, то перше Русини становлять більшість населення краю, як се показує і конскрипція з року 1890, де начислено Русинів 268.367, а Волохів 208.217 душ, хотіли б при ній поступовано в мішаних повітах цілком неправильно записуючи православних Русинів яко Волохів, бо так несвідомі Русини-мужики самі називали, уважаючи тільки Русинів-унітів Русинами себе-ж справдішними Волохами: а по другім Русини показували-б більшу силу культурну, притягаючи яко мужики Волохів, що мають своїх боярів, баронів, рицарів і т. д. високих урядників і достойників церковних до себе. Во чим же бідний Русин міг звабити Волоха до себе? Чи може мали Русини на Буковині доси коліс якусь власть в руках, так як Волохи за часів Аляксандра і т. д.? Та добре-ж, ми кажемо, як би сему була правда. Але-ж бо Тіпрі не навів нігде єдиного факту, на підставі котрого міг би шось подібного твердити, наколи ми в нашій органі стотисячний раз наводили приклади зволошеня Русинів. Деж ділось наше православне

духовенство? Чому тепер на волохській факультеті тільки один Русин? Де в родаті Стефанюки (тепер recte Stefanelli). Цурканюччі (recte Turcanu), Прокоповичі, Бу-жори et tutti quanti?

Вони всі в волохському таборі, ставши загорілими Волохами-патріотами і запевняючи ворогами всього, що є руске.

А й по нинішній день: де виховують ся волохські яничари з Русинів? Не в „Internat de fetite Romanes“ і волохській бурсі? Не біють різками тих яничар молодих, що ще не моглись цілком зволоштити й деколи забудуть ся й заговорити один з другим своєю матірною мовою рускою? Де можуть Волохи показати нам такі факти? Наша совість чиста! Ми раді, аби нас не тикали, а виробляли собі яничарів: се нам ніколи і в сні не снилось. Ми досить маємо роботи з нашим руским народом.

Але які плоди принесла та мовольна праця Волохів їм? Та очевидно лише те, що вони мають тепер більше інтелігенції, о котрій моральний сміх можна собі після попереднього гарний образ зробити. Став він раз надля особистої користи Волохом, так може він в слушний час статися назад Русином. Зісно самолюбче все потрафить зробити.

Коліж мимо найінтензивнішої румунізації Русинів не вдалось Волохам зволоштити край, то для них з того виходять дві науки, іменню: 1) Ліпше було повернути ту працю і ті капітали, що цілком пропали для Волохів а нам лиш керинили, повернути на освідомлене свого власного народу, та

то буває пераз так, що волосні громади учать ся від руских; 2) Ви Волохи можете зрумунізувати собі яних-там цитанія тощо, котрі навіть письма свого не мають, але, щоб се ви могли зробити в культурними будь-що-будь народами, то се вже через лад везні у нас і непотрібні заходи, хотіли б високо-б нам не приходило ся цінити у вас вашу нормальну уже русько-патію націоналія; а 3) Що ви, Волохи, (великих Римлян славіні потомки, хотіли б без їх адорного розсудку, бо затратив ся у вас у віковичній борбі з немцями) не признаєте прамі існування иньшим народностям, а чого ви не признаєте мусить очевидно зникнути — то насмілюємось думати, що се тільки горачі у вас бажання та й годі! Живе жите дужче від усяких загородок. Отсе собі затамте а потім хоч плачте.

Дословно стоїть так у 9. числі часопису Тіпрі:

„Русини є справдішними заступниками славянського елементу на Буковині.“

„Маючи за собою сільське населення, вони — за Волохами — другий з ряду етнічний фактор в краю. (Еге-ж! А чому не перший, коли їх після статистичних багато більше числом ніж Волохів? — Прим. складача.)

„Православного віроісповідання — вони найбільше зближують ся до Волохів ніж иньші народности.“

„Досвід наукає, що, де тільки стикають ся Волохи з Русинами, там Русини чим раз більше займають Волохам терен. Волохи рушають ся і ніє odam viceversa (і ні прихити на відворот).“

На сім місці ми собі позволимо

32. продовження.

ВІДРОДЖЕНЕ.

ПОВІСТЬ

Гр. М. М. Толстого.

Перекладає Василь Сімович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

— Шож, неже в третій класі? — спитала Наталя Івановна, коли Нехлюдов став у вагоні III-го класу, і артезія з річани і Тарас увійшли до середини.

— Мені наручились, ось і з Тарасом буду разом, — відповів він. — А ось іще що — додав він — у Кузьмінському до сї пори не віддава і ще землі хліборобству, так в разі моєї смерті твої діти її наслідують.

— Дмитре, поминай, — просила Наталя.

— Наколи-ж я би і віддав, то одно, можу сказати, що все проче вони дістануть, бо я ладен ожени ся, а наколи і ожени би ся я, то діти не мали му... так що...

— Дмитре, прошу тебе, не говори мені сего, — казала Наталя Івановна, а між тим Нехлюдов бачив, що їй мило було слухати того, що він сказав.

На переді перед черною класою сидів уже новозачинний гурт народа, що все іще сповирав на той вагон, в який внесено княгиню Корчагіну. Всі прочі люди розмістилися по вагонах. Опізнані пасажери, слідували, стукали

по дошках платформ; кондуктори записували двері і вивчали ідучих до відданя з тих, що провозжали, до повиненя платформ.

Нехлюдов увійшов до розпеченого сонцем, гарячого і повного вагона і зараз таки вийшов на термаз.

Наталя Івановна стояла напроти вагона у спойному модному капелюсі і вивиді, поруч з Агнесою Петрівною, видно шукала предмета розмови, але не могла вийти його. Негодя була навіть сказати: „destinee“? тому, що вони давно уже з братом сьміяли ся над тою обзепаною ералою тих, що розлучувались. Се коротенька розмова про грошові справи і наслідствя відразу зирнула пошпів іїїніо-братерськї русини поміж ними, — вони чули ся тепер відчуженими від себе виміно так, що Наталя рада була, коли потяг рушив, і коли можна було лишень головою хитавчи, зі суконитим і мизим лицем гонорити: „Прощай, прощай Дмитрусь!“

Але що їм потяг шез а П очий вона стала думати над способом, в який їй слід передати своему чоловікові розмову з братом, і П лише прибрало поважний та занепокоєний вид.

І Нехлюдову було тепер тяжко. І йому було ялось мішково з сестрою; йому хотіло ся як найскорше поиннути сестру мимо того, що він не почував до неї нічого иньшого, крім любови і

1) Місце в вагоні, куди входить ся до середини.

2) Пам'ять.

нічого не окридав перед нею. Але рівночасно він почув, що пропада для нього Наталячка, котра колись так була близька для него, що П місто заняла рабіню чужого для него, несвматичного, чорного, волохатого чоловіка. Він заприжигав се добре на сьому, що лише П має особливе оживило ся тільки тоді, як він звернув бєсїду на се, що займало П чоловіка — на віддачу землі мужикам, на наслідствя і ся обставина дуже ранила його серця.

XL.

Задумав в гарячому задля спєки і переповненні вагоні третій класу так дивил ся в знаки Нехлюдову, що він тини був прикований динити ся на термаз. Але і тут не було чим дихати, і князь зітхнув повною грудню аж тоді, як потяг заабудив ся іза домів, і повів прошибаючий вітер. „Еге, убил“, повторив він слова, сказані до сестри. І в уяві його, знонім всіх вражєнь инішньої дини, з невичайною живістю, виринуло чудове лице другого вмерлого арештанта з усміхненним лицем, отрогим виразом чола і новеличким, сизким мухом під олозем, шепілим личиком. А що страшнийше — його убил і ніхто не знає, хто його забил. А прємїя забил. Повели його, як і всіх арештантів, після розкажу Масленнікова. Масленніков, видно, дав значайне розпорядженє, підписав своїм глумим закрутом пшир з друвоуванням пагозоуком і, розумієт ся, уже ніяк не уважати ме себе винуватим. Іще менше претензій до винуватого мати ме тюремний доктор, що розсліджував стан адрованя у арештантів. Він після прийняв винуватий свій обовязок, відлідав слабіх і иним ребом не міг предвадити ні той страшний спєки, ні того, що їх вєсти-муть так пізно і в такій глоти. Смотрителі 2... не смотрителі винуватий тільки свій принцип, що велиа йому, а той а той дєсь відправити тільки а тільки паторжних, засланців, чоловіків, жінок, так само не може бути винуватий і конвойний, котрого повинністю було, прийняти рахунок тільки а тільки, а потім тільки само видати. Він він відда, як се значайво дїєт ся, і ніяк не міг предвадити, що такі сизкі люди, як отєй дєв, яних бачив Нехлюдов, не видєжати а умруть. Словом ніхто не винуватий, — а люди забиті, і то забиті тими самими людьми, що повинні в їх смерті.

„Пішло се з того“, думав Нехлюдов, „що всі є люди-губернатори, смотрителі, олозоточні, поліцаї, — уважають, що вєтвуют на сьвітї такі становища, в котрых не обовязують людські відносини до людини. Всі, мєдлїа, єї люди — і Масленніков, і смотрителі і конвойний — всі вони, люди не бул би губернаторами, смотрителями, єєнірами — дїаїлїатї разїа подумали би про се, чи можна відправлїатї людей в таку спєку і в такїм паторжї, дїаїлїатї разїа станули би і, побачивши, що людина слабіє, задїкуєт ся, вивєли би П з гурту, завели би П в тїло, дали би їй води, дали би їй відпочити і, коли приключило би ся нещастє, повєзали би

маленький екскурз по краєвій історії. В програмі чернівецької гімназії за р. 1862-ий читаємо на ст. 23-ій: „Гр. кат. ученики з малими відмінками вміють уже з дому по руски, дитого без ніяких труднощій розуміють рускі виклади. Але між православних учеників велика часть при вступі до гімназії не вміє по волошки, для того треба ту науку вести в трох мовах“ (т. зв. по німецьки, по руски і по волошки). Ся трудність починає під III-ої класи мучати, бо до того часу найбільша часть учеників присвоює собі вже зрозуміле волоською мовою. — Се-ж значить ся, що Русини православні лиш до III-ої класи були ще Русинами, відтак ставали Волохами!“ каже проф. др. Стопкий в „Бук. Руси“. Далі говорить той-ж автор: „Се чисте нинородовлене Русини, яке переводило ся під протекторатом школи і то в силу „теорії“, що всі православні, хоть би вони говорили й по руски, мусять бути Волохами! Ся теорія арештою дуже нам добре відома. — се-ж теорія, яку пустили в світ і якої придержують ся волоські шпівністи, румунізатори й до нині“. Се є „ruteniseara“!...

Далі каже Тішурі: „Громади передіе чисто волоські (Sicut nomina docent! — прим. Ред.) як Вилавча, Бобішці (Bobestie), Чернавка, Мамаївці (Mamaestie), Кучурів великий і Кучурів малий etc. etc. нині цілком зрушені“. Відні Волохи! утримували в тих „чисто волоських“ селах румунізаторські народні школи і коли їм крім негативного результату науки ніщо не вдало ся, так зараз парікають...

„Констатуємо“ — пише Тішурі далі — „що Русини розпросторюють ся і розширюють ся тільки через нинородовлене (лишавмо се вже без приміток) Волохів і що нинородовлене Волохів іде тільки на користь Русинів.

„Досі не чувано ще, щоб цілі громади — спершу волоські — з часом ставали німецькими, жидів-

ськими або польськими. А з другої сторони се факт загально знаний, що половина перше чисто волоських сіл стали з часом чисто рускими“. Та се вже така безлична брехня, що єї годі й охарактеризувати приличним словом! Коли тепер Русини по думці Тішурі-а з ряду другий елемент по Волохах, значить ся Волохів після математичних правил більша половина на Буковині то виходить, що тому кількадесять літ наперед не було на Буковині жадного Русина — коли правда, що пише Тішурі.

З сего всього, слідує тільки се, що ні один фактор політичний не загрожує нашій екзистенції національній, як Русини.

„Тому мусимо ми висказати ся против експанзійності (! гіршого абсурда ще не читав досі. — Прим. зєпера.) Русинів і против ілюзорного славянства Буковини.

„З сєї причини отже товарише-не або злука політична з Русинами неможлива, для нас Волохів“. Тай амінь! Русини втратили союзника тай все. Ми з своєї сторони також можемо сказати, що і нам злука з ними не можлива доти, доки Волохи слабують на „русчоратію націоналі“, доки не мають нічого більшого в своїй програмі, як тільки зволоче краю яким би то способом не було. Але ми не віримо, щоб ся слабкість могла так сильно вкорінитись у верховодячих волоських сферах і ми є свідомо переконані, що ті ридарі, барони й деякі попи засліплюють тільки очі своїм співплеменникам-мужикам, аби показатись патріотами волоськими а тимчасом дбати про свою класову користь. Але прийдє час, коли отворять ся очі сліпим а тоді буде біда. Не на віки буде їм служити Bauernfängerei!

співчуте. Вони не зробили сего, що більше, перешкождали другим робити се лиш за того, що вони бачили перед собою не людей і свою повинність зглядом на них, а службу і П пагоги, які вони ставили ніше того, чого вимагали від них людські відносини. Ось в цьому і ціла причина всього“, думав Нехлюдов. „Коли би можливим було признати, що що би то ні було важливіше від почуття чоловічоловства, хоть на одну годину і хоть в якімсь однім випадку, то нема алогичну, котрого не можна би було допустити ся зглядом людий, не уважаючи себе винуватим“.

Нехлюдов там потону в гадах, що й не замітив, як змінив ся стан повітря. Сонце заховало ся за низькою, розбитою хмарою а з західної часті небосклону вирухувала ся густа сіра-сіра туча, що вилізала ся десь геть далеко над полями та лісами, сієним, сільним дощем. Від тучі талою водами дощевим повітрям. Тучі товаришили з рідка блискавками, а зі ступованим нагонів усе частіше та частіше мішало ся гототини грому. Туча наблизилась чим раз більше, сієні краплі дощу, гвані вітром, стали падати на площку тормаза і на нязьто Нехлюдова. Він перейшов на другий бік і, підкаючи поху свистіть і хлибний запах землі, що від данна очікувала дощу, бачив око зетучими садами, лісами, жовтими полями жита, зеленими іще полосками півса і чорними борознами темно-зеленої, швігучої бараболі. Все немов покрито ся подіскою, зелено підкавало ся зеленими, женте — жовтими, чорне чорними.

— Іще, іще, — говорив Нехлюдов, радуючись на вид оживаючих під благодатним дощем півс, садів, городів.

Добрий дощ лих не довго. Туча в

часті переселила ся, в часті пронесла ся, і на зокру землю падали вже останні, прості, чисті, маленькі краплі. Сонце витянуло знова, все зазолотилось, а на сході загнута над небом лоза невисока, але яра, з низькою підпільною сізетового цвітту, порервано лише в одному місці веселла.

— Ага, про що то я думаю? — спитав себе Нехлюдов, коли кічили ся в природі усі перемінні, і потім спустив ся в закрут а високими стінами. — Правда, я думаю про се, що всі ті люди, смотрители, конвоїри — всі ті слуги — по більшій часті сердешні, добрі люди, зробились лихими лише із того, що вони служать.

Він згадав рівнодушність Мясленікова, коли він говорив йому, про надужити в тюрмі, правів на галас стрітності смотрителя, жорстокість конвоїрного офіцера, коли він не пускав на підводи і не звертав уваги на те, що в потугу мучить ся жінка в поїзді. Всі ті люди, очевидно, були підпорні, нехтували просто саме почуване співчуття лише ізза того, що служили. Вони, як слуги були підпорні зглядом почуття чоловічоловства, — „так як та жінка земля для дощу“, думав Нехлюдов, дивлячись на мошоне різноманітними каменями утіре закрута, по якому дощова вода не викала в землю, а зайвала ся в потічки. „Може бути, і треба закладати каменями закрути але природі дивити ся на ту позбавлену ростинності землю, котра могла би родити хліб, траву, корчі, дерева, як ті, що видіють ся поверх закрута. Те само дієть ся з людьми“, думав він далі, „може бути, що потрібні ті губернатори, смотрители, поліцаї, але страшно дивити ся на людей позбав-

Кріза в Сербії.

В Біграді розійшла ся буда пого-лопа, що екскурор Міліни, коли би єму не пошло ся уможливити подорожє Александра з Машіною, наміряє приїхати до Біграду, скинути Александра з престола і себе назад прокламувати королем. Король Александер візнав онот до себе команданта гарізану в місті і казав єму зєзичний дворець обсадити війском. Міліновий мав командант не по-везити вєсеті а поїхати і підставити єго від сторожене до границі. Командант заявив, що не може сего зробити і просить о димісії. Король прийняв димісію і заявив, що в таким случаю єго зарадженє виконає хто инший. Так отже між Міліном і Александром наступив цілковитий розлом.

В Біграді заведено малий стан об-логи. Переїзд чужих через сербську границю і в загаль границни комунистичні єуть дуже утруднені. Дієвникам заборонено писати про заручини короля.

Новий кабінет вже уконституовав ся. Дотеперішній президент апеляційного трибуналу Йованович обрав президію і заграничні справи, а адъютант Александра Васті, міністерство війни.

Онот оголошено королівський указ а загальною амністією всім політичним вєзним, з винятком тих, що брали без-посередню участь в атентаті на Міліна. Засудженням за державну зраду і атен-тат на Міліна удежено кару в одлу-ючий спосіб: Засуджених на арешт цілком увільнено, засуджених на тяжку вєзничю замінено кару на означений арешт. Тром засуджених на 20-літню тяжку вєзничю, даровано 10 літ вєри і чоти-ром замінено єї на 8-літню значайну вєзничю. Решті засудженим кару цілком даровано, між иншими б. міністрам Весічови і Міліновичеви.

Приймаючи офіційний коруєс бі-градського гарізану, котрий прийшов до короля з гратуляціями а причини зару-чин, король заявив, що єго постанова є сильна і незмінна. Александер виска-зав також жалє, що єго отець, котрий єму тільки доброго зробив, як адалє є, адалє єго крок. Одяк для вождю по-ни воля короля мусить бути законом.

Перед оголошенем заручин мала від-бути ся саїдука євєна: Коли міністри любачили, що не потраплять відвести короля від єго наміру, назвали на поміч митрополита Інокентія. Він упав перед королем на коліна і благає єго зі зло-женими руками, би відступив від єго наміру. На се Александер заявив: „Се

неможливо. Єщо ині мусять бути ого-лошені мої заручини, а також вичини мусить відбути ся по змозі найскорше, бо я не хочу, аби моя дитина прийшла на світ поза мою хатю“. Почувши таке, міністри подали ся до димісії.

Заявляють, що подорожє короля по-тигне за собою великі зміни в діпльо-матичних зєстуніцтвах Сербії. Між иншими має бути відкликаний відєн-ський посол, полковник Михайлович. Ко-роль іменував своїм секретарем д-ра Мілоша Петровіча.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28-го липня 1900.

Буковинські Русини! Не забу-вайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

Надзвичайні збори наєи політичної і шадничої в Кичері відбудуть ся на 5. серпня с. р. в 1 годині із полудня в слідуєчим порядку: 1. Справозданє на-сове; 2. Справозданє дїловедства над-зорчої старшини; 3. Втягненє нової по-лячки; 4. Вільні вєспєси. — Кичера, дня 20. липня 1900.

Ілл. Ільон, Володимир Турчан, газетер. начальник.

Пам'ятної книжочки в 70-роківнин Монарха замовив досі тільки є. над-учитель Байанський а Вігна. Даліні акази замовлені будуть оголошені в „Буковині“. Просимо свіштити, бо час нагальний.

Коштом Русинів дбають про жидів. В Рогізіньській школі встановлено учи-тельсько панну Зарєнку, що не має кваліфікації а рускої мови. Позиню того передає їй надучитель науку в рускій класі, бо в жидівській треба було зинкої, щоб не дай Боже, жидівські діти не потер-піли, а про руских панови директорони і повітовому інспєкторови байдуже. Чи лише про се краєва рада шпівля?

Акція ратункова з причини повєни. Gazeta Lwowska пише: Президія На-містництва покінчила вже нагду акцію ратункову, вичинала повєнами, які в днєх 10 до 13 диния навістивє кізла повітїа у вєхідній часті краю. Де лиш показала ся потреба, обділили староства населєнє в першій хвилі поживно — а північє найбільше навіщенє повєнню, грошєвими єредєтвами на підбудованє і

них головної людської прикмети — лю-бови і взаїного співчуття“.

„Ціла річ в тім“, думав він далі, „що люди признають за закон се, що не єсть законом, і не признають за пра-во сего, що єсть вічним, незмінним, не-нарушним правом, самим Богом запи-саним в людських серцях. Ось і від того мені усе так тяжко з тими людьми. Я по prostu страхуюсь їх. І дійсно, єї люди страшні. Страшніші від розбаша-нів. В розбашаї все таки може підізна-ти ся жалє серця — у снх нєтємість не може проникнути ся він. Вони так абєз-печєні від єго, як отєї камені від ро-стинності. Ось тим вони страшні. Ка-жуть, страшні Пугачєви, Разіни. Сї єто раз страшніші. Коли-б собі хто за-дав до розв'язання несподєвочну задачу: як би то зробити, щоби люди нашого часу, християни, гуманні, по prostu добрі люди доунали ся єстраших самє злочинств, не спочуваючи себе винув-атими, — то на се єдина одєсьла під-повідь єб-то: поробити їх губернато-рами, смотрительами, офіцєрами, пої-цами, с. є. щоб, по перше, були пере-свідчені, що єсть така річ, звана царською службою, при якій можна по-водити ся з людьми, як з річками, без людськи, братєвських відносин до них, а по другє, щоби люди сєю самою цар-ською службою були звязані так, аби відвчачивість за наєдїми їх поступків зглядом людий не падала на нікого з єсєбєа. Як би не було у нас таких єс-тавнєв, не можливо було би довершув-ати таких євєв, як ті, що а їх бачив єсьогодні. Ціла річ в тім, що люди ду-мають, що єсть стадия, в яких можна поводити ся з чоловіком без любови, а таких стадий не має. З річками можна поводити ся без любови: можна рубати

дерево, робити цєгани, кувати жалєзє без любови; але з людьми не можна пово-дити ся без любови, як не можна обхо-дити ся з нєчєлами без єсторожності. Та як а нєчєлами, коли ходити мєш коло них неєсторожно, то пошведиш і собі і їм, так само річ має ся з людьми. І то не може бути инєкше тому, що взаїмна любов поміж людьми єсть підєставним законом людського жита. Правда, чоло-вік не може принєвєдити єсебє до любови, як єсь приміром до роботи, але з того не випливає, що можна обходити ся з людьми без любови, єсєбєливо коли єсь небудє нємагаєш від них. Не почу-ваєш любови до людий, — євди тєж“, думав який, зєртаючи єї слова до єсебє, „займай ся єсебєю, якимсь річєми, чим хочєш, лиш не людий не тєкай. Як можна їєти без шведи, а з пожитком тільки тоді, коли хочєть ся їєти, так і з люди-ми можна поводити ся з пожитком і без шведи тільки тоді, коли любиш. Раз іно відваж ся обходити ся з людьми без любови як ти вчєра поводиш ся з шур-иньом, тоді не означини єловами жєрєто-вості і зєвєртєтє в відносинах другий людий, як я сєго дїзнавав ся а нілого євого жита. Єєє, єєє, єє правда“, думав який. „Єє гарно, єє гарно!“ повторив він в дусі, дїзачючи подвійного почут-тя прохолоди після мучачої євєки і євїпанєє єосєнєного вєшого євєноєє євєности а питаню, що єєго уже від данна зин-мало.

(Далєше будє.)

Новий дуже добре збудовний дім

єсть по уміркованій ціні до продажу; містять 4 покої, дві кухні, пивниця і шопи пра тім овочевий і дриновий огород. В дуже краснім місці на передмісті Калічанка.

Довідати ся можна у
п. **КАРОЛЯ СТРОНЬЧИНЬСКОГО** майстра столяр.
Калічанка ч. 36.

Меблі до продажу!

Ціле уряджене для сипляні з оріхового дерева і ціле уряджене для їдальні з дубового усе вироблено красно і натурально по дуже ниській ціні.

Оглядати можна в Буковиньким Музеум промисловим І. пов.

Адвокат Др. СТЕФАН ГОРДИНЬСКИЙ

має честь повідомити,
що отворив
канцелярию в Чернівцях
при улици Головної ч. 14, (в домі Шнірха).

Сьвіжий і чистий лід

продає по найдашевших цінах есентаційно в платах на рати після нової системи урядженій

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмісті Калічанка ч. 184.

Можна замовити через кореспонденційні карти.

На бажане відставляє ся лід до дому.

Найліпші МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).
Сі машини шють дуже легко і надавичийно скоро (2000 шитків на хвилину).
Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до острей голки та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для шевців, крапців, римарів і такі, що шують для потреби в перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на викид дешевше як везоді, хто невірять най переконанє ся.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення умілень, Frequenztafel, Frequenztafelzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для кас райфайзейських усе викидчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и **ЧЕРНІВЦІ, и** **улиця Головна ч. 3.**

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Соломинні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи загонні, елєгантні і Laden, по-дискусні, Drapp і в весілях модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрикації для панів, дам, дівчат і дітей. Головиний склад францускої фабрики обуви А. Саре і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевини всілякої вкості.

Всілякі артикули для їздців велосом для панів і хлопців.

Парасольни від сонця найновіші і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattenspenders).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Греноблї (у Франції) і з найліпших тузраских фабрик. Glasé-рукавички під повною гаранцією.

Біле з найсильніших фабрик під гаранцією, біле і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустки, пасочки всілякого реда.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа-

ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівна ч. 2.

Рукописи вносять ся лише на попередню
виправку. — Редакція неоплатана
і не бере на себе ніякої відповідальності.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Коп.	—	сорт.
на шість місяців	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	—

Поводиночне число коштує 15-сорт.

Передплата і належність за іноземними
платіжними в Чернівцях.

До ситуації.

Дуже помітний голос подає один з консервативних політиків до Die Information: Буря з азіатськими розпорядженнями пролинула. Коли думано в міждержавних кругах, що німецька сторона розпоряджень бохай по німецькій стороні наступити бажаний сунокій, то тепер прийшлося їм цілковито розчарувати. Між Чехами німецькі азіатські розпорядження викликали найтяжче огорчене, а німецькій стороні не подало жадного задоволення. Протино! З обох сторін страчено найкращу фразу, найліпше демагогічне средство агітації, так, що треба було чим скорше випустити що вишнього... І тут мусіла прийти черга на державу і її існування. Хоть і як комічно виглядає се, так оно є правдою. Через сотки літ існувала наша Австрія менше більше в теперішнім своїм виді, а тепер має якраз пропасти, коли німецький урядовий закон не стане управительним законом! Се прайм пілого не переконає, хто спокійно розважить справу. Взагалі становище німецької лінії важке, що єму ніщо не залежить на існування Австрії, а другої сторони представляють ліберали німецький внутрішній закон в уряді державною конвенцією, за яку старатись обов'язана держава, згідно правительству, а обі групи узурпують собі право рішати се кінцевою неоплаткою і на такий лад, який для них найпригідніший.

Становище федеративних, чи автономістичних кругів є на кож-

дий спосіб далеко злогічніше і більше довірчине, як становище ліній. Хотий федеративний, чи автономістичні групи не виключають потреби спільної, азіатської авіації, то однак сим державним не-німецьким притримуватись за с'єм, щоб сеї спільної лінії заведено обережні та зручно, не обиджуючи національного почуття не-німецької більшості австрійського населення.

Коли Німці щиро бажать Австрію, коли їм дійсно залежить на поступі Австрії, то се є їх патріотичним обов'язком узгодити також національні почуття не-німецьких народів. Коли-б їм вдалося на тім, щоб Австрія не понесла шкоди, то вже они мусіли-б зменшити свої жадання. Німецький внутрішній закон існує прайм і тепер, та він оправданний так історичним розвитком Австрії, як і дійсною потребою — а тепер би нараз сеї стан не міг вистарчити?

Супротив того треба зазначити, що сила та добро держави не лежить в его законах, але передовсім у виконанні сих законів — се лиш творить підставу державного авторитета. Яка користь Австрії, коли німецький державний закон задекретує хотьби як торжественно, а против него піднесе ся загальний опір не-німецьких елементів та вчинить безсудочним сей закон? Австрія в с'єм случаю скорше ослабила би ся, чим заповмглась та вижила би як раз противно, чим наміряв закон державного ланка. Тому треба, наким рішати ся на зобов'язуючі переговори з Німцями, ще раз основно роздумати собі цілу справу, та особливо розібрати се

питання, чи не було би найліпше, щоб так лишило ся, як до тепер було.

Війна в Хіні.

З Тієнтіну доносять, що 10.000 Хінів стануло укріпленим табором на північ від Пейсану. Шеланець, котрий виїхав з Пекіну дня 15. с. м., а до Тієнтіну прийшов дня 24. с. м. оповідає, що війська князя Чіна побито в битві з військами Туана. Чужинці боронять ся в катедрі положеній в північній частині Пекіну, недалеко „забороненого міста“. Від англійського посла Макдональда надійшло до Шангаю писем датоване 8. с. м., котре доносить: Чужинці не мають ніякої допомоги від хіньських властей. Три посольства ще держать ся з причини трусливості Хінів. Маємо надію боронити ся через 14 днів. Коли би однак атаковано нас довше з таким знанням як тепер, будемо могли удержати ся лише 4 дні. Пальба Хінів не устала. До Тієнтіну прибув хіньський слуга убитого Котелера і запевняє що європейські послы дня 9. с. м. були ще при житті.

Європейські конзулі в Гонконзі держали ся здалека від Лігунчана, знісного з своїм хитрості і не вживали ся з ним в ніякі переговори. Тепер бойкот сей залишено. Оногда були у него на короткій конференції конзулі: російський, французький — американський. На тій конференції німкороль зазначив, що послы в Пекіні живуть: що до інших

чужинців, то він сего рішучо не знає, але для теперішньої справи се цілком дрібна річ, чи инші чужинці в Пекіні, окрім послів живуть чи ні. Говорить, що Лігунчан вже не поїде до Пекіну, але поверне до Кантону. Він мав наказ переговорювати з послами в Гонконзі, але що ті не хотять вдавати ся в ніякі переговори, Лігунчан уважав свою місію за скінчену і вертає на своє давнє становище німкороль.

Адмірал Сеймур прибув до Шангаю. Англійський консул в Шангаю доносить, що Хіні убили на провінційній дії місіонарши. З Кантону доносять, що члени стоваришени „Союз трійці“ наміряють ударити на одну дільницю Кантону. В наслідок сеї негосподи запанував в Кантоні несупокій. В околиці міста розійдено підбурюючі плякати. Одна з них звучить: Як се могло статися ся, що богато з нас прийняло таку паразитську віру, якою є християнська віра. На півночі вирізано вже 10.000 Хінів, котрі прийняли християнську віру. Не могли їм війська, котрі з усіх сторін стягнено для їх оборони. Се однак Хініям не не може вистарчити. Мусимо неїх неперівах поубивати, як убиває ся пів або кури. Всіх тих, котрі не хотять назад повернутися, безважляжно треба вбити. Наїємо ся, що тепер всі почувують ся до обов'язку кий супротив такого стану рішати тажати на них.

В провінції Сечуан зрабовано дві християнські громади і спалено забудовані лазаристів в Кінеї.

В телеграмі з Шангаю потверджує ся ніс, що в Лігунчани засе-

33. Кривошея.

ВІДРОДЖЕНЄ.

повість.

Г. Д. М. Толстого.

Перекладає Василь Сімонович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

XLI.

Варон, в якому прамістив ся Нехлюдов, був до позовини занятий народом. Була тут праслуга, мистецтв фабричні, різні, жиди, приватники, жінки, робітники, був садат, були дві пані — одна модала, друга підказала в брансольеті на голій руці і якийсь строгий на вид добродій з ковардою на чорній шапці. Всі ті люди, сновийні по розмінню, сиділи смірно, хто грядучи сім, хто курчи цигаро, хто дном ведучи оживлену розмову зі сусідами.

Тарас щасливий на виду, сидів на право від переходу, заховаючи місце для Нехлюдова і живо розмовляв зі сідатим проти него мускулестим чоловіком в розціпленім суконнім кашкеті, — як описав довідав ся Нехлюдов, садівником, що ївав пунати м'яси. Не підходячи до Тараса, Нехлюдов став у переході коло поважного старця з білою бородою в легенькій кашкеті, що говорив з нимною в білій одязі. Поруч з нимною сиділа, далеко не дотуючи ногами підлоги, сивопілля дівчинка в новому сара-

жанчику з колючим олівцем білого волосі, безпереставно, гримала сім.

Оглянувшись на Нехлюдова, старець загорнув з гадюкою лавки, на якій він сидів одинцем, позу свого платана і вишнєю сказав:

— Прону сидіте.

Нехлюдов подивився і сів на плазину місце. Як іно знав усадювати ся, мінша продовжувати стала перерване оповідане.

Вона розказувала про те, як П. в місті приймив чоловік, від якого вона тепер вертала ся.

— Тай нахлюпоталась я, батеньку, нахлюпоталась, лавки поїхала до него. Але тики милосердний Бог допоміг мені і була там і вертаюся тепер — говорила вона. — Тепер, як Господь допоможе, то аж на Різдва побачимось.

— Добре діло, — сказав старець, оглядаючись на Нехлюдова: — не зашкідить прогланутись в місто, а то чоловік молодий забуваєть ся в горді живучи.

— Ой ні, батеньку, що се, то ні. Мій чоловік не з таких. Не то що жалких дуринь не виправляє, а він немов дівчина рум'янецький. Гроші уї до коняки відсиді до дому. А що вже дівчиною, то так тіши ся, що я вночисти годі, — сказала жінка, усміхаючись.

Дівчинка, що гримала сім і прислухувалась до бесіди матери, немов потверджуючи її слово, поглянула сповитим, розумним очима і лише старця і Нехлюдова.

— Як розумний то іно думше, — сказав старець, — а сего не вноч? — додала, владуючи очима на пару людей — чоловіка та жінку, очинило фабрикантських робітників, що сиділи на другому банді переходу.

Робітники прихилили еланину горілку до рота, замишували назад голову, лавки із неї що сина, а жінка, тримаючи в руці горбину, з якої пиймала бульку, ціла потонула в лавці свого чоловіка.

— Е ні, мій не не, і не курить, — відмовила жінка, користуючись з нагоди, щоб іно раз похвалити ся чоловіком. — О, такий ні він, мало, батеньку, дуже мало, слава земля родить. Ось який він, — додала, звертаючись і до Нехлюдова.

— То і думше — повторив старець, глядячи на шмочого робітників, що владивши з еланими громи, подали жінці горілку. Жінка вхопила еланину і, сніваючись та хитаючи головою, приложила її до рота. Почувши на собі погляд Нехлюдова і старця, робітник звернув ся до них.

— Що ж добродію? Дивите ся, що ми немо? Як ми гаруємо — ніхто не бачить, а ось як немо, — усі спозирають. Заробив, — то що не в жінку почитують. Ось як немо.

— Еге, еге, — сказав Нехлюдов, не знаючи, що відповісти.

— А правда, добродію? Жінка моя — тверда як сталь. Я з неї дозволенний, тому вона мене і пожалувати може. Так я говорю, Мавро?

— На, на, бери собі, не хочи а більше, — сказала Мавра, віддаючи в

ного руки еланину. — І що ти платиш безглуздо? — додала вона.

— То вона так, — продовжав робітник, — як добра, то добра, а як зварити, то немов від неспасарованій. Мавро, так я говорю?

Мавро, сніваючись, панни рухом махнула рукою.

— Ой, і завів...

— І то як добра, то добра, до пора, до часу, а як іб сидіти муча від зніст, то вона виправляє, що і подумати не можна... Ціра, правда, ширіє. Ви, добродію, вибачайте. Я винив, ну, а щож тепер робити... сказав робітник і став укладати ся до сну, зловивши голову на коліна усміхненої жінки.

Довго сидів Нехлюдов зі старцем, котрий розказав йому про себе, що він муляр, робить уже 53 роки і поставив на своїм місті стілець нечий, що вже в рахунок страши, а тепер збираєть ся вже відпочити, та все йому не доводиться. Бун у місті, забезпечив свої діти, а тепер їде на село відпочити домашній.

Відхиливши оповіданя старця, Нехлюдов встав і пішов на те місце, котрого естеріг для него Тарас.

— Що ж, паноньку, сидіте. Ми пакунок забаремо до себе, — сказала усміхнувшись, поглянувши на лице Нехлюдова, садівник, що сидів напроти Тараса.

— Хоть і сено, але там ніхто не обиджав, — сказав сніваючим голосом усміхненому Тарас і, відхиливши сніваючи руками, немов перше, свій двопудовий клунок, переїде його до пішки. — Місяць доста. Зрештою можна постояти,

леній Хінцями в Тієнсіні, міжнародні війська страшно рабували. В державнім складі зработано 600 тон срібла. Окрім того в приватних домах рабано дорожнєвості. В вайбрутальнійшій спосіб мали галдувати Росіяни, котрі убивали безоружних без огляду на пол і віт. В Сієнсіні жваність тепер дуже дорога. Волів не мож дістати за вітку ціну.

З Петербурга доносять, що нисизка дальших відділів військ до Хін відбуває ся дуже скоро. З варшавського округу вислано вісім полків і 6 батерій артилерії.

В поодиноких подвах нильсонуєть до Хін по 80 воєків. В англійській палаті послів правительствозаданно, що войска держав ще не могли вимашірувати на Пекин, але пригатовали до нимаршу вже майже скінчені.

З Вашингтону доносять, що американське правительство відкинуло проєкт хінського правительствоза, аби здержати військові операції, котрі мають на цілі марш на Пекин, під услівем видання послів.

Сербска кріза.

Урядова, сербска преса виділа ся спонуканою демементувати всі ті численні а тенденційні і неправдиві вісті, які доносили заграничні днєвини про подружжє короля та его наречену. Так пр. неправдиві є доносеня про вік нареченої, яка має що-іно 33 роки, роджена в р. 1867 і ані не була ніколи розвідкою, ані не мала жадних дітей. Коли порівняємо се урядове демементі з тим, що писало ся про сина та доньки Драгі Машінової, то дійсно прийде ся встидатись європейській прасі перед Китайцями, яких она представляє заводовими крутїями. Лише що китайську неправду ми називасмо брехнею, а свою власну — сензациєю.

Супротив доносеня, що в цілій Сербії панує невдоволенє з заручин короля, вказує офіційна преса на те, що король одержав вже

звини 100 гратуляційних телеграм з усіх сторін краю, а ще дальші телеграми находять. Ширене неправдивих вістей уважають ділом одного знаного круга жінок в Білгороді, який сим способом хоче викликати сензацию.

В Білгороді сконфісковано всі заграничні газети, які подали різні вісті про заручини короля Александра. Богато сербских днєвинників улагло також конфіскації, а між ними також урядові „Мале Новини“, які подали змісти промови короля Александра до офіцерів залоги.

На останній радї міністрів прийшло було між королем а деякими міністрами до дуже острого спору. Одним з міністрів, обрешений матримоніальним наміром короля, сказав в горичї: „Любовниця Вашої королівської Милости“. На те спочив король Александер і зі стелостію кликнув: „Забуваєте ся: не любовниця, але наречена!“ Коли знов другий міністер сказав, що ніколи не признає Драгу за королеву, відрізав ему король: „Я вже вас навчу, щоби ви те робили, що каже король“.

І так король алучить ся на віки зі своєю обожаню. Як дуже він любить єї, знірав ся перед депутациєю сербских торговельників, який оповідав, що ще тоді, коли Драга була палатною дамою его матери, він нераз цілими годинами чекав на морозі, на коритари, аби бодай переходили побачити любє личко своєї Драги. Тож не дивно, що як з одної сторони осуджують молодого короля, так з другої і в краю і за границю опініи висловляє ся про него а признанєм, як про король-дженгельмена.

Цар ман прислати на вінчанє дуже цінний дарунок для молодої Короля Александер просив паря о позволенє тому, що батько царя був хрестним батьком Александра і після православних понять є між ними відношенє сволцтва. Цар повідомив короля, що его заступником на вінчаню буде російський посол в Білгороді.

а і то під лавкою можна проложати. Нема чим влонотатись. Дурниця! — говорив він, виражаючи лицем вичайність та сердешність.

Тарас говорив про себе, що, коли не вине, то він немов німа, що доперва як конче горів, то аж тоді зашуду йому слова і то гарні. А тоді він нічого не затїп, що лежить в него на серці. І дійсно, в тверезім етані Тарас зачав мончав, мончав винив, (що траєдло се рідко і то в особляних разях), тоді робив ся дуже милим в розмові. Тоді і богато говорив, і добре, просто, широко, і головню вичайню, котра то прихмєта аж база з його добрих синих очей і вилатна була по вічно усміхненому, прилітливому лицю.

В таному стані він був сьогодні. Приїд Нехлюдова на званіє застанови його боду. Але зупинив ся і мішном, він сів по давньому, аложив сильні робучі руки на колїна, і вилхивши свій зір в лице садівника, предонжав своє оповіданє. Він розповідав спому нолому знайомому, зі всіма подробицями історію своєї жінки, на що її засмала, іза чого він їде тепер за нею на Сибір.

Нехлюдов не чув іще в деталїх того оповіданя, тож а цікавостю прислухував ся. Він траєв як раз на се місце, як отросен уже довершено і в ємї спїнали, що допустила ся того аложану Федосю.

— Ось я про своє горе розповідаю, — сказав Тарас по задумованю дружнєму звертаючись до Нехлюдова. — Пона-

ла ся доброча людина — баду-баду, баду-баду розговорились тай я про своє говорю.

— Так, так, — сказав Нехлюдов. — Ось, бачиш, таким робом, братчику мій, справу викириш. Вона мамуна того віла, „ду“, кажуць „до уряднику“. А батенько мой — чоловік правий. „Погоди“, кажуць „стара“, молодина ще дитина сама не знала, що робила. Треба і над нею ажалити ся. Вона може опаматуват ся. Але де там, не слухають нічого: „Поки ми її держати-мемо, вона“, кажуць, „як швабів вигубить“. Убрали он, братіку, пішли до урядника. А сему а то я по грай. Зараз до нас. Тай поміцай прислав.

— Ну а ти що? — спитав садівник.

— А я, братіку, не начав ся від болю, ні, та не вранав. Всього в середині перевертає ся, і словечка спалати не в силі. Зараз тато запригав коні, посадив Федосю, занесли а стал, а звідси до садівателя. А вона, братіку, нічого і словечка не пропустила, всю правду, як на дозвня, вложила садівателю: — і де отруї взяла і як її приправила. „На що“, каже, „ти зробила?“ — „На то“, каже, „осточортів він мій. Мій Сибір дучше“, каже, „я з ним жити“, — ніби зі мною, — усміхаючись говорив Тарас. — Признала ся, значить ся, до нелого. — Звістив річ — а терму з нею. Татуно самі вернули ся. А тут робучий час находить, а з жінок у нас одні мамуна, та я вона вже немичі.

Допись з Дорошівців.

Нам панотеч Vasile Nichitevici щось дуже незадоволений нашою громадою, бо ему зашеди недогода. З разу, коли тільки прийшов а Іваннішів, зачав шукати собі а тугейшим давом прилажок: гальбна в церкві при людях за те, що дик не сказав при відпусті по третім радї „Господи помилуй“, високопреподобний отче благословит! — але „благословит!“ — Потім лишив дика, та взяв ся до паламари. Одного разу так довго підюхав его шню, що той мустів перед панотчиком бити поклони і перепрошати. Аж далі Vasile троха відів ся — (треба знати, що він а Іваннішів дуже агожджений прийшов) — і взяв ся до цілої громади: гальбить в церкві, визнає худобу, дурнями, каже, що його попередником не робили тут нічого. (Правда, нічого такого не робили, як о. Vasile — прим. Ред.) Зрештою і а мшту признати, що дурні, бо не раз занесуть до церкви таких красних та великих колачів, аніж наш „дуп-пастир“ а роду не бачив. Він добре знав своїх благих овечок, а отриме їх так немилосердно, що денні хотять вже утікати від него: вновідає також, що він навіть не подрав ся на Дорошівці, але консисторія дала его сюда, аби відвертан нарід від Галичини: (— коли тому правда, то не знала консисторія, який то з него страхонуд між людьми — прим. Ред.) А то сьогодні більше народу їде до Галичини, ніж возиць. — Наш панотеч, визнає в церкві силу штур, бо знає і поминками пидати, а пераз, як розсердиться ся при службі Божій, то визнає навіть і найсвятїйші тайни. Судачи, що має перед собою саму тільки худобу, не читає цілі молитви, лише початки і вітці. Але він а тим дуже милить ся, бо майже всі тугейша молодїх розуміє устав церковний.

Далі жалук ся о. Nichitevici, що з його проповіді сїдють ся люди. Та як не сїматись, коли його проповіді аж трїпати дурницями. — Коли хто аме, то для нього отче найбільша вітца. Вдє, тільки сам схоче! — При похороні муєть бути панотечови в руки велика хустка за борому, бо маду хустку видає (патхоний в танім разі тїлвом духа святого) панотеч парачінам в голову. А добродїяка, стараючись з доброти свого серця доволу духу залобіти, кличе галинцю тай питає ся: „А жеш велику хустку для кимотї? Бо вона будуть тїкати ся! як не маеш, то привєси мені він верня бараболі, а дам тобі хустку для панотчи!“ Там то наш народо-дупці! —

А який він славний кателїта! — Як вчать рейдї, то діти першої класи

аж обмочуєть ся від тої твердої науки, бо отоць кричить ніяко має слаа і дав собі буюм тат.

Parinte Vasile, що пидить скорше „сучець а онї брата, ніж берасно а своїм“ ще а подїтнує, порогучиш прилажко в церкві на фотетїку, тай підкопуючи повагу наших шнів (хоть на рускїм та в илудї розуміє ся, як сани на перцю). „Підї до консисторї і доучайте, аби ту дурну фотетїку геть скласували!“ Але нам адля ся, що скорше пидуть люди до консисторї, аби панотця, що а своєї румунїзаторської жовчї отган проповідує, сим разом такі справд без його подани перенесла, бо він тут вже доста важко напращував ся на нашій шнірі. — Та вже крайня пора!

НОВИНКИ.

Чернівці, 31-го липня 1900.

Буковинські Русини! Не забувайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

На останнім засіданню консисторї перенесено експозита а Садони, Елзавїи Уєстїюка, до Драчїнищ за сотруднїня. — Єромонаха А. Кибилевича іменовано сотрудником в Синаї. — Іменовано олічч богослова К. Настасїя асистентом при канц. канцелярії. — Згождено ся на участь рейдї, фундушу при заснованю єабриш дурпу в Жучї. — Адроболано наладар двіцезальний на рік 1901. — Іменовано відманьським сотр. протоєрейським пархоа в Кїчман Ст. Івановича, а відманьким сотр. прот. Д. Гакмана, пархоа а Доїшнього Вікона.

Григорій Галїл, пров. правної рїлїничї шпелї подан до числа з 28. с. м. „Bukowiner Nachrichten“ допис, а котрої менше-більше виходить, що аложив своє місце нео буншій директор-подоскої бурєс перед трьома роками а причини несправедливого поступованя видлу тов: „Societatea pentru cultura și literatură Română din Bucovina“. Заразом заповідає пров. Галїл публічне оголошенє історїї долї своєї нео директора-подоскої бурєс, мовлячи, що приажджє его особи через 3 роки тим, що видїз товариств, не допустив его до слова а палєній оборонї а а рішеню спору надто партійно потурав противникам пров. Галїла, — примуєть его до сего проку: виступати в відєпній газетї протїв коннашювалїи.

Цїсарські маневри. Приготовленя в Нєхї на ґрантє цїсари поступанть скоро маневр. Вєї майже артикули жнївности подорожїан дуже, а жїни по-мєншам підсочили в гору. На час ма.

розум. Я а сама не знала, що я робила“. — А я кажу: говорин — говорин, не перевертаси ся — дажно простїти тобі“. Вілїше я не хотїла говорити. Притхали ми до хати, а вона мавунї а носи бух! Мамуна говорить: „Ког вибачить“. А тако приватили ся і кажуць: „ей, на що стрє агадувати. Жїнал, як майлішше. Нїна“, кажуць, не на се поре, — з подї азібрати би. „За Спиродїам“, кажуць, „на гноєнім тїм кавалїчкю тако ти, Богу дїкувати, жїто зародило, що а сери не бере, усєй поагала. А треба би вижити. Ось ти а Тарасиком, підї затра, на жїно“. — І знала ся вона, братіку мій, а того часу до роботи. Та тай робити ехала, що всїм було на пдїновїж. Ми тоді наймали три досетїни, а Бог дав, що жїто, що евеа адав ся над рїдїсть. Я кончу, вона вїже, а ні то обєа жїнем. Я до робити лїж, а ру не зєтїти, а вона що дїши робить, за що ні вілїме ся. Молодїня проворна, молода, а що до того під сілою. І до роботи, братіку мій, така ревіна стала, що і я, бувало, вже її спамітує. Приїдемо до дому, мавунї излупхли, руки бодїть, відночїти би, але де тобі; біжить до авїтїку тотошїт перенесла на завтра. От що сподїлось!

(Далїше буде).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі стої видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалі-Стопного	1.50 кр.
Буконинська Русь др. Смалі-Стопного	1.20 „
Листи з некла Озона Шинтла	20 „
Людина, Ольга Кибиланської	40 „
Парісія,	1.20 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Похора	70 „
Твори, Юрія Федьковича I. том.	1.— „
Чужа горіччина, Омелян Попович	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 „
Образки з природи, Іван Сичко I. і II. том.	5 „
Бесіди про часи козацькі	75 „
З сел. Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	15 „
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефаник лист	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8 „

На пересилку треба додати 5 кр.

Адвокат

Др. СТЕФАН ГОРДИНСЬКИЙ

має честь повідомити,
що отворив

канцелярію в Чернівцях

при улиці Головної ч. 14, (в домі Шнірха).

Сьвіжий і чистий лід

продає по найдешевших цінах своєтупально в платах на рати після
нової системи урешення

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмісте Калічанка ч. 184.

Можна замовити через кореспонденційні карти.

На бажане відставляє ся лід до дому.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringseiffchen).

Сі машини біють дуже легко і надзвичайно швидко (2000 шитих на хвилину).
Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до острення
голок та ножиць. Окрім сих маю ще найновіші машини для
шестів, крапів, римарів і такі, що шиють для потреби в
перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продано за готові гроші і на викид дешевше як вельод, хто невірять
най пересилать са.

В. Данилевич

в бровари Штайнера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Перша буковинська

спеціальна ро-бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдина промисловий курс в н. в. технологічним промисловим музеєм у Києві
улиця Руєка ч. 11. Чернівці, улица Руєка ч. 11.

Віддається вантажівка швейний П. Т. Публіш, що виготовляють всякого роду обуви
для мужчин, женщин і дітей в та після найновіших машин для черевиків, гадів, та
в шкірі острівцями і ортопедичним апаратом і з обличчям приладом до виготовлення
порутування.

Через носення моїх черевиків зникають сечас нагнітня та всякі хвороби на ногах.
Доброю і сечасною працею, такою обслуговую бду старати ся здобути собі краще
і інших наслідки.

З поважкою,

ІВАН ДІК,

спеціальна робітня обуви.

Посилкою черевиків виготовляють ся тільки з заграничних шкір.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. в ЧЕРНІВЦІ, в улиця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і
дітей.

Літні капелюхи легонькі, експові і Loden, по-
ливсючі, Drapp і в великих модних оздобах.

Товари обувні, лист добрі фабрики для
панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад фран-
цузкої фабрики обуви A. Carok і Hawlett & White,
в Англії. — Lawatennі-черевиків і білі черев-
ки ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевиків великої краси.

Воїняні артинули для їздців ковалсом
для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і вигад-
ні, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців,
як також парасолі від тіни для панів. (Schat-
tensprender).

Рукавички з шиток для панів, панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліп-
ших туристичних фабрик. Glass-рукавички під по-
вною гарантією.

Біле з найсильніших фабрик під гарантією, білі і
в різних модних градах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-
вішого сезону.

Краватки на літо в модних і найліпших роду.

Панчохи, хустини, пасочки великого роду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Видас товариство „Руска Рада“ в Чернівцях

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під заходом Володимира Савереного.

За редакцією відповідає Іван Созанський.

Виходять в Чернівцях
що середі, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.

Рукописи звертає на листи на попередній
застереження. — Рекламічні повідомлення
підлягають відбору.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Продруковане число коштів 16 ост.

Передплата і надання листів за іноземні
платні в Чернівцях.

До ситуації.

Мимо нелицезної спеки, в часі котрої звичайно всі політики пробувають на купелих і ніякими політичними справами не журяться, сего року політика в Австрії не спочиває. Батакливого парламенту нема, та й не знати чи скоро буде, отже поєди не вигорившися в палаті на Франценсінгу, політикують на вічах виборців, або в часописях. Всі ті політики гризуться головою розв'язкою питання, що правительством робить з парламентом, чи надумало вже средство для його санації і яке. При тім кождий хоче також з свого боку причинити ся до акції рятункової і подає власні проекти санації політичних відносин в Австрії, або що найменше критикує і нівечить чужі плани.

Оногди промовляв президент палати др. Фунс, обговорюючи внутрішню ситуацію в державі. N. fr. Presse виступає дуже остро против дра Фунса за ту його промову. Найострішу критику викликає уступ, в котрім бесідник назвав Австрію союзною державою. Свій висхід N. fr. Presse кінчить словами: Доси не наведено доказів, що причина теперішнього хоробливого стану лежить в населенні. Оно в дійстві певне: президент народної репрезентації, котрий виголошує такі промови, найліпше характеризує ту репрезентацію.

Противно прийняли промову дра Фунса чеські часописи, котрі писавують ся о ній з великим принамієм. З тої промови Morawski Orli-

се заключає, що бажанням католицько-людового стороништва є відтворення правниці. Хоч усіляк поставленого послом Ебенгохом в справі німецького языка для зносин, Чехи не можуть прийняти, то однак не є виключена ревізія засад і відстані програми, а навіть вже розпочато змірюючи до того кроки.

Німці, спеціально ліберали не дуже гінають ся тим, що в стороништвах данної правниці носять ся в планом відбудованні сеї парламентарної більшості і старають ся, оскільки можуть, не допустити до того. На тій точці мають вони рацію о стільки, що лише тій данній парламентарній більшості завдячуємо нинішню деморалізацію і упадок парламентаризму в Австрії. Якійсь „визначний і впливовий австрійський політик виступає в Pester Lloyd против відновлення данної правниці. Німці ніколи не допустять до сеї реконструкції. Коли би однак мимо їх опору данна більшість віджила, держава довго ще було знаходити ся в такому стані, який тепер маємо. До природних устій Австрії належить, аби Німці вплигнуто до більшості. Оні топер ведуть боротьбу о задержаня добутих в вересні 1890 року і мають претенсію, аби супротив них заведено сеї курс, котрий їм тогди торжественно приобіщано.

З сідуючої статті Pester Lloyd-а довідуємо ся, що в осени минулого року Німці могли були утворити чисте міністерство лівиці, а опісля жертвувано їм теку міністра крайна. Оні відкинули оба ті пропозиції, бо не хотіли брати на себе відповідальності і своїм впливом пе-

режили вагу в користь урядничого міністерства.

Посли Штірк і Райзер також виступили з ситуаційними статтями і оголосили їх в Linzer Volksblatt-у. П. Штірк уважає за несприятливу і некорисну річ годити ся на пропозиції німецького послами угодові проекти, бо се не є цілком обов'язком опозиції ламати собі голову за правительством, як треба вийти з ситуації. Політична програма п. Штірка ґрунтує ся на засаді, що в Австрії нічо не можна зробити без Німців, або против них. Політичний зворот в вересні 1899 року відбув ся під гаслом, що в будучности інтереси держави вже ніколи не можуть бути в суперечности з інтересами Німців.

П. Райзер висказує переконання, що проєктоване п. Ебенгохом отроюване зликових законів і регулямін посольської палати не може довести до уздоровлення парламентарних відносин. Ті кроки викликали би як найслабійшу опозицію зі сторони інтересованих. Коли правительством хоче усунути недовіру Німців то оно несповинно полишати поодиноким урядникам інтерпретацію, чи ланкові розпорядження мають уважати за внесені, чи ні. Насамперед треба упорядувати ланкові відносини, а доперва відтак до узання німецького языка за державний язык.

Війна в Хіні.

Після доносень дияників з Шангаю, Лігунчан мав одержати вість,

що князь Туан погіб. Між боксерами утворили ся іменно два стороништва, одно за Туаном, друге против него. В битві, до якої прийшло між обома партіями коло східної брами Пекіну, противники Туана побідили а сам Туан погіб. Після вістий з Пекіну, послы мали бути ще дня 24. с. м. при життю. Дня 28. с. м. Лігунчан заявив, що послы знаходять ся в дорозі до Тієнтініну, де повинні були станути ще вчора. Хіньський посол в Парижі одержав сідуючий імперський декрет датований 24. с. м.: Чужі послы з шиком бр. Кетелера на щасте ненарушені. Доказом, як дуже інтересуємо ся послами, можна навести се, що даємо їм аришу, овочі і навіть артикули до життя.

Оноді оголошено в Лондоні сину книжку про Хіні, в котрій знаходять ся також послідні справозданя посла Макдональда з дня 28. мая. Макдональд доносить, що послы в Пекіні відбули дня 26. мая нараду над положенням в Хінах, при чім французький посол висказав переконання, що можливе є повазке небезпеченство грівних забурень. Такої самої гадки був італійський посол.

Російський посол висказав гадку, що небезпеченство не так близьке, як гадає французький посол. Німецький посол не казав дурити ся назуєм, що хіньське правительством зробить що небудь успішного. Кн. Чін в розмові з Макдональдом запевняв, що заграничні послы можуть числитися на опіку правительства. Боксерів називав при тім ворогами краю.

В синій книжці зваходять ся також документи відносячи ся до

34. продовження.

ВІДРОДЖЕНЄ.

НОВІСТЬ

Г. Д. Н. Толстого.

Перекладав Василь Сімович.

ЧАСТЬ ДРУГА.

— А до тебе прийшла стала? — спитав садівник.

— І не казати; так вийшла ся зі мною, немов душа одна. Що я загадаю — вона розуміє. Вже і мамуни, чого побудь ревердять ся, а такі говорять: Федосю нашу так гейби переіменували, новий другий молодина став. Цімо раз обоє за сном, обоє сидимо на поріді. Я до неї: „Як же ти сю річ, Федосю, придумала?“ — „А як придумала“, каже, „не хотіла з тобою жити. Лучше, гадаю, умру, а не хочу“. — „Ну, а тепер?“ кажу. — „А тепер“, каже, „ти мені в серці“. — Тарас пристає і, радісно усміхаючись, дивно похитав головою. — Що він вібрав з поля, повія і немов мочити, прибіждаю до дому, — підходив він мовчки, — чує, гуторять, що Федосю до суду вилучать. А ми і призабули дивно вже, як що її судити мають.

— Не хто инший, як нечистий, — обізвав ся садівник: — сам чоловік не придумав нічого, щоб душу загубити. Там само у нас один чоловік... — і садівник зачав було розсудувати, але потім отав задержувати ся. — Нізково

допінчувати, стани, — сказав він, — от піти би нажити ся.

Розмова скінчилась ся, і Нехлюдов у сід за садівником вийшов із вагона на мострі дошки платформ.

XIII.

Іще з вагона замітив Нехлюдов деяких багатих євпажів, запряжених четвернями і трійками ситих, ползювючих данинчаних коней. Вийшовши-ж на чорний від дощу мокру платформу, побачив перед вагоном першої класи гурток людей, між котрими помітна була висока, товста паня в кашкеті з доріжничими перами, в папирючі, і високий молодий чоловік, в тонких ногах, у двоколісничій костюмі, з величезною, ситою собою в доріжничому напіннику. За ними стояли льоні з плащами і парасольками і візник. Все се виходило на стрічу. На цілій сід громаді, від товстої пані до візника, що піддержував рукою поли довжелезної платани, дежали почати спокійного самодовіра і розширності. Довкола тої громади зарисували ся кружок піданих і кланячих перед багатством голови людей: начальники естації і червоної шапці, жандарм, завжди притомна літом при приході потягів худенька паночка в руській строкі з перелітними, телеграфіст і пасажир, чоловіки та жінки.

В молодому чоловіці зі собою Нехлюдов пізнав гімназиста, молодого Корчагіна, а товста паня була сестра його, до якої переїжджали Корчагіни. Надкондуктор з благосущими гальсами і

в чоботях зітворив двері вагона і, на знак поважання, тримав їх в часі, коли Пилип і артельники в білому вартуєві обережно вносили довголину плащину на її складному естажі; сестри припнули ся, почули ся французькі слова про се, чи в кареті чи в колісній поїде княгиня, і похід, котрий замінала покоїшня вчорашня, з парасольками і оправою, подав ся до дверей виходу.

Нехлюдов не бажавши стрічати ся, щоб знова не працювати ся, зачекан, щоб аж похід вийшов зовсім зі стани. Княгиня зі сном, Місє, доктор і поновіла пішла вперед, а старий князь тримав ся з заді зі спокійною. Тож Нехлюдов, не потребуючи близько підходити, міг чути отгі відкриті французькі слова і їх розумів. Одна з тих слів, не знав іза чого, абияк ся в пам'ять Нехлюдову зі своїми інтонаціями і звуками голосу князя Корчагіна. — Oh! il est du vrai grand monde, du vrai grand monde.¹⁾ — сказав князь про когось своїм голосом, самодовірним голосом і ураз зі спокійною, в товаристві поважаних кондукторів і дварів, прийшов у двері виходу.

В тім часі з'явилася в куті двірня громада робітників в личках, підкожучих з мішками на плечах. Люди сі гурмою увійшли на платформу і рішучими провами підійшли до першого лішого вагона, хотіли там умістити ся, але гараз кинув ся на них з криком кондуктор і відганяв їх. Не задержуючись, робітники пішли, спішучись і стаючи собі

назад на ноги, далі до сідуючого вагона і стали вже чинитись з мішками і зі всім за двері вагона, і входили до него, як другий кондуктор під дверний двірці, побачив їх замірено і строгим криком награв їх звідси. Ті, що вже увійшли, раз-два вийшли назад і зновалим сідуючим жетими провами пішли іще далі, до сідуючого вагона, до того самого, в якому сидів Нехлюдов. Кондуктор знова їх задержав. Вони були задержані, наміраючись іти іще далі, але Нехлюдов сказав їм, що у вагоні місця досить, щоб вони ішли, що і для них знайде ся деє приміщення. Робітники послушали його, і Нехлюдов пішов у сід за ними. Війде хотіли вже розміститися, як панюк з вокзалу і обі пані, прийнявши їх охоту усадити ся в тім вагоні за личну образу собі, рішуче спротивились і стали виганяти їх. Робітники, числом двадцять, і старі і молоді, всі зі змученими, обгорілими, сухими лицами, сейчас такі зачеплюючи мішки об полиці, об стіни і об двері, очевидно спочувуючи себе справедливо викуватися, пішли далі через вагон, очевидно готові іти до кінця світа і сідти, де би їм вийти, хотіли би на бік.

— Буди дівоче, дівоче! місця ся тут, — крикнув якийсь кондуктор, що вийшов їм на стрічу.

— Voilà encore de nouvelles,²⁾ — заговорила молодина з паня, в новій пересвідчена, що вона своєю доброю, французькою мовою зверне на себе увагу Нехлюдова.

¹⁾ О, се справді великий світ,

²⁾ Там знова новина.

переговорів Англії з європейськими державами в справі акцій Япону. З тих акцій виходить, що Япон домагався від Європи точного запису, що його інтервенція не доведе до конфлікту з Росією. На це Росія заявила дня 28. червня, що цілком не гадає схилювати свободи акцій Япону, а ще до того, супротивний запис японського правительств, що Япон буде ділати в тісній порозумінні з іншими державами.

До Шангаю прибули ще 3 воєнні кораблі. В фортах знаходиться тепер 2.000 а в арсеналі 3.000 воєнних. В Гутшу убито дев'ять англійських місіонерів. В околицях Кантону порозуміливаю підбурюючі пликати. Хоч в самім місті панує спокій, лишиться тут п'ять англійських воєнних кораблів і шість індійських полків піхоти.

Смерть короля Гумберта.

Атентат, котрого жертвою упав італійський король, виконано в містечку Монца під Мехіолавою, на залізничній шляху до Риму. Монца є голосною літньою резиденцією італійського короля, віддаленого не більше, як о 13 кілометрів від Мехіолави. Король був на гімнастичних вправах при роаданні нагород. По означенні торжеств король з своїм ад'ютантом до повозки, аби поїхати до королівського замку „Villa reale“. Ноги повозки рушили з місця, з бічних дверей трібуни вискочило двоє індивідумів і зачали бігти на повозку. В хвилину, коли індивідум адігалася повозку і пінуло ся на нь, прохоні почули кілька скоро по собі наступаючих стрілів. Три стріли травили короля. З них один смертельний в околици серця. Взяв не трагичні прикмети застав коні і гальмом пікнув в сторону королівського замку. До замку привезено короля вже в агонії. Умер вечором о годині 10.45 мін. в хвилину коли повозка відїздила до палати. Лікарі, котрі рішучею виміряли ся, не могли нічого порадити. Від одержання пострілу аж до хвилини смерти умирала майже ціла година і король довгий час був цілком при пам'яті.

Убийство узвизнено на місце. Беспоередньо по вистрілах, котрі наступили по собі дуже скоро, пінуло ся на него публіка. Товпу спанував прямо дикий

Між тим пани з брандокетами все дини задило похала, морщили ся і зачала пося на тему приватности, сидіти разом з воєнними мужиком.

А робітники, що спочували радість і усвоєне людий, які оминули велику небезпечу, задержалися і стали розмішуватися, рудами плечий скидаючи тяжкі міхи зі смію і засуваючи їх під лавки.

Садівник, що розмазав з Тарасом і що сидів не на своєму місці, тепер пішов на своє так, що коло Тараса і навпроти було три місця порожні. Троєх робітників засіло ті місця, але, коли Нехлюдов підійшов до них, вид його панської одоги так змінив їх, що вони встали, щоб забрати ся, але Нехлюдов просив їх лишити ся, а сам сів на поруче лавки до проходу.

Один з двох робітників, чоловік п'ятдесяти літ, з неприємним і майже з передком порежаним ся з молодим. Та обставина, що Нехлюдов замість того, щоб, як се вло ся панови, ругати та гнати їх, уступив їм місце, адінувало і обентажило їх. Вони навіть бояли ся, щоб не дикого з того не вийшло для них. Побачивши однак, що тут не було ніякого підступу і що Нехлюдов по просту розмазав з Тарасом, вони успокоїли ся, казали малому сїсти на лавчонку і забавали, щоб Нехлюдов сів на своє місце. Зразу піднявши робітників, що сиділи навпроти Нехлюдова, підійшли до нього, старанно ховаючи свої, обуті в личали, ноги, щоб не досягнути ним пана, але опісля так по дружньому розговорю ся з Нехлюдовим і Тарасом, що навіть був Нехлюдов по модній долонню в так місяць розмова, на які він балав звернути особливу увагу.

шаль і буда би его роздраз на куєні, коли би не поліція, котра з великим трудом підвела его з рук розбішеної людности. В борбі з карабінерами о убійство, ранено навіть кілька осіб. Пожитого сміхача в недоріг на шматки одоги, простоволого заведено до п'яничий, де безприволочно відбули ся перше пересудування. Убийці Гетано Дресі був робітником, уродин ся в Преті і має 30 літ. Зізнає, що є анархістом і заважає, що не має ніяких співзв'язків; на одній з трибуни установлених на площі вираз знайдено ще один набитий револютер.

Дресі захоплював ся цілий день з безліччю панівном. При ревізії знайдено в его кишенях число анархістичних виходочей в Австралії газети „Соціалне питання“. Урядники міністерства внутрішніх справ пересудували списи анархістів, але Дресіого в них не знайшли. Далше саділово вивчало, що Дресі пробував який час в Австралії, де належав до індивідуалістичної групи анархістичної партії, котрої органом є знайдено в его кишенях часопис: „Соціалне питання“. Уміщено в тім часописі стаття вказує анархістів убивати короновані голови і авертає увагу Італії на короля Гумберта. Стріляючи до короля, Дресі мав на руці білу рукавичку. При пересудуванні заваж; що належить до анархістично-революційної партії і виконав атентат з несповісти до пануючих. Звернувши погляд злочинця дуже символічний. Се гарний, плесний мужичина з інтелігентним виразом лиця. Належить до найбесчестливіших привласнених теорій насильства.

Будапештський дневник доносить, що Дресі пробував в серпні 1898 року в Будапешті. Увагу поліції звернув відразу на себе тим, що видавав за багача грошей, з котрих послили не міг вижити мушкету ся. Все тежид відозирвали его о анархістичну пронагаду. Нагло шез з Будапешту, а стало ся се того самого дня, коли убито імператора Едесавету. З магайму доносить, що Дресі працював там яко намісник і писав скарби всіх товаришів. Коли розійшлася ся вість, що рана короля була смертельна і він помер, товпа вирушила під вивисню, і хотіла підобути з відтам Дресіого, аби его без суду злізчувати. Жакі дармерит лши з великим трудом повело ся утихомирити народ.

Дневник Тесра в Парижі доносить, що австрійські палати ще 20. червня с. р. повідомили італійське правительство, що знає тайне товариство уклавши смерт італійського короля. Австрійська поліція арештувала в Понтасель яногод незнамого йому чоловіка, котрий казав, що група анархістів, до котрої належить, призначила его на обійму короля

Він розмазав про всі свої обставини і про роботу на торгоницях, з якої вони тежид Італії до дому, пробували на ній пітрета місяця і везучи до дому зароблених десять рублів на одного, бо часть зарібку їм дали наперед при нами.

Роботу свою, як він розповідав, робили не вихліп в воді і то від рані до вечера з двогодинною перервою під час поуденну.

— Тим, що не припали, певно трудно, — говорив він, — але я материн ся немало, — ічого лише аби їсти давали як належно. Зразу весело давали. Ну, а потім парі обрешив ся, то і їду стали давати гішшу і роботи було леште.

Потому він розповів, як він в протязі двадцяти осми літ ходив на зарібки і весь зарібок віддавав на дім, зразу батькові, опісля старшому братові, тежид — родичеві, що завідував господарню, а сам жив із зароблених п'ятдесяти до шістьдесяти рублів на рік, а два до трьох рублів на тютюн та єфринчик.

— Гріх поновню, як коли з достатку горівочки пилю, — додав він, винувато усміхаючись.

Розповів він іще, як жінки за них домом прилазять, і як упрямитель угодина їх сьогодні перед від'їздом пів ведром горівки, як один із них помер, а другого везуть слабого. Слабий, про якого він розмазував, сидів в куті п'яничий. Се був молодий хлопчина, стробляний, зі синіми губами. Його, видно, змучила і мучила лихорадка.

Гумберта. Чотирох інших пануючих анархістів також засудили на смерт. Арештовані індивідуми додало еще, що цілком не буде уможливлене, бо на случай потреби, заступити его інший товариш. Від хвилю одержана дещені від австрійського правительств, італійські палати єврівали службу безсмертства коло італійського короля, а новий президент кабінету задержав арештованих, які поробили его попередник. Король замітив се і заарештував, аби мимо перестороги була коло него лише значайне служба.

В хвилину смерті короля, наслідник престолоа був в дорозі між Царгородом і Чернотором і хоч би був одержав відразу вість про смерт свого вітця не був би в силі стати на італійській землі до 48 годий до смерті короля. Після італійських законів, Італія не може бути без короля довше, як 48 годий. З той причини дневники обговорюють справу тимчасової регентши. Трібуна подає вість, що в Римі вже введено регентію. Урядовий дневник оголоши в імені Віктора Емануїла II. маніфест, в котрім він заявляє, що вступаючи на престол, сповняє болочу повинність супротив краю, навіщеного нещастем, котре нагло забрало життя Гумберта. Народ, осуджуючи страшний злочин, буде новий глибокого співчуття для короля, котрий яко гордість свого народу, гідно репрезентував традиції сабадського дому. На закінченні маніфест виказує надію, що Італія доклату ділом, що їх конституція не атине.

Король В. Емануїл повідомив грецькі палати про катастрофу в хвилину, коли его корабель прибув на архіпелаз. Новий король безприволочно відїхав до Італії і на італійській землі стане в Неаполі або в Бріндісі. Міністри підїхали королеви на аустрич. Вчора мали всі відїхати зложити присягу новому королери. Парламент буде безприволочно скликаний, аби відобрати від короля присягу на конституцію.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2-го серпня 1900.

Буковинські Русини! Не забудьте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

Конкурс на посади учительські. Розписаний конкурс на посади учителя і двох підучителів при 4-класовій школі в Міхеніях з рускою вишладовою мо-

Нехлюдов підійшов іх нзому, але хлопощ таким суровим страдальним поглядом поглянув на него, що Нехлюдов не хотів його тріложити питаннями, а лорали старшому купити хімі і напівсон на папірці назву лікарства. Він хотів дати гроший, але старший робітник сказав, що не треба — він свої дасть.

— Ну спійма я вже її пайдих ся, а таких панів з роду не бачив. Не то, щоб тебе в карі, а він іще місце уступив. Значить ся, всілякі є пани на світті, — замінчив він, звертаючись до Тараса.

„Цілком новий, інший світ“, — думав Нехлюдов дивлячись на ті сухі, мускулисті члени, грубі, домашньої роботи одія і обгорілі, приваїні та амучені лиця і спочувачи себе від похбонів окруженим цілком новим людми, з їх серйозними інтересами радостями і муками правдивого, тяжкого, людського життя.

„Ось він, le vrai grand monde“, думав Нехлюдов, згадуючи образ, виповіжену ниваєм Корчагіним, і цілий той порожній, російський світ Корчагіних з їх нічотними, опаланими інтересами. І він дізнавав почуття радості подорожного, який відірвав новий, незнайний, чудово тарний світ.

(Конець другої частини.)

вою, німецькою або предмет і волосною або предмет надобовязовий; на посаду підучителя при двокласовій школі в Молдаві, підучителя при двокласовій школі в Селетині з рускою вишладовою моною та німецькою або предмет. Подана з документами треба подати привласною дорогою до п. п. повітової ради шкільної в Радівних найдалше до 5-го серпня 1900 року.

Бувший президент Буковини граф Паче став іменованим сенційним повом міністері внутрішніх справ.

Рада шкільна червоноцього повіту розписує конкур на учительські посади при народних школах: місце учителя (учительки) і підучителя (підучительки) при трикласовій школі в Чагрі; місце підучителя (підучительки) у Великій Кучурові с.в. Мар. й с.в. Дим. з рускою і волосною моною вишладовою; місце підучителя (підучительки) при трикласовій школі в Шубранці; місце підучителя (підучительки) при двокласовій школі в Добриніях і в Лукавці, при однокласовій есповитурі в Ровні-Буркці з рускою вишладовою моною.

Страйк мулярів триває далі.

Вінчане п. Осипа Лучинського, учителя для народних шкіл з Підзахарин з панною Марією Бартець підбуди ся дня 12. серпня о годині 8-й вечором в Ростках.

Крадіж у церкві. В Кутах обїрали вночі з понеділка на вігторок гр. лат. церкву; винувинців досі не авсліджено.

Аматорське представлєнє. У Вижницї задумують пробувати там-же Русини, дати 10. серпня с. р. аматорське представлєнє, котрого чистий дохід призначений на доісичене будови „Русского Народного Дому“. Відїграла буде комедія Григорія Григорієвича „Тато на заручинах“. Окрім того буде грати музика і співати мішаний хор.

Драга Машинова, наречена сербського короля Александра, пробувала в Мослдиних лігах в Біяграді в найліпших товариствах, приймала у себе найліпших достойників там цивільних як і воєскових, з неї пробуваючі в Біяграді дипломати wraz з жінками зачислили ся до її сталих гостей, тим більше, що п. Драга, значючі лизи французій, а при тім будучи сама быстрого ума, уміла все утримувати розмови повлад роменом будапештським. Дуже часто предметом розмови були справи політичні, а дипломати мали нераз нагоду чудовати ся быстрым поглядом п. Машинової. Показує ся також, що королева Наталія знала про відносини свого сина до хорошої Драги; але, здається, не поспірала їх, бо скоро о романі тім почали голосніше говорити, звільнила єї королева з обов'язків дачи свого двору. В двірських сферах святили від лавина короля то тут, то там; була в проєкті винити з Чернівцями, святили его також з 17-літньою прекрасною уроди дочкою полковника сербського Ковентинтиновича, дукка Мілана; але всіані комбінації розбивали ся, бо Александр вже тоді віддав був серце своє молодій плоні, котра потрапила мозоного короля до себе притягнути. З огляду епанасового було коло всі дивійше дуже суваю. По смерті мужа побирала она з власи державної 66 еранія місячно; аж від часу попливання єї на двір королеви Наталії відносини майже не поправили ся. Перед роком залуки для неї король Александр дім, пожежений коло пхлати королівської, і уладив его дуже настанно.

Нещастна пригода. Дня 24. с. м. в Судовій Вишні, сповіст п. Марса, власителя О. Вишній, незвичайної краси панничка, з неосторожності упала до глибокої криниці на подвір'ю двора і була би там з повністю погнбля, колиби не був їй поспішив з поміччю новозелений челядник, Іван Світлик, котрий працював налагомо в куані. Він спустив ся сам в вадрі до криниці і відобув наверх потаначу оголомижену панну. Нещасливий ухлісно першої лікарської помічи і з тяжким трудом привернено до свідомости.

Самоубійства у войску. Будапештський дневник доносить, що в тамошніх касарнях відчитано приказ команданта тамошнього корпусу, в нійм він остерігає воєнних перед сповизованем самоубійства. Сей приказ відчитувано воєкам через три дні. Приказ винить ся погрозою, що воєнні-самоубійці не бу-

Адвокат
Др. СТЕФАН ГОРДИНСЬКИЙ
 має честь повідомити,
 що отворив
канцелярію в Чернівцях
 при улиці Головної ч. 14, (в домі Шнірха).

Новий дуже добре збудований дім

єсть по умірнованій ціні до продажу; містять 4 покої, дві
 кухні, пивниці і шопи при тій овочевій і привоїній огород.
 В дуже красній місці на передмісті Калічанка.
 Довідати ся можна у
 п. **КАРОЛЯ СТРОНЬЧИНЬСЬКОГО** майстра столяр.
 Калічанка ч. 38.

Свіжий і чистий лід
 продає по найдашевших цінах есенціальні в платах на рати після
 нової системи урядовий
СКЛАД ЛЕДУ
ІВАНА КОСТЮКА передмісті Калічанка ч. 184.
 Можна замовити через кореспонденційні карти.
 На бажане відставляє ся лід до дому.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ ДНІСТЕР

перше і одинокі руске Товариство ассураційне, обезпечує бу-
 динки, урядові домашні, емот, господарські знаряди, збіжжя в
 зерні і соломі, емот в стогах і будинках проти шкідливих
 стан фондів гаранційних з днем 31-го грудня 1899
 виносить:

Фонд резервовий	245,814	кор.	52	сот.	
Резерв премій	148,480	"	80	"	
" спеціальна	1,624	"	80	"	
Фонд основи	72,000	"	—	"	
" експлуатаційний	18,166	"	60	"	
			486,145	кор.	92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані, усім обезпечені користні,
 а шкідливі знімаються ся безплатно. До кінця 1899 року ви-
 носили виплати шкідливі 1,669,505 кор. 38 сот. Поліси „Дні-
 стра“ приймає Банк краєвий при помочі гінотечі.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ в Тowa-
 ристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає най-
 користливіші умови, представляє своїми фондами найбільшу
 гаранцію і видає поліси і квіти в рускій мові.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоварищене
 зареєстроване в обмеженою порукою, ухилає позички за
 опатою 5 $\frac{1}{2}$ % і 1% додатку на кошта адміністративні
 заінтабуляційні або порукою для відповідних ручателів, до
 сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до
 опроцентування від членів і третіх осіб по 4%. Ухл
 членський виносить 50 кор., вписове 2 кор. Членом бу-
 ти і позичку дістати може тільки член обезпечений в
 „Дністрі“. Інформації ухилає Дирекція листовно.

Зголошення о ухиле агенції в окрестностях до нема
 близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви-
 платив агентам по кінці 1899 р. провіант 216,714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отой видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смаля-Стопко	150	кр.
Буковинська Русь др. Смаля-Стопко	120	"
Листи з пекла Оліва Шанга	20	"
Людина, Оліва Кибиланської	40	"
Царина	120	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори Юрія Федьковича I. том.	1	—
Чума горічана, Омелян Попович	20	"
25 повістей	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	"
Образки з природи, Іван Синий I. II. том. по	5	"
Бесіди про часи козацькі	75	"
3 сеса, Богдан Левицький	20	"
Гадки про потреби Українців	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанів зм.	70	"
Приказки, книжочка для веселит людей, Ів. Данилевича	8	"

На пересилку треба додати 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що експлуатує приміщення куле в п. к. тепловодічній промисловій музеї у Відні
 улицы Руска ч. 11. Чернівці улицы Руска ч. 11.

Відзначає заміти пановий Н. Т. Публіш, що виготовляє великого роду обуви
 для чоловік, жінок і дітей а то після найновіших есецій як: черешки гладкі, та
 в наді остропіччати в ортопедичним апаратом і з обмеженим природом до виготовлення
 порушувати.

Через носіння моїх черевиків зникають сейчас нагнітки та волні нарости на ногах.
 Доброю і солідною працею, такою обслугою буду старати ся здобути собі здорові
 пішки замовляти.

В поваженні
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуви.

Поводжені черевани виготовляю ся тільки в заграниці швей.

Найліпші МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкові (Ringschiffchen).

Сі машини йдуть дуже легко і надзвичайно скоро (2000 шитків на хвилину).
 Сі машини мають прилад до гафтованя і прилад до острення
 голок та ножниц. Окрім сих маю ще найновіші машини для
 шевців, крапців, римарів і такі, що шиють для потреби в
 перед і назад.

За кожду машину гарантую 5 літ.

Продаю за готові гроші і на платі деще менше як всоуди, хто невірять
 най переконані ся.

В. Данилевич

машиніст

в бровари Штаймера ул. Двірцева ч. 21 в Чернівцях.

Меблі до продажу!

Ціле уряджене для сипальні з орехового дерева і ціле
 уряджене для їдальні з дубового усе вироблено красно
 і натурально по дуже низькій ціні.

Оглядати можна в Буковинському Музеум промисловим I. пов.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровича ч. 2.
Рукописи вносять як записки на попередню
посередництво. — Редакційні виплати
внесені від початку.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“
на місяць 20 Кор. — вст.
на рік 240 „ „ „
на чверть року 120 „ „ „
на місяць 10 „ „ „
Повинна число копій 18 сеп.
Передплата і надання на іноземні
континенти в Чернівцях.

Перегляд політичний.

При нинішнім стані загального заколоту й розладу нашої держави тішаться деякими здобутками, як вони кажуть, тільки чорні картелі феодальних та клерикальних юнкерів; коли ним панам добре, то тоді вже можна і певністю сказати, що загальна населення мусить поводити ся але та що ціла держава жде якоїсь катастрофи. Здається, що нині задія таких обставин лежить в явищам спорі між Німцями та Чехами. Але се тільки так здається. В дійсності лежить причина такого занепаду нашого парламентаризму, правління і законодавства лише в стремінні клерикально-феодальних проводирів удержатися за всяку ціну як найдовше при державній кормі. Що не ланкові спори а взаємне тільки класові, так би сказати, інтереси поодиноких партій політичних є причиною розладу, доказує хоч би й факт, що клерикальні Німці йшли в бунд і правили руку в руку з Слов'янами. А впрочім над тим ніхто навіть довго не застаноувався, бо річ лежить як на долоні.

Здається також, що досі досвід навчання доводі, що правительству остаються ся в теперішніх часах тільки дві дороги: або розв'язати парламент і розписати нові вибори, при котрих правительству мусило би перепустити більше демократичних елементів, котрі-б дійсно заступали інтерес цілого населення, а не тільки інтересу поодиноких класів, або повернути назад абсолютизм, від якого класове нинішнє

часи мало чим відрізняються, хіба тільки тим, що підчас сесій посли за дармо побирають діти.

От що пишуть з Відня до „Руслана“:

Здається, що вже всі знамениті посли доста переговорили ся на тему внутрішньої ситуації, починаючи від зміни конституції до октроювання і абсолютизму, але досі ніхто не подав средств до уздоровлення Австрії. Всі посли не виймаючи чеських, говорили в душі егоїстичним, висказали свої бажання, а майже не рефлексували на державу і її народи в цілості. Надто їх вивели дотикали в більшій мірі самого парламенту і його санації, а не санації Австрії.

А тимчасом лихо не лежить в тім лише, що Чехи не дійшли ще до своїх прав, ані не лежить оно в неактивності самого парламенту. Крім Чехів маємо багато і других недоволених народів, а неактивність парламенту є вислідом хибної, партійної політики дотеперішніх правителів.

Хто хоче уздоровити парламент, той мусить уздоровити хибну систему правителів австрійських, ту систему, що від десятків літ крім Німців знає лише в Австрії Польків та Італійців, а про долю і розвід прочих народів не дбала і не дбає. Та система виворонила неактивність парламенту і з тою системою треба би вже раз на все зирвати.

Посли поодинокі і правительству пересвідчені, що з поладнанням, або лучне складиною, а поладнанням чеської справи парламентарна машина рушить з місця. Се хибне пересвідчення, бо поза чеською спра-

вою вирішують нині у всіх краях з мішаним населенням національні питання з всею остротою і ті питання, непозалізані перед парламентарною сесією, зможуть так само здержати активність парламенту, як і справа чеська.

Пісно, дуже тісно дивлять ся і поодинокі посли і правительству на внутрішню ситуацію, балакаючи про якусь роботу більшість там, де панує розлад і загальне невдоволення. Половинні средства будуть безсилі і хочби як хто сунув собі голову над вивороненням т. зв. робочої більшої, зложеної з будь-то уміркованих елементів, то все те остане ся без результату в виду факту, що національним сторонам не вільно бути уміркованими там, де треба добувати собі національні права для своїх народів.

Спостерігаючи об'єктивно все, що під 8. червня в нас передумано та переговорено, можна набратися пересвідчення, що на ділі нікому санація Австрії не лежить на серці. Німці знають добре, що Слав'яни австрійські не дадуть згерманізувати ся, а мимо того манять о переведенню своєї зеленосвятої програми, Чехи знають несеогірне, що другі народи Австрії взагалі не пристають на їх державне право, та що Німці чеські і моравські не здаються ся чеському союзові на ласку-неласку, а мимо того висунули на перший план те своє державне право. Правительству розуміє дуже добре, що у всіх коронних краях національна боротьба чим раз більше застерігає ся, а мимо того оно має на оді лише чесько-німецьке питання і не забирає ся до

переведення конституції у всіх коронних краях.

Така робота гірша від ніякої і веде справді лише до того, щоб Австрію ще більше розстроїти у внутрі і викликати міжнародну боротьбу на всіх краях. Така робота не довела до санації парламенту. Се значить одне, що стреміння до абсолютизму в користь німецького елементу і викликати відтак революцію всіх австрійських народів проти Німців.

Тут на місці говорять те зовсім ясно, що правительству не має ніякої програми на будуче, і що не зв'язати ся на ніяке рішуче діло. Здається, що політика гр. Таффогго є тою провідною зв'язкою, за котрою іде др. Кербер. Вже навіть про намірені мирові конференції загинули слухи. До родня цісарських др. Кербер не хоче нічого робити, по родинах в пересні будуть скликані сойми, а відтак аж мала би почати ся якась — не акція, але якась побалаканка з — визнаними політиками. Голосу народів правительству не хоче і не буде слухати. Се сумно, але — на жаль — дійсна прокла.

У вчорашнім числі лише „Руслан“:

Що автономія народів є одним з найкращих політичних путаннів — се не підлягає ніякому сумнівові. Накопили два або три народи не зуміли досі в поодиноких краях виворити між собою якийсь modus vivendi, то простий розум велить розділити їх національні сфери, а кожний з них народів зробити господарем у власній хаті.

Автономія країв коронних може

1. продовження.

ВІДРОДЖЕНЕ.

повість.

Гр. А. Н. Токстотова.

Перекладає Василь Симоненко.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ.

I.

Відхід арештантів, з яким йшла Маслова, пробив несподівано п'ять тисяч верст. До Перми йшла Маслова жезландією і перабіла з угорцями і аж в тім місці udało ся Нехлюдову примістити її поміж політичними, як йому радилася Богдоховська, що також йшла з тим відділом на каторгу.

Подорож до Перми добре дала ся з знаки Масловій під етичним і під моральним зглядом. Спріж було тісно, нечисто, раз-по-раз допущували небажаний і ще більше докучали огидні мушники, котрі хоча зміняли ся в кожнім етапом, немоди були однакою вишитою, приличні і не давали їй спокую. Поміж арештантками і арештантами, дезертирами і конвойними з'явив ся звичай дивичної розпусти і зайшов так далеко, що кожда, а передовсім Мазода жінщина, наволи не хотіла використовувати становища жінщини, мусіла постійно беречи ся. І се пічне колибани між страхом і боротьбою дуже настиглося Масловій, котра іще була до того гарна собою і записана в арештантських журналах, як красуня. Ось і задля того була

предметом різних нападів зі сторони мушників. Рішучий опір, котрим відплачувала ся відважним мушникам, уважали вони образою для себе, і були дуже озлоблені проти неї. Першу її долю осуджували приватні близькі знайомі в Федосію та Тарасом, котрий довідавшись про напади на свою жінку зі сторони мушників, зголосив ся до арештовання, щоб її стеречи, і в Нижнього йшла з заміненими, як перший-лінійний арештант.

Переведено до відділу політичних позбавило положення Маслової у всіх напрямках. Поминувши вже сю обставину, що політичні мали краще поміщення, кращу їду, не були виставлені на таку велику грубості, переведення Маслової до політичних політичних її долю головню з того боку, що скінчили ся переслідування зі сторони мушників, і тепер можна було жити без того, щоб на кожнім кроці нагадувано їй її минуле життя, про котре вона хотіла раз на все забути. Головна-ж причина того перепроводження лежала в тім, що вона пізнала деяких людей, які мали на неї рішучий і добродійний вплив.

Міститися на етапах з політичними було дозволено Масловій, але їти вона мала як зловорова жінщина зі звичайними азочиннями. Так вона йшла цілий час від самого Томська. З нею разом йшло, так само пішли, двоє політичних: Марія Павловна Щетініна, та сама гарна паночка з барачними очима, котра поранена Нехлюдовом при побаченні з Богдоховською, і засланний в Якутську сторону Симоненко, той самий чорний, косматий чоловік, з глибокою занаменим в

годову очима, котрого рівнож затримав собі Нехлюдов того самого дня. Марія Павловна йшла пішки ізза того, що уступила своє місце на підводі вагітній, угодній, а Симоненко знов уважав несправедливістю, користати з класового привілею. Сих троє людей, окремо від других політичних, що йшли позад на підводах, мало виходити з угорцями арештантами власним шляхом. Так було на останньому етапі, перед великим містом, на котрому прийняв відділ в свої руки новий конвойний офіцер.

Був се вчорашній, похмурий ранок у вересні. Переважав то сніг, то дощ на переїзді з подумом зимного вітру. Всі арештанти в відділі — 400 чоловіків і близько 50 жінок — стояли яко на під'їзді естака і в часті топилися ся коло конвойного старшого, що роздавав старостам гроші на їду на дві доби, по часті купували дещо на дорогу у вичужених на подвіре естака перекупувач. Тут гуділи голоси арештантів, з котрих одні рахували гроші, другі закупували провіант, змішані із крикливою гутірною перекупувач.

Катюша з Марією Павловною — обі в чоботах та піджаках, закутані хустками, вийшли на подвіре і справлялись до перекупувач, котрі, сидючи за вітром по підвірчій боні пазів, одна перед другою вихвалювали свої товари: сільки, великі пироги, рибу, ложини, кашу, печінку, телятину, айди, молоко; у одної було навіть смажене папа.

Симоненко, у гутірній курті і в гумових калашах, обв'язаних поперх

вопінних панчохів шнурками (він був вегетаріанець і не уживав шнурків зовнішніх шнурків) був також на подвірі і чеськи вимарив підвір. Він стояв коло рундука і записував у свою записку кожну гадку, що вразив тепер прийшла йому до голови. Гадка ся записувалась ось в чім: „Наколи би“, писав він, „бачте, розв'язали ногу ладина, то готова признавати і чоловіка неорганічним естком. Так само, як і ми признали земну кулю, розв'язуючи її кору, неорганічним естком, а се неправда“.

Сторгування айди, велику бублику, риби і олійний півнячий хліб, Маслова складала все се в мішок а Марія Павловна розплачувалась з перекупувачами, коли нараз поміж арештантами з'явив ся рух. Всю замовило, і люди почали устатковувати. Вийшов офіцер і став давати перед відходом розпорядження.

Весь ішло як звичайно: перерахували, оглядали, чи айди кайдани, алучували пари, що мали йти в ручних великих і т. д. Але нараз почула ся глибокий крик начальничого офіцера, удари по тілі і плач дитини. Всю затихло на хвилину, а офіси по півній товні перебігло глухо голосне невдоволення. Маслова і Марія Павловна ворушувались чим борши до мішка, з якого доходив той крик.

II.

Підійшовши до місця крику, Марія Павловна і Катюша побачили ось що перед собою: офіцер, грубий чоловік з великими, руськими вусами, змурчав,

мати за собою лише деякі оправдані або і зовсім з воздуха взяті історичні моменти. Автономія країв нормує відносини країв до династії, але не в силі позадати національних інтересів живучих в сих краях народів.

Австрійська конституція не знає автономії коронних країв. Ся конституція знає лише австрійські народи. В основних державних законах говорить ся виключно о народах і їх повній національній рівноправності.

Вже § 4. окроїмованої в 1849 (4. марта) конституції каже як найвиразніше: „Всі народи рівноправні“. З сєї конституції перейшов відтак § 5. яко артикул XIX. в основні державні закони і він обов'язує нині правительство, великі законодавчі тіла і всіх функціонерів державних. Всі ті чинники обов'язані присягою весті державні, адміністративні і шкільні справи так, щоби не оскорблявати рівноправності поодиноких народів. Щоби ся рівноправність забезпечити, сказано навіть додатково в XIX. артикулі основ. держ. законів з 1867 р., що „ніхто не може бути силуваний до науки другого краєвого явища“, а в уряді, школі і в прилюднім життю має право уживати свого матернього явища.

Якби в нас від 1849., зглядно від 1867 року виконувало конституцію, то в Австрії не було би національного питання ні в соймах, ні в центральнім парламенті, а в слід за тим не було сих і тих аномальних прояв, що спинили активність деяких соймів і центрального парламенту.

На жаль — доси не найшло ся в Австрії правительство, що хотіло би виконати конституцію з 1867. року і устроїти державу відповідно до провідної мисли сєї конституції. Австрійські правительства не перевели артикулу XIX. основ. держ. законів у всіх коронних краях і в користь всіх австрійських народів і в тім лежить жере-

ло загального нинішнього розстрою Австрії.

Автори обох австрійських конституцій (з 1849 і 1867. р.) розуміли дуже добре місію Австрії і поклали тринкі підняття під таку місію. Австрія, яко різноплемінна держава, мала подбати о рівне право для всіх своїх складених частин, с. е. народів, мала дати вському з них спроможність до національного розвитку і скріплення, мала вдоволити їх, визнати їх тісно з собою і через те стали для них пристановищем, котрого би они боронили кровю і майном, бо боронили би заразом самих себе, своїх ідеалів і своєї будучности. Така була проповідь ідеал авторів конституції, невиконана однакж наслідками творців конституції, егоїстичними їх підметами.

Вже кабінет Аверсберг-Лассера зірвав по двох роках з конституцією з 1867 року, оперши свій режим на Німцях, Поляках і Італійцях. Лише сим трем народам подано національну рівноправність, прочі народи здеградовано до ролі париясів, мов би они були менше партії і виняті з під конституції. Про мотиви такого одностороннього переведення конституції не потребуємо широко говорити. Головним мотивом був егоїзм німецької раси. Німці задумали германізувати австрійських Славян в Альпах і Судетах, а Поляки і Італійці мали при тій операції — мовчати за ціну, що їм подано національні права. Недавно ще в одній статі „Pester Lloyd-a“ доведено ся нам читати таке: „Ми, Маляри, дали національну свободу Хорватам на те, щоби їх помочи здавити Румунів, Сербів, Русинів і Словаків угорських. Так само повинні зробити і долитавські Німці. При помочи Поляків і Італійців повинні они здавити Славян сих коронних країв, що колись належали до німецького союзу. Політика Лассера плекалась відтак дуже старанно аж до ери гр. Таффого. Гр. Таффе перший

подав дещо з національних прав Чехам, а дещо під пресією гр. Гогенварта Словінцям. Гр. Таффого не можуть по нині забути наші німецькі націонали за те, що він бодай в частині „перевів“ конституцію з 1867 р. Гр. Таффе був і тим міністром, що вперше по довгих літах велів гр. Баденьому яко намісникови Галичини аблизити ся до Русинів. На жаль повалено вже зараз потім сей кабінет „австрійський“, спинено посередством „коаліції“ дальшу роботу на полях рівноправности народів. Гр. Бадені справив судно австрійської політики опять в правильне русло і се — не що иншого — було причиною его наглого падення. Гр. Туи був відтак дуже нерішучий, а упантим, що дбав лише о Чехів, а не про цілість австрійських народів, ведений на шнурку сих політиків, що рівноправність народів хотіли мати лише на папері. Гр. Кларі поплив вже зовсім струсю німецького централізму, а др. Кербер? — Др. Кербер може робити лише те, „що не подразнило би німецької лівиці“ і не спонукувало би її дивити ся опять поза границі держави, як се було в ері гр. Туи.

Допись.

Сольна, 18. (26.) VII. 1900.

(Від друку „Буквини“).

Кліматичне місце Сольна лежить на північ радівського повіта, на узгір'ю волоської верхонини, три милі від міста Радівця. Положенням подібне нашій Лепушці, тільки більше тут днів і відрідх купельних закладів, як санаториї д-ра Поркса і водна лічниця д-ра Байліха, віденських жадів. Як завжди, так і тут становлять жиди переважну більшість купельних гостей і то кращих, галицьких і навіть російських. Число гостей сего року невелике, близько 500 душ.

Тут перебував від п'яти років наш писатель і композитор о. Веробкевич з донькою Вікторією і мило нам подати до відомости, що его також недуга майже

зовсім устунула і він робить вже працю чоловіка здорового і веселого. Також зичить ся тут архипрезбитер о. Ізясонич а стало перебувати в Сольні наш ширий земляк суд. секретар п. Семала, в котрого гостиннім домі стрічають ся тутешні і переїздячі Русини.

Ізучи сюди, думаю а, що подобино містечко чисто волоське, між тим оно німенше, як Радівці або Чернівці, а місцевісєм касний тільки одна волоська газета Трібіна. Волоського руху не замить і по геоличних селах Марджині, Арборі, Городнику, Партештах, а шитучино аде ся народною роботою, то почини поодиноких славянців, без переня в простім народі. „Destepareca“ приходить до Сольні в однійсїм прикринку на адрес одного даскала, так що не може вірати ся що до популярности з нашою „Рускою Радою“.

Між еполичними селами замітно і для нас Понна Мікула, Гайт і Качина.

Понна Мікула то село околдвох тисяч душ Славян і Німців-козачників; оно лежить як 15 кілометрів на захід від Сольні глибоко в лісах і тичне ся видоліною над гірським потоком. Славяни мають тут церкву і школу, де вчать і проповідують по німцям і по — польськ. Тут проживає замітний ческий патрист Місничий Степан, в котрого домі знаєме ся чеська мова і пісня.

Качика лежить однак 20 кілометрів на схід від Сольні, має красні будинки, три церкви і обширні забудовани п. н. диренції сади. Між деревами знаєме ся в византийсьм стилі новонабудована прекрасна православна церква, заходом завітавеля Горішних Партештів, о. Вадалуци. Також знаєме гр. кат. церква побудована в подібнім стилі і ми мали нагоду пізнати в особі о. Глібвицького, гр. кат. пароха, широго патриста. В его товаристві знайшли ми копальні соли, по Величці в Галичині, найбогатші. Директор сади, п. Цигак, пропадає нас по всіх законах, істнуючих від 1813. Підземні коритари, вилучені в покладах соли, 50 метрів від землею, провадять до поодиноких ямів або печер, де робітники, зичайно Польки як і цілий зарад, відлупчують сім'ю динамітом і виїмають прерадами. Хотя всьди коритари мають вентилятори, то воздух тут душний і газів несправильному чоловікові дуже доскудують. Найдто тут велика вохлисть, так, що робітники терплять ревматизм і занепадають часто на запалене легких. Роблять 8 годин денно за 66 гр. до 1 аз. 40 гр. Ізучи найспіднішими коритарами, подибуюмо зі стелі злисаючі пооди білої скристалізованої соли а відтак прочуваний солений стая, де можна на чонні

тер лівою рукою дозволу правої, котрою засикує лице арештанта, і не вгаляючи, вишнривув несприхливі, грубі нагагавства. Перед ним, штираючи одною рукою побите до крові лице, а другою тримаючи запугану хусткою, під небеса голосячу дівчинку, стоиш у короткому халаті і іще коротких штанах високий, худий арештант з обголеною до половини головою.

— Я тебе, (неприличне нагагавство); научу розумувати, (нов нагагавство), бабам віддам, — кричав оєшпр. — Закадай!

Оєшпр вимагав, щоби заложено залізе на руки засиланого голосом громади арештанта, що цілу дорогу ніс на руках дівчинку, як оповідала нимні люди. Вамішна арештанта, що йому ніби в залізі нести дитину, роздражнила оєшпра, котрий і так не був при гуморі, так далеко, що він замахнув ся і вдарив в лице непокінраного арештанта за се, що не хотів від разу посиджати ся).

Напроти вдареного стоиш конвойний сиздат і корінний, червонобордий з заложеним на одну руку залізем арештант, що похмуро спозирав то на оєшпра, то на побитого арештанта з дівчиною. Оєшпр повторив конвойному приказ забрати дівчину. Між арештантами стало відлипатись чим раз голоснішше новгодоване.

— Від Томська ішли, не закладали, — почув ся захриплий голос з зад. — Се не щеня, ож дитина.

— Деж йому дінути дитину. Се хибя не по закону — дошнуж іше хтоєк.

— Хто там? — немом ужалений

заверещав оєшпр, вдаючись між товпу, — я покажу тобі закон. Хто се сказав? Ти? ти?

— Від кажуть, ізна того... — сказав широкоплечий, низького росту арештант.

Але не уснів домічати, як оєшпр присочив до него і обом руками став бити його по лиці.

— Ви бунтувати? Я вам покажу, як бунтувати. Вистрілаю, як пів, на чальство іше спасибі скаже. Забирай дівчину!

Громада замовкла. Один конвойний вирвав дівчину, що заводила з розпуки, а другий став закладати залізе батькови, котрий поєрмо підставив свою руку.

— Занести до баби, — крикнув оєшпр до конвойного, поправляючи на собі поєв від шаблі.

Дівчинка стараючись витручити рученята ізна хустини, з набігалих кров'ю лицем, без ушнву плакала. З турту виступила Марія Павловна і піхйшла до конвойного.

— Пане оєшпр, позвольте, а нести му дівчинку.

Сиздат з дівчиноюю приоталує.

— Ти хто? — сизтал оєшпр.

— Я подітична.

Очовидно, червоне лице Марії Павловни, з її чудовими вишуканими очима, (нін бачив уже її підчас перебування на себе відділа), поділяло на оєшпра. Він, мовчки, поглянув на неї, немом трохи іше надумуючись.

— Мені вельо одно, несіть, коли хочете. Вам добре зпласердяти ся над ними, а як ітице, то хто відлічати ме?

— Як жеж він може вітчи з дівчиною? — сизтала Марія Павловна.

— Мені нікуди з вами говорити. Беріть, як хочете.

— Прикажете віддати? — сизтал конвойний.

— Віддай.

— Ходи до мене, — говорила Марія Павловна, стараючись приманити до себе дитину.

Але дитина, вирвала ся від конвойного до батьки, і не переставала плакати. До Марії Павловни не хотіла поєа іти нічим способом.

— Чекайте, Марія Павловна, поєа піде до мене, — сказала Маслова, добуваючи з кишенючка бубани.

Дівчинка знала Маслову і, побачивши її лице і бубани, пішла до неї.

Вельо захихло. Вітворили порота, партия виступила наперед, усталилась; конвойні знова перерахували; непереставали, повязала міха, та повсаджували слабих. Маслова з дівчиною на руках приотала до жнов і усталилась біля Федосі. Сизговно, що цілий час стежила за сою подією, великим рішучим кроком підійшов до оєшпра, який побічши уєт розпоряджена і сідан уже на свій тарантас.

— Ви але зробили, пане оєшпр, — сказав Симонсон.

— Шуруйте на своє місце. Не наша річ.

— Моя річ сказати вам, і я сказав, що ви але зробили, — сказав Симонсон дивлячись ненадовжно з під своїх густих бровів на лице оєшпра.

— Готів? Відійд, впе-е-рех! — скрикнув оєшпр не звертаючи уваги на Симонсона і, захопившись за плечі сиздату-німички, вліз на тарантас. Відійд рушив, і ротагнувшись, вийшов на болотну, обляпану з двох бонів ровами, роз'їдану дорогу, що вела посеред густого ліса.

III.

Після рознустного, розкішного та розвещеного життя за останніх шість літ в городі і двох місяців у тюрмі з уговленими, жите з політичними, мимо тяжких условин, серед яких вони находили ся, видадо ся Катюші велим гарним. Переходи 20-ти до 30-ти верст пішки, при добрій одежні, одиоденнім відпочинку після двох днів ходу, фізично скріпили її а сходили з новими товаришами відкрити її гай ціли в життя, про які вона не мала найменшого поняття. Таких чудових згодий, як то вона виражала ся, як ті, з якими тепер ішла, вона не тільки що не знала, але і не могла собі в уявити. „І я плакала, що мене засудили“, говорила. „Я повинна по піс дикувати Богу. Дізналась про се, про що ніколи не дізналась би“. Вона дуже легко і без напруження зрокуміла мотиви, які русоводили тими людьми, і як людина, що вийшла з людю, з цілого серця співчувала їм. Вона зрокуміла, що сі люди ішли за люд проти палів; і ся обетанова, що сі люди самі були палями а прещі жертвували своє вирикнене, свободу і жите за люд, привнесоувала її цінувати тих людей і одушевляти си ними.

Вона одушевляла ся всім своїми новими співтоваришами; але більше понах усіх вона одушевлялась Марією Павловною і не лине одушевлялась нею, але й полюбляла її особливиною, захваченою любовю, поученою з глибоким поважанем. Її поражаа та обетанова, що отта з богатого генеральського дому гариз напонила, яка говорила трьома мовами, мала себе за саму просту робітницю, віддавала її себе другим нельо,

*) Факт, описаний в творі Д. А. Лизова п. н. „По етапу“.

Замітка автора.

Адвокат
Др. СТЕФАН ГОРДИНСЬКИЙ
 має честь повідомити,
 що отворив
канцелярію в Чернівцях
 при улиці Головної ч. 14, (в домі Шнірха).

Новий дуже добре збудований дім

єсть по уміркованій ціні до продажу: містять 4 покої, дві
 кухні, пивниця і шопи при тім овочевий і яриновий огорог.
 В дуже краснім місці на передмісттю Калічанна.
 Довідати ся можна у
 п. **КАРОЛЯ СТРОНЬЧИНЬСЬКОГО** майстра столяр.
 Калічанка ч. 36.

Сьвіжий і чистий лід

продає по найдешевших цінах есентуально в платах на рати після
 нової системи урядовий

СКЛАД ЛЕДУ

ІВАНА КОСТЮКА передмістє Калічанка ч. 184.
 Можна замовляти через кореспонденційні партії.
 На бажане відставляє ся лід до дому.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одягове руске Товариство взаємного страхування, обстоює будинок, урядове домашнє, світ, господарскі знаряди, збіле в зерні і соломі, сіно в стодах і будинках против шкідливих.

Стан фондів гаранційних з дня 31-го грудня 1899
 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.
Резерв премій	148.480	"	—	"
спеціальна	1.824	"	80	"
Фонд осповний	72.000	"	—	"
еміргальний	18.168	"	00	"
			480.145	кор. 32 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, усіхна обезпечення користі, а шкоди ліквідують ся безпозовотно. До кінця 1899 року виносили виплати шкоди 1.069.565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Товаристві взаємних обезпечень в Кракові, котре дає найкористийші услїва, прєставляє своїми фондами найбільшу гаранцію і видає поліси і кнїти в рускім лїзї.

Товариство взаємного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні заїнтабуляційє або порукою двох підповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 50 кор., внесове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція лїстовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви платив агентам по ковець 1890 р. провізїї 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвітї“).

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отой виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Сміль-Стопного	150	кр.
Буковинська-Русь др. Сміль-Стопного	120	"
Листи з пекла Осипа Шингеля	20	"
Людина, Ольга Кобиланської	40	"
Царина	120	"
Некультури	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори Юрія Федьковича I. том.	1—	"
Чума горілачана, Омелян Попович	20	"
25 новісток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цїсар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	"
Образки з природи, Іван Спизон I. і II. том. по	5	"
Бєсїди про часи козацькі	75	"
З села, Богдан Лєвкий	20	"
Гадки про потреби Українців	15	"
Сина книжечка, в дуже гарній оправі, В. Степаник змї	70	"
Приказки, книжечка для весєля дїтей, Ів. Данилевича	8	"

На пересилку треба додати 5 гр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

яко єдиний примасловий мурє в м. л. технологічним примасловим мурє в місті
 улицы Руска ч. 11. Чернівці улицы Руска ч. 11.

Віддаєсь наливти примасловий П. Т. Публїст, що виготовляє всякого рода обувь для купця, жєлєзї і дїтей а то і після найновїших фасонів як: черевани гладкі, та з мїжї острєйшїмї а ортопедичним алартом і в обстоєнїях природи до вїдїтного вирощуваня.

Через вїдїщенє моїх череванїх зникають сейчас нагїтїти та дослї наростї на ногах. Добром і сїлїзном урядом, таном обстоєм буть старатї ся здобути собі адоволенї пївнїк зановїленя.

З повєренїем
ІВАН ДІК,
 спеціальна робїтня обуви.

Послїднї черевани виготовляють ся тільки з заграничанїх шкур.

Найліпші

МАШИНИ ДО ШИТЯ

є так звані обручкєві (Ringschiffchen).

Сї машини йдуть дуже легло і надвичайно скоро (2000 штихїв на мїнуту). Сї машини мають приряд до глїфованя і приряд до острєня голок та ножиць. Окрїм сїх маю ще найновїїші машини для шєвцїв, крапцїв, римарїв і такї, що шїють для потреби в перед і взад.

За кожду машину гарантую 5 лїт.

Продю за готовї грошї і на виплат дешевше як вєжди, хто испїрїть най перєвонє ся.

В. Данилевич

в броварн Штайнера ул. Дєїрцевя ч. 21 в Чернівцях.

Меблї до продажї!

Цїле урядженє для сипяльнї з орїхового дерева і цїле урядженє для їдальнї з дубового дерева усе вароблено красно і натурально по дуже низькій цїні.

Оглядати можна в Буковинським Музеум промисловим I. пов.

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.
Рукописи не повертаються на поштових
наказівках. — Рекламі за неоплаченим
місцем під портом.

Передплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 „ „ „
на чверть року . . . 5 „ „ „
на місяць . . . 1 „ „ „
Поодиноким числом нештує 16 ост.
Передплата і наживитість за інерсита
платні в Чернівцях.

Анархістичний заговор.

Знову сталося сими днями вчинення, що мабуть має служити добробуту суспільності, а в дійсності ображає тільки закон людського почуття, морали і права, убійство італійського короля. Сим хотів ошалений побити монархічний принцип, бо против вечної жертви він нічого не міг мати. Без сумніву одмавом дасть се тільки причину до реалізації й придушення вічного руху. Хвиля політична нагряла, тожби й набула найбільш, мажон правдивий і переконаний ренубліканець не може інакше на сю подію дивитись, як тільки з обридженем. З яким правом беруть собі сі облуди ніби то до видняння шати людського тямни оцидними средствами.

Два світогляди стоять з собою в суперечності в борі о провід над долею людскости: право і сила. Справедливо неборують всі поступові пановане сили. Але са борба повинна вестися духовними средствами, чесними средствами. Хто собі жадає, аби право панувало замість сили, той повинен старати ся виступити в людях се світло бажання. Не тільки під поступові пановання бути внаслідок, але також і бредства.

Там, де ні всіх боків дають се чути тільки похитки за поліцією й новим обмеженням прав народу, де панує тільки сила мілітаризму, там є піднята земля на тій виродині людскости. Там, де право не має сили, де брутальна сила пригноблює бідних, а голодних годі се покласти в плечі, замість дати їм зарібок там падають се істоти як Казеріо, Луїні і Брессі.

Може докому з могучих силів сего прийде раз на гадку, що брутальна сила, що знаходить свій вираз в душі мілітаризму, є причиною матеріального і морального занепаду народів. Хто хоче повоювати зі skutком против анархії, мусить боротись против масових убійств, против війни і поставити на місце пановання сили пановане справедливости. Ті нужденні убійники наслідують тільки принцип, надарити світ своїми планами силою, в нещасній сподіванні помічати тим своїм ближнім. Але з сили й убійства не може нічого доброго повстати, тільки пірота і беззаконна випадкограда. Се найпоказовіша гідної божественної дійсности: сила бере верх над правом.

В Римі ніхто вже не сумніває ся, що атентат Брессієго був результатом заговору. Похитки веде дуже широке слідство і ув'язнила багато осіб. При тім показало ся, що анархістична пропаганда в нещасній часі несподівано розросла ся, а також відкрито ехліл анархістичної організації. Подробиці поліції держать ще в тайні. Мехізініські дивізіони доносили, що до кількох осіб в Берліно прийшли листи від знайомих в Америці, котрі запитують, чи король Гумберт вже убитий чи ні, і просять о безпосередню відповідь. Кілька осіб чуло, що анархісти ухилилися убити короля Гумберта, і се спонукало їх вислати такі листи. З того внаслідок, що один атентат на Гумберта був вже давно узгоджений.

Після довгого дивізіону в Парижі, атентат на першого шаха мав бути ділом тої самої анархістичної організації, котра вислала Брессієго против Гумберта. Занадто свідків дають підставу припускати, що ув'язнений мав співзв'язків, котрі були при атентаті і в нещасній хвилі утиски. Загинути державного прокуратора виспав перед

одним редактором переконання, що власти мають діло зі зорганізованим заговором на пануючих і що атентат на шаха ефеті в безпосередній зв'язі з атентатом на Гумберта. *Revue Parisienne* доносили, що в листі, в котрім шаха повідомлено про намірений атентат на его особу сказано, що анархісти на відбуті в Неаполі зборах визначили одного з товаришів Брессієго, аби убив шаха, *Berliner Tagblatt* доносить від свого римського кореспондента, що буиший міністер просвіти Бачелі одержав певні інформації о істинуванню широкого заговору в цілї вимордовати всіх пануючих в Європі.

Брессіє заявив при переслуханню, що в короткій часі буде виконаний атентат на царя. Коли ему посиде ся відмешкати свободу, приступити безпосередно до виконання ост другої точки програми. Уважений в Парижі анархіст, та само лавина, що коли би був на атентаті на шаха утік, був би виконав ще атентат на царя.

Арештований за атентат на царя лавин, що називав ся Франсоа Сальсон, а впрочім не хоче робити інших зізнань. Особа того імени була засуджена в році 1897 лавиною на 3 місяці лавини за анархістичну пропаганду а в 1899 році за намірене убійство на 9 місяців. В 1896 році утік був з Парижа і до сїї пори ніхто его в Парижі не бачив.

Н. J. Herold в Нью-Йорку доносить, що перед кількома місяцями виїхав з Америки до Європи 27 італійських анархістів, аби вимордувати всіх монархів. З огляду на докази, що центр анархістичного заговору знаходиться в Америці, на просябу італійської амбасаді, слідство буде вести спільно італійська і американська поліція.

Центр італійського анархізму знаходиться в Патерсон в державі New Jer-

sey. Дня 17. липня с. р. застрілили ся там варбер Carbona Spessanza, застріливши попередку свого наставника Пессієго. З листу, який найближче при нїм, дізнамо ся, що він мав був замордувати Гумберта ще дня 2. жовтого с. р. Начальником анархістичної групи в Патерсон є Ciancabilla, малий, худий чоловік, що перед трома літами був репортером часопису *Avanti* і брав участь в грецько-турецькій війні 1897 р. Оця група працює беззастановно до знищення теперішнього устрою світа і яко така є противником Нью-Йоркської анархістичної групи під проводом Малатести, котра знавляється „уміреною“ і абиване монархія вважає за „приватну річ“.

Брессіє належав до групи Ciancabilla. Перед его від'їздом до Європи Ciancabilla виголосив бесїду, котрої змістом був виклад его теорій, а звернувшись до 4 вибраних анархістів, сказав: „Ідете і сповідайте свій обов'язок“. З Нью-Йорку до Італії товаришав Брессієму дівчина Тереса, котру тепер арештовано в *Gastel Sant Pietro*. Між анархістами вважались ота „гарна Тереса“ впрочім і они є в її вїм слухають. Поліція знає вже імя того блондина, що був в день атентату разом з Брессієм. Називався він Ніколі, також відомо їй, якою дорогою прибули Брессіє, Ланієр, Квітанеллі і ще якийсь четвертий анархіст. З Нью-Йорку прибули они до Галлу. Ту дістали від французьких товаришів гроші а улазили до Парижа, Ліону і інших міст Франції, прирікши з'їздити ся в Мюнхен, де Ланієр і Квітанеллі дійсно були в день атентату.

Сам Брессіє заховався спокійно. Все підсміхався, неважко-б шив собі зі своїх сторожів. Жде его кара досмертної вини з застреленими. Засуджений на ту кару перебуває перших 5 місяців на хлібі і воді в темниці об'єму 2—3 м.

2. продовження.

ВІДРОДЖЕНЕ.

поінь

г.р. Л. Н. Толстого.

Перекладає Василь Сімонов.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ.

— А мені в куховарках та візниками було весело, а з нашими панями і панями нудно — розказувала вона. — Потім, як я стала приходити до розуму, а побачила, що ми ведемо цілком ліхе життя. Матері у мене не було, батька я не любила і, як мені було семнадцять літ, я втікла з товаришкою з дому і поступила робітницею до фабрики.

Описавши життя на селі, а з годою приїхала до міста і на п'ятірі, де була тайна друкарня, була арештована і засуджена на каторгу. Марія Павловна ніколи не згадувала сама того, але Катюша довідалась від інших про се, що її засудили на каторгу за се, що перебрала на себе вистріл, який був зробленим, після перестукування, серед п'ятих одним з бунтарів.

З тої пори, як Катюша пізнала її, вона добачала, що, де би вона не була, серед яких небув обставин, вона ніколи не думала про себе, а завжди міркувала: як би тільки услужити, помочі кому небув в менших або більших справах. Один з теперішніх її товаришів, Новодворов, в жарі виражав ся про неї, що вона віддаєть ся шпортові добродійства.

І се була правда, як для мислениці навіть дит, сказала ціла ціла її життя лише в тім, щоб підняти яку нагоду услужити другим. І сїй шпортов зробив ся привычаєм, зробив ся ідеєю її життя. І робила се вона так природно, що всі, що її знали, уже не існували того а по просту вимагали його від неї.

Коли Маслова прилучила ся до політичних, Марія Павловна почула зразу до неї обмержене, відрату. Катюша спізнала се, але описавши замітила, що Марія Павловна, перемігши себе, стала в обходженню з нею велико звичлива і добра. І та звичливість і доброта такого незвичайного створіння, так трінула Маслову, що вона цілком душею прилягла до неї, несподівано присвоюючи собі її погляди і мимоволі у всіх наслідуючи її.

Отсе привязанне катуші зворушило Марію Павловну і вона рівнож полюбила Маслову. Женщина тих зближала іще отта невинність, якою обі дівчата до чоловічої любови. Одна не навчилася ту любов, іза того, що збавнула її грозу в шлій нагоді її; друга іза того, що, не дізнавши її, гляділа на неї немов на щось незрозуміле, щось мерзке, а заразом щось таке, що оскорбляло людське достоїнство.

IV.

Маслова улягла впливови Марії Павловни, а то зачерез то, що щиро полюбила гарну паночку. Але промі того впливав на неї сильно Сімонов, а жерехом сего впливу була знов любов

Сімонова, якою він щиро полюбив Маслову.

Всі люди живуть і діють не части після своїх гадок, по части після гадок других людей. В тім, о скільки люди живуть після своїх гадок і о скільки після гадок других людей, залежить одна із головніших ріжниць поміж людьми: одні люди, частіше високорозвиті, ся своїми гадками, як умною іграшкою, оперують своїм розумом, немов мажонним колесом, з котрого висте передлачний ремінь, а в поступках своїх ідуць за чужими гадками — за звичайним, за традиційним, за законом; другі жно, уважачи свої думки головними сподіваними своєї діяльності, сліпко завжди ідуць за тим, чого вимагає їх розум, рідко поли лише слухаючи, — і хо після критичної оцінки, — того, що другі видумали. До сїх людей належав Сімонов. Він весь перестроював і рішав розумом, а що порішав, зараз переселяв в діло.

Пересвідчившись іще будучи гімназистом, що зібраний його батьком, буишим інтендантським чиновником, маєток, награваний нечесним способом, він залив батькові, що всі ті багатства слідно віддати народові. Колиж батько не лиш не послухав, а іще накинув ся на него морним радном, він утік з дому і перестав користати з батьківського майна. Пересвідчившись, що весь естуваче зло в народі має своє жерело в браку просвіти, він, неспинуши університет, зійшов ся з народниками, поступив на село учителем і сміло захв-

лював і ученикам, і мушникам весь се, що уважав справедливим, а огуджував се, що уважав несправедливим.

Пого арештували і засудили. Підчас суду він прийшов до пересвідчення, що судиї не мають права судити його, і висказав се. Колиж судиї не згодились з ним і продовжали свою роботу, він запер ся, що нічого не відповідало же, і молчан на всі їх запити. Його везли в Архангельську губернію. Там він зложив собі релігійну науку, котра означувала цілу його діяльність, а котра поглядала на тім, що весь на світ — живе, що мертвого не має, що всі предмети, які ми уявляємо мертвими, неорганічними, а тільки частиними величезного органічного тіла, котрого ми не можемо обняти, і що іза того задата чоловіка, як частини великого організму, лежить у піддержці життя того організму і всіх живих його частин. І тому він уважав злочинном нищити все, що живе. Був противником війни, тюрем і всякого убійства не лиш людей, але і звірят. Що до його відносно до подружжя, була у нього рівнож своя, питома теорія, що означувала, що розмножуване людей єсть сама найважча функція чоловіка, ясна же зажити в привоженню прислуги створюючому уже випучому. Він находив потверджене тої гадки в екзистенційній егалітаті у крові. Неможливі чи неможливі люди, по його думі, були власне тими егалітитами, котрих призначенем було помагати слабим, недужим частям організму. Він так і жив після сїєї науки, хоча перед-

п., сніти на причі, а ноги ставити опір, то збирають его в „кастан безпеченства“ і замість причі дають ему ліжко в формі трумини, в котрім мусить лежати зі зв'язаними руками і ногами.

Війна в Хіні.

В телеграмі до царя о посередництві з дня 3. липня, приписує хінський цар все те що в Хіні дїє ся, негідним агітаціям і несправедливості до Християн а відтак мовить, що коли вбухли забурени, вже було за лізно брати ся до репресивних засобів бо загальне зворушення має наслідком вже неспокій до величезних розмірів. Там заграничні посольства як і всі чужинці знаходили ся в як найбільшій небезпечесності. Хінський цар покликуючи ся на двістатітну приязнь між Росією і Хіною, просить царя, аби хотів показати ему средства до ратівана Хіни, і рівночасно сам розпочав в тім напрямі ініціативу.

Відповідь царя доручено за посередництвом хінського посольства. Цар відповів, що цілковита неспокійність о судьбі російського посла, після вишніх держав, як також російських підданих і інших чужинців утрудняють всяке посередництво в користь Хіни. Російське правительство руководячи ся прагнучим приязню, горячо бажає, аби Хіна оминула грозяче їм в наслідок теперішніх комплікацій небезпечесність. Росія готова в кожній хвили дати велику поміч великому хінському правительству до здивлення широко розвиненого руху.

Губернатор в Шантуні повідомив консула, що від хінського правительства одержав писмо з датою 30. липня з донесенням, що посли і заступники імперського посла суть здорові. Тепер панують між правительством а посольствами приязні відносини. Переговори в справі виїзду посла до Тієнтіну під хінською ескортою на тимчасовий побут, суть майже на укінченню.

ше, парубком, віддавав ся розпусті. Він уважав себе і Марію Павловну, світлою олімпіадами.

Любов його до Катюші не спротивляла ся тій теорії, бо він любив патетично та вірив, що така любов не протівлять ся емоційній діяльності служена славою, але їм більше підбадьорює до неї.

Але крім того, що моральні питання рішав по своєму, він рішав по своєму і більшу часть практичних питань. У нього на всі практичні речі були штовхани теорії. Було означено, скільки відпочивати, як жити си, як одбалати ся, як палити в печі, як освітлювати тату.

Заразом був Симонсон дуже трусований а поведінку з людьми і смурний, але коли рішав що небуло, тоді ніщо ужо не могло його заставити.

Ось і сей чоловік мав ризувати навіз на Маслову катером те, що любив П. Маслова жіночим серцем велим скоро прочула се, і свідомість того, що вона могла збудити любов в такій незвичайній людині, віднесла її у власних очах. Нехлюдова предпадала їй подругу задала великодушності і задала давних зносин із нею, Симонсон знов любив її такою, якою вона була тепер, а любив це простому тому, що любив. Окрім того вона чула, що Симонсон уважав її незвичайною людиною, котра вирізняється ся з поміж усіх жінок, котра вирізняється ся особливими, високими моральними прикметами. Вона, біда, не знала, як то прикмети він їй приписує, але на кожний спосіб, щоб не обманути його, старала ся всіма силами викликати в собі самі найкращі свідства, які тільки могла собі уявити. І се прищавлювало

НОВИНКИ.

Чернівці, 7-го серпня 1900.

Буковинські Русини! Не забудьте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складики.

Іменовані. Міністер культу а освіти іменован на нову з липня 1900 р. значаючу ся періоду повитовими інспекторами шкільними: 1) На міській червонозвоний повіт професора при семінарії учительській в Чернівцях Осипа Вату. 2) На заміській округ червонозвоний учителя шкільні вправ при тій же семінарії Юрія Жаківського. 3) На шкільний округ Гурагумора вправ надуч. шкільні для хлопців і дівчат в Дорна-Ватрі Івандора Додізького. 4) На шкільний округ Кіміловонг вправ надуч. міської школи народної в Чернівцях Николая Тарасівського. 5) На шкільний округ кімлянський учителя мужескої школи також Іларія Стратичука. 6) На шкільний округ радівський надуч. міської школи в Чернівцях Захарія Мазурка. 7) На шкільний округ середній надуч. народної школи в Гурагуморі Івана Ходаковського. 8) На шкільний округ сторожовий надуч. мужескої школи народної в Сторожині Івана Поповича. 9) На шкільний округ сучавський надуч. сучавської мужескої школи народної Кирила Кучицького. 10) На шкільний округ нижинський надуч. кімлянської школи народної Григорія Никитовича. 11) Для шкільних народних а венгерської шкільною жовою рим. кат. парохів Івана Кубаченка в Галицькій. — Окінчений правник Мілан Дерер іменований консультантом прагнучим при фінансовій дирекції в Чернівцях.

Відомості особисті. Пані президентова баронеса Бургінген пробуває тепер з своїми дітьми в Ясенах, де остало ся кілька тижнів. — Почтовий наддиректор Поні і радник двору Ульман взяли від поміщика кімлянського відпустку. Зарад початкової дирекції перебирає почтовий секретар Ліхтендорф, а дирекція діє нахрідник Ісидор Вем. — Директор каси шкільної радник двору Штронер знов візактидну відпустку. Сей місяць вступає член дирекції П. Лев Розеншвайб.

З пошти. Посаду почтової експедиції в Міжєшніках дістала вдова по почтовім асистенті Ісидора експедиторка почтова Юлія Війчук в Мігоні.

П старати ся бути такою доброю, якою вона тільки могла бути.

Зачало ся то їм в тюрмі, коли при спільному добанню позитивних, вона почула на собі дуже унірний і зліх навислого чола і бровів погляд його невинних, добрих, тепло-смих очей. Іне тоді вона замислила, що сей чоловік незвичайний і який особливий позирає на неї і заириміла се мимоволі порожнечу сполучене в одній особі — суровості, котру докизувало найменше волосі і нахмурені брови, дитинчої любові і невинності в погляді. Описи в Томаску, як її переведено до позитивних, вона знов побачила його. І мимо того, що поміж ними не було спільно ні одного слова, в погляді, яким вони перемінялись, було присягано того, що вони пам'ятають на себе і що одне мало вартість для другого. Зв'язаних розмов між ними не було і потому, але Маслова почувала, що коли він говорив при ній, його рід була ширша до неї, і що він говорив зади неї, старався виразити ся як найрозуміліше. Власні іноскази навішували між ними того часу, як він ніколи не вів а угрозившим.

V.

Від Нижнього до Перми довелося Нехлюдову бачити ся з катівням вого двічі: раз в Нижньому, перед осаджуванням зрештанти на затяжку стіною бар'єру — і другий раз в Перми, в канцелярії тюрми. Оба рази найшов П. спритого та безпринципного. На запитання його: чи добре їй живеть ся і чи не потрібно їй чого, вона злішма відпові-

*) Під остроніжастого чина з лезом.

З залізниц. Міністерство залізниць продовжило інвентаризацію Козинського в Кіміані залізний еку рішеним з дня 2. липня 1899 р. нових на технічну приготавлену роботу для локальної залізничної відстані Кіміан до Заставної на одні рік.

З Балківців пишуть нам, що в день 2. серпня с. р. відбули ся в балківській читальні „Рускої Бесіди“ надзвичайні загальні збори на вибір голови, позаяк попередній голова Ілля Одоївчук зневірив ся. Пення дав ся ворогам на стіку і став від якогось часу ділати дуже на шовку читальні. Нововибраний голова честний господар Николай Бербеичук перебрал „читальню“ до свого дому і є надія, що читальня розвиве ся як найкраще. Дальші виділові вистали ті самі а то: честний г. Іван Коронка заступником головою, Николай Вусетюк секретарем, Василь Нижник касиром, Ілля Еремчук бібліотекарем і двоє заступників честних газдів Дмитра Одоївчука і Олексю Чобанюка. (Ми маємо пенню надію, що неперозуміння, які зайшли між читальницями в Балківцях в коротім часі випадають ся. Дай се Боже! — Прим. Ред.)

Амністия. З Відня доносить, що в нагоди 70-літнього ювілею імперських родин на ждане найближчих кругів одержать амністия всі ув'язнені за заворушення в часі виборів до ради державної в 1896. році. В тіа цілі місні влади зажадали від галицьких судів видачі ят і виказів, що відносять ся до сеї справи.

Наслідки угляного страйку. Наслідком сегоднішнього великого страйку угляного як і значних занепокоєнь угляного фабриках, особливо зейза, настал недостаток, а за ним і дорожизна угля. Сеж знов потягає за собою дорожню інших предметів. Нодавно фабриканти цукру заповіли есентуальне підвищення цін, а тепер заповідають те саме жові фабрики цукру. Також в Німеччині має угоди подорожжів і беруть ся спротивувати его в більшій свідомості а Англії. Угас подорожжів не так в наслідок страйку, як радше задля гнотивства торговельників углем. Проє. Лос обраховує річний зиск тих перекунів на 200% від зложеного капіталу. Факт говорить за себе.

Китайського посла в Лондоні стрітила на дніх немала пригода в клубі St. James. Коли він ввійшов до клубу і замовив сидане, замітив, що всі присутні встали і вийшли а кімнати. Посол підібс ся також і перейшов до сусідньої кімнати, але і тут повторило ся те саме.

даль податливо а тим, як йому видали ся, порожнім почутем докору, котре і перешло проваляло ся у ній. Той мрачний П. вистрій, котрого жерелом були переслідувані зі сторони мушин, мушля Нехлюдова. Він боив ся, щоб вона під впливом тих страшних та зиспованих ужок, серед яких нахвалила ся в часі переляду, на воно не зійшла до данийшого розладу зі собою і щоб не впала в який розумку, в котрій сердилась на нього, безперестанно курила та вива горілку, щоб раз на все потонуть в забутті. Але він не міг нічим помочи їй задля того, що через цілу дорогу не мав нагоди бачити ся з нею. Аж до першої пізної перевердення П. до політичних він не лиш перевернен ся в неосвідомості свого неспокою, але навизки, а кожним побаченням з нею став добачати перемину, яка чин раз більше і більше захолила в ній, а котру він так рад був у ній видіти. При першій зустріч в Томаску вона знов стала такою, якою була перед від'їздом. Вона не змурилася і не злишлася на ній його, а навизки, радісно і сердично зустрінула його, ликуючи за неї трудною дорожкою для неї, а особливо за се, що знів її з тими людьми, в товаристві яких тепер перебувала.

По двох місяцях методу ніска етап, перемін та, що довершалося у неї в серці, проваляло ся і на верха. Вона зхудла, обворіла, немов постарілася, на вислах і воно рога зарисувались зморщини, волосся не розпукала ся чолом, а завазувала дустною — словом ні в одію, ні в причесі, ні в поведінку не було вже слідів давнього докостетия. І се переміна, що по часті довершалося, по часті іно довершувалося, дуже радувала Нехлюдова.

Нім поводило татом Катюші по-

В виду сеї пригоди заявив посол своїм приятелям, що на дальше буде уникати стрічі з лондонськими товаришами. — В се перша публічна, ворожа демонстрація Лондонців проти Китаївців.

З Парижа пишуть нам: На літньому конгресі буде руский літарекий відділ; але він призначено для себе особне місце а називає: „Ruthenie“.

Поступова громада. Як то вже читали звично, але на світлі до чин раз то більшого злучування господарств і підприємств чи то в руках одного чоловіка чи одної сім'ї. На світлі пастили такі підприємства, яких один чоловік не мав би ні сил, ні гроша повести. І господарство заводять ся тежер поступово, улішеним і воно несе лишні доходи при менших видатках. Таке господарство може вести ся тільки на великих землях і тому ведуть його або великі земельні богачі пани або сім'ї а дрібніші хлібороби. Такі хліборобські сім'ї а в державі Австралії, та зачинають залузувати ся у Франції і Німеччині. Але найкращішу таку сім'ю — завазав освічений селянин Николай в Росії у селі: Малі Смітучі. До сеї сім'ї приступили всі господарі в селі. С іх із жінками і дітьми 300 людей, а того омако 200 способних до роботи. Діти 17-го року життя учать ся в школі всенних наук, господарства, оточення, молочарства, та всього ремісла, а тільки в горічій жинва помагють старшим при роботах. Сімейну господарку ведуть громадяни в той спосіб, що вибирають собі сімейний зарід (дирекцію) а та дирекція наважує до і які роботи робити. Роботи нагадують вибрані громадою десятники. Господарка веде се сімейним віднаром, де в громадській оборі, стаїна, громадські стодоли, шинізірі, машини до орана, сієна, жати, молочення і т. д. Громада упралде годівню деи, бо там деи найбільше платять! Леи перерабає сама громада у сло, в фабрик на подогіно; молочо перерабає на масло і сир та вивозить на продаж сільцями. Крім того має громада сімейну громадську кухню і дашню, бібліотеку, читальню та баню (парну, ланну). Всі будинки муровані, гарні — а навіть всі хлосені хати поставлені нові, муровані а покочані як у пави — бо громада має сімейну козовину. Всі будинки огріває і освітлює електрика — так само електрика моруває машини. Ту електрику перерабає їм машини, яку обертає вода кількох бистрих потонів, що плинуть коло села. Там мають неї громадяни гарні хати, мають, що добре їсти і а що гарно убрати ся

чуте, якого їде ніколи не діяввав передне. Почуте се не мало нічого свідного ні з першим поетичним поривом, ні, їде мовляче, з тим чулим захопанням, котрого досвідчав німійшме, ні навіть з тим почутем відважного догугу, сполученого зі самоодоволенням, з яким він після суду рішав ся одружити ся з нею. Се було не просте почуте азидані та милосердя, але пробудилося в ній у перш при побаченню з нею у тюрмі і потому обизвалося з новим силою після побачення а лазареті, коли то, поборовши свою відраду, простив їй за історію з вельчером, несправедливість якої неспішалося описи; було се саме почуте, з тою хваб рішучею, що тоді було воно хвилює, тепер стало ся постійним, тривалим. Про те би він ні думав тепер, що би ні робив, шілим його еслом порушило — почуте закладів і милосердя, не лише поглядом неї, але й поглядом кожної людини.

Се почуте немов відірвало в душі Нехлюдова річку любови, котра перед ним не мала куди витікати, а котра тепер розливалася на усіх людей, а якими він зустрічав ся.

Нехлюдова почував себе через цілу дорогу в тому розворушеному етапі, в котрому він мимоволі улішав ся усім людям і схизав ся до них, почавши від поттового парубка і кінцяного саждана, а спичивши на начальнику тюрми і губернаторі, до яких мав діло.

За той час Нехлюдову, в наслідок перевердення Маслової до політичних, довело ся познакомити ся з багатьма молодіжниками, зразу в Екатеринбург, до ті думою свободне всім разом тримало у водній шові, а потому в дорозі з тими вільними чоловіками та чотирма жінками, до яких прилучено і Маслову. Се збли-

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 уліця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и уліця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дитяй.

Літні капелюхи легонькі, шматкові і Лоден, по-любуючі, Dgarr і в весілях модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабричні для панів, дам, дівчат і дитяй. Головний склад фран-пурскої фабрики обуви A. Capet і Howlett & White, в Англії. — Lawlennis-черевики і білі черевики іржаві.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики весіляної краси.

Весіляні артикули для їздців новелсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліп-ші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дитяй.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, ає також парасолі від тіни для панів. (Schattensprender).

Рукавички з нитки для панів панів і дитяй.

Рукавички з Греноблі (у Франції) і з найліп-ших туркських фабрик. Glass-рукавички під по-ливою гваранцією.

Біле з найсильніших фабрик під гваранцією, біле і в різних модних красках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-вішого фасону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки весіляного роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпа- ни і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Рік заснована 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одинок руське Товариство ассураційне, обезпечує бу-динки, урядове домашнє, скот, господарські знаряддя, збіжжє в зерні і солоді, сіно в стогох і будинках против шкід огневи.

Став фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносять:

Фонд резервний	245,814 кор. 52 сот.	
Резерв премій	148,480 " "	
спеціальна	1,624 " 80 "	486,145 кор. 92 сот.
Фонд основний	72,000 " "	
еміральний	18,166 " 60 "	

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані, усіляк обезпечень користні, а шкідливі знімаються ся безплатовочно. До кінця 1899 року ви-носили виплати шкідли 1,689,565 кор. 38 сот. Полісис „Дні-стра“ приймає Банк правий при пожитках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дністер“ в Тоба-ристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає най-користийніші усіляк, престаєє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає пожитки і квіти в руській мові.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, уділяє пожитки на оплати 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні заїнтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентовані від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 50 кор., вишове 2 кор. Членом бу-ти і пожитку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви-платив агентам по кінєць 1899 р. провіант 216,714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

Повинні для членів Тов. ассураційного „Дністра“ на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смоль-Стопного	150 кр.
Буковинська-Русь др. Смоль-Стопного	120 "
Листи з некла Осина Шинтея	20 "
Людина, Ольга Кобизанської	40 "
Царівна	120 "
Некультура	20 "
Природа	20 "
Покора	70 "
Твори Юрія Федьковича I. том.	1—
Чума горічана, Омелян Попович	20 "
25 повісток	10 "
Хлопці-садівники	20 "
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 "
Образки з природи, Іван Сипко I. і II. том. по	5 "
Бесіди про часи козацькі	75 "
3 села, Богдан Лепкий	20 "
Гадки про потреби України	15 "
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефаник змис	70 "
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8 "

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдиний промисловий курс в н. п. техніко-лінійні промислові музеї у Відні
 уліця Руска ч. 11. Чернівці уліця Руска ч. 11.

Відзначає садити знамениті П. Т. Пудані, що виготовляють кожного роду обуви для мушкетерів, жінки і дитяй а то після найновіших фасонів як: черевани гладкі, та з наді острівчасті з ортопедичним апаратом і в обшиванні приладом до загідного порушувати.

Через нешнє моїх череваник знають сячас наїкращі та всіляк нарізати на ногах. Доброго і своїмню працюю, такою обслугову буду старати ся адобути собі адобувати лінійні апарати.

З поважанням.
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуви.

Поводжю череваник виготовляю ся тільки з загваранчєним шкір.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чцівернях
 отворєна в неділю і сьвято від 9 до 11 години рано.

а о нів року пістиліше заложили і райо-
лізеньську касу, щоб мати найближчий
порадник грошовий і аби уніфікувати
грошадми від великої дикки. А тепер
рік до отворення шадичної каси відбув
ся загальний збір і обрахунок каси за
минулий рік.

21. липня с. р. приїхав делегат чер-
новецької „Рускої Каси“ наперед п. Ми-
хайло Іванко до начальника дубаєв-
ської районолізеньської каси п. учителя Си-
дора Годованського. Другого дня, 22. ли-
пня рано переглянув п. Іванко всі ка-
сові книги і знайшов все в дуже добрім
порядку. По сентрольованню касових
книжок відіхав п. Іванко з п. учте-
лем С. Годованським до Бергомет, щоб
і там переглянути касові книги і пере-
вести загальний збір. Вони удалися до
начальника Каси чесного господаря п.
Булора, де і поміщена районолізеньська
каса. Бергометські члени каси і много
цвілих громади приймали своїх двох
приятелів хлібом-солом і зустріли з
модірів і тишилися з ними, як своїм
рідним братами. П. Іванко переглянув
касові книги і знайшов в порядку, а
потім сіднували збори. По многих нара-
дах і говоренню о касових справах,
який висок приноситься і приноситься
каса, відіхалися два приятелі в супро-
воді музики і бергометських громади до
Дубави на переведення загального збо-
ру. В Дубаві очікували знову члени
каси і гості, як: пн. надчителя
Іван Савіцький, учитель Храпко з Існеса
і місцевий парох о. ексарх Віктор За-
харовський. Недалеко мешкає п. Годован-
ського попрацан господар з Бергомету
п. Тарасій Берник своїх гостей і пере-
дав їм членам дубаєвської каси. В домі
начальника районолізеньської каси п. учи-
теля Сидора Годованського, приймали
їх члени каси старорусами знавцями, вру-
чачки їм хліб і сім, ждали доброго
успіху і дякували за труд, який накла-
дають на себе добровільно, аби просві-
тити темних жужнів. Панове гості
приймали ті сердечні повитання, як і да-
рунок з ширим виразом подяки.

Начальник каси п. Сидір Годован-
ський відкрив загальний збір коло 5-ої
години по полудні і пропонує касовий
обрахунок, котрого слухали всі присут-

ні з великою увагою, бо показалося,
що за так короткий час аж 418 корен
80 сотників вишнуло чистого зиску до
каси.

По справданню председателі учте-
теля Годованського, снімну, що то до-
бро, пн. тільки маємо, мусимо заведи-
вати лише найближшому монарху.
Збір стоячи підсмівав їм австрійський
в супроводі музики.

В дальній дискусії над справдан-
ням зібрав слово п. надчителя Саві-
цький, котрий на початку своєї бесіди
висловив присутнім на височині образ
нашого монарха і закликав ревниво і неспі-
шно продовжувати почате діло, щоб по-
ставити кріпку основу для відбудови
народа з під ним же дикки, що грозить
завиною всім нам. Научив всіх, що ма-
ють з пірляними чи ушкодженими бане-
жотами робити, щоб вони своїм пар-
тості цілком не тратили, іменню, щоб
всі і встали вставалися до банку в Чер-
нівцях, де їм за ушкоджене місце бане-
жотів лиш маленьку квоту відтягають, а
за решту ушкодженого банжоту зпер-
тають партію грішми добрими. Дуже
розцілював п. бесідику отсім виголошенням
присутніх на зборах, за що надгородив
его при закінченні грішми оплеска-
ми „славно“ і немовляючи „най-
мне!“

Слідуючий бесідику п. Михайло
Іванко обяснив пичоруючо в своїй ці-
логодній промові значення, яку велику
силу має загальний касовий збір. Підні-
маючи висок головини обяснення висок
попиченої суми за узагальню згодою
старшини. З особливим притиском ви-
слав збори, щоб чистий зиск поступен-
но збільшувати. Збори дуже сердеч-
но приймали цілу промову і обдарили гріш-
ми „славно“ і немовляючи „най-
мне!“

На закінченні п. делегата, чи годять-
ся збори на дотеперішнє провадження
каси начальником п. Годованським; від-
повідав, що годяться і хотять його на-
ти на зарядки в заряді касовим і уді-
лили зарядки каси односторонно допрі.

Загальний збір удобрих уділів стар-
шини удалися до виділу касового о
позичку в сумі 10.000 кор. з фонду
касового для стоваришених на 4%.

При відході внесених постановено

зазначити о продовженні сідати довгів,
им що заряд каси відновити, що можна і
нова рішення продовжувати довг за зго-
дою старшини і за укладкою підсотиш.
Промовивши ще заохочуючо сердечними
словами до збору парох і члени каси о.
ексарх Віктор Захаровський, що також
широко займає ся справою стоваришених.

Збори закінчили председателі о 8 год.
вечером многолітством найближшому
монарху, помянувши ще ширя словом тру-
додобних і неспівучих добродіш на-
ших з руских товаришів Ва. дра Сто-
лого, Нігуліна і шн. на що збори від-
повідали в супроводі музики народною
півнею: „Мир вам брати!“

Присутні громади учувши ширі
слова від своїх просвітителів, перене-
няли ся вже із великого зиску касового
кто їм брат а хто собі рад.

Відстав почав ся забави і танець
на подвір'ї при грі музики, що тривала
аж до пізньої ночі.

Дубаєць над Серетом, 2. серпня 1900.

А.

3 країни нужди та здириства.

3 Косівського.

(як можна гуцула вивести?)

Під такою титулом поглядають ся
уже від довгого часу в „Русалці“ до-
писи про гантайські здириства в наших
горах, на які наша прокуратура на-
жалу донос не звернула жадної уваги.
Подасмо тепер за „Русалкою“ іх і в на-
шій газеті, чей же доведе се до чогось
скутку! Аджеж не можна дивитися на
такі зварварства спокійно задовольни-
вши, бо люди тратять відтак певне до-
віре до будь-якої справедливості а що
з того виходить, маємо тільки з подій дн.
Годують люди кривавим потом і слезами
тільки сторушій справедливості а ті-б
не почували себе до обиваку, боронити
своїх набожних? Чей же свідка п. в.
прокуратури амилосердїє ся і зробить
своєю повинністю?

Мендел Ляуер, жид з Вишніви,
купця практикуванням між гуцулами спо-
собом у Василі Михайлюку гуцула з
села Петрашів, пн. Вишніви, назовиско
„Храбуса“. Сам того гуцула Палія і
сина Марка відкупили се ценою у
жидів за ціну 600 ар., з того умовою,
що Палія і Марка Михайлюк можуть ті

гроші протягом 10 літ виплачувати, а
на 10. року, коли Палія і Марка Ми-
хайлюк будуть з Менделом Ляуером кон-
траст на той ґрунт робити, доти мають
они решту грошів доплатити.

Палія і Марка Михайлюк платили
жидови через 4 роки по 40 ар. На на-
стїм року Мендел Ляуер пошукав собі
іншого купця і відкупує другий гу-
цула Никодіма Томка до купця охочий.
Палія і Марка Михайлюк завадалися до
суду, котрий їх в той спосіб позаводив,
що Палія і Марка Михайлюк мали жи-
дові подати до 3 літ 540 ар., а то 13/11
кожного року по 180 ар. Першу і другу
рату гуцула додержав, але третю через
хитрїсть жиди утратав. Палія і Марка
Михайлюк хотїли собі узаконити сідату
3-ої рати, тож завадалися жидови з ве-
сені уже третю рату двома наворотами
67 ар. Жид недоволься, що гуцула додер-
жувати умови і заведе его палія на ас-
ний заробок (427 ар.), змани хитрїти
„милосердїє“ над Палієм і Маркою
Михайлюк: „ви тепер біди, аджеж з
маршій (спирдали худобу і. п.), тож
я вам завжди на решту грошів (113 ар.
і 10 літ, лише мене мені знеу від тих
грошів платити.“ Гуцула дав ся зловити,
а жид по третій річницї (13/11 1887)
наїс позив. Пропсе май через 3 роки
впровадити і гуцула має суд удержати
яко платителі купленого насивіш.

„В часі пропосу“ повідав гуцула,
„ради мене пивотен Останю“ (і. Оста-
шен, православний парох Вишніви і. п.),
котрому я за пораду давав жерти (соні
гуцула), вартості 10—30 ар. і. п.),
гроші і друге добро з хати. Я змани-
маю ся з тим п-отнем, котим му на слу-
жбу давав, „аби ми Бог поміг прийти з
пропосу з тим напастивним жидом“. —
По уміненні процесу мав дорядити шти
з гуцулом і жидом зробити контраст у
адвоката. Мене післали той контраст
до нотару Рудковського легалізувати, а
як я тепер уже знаю, не був то контраст,
а несека на 420 ар. 75 кр., на котрім
мене і мого дядьку без нашого відома
відписали, бо ні я, ні мій дядя не брали
ті гроші.“ — Через той несека штишо
гуцула з своєї батьківщини і насидів 8
місяців в Чернівцях за „бунт“, як на-
зиває згадаю.

В Wechsel Protest каже нотар, що
венеска відисували при нїм den 15.
November 1891. а тимчасом на венесці
стоїть виразно den sechszenten November
1891. Котраж дата правдива?

Јоханн Остасзек gr. orient. Pfarrer
in Wyżenka. Aussteller und Girant (а-
длого венеска на 420 ар. 75 кр.) а kla-
gender Girator „Bezirks Spar- und Vor-
schuss-Consortium zu Wlitz in der Bu-
kovina“, котре потому замінюєся на

і лише в ради-годи сповирає блиску-
чими, зихорадочними, чудовими очима
на Нехлодову, — не було строгого
надбору; ми не лиш перестукувалися,
але й ходили по коридорі, переговори
вели, ділялися промовою, тютюном а
вечером навіть сїли разом. У мене
був чудовий голос. Еге, Колиб не мав,
— вона дуже побивала ся, — мені було
би зовсім добре в тюрмі, навіть маво
і дуже цікаво. Тут а познайомили ся
між иншим, зі славним Петровим, (пн
описав зарівав ся шкар в кріпості)
і з иншими. Але я не був револю-
ціонером. Пізнав ся і також з двома
бесідами по пошам. Вони дісталися
сиди оба за сїю саму річ, за польські
прокламаші, а засуджено їх за старан-
ня уніфікувати ся від конвою, коли їх ве-
ли до в'язниці. Один був Поляк Лозис-
кий, другий — жид Розовський, на
правдище. Так, Сей Розовський, то ще
дитиною була дитина. Він казав, що він
має сім'яйняти, але на вид йому було
не більш п'ятилітній роїв. Худий, при-
садкували, з блиском в хорих очах,
жиди, і, як усі жиди дуже мушлява-
ний. Голос у нього, іще донині ся, але
лиш дуже гарно сїлівав. Еге. При мені
обох їх поклали на суд. Рано відішли.
Вечером вони вернули ся і оновили, що
їх засудили на кару смерті. Ніхто
того не падав ся. Така легенька була їх
провина — вони лише хотїли відбити
ся від конвою і нікого не зранили на-
віть. І анов так янов несприродно, що-
би таку дитину, як Розовський карати
утратою життя... І ми всі в тюрмі рі-
шили, що се лише так казали, щоб їх
настрашити, і що засуд не буде понеір-
мований. Ворушилися зразу, ворушилися,
так потім заспокоїлися і жиди поклали
даним руском. Еге. Аж раз над вечір

підходить до моїх дверей сторож і та-
ко сповирає, що прийшли теслі, став-
лять шибеницю. Я зразу не зрозумів, —
що таке? шибеницю? — питаю. — Але
сторож, старий чоловік, так був звору-
шений, що поглядаючи на нього, а зро-
зумів, що се для наших двох... Я хотів
постукавши, порозумітися з товаришми,
але побояв ся, щоб ті два не почувли.
Товариші також мовчали. Визно, усі
знали. На коридорі і по пролах підій
вечір надувала мертва тишина. Ми не
перестукувалися і не сїливали. О десятій
годині підійшов наш сторож до мене і
заявив, що привезли катя з Москви.
Сказав і пішов. Я став його запитати,
щоб вернув ся. Нараз чую, Розовський
зі своєї п'юви через коридор кричить до
мене: „Що там? На що ви його кри-
чите?“ Я збув його відома, що він мені
принісав тютюну, але він догадав ся і
став мене допитувати: чому ми не сїли-
вали, чому не перестукувалися ми? Не
тямлю, що я йому дав у одвіт, і раз-
два відійшов, щоб не говорити з ним.
Еге. Страшна се була ніч. Цілий час
ми привелухували ся, щоб де не пору-
хувалося. Нараз над раєм чую — відпо-
рають двері коридора, хтось іде, внос-
ить багату. Я став від виконком. На ко-
ридорі сїлітила ся дитина. Перший при-
шов смотрателі. Товстий був, накла-
дає гордий на себе, рішучий чоловік.
На ньому лица не видно було: білий,
як холодно, похмурий, сїлівано: накла-
ний. За ним заступник — нахмурений,
на вид рішучий; позадку караву. Пе-
рейшли мимо моїх дверей і станули пе-
ред ценою радом. І чую — заступник
акимсь чудним голосом кричить: „Ло-
зиский, встанайте, вбирайте чисте біл“. Еге.
Потім чую, закрили двері, вони
пійшли до нього, овїсла чую кроки Ло-

зиского: він пішов на другий бік ко-
ридора. Мені відно було лише смотри-
тели. Стоїть білий, і то розпинає, то
закриває грудни, то стискає плечина.
Так. Нараз усе чує ся, немов назова ся
чого. Се Лозиский перейшов попри
нього і наближав ся до моїх дверей.
Гарний був парубок, знаєте такого поль-
ського типа: ширше, просто чоло з на-
висеного, низького, русавого, тонкого
кучеряного волоса і чудної голубі очі.
Се був сочний, зморений парубок у роз-
п'ялї життя. Він станув перед моїм ві-
концем так, що я міг бачити його лице.
Страшно, запале, сїре лице. „Кришлюв,
шпиріос?“ Я хотів подати йому, але
заступник смотригав, немов бачивши
ошавені, витягнув свою пуншу і подав
йому. Він взяв одню пуншу, заступник
знавляв йому сірничку. Він став курити
і немов призадумав ся. Описав наче би
щось нагадав собі і став говорити: „І
жорстоко і несправедливо. Я не допу-
стив ся жадного злочину. Я...“ — на
білий, молодий його шні, від якої а не
міг відорвати своїх очей, щось задри-
жало, і він пристанув. Еге. В тій хвили-
ну, Розовський кричить щось із кори-
дора своїм тоненьким, жидівським голо-
сом. Лозиский шнуп окурок і відійшов
від дверей. І в пізній пошви ся Розо-
вський. Дитинче лице його із мокрими
від сліз очима було червоне та зірпке.
На ньому біліла ся теж чиста одежа;
штани, тямлю, були трохи за широкі і
він підтягав їх обома руками а увесь
дрігав. Він наближав своє милосерд-
яне личко до мого вікна: „Анатасю
Петровичу, правда, що мені доктор при-
писав грудний чай? Я недовольний, а
випису іще грудного чаю“. Ніхто не від-
повів, і він питаючи погадав те на
мене, то на смотритель. Що він хотів

тим сказати — а так і не зрозумів. Еге.
Нараз заступник прибрив строгу міру і
так акимсь пламовим голосом ануричав:
„Що се за жарти? Ходімо“. Розовський,
видно, не а сїлі був зрозуміти того, що
його чепала, і, немов сїлінувшись, пішов,
маючи побіг наперед усіх по коридорі.
Але недовів він станув — а чує при-
судуючий душу голос і видання. Зава-
ла ся метушниця, почув ся тоніт віг. Він все
сірко голоси та завадала. Потім далі і
далі, — закрили двері коридора і все
затихло... Еге. Так і повісили. Шнурами
зав'язали обох. Вартівники, инший, ба-
чили та розказували мені, що Лозиский
не протинив ся, але Розовський довго
боронив ся так, що його втащили на
шавот і через сідлу повисили голову в
петлю. Еге. Той сторож був дурисенький
собі. Мені казали, добродію, що страш-
но а мені зовсім не було страшно. Я
овисів вони, то лише дичи плечима
так во“, — він показав, як судорожно
піднімався і опускав ся плечі. — „По-
тім зат потягнув, щоб, значить ся,
потім затягнувся дучше і шаван і не
дригнули більше. Зовсім не страшно“, —
повторив Кришлюв слова вартівника
і хотів усьміхнутися, але замість усь-
мішки, вибухнув у голосне видання.

Дого після того він мовчав, тяжко
віддихаючи і контаючи слези, що прити-
мом підходили йому під горло.

— З того часу я зробив ся рево-
люціонером. Так, — сказав він, наспо-
воївшись, і швореті доважав свою
історію.

Він належав до партії народоо-
вільці і був головою дезорганізаційної
громади, що мала на цілі терроризувати
уряд так, щоб він сам відказав ся від
власти а призвав народ. В тій цілі він
їздав то до Петербурга, то за границю,

„Czeretomaz christlicher Spar- und Hilfs-Verein zu Wlitz.“ — Гроші на той вечорі видадено на руки Остапеша, як свідчити протокол des k. k. Landes-als Handelsgerichtes in Czernowitz Z. 13395/92 і як свідчать Jakob Kramer (адвокат) і Theodor Semaniuk (парох православний в Вишніні).

Тай „christlicher Spar- und Hilfs-Verein“ доповідав за той, як може гукнути, пошанований вечорі, реальності гукнула до ліквітації. Власність гукнула вик. гіл. ч. 95 в Петрашах оцінено на 960 зр., а вик. гіл. ч. 171 тогож гукнула також в Петрашах оцінено на 1642 зр.

Ліквітація відбулась 28. марця 1895 і 2. мая 1895, на котрій ліквітації Dr. Sigmund Reichmann і Salomon Zlozower подали на вик. гіл. 95 шку 400 зр., а на вик. гіл. 171 шку 1005 зр., а що вони після орочення суду в Вишніні в 18. листопада 1897 стали є contractbrüchig (роз. їх наділи 100 зр. і 163 зр. пропали), то на ліквітації в дні 9. лютого 1898 куніи жид Uscher Siderer виказав вик. ч. 95 на 200 зр. а вик. гіл. ч. 171 на 500 зр. і суд її затвердив 26. марця 1898 Z. 1.676/938. Від Uscher'a Siderer'a відклавши зараз ті реальності, ніяк за добрим ларієм, Simon Tindawer, також жид з Вишніні, і суд її признав від 12. липня 1898 Z. VI. 1.676/938.

Гроші на вечорі паросли через монети і % до 625 зр. 50 зр.

Гукну в гаді, що не брав на вечорі гроші, не хотів вірити, щоб „гукну“ від мене віддав за пусто-дурно, бо ж в Писар-Татю, що мене поратув, тільки в тепер не маю за що до Него йти, бо єм-єм зійти на адвоката поверт 500 зр. — тож позв ліквітації прийшов на гукну, ліквітований у гукну, баначувати державо до вирубу, гукну не казав рубати „і на се ма побит Іанке!“, шакар Симона Tindawer'a, а потому шук дістан до того 8 місяця в Чернівцях.

Гукнувши писав всім недоуми донесення карні, а що писав баламутно, що не приходило до розрива, тільки один раз, де, як каже гукну, „відержав нас адіонг ідний день і слова не ситан“. Може би хоті на сій дорозі повелось довести до переслухав гукну, нехай би прошилось, чи вечорі свідчований, і чи панотень брав уліз в сій справі свідком, чи ні? О. Остапеш повинен осягати гукну, бо в переслухав того гукну до донго тринадцяти років, на що він параклає, при 2 свідках, а він категорично обвини пан-отин о порозуміння і сніпання в жиди.

то до Києва, то до Одеси і всюди був уміст. Чоловік, на котрого він зовсім енується, виказав його. Його арештували, судили, тримали два роки в тюрмі і засудили на смерть, замінивши описи сь кару на домертну каторгу.

В тюрмі набрав ся сухіт, і тепер, серед тих угодни, серед яких находин ся, йому, видно, позіставало кілька місяців життя, і він знав се, але не жадувал за тим, що він робив, та говорив, що нагоди-б йому прийшло ся на нелю розпочинати жити, він умиє би його на се саме, — на нищене того пераду річній, при якому можливо було се, що він бачив.

Перебіг життя того чоловіка і зближеня з ним розвинув Нехлюдову болячку з того, чого він не розумів давніше.

VII.

В той день, коли після виходу з етапа сподівався приключити киявської офіцера з арештантими іза дитини, Нехлюдов, що почував в морщині, обудив ся пізно і ще засидів ся за ліжком, котрі готови до губерньського міста так, що виїхав з коридору пізніше, ніж звичайно і не наддогонив відійхав в дорозі, як се бувало порядно, а приїхав до села, від котрого боком був півстан, уже в сумерку. Обсидившись у коридорі, котрої властительною була підстаріла, груба жінка-вдовиди, якої ніяк заля незначайної тодототи дуже біляла ся, Нехлюдов у чистоту покою, удякоряв йому великою сніпністю образів та картин, навіє ся чаро і посидів на етапне подвірє, просяти офіцера позвелося до побаченя.

На шістьох етапах конвойні офіцери, усі без різниці, не хотіли допустити Нехлюдова до етапного поміщеня так, що він більше чим тиждень не ба-

НОВИНКИ.

Чернівці, 9-го серпня 1900.

Буковинські Русини! Не забувайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

Від редакції. Задля технічних причин застосовуємо на разі розпочатий друк в „Матім ефілетон“.

Канонічна візитація пресеса, оп. Х-ра до Ренту у сторонах над Черемошом відбуде ся почавши від 1. вересня с. р.

Професор др. Фердинанд Цігларер де Блаументаль, почесний горезанний мистец Чернівців і т. д. попросив ся ємні дитини в академічній севаті з своїми товаришами. З днем 30. вересня с. р. професор Цігларер не належить більше до професорського штабу нашого університету, а буде викладати тільки яко гонорарний професор. Він належить до тих мало професорів загально-универсальних своїх учениками і поважаних своїми товаришами.

„Statistisches Jahrbuch“ I. часть за рік 1899-ий виділює ємні дитини наслідком в с. міністерства різничого. Дати дитини нашого краю подано в наступним часі.

Красаї сойми будуть, після N. fr. Pt., скликані пізної осені може при кінці жовтня або з початку грудня. Рада державна буде скликана при кінці вересня. Сойми мають радити над законом о правних додатках до горічного податку. Сойми повинні-астрійський і чеський мають до того ще узавести красний бюджет.

Еміграція. В липні с. р. виїхало до Америки через Олександрів 828 осіб, а повернуло з Америки через се саме границне місто 666 осіб, а іменко: 638 до Галичини, 1 на Буковину, а 27 до Угорщини.

Страйк різничий в борщівській поліції перед судом. Оної розпочала ся перед значимий трибуналом суду опричного в Тернополі розправа проти селян з Кривча дошнимого о те, що дні 2. мая с. р. мали допустити ся публічного насильства з §. 88. Бука б. а. н., бо гривши парубкиз діврєки в Кривчу горішнім, що позабивають, позв не перестануть робити на діврєкиз дитини. Імен-

чи Катюші. Причиною тої строгості була та обставина, що з дня на день енодбави ся приїзду поважаного тюремного начальника. Коли-ж начальник перейхав, не заглянувши до етапів, Нехлюдов мав надію познєкити повозення від офіцера, котрий приймив рано партию, як се діяло ся давніше.

Господина пропонувала Нехлюдову на своїому тарантасі добити ся до під'єтапа, що містив ся на кінці села, але Нехлюдов рішив ся піти пішки. Молодий парубок, широкочастий герой-робітник у величезних, свіжо-жовтих панталонових халатах, встав ся внаслідок прожати. З неба сунулась густа ярака: було так темно, що як дитин парубок підступив ся на три кроки туди, де не подало світла з нім, Нехлюдов уже не бачив його, а чул лише палявсь його чобіт по дитині, глибокою бодоті. Минувши плещу з червоною та довго пущаю з ярою освіченими хатами Нехлюдов зайдив у сід на провідником на край села, а царину цілювоті яраки. Але незадовго і в тія імаї заблизно з дитини світло від ліхтаря, що горів на колозі етапа. Червонові жерела огни зближались чим раз більше і ставали яскравіше; далі стали бути видні палі, огорода, чорна етати рухавного паргінника, насемістий стовп і будня. Паргінник закричав на ідучих значимий голосом: „хто там?“ і пізнавши, що не свої, оклав ся так сердитим, що не хотів навіть позволити текати коло огорода. Але провідник Нехлюдова не дав ся збити, а палативу тим сердитим тоном вартового.

(Далше буде.)

но ємні з кінцем квітня с. р., змовивши ся з селянами з Кривча горішнього, перестали ходити на роботу, а зібравши ся дні 26. квітня і 2. мая окупили яліваром в Кривчу дошнимою а підтан в Кривчу горішнім і прислали службу діврєку до опущення робіт в полі, що би удало ся, бо служба діврєка настрашувалась перестала робити, і доперва четвертого дня вернула назад до служби. Отсе головний зміст акту обжаловання. Председательство розправ обжалов. Тернопільський, але потанти виступив. Кривач, Гамбелі і Майдябур. Обжаловує злат. прокуратора Возня, а обороня підняли ся безплатно: др. Данилович, Гриневський, др. Чайковський з Берешан і Напротний субститут нотар. з Теребовлі. Др. Розен виступав пошанованим. По пошанованню формально-етий приступив трибунал до переслухання обжалованих, а ліжани їх злати доказаний образ низького, алого допускати ся обжалованим на робітничих. Признають, що зібраво ся їх до 200 перед двором властителя Мельмера, але не в бутничійчій пам'яті, який ти припинює ся, але лише просили о підписання платити за роботу, бо чули ся повирядженими а те тим більше, що мусіли еще оплачувати ся, або дістати роботу в дворі. Денний заробок дорослого мужика досягав в тія дитини 25 а змало 15 зр., дитин і хлопці заробляли денно в тія 10 а в дитини 8 зр., а до того аби роботу в дворі змолви ім окоман Вавиштайн, що мусіли на его полк злати за дурно що наймальною копу або дні збіжя, і обробити кукурузу. Так само ксер, гумений і денний жадали від них безплатної дитини роботи, бо інакше не дістануть роботи в дворі. Були слухи, що окоман Вавиштайн годив робітничий по 25 зр., а викачував лише 15 зр. Обжалований Онуферий Німалачин був одним з тих, котрих Вавиштайн в сел еносіб обжалов, і розповідав, що по великих переговорах широтував від него еще 3 зр. Пошановні прокуратором сьмиди не конче дописали. Сьмидок Шинер і Гамбеліний нічого не підійав і не знають, а сьмидок Станислав Семаніч був там ям сьмиди, але о тім, що будуть бити чи забивати, не було і мови. Сьмидок сел повесив також, чому служба діврєка опустела дівр, а ліжани сел повесили вайтлодотичний зотва акту обжалованих, бо повесило ся, що парубки не з боями перед повирядженими, але самі бачучи себе використуваними, опустили дівр, і аж третого дня вони підписали ім 3 літра збіжя на жидих 12 кірках, а платно збіжжєно а 16 на 20 зр. річно, повернули назад до служби. Жидларин поинили ся майже рівночасно в товизми і виступили проти них дуже остро. Тож коли оборонці виступили з великим матеріалом доводим, прокуратор видав, що не удержити ся зі своїм обжалованим, востанні ввєсєні на відложєне розправа в тія доповнєні ефілетю. Трибунал не коротий нараді прихилив ся до сего ввєсєні.

Жінчини на університеті. З Відня доносать, що вишаром шиде оголошеня, після якого жінчинам буде візьмо диспутати ся як значимий слухачкам на всі австрійські університети.

Панські жарти. Писувти до „Діла“ а Дрогобицького: Хочу подати до загальної відомості ємні, що наглядно ілюструє гуманність деяких панів до селян та познєкити невинності і недовіре мужиків до своїх пів, що „мають чорну дитин“, як ємні златою висловлюють ся. Від часу як Адам повирядив свою нагету а Бог пошанував его соромливості, шапуриваєт в і вєт ладів, влітимо, коли се не було дитини або дитини дівр. Тільки в палії Галичині дитини ся протишні ємні. Дитини-ємні літній молодель злат наслідно питання з 80-літнього старця і дитини его на пів нагого до дому на великий глум сьмидкої дитини, що мала нагоду оглядати старця без поганьш. І се зробив чоловік, що має претенсію до інтелігенції, — темному мужикови за жмєнім трави для голодної жорони, бо вилан Дитини затонив пів насоннеса і ємніжати. Міг сел панов унімнути ся о власність свого пана, коли хоче удати такого вірного слугу, але правними средствами, тим більше, що старець багав на жидках, щоб его позв до суду або удараз в півний сьмид, дитини щоб „не робив з него публіку“. Такий ємні не може певно оспирити довіри селян до панів. Яко огірчене виказав

сєй поступок між селянами, сьмидчати ті слова одної жінки: „Як піддєте між пів, то сьмидчати, що те гріх збитувати ся над бідними жидками. Не тільки нас пода тонить, а ще й пів нас обдирають. Дитин доновення треба ще подати імена осіб. Організаційний панов наслідно ся Круговестий, се ліжничий грава Личикороньського, а старець наслідно ся Панько Плявта з Повергєна. Чи се така загальна політика в добрах грава Личикороньського, чи се лиш не-людський панов познєкити ся на власну руку, нехай осяудити ті, що тутешні об-ставини більше знають. — Сї.

Забурєні антисемітські в Одесі. В Одесі до поважних забурєні, проти жидів прийшло в дитини 29. і 30. дитини с. р. як доволі часоємні, арештовано там 1041 осіб. Причиною розриву була, як значимий хитрість і обманність жидівсь. До Одеси поприходило велике число селян, котрих асидувать парубками на даленій дорозі проти Хин, а що ємні уважають Хинів за дуже небезпечного протинника, то збирають ся в дорозу невиче на смерті і продають півні дитини, які лиш мають, а за півні гроті справляють собі бенкет. Одному а мови вєсунув жид сьмидину трирублєву, але вони ємністеріт ся в час і змідав шмиди на тє збіжя ся пів хмєра жидів і поблиз пошанованого жидка, знов на его крик позбігало ся багато жидів, котрі вивали жидку з жидівських рук. Коли виста о тім дитини до робітничих, занятих роботами в приватні, порстало між ними велике обурєня на жидів, а виказавом того був громадний їх напад на жидівсь сьмиди. Розлючений гурт робітничий потоні і повинили все, що під руки позав і страти жидів мають бути дуже великі. Аж при помєчї вїсєні удало ся заєсти сьмиди таний ємні, а багато ємністеріт арештувати. На другий день розриву поновилась, а урядовє сьмидованє начальниць міста а дитини 6. є. м. доносать, що забурєні трєвають далше. В неділю збурили робітничі сьмиди жидівсь, а пошановані аналі товни робітничі на осередок міста, порозбивали дитини і вилан в жидівських сьмидях, поинчили буди з сьмидовою водою, а в півні пошановали ся напад на передмістях. Вєт сьмиди жидівсь позамілили.

Американська прєса достигла такої магнотности і розпрєсториння, що а неможе можуть поринити ся найбільші європейські газети. „New-York Journal“ має 1,300 сьмиди і випускає щоденно півні півдєні, що чинить 1,200,000 чєсєв на дєні. Щодєні сего видєня мають вераз до сего етєріт. В мєнулім 1899. р. має „New-York Journal“ 14,000,000 зр. доходу. Газети ті мають осібні потини, котрі привозять їх в Філадельфію на відложєні 220 км. Ті півдєні стають кілля раз по півдєні дитини і роздають півдєні газети прибувають рано до Філадельфії.

Горічє море. В пєлуднєво-східній Росії є величє озеро, що зєє ся залан своїм пєлхичині і залан солоної води морем Каспійським. На західнім берєзі того озера є великі копальні і жєрєла пєлти в околиці міста Баку. Пєлти будєє там ві зємат а танює ємнію і так обжалю, що пєлєє потонками до озера і повириває собою поверхню води на кілля мильєметрів далєно. Як-же часом припадею запавити ся пєлти на воді, то море виглядає так, як-би горіло на великих прєсторях.

Виділа книжочка під зає: „Жарти дитини розривки руського сьмидиєтєля“ і можна є дістати за 20 сьмиди в друкарні тов. „Рускої Раді“. Хто купить 10 книжочок разом, чай припає і зр. 10 ємні, на рука упринити друкарні В. Сєкєрєєвоєго, Чернівці, уд. Петровача ч. 4.

ЗБИРАЙТЕ СКЛАДКИ
НА
НАРОДНИЙ ДІМ
в Чернівцях.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Панчохи, хустини, пасочки поїливого роза.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Получили для анализа Т.ов. излитых облом. и кинет. вкл. n "Титон" на $51\frac{1}{2}^\circ$ и 1° допусту на кон. для

На пересилку треба долучити 5 кр.

За редакцією підпоріца Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівна ч. 2.

Рукописи зберігає ся лише на попередній
настанові. — Рікличини неопечатані
зізнає від пера.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на пів рік	30 Кор.	—
на рік	50	—
на чверть року	15	—
на місяць	5	70

Подаються чеків на 18 ост.

Передплата і надання істот на історію
платити в Чернівцях.

До наших церковних справ.

(Уваги православного священника.)

Ми руські священники, коли поглянемо на чергу некучі церковні або в церковно-безпосередніх стосунках з церковними, виявляємо так мало зацікавленості, а так багато байдужості, що церковні волости в нас мають зовсім свободну руку і там, де ти не пристойти, маємо право до поришення. Ова те навчили ся при кожній случайності втручати нас і з того звичаю витворили собі такий звичай, до якого ми вже тепер немов би вже не сміємо втручуватись. А треба знати, що кожда рука собі кришна, що Волохи порішати кожду справу а голов-но церковну в свою користь, а не нашу. Через нашу ослепість, а не нашу. Через нашу ослепість, а не нашу. Через нашу ослепість, а не нашу.

Парохії руські одна по другій переходять в волости руські і ми самі і наріз вже прийняли до цієї нечуваної кризи. Вороже поступоване волостями парохій підзнає до несправності нашу народну силу, сиринують нам або рівнодушних Волохів в наших сторонах нема.

Всі прочі духовні посади держать Волохи цілком в своїх руках і ведуть-ся Русинам до них.

Але дальше так бути не може. Пиль за нами мусимо відискувати наші становища, щоб дійти до прав нам належних.

Ото напевно мають за короткий час обсаджувати дуже важні духовні посади котрі Русинам виключно або по ча-

сти належать ся, а о котрі, як зачула-мо убігають ся знов, як зичайно, самі Волохи.

Ті місця є: Місце пароха при церкві Параскеви, проф. теології для ст. зав., проповідника волостного при пат. церкві, катехита при реальній школі, доцента катехитини на богословію, катехита при міських пар. школах і талого при гр. пр. пар. школі.

Отже крім посади проповідника всі прочі місця нам не можуть бути байдужими, бо тут ходять о долю і руських прихожан і учеників а особливо о ви-бравування будучих катехитів сілських народних шкіл, яких тепер вже на про-відині не маємо.

Парохія с. Параскеви нам вже тому належить ся, що на ціле місто при жадній церкві не маємо свого пароха і бо-гослуження вночі відправляє ся виключ-но по волості, як би православних Ру-синів в Чернівцях зовсім не було.

Провідника волостного маємо при-значити Волохам тільки в тім разі, коли посада такого руського, яку власне за-ймає безправно отвертий противник Ру-синів, принаде широму Русинству; при-обсадж-ж катехита ст. зав. на богословію, повинні ми вже тепер жадати системи-зовані такої-ж руської.

Дуже важною є для нас доцента катехитини, котру довгі літа займав архим. Стефан (Степан) на наш ушкод, бо з під его руки, як партійного Волоха, вийшов цілий ряд сілських кате-хитів, що своєю волостою науку не можуть принаровити до потреб руських народних шкіл. Яні куріоза виходять там при на-уці релігій і на екзортах, то ми нераз чули і виділи.

Навонець і катехити при реальній школі і при гр. пр. пар. школі у міській пар. школі не можуть нам бути байдуж-ними, бо тут маємо замітне або напе-

важне число руських учеників, котрим догосперішні катехити віднимали нагоду виховання релігійно-морального, не возо-дючи або іграв, або недостатньо мовою тих учеників.

З нашої сторони ми возьмемо ін-спітивну а заходою о признає нам при-належності права і будемо жадати, щоб Русини не претерували при обсаджу-ванні цих посад, які тільки Русини мо-жуть користно заповнити.

Духовенство-ж руське обов'язане гро-мадою о них убігати ся, голосно заяви-ти, що тут їх виключно право і зажа-дати в случаю потреби правительствен-ної підпорі для виборони посляднього.

фабрика цукру в Жучці.

Вже пів століття минуло від того часу, коли наш наріз руський освободив ся від влади ділчів. Манув вже да-вно той час, коли ділчі могли а ними робити, що хотіли. Ніхто вже не має права торгувати нами, знущати ся над нами. Ми всі стали свободними люд-ми. Говоримо ми, себ то муніципалі на-різ, бо ледви й найде ся де на світі більший процент хліборобів як у нас Русинів. — Але мимо того, ми тепер жите дуже тяжко. Нам лишили землю; але той землі не вистарчає, щоб нас всіх прогодувати. А й та мала земля об-тяжена ще великими податками та дра-чачи там, що всі зарібки мусять йти на їх службу. Тепер у нас змало є таких статочних мужиків, щоб він міг обійти ся без заробків у чужих, чи то в бо-гатшого гадди, чи в ділчів, чи де инде.

А які то зарібки бувають? Чоловік не знає ні дня ні ночі, ні сьвяти, ні супочинку і нічно мучить ся. Зимую в

студені морози і ділом в страшну спелу, ми християни знає тільки одно: ро-бити й робити, аж поки не закличе смерть і не спігне в гробі та на віки вічні.

Робота тяжка. А плата хіба від-повідна? — Даж там! Заробить бідний чоловік кілька місток, а і то, він дає а оставо ся за кількамі тяжкої праці ледве на стільки грошей, щоб купити собі який покушок на зиму.

Та на сю біду доси тяжка була ра-да. Не ми хіба хто робити за той мі-зерний грін і домагав ся більше, там зараз на его місці явивсь десят, що обіцяли робити може не й тиньця. Сло-вом робітничий сила а роботи мало, бо доси не було жадних заводів, жадних фабрик в краю крім хіба трачків; та й туди тяжко було дістатись.

З сего видно, що нам Русинам, що маємо за мало землі, аби вона нас мо-гла нахорити, нова фабрика, де по-трібно буде робучих сил, тільки може бути на руку, бо дасть зарібок, аби-ний зарібок, як де инде.

Але не лише для зарібків людий фабрика цукру пожадана але в меншій мірі і для тих різниціх продуцентів, що продукують на торг. Колись було ці-лком різниціх господарств засноване по-треб продуцента (хлібороба), а що най-більше вже, его найближшого окруженя. Тому то насадою тодішньої господарств було, управити всі ті плоди, яких ужи-вала родина продуцента, а кождий про-дудт а такий мірі, в який йому дм его їх потребував. Нині, коли над кождим продуцентом управителем є торг, повин-нен різниціх управити такий продукт, котрий дасть ему більший дохід в гро-шах, значить, котрий в дому хвилю най-дорожчий і найбільше продуктивний.

Вартість нашої продукції збільшав ся, коли край економично стоїть вагами

4. продовження.

ВІДРОДЖЕНЄ.

повість

г.р. М. Н. Толстого.

Перекладає Василь Сімович.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ.

— Гей мой, хлопце, а ти що такий сердитий! — сказав він до нього. — Та заклич старшого, а ми заждемо.

Варіант, не підходяючи, щось крикнув у сторону вірши і ставши, не-подвижно дивлячись на се, як широко-плечий пареня в світлій ліхтарній обшлю-бував тріснулою бородою із чоботів Нехлю-дова. За палими огородами чути було крик жіночих та чоловічих голосів. Через кізляк хвилі відкринило задню, двері вірши відтворили ся, і із темноти ви-йшов на світло ліхтарій старший у по-жусі на плечах і заплетав, чого потрібно. Нехлюдов вручив свій пригатований бізет а запискою, в котрій просив при-йняти його по личній справі, і просив передати її сьперови. Старий був мен-ше сердитий, чим вартоний, але за се був дуже шпаний. Він конче хотів знати, на що Нехлюдову треба бачити ся з офіцером, і хто він. Видно, почував добру добуку і не бажав її винувити а рух. Нехлюдов сказав, що у него важна справа, і що він не забуде під-надавити ся, але нехай він буде такий добрий і скоро передасть записку. Стар-ший взяв записку, і кинувши головою,

забрал ся. За кілька час знов закри-пила вірши а а неї стали виходити жінки з вощилинами, пуделочками, свир-ками, та плуточками; голосно балаючи на своїм, питоному сибірському дия-лекті, пересували ся через віртку. Всі вони були одіті не по сілському, а по міському, в пальти і кофтинки; сьпідиші були високо підняті, а голови були закутані хустками. Вони а цілаюстю обсадили при сьвітлі ліхтарів Нехлю-дова і його провідника. Однж, видно, урядовані ладя зустрічу з широко-плечим парубком сьчас обсадо обш-пула його потовом сибірських дайон.

— Тебе, дідку лисий, що тут при-тащило? — звернулася вона до него.

— Ось переїздного відправляю-ваз, — відповів парубок. — А ти що поспіла?

— Молоко, тай що й загра казали прийти.

— А почувати не запрошували? — спитав парубій.

— А заткало-б тебе, будуде, — крикнула вона, сьміючись, — ану гайда з нами, проводи нас.

Провідник сказав їм щось таке, що викликало страшний регіт не лише у жінок, але і у партового, і звернув ся до Нехлюдова.

— Шож, потрапите самі? Не за-баудите?

— Потрапю, потрапю.

— Як минете поризу, від хлопко-вердного дому на право другий. Ось-там паличку в руки, — сказав він, від-даючи Нехлюдову великий, виспий від

нього патик, а лямм він ішов, і, сту-паючи своїми величезними чоботисками, щось нещодів у вітніх пріз із жінками.

Його голос, перебиваний жіночими, ще довго гуляв у тумані, як опиті за-сириніла вірши, а в ній поспав ся старший, великий Нехлюдов іти за собою до офіцера.

VIII.

Півстан був розакожений так само, як усі етапи та півстали на сибірський дорозі: на подвір'ю, загороженному загостреними березами-палами, нісигло ся три одного поверхові доми до меш-канця. В одному, саме більшому, з прато-ваними вікнами, сидів арештант, а другому копийна команда, третє замеш-кував офіцер і тут була канцелярія. Ві всіх трьох домах тепер сьвітнали ся вогні та, як завжди, а найначе тут, обіювали обманчиво замкати, в осві-чених стінах щось гарного, електричного, пильного. Перед рудуками домі горіли ліхтарі, а ще п'ять ліхтарів сьвітало ся коло стін, освітлюючи подвір'я. Під-офіцер підвів Нехлюдова до дьми до рудука меншого дому. Проступили на три ступені, він кустив його уперед себе в освіченій лампою, конючий задуман чадом передньої. Віла печі сьадат у грубий сороці, нашийнику і чорних штанах, в одному чоботі а жов-тою козявою, пересунувшись, роздмух-вав самовар другою козявою. Узявши Нехлюдова, сьадат кинув самовар, здій-нив а Нехлюдова шираний сердак і увійшов до другого покою.

— Прийшов, наше благородіє.

— Поглянь, — почув ся сердитий голос.

— Ходіть, — сказав сьадат і сь-час забрав ся до самовара. В другій кімнаті, освіченій вьс-очною лампою, за накриним а останними обіда і двома електричними столами, сидів у австрійській курті, що обтискала його широкі груди і плечі, офіцер а великим руським пусами і дуже черво-ним лицем. В темному покое, рознеси ся запах тютюного диму та сьильної, одурючої парзми. Узявши Нехлюдова офіцер встав і немов глумливо і підозріло уставив ся на увійшовшого.

— Чим можу служити? — спитав він і не чекаючи на відповідь, крикнув у двері: „Верно, самовар, буде вже раз, та?“

— Зараз.

— Як тобі дам зараз, то пам'ятати меш, — крикнув офіцер, баланувши очима.

— Несу! — закричав сьадат і увій-шов зі самоваром.

Нехлюдов зачепив, поки сьадат став-ляв самовар. (Офіцер проводив його маленькими неприхильними очима, немов мірачі, куди йому вимірити удар.) Коли самовар був поставлений, офіцер зава-рив чай а опісля вийшов зі свого подо-рожнього кнука чотирогогранну електри-кову і тьсточку. Поставивши все се на скатерть, він знов звернув ся до Нехлюдова.

— Одже чим можу служити?

— Я просив би побачити з одним

випади, коли є в краю різні заводи, фабрики і т. д. і ми продукуємо пошати під значайних родів збіжжя, промислові рослини.

Згадана фабрика цукру заповніти у великій часті свій конейний потреби. Через неї прибуло буковинському рільництву нове средство до збільшення продукції, так через уяву цукрових буряків, на які наша рілля дуже припадає, як і інших рослин, за котрими попит в наслідок того, що було більше робітників заводських і урядників, мусить колюче збільшитися.

Правительство писало редакції оповідки сідуюче писмо до опублікування: Беззаставному трудови акційного комітету, під проводом правого президента барона Бургіна удали ся в нічці допровадити діло до доброго скінчення. Фабрика має після дотичних умов заложити такий акційний товариством для цукрової індустрії в Припореку. Президентом надзорної ради сего товариства є князь Андрей Любомирський, президентом дирекції князь Витод Чарторийський.

Фінансову і технічну видатність припореного акційного товариства провірою фактичними змаганнями в знайдено в стані великим задоволенням. Будова буковинської фабрики розпочинає ся в найближчій часі в Жучин поблизу жовтничої станції на відступленні для тої цілі гр.-пр. рельсний фонд ґрунту. Робота в фабриці розпочинає ся в осені сідуючого року.

У сьм підприємстві бере буковинський край уділ перенатем нових акцій товариства у висоті 100.000 кор. і буковинський гр.-пр. рельсний фонд перенатем акцій в сумі 350.000 кор., дає забезпечену гіпотезу позичку в такій же сумі і дарує писмо названий ґрунт, котрого й повортність вносить 40 морґів.

Постановлені усякі, під якими гр.-пр. рельсний фонд бере участь в пред-

приятті сьм: а) товариство має змінити § 27 свого статута в тім змісті, що буковинському гр.-пр. рельсному фонду прислуги за час, в котрім бере участь в підприємстві, право існувати одного члена до надзорної ради; б) товариство має своє ім'я змінити на „Галицько-буковинське акційне товариство для цукрової індустрії в Припореку; в) товариство має для буковинських інтересів зарезервувати ново емітованих акцій в сумі 250.000 кор.; г) товариство має, аби узаєштити тутешнім інтересам субскрипцію акцій, поділити акції на уділи; д) товариство має для тої-ж цілі уможливити викуп акцій по зложеному закладу буряками; е) висота припадаючого на буковинську фабрику акційного капіталу, як і подорожності образовани опростовани сьм часті акційного капіталу мають установитися дорогою порозуміння між управою рельсного фонду і товариством; ж) потрібні для буковинської фабрики буряки перед усьм відбирати обовязує товариство від буковинських продуцентів після установлених умов; з) товариство обовязане приймати до буковинської фабрики перед усьм буковинських робітників і служаків, коли надуть ся і мають до того відповідну здібність; и) товариство обовязане, записувати в книги буковинської фабрики в п'ятирічній мові і має ухвалити в шоденнім устнім і писемнім обході ймення а вигляди мови партій; предложена до загального збору, головню редакційні справозданні і бізнес, як також і протоколи загальних зборів і есентуально інші публічні повинні снесуватися також в шведській мові. Визначі постанови переведення сьм договорів надають ся в коротім часі й опублікують ся.

Се підносить ся головню до маючих ся емітувати для буковинських інтересів акцій товариства. З п'ятидесяти можна сновестатувати, що усякі, від якими тутешні господарі мають достар-

чати буряки для фабрики дуже корисні. Дотично гадає ся, що в договорі відносно достарчування буряків плановіла ся підлема п'ятидесяти інтересам і желаням продуцентів.

Головні постанови сего договору, що будуть в коротім часі в цілім змісті опубліковані, є сідуючі: 1. За кожних 100 мілюг. буряків неїте платити ся 1 мор. 60 сот.; в тих роках, коли опростоване припадаючого на буковинську фабрику акційного капіталу вносить ся 10%, додасть ся на кожних 100 мілюг. 6 сот. Кошта перевозу неїте фабрика. 2. Від достарчених буряків неїте дають ся, як довго вистарчать засоби, 40% свіжих обрізків і 8% опадків на місці у фабриці безвідплатно.

Козі хто не відбирає обрізків, то фабрика платити пересічну вартість того, що вона бере, але найменше 6 сот. за метр. пентнер. Продуценти мають також право, купувати в фабриці обрізків понад належачу їм безплатну свільність і то аж до 20% призначених ними буряків за звичайну ціну.

4. За кожних 100 метр. пентнерів буряків дає фабрика продуцентам 8 кг. бурякового насіння; більшу свільність відпускає фабрика за звичайною ціною.

5. Продуцентам платити фабрика, коли нема обави, за пожитоване 5% наперед до висоти 6 к. під морґа насадженого буряками.

Вже за кілька днів виїде відозва до тутешніх селян-хліборобів, аби зголосили ся з відповідною свільністю різі, що хотять засадити буряками. Можна надіятися, що тутешні рільники в належнім прозумінні свого інтересу в як найбільшій часі будуть зголосуватися.

Ще ледве розійшлася чути про заложена фабрика цукру приверсним товариством, як вже агенти, що видають себе за агентів хронинського акційного товариства, ходять по краю і старавуть ся поводити тутешніх рільни-

ків до того, аби підписували договір, підля якого обовязують ся неїти свільності різі засадити буряками або для буковинської фабрики, яку має заложити хронинське товариство, що очевидно бреше, бо се товариство недавно, коли удає ся до него тутешнє правительство в такою пропозицією, відказало, або для фабрики цукру в Глумачі.

Не знати ще, наскільки в тих погодосках правди, але уважимо за свою повинність остерожи людей наперед перед тими агентами.

Весіле сербского короля.

Минула неділя в Бізгороді представила собою живописну, торжественну картину, яку наш Федькович змалював в своїй поезії: „Празник у Такові“. Цілою що тут не було ні таємничості, ні тривоги, ні суму, а воюм весіллям несеї ліни і дунали радісні оклики сербского народа на честь своєї коронної цари. Серж несеї молодого Обреновича, до якого сербский народ приймає нові, дішні надії, які що діли теперішнього короля збудили в душі народа. І любка Александра стала дубиною сербского народа. Що-небудь там і говорили та писали про неї в Європі, як небудь захопували ся против вибору Александра его міністри і достойники — сербский народ повитан ширим серцем туо ширю любка свого короля.

Вже о годині 8-ій рано уліні Бізгорода зарізан ся піканими. Вісено утворило шналір від конану до катедрі. Сербске військо умундуроване на російський лад, оїцери в хорених, богатих стріж. За ними тисні різнородної товпи, яку освітлювало сонце торчичи, підсвічених проміними. Довго мусіли чекати, аки скінчало ся торжество шчачна, але доконамо в правдиво східною величавістю.

арештанткою, — сказав Нехлюдов не сідуючи.

— Політична? Ніска права не можна — обізвав ся оїцир.

— Вона не політична.

— Ага, прошу засклати сідати.

Нехлюдов сів.

— Вона не політична, — повторив він, — але за моїм постановленем позно-хило їй вписне начальство їти з політичними.

— Знаю, знаю, — перебив оїцир, — така ніяка, чернива. Щож, се можна. Може загурити?

Він подав Нехлюдову напирощицю і, наливши дві шклянки чаю, посунув одну до Нехлюдова.

— Прощу, — сказав він.

— Дякую, а би хотів радше бачити ся...

— Ніч велика. Побачитесь. Я вам скажу її винуваті.

— А чи не можна би, не виклину-ючи її пустити мене до середини? — снігав Нехлюдов.

— До політичних? Праве не позво-зано.

— Мене кілька разів пусвали. Коли боят ся, що я міг би що передати, то я через неї міг би се зробити.

— Ну, ні, її обшукать, — сказав оїцир і засміяв ся не малим сміхом.

— То обшукать і мене.

— Е, обідаємо ся без тої переноні,

— докинув оїцир, підводячи відкорю-вану шклянку конину до шклянки Нехлю-дова. — Позовіть? Зрештою, як вам подобаєт ся. Живеш на тому Сибірі, як подібеш образованого чоловіка, то

так зрадеш, що я не знаю, як і до його подіти. А то не на роках ми у тій службі тия бачили, що чоловік до шчичного явля прики. Таке. А тут дума-ють, що вже як конвойний оїцир, то мусить бути неотесаний, необразований

чоловік. Ім у голові ні може помістити ся, що чоловіки зовсім що иншого з роду призначено.

Червоне лице того чоловіка, його напружені, нерестя а найбільше його не-

мий сміх були дуже противні Нехлюдову, але він і сьгодні, як по вель часе свої подорожні нахолив ся в тому серйозному, звязковому настрю, в якому не дозволяв собі легодушно та з вехто-ванням поводити ся з яким небудь чоловіком, і унакан конейним а кождею людською горювати „на цілу тубу“, як він сам зі собою означував ся відносини. Вислухавши оїцира і прозумівши його душевний стан, він став говорити з ним поважно.

— Я гадаю, що у нашій службі можна наїти розраду в тім, щоби привнести шоденню терпіння людий, — сказав він.

— Як же вони терплять. Там то така порода...

— Яка особливіша порода? — сказав Нехлюдов. — Люди, як усе. Бувають і неопинні.

— Прики, велькі бувають. Правда і се, що милосердин ся над ними. Інші к'ячогібно не попустять, а знаю, де можу, там їм полегую. Хай лише в терпіню, як вони. Інші, як тільки що по-чують, ого зараз по зашну, навіть стрі-ляють, а в все милосерджусь. Позовіть

їне? Нийте до шчичи, — сказав він, на-ливаючи ще чаю. — Хто вона власнито та жінчина, що на її хочете бачити? — снігав він.

— Се беззаланна жінчина, котра понала ся до публичного дому. І там її несправедливо обвинили о стронці, але вона дуже добра жінчина, — відповів Нехлюдов.

Оїцир покивав головою.

— Воно буває, правда. В Казані, а вам розказу, також була одна — Еммою звали її. Родом Мадарка, а очі справдешні перескі, — продовжав він, не в силі здержатися від усмішки при тім спомині, — шви, аз у графіні...

Нехлюдов перебив оїцира і завер-нув бесіду на давнішу тему. — Я гадаю, що ви можете облекити долу таких людей, поки вони під вашою рукою. І поступаючи так, а переконаний, ви наїшли би велику утіху, — говорив

Нехлюдов, старавчися висловити ся, як найародуміліше так, як говорить ся з чужоземцями або дітьми.

Оїцир дивив ся на Нехлюдова лисучими очима і видко, чечар з не-терпеливістю ніяв бесіди, щоби довести до ладу історію Мадарки з перескіми очима, котра, видко, живо станула в його умі і займала цілу його увагу.

— Еге, воно так, допустімо, що се правда, — сказав він. — Я й маюю ся над ними, тільки я хотів вам про ту Емму доказати. Там що вона робить.

— Мене се не інтересує, — сказав Нехлюдов, — і я не просту вам скажу, що хоча сам передіе був инакший, тепер не наїдну такі відношення до жінци.

Оїцир бовіло галував на Нехлю-дова.

— А чайку ще одну шклянку?

— Ні, дякую.

— Беріть! — правив оїцир. — Заведіть до Вакулова; скажи пустити до від'їздної цюни до політичних; можуть побути там до контролі.

IX.

В супроводі салата Нехлюдов виї-шов знова на тонню подвіря, означено червоно-горючими ліхтарями.

— Кудя? — снігав конвойний того, що проводив Нехлюдова.

— В оїцину шимнату, ште числа.

— Сюди не перейдеш, шперто, треба їти аж через той рундук.

— А то чому шперто?

— Старший шпер, а сам шшон в село.

— Як так, то ходіть сюди.

Салдат новів Нехлюдова до иншо-го боку і по дошках справив ся до дру-гого входу. Іне в подвіря доїтали прики і чути було якісь порушення в се-редині, немов у добром чистому уяню, в котрім робить ся шпритована до роа, а коли Нехлюдов підійшов ближше, і

вітворили ся двіри, прики сї зміцнили ся ще більше, переходили у ште голосія, що взаїмно перекикували ся, шчачивали себе, і реготали ся. Дійшов шчичі гур-

товний шум кайданів і зшчичуло зна-ною, незною воною.

Оба сї вранія: прики голосів з брешавом кайданів і та незною воно, завжди знавалася в Нехлюдові у одно-также почуте якоїсь моральної млости, що переходила у візичну млість. Оба вранія шчичали ся разом і шчичали одно друге.

Ушчичили тепер до сінний шветана, де стояв величезна, конюча бочка, зва-на „парашою“, перше, що побачив Нехлюдов була жінчина, що сиділа на краю бочки. Навпроти неї стояв мушниця з зашнєвою на багир подібною на гре-чавню шашкою на голові. Вони розмов-ляли про щось обоє. Арештант, побачивши Нехлюдова, моргнув оком і промовив.

— І цар води не здержити.

Жінчина-же опустила поли шалата і пошчичилася.

Із сінний шн коридор, до якого штво-рили ся двіри цинів. Першу цюну зай-мали родни, другу більшу нежираті; у двох останніх на шчичі коридора шчичи-лись політичні. У цюнах тих, котрі були призначені на 150 людя, а шчичили 450, було так тісно, що арештантши битком шчичили коридор. Одні сиділи на по-мошті, другі ходили туда та назад з по-рошми або повинни окрону чайникшми. Поміж ними ушчичали ся і Тарас. Доби-чавши Нехлюдова, дігав його, і шчичи-ливо пошчичивав ся з ним. Сердешне лице Тараса було так шчично пошчичи-ване, що шчичі при малим шчичті мом було розшчичити великі шчички під носом та під очима.

— Що тобі? — снігав Нехлюдов.

— Сказала ся бійка, — сказав Тарас усміхуючися.

— Вони шчично бють ся, — обізвав ся конвойний і нехтовалем.

— Ізза баби, — додав арештант, що шчич за ними. — Зі шчичим Федьком, як шчичавалася...

— А що там Федько? — снігав Нехлюдов.

— Ніщо, шчичова, ось шчичу на чай

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 улица Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, фізкові і Loden, поліскукові, Drapp і в різних модних фарбах.

Товари обувні, злих добрі фабрикати для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуви А. Саре і Howlett & White, в Англії. — Lawitennis-черевики і білі черепки іржаві.

Сандали Кнайпа різної розмірності.

Домові черевики весняної новоти.

Всілякі артикули для їзди на велосипеді для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів, (Schattensprender).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліпших тукранських фабрик. Glass-рукавички під повною гарантією.

Біле з найсильніших фабрик під гарантією, біле і в різних модних кольорах для панів і хлопців.

Сорочки для туркетів з „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки весняного роду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпани і хіньського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одиноке руске Товариство аскураційне, обезпечує будинки, ужиткове домашнє, скот, господарські знаряди, збіжжя і зерно і соломі, сено в стогах і будинках против шкідливих вогнів.

Стан фондів гарантійних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	
Резерва премій	148.480	—	
спеціальна	1.624	80	486.145 кор. 92 сот.
Фонд основний	72.000	—	
емітентський	18.166	60	

Товариство „Дністер“ дуже умірено, усіляк обезпечує користи, а шкідливі ліквідують ся безприводно. До кінця 1899 року виплатили застрахованим шкоди 1.669.563 кор. 38 сот. Поліси „Дністера“ приймає Бани краєвий при помірних гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре для найкористніший усього, преставляє своїми фондами найбільшу гарантію і видає поліси і квіти в рускій мові.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоварищенє зареєстрованє в обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5%, 1% і 1% додатку на кошта адміністративні заїнтабульняє або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає виплати до опродєнтована від членів і третіх осіб по 4%. Уділ членський вносить 50 кор., списове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „Дністера“, приймає ся. „Дністер“ виплатив агентам по кєнець 1890 р. провіанті 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Меблі до продажу!

Ціле урядженє для сипильні з оріхового дерева і ціле урядженє для їдальні з дубового дерева усе вироблено крєсно і натурально по дуже низькій ціні.

Оглядати можна в Буковиньким Музеум промисловим І. пов.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,
 ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Сміль-Стояного	150 кр.
Буковинська-Русь др. Сміль-Стояного	120 „
Листи з некла Осипа Шпитка	20 „
Людина. Ольги Кобилянської	40 „
Царівна.	120 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори. Юрія Федьковича I. том.	1—
Чума горілчана. Омелян Попович	20 „
23 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 „
Образки з природи. Іван Спичак I. і II. том. по	5 „
Бесіди про часи козацькі	75 „
З села. Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	15 „
Сина книжочка, в дуже гарній опраці. В. Стефанів дити	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей. Ів. Давидович	8 „

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро-бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдинач промислової кутурє в ц. н. технологічним промисловим кутурє у Відні
 улица Руска ч. 11. Чернівці улица Руска ч. 11.

Віддає ся в плати панові Н. Т. Публіці, що виготовляє всякого роду обуви для чоловіка, жєнщини і дітей а то і всіля найновіших фасонів як: черевиків гладкі, та з шпїт острєжєнєм а орєкєдєнєм апаратом і в обшєжєм приладом до вигідного поручєнєм.

Через нове моє черевиків виготовляють ся чєсєко, нагнєтєм та всілякі новоти на ногах. Доброю і спадєтною працює, такою обєдєтєм буду старатє ся одєбути собі одєдєжєм пїкєтєм вигнєдєм.

В повєдєжєм
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітєна обува.

Поодинокі черевиків виготовляє ся тільки в апаратєнєм шпїрє.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
 отворєна в недєлю і свєтє від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
щодорожній, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рухомі свідки сідати на поштові
засторожки. — Рекламіст поштовий
платить від початку.

БУКОВИНА

Підплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Предплата чисел виходить 15 сот.

Передплата і нарахунок за історію
плати в Чернівцях.

До ситуації.

То, що переживає тепер австрійська держава є певного рода кризіс, — хоч кризіс менше драматичний, а краще вірний, та воно, на жаль, знаходить ся в певній мірі в кризіс, що переживає ціла західна Європа. Хочемо ві вісего звернути тепер увагу на одно. В Європі тепер починають підозрівати такий стан і таку підпору європейської суспільності як парламентаризм. Що в голосах, осуджуючих ту інституцію, чути в значній степені хитре зворотно, се безперечно, та частина є й зовсім добросовісних критиків.

По нашому се недовольство означає певну перемену в житті суспільності. Воно робить ся в переході виступу на політичну арену самого народу, бо доси він зовсім майже не був репрезентований в парламенті, бо через різні махінації або просто шахрайства політичних партій або й інших чинників, як що можна гетьово в нас Русівів, Буковинських чи галицьких, з патетичною шпалати, входили як заступники народу в парламент особи, що заступали свої інтереси зовсім протилежні інтересам народу.

Безперечно відчим авторітетом у житті виходить сам народ, бо в ній є сила, хоч дрібнуча часами але не на заваді дрібнуча.

Тому діяльність по знозі всего народу є гарячим наблизенням до правди. Не характерне є послання: голос народу, голос Вошів.

Коли стан інтелектуальний не потімачний, коли все деревце в байдужності і відзначає ся лише безголовою, то лишає ся єдиний вихід: приблизення до народу. Ну, але таку раду давати полі-

тикам, се було би з нашої сторони річчю безпредметовою, бо ж вони се і самі добре знають, кому на добро або лихо виходить такий стан. Вони видержать аж до кінця без огляду на державні інтереси, воли-б їх інтересам ніщо не противлялось.

Але Австрію конче спасти. А над тим має думати і президент міністрів. І він видумав тако: голівною причиною застою загального, унаслідку, значна і впливну Раду державної є обструкція. Коли що не подобає ся Німцям або Чехам, вони сейчас — одні або другі на переміну, відповідно до того чи правительством прихильне Чехам, або Німцям — зачинають галасувати, причати, говорять, бесіди безкоштовні, проводять ріжними способами обради так довго, аж поки противникам не вудить ся ціла історія та поки мажоритарна парламентарна не стане. Отже треба зломити обструкцію.

Логічно було би певно подолати чесько-німецький спір неки сакцими національними чеськими й німецькими. Тоді прийшли би на чередок дивний по диким часі менше страшний спір між двома меншими повиродженими народами австрійських славянських, як Русівів і Словенів. Та тут вже правительство дало би собі раду з сими підметами. А як ні, так тоді ще є одно приближіння, іменно основний законний закон держави, який би давав можливість голосуванню протаретва на боці зважаючи на зміст і наміри колишнього законодавця, який би давав можливість передавати основних законів могло би спасти Австрію бодай від зликових спорів. Але до сего мабуть не прийде.

Нинішній спосіб був би той, аби задля зміни теперішньої парламентарної конституції при певних виборах дати більшу волю самому населенню. Так могло-б увійти в парламент більше чи-

заступників ширших мас народу, ослабити силу теперішніх партій.

Але і президент міністрів хоче європейський парламент виділити теперішнім парламентом. Замість посольських (20 к. на днину в часі засідання парламенту) має бути заведена річна пенсія: 4.800 к. Заразом має бути впроваджений острій парламентський парламент, так що не можна було робити обструкції в парламенті, що було виключено з засідання, втрачати право до пенсії. Значить ся, президент палати буде мати власть необмежену, зможе викликати послів неосудних міністрів, зможе позбавити послів пенсії, відібрати їм спосіб удержання.

Із сего видно, що парламент такий бу би тільки контовним як до тепер бодоси деля в котрій році вносили листи для одного посла аж 4.800 к! Але чи було б хосенніший?

Сей проект, про котрий ходять поговори в газетах, показує, що президент міністрів дійсно не знає, що далі робити.

Нинішнім дорогою пішли австрійські правительства до 1867 р. в тім напрямі — є нем нам докладно відомо. Певні кабінети зносили державну конституцію самовільно, фортували Німців, Польців та Італійців на шкідливість австрійських народів, а се односторонність в виконанні власної конституції недовольна. Фортували народи недовольні що їм прийде ся дозволити з незаконно набутих прав, а нефортували народи недовольні, що правительство, парламент і краєві законодавчі тіла осорбляють їх, нічим не порушують право національного розвитку в школі, уряді і в приватному житті.

Австрія з мислю конституції з 1867 р. мала стати державою національною, а на ділі не 33 роках стала державою

утигую одних народів другими. Артикуди XIX, основ державних законів виключає „я горі“ всяку гегемонію, а на ділі на-смі ініи в Австрії гегемонія і гегемонія, народи ситі і голодуючі, народи наву-ючі і жайворитовані.

Нині переживає атмосфера правительствена наріканнями і жалом на Чехів, позудовних Славян, Русівів та Румунів, будьто они здержують правительний рух парламенту і соймів, викликають національну боротьбу і сприяють економічний розвиток Австрії. Жалі ті і нарікання зовсім неоправдані. Не народи викликають що Австрія опинила ся над берегом розстрою, а самі правительства що доси не з'унали, чи радише не хотіли виконати австрійську конституцію. Дайте нині всім народам ті права які їм належать ся на основі обов'язкової конституції, а вже завтра буде мир в коронних краях і позитивна робота у всіх законодавчих тілах. Народи хотять жити „своїм життям“, розвивати ся на „своєх національних підставах“, зростати, зріпяти себе і державу, а правительства? Они або ідуть на руку гегемонам, опираючись на штучних з сих гегемонів залежних білшностях, або — сиплять бездіяльно, лижируть, нижидують чогось, що ніколи не прийде і — моралізують послів. Се дуже цура за-бавка, за котрою національний антагонізм між народами в расову боротьбу з котрої споривають з часом не лише елементи суспільного переговору, але і менші субти.

Др. Кербер другий раз вже поїхав до Імперії і конференції з імператором. Між тим був там також президент угорського кабінету, по попередній конференції з Кербером. Ті наради закриті густою мракою тайни. Віденська преса зовсім собі голову над причиною сих поїздок, змістом конференції, їх результатом

Б. продовжене.

ВІДРОДЖЕНЕ.

ПОВІСТЬ

Гр. М. М. Толстого.

Перекладає Василь Симоненко.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ.

XI.

Мешканці політичних складали ся із двох маленьких країв, котрі двері виходили на відгороджену частину порадора. Увійшовши у відгороджену частину порадора, перше лице, яке побачив Нехлюдов був Симоненко зі своїм помічником в руці, що загорілий у свою зрідку причіпну перед дверцятами неча у котрій що тільки розливав ся огонь.

Побачивши Нехлюдова, він не встав, а лиш дивлячись з долниці і під себе павелках бровів, подав йому руку.

— Я гіну ся, що ви прийшли, мені треба було вийти ся з вами, — сказав він вичухлим відом, дивлячись просто в очі Нехлюдову.

— Що там? — спитав Нехлюдов.

— Найбільше скажу, тепер роботу роблю.

Симоненко знов замив ся печено, в котрійчави після своєї власної теорії, щоб ри тім дійстві не трапило ся бо-гачко-мислитель.

Нехлюдов хотів уже піти до перших дверей, як з другого, зігнувшись, з мітлою в руці, котрою мела до печі

велику купу сміття і пороху, прийшла Маслова. Вона була у білій платівці, підтягній спідничці в пачках. Голова її була закрита від пороху по самі брови хусткою. Увійшовши Нехлюдова, вона підирала червоне та окислене лице, поклала німці і, обтерши руки об спідничку, випростувала ся перед ним.

— Як робите в хаті? — сказав Нехлюдов, подіючи руку.

— Еге, нагадує собі давню роботу, — сказала вона і усміхнулася. — Таке бодото, що отраз. Вже ми вигортали, чистили, ніщо не помагало.

— Плях сухий уже? — звернулася вона до Симоненка.

— Майже сухий, — відповів Симоненко, дивлячись на неї якимсь своїм, потім поглядом, що поразив Нехлюдова.

— Як так, то я прийду за ним і принесу кожухи сушити. Намі вей одде, — сказала вона до Нехлюдова, вкладаючи в табулку і вказуючи на найближчі двері.

Нехлюдов відворив двері і увійшов у невеличку кімнату, слабо освітлену мажор, металічною лампою, що стояла на підставці. В кімні було зимно і чути було не осійний порох, вохкість та тютюний запах. Близька лампа ерхо освітлювала тих, що близько неї вештали ся; тапчани були з тією, а по стінах дивалися тіні ходячих.

В невеличкій кімні були всі, з якими двома жінками, котрі мали дбати про вагду в котрі пішли за окропом і провінцем. Тут була стара нянька Нехлюдова, ще більше схудла та помож-

ла, коротко обстрижена Вера Євремівна зі своїми великими застрашеними очима і поспішеном жилкою на чолі убрана в сірий корсет. Вона сиділа перед якоюсь старою часописом, на котрій був розсипаний тютюн і накладала його до тютюнової машинки.

Тут була і одна з дуже мизних Нехлюдових політичних жінок, Емілія Ранцова, що завідувала наліпною господаркою та уміла надати їй при таких тяжких обставинах, черту жіночої опортуністичності і принади. Вона сиділа коло лампи і обгорілим, гарним та дрібним рукам із засученими рукавами перетирала і розставляла кружки та чарки на простеленом на тапчаним постоїнку. Ранцова була негарна молода жінка з розумним та ширим виразом лица, котре мало власності нараз при усмішці, перемінити ся і зробити ся веселим, сильним і чаруючим. Такою то усмішкою зустрінула тепер Нехлюдова.

— Ми гадали, що ви вже на все прийшли до Росії, — обізвалася вона.

Тут була в кімні, в дальшому куті і Марія Павловна. Вона чепурила маленьку, білолобоску дівчинку, котра неважко добувала своїм миленьким діточим голосочком.

— Як то добре, що ви прийшли. Бачив Катю? — спитала вона Нехлюдова. — Як яка у нас гостя!

Вона показала на дівчинку.

Тут був і Анатоль Крижиков. Зі-сидлий та блідий, з підобсаними під себе ногами в зимових поганах, згорблений, дрібний, сидів в дальшому куті

і, заснувши руки в рукави піномужика, авторитетними очима дивив ся на Нехлюдова. Нехлюдов хотів підійти до него, але на право від дверей, розбираючи якийсь річчю в мішку і розмовляючи з гарною, усміхненою жінкою сидів вucherний, рудий чоловік в окулярах і гутанерковій курті. Се був старий революціонер Новодворов, і Нехлюдов поспішив привітати ся з ним. Він робив се дуже скоро задля того, що зі всіх політичних тої партії один сей чоловік був йому ворожим. Новодворов блиснув крізь окуляри своїми голубими очима на Нехлюдова і, нахмурившись, подав йому свою вузьку руку.

— Що ж, мило вам похоронувати ся? — спитав він іронічно.

— Еге, багато цвіах річчю, — відповів Нехлюдов, влючи, що не до-бачає іронії, і що приймає ся за ввічливість і підійшов до Крижикова.

Навсеред Нехлюдов показав рівнодушність, але в душі він далеко не був рівнодушний зглядом Новодворова. Сі слова Новодворова, його очинидне бачане сказати і зробити щось неможливо, захитали той добродушний настрій, в якому находив ся Нехлюдов. І йому стало смутно і тужно.

— Як здорові, що? — спитав він, стискаючи зимну і дрібну руку Крижикова.

— Так нічого, лиш аби загірті ся, промок, — сказав Крижиков, поспішно вичухавши руку в рукави піномужика. — А тут зимно, що собака не устала ся би. Ось вінна побити...

остаточно мусить прийняти до відомості ланку німецького Fremdenblatt-a, що тут розходиться з найвищою інформативною „біжучою справою“ вивели несправедливу N. fr. Presse з політичної рівноваги. Сей дискусія обурює, що др. Кербер в так важкій для держави хвилині займає ся лиш „біжучими справами“, а не думає над способами санації політичних відносин, як способами привертання до життя австрійського парламенту.

Остаточно N. fr. Presse приходить до переконання, що з теперішнім парламентом не дасть ся нічого зробити, і всі заходи правительств в тім напрямі будуть безуспішні. Др. Кербер не повинен дурити ся надією, що Чехи залишать обструкцію. Хоч деяким часом послали вже накупили ся обструкції, то все-ж таки, закінчивши раз, що від обструкції не відступити, як довго не одержать сатисфакції за внесеном законопроектів, мусить і будуть поступати після сей заяви. Правительство не може їм дати жаданої сатисфакції, отже парламент зачне нову сесію тими самими справами, якими закінчив попередню. Правительство дурить ся надією, що утихомирити воюючі сторони зможуть в своїм ліжковім пропозиції після багаторазових висказань обома сторонами. Тепер і сю надію позавичайно було страстити, бо Чехи в своїй опозиції проти цих пропозицій ставали на ще крайнійшій становищі, як зразу. Вони тепер в загальні відкидають можливість утворення однопартийних округів. З усього того виходить, що хоч би Кербер ще сто разів поїхав до Ішлю, хоч би на пісок висунув свій мозок, не видумає нічого такого, що могло би жити в парламент при теперішнім его складі. N. fr. Presse має для Кербера одну лиш раду: Розв'язати парламент і нові вибори. Кожді нові вибори дають парламентові нові сили, котрі впливають на зміну тактичних поглядів партій, новий парламент і в його руках напевно тим, що діяло ся в попереднім. Можлива річ, що в новому парламентом дасть ся щось зробити — з теперішнім на всякий випадок ні. Отсе повинен Кербер яворгувати в Ішлю.

Він вважав на розбіт в двох місцях шиб за заданими рішеннями.

— Що ж козо вас? Чому не навідались?

— Не пускають, строго начальство. Аж доперва інші найшов ся людський оцір.

— Аж бо я людина. Считайте Машу, що він рано робив — сказав Крижков.

Марія Павловна, не встаючи зі свого місця, розказала йому ранішню подію з дівчиною при виході із стана.

— Після мене, конечно зайняти колективний протест, — рішучим голосом сказала Вера Євремівна, заразом нерішучо і боязко спостерігаючи на лице то того, то цього. — Володимир зайняв, але цього мало.

— Який протест? Що за протест? — досадно морщачи ся, промовив Крижков.

Видно несприродний, штучний тон і нервовість Вери Євремівни давно уже драглили його.

— Ви шукаєте Каті? — звернувшись потім до Нехлюдова. — Вона все працює, чистить. Сю вже вичистили нашу чоловічу; тепер жіночу чистять. Тільки бай уже не вичистять, пускають як осі. А Маша що там робить? — спитав він, вилучивши голову на кут, в якому стояла Марія Павловна.

— Вичищу дівчинку, що собі її за сною взяла, — сказала Ранцева.

— А наспомні вона не розпустить на нас? — спитав Крижков.

— Ні, ні, я добре роздивляюся. Вона тепер чистенька, — відповіла Марія Павловна. — Візьміть її, — звернувшись вона до Ранцевої. — Я їй допоможу Каті. Ага і плід принесу для нього.

Ранцева взяла дівчинку, з материнською ніжністю притиснула до себе голенькі та пухлякі ручечки дитини,

„Дале“ лише:

Ми підмо троха даліше, як от жидівські ліберали і скажемо, що хочемати яку роботу, то лише в парламенті, але не вибрані на підз теперішньої організації виборчої. Доне демократичний парламент на підз загального, безпосереднього і рівного голосування буде спосібний до живо успішної праці.

Впрічм маємо дуже суку вісти нашої внутрішньої політики. Sonn- Montagsztg. пише, що ситуація в Чехії, бо се випадало би в бурю. Ческу феодальну шляхту протестно уповідавало переговорювати Молодочехами, аби залишили обструкцію. Narodni Listy доносили, що праці і бюджетом на сідмочий рік поступав в міністерствах. Бюджет буде узгодей в положенні вересня.

Похорони короля Гумберта

Вчера зложено тілні останки, змершого трагічною смертю короля Гумберта до народного Пантеону в Рі, зразу побіч мошею свого вітця Вістра Емануїла II, який дожить по праці сторони головного вітаря.

Довгий похоронний похід розпочав духовенство в своїх церковних ризах та чернечих ризах зі свідом в руках та свідом на устах. Духовенства було дуже багато, а за ним, безпосередно перед домовиною, поступала група пд-звичайних репрезентантів заграничних дворів. Ся група представляла ся іно-пуччо. Ближучі золотом та якими пра-сками уніформ, прикрашені ордерми та крестами, звертали на себе загальну увагу.

Домовина свочивала, після возі не-баченого, Лясту тягнуло 6 коний. Докола домовина йшли оціри та цивільні і приватні функціонари княжт двора, як і короля Гумберта а також вирашери а

першим генеральним ад'ютантом короля Гумберта на чолі, генералом Анагардо де Квіно. Ад'ютант ішов на коні і держав шпиду конийного.

По праці сторони лясти, на якій свочивала домовина, поступали: президент міністрів, перший віцепрезидент сенату і кавалер ордена Ануїніати, Рі-коті; по лійї сторони міністер загранич-них діл, президент ради державної та посол Крісті. Безпосередно за домови-ною йшли майстер церемоній королівско-го двора, який несе шпиду корону, за-ступники місних властей а Монди і др.

Даліше проваджено прикритого чор-ною кременю, улюбленого коня конийного короля. Похід кінчили численні депута-ції провінційальних міст, властей, то-варистів і корпорацій з хоругвами та прапорами. Конець походу що не рухив був до пантеону. По всіх улицах та площах, куди переходив похід, немірні товпи бублини залігали кожду надь зе-млі, заповняли вікна домів, базиліони, тераси, а навіть дахи буди густо покриті цвітами.

Витищо прибрано пантеону було стремне. При вході уряджено два великі вітарі на яких горіли лампи. Перед вітарями зложено шайти та шийі, які вже на катафалку не могли вийти мо-міщені. Великі чорні фали, прикрашені вінками а квітами, окружали жалобну напів.

Внутр постела, на самій середній усташено катафалок, височий на 7 ме-трів, прибраний величаво. Уряджені ка-тафалка гармонізувало з етруским сти-лем святили. Горішня части катафал-ка була прикрита фіолетовим асметом, прикрашеним срібними бортами та пал-моними галузками. На катафалку зложе-но віні від князів і найвищих лично-стей.

Понизше катафалка усташено бази-ли на 16 артистично вироблених стов-пах. Сто ламп поміщені під попузом базиліону, освітчувало катафалок.

Коли домовина станула перед ко-

стоком. З під'єдирів під вирашери вносили її до постели, до її підобран ар-хипієскою Генуя, монсіньєр гр. Реджіо. Відтак зложено домовину на катафалок а на ній поставлено шпиду корону, ша-лом і шпиду короля Гумберта. В наслід-док тілоти в постелі уійшли там зини князі королівського дому та заграничні, дипломатичне тідо, міністри, члени дер-жавної ради, репрезентанти заграничних дворів, вищі цивільні та війскові до-стоїнники та ще лиш невелике число запрошених осіб.

Після звичайного церемоніалу побла-гословення місний відслужено Службу Бо-жу, на якій велика ризса оркестра ра-зом з хором зі 180 осіб співали жало-бні пісні під батугою Масканього.

Королева Єлена та королева-матер Маргарета взяли також участь в похоронній торжестві в пантеоні. Загаль-ний подій викликала постала молодого короля. Ішов він з піднесеною головою на чолі князя королівського дому. Кня-ка разів підносила публіка оклик: „Мно-гал згіта королеві!“ але его притишено, щоб не мішати растрою сумної хвилі. Про ситуацію Італії свідчили най-лішше се, що при вході Націоналс тов-на хотіла розшифувати заву міста Прато, звідли походив Врессі.

На похоронах згромадили ся такіх адит народа, що в кількох місцях при-шло до величезного стиску. Богато осіб віднесло більші або менші контузи. Рамених поміщено по шпидалі, а об-числяють їх на 80 до 100 осіб. Одна якась людина упала з даху на багнет стоячого в шпидері воака і пробіла ся сама та потурбовала сильно воака.

НОВИНКИ.

Чернівці, 14-го серпня 1900.

Будлявським Русини! Не забу-вайте на „Народний Дім“ і при кожній нагоді збирайте складки.

Відомости особисті. Управитель повітового суду в справах цивільних

посадила її на кофіна і подала їй кавалочок цукру.

Марія Павловна вийшла, а в сід за нею уійшло до цвини двоє чоловіків з охором та провізнем.

XII.

Один із тих, що уійшли, був не-високий, сухощавий молодий чоловік в притому піджочушк у високих чобот-ках. Він ішов легкою але швидкою ходою, несучи два великі чайники з гарячою, киплячою водою і придержувався під пахом залізничної в хустину хліб.

— Е, ось і князь наш зинив ся, — сказав він, ставлячи чайник поміж чарів і передаючи хліб Масловій. — Чудовий річій накупили, — промовив він, сів-ляючи піджочушк і збурюючи його через голову в кут цвини. — Марія Павловна і ледь кинула; по просту інші мати моно пр. А Кириловна усе свою естетичну чистоту заводить, — сказав він сміхотом, спостерігаючи на Ранцеву. — Ну, тепер заваруй чай, — звернувшись він до неї.

Від цієї поверховності того чоло-віка: під його рухів, барви його голосу, погляду вилло живості і веселості. Другий зини — рівнож невисокий, кіст-лявий, а дуже надіями масляками на видутіх зиних сірої тварі, а чудовими, зеленикватими, широко розставленими очима і тонкими губами, був чоловіком похмурого та сумовитого вигляду. На ньому було старе, ватне пальто і чоботи а калішами. Він ніс два горшки і два вощилини. Поставивши поред Ранцевої, що приїде, головою склонила ся Нех-людову але так, що кинувшись, без уинну хвилі ся на него, потоку, з не-хоти подавши йому свою ліпшу руку, позволив став розкладати привезену про-візню.

Оба ті політичні арештанти були

людьми з люди: перший був хлібороб Наботов, другий був фабричний робіт-ник Марія Кондратен. Марія показав ся до революційного руху уже старшим 35-ти літнім чоловіком. Наботов знов з 18-ти літ. Цітаннись із сілської школи заліз своїх видних спосібностей до гімназії, Наботов, удержувачсь нікий час із латини, сінчичі турсі зі золотим медалем, але не пішов на університет іаза того, що іще у VII класі рішив ся піти в народ, між яким впріс, щобі пресмічати своїх забутих братів. Він так і зробив. Зразу поступив писарем до великого села, але скоро його ареш-тували за се, що читав мужикам викини і завіз у них спомогающе, продуктивне товариство. Перший раз його тримали у тюрмі вісти місяців і винустили під тайний нахлір. Ставши вільним, він зразу таки поїхав в другу губернію, в інше село, і остани в ній учителем, далі робив своє. Його знов забрали і сим разом держали рік і два місяці в тюрмі. В тюрмі він іще сильніше утвердив ся у своїх переконаннях.

Після другої тюрми його заслали у Пермську губернію. Він утія звітам. Його знов забрали, і, протримавши сім місяців, заслали у Архангельську губер-нію. Звідси він знов утік і знов поїхав в ті руки: його засудили на заслання до Якутської частини. Там він провів поздовнина дозрілого віку в тюрмі і на заслання. Вей ті походи амі трохи не оздобили його, що більше не ослабили в ній енергії, а навпаки розхилили її. Се були непосидючі людина, ала добре варити їсти, завжди діляний, веселий, сильний духом. Він ніколи за нічим не жалувал і нічого далеко на будуче не задумував, а всіми силами свого ума, преспрності, практичності діяв в тому, що було, коли він був на волі, працю-вав для тої цілі, яку собі поставив,

себ-то: для просвіти, для адуки робо-чого, найліше хліборобського люду; ко-лиж він був у неволі, працював так енергично і практично заліз зносин зі зовнішнім світом; заліз устрою найліш-шого, серед даних умовин, життя, не лиш для себе, але й для свого кружка. Він передовсім був чоловік услужливий. Для себе, адалаво се, він нічого не по-требував, міг чим будь вдовольняти ся, але заліз загальн товаришів він вимагав багачко і був в силі робити всею і віличну і уилу роботу, не відкладаючи рук, без просянку, без їди. Як хлібороб, він був працелювий, обачний, опратний в роботі і природно похоронний і без ватуги учтивий, звязливий не лиш на почування, але і на думи інших людей. Іще жила старенька його мати, безгра-мотна, повага забобонів мужичка-матер, і Наботов помагав їй і, коли був на волі, навідувався ся часто до неї. Цілий час свого перебування дома він вхолов в подробиці її життя, помагав їй в роботі і не переривав зносин з бачними това-ришами, хліборобськими дітми. Курив з ними тютюн в собачій ніжці¹⁾, бив ся на дульки з ними і розтожнував їм, а із усіх обманюють, і як вони мають освободжувати ся з того обмана, а нпоу-ті тримають. Коли він думав і говорив про се, що принесе народові револю-ція, завжди уважав собі той сміх народ, із якого він вийшов, втік самих слівє умовинах, не лиш із землем, але без паміи та чинення. Революція, в його мірствовані, не по-винна би зміняти основних форм врод-ного жити — на тім пункті в не-стохив ся з Неводворовим і наліду-вачем Неводворова Маркілом Влара-

¹⁾ Собака німа, се пачерень, глута пачіроска, яку курять мужики і вїстри. Замітка автора.

Р. К. С. Мано. Хлебня верну з відпустки й обила провід навісного суду. — Р. К. С. Бадян, що упралави доси поштовою судом, злих відпустки верну з відпустки. — Рак радник Кавтовський злих відпустки. — Назрадник рахунковий рид. до Вегабаский перебрал налад провід рад. департаменту в магістраті. — Назрадник Е. Буран злих відпустки.

Саніціонований красний закон. Рішенням з дня 30. липня с. р. потвердив цар указаний буковинським сеймом закон дотично зложених поштових господарських товариств і красної ради культурної.

Вибори до сейму і ради державної. Доси кандидують на місце дра Кінера в Радіних бурмістер Декані, інваріарини Байз і Саломон Рудіх. В Чернівцях кандидатура д-ра Штраухера доси неоспорена. На передвибірній раді висказав д-р Штраухер оновит свою гаду, що він може йти рука в руку з прихильниками Снедла й українцями між з Волохами. Бо остатні жиди більше небезпечні ніж перші. З палати торговельної кандидують Йосиф Штайнер і Марія Пінер, однак мірозрайні крути жадують собі директора банку Маєра, против котрого має виступити н. Лев Розенцвайг. Вибори розписані для Радіних на 4., а для Чернівців на 6. вересня.

Цукроварня на Буковині. Аби спорити агодушувало ся в підвешднихмих предложениях зі сторони продуцентів буряків до цукроварні, що має збудувати ся в Жучині, н. президент краю казав в дорозі політичних урядів доручити всім громадам, двірським общарам, парохіальним урядам шкільним, управителям і приватним різнникам писати, до запрошуте ся до участі в підприємстві.

Востекла нітна вкисла 9. липня с. р. ексектора Адамсберґера, котрого вислали до Бухарешту на видічене.

Я маю вже від довшого часу клопіт з Тарашанськю поштою. Вона звертає рускі писма назад і не хоче посплати їз туди, кудя они належать. Генерішна управителька каже, що вона не може посплати й не приймає руских писем. Я звернув ся з скаргою до дирекції пошти в Чернівцях. Побачимо, що з того буде. *Іван Ламон.*

70. родини Его Величества відслідкують громада серетска дуже величними торжествами, котрих програма велика — революція, по його думці, не повинна лишити нічого будинову, але повинна лишити тільки розділити внутрішні розміри тої чудової, хривавої, величавої, горячої полюбавої ним старої будівлі.

В реалітичних відносинах він був так типичним чоловіком. Він ніколи не застаналяв ся над метафізичними питаннями, над початком всіх початків, над позитивним життям. Бог був завжди його як і завжди Араґа — гіпотезою, якої він до сїєї пори не потрібував. Поми нічого не було до того, як повстав світ, чи після Мойсея, чи після Дарвіна. І дарвінізм, котрий видавав ся так важким його світотваринням, для него був такою самою іграшкою мисли, як і творене в шести днях.

Його не займали ся річ, як повстав світ задля того, що питає, як душе жити в ньому, безустанно стояв перед його очима. Про життя в будучности він рішав ніколи не думав, носив у глибокій душі то невідоме по предлах силі, спокійно переслідуючи, світліше поти хліборобам, що, як в світлі зівірених і ростинним міном в світлі свіданні постійно перероджуєть ся в одній формі в другу, — гній в зерно, зерно в турку, турковина в шлюб, турковина в мотилу, мотилу в дуба, — так і чоловік не гине, але перероджуєть ся. Він вірив у се і задля того смирно і навіть весело гляді завжді в очі смерті і твердо переносив муки, котрі ведуть до неї, але не любив і не вмів говорити про се. Він любив працювати і без перестанку займав ся практичними справами і до таких самих практичних справ належали свої товариші.

(Далше буде.)

Звичайно богата. Позали з тої нагоди чини іди велітницею до Серету будуть змешені, то серетські громадяни надіють ся богато участини тим більше, що чистий дохід призначений на опрашене парку в Сереті, що має носити назву Франц-Йосифа I.

Концерт. Два 18. серія відбуде ся в нагода 70-их родин Его Величества цисаря Франц Йосифа I. у Викініці в сали готелю Фріста концерт під протекторатом н. старости рид. до Тавора з ласкавою співучастю пана А. Адлера з Чернівців і кількох вукетих, вишнвннх і чотиринних пробуваннх тенер там підчас ваканцій сил співачки. Чистий дохід призначений Рускій Бурей товариства „Рускій Народний Дім“ в Чернівцях. Ціна місць: 1. рада 2 н. 40 с., 2. рада 2 н., аступ на сядо 80 с., для селян 40 с. Надати приймають ся з огляду на добродієну цілу з сердечною подякою. Програма буде така: 1) Вступне слово. 2) Народний гимн, мішаний хор в супроводі фортепиану. 3) Ой на мої співачонки, мішаний хор, слова В. Шанісевича, музика Вербінського. 4) Chopin, Etude в Ges-dur, фортепиан. 5) Ой кудя в понеченька, мужеский хор в супроводі фортепиану, музика Лисенка. 6) Гей по горі, хор мішаний, слова Ю. Федьковича, музика Мих. Вербінського. 7) Schubert, Sonette в A-moll, фортепиан. 8) Ой у полі три призначень, мішаний хор. 9) До аґади в семействі, сол-терцет. 10) а) Ой зетіла горлиця, б) Та тумах вром вогніть ся, обі пісні в мішаним хорі, музика М. Лисенка. По концерті будуть есентуально танці. Других часинний просимо о повторені.

Надзвичайні загальні збори власн поміжчової і пидвнчової в Кічєрі відбуду ся минулої неділі при повнім числі членів. Стотаринишє членом до загальних зборів 58 членів а вступили підчас зборів 4 гадя так, що тенер разом 57. На внесенє голови надзорчої старшини н. Михайла Вахнюка, вибрано азаммннєм на провідника зборів н. Володимира Турчак, котрий предложив пана Георгія Мудрака на заступника а на секретаря н. Ілю Ізюка. На внесенє предложити зборів вибрано н. Онуфрія Чоботара до підпису протесту. Провідник зборів перейшов на двовий порядок і уділив н. касперови слово до першої точки. П. каспер казав подробию справу про ціле касове діловодство. Один господар аґошувачи ся до слова, сказав: „Честні газди! Я позичив був в пані касі 40 кор. на один місяць, а вгадайте кільки а заплатив процинту? — 11 крайцарів! Не в се для нас еспасительно діло?!” На внесенє провідника зборів виражено н. касперови за его сорістє і безплатне провадження каси поділу через повстанє з місця. Справозданє надзорчої старшини азаммннєм н. Михайло Вахнюк і примітив, що лиш тогда можна сподівати ся доброго успіху в нашій касі, коли ціла надзорча старшина поступить честно і твердо а оменати жо місяць свєрности. П. Михайло Онуфрейчук ставити внесенє, щоб всі члєни стотаринишє обовязали ся до свєрности. Вєй гадя прийняли внесенє з одушевлянем. Більша часть членів вступила вже вперед в стан свєрности. Далше ухвалили збори атингнуті в Виділі крайнім позичку 4000 кор. — При віданніх інтересах забрав слово н. каспер і навіз а приказалим другим народіш конечну потребу товаришеского скєну, щоб наш грїш не йшов зараз в чужі руки. Збори прийняли се внесенє і приобязали зараз по отриманню позички із Виділу красвого отворити товаришеский скєн. Збори замкнено при 3-кратнім одушевленіи посикну „многая літа“ в честь цисаря.

Іван Ламон. *Володимир Турчак,* секретар. *провідник зборів.*

Цісарські маневри в Галичині. В сєгорічннх манєврах возмуть участь отой віділи війська: полки піхоти ч. 1, 5, 9, 10, 13, 15, 20, 24, 30, 34, 40, 41, 45, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 77, 80, 85, 89, 90, 93 і 95 т. а. з кожного по 4 баталіони, також по 3 баталіони з нн.: ч. 18, 55, 66 і 67; дальше баталіони стрільш ч. 4, 5, 12, 13, 16, 17, 24, 29, 30 і 32; полки драґонів ч. 1, 2, 3, 4, 10, 12 і 14; полки гусарів ч. 4, 8, 10, 12 і 14; полки уланів ч. 1, 2, 3, 16, 17, 18, 23, 29, 30, 31, 32 і 33. — Полки дивізій артилерії ч. 1, 2, 3, 16, 17, 18, 23, 29,

30, 31, 32 і 33; полки піхоти красвої оборони ч. 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 35 і 36; уланські полки красвої оборони ч. 1, 8 і 4; полки піхоти гонведів ч. 9, 10, 11 і 12; також гусарів гонведів ч. 5. Вислано бєвало 170.000 людей. Крім сего вирушати після орде де батальє також технічні відділи, а штаби нємайд будуть посідати більшіи сєртів. В Ясї втворить ся також сєнція для доповненя військовнх мал.

Пробу пересилання депеш при помєци телеґрафа устроєи сєй неділі. Відділ інвалідів красівеского Союзу. Цілу прєстороніи між Краковом а Львовом, на ятїй має відбути ся проба, поділено на 83 сєнції по 10 км. Післаний зміняють ся на кожій сєнції і передають собі торбу з денешом. Винах з Кракова на ступити о 2. год. рано, приїдл до Львова має приїхати на 7-15 год. вечером. В Перемислї має бути денеша оного 3-го год. поноц.

Немала пригода. Власть італійові розбивають ся на всі сторони, аби допущати ся участини тайного заговору на верезі Гумберта і де лиш покаже ся який чужинець, котрий в очіх єспєрїчннх властей не вїзиде довіри, замкняють его без пардену. От недавно приїхав до Мадіазулу профєсор з Москви Сортинєсєй, а сподівачи ся листів від родини, аґошувачи ся щодєню на пошти та доцитував ся, чи листи не дійшли вже. Довідавши ся о тім, власть поліційні арештували нерівного профєсора і доперва на інтервенцію російского консула вивушено его на волю. Показало ся, що вкази его за анархїста, котрий має приїхати недавно зі Швайцарїи.

Андрєе жє. Сю пість, подає „Svenska Dagbladet“ після донесеня якогоєсь Американи до американського консула в Штотгольмі. Американиє найновіи

нєсєнє наперу, писаний рукою Андрєа, а датом 2. червня с. р. В сїм писмї просить Андрєо о спорі поміж, бо вказодать ся в невідповіднім положєнню.

Парубки і діачата у Глібєці склали на „Народний Дім“: Іван Кринохнж, Іван Крилол, Георгій Зелєнко і Андрєи Луцулї по 1 н., Марко Оршївський 60 с., Іван Качулак, Мирон Стрїльчук, Никітєр-Миксимєи Василя, Никітєр Максимєи Андронїа, Іван Чоботар, Стєфан Бука-тар, Іван Костєнний, Георгій Майшук, Карло Микитєк і Танасїй Максимєи по 40 с., Петро Максимєи, Александр Горобєць, Тимоїа Крилик, Василь Рус-сєй і Никітєй Коломїйчук по 20 с., Тимоїа Оршївський, Іларїя Кручєко, Касїан Катирняк і Єніаїан Паламарєи по 30 с., Іларєк Майшук, Єєрозїна Оршївска і Єєрозїна Стрїльчук по 10 с., Тодосї Кринохнжа 20 с., Ієтїма Буна-тар 24 с., Марїа Костїва Максимєи 16 с., Марїа Сїмєонєва Зєлєнєко 30 с.

Не забувайте
на докінченє будови
„Народного Дому“
в Чернівцях.

Справозданє Касове „Рускої Каси“.

за місяць липень 1900 року.

А) Приходи.

На початку місяця	в протязі місяця прибуло		3 кінцем місяця	
к. с.	к.	с.	к.	с.
76 13	1. На фонд резерв загальний	11 50	87 63	
796 84	2. На фонд резер. товар.	4 50	801 34	
982 68	3. Вложено наїа	176 —	1058 68	
17346 65	4. Вложено вкладок щадя	1708 —	19054 65	
8336 45	5. Зєрєнено поміжчє на скринти	1681 17	10017 62	
5452 51	6. „ „ на пенєлі	981 44	6433 95	
2155 12	7. Побравє відєстїа	393 46	2548 58	
380 55	8. На адмїністрацію побравє	75 —	455 55	
31 36	9. Побравє коштів єнєру	—	31 36	
35558 29		5031 07	40589 36	
3349 70	9. Готїнка	1572 26	3349 70	
38907 99		6603 33	43939 06	

Б) Розходи.

На початку місяця	в протязі місяця убуло		3 кінцем місяця	
к. с.	к.	с.	к.	с.
2620 68	1. Виплачено наїм (з того дивїд. 21п. 18с.)	25 18	2645 86	
12733 90	2. Виплачено вкладок щадя	1383 78	14117 68	
8230 —	3. Дано поміжчє на скринти	1990 —	10220 —	
9550 —	4. „ „ на пенєлі	1280 —	10330 —	
1250 35	5. Виплачено відєстїа	68 85	1319 20	
205 41	6. Виплачено коштів адм.	34 88	240 29	
89 21	7. Виплачено оплат єнарбових	11 42	100 63	
2656 18	8. Розділ чистого зиску	—	2656 18	
37335 73		4794 11	42129 84	
1572 26	9. Готїнка (Сальдо)	1809 22	1809 22	
38907 99		6603 33	43939 06	

В місяць липня вступило 7 нових членів з паним декларованим на суму 286 корон, а дійсно платили 176 корон. Виступили один член з паним на суму 4 корони.

Дирекція:
Єр Пігуляк голова.
Антін Канин член старшини.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 82. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

якіх сута:

Каталог, Klassen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні,
Schulnachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspektions-
bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsanweisung, Свідчення
підлітків, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету,
фреквентацийні, Frequenzattest, Zeugnis, Schulmatrik, Inventar,
Katalog der Schiller Bibliothek, Competenzen-Tabelle, Quali-
fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Занізване,
Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги
для нас-райфайзських усе викінчене на добрім папері дуже
гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

в на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улиця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легенькі, вітряні і Loden, по-
дешеві, Drapp і в різних модних фарбах.Товари обувні, дані добрі фабрики для
панів, дам, дітей і дітей. Головні синах фран-
цузкої фабрики обуви A. Carok і Howlett & White,
в Англії. — Lowtelonіа-черевики і білі череви-
ки іржаві.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики різної якості.

Всілякі артикули для їзди на велосипеді
для панів і хлопців.Парасольки від сонця найкращі і найліп-
ші, чорні і кольорові для дам, дітей і дітей.Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців,
як також парасолі від тини для панів. (Schat-
tenspender).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліп-
ших турських фабрик. Glasе-рукавички під во-
ловою гарантією.Біле з найкращіших фабрик під гарантією, біле і
в різних модних кольорах для панів і хлопців.Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найліп-
шого фасону.

Краватки на літо в найкращіших англійських роках.

Панчохи, хустини, пасочки всілякого роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпа-

ни і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стопкого	1,50 кр.
Буковинська-Русь др. Смал-Стопкого	1,20
Листи з пекла Осипа Шингеля	20
Людина. Олімп Кобиланської	40
Паріи.	1,20
Некультура	20
Природа	20
Покора	70
Твори. Юлія Федьковича I. том.	1,—
Чума горічана, Омелян Попович	20
25 повістей	10
Хлопці-садівники	20
Цісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10
Образки з природи. Іван Смигун I. і II. том. по	5
Бесіди про часи козацькі	75
3 сеза, Богдан Лепкий	20
Гадки про потреби України	15
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанів лист	70
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Даниловича	8

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що стичає промисловий курс в ц. н. технічною привабливістю у Відні
улиця Руска ч. 11. Чернівці, улиця Руска ч. 11.Шляхуєм залити шановний П. Т. Публіцист, що виготовляю особистої роботи
для мушкетерів, жовтків і дітей а то після найкращіших якості як: червоні галди, та
в разі острокінчасті з орнаментальним апаратом і з обшивкою прямими до загального
поручування.Через носення моїх черевиків зникають сечас нагнітні та всілякі нарости на ногах.
Доброю і солідною працею, такою обслуговує буду, старатися ви одобрити собі задоволення
літати задоволення.З повагою,
ІВАН ДІК,
спеціаліст роботи обуви.

Позднові черевиків виготовляю се тільки в загальному шир.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

Відсутнє число

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.
Ручною шрифтом чи друком на попередній
заказується. — Рекламістні початки
визначені від початку.

Передплата на „Буковину“
на рік 20 Кор. — ост.
на пів року 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ 70 „
Посилання число копійок 16 ост.
Передплата і відшкодування за ілюстраціями
платити в Чернівцях.

В справі чернівецької „Рускої Бесіди“.

(Довіда.)

Вже 31-й рік існує в Рускій Бесіді минає а тут вона що не має ні
одної особи на провінції. Хотіли, аби
просвітна робота йшла як найкраще
вперед, хоча оснувати в Рускій
Бесіді що після § 88 сего товариства
дозволено. У сім 9-й говорять се так:
Найменше п'ятнадцять дійсних членів
може заложити в Рускій Бесіді статуту і
за призначенням головного Вислау, по
мисли принципів закону. Філія вибирає
на місце пробування місцевості, в котрій
є п. к. суд повітовий і завідувач о тім
привласненні власт. Кішмань, Вижниця,
Сторонен-Путків, Серет, Заставна і
Сторониченьє се місцевості, де могли би
вже сего року заложити се Рускій Бесіді.

Тамешня патріотична інтелігенція
повинна над сим питанням в короткім
часі встановитись а користь з того мо-
же йти велика.

Руска Бесіда ачинає вирішувати не
лише своїми книжками, але обертаєсь
до неї також живим словом. Задля то-
го було би велике пожадання, аби були
в кількох місцевостях вільні осередки
де би могли на керемію відбуватись
загальні збори Рускої Бесіди, на котріх
може брати участь велике число а око-
лиць.

Як би хто не думав се на справу
селянську, якої би думки не був проте,
як треба вести роботу коло просвіти
народа, щоб се як найкраще довести
до тієї ступені духовного розвитку, котра
би се робила дійсним моральним чинни-
ком в суспільнім житті — кожний му-
сить прийняти, що заінтересоване як

найбільших мас народу справами това-
риства через пряму участь в образах
над тими справами — і для Рускої Бе-
сіді і для народу самого могло бути
лише хосенно.

Але і не про одне товариство ли-
ше, не про одну лише народну просві-
ту йде тут річ. По нім народних такі
збори се було би однією місце, де наш
народ має спосібність сам забирати голос
і обирати свою волю і на такі образи на-
родні повинні бути звернені очі всіх
тих, котрі знають, що будучність цілої
Руси власне в руках нашого простого
народу.

Ба й поза тієї рамки виходить
значення таких зборів. Коли зазначіть
цивілізовані народи ту заставу, що на-
родні збори мають нормальну розвивати
се, коли всі се вертати однаку беруть
участь в цілому суспільнім житті, пере-
водять, ба не части й перевели вже в
практиці, тим чином, що піднесли про-
сту масу народу, то ми, як і всі такі
як ми майже виключно хліборобні на-
роди, стоїмо перед важним питанням:
чи встигнем ми через піднесення нашого
простого мужикства, стати культурно й
рівними — чи нам прийде се, на те ще
довго ждати і вперед переходити через
се попередні етати, які пережили за-
падні народи?

Такі думки повинні руководити го-
ловним Вислау Рускої Бесіди, щоб
він відступив від дотеперішньої практи-
ки устроювання загальних зборів все ли-
ше в Чернівцях, де участь селян була
часом хоч не дуже мала, але навіть з
інтелігентним явились лише ті самі під-
німі члени товариства. Коли Вислау
піддасть таким способом управу това-
риства впливові ширшого загалу, а в
першій лінії селі, то се змагає мусить
знайти у всіх признах і рід сего зна-

рота мусить кожний вважати се, що ро-
бота товариства стане хосеннішою.

Найважливіше на таких зборах було
би втягнути присутних в як найширшу
пару або вони переконали се, що се
їх громадська рада і що їх голос на ві-
ршав.

Устроювання загальних зборів Рускої
Бесіди на провінції що раз а вищим
місця має отже на цілі: причинитись
до розбуджування серед простого народу
заінтересовані просвітою, бо умови-
вало тим, котрі не могли би може піко-
ди в Чернівцях на збори дістатись, хоті-
ли раз на кілька літ узріти їх в своїй чи
поближній місці. Се все було лише тоді
можливо, коли будуть в Рускій Бесіді
і люди до тих осіб винне се як най-
більше членів а ті члени будуть дуже
діяльні.

Прийняв се тепер ближше станом
Читальні Рускої Бесіди. Деякі з них
розширюють се правильно але загальний
їх стан не є добрий.

Там, де розвиток читальні Рускої
Бесіди потімшав, там дуже поважна
участь в розвитку припадає на наше ін-
телігентне селянство а поєднує поз-
нати підняжками просвіти в наше
учителство, менше займає се опрім
кількох чернівецьких патріотів справно
читальні наша проща світська інтеліген-
ція і духовної інтелігенції ми майже не
маємо. Нашу гадку про нашу інтеліген-
цію ми вже повніше подали. Тут за-
важно, що здало би се трохи більшої
енергії, трохи більше почуття суспіль-
них обов'язків, трохи більше ідейності і
доброї волі а трохи менше егоїзму і
трохи більше посвятити праці і гроша
для спільного добра, а в неоптім вже
часі зможемо за поміччю таких чита-
льні відродити все наше селянство.
Матеріально підносять се читальні, де

є належний провід, що й інституцій
економічні, як крамничі, власні, книжкові.

Окрім нечинності інтелігенції не
дуже красивий стан читальні спричинила
й та обставина, що приготування до
отворення читальні не були достаточні,
бо діло паде се поверховно.

Досвідчить, що поєдні там де
читальні не має свого власного дому, а
наймає се в комірні, читальні чи спор-
ше чи пізніше угадає. З тих 50 і
кілька Читальні Рускої Бесіди, кілька є
лише на папері.

Кажемо отже власна хата Чи-
тальні, де би могли приміститись і пра-
вильні, широкі, власні і інші, є болючим
жаланням для корисного розвитку
читальні. У наших людей на жаль по-
чуте суспільності і свідомості спільних
інтересів селянства дуже слабкі. Отже
у нас рідко де таке буває, аби один
господар сказав до другого: Я твій су-
перник в суді, але тут в читальні ми
разом ідемо проти нашого спільного
ворога, тими та економічно і суспільно
вигідно. Через те буває вера таке, що
поміщеня читальні в приватній домі не
може правильно розвиватись, бо знай-
дуть се люди, що підуть бути незадо-
волені з того, що читальні в того а в
того, і роздор готовий. Отже треба влас-
ної хати для читальні.

Головний Вислау Рускої Бесіди при-
чинив би се у великій мірі до піддер-
жання живучості читальні того-ж то-
вариства, коли би скликав особний комі-
тет зложений з відповідних людей, що
має би особливо заінтересовані зложенням
народних бібліотек, відчитати по читаль-
ні і по тих селі, де ще нема читаль-
ні і устроюванням вечерниць. Такі самі
комітети мали-б послихати до життя й
вільні Вислау, котрі би заінтересовані
се тими самими задачами, а коли би не
вистарчало потрібних там сил, то при-

Дві перші могили.

Написав

Іван Захарко.

Люди вертали з поля, а заходяче
сонце посіяло свої лучі кунало в озері,
при котрій стояла хата найстаршого ві-
ком і загально цілим селом шанованого
гасди Андрія Люши. Андріха, також
всім улюблену гасдину zatrudила се
вечерню, яку задала для Василі, ко-
тра була однією потребою обох ста-
рушків і Петрика, котрий знав яко най-
милі, а тепер більше за свого як за
чужого уважав, тільки прикладив се
до роботи, віддаючи старим Ан-
дріям за виховане а не маючи ніякої
різні, уважав їх більше за родичів
чим за хліборобів.

Они, заступали ему родичів, поми-
мо, що старий Андрій не раз зманив
его за дурно, а Андріха, часом в заїм
гуморі буди то вчепила се до Василі,
а заїм притім мусіла і Петрика на-
рушити.

— Чепай, чепай! — казала вона не-
раз — знаю, чому ти тепер так наще-
куєш, бо сей приблуда в хаті і ти
невна, що він тебе не дасть бити. Але
як а его прожену на ширі літні, то
себже станеш і ти літньою! Вже я се
мірею, що він тебе несе!

Андріха була доброю жінчиною,
але однак часами була прикрою не до
внесена. Гігало її се, як бувало при-

шла неділя, а Василіа вилізу, а не тую,
котру вона приваляла се убрати, убрала
свідницю; гігало се також, як не раз
походивши се господарі до старого Ан-
дріа, будь то в який справі, будь то
хоті би дні збута часу дещо небаля-
вати, гігало се такване лас і плагалі
завше щось се хибувало і було їй не
до внодобы. Словом хотіла-б цілий
настрій впасти вийний оборот. Але в грізні
річч була вона з серцем. Дуже любила,
аби се хвалити. Василіа возала цілою
душню, й неба би се рада прихилити —
була гасдиню і матерію в цілому сего
слова значіно. З рештою кожний чоло-
вік має якийсь принцип. Звичайно як добре
приричала се на свого чоловіка, а Пе-
трика і Василіа добре зманивали, тоді
при вечері, запросивши до себе кілька
ше сусідів, давал частувати, а не чарів
вихвалювати всі добрі прикмети старого
Андріа — понад Петрика і Василіа тоді
яке ліпше, працюючих, побожних
не було в неї на ціле село. Така
була се адача.

Андрій ніколи з жіночих веркотів щого-
го собі не робив; він аж надто добре знав
свою жінку. По літах прийняв до неї.
Петрико знав не раз і сльози ставили в
очах і таки хотів вже був піти в світ
за очі, але в таких разях Василіа его
спамитувала. Тернів, бо обоє любив се.

Старий Андрій мовляв літа пере-
жива у війську. Потому, вислуживши,
осів в тім селі, оженив се, доробивши
обое майна і були першими богачами.
Дітий мали кількоро, однак лишила
се їм тільки одна Василіа. Дитого старі

так любив Василіу, дитого піч на
скіні се не підмазували, як когось за-
бавля, бо більше дитий а не сподобали
се, дитого і жите був би старий Ан-
дрій борно віддав, ніж мав би се стра-
тити; хотий Андріха не раз в азости
дещо прикрого сказала їй, все така по-
тому казала се вона в душі, бо дуже
се любила.

Одного разу вечером, повернувши з
роботи, сказав він до жінки:

— Знаєш що? Треба би сего Пе-
трика впасти до нас; хлосень сирота,
дитий більше не маємо, всего, Богу дя-
кувати, є недостатком, от най буде
при хаті.

— Та бери — відповіла жінка. —
Правда, що нута мені не залежить, а
сироту і пав біг каже ратувати. Коби
лише не літний, та брав се до роботи.

Урадили старі, аби Петрика взяти
до себе.

Ріс Петрик і вирів. Диті-б женити
се ему. Там щож? кому ж се сказати і
як брати се до сего? Він, старий немог
родичів шанувал, не крив се з нічим
перед ними, він їх любив, але ніяк не
мав підваги їм се сказати, що серце
его чуло до їх доньки. Вона богачка,
одна, одибила в них, а він — наймит,
сирота. Так саме і Василіа хоч любила
его цілим серцем, і сама не знала кому
— не казала нікому того, хоч в душі
була переконана, що вони обоє вже такі
належать до себе.

Старий Андрій зачав недомагати.
Гасдиню було гарне, треба було лиш
всього дошлякувати, бо мовляв ванісе

око вона тучить, а старі обоє були висо-
ка слабі. До роботи наймали людей.
Найкращішою хлосю для Андріа
була та, в котрій насувалася їй гадка,
що нездаром треба буде впасти Васи-
ліу змуж бо вже не гаразд їй до дна-
вати літ, як який бідний дівчачий
літ, з тим одним не могла се вона
погодити, аби се борони Боже не засна-
та біднийший від неї, бо несе се гадки,
жених новини мати як не білий, то
хот-такий самий як се донька за великий
макет. Старий, відповів не раз на
запити жінки, щоб в тім випадку
робити, цілом байдужно, що, як хтось
требає се Василі, то най би і бідний
був, аби лиш не напало а робучий, то
все вже яким піде. То теж не раз і не
два сперечали се старі з собою о те аж
до піньої ночі, а Василіа в Петриком
дес на дворі під хатою укладали в най-
ліпше павни, аби то впасти шукати і як
старим доїматно й дещо сказати про їх
любов і намір, а на випадок, аби старі
не хотіли на се пристати, що їм тоді
видало-б робити? Мали грізоту.

— Я думаю — казав не раз Петро
— що так борю се нам не піде. Треба
ше почекати троха, от, хоч би рік, два.

— Се притім зовсім все одне чи
тепер, чи пізніше скажеш родичам, що
хочеш се зі мною женити? Чим борше,
тим ліпше. А може відразу й приста-
нути. Хто се може зміркувати.

Знов замовили, глянули собі в очі,
задумали се; як би нежале мали щось на
серцю, о чім їм не відно було гово-
рити, як би який такий казала їм на

готовували би все потрібне для виселення з Чернівців людей. Головний Вадік мав би узаконити саме тем, про які радить гонорити нашим селянам і маломіщанам. З історії приміром придали би єврейські історичні образи — рускої мисливщини, історія народу (не війни), на який би потрібно для знання нашого часу, або придати до вироблення поняття про загальнолюдський поступ, образи з рускої культури або культури інших народів; далі мінене займали би прикладні науки, націоналізм, господарства не і всі суспільні науки, оскільки можуть бути арозумілі нашим селянам і можуть їм придати ся.

На такі відчити приходило би багато людей а головно селян. Книжочки про справи з обсягу господарства і про економічні справи взагалі наші люди перадо читали, однак живого висказу поспухали би радо і могли би замінити ся й до читання таких книжок.

Головний Вадік повинен над тим конкретно подумати як би то уполітитувати в Чернівцях правничу канцелярію, де би надавало ся правничі поради за дарно. На тім списала би чернівецька інтелігенція не мало впливу на провінції. І се дало би ся легко зробити.

Святковане роковини смерті Тараса Шевченка по селах і людві концерти а викладами і науковими демонстраціями скієнтівомом, народні бібліотеки по селах і читальніах конкретно потрібні і Головний Вадік повинен над тим як найскорше застановити ся.

Богато, дуже багато що треба сил і праці, аби піднести наш білий і нещасний парід, а нещасний, зачерев то, що его власна інтелігенція его покинула, пішла ся в табори его випасувачів, або в табори байдужні на людське горе чи добро. Але тия більше праці спадзе на тих, що лишають ся вірні своему народові. Ми знаємо, що нас чекає багато розчарувань, що відроджене народа, або не легке і вимагає багато жертв, часом зовсім безцільних і лишніх. Але не нашо діло про се судити! наше діло іти наперед, не питаючи, кільки і за що ми трудимсь. Бо роботи багато, а хто єї зробити не може.

Кінчу гадуєю теперішнього найзнаменитшого нашого писателя, що він виражає в своїдуючих словах: „Ані наука сама собою, ані свободне і безжурно

жити, ані почести ні слова, — нічо то не може ушачелити чолвіка, як денто той чолвік все і всюди має на омі тільки себе самого. Аж коли ним неї свої здобутки, все своєю силою поверне на працю окого ошачелити друсих, окого запевненя ім безбечного, тоді не настаним трудом ошачелити чолвіка і розвинути, тоді чолвік може бути щасливим!“

Член „Рускої Весіли“.

Війна в Китаю.

На двох сторонах широкої азіатської країни розгоріла ся боротьба між білою а жовтою расою. На полудневій сході союзні війська вирушили вже на столицю „середнього царства“, а на західно-північній стороні, в Манчжурії, російські війська поступово чим раз наперед, розбиваючи а пух китайські відділи.

До Вашингтону доносить генерал Шає під дном 10. с. м., що кортеж вирушив на Пекін, прабув днів перед тим до місцевості Говіу, позложеної на поштові дороги між Тієнтіном а Пекіном. Там отже вже небавом стануть європейські війська перед мурами Пекіну. Бюро Райтера доносить під дном 6. серпня, що два ловецькі достовірні кур'єри, які дна 1. серпня окупили Пекін, ошачелюють в Тієнтіні, що сама імператриця зосотрилася обличчям чужинців в провінції на кілька днів. Однак нимо того ген. Ліченті устанів дві гармати напроти посольств і бомбардує їх.

До російського генерального штабу доносить з над китайської границі, що дна 4. серпня прийшло до битви коло Айгуну. Китайці розійшлися. Части їх утекли а напрямі до Цзіньхар а Манчжурії, инша части в долину ріки Амура. Генерал Раменський стрітив на подумне під Айгуну сильний відділ Китайців, але через гірський терен кіпнота не могла виконати атаку. Генерал Файшер командировав ошаді на Вейтеун, а рішучею постановою Домбровський вирушив а Ташіа а поканами. Коли Китайці вірнували, що Росіяни нахлещуть з усіх сторін, утікли на схід. Росіяни утешені довгим походом, залишили погоню. Забрали 12 старих гармат і кілька амуниць та карабінів.

Видко, що підвага, яку Китайці вразу були провадили при обороні форти Таку, опустила їх тепер і они, хотий а шкідливий чисельний переваж, ідуть в розсипку перед силою європейського оружя. Плани європейських держав сизають дліше, як здобуте Пекіну і увільнене послів. Доказом сего а іменоване гр. Валь-

дерзе начальним командантом союзних військ а Китаю а хинди, коли здобуте Пекіну а дліше известию надогого часу. Гр. Вальдерзе прибуде до Китаю аж за півтора місяця, а до сего часу вже певно буде довершеном діло висвободженя чужинців а Пекіні. Далішнє генералісімусе мусить отже мати дальню мету, на яку може Китайці не бути приготівані та не приготівали ся ще тепер до достаточного підбору.

Міени гр. Вальдерзе буде отже ділом забезпеченя цивілізованого сміла під можливости з'організованого нападу китайської раси. До того змірає також аказ довоженя оружя і амуниць європейськими фабрикантами.

Про дальші події в Пекіні „Далєннє“:

Французьке правительство одержало від свого посла депешу з датою 9. с. м., в котрій сказано, що хінський уряд аграничних справ доніс послам в Пекіні, що Лігунчанци порученя наказане мирових переговорів. Посла занитунта, як треба розпочинати переговори, аказ дипломатичне тіло не відкидає своїх прав і хінські війська посольські території. Коли ті переговори спинять марш європейських військ на Пекін, то послам тринуть безбеченство внасти а руки Хінців. Замінені в Пекіні чужинці амушени а'длати дуже малі порини. Тепер мають ще конину, діб і риж, котрі астарчать ще на 15 днів.

Італійський посол в Римі доніс спому правительству, що послів повідомленю о дній Лігунчанци повновласти наказана мирових переговорів. Хінці мимого того дальше бомбардують англійське посольство.

Англійський адмірал доносить а Таку, що союзні війська ахлещуть ся вже віддалені о 27 миль від Пекіну. Війська стрічуть ся з малю ошором, бо ак лише підійдуть під хінські позиції, Хінці сейчас пошлуть ся.

Австро-угорський воєнний корабель Цента вже станув а Чію. Корабельний відділ прилучив ся дна 10. с. м. в Тієнтіні до міжнародної армії, котра посунула ся наперед і гинить перед обсяо утікаючого корога.

Хінці в великою увагою сідять роботи при розшириваню фортифікацій в Кантої. Щеза вістий походичих від Хінців, форти Боуер безперечно розікнуті канонаду, коли в пристани збере ся ще більше воєнних кораблів. Найменша причина може довести до преліну вроні. Воєнні приготіваня в Кантої трелзуть дальше. Фортифікації коло Вангса вже готові а адож ріки позмагалио мина.

Англійські війська, котрі прибули а Гонконгу до Шангаю, не могли вступити на землю з причини ошору відворота. Постава відворота приписують впливови французького і російського консула.

Як вже тато знає, що вони любать ся, то вона певно, що потрапить старого підійти і вимогти на ім слово на женитьбу. А старий як що обіцяє, то й дотримує слова. Найтяжче було сизати.

Увійшли в церкву. Молоді пішли наперед а старий остав ся з наду, і не міг а дна вийти, иним чином Петро міг відмагнитись пресити его о Василку. Але в духу тата признавав, що добре ся сизало, що Петро спроміг ся на відвагу і добре, що Василка за тим. Він же й сам був такий а разу за тим, але не нападло ему а Василкою нападати ся Петроп.

Горачо і липно робило ся Андрієви в церкві. Не міг довше встояти, вийшов, а у дути мов щось перевертало ся, липіло, не давало єдиновою, як би перочувала инсь нещасте.

Пустив ся до дому а по дорозі рішні думки залягали его голову.

— Ет! акось все буде — шениув під носом, махнув налицею і прагнув до хати.

(Коонець буде).

Сеймур жде на інструкції свого правительств.

Хіна ачинає вже бути кистюю погоди між державами, котра спонукує їх вислати туді що-раз більші сили, не так проти Хінців, як скорше на се, аби мати більшу силу супротив инших союзників і бути приготіваними на всякий евентуальний ошір о заграбленю Хінцям добро. Поступи Росія а Манчжурії, а спеціально занате Нючану і устанівленю російського заряду в тім місті, викликала зависть Англії і тому они вислають більші сили до Шангаю. Можна річ, що за приміром Росія і Англії ідуть також прочі держави і пообладжують своїми військами инші провінції Хін.

Ще про атентат на короля Гумберта.

Аж тепер, по смерті і по похороні короля Гумберта, майже всі часовиски роблять тяжкі замки італійській поліції і іду аину сизають на неї за страшно надбальство. Бо справді неба позиня була ошороннійшою, сейби не було прийшло до атентату. Король Гумберт ширалі два рази найже чудом ошас ся від рук анархістів і ніколи ані чути не хотів о тім, щоб его поліція стерегла, ушмаючи се хрусливостю, однак поліція медіолянська, буниши що 25. липня нерестережена від Австрії, аби мада ся на ошоронності, могла пресити подбати так о безбеченство короля, щоб король Гумберт і не аміркував сего. А поліція, на завідомленю о безбеченстві, замість подбати про ошоронність, дава нагоду до роботи по біраз медіолянцях, бо тоді кожного подорожного медіоляно, ревідовано, підозрівано, тия неба готелі були самими анархістами переповнені. Визадало се тия, як тазмо пошловити: діа на грушкю, рван петрушкю. Тиячасом аказе ся індівідуум і найсложнішнє в присутности тисячів народа стріляє до короля, а поліція — сизати десь в картках легітимістичних за анархістами познаних називек.

Хтож тут винен як не поліція? Пресити цілий світ знає, що Монца є гнідом великих елементів радикальних, республіканських, соціалістичних і анархістичних, то теж треба було впасе тут як найбільшій ошоронності. Там де анархізм не існує, або остаточно не по дуже розвинений, там і деспоти можуть собі сміло і безбечно ходити, але тут, де явно вихлещуть анархістичні газети, де анархісти явно і складали собі роблять на анархістичні цілі і певні, що власти дивлять ся на них тріш пильні, инже можна було лишити єо річ байдужно? Чомуж поліція не звертала навіть уваги на се, що на тиядєнь перед атентатом, навіть і рада міська не хотіла короля вонитати як він там прабув? Пресити, поліція дуже добро знала, що тамошня рада міська є республікансько-соціалістичною, а соціалісти в днь прибути короля, котрого цілком без ошаний прийато, урядили навіть невагого рода демонстрацію. Вирали дна она увільнено кільки ексцелентів, а о решту ніхте й не питав, ані сего справою не займав ся.

Поліція дивил ся з байдужністю на се все, аж як виконало атентат, задорівала а дна, а рада міська ушмавала вислати депутацию з пошлованнем до королеви.

Пресити безбеченство особа се найбільше завданє кожної держави, і на се є поліція, щоб дбати о безбеченство, між тим в Італії вона не сповниє свого завданя.

В Генуї Лажєні, убийця нашого пок. імператора Елісавети звернув на себе своїм неморальним веденням увагу поліції, але проте о нашпорт, ніхте его не питав.

уста занору, як би когось бояли ся, як би перочували, що їх подружжє индами не поді писано. Мовчали і любили ся. Так минали дні, тияж і місяці.

Одній надії старий Андрій борше вернув і порини ніж було его ачавам, а приживовши до хати й слова не сизав до жінки, покрутив ся по хаті, пийшов за хату і там на мураві дже під грушом. Стара Андрієва, адовоана тим певничайно спорим поворотом чолвіка, вийшла до него під грушкю і сизала его, чи може не хорий.

— Ох, щось мені лихо — пробурмотів старий — але не дивота і хіть инже не могоді...

На дальші занити жінки, котрі мали форму судової индівіції, ошадичи йй, що хоче донку підати за Петра.

В стару Андрієву, як би грим удари.

— Що? — сприннула мов не самоинта, азамомлюючи руки, — що а чує? Чий би ти старий мав а розуму зійти? Щож би піле село на те сизало? Таж з нас і єврей на платі сизалилиб ся.

— Та инби не що малиб аж єврейні здатності та сизатись? Я кажу тобі отверто, що під сего не відступлю, таж хочу і так має бути, бо сей аказок уважало за добрий. Хлопець побожний, робучий не марнотравний, знаю, що по мой смерті инстан в добрих руках лишити ся, а що вони любать ся, се мені инже під дана не тайно.

— Але бій ся Бога старий! людям дамо нагоду до посмідхонення! Чи в селі

не було инже нарібків богатих, чи не було в ним вібрати, та аж за тияого ингого, прибуду мземо дитину віддати? І не казав тобі дитини, старий спамятай ся!

— А Петрик чи вже не дитина? Також людина дитина; а що не богатий, ну, і а також не був богатий. Дав Бог, є і маотом.

— Господи сизатий! адури на старість, тая годі. Старий! що робити?

— Так хочу і по всім. Доки а живю, буде тая як а кажу; а уиру, тоді робити собі як ти хочеш. Хоч плач, хоч скаж!

Подумала стара, мовчин вернула до хати, бо знала, що старий мав таяку нагуру, що бувало як скаже тая, инже й не відмовили.

Наша Василка і Петрик хто знає як довго були би ся носили як мурна а айцем ві своїм проєктом, але ині як раз старий Андрій був в добрім гуморі а ідучи з ними разом до церкви та бесідуючи по дорозі то о сні то о тім, зійшли тата на бесіду про женитьбу. Петро від часу до часу по дорозі поштуркуваний в боки Василкою, аби инже раз просив тата о неї, ошадичи ся і мзав таяка їх любови вийшла перед старим на верх.

— А ти таяк любиш Петра, і хочеш піти за него? — занитав старий Василку.

Василка сизувинила соромливо очі а землю инже мзго й не відповіла, рада що Петрик спроміг ся на відвагу і сизав татоні про неї.

Шість літ тому вістан Брессі (убийця короля Гумберта) або знаний анархіст підляшений в Палерма на острові Пінтеларія. Потому вернувшись до Прато, звідси походить, подав о позволенні носити зброю, однако позичка відмовила ему поведомств, дивлячись его „під надзором поліції“⁴. В Генуї також був „на оці поліції“, а в Медіолані таке отримавши паспорт, поїхав до Америки, в маю вернувшись до Італії назад і вже „надвір поліції“⁵ ослаб в Брессі доконав атиштату. Се вже крайнє надбальство.

НОВИНКИ.

Чернівці, 18-го серпня 1900.

День уродин нашого Найвсвітшого Монарха Франц-Йосефа I. Чернівці обклали дуже торжественно. Вже в переддень сего свята, місто удекороване різнобарвними національними прапорами перебрало святоточний характер. Увечері по всьому місту гасили свічки. В самий день Найвсвітшого уродин підбули всі рано по всіх церквах, костелах і баніях торжественні Богослуження в честь Найвсвітшого Царя, а по полудні відбувся обід у н. президента прав бар. Бургінова, на котрий були запрошені найвишні особи особистості міста Чернівців.

Відомості особисті. Бурмістр міста Чернівців барон Кохачовський вернувся з свого літнього побуту в Соляні і перебрался назад уродоване. — Начальний директор переворської цукроварні в Галичині Франц Ганус, прибув до Чернівців в справі заведення в Жуці бухонської цукроварні. — Радник графського суду Лулу, виїхав на довшу відпустку. — Прасительський радник Тромігурський і Орбик, а конейстерський радник Калінеску і Ілаосенч повернули в відпустку.

Іменования. Президент прав н. барон Бургінов іменував н. Антона Пономіра, компетенцій практикантом правительств.

З нагоди 70. уродин нашого Найвсвітшого Царя Франц-Йосефа I. чернівечий магістрат замовив у народній кухні 1000 обідів і призначив в трьох днях роздати їх даром бідним.

Нові будинки урядові на Буковині. Міністерство справедливості в порозумінню з міністерством скарбу, рішило побудувати в Заставні і Селетині нові урядові будинки, в котрих перший має коштувати 140.000 кор., а другий 90.000 кор. Оба ті будинки мають бути готові в 1901 р., а будову їх поручено інженеру Кліт в Чернівці.

Граф і графиня Льоняй на другий місяць прибудуть до Угорщини в цілі відвідати родичів графа Льоняй. При тій своєрідності граф Льоняй наміряє спродати або викупити в посесію свої добра на Угорщині.

Стемля на чистім папері. Після розпорядження міністерства скарбу можуть податкові уряди вибивати на надані сторін стемляні папери на 2, 4, 10, 14, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 60 і 80 сотинів, і на 1, 2, 5, 7, 10, 12, 20, 25, 50 і 100 корон, або на цілком чистім папері, призначенім до писання актів, або також на печатаних бланкетах, не врахувавши злотих, чешких, повнопочних, кінтат і т. п.

Против анархіста Брессіго, котрий застріляв короля Гумберта розішлють ся відносно 20. с. м. розірава, бо акт обжаловани вно виготовлений, а співзвинувачів замажу виготовлено. Компромісуючі писма в справі атиштату надано у любовинні Брессіго, Еммі Кланці, у давнього его хабодання в Прато, у Лівера і Квінтавального і у его рідного брата Лоренца, шенди в Прато. Всіх їх ушановано і відставлено під владою в Медіолані, а перед кількома днями призначено в Квінто волю Генуї товариша Брессіго, з котрим его бачено братичного дня в Монні.

Кара за цікавість. В середу, дня 8. с. м. зобразил ся на мості в Перемишлі громадянин цікавит і пригладив

си, не спазивши бідувати на Сніг-зо-синами, котрі зачепили о стовпи під мостом. Один селянин так цікаво заглядав в воду, що поретгує ся до позовини тіла через доруче, аж випадемо му з пазухи хустка, в котрій мав заховані 200 корон. Біднак напався ся немало, бо такно було відшукати згуби на дні Снігу, аж знайшов ся один зо селянників, що згодив ся за добром нагородою ратувати затонлений скарб. Се удамо ся йому аж по відмаравоних пробах, за що дістав 15 корон, а селянник попросив собі повладжувати свою цікавість.

Todtschlagen den Juden! Учитель німецької мови Маріягітль, коло Коломиї, устроїв перед кількома днями злодійський виступ в невідомий їм та запроси реставратора Катаного (жид) з Коломиї, щоби обняв бучет. Катане пристав з радістю на пропозицію та з режисером мріши на добрий заробок поїхав враз з цілою родиною та з припасами вареного, печеного і паленого їжі місце свята. Та нещасте хотіло, що паленого було більше, як чого иншого. Підохочені Німці погасили все світло дозволу 11 години вночі і повитали чом з бочок, а „гірний“ нестар поплив отруїни в руки. Не консь на тім, Німці очинили крик: Todtschlagen den Juden! Hinunter mit ihm! і кинули ся бити жидів. Прасудний командант жандармського постеруну порадив Катанови, щоби сочас втік, бо з підпідними Німцями не мож було вночі нічого вдіяти. Катане зложив на ніз, що попало під руки, і відведений жандармом на дозрогу поїхав домі. Однє в ліску, через який мусів перелізти, вискочили з густишини кількох Німців і давши нинерхати ніз до роза. Перестрашений Катане в жінкою, двома дочками і синком відскачав з воза і розбігав ся по лісі, позашаючи все добро в руках напасників. Доверши другого дня прибули бучетирі до Коломиї і зробили доносене до прокураторії, а вони-що всі напали і напикли пренав беззачинно в німецьких животях.

Зрада державна. Перед віднесенням судом парний воза ся сими днями розіправа против Короля Сарії, резервного офіцера австрійської армії, котрого обжалувала прокураторія, що він допустив ся головної зради через продажу чужій державі планів військових і важних документів. Рівночасно відновив перед судом батько его Валентій, котрий мав екзакти розину свою до зложени фальшивого свідчення в користь сина Короля. Розіправа ніказала, до чого вирок і сам обжалований признав ся, що Сарія дістав за доставлені ним одній державі планів 9.500 ар. Обжалований боронив ся, що планів ті не представляли жадної важности, бо були ним самим без жадного поміру споряджені; він ушановує собі навіть за патріотичний поступок, що потрапив окуманити першителя, за якого він дво австрійській офіцер чужій державі уважав. По переведенню розіправи, котра вназала, що обжалований випадив дуже часто і всюда зміняв налізиско то на грава Сявара то знов на якого-де доктора, за суджево его на 4-літню валицію, заострену постом, а батько на місяцій арешту.

Румунські жиди утівають сетами до Америки — часто без великих средств. Угорське правительство зарядило, щоби всіх жидів, які не зможуть виплатити ся достаточними средствами для подорожи через Угорщину — назад відтавлювано до румунської границі. Соть се сураниджені і на час дуже потрібні зарізджені. В виду сего будагнетіонськи кагал ухвалив подати средства тим жидам, що хочуть їхати до Канади, в такий висоті, щоби могли заплатити аж на міна.

Перли Цісареві. На острові Корфу кружати між тамошніми рибакми романтично подане про перли австрійської Цісареві Елісаветі. Межи дорожничестями помершим Цісареві, — як каже подане — не стає динного мавинника з перлам, який лежить на дні моря. По трагічній смерті свого єдиного сина, Цісареві оставила свою вітчину і поїхала на остров Корфу, де в журбі покла в довшу недугу. Коли подужала, замітила, що перла в нашійнику, який поєдна під початку свого подружжя, стравила свій перший блиск. На приказ Цісареві зроблено тоді срібну скриньку,

в яку она вложила агаданий нашійник і насморочно винудла его з насморочно замку до моря в тій цілі, щоби морська вода привернула перлам дану їй красу. Нашійника сего пінійше цюарена ніде-ли не пошла, а з того пішла ніж місцевими рибакми потопіла, що він лежить ще досі в морі.

Злодійська безличність у Львові доходить до неможливості. Злодій не розтрагить тронуть навіть найбільше дивосе нещасте; він стремить до своєї цілі без огляду на обставини і якраз при нещасті витрять він найбільшу добчу. Яксь прилично убрана пані у Львові, ідучи передвчора о годині 9. вечором з коником в руки, унала на хлівнику в наслідок амплексії. Кола пошареві зібрав ся гурт злодій, прийшов підцихнути, але не можна було ушанові привести до свідомості. На се присуїня до подцихнати якась жінчина і зацікавила ся слюдами, завила, що недужа нешала разом з нею і подала ему свою адресу. Описав зобраза з лезачей пані жінки і що-дало ся вати і відійшла. Показало ся однак, що она була значайною злодійкою, бо подцихнути не найшов її після поданої адреси і мусів недужу відвести на ратушному станію.

Правдиві Нубійці. У Вронзаві в зоологічній огороді помічуваля ся недавно перед публікою група Нубійців та своєю поставою, диними поглядами, рухами тіла і интими нубійськими тапками аказувала пострах та подив між Нубійцями. Нещасте хотіло, що одного правного раба атиштано принїе поручений лист до мамету начальника аериканськи Нубійців. Лист був адресований: „An Herrn Leih Firsch legel aus Polnisch Lissa derzeit Nubier im zoologischen Garten in Breslau“ Показало ся, що Нубійцями є не хто инший, як Лейб та Манка.

Анархісти. На порученє міністерства, неаподітанська поліція пошугує двоє Сербі-анархістів, Петровича і Живковича, що мали бути заасотрені в астрийській напшорти. Они мали нинір довершити атиштат на чорногорського князя в Рамі.

Зелізна корона Льонгбардія, яку привезено до Риму на похорони короля Гумберта, є однею з найстарших і найцінніших історичних паміток, які в Італії находит ся. Зелізнаою налізав ся тому, що в середині її находит ся вузла залізна обручка, на якій є пасаджені шість блишок, що становлять верхню часті корони. Зелізу обручку, яка має ся створити, або розширити після величини голови, мали виконати з одного гюдоді, аніни Сяксотели прибито на хрест. — Німецькі Цісери мусіли крім корони римської і анжигранської уживати при коронації також зелізної корони, яку перетопувано завісди в Монні або в Медіолані. Коли Наполеон оголосив ся королем Італії, коронував ся також і сою короною дня 26. мая 1805 р. в Медіолані. В десіть днів пінійше установав Наполеон ордер зелізної корони, що існував до 1814 р., а за два роки відновив его знова Цісар Франц I. Сей ордер є по нинішній день, однім з астрийських ордерів і займає нині з радх місце, т. є. по ордері Леопольда. В 1838 р. зелізна корона опрашувала скрпль Цісера Фердинанда, яко королі льонбардені-німецького, а в р. 1849 приїв її Радловий до Відня, де оставала до 1860 р. В жовтня того року піднесено її знова до Монні, де і тепер находит ся в закладі сям Івана Христотела. Щоби перевести корону на похорони Гумберта, потреба було особіого припозлу королівського і архідіакала Феррарі. Перевесені відбуло ся пінійчайно торжественно в присуїтності королівського нотарі і свідків та при вісенолій десіті. Кола корони поштувала нечесно сторожа в середночінних строх. По похороні віднесено корону до Монні, як сего жадас закон.

Жінчина в Китаю Сталописко жінчин в китайській рідній не можна начерпнути режовану праскою. Она є першачинною жінкою, так бодай на зверх видає ся. За молоду до шкоти не ходити і остає кіле жити неуюю. Китайка входить заміж в дуже молодім віці, бо в 14 р. жита. Набула мужом під родичів як яка домашня посудина за гроші, становить в домі родичів мужа значайну

посудину, аж поки не стане жаторною сина. Від той хвили виходить по часті з під влади своєї теці. Динно є становище жінки до жінки в Китаю. Хотай би є не знати як жінки, мусіть перед жінками удіпати, що вона єго пічо не обходять, що він є легковалити, бо сего нимала народний аничай. Про чинсь жінку спитати, означало би брає асакого викорани: жінчина є посудинною, яка не повинна нікого обходити. Навіть в висших домах Китайців, вози пр. обоє подорожують, те муж іде з синами в одній повозці, а жінка з дочками в другій. По смерті жінки муж може того сегого дня оженити ся з иншою, та не зинє з одною, але з відносно параз. — Однє о свільно становище жінки до мужа є невинносне, о свільно як матери до синів почесно. Дити обожлюють свою матір навіть тоді, коли самі мали би вже ануців. По матери носять сини жалобу та що найженіше єго дити при кожній розмові агадуєть про ню з найбильшою пошаною. Здавало би ся з передше наведоного, що становище жінчини в Китаю є пошажаче. Так дійсно не є. Зависить се від моральної партости та від ачачи Китайки, чи вона буде для мужа невідичною, чи єго щирою подругою. Першачинно є Китайка вірною приватною свого мужа, а можна про се вносити з того, що жінчини мають право до множенств, майже ніколи сям правом не покорстовують ся. Васаті Китайки жмуть навіть дуже вигідно. Про нічо не журять ся, нічого не роблять, та пілыми динми поправляють свою толзету.

На „Народний Дім“ зібрав Ви. Партемі Дачуза на вишочку дрібними датиами 18 ар. 20 пр.; на них зложивсь: Партемі Дачуза надучителі з Волоки 3 ар. Марія Дачуза з Волоки 2 ар., Нестор Года, учитель з Волоки 1 ар., Косовоніт Дачуза учитель з Станішів д. 2 ар., Нестор Фрунза учитель з Станішів 1 ар., Олександр Рупчак 2 ар., Теофіл Колак 50 пр., Н. Н. з Кобина 30 пр., Осип Григорчук 35 пр., Николай Кушніров з Варбінців 30 пр., Володимир Дачуза 25 пр., Нестор Дачуза 25 пр., Ольга Дачуза 25 пр. — Сердечна подяка.

Телеграми „Буковини“.

Відень, 17. серпня. Президент міністрів др. Кербер був вчора в Імлю на аудієнції у Цісера. Народа тревала годину і чверть. Описав др. Кербер вернувшись до Відня. В парламентарних кругах кружати поголоси про реконструкцію кабінету Кербера. В кругах близких до правительства твердять, що в Імлю прийшло до рішучих ухвал щодо ситуації. Між иншими проєстами Кербер має номінувати до кабінету міністра Німца, з компетенцією, яку має міністер Резек. Правительство наміряє утворити Geschäftsmaiorität для подолання біжучих суспільно-економічних справ. Кербер хоче удержувати з тою більшістю ad hoc тісний контакт і інформувати єго кожнім изані правительства. Правительство заважило гадку відтворення автономної більшости з піноуачним комітетом і не хоче виступати в иній небузд спосіб против Німця.

Відень, 17. серпня. Polit. Corresp. доносить, що по короткій виміт денеш між австрійським Цісарем, австрійське правительство згодило ся на іменованє гр. Валлерзого начальним командантом союзних вій в Хінах.

Льондон, 16. серпня. Газети рапінші подають телеграфічні вісти з Гонгконг, що європейські войска вивагивували вже в Песім.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма. —
Урядові подання. Приватні грамоти.
147 сторін 82. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні.

„РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.
На поштову пересилку треба додати 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4
котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні,
Schulnachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspection-
bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення
підхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету,
фреквентацийні, Frequenzprotokoll, Schulmatrik, Inventar,
Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Quali-
fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Замітання,
Anzug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги
для нас райфайнштейнських усе викінчене на добрім папері дуже
гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дитин.

Літні капелюхи легонькі, оздоблені і Laden, по-
лискуєчі, Drapp і в різних модних фарбах.

Товари обувні, лише добрі фабрики для
панів, дам, дітей і дитин. Головний склад фран-
цузкої фабрики обуви A. Capet і Howlett & White,
в Англії. — Lawtennis-черевики і білі чере-
вики ірхові.

Сандали Кнайла різної величини.

Домові черевики весільної вишності.

Всілякі артикули для їзди на велосипеді
для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліп-
ші, черні і кольорові для дам, хлопців і дитин.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців,
як також парасолі від тини для панів. (Schat-
tenpender).

Рукавички з вишні для панів і дитин.

Рукавички з Греноблі (у Франції) і з найліп-
ших тукраєнських фабрик. Glass-рукавички під по-
вною гарантією.

Біле з найкращих фабрик під гарантією, біле і
в різних модних кольорах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-
вішого фасону.

Краватки на літо в найновітнім англійським роді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного роду.

Поштівки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отой видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стопного	150 кр.
Буковинська-Русь др. Смал-Стопного	120 „
Листи з некла Осина Шинтика	20 „
Людина, Озми Кобилівської	40 „
Парівна,	120 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори Юрія Федьковича I том.	1.— „
Чума горілачина, Омелія Попович	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цісар Франц-Йосиф I. Омелія Попович	10 „
Образки з природи, Іван Спичак I. і II. том. по	5 „
Бесіди про часи козаччини	75 „
З села, Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	15 „
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанчик для	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Даниловича	8 „

На пересилку треба додати 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

по сільській промисловій курорту в м. к. татмолівській промисловій курорту у Відні
улиця Рука ч. II. Чернівці, улица Рука ч. II.

Відзначає знаменитий пановий П. Т. Публіш, що виготовляють кожного роду обуви
для мушкетерів, жінки і дітей а то після найкращих фасонів для черевиків, та
з надійною остродіючістю з виготовленням апарату і з обробкою приладів до виготовлення
поручників.

Через нашіше моїх черевиків знають сечас нагнітати та всім народам на ногах.
Доброю і сечасною працею, такою обробкою буду старати ся одобрити собі хвалювана
цїлих намовлені.

В нашішній,
ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Позиваю черевиків виготовляти ся тільки з натуральних шкір.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю під 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.
Розповсюдження газети на поштових
виставках, — Розповсюдження газети
власним коштом.

БУКОВИНА

Передплата на „Буківину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ — 70 „
Посланим числом коштів 16 ост.
Передплата і відомості на історичні
згадки в Чернівцях.

До ситуації.

Про поворот д-ра Кербера з Ішлю, нині „Русан“.

Д-р Кербер не привіз мабуть з Ішлю того всього, на що покладалися всі німецькі лінії з новими своїми союзниками. До „рішучих дій“ так далеко, як далеко було в червні, по закриттю парламенту. З грішної хмари не починають ся які откровення, які розкриття парламенту, які пересування точок тяжести більше на ліво, які гр. Штірне не одержить запрошення до з'їзду кабінету ліній. Вислідом поїздки д-ра Кербера до Ішлю було те, що президент кабінету вивиняв охоту, скласти парламент на осінь осеню, але під умовою, що представителі поодиноких клубів дадуть йому поруку, що парламент буде працювати. Не буде такої поруки, то не буде і осені осені, тим більше, що австрійські народи вже освободилися з § 14-им, а рада державна може бути скликана аж в половині січня наступного року для вибору делегатів.

Д-р Кербер повинен мабуть для людського ока представити більшим парламентарним оторопливостям в вересні на довірочні наради, спитав їх о їх суд, одержавши від Чехів негативну відповідь і тим виправдав свій режим, посередством конституційного 14-го параграфа.

Іванового вислідом поїздки д-ра Кербера не можна було навіть надіятися. Від червня до половини серпня нічим не підготовлено сесійні парламенту, бо ніхто не подбав про сесію Австрії. Всього сесій час змарновано на пусту двеннадцятую дискусію і посольські неосудні сесійні проекти в роді проектів Грабшера і Ебенгоха. Д-р Кербер ждав на одновладдя парламенту з підра парламенту і не діяв за такого уладов-

лення, позаяк уладовленню парламенту стоїть в тісній зв'язі з поправою відносин між поодинокими австрійськими народами, а за цю поправу не могли ся які народи самі, які правительство.

Про вислід поїздки д-ра Кербера до Ішлю N. fr. Presse пише, що поки що не думає правительство оторопливостям які законні закони, не намірє розвизувати парламент і не буде скликати нових мирових конференцій. Вислідом діяльності правительства обмежит ся на разі на скорі скликання парламенту, але під умовою, що парламент схоче працювати. Лише до такої акції одержав д-р Кербер повноваження від верони. Не було також д-р Кербер заходити ся коло закриття нової, рішучої парламентської діяльності.

Майже те саме пише „N. W. Tagblatt“ з тою різницею, що „N. W. Tagblatt“ іменує д-ра Кербера, будучи він пересвідчений, що парламентарні оторопливостям, сесії безпарламентарної ери, разі би вже сесії зробити парламент активним. На сесії не скликав д-р Кербер парламенту. Він лігав ся перед тим з проводниками поодиноких клубів і висловлює їх упередження. Нахили би парламент не схотів працювати, то ситуація потірилася би. Тоді мабуть треба би розвизати парламент і виступити за оторопливостям.

Решити сї, як заручити ся обома сторонами, мають походити з найближчого оторопливостям президента кабінету і чи не маємо причини сумніватися о їх автентичності. Серію подумавши, д-р Кербер не в силі віддати що-небудь иншого над те „уважно“ скликати парламенту, знаючи, що кожда сесія его кімчала ся досі лише більшим роз'яршенням умів. Тільким най буде нам тільки сказати, що ся сесійна репента — насправді автентична — на довго не вистане і по-

нічить ся також самою катастрофою, як починила ся автентична політика гр. Туа, с. е. паденням кабінету перед дозвільними виборами. Ми бачимо ся при-тім, щоби пасивність правительства не стала жорсткою ще більшого національного антагонізму в дозвіль, позаяк недовольне покриттямих тенерішних вітатів австрійських народів росте в поведінку злив а заворожене сего недовольства стане чим раз трудніше. Безпарламентарність може бути на руку правительству, але не уладовить держави. А мабуть, місяць д-ра Кербера доклада в поправі тенерішних дуже невідрадных внутрішніх відносин?

Війна в Хіні.

Союзні війська в силі 14 до 15.000 людей розпочали похід з Тієнтіну на Пекін. 5. с. м. прийшло до закінчення борби під Пейтсеном, де 30.000 Хінів боронили ся в добре укріплених позиціях. По 8-годинній битві Хіни відбили. Европийські втрати до 1000 людей. Коли команданти союзних військ довідали ся що хіноські генерали Лінінген на чолі 15.000 солдатів намеріли до Янцзю, аби там зайти союзним військам дорогу, рішили випередити его. Марш виконали контингенти: американський, англійський, французький, німецький і російський під командуванням американського генерала. Зі стратою 822 людей побито Хінів і дорога до Пекіну була вже отворена.

Дня 14. с. м. союзні війська стояли вже отворена. Дня 14. с. м. союзні війська стояли вже в віддаленні 25 кілометрів від Пекіну. Тенер ті війська стали під Пекіном, аби й навіть зайняли місто. На всякий спосіб не надійуть стрітати ся з невинним опором, бо як до-

сати, кинув Туа з великим числом Боксерів, поїхав ся з Пекіну.

На підставі останніх вістей не можна виробити собі ясного суду про результат експедиції на Пекін. Після одних доносів союзні війська стояли під брамами Пекіну, після других вже зайняли місто, а після третих в тій хвилині прийшло до певного рода закінчення зброї і між хіноськими властивостям, а командантами чужих військ відступити ся по-реговори в справі виїзду послів з Пекіну. Не знаючи, котра вість автентична, подіємо всі доноси по черзі.

Агенція Стефаніого доносить, що союзні війська станули вже на даліш Пекін, протиснули вперед для 8. с. м. хіноський корпус під командуванням Туеусі-на. З того самого жерела доносить, що союзні війська по дуже тяжким маршам станули в Матов іспововости позначений на поздовжній північ від Пекіну. Хіноське військо замкнуло дальшу дорогу. Російський командант передвигаючи напад Хінів на Матов, наказав, аби присла-но північ. Вислідом сего один французький батальон і дві італійські компанії.

З Тієнтіну доносить, що союзні війська зайняли дня 14. с. м. Чаньніань. Хіни відбили в розсипку, лишаючи на боювщині 3.000 трупів.

Ньюйоркський Journal оголошує денешню свою кореспонденцію з Тієну, котрий до-носить: з доброго хіноського жерела до-відую ся, що союзні війська вже в по-малі станули в Пекін. Суть всіяні при-чини принуждати, що вступ до міста здобуто силою. Після мусати бути ура-товані, бо власть ся, що прилучили ся до союзних військ.

З Тієну доносить під датою 15. с. м., що для забезпечення ліній відвороту союзних військ, станули там один росій-ський полк. Союзні війська обсядили Ту-

Дві перші могили.

Написано

Іван Захарко.

(Кієв.)

— Хоть жінка і не схоче привстати на подругу Петрика з Василью, а в такий довершу діла.

Минуло три дні, а стара Андрійка не могла впоратися з тим, який би то способом відвести старого від наміреного п'янку. І спав не брався її, а що до докорів, в тім часі, яких не жалувала для Петрика і Василья, вже й не споминати. Старий впер ся, годі. Не їде нічого. Мимо того, ще не тратила надії, що побідить.

— Той бодур забурений, той во-доцюга, — верещала — мав би мою Василю увати, не діждо він сего, аби колись надомком мав старшувати. Радше най Василю дівочити до своєї моти, ніж і при них за старі діла малаб плакати чорного сьвіта, білої берези.

— Але чуєш! — загінйніше троха відозвал ся Андрій. — Тасе балакане на ніщо не придало ся; вона залюблені. Ми старі, Господу всемогучому дякувати, господарство красне, Петро здоров, сильний, робучий, тверезий, чогож ще хочеш від него? Пресни в гріб не вольмо нічого з собою! Віддамо Василю за него, а самі будемо при них, але все так аж до смерти на своїм. Вважались, як він тепер за все дбає, і

ніщо від его очей не спасе ся. Най лиш він оженить ся з Василью, переконав ся, що то з него за гадка буде!

— Дбає, бо хоче женити ся з Василью, але...

— Але як оженить ся — перервав старий — то ще гірше буде о все дбати.

Ніж не могучи старого перекопати, розсерджена, аж сизилала в злости, придумуючи спосіб, аби з сего, що старий уложив, таке нічо не було.

Хто знає чи намір старого Андрія не був би здійснений ся, як би Андрійка не розповіла про него Катерині, молодій вдові, котра вже давно закусила зуби на Петра, і в бач з ним була добра, а перед Андрійкою вигоморювала на него, що лишній сина на явиї принесе, старуючись тим чином зробити залогот між Василью, Андрійкою і Петриком, думаючи, що старі проженуть его, вона відтак его позалуче, голову заверне і сама піде за него. В тій цілі власне дала вона старій Андрійці діла, щоб та задала его Василью на ніч, а вона певно остудить серце Василя до Петрика, на котрого діла і не піднівить ся.

Старій Андрійці аж лезти стало на серце. Вона ж сего й бажала, бо старий твердо обставив при своїм. Як Катерина признала, так вона й зробила.

Що Василя і Петро любив ся, о тім ціле село знало, але як такий вже цілком чужий, що небагом їх посіде, всі не могли вийти з дива, чому богачів з відтак відраваляно, а з таким бід-ном як Петро, Василю вінчають.

Діло ся се у суботу. Люди прийшли з роботи, позасідали під хатою на присіп то де небудь згрупували ся. Ждуть на вечеру і тихеньку заплату. Андрійка вийшла до них з горілкою. Старий Андрій закуривши димля, бесідував з людьми о дощі, погоді, засвах, урожаю, Василя пішла по воду а Петро до шови врубати дров. Повечерали. Найбільше ошпаленою по вечері розмовою була справа посильчича нового класовища в селі, бо на старім, не знати з якої причини власті заклали ковати. Вже було місце ошпалено на нове класовище, вже стояв хрест з Ісусом Христом, лиш треба ще посильчичи. Кожний зли-мав ся жиню сего справою, важкий робив свої уваги а найбільше неспокій Катерину се, хто буде найперший на вім земати.

— А так се зміркує — сизилав Андрій, накладаючи димляку тютюном — Бока воля. У Бога нема вибору. Хто призначений і иніш амірати, то мусити. Чи борше, чи пізнійше, всі там прийдемо.

— Так, так, такий правда — відозвал ся всі і звернули знов розмову на иніший темат.

Ще троха посиділи, побесідували, тай новими порозуміли ся, кождий в свою сторону, а старий Андрій з жінкою антаж спати.

На дворі лишили ся малоді. Василя і Петро. Не могли обоє наснажити, нарешті відійшли, а найбільше і най-довше.

Завтра вже тато дасть на заповіді, а їх все щось непокоїть, не веселить.

Знали вони біди, як тато був їм рад, знали, що мама була їм ворогом і догадували ся, що мусити бути ще і третя особа, що борознить їм, але ніколи не думали на Катерину.

Катерині лезти було між ними зроби-ти залогот. Вона знаходила. Штукі анхоретства одличила по своїй не-біжній мамі, котру всі називали „сильною порокоюю“. Ходили до Катерини, аби де-що довідати ся і наші молоді, ходили і стара мати. Легко Катерині було знати діла справу.

Сиділа Василя з Петром майже до опівночі а відтак пішла спати, Петро поїхав з жінкою в поле.

Другої днини, Василя не встала, як звичайно неспала. Вставала вона рідко як всі. Ний вона не думала, годі їй піднести ся.

Стара названа збудила Андрія, ви-нитуючись до нього, що „їх либує. Що се с?.. Василя й не говорять.

Саме на той час зли ся Петро, а занепокоєний наглою недугою Василя, не надумуючись, сїм на волю, і пігнав в місто за лікарем.

Андрійка в мить она сизилала майже ціле село. Між людьми находилась і Катерина. Різно люди радилі; одні се, другий те, всі бігали, крутили ся один поза другого, баби шинулисі парити ріжне діло, але в дійсності ніхто не думав не ратував і лиш Петро вернув з ліка-рем, Василя вже й застигла.

Не помогли відтирання, ні горіння,

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ

(Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 82. 140 вірнів.

Ціна 80 кр. — 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба додати 5 кр.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отой видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стоцкого	1.50 кр.
Буковинська-Русь др. Смал-Стоцкого	1.20
Листи з негли Осина Шинтла	20
Людина. Ольги Кобиланської	40
Царина.	1.20
Некультура	20
Природа	20
Покора	70
Твори. Юрія Федьковича I. том.	1.—
Чума горілчана, Омелян Попович	20
25 поністок	10
Хлопці-садівники	20
Шувар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10
Образки з природи. Іван Синюк I. і II. том. по	5
Бесіди про часи козацькі	75
3 сеса. Богдан Лепкий	20
Гадки про потреби України	15
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефаниши	70
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8

На пересилку треба додати 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspection-bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету, Frequenzprotokoll, Frequenz-Zeugnis, Schulfach, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Zweisprung, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що спечив прохасловий курс з н. к. технічною промислою думою у Відні
улиця Руска ч. II. Чернінів. улица Руска ч. II.

Відзначає лависти шановний П. Т. Публіка, що виготовляють всякого роду обувь для чоловіків, жінок і дітей а те після найновішого вивчення на червоних гадках, та в які естроїзматичні і ортопедичні апарати і в обличчя приладів до якісного поручування.

Через кожен моїх черевиків знають сейчас нагніти та всім нароста на ногах. Добре і швидко працює, також обслуговує будь старати ся одбуту собі адекватні цінах зменшені.

В повсякденні.
ІВАН ДІК,
виробник робітної обуви.

Неодмінно черевиків виготовляють ся цілком в натуральних шкірах.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

« на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШІЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, олімпіві і Loden, по-хлекуєчі, Drapp і в весняних модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад фран-цускої фабрики обуви А. Сарек і Howlett & White, в Англії, — Lawlence-черевиків і білі черевиків ірзони.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевини весняної якості.

Воєнні артикули для їздців козлом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тін для панів, (Schattensprender).

Рукавички з ниток для панів панів і дітей.

Рукавички з Греноблі (у Франції) і з найліпших турнавських фабрик, Glasé-рукавички під повною гарантією.

Біле з найсильніших фабрик під гарантією, білі і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновішого асону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки весняного роду.

Пошлюки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.

Вуковок звертає ся лише на поштові
засторожки. — Рекламі не обчислюють
місяці згідно з тарифом.

ВУКОВИНА

Передплата на „Вуковину“

на цілий рік	20 Коп.	—	ср.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Початковий часок вартує 15 сот.

Передплата і вартість за доставку
платні в Чернівцях.

До ситуації.

З Імперією виступає до Information під
днем 20. серпня: Ті, які наділи ся, що
подорож п. Кербера буде мати якийсь
безпосередній, політичний наслідок, збога-
тять о одне розчароване білше. Остало
при тім, що вже було постановлено, як
цар приймає сюди — як розв'язує,
як оглядає, як нову проба з пар-
ламентом в осені.

Одним постановлено ухвалити: пробу
має лише тоді підняти ся, коли мож-
ливо буде прийняти, або бодай мати на-
дію, що він стане адміністратором. Ся
ухвала засуджує лише на позвалу. Не
можна заперечити, що авантюри в пар-
ламенті посіли не лише приносять шко-
ду державі, але прямо стають небезпеч-
ними з огляду на правне почуте загалу.
Найгірші наслідки може викликати се,
коли населення бачить, що на місці, де
закони повинні мати своє жерело, безкар-
но можна їх там порушити. Се не по-
винно повторити ся, коли лише в якийсь
небудь спосіб можна се удержати. Нав-
шими словами, коли не буде бодай са-
мої-таної певності, що не прийде до
обстрелу, то парламенту не належить
зовсім схиляти. Отже задля най-
більшій певності, або бодай дати (бо про певність на жаль не
можна бути бодай) до чогось заключено
правдоподібності. Ось поклопочуть ся
сам президент міністрів і міністер Ре-
вен і небагом побачать, на чім они сто-
ять. Не формальні конференції, на яких
виступають з бесідами і „випадами“ та
на яких завжди один другого доводять
до пристраси, — але правительством по-
розуміє ся з провідниками партій, буде
старати ся зорієнтуватися і коли вже
прийде до переконання, що зорієнтувало

се достаточо, рішуть само так або сяк.
Се є розумний метод procedendi (спосіб
виступання), який формальні конфе-
ренції, після яких може се „ухвалити
ілюбів“ мали-б прийти — були-б вже
зразу засуджені на зрим. Тепер же на
всіхній спосіб се є рішене, що на слу-
чай некористної інформації правитель-
ство має сейчас виступити до роз'яс-
нення. Ще і тоді можна буде чекати та
дати часу природному процесови при-
мирени та успокоєня. Державна рада
була вже зібрана сего року; отже вже
досить учинено з 10-му основного за-
кона про заступництво держави. З по-
в'язаності можна чекати аж до 1901 р.
зі скликанням державної ради, бо прецінь
делегати не потребують скликувати ся
вже сего року. Отже коли схочуть від-
ложити роз'яснення і з оглядом призна-
ти виступати дільторочно, то се можна
вчинити та на разі поки-що помагати
собі з 14-тим, о стілько, як можна. Си-
туація не є на жаден спосіб безвиль-
ною і в жадній згадці. Такою она не
стане і в осені. Справа дозрівить, кізь
їм треба дати часу на те.

(За „Русляном“).

Пекін занятий.

Держави досягнули своє. Не позво-
лили своїм послам виїхати з Пекіну, аби
мати протест до заняття столиці Хін,
що остаточно стало ся дня 14. або 15.
с. м. Заняття Пекіну потверджують ур-
ядові телеграми командантів європейських
до своїх правительств. Російський гене-
рал Алексєєв доіде своєму правительству
під датою 16. с. м.: По відношенні
бомбардування єврейської війська виводили
в повітря західну браму Пекіну і вдер-
ли ся дня 14. с. м. до міста. Англієць

міністерство мореплавства одержало від
свого адмірала відношу телеграму: Со-
юзні війська заняли дня 15. с. м. Пекін.
Посли безпечні. Долоша виводили з ав-
стрійського вояки „Марі Терезія“ під
вчорашню датою також доносили, що
Пекін занятий і посли безпечні.

З Таю доносили про сам похід
військ на Пекін, що французи вояки му-
сли лишити ся в Янцзуні, бо не були
достаточо приготувані до маршу. Ав-
стрійські, італійські і німецькі вояки вер-
нули з дороги до Тьєнцзіна, так, що в
далішій похід військ участь лише Японії,
Росії і Америці.

Американський кореспондент теле-
грамує до Вашингтона, що союзні вій-
ська стали дня 15. с. м. під Пекіном
на західній стороні міста, і стріляли ся
з захватним опором. Доносив вчором
адмірал ся перші Японії до міста і по-
редовсім опанували будинки посольств,
де знайшли всіх у добрім стані. Страті
Японії виводять 190 людей, страти
Хін до 300.

Генерал Ревеншам доносить, що
гірський прохід Криму занято дня 19. с.
м. на вояків битві. В руки побідите-
лів упали 4 армати Крупа великого ка-
лібру.

„Тайна“ доносить з Шангаю під
датою 16. с. м. Хінський посол Токіо
телеграфував до Лігунчана, що японсь-
ке правительством готово стати по
стороні цесареві вдови і хінського цес-
ря. Они мусять однак виступити енер-
гично, аби не дати утечі японським уряд-
никам з Пекіну. Російський посол в Шан-
гаю стоїть під короткого часу в дуже
оживлених зносинах з Лігунчаном. Пі-
сля доносів з вірності хінського
жерела, хінське правительством поручило
Лігунчанові, аби за посередництва
хінського посла в Петербурзі запитав,
чи Росія не схотіла би допомогти Хін

в мирових переговорах і чи російське пра-
вительство не дало би задоволення, що не
заміряє апропувати часті Манджурії.
Коли би Росія відповіла прихильно, ві-
цесарю має сейчас наважити перегово-
ри. Відповідний кур'єр Манджурії
одержав би наказ одержати нові воєнні
кони.

Пізнійші телеграми доносять: Хін-
ська армія, Пекіну майже не бородила,
бо більша її части виводила ся з міста,
що перед облогою. В наслідок того атак
на місто тривав дуже коротко, бо лиш
один день. Лише на улицах Пекіну при-
шло до більшого приливу крові. Части
міста стоїть в огні. На улицах являть
борба. Війська огружали і бомбарду-
ють середню част міста, де стріляли ся з
опором, посунувши до послідних границь
заїзности. Цесарева, князь Туан і інші
найвишні достоянства утікли до
Сіану. Сіан віддалене білше-менше о
1000 км. від Пекіну в південно-захід-
ній напрямі. Се місто, котре числить міль-
йон мешканців, має велике значіння для
торговельного руху, бо тут сходять ся
з усіх сторін головні дороги. Властиве
місто огружують мурі, о много сильні-
ші як мурі Пекіну. Цесарева, утілюючи,
забрала з собою 80 тисяч своїх речей.
Долоша до Лондона доносили, що за
цесаревою, пустила ся ананська монета.

Супротив того, що цесарева утекла,
положення єврейських держав в Хінах є
дуже прикре. Переговори з Лігунчаном
ні на що не припадуть ся, коли цесаре-
ва з глибоким прав буде видавати що
раз то нові єднати.

Що держави зроблять тепер, по
увільненні своїх послів ще не знати.
Починає до дальшої війни на всякий
случай вже усунути. Месті за убиство
Кетелера і за інші шкоди, які Євро-
пейці понесли в наслідок повстання Бо-

МІХАЙЛО ГОРКИЙ.

Пісня про сокола*).

Переклад

Ярослав Весоловський.

Море дрімле.

Величезне, ліниво зітхуюче тут при
береж'ї — воно в дзвоні, облягній голу-
бим сном місяця вже уснуло в не-
поворотне. Аскамітно-нигте та чорне,
закляло воно там і з синім полудневим
небом і твердо снить, відбиваючи в собі
прозрачну тьмяну іржавість обляків, не-
рухомих і незакриваючих собою мережок
золотих завіад. Здаєть ся, що небо хви-
лять ся все нижче над море, хоча
розуміти се, про що шепчуть нево-
монні хвилі сонно вивозуючи на беріг
Гори, порослі деревами, позитивними
фантастично-північно-західним вітром,
різкими заматами підняли свої вершини
в пустиню, що снить над ними, сузі і
суворі їх контури заокруглились, одті-
теплою й ласкавою мракою полудневої
ночі.

Гори величозадумчиві. З них упали
на нижні безземельні гребені єврейські чорні
тінні і одіають їх, немов би хотіли
застановити сей одвічний рух і за-
глушити немовняючий плеск води і зіт-

хане ніч, — всі звуки, що порушують
тайну тишину, розліту кругом праз і
голубим сном місяця, що криється
се за гірськими шпильми.

— А-а-а-а-а-а-а-а!.. тихо зітхав
Надір-Рагім-Огаї, старий примений чабан,
всє журливо настроєний, синій, синій,
спалений полудневим сонцем, сухий та
мудрий старик.

Ми лежимо з ним на піску при
сумні та похмурім, адроневним намені,
що відорвав ся від рідної йому гори і
прихилив ся тинно, поріс мохом. На той
бік його, що обернений до моря навесні
єврейському в водорості і здаєть ся,
що обвішений низи камінь є прихилиний
до вузкої гірської смуги, що ділить
море від гір. Похмура нашої ватри осві-
чує його із сторони оберненої до гори,
воно дрижить, а по старім намені порі-
заним густою сіткою глибоких скалбуні,
битають тини. Здаєть ся, що він думає, й
відчуває.

Ми з Рагімом варимо юшку із що-
лих наловлених губанів¹⁾ і оба находимо
ся в тім незвичайнім положенні, коли
всє видаєть ся прозорим, одухотворе-
ним, позволяючим проникати себе, коли
на серці так чисто, так легко, що нема
нічого бажати, крім бажання думати.
А море пестить ся з берегом і єврейські
томонять так меланхолічно, ласкаво, не-
мов хотіли-б погріти ся при ватрі. Інколи
почуєш в загальній гармонії плеска,
білше піднесеному та пустотливо-хитру

воту — се одна із єврейських сім'ї-
літнє близько д. нам. Рагім вже в по-
рівняв єврей із жінчинами і підозрівав
у них охоту обити нас та розцілювати.

Спершись на зіткі і позлашени годо-
ву в долоні, лежить він грудню на піску
із головою зверненою на море і гадать
адумчиво в мутну даль. Мохвата бара-
нча панна з'їхала йому на потилицю,
а на високе його чоло, всє криве дріб-
ними морщинами від з моря сльозистою.
Не заважаючи на те, чи в його слухаю
я не звертаючи на мене найменшої
уваги, відшлюбує від, немаче з морем
говорить.

— Вірний Богови чоловік іде в рай.
А хто не одужить Богови й пророкови?
Маже він в он-тій пічці. А ті єврейські патня
на воді, може те він... хто знає?

Темно, розмалюване ся небо всіє,
місцями позлашеним ся на нім недбало
звинені відблески місяця. Він вже винув
їзв мохватах шпиль і далі тепер за-
думчиво своє світло на море, що тихо
зітхав йому на зустріч...

— Рагіме! Розкажи казку — прощу
старика.

— На що — питає Рагім, не обер-
таючись до мене.

— Так! Я люблю твої казки.

— Я тобі розкажу уже всі. Візьме
не знаю...

Він хоче, щоб я його просив, а
прошу.

Хочеш, — я розкажу тобі пісню?
Згоджуєть ся Рагім.

Я хочу почути стару пісню, а він,
стараючи заховати свою рідну стенову

мелодію піснї в страшно нерозв'язуючи
російські слова розповідає сухими речі-
тативом.

I.

Високо в горах вивоз вуж і ляг у
вогню гуляючи, зникнувшись в клубок і
дивлячись на море.

Високо на небі сягло сонце, гори
лишили в небо спокотом а в низу білєсь
єврейське каміне.

І по утешній, в шітні і присах,
скачучи через каміне спінити потік моря
на зустріч.

Всє в білій пічці, синій і сильний
різан він гору і сердито заволаючи падав
у море.

В мить упав у ту ущелину, куди
вже звернув ся вуж, сокіз із неба з роз-
битою грудню, ажкравленим пірм...
З коротким криком упав він на землю,
і в безсильній гніві бив ся об тверде
каміне...

Зливав ся вуж і відновив проворно,
але скоро зрозумів, що птахівня жите-
ль дві, три мінути... підновив близько до
розбитої итні і прошепів їй прямо
в очі:

— Що, умираєш?

— Так, умираю! Відновив соніт,
глубоко зітхнувши. Я позив славлю... Я
прожив багате... Я був хоробро... Я
бачив небо. Ти не побачив його з так
близько... Ех, ти сердито!

— Ну, щож небо? — цуєте місяць...
як мені там повзати? Мені тут пре-
красно... тепло і вогно!

Там відновив вуж свободний птєця і

* М. Горький. Очерки и рассказы.
Петербург 1898. Т. I. ст. 48—54.

¹⁾ Раба, що зветь ся по латині
Gobius melanostomus.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 80, 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.
На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

моторі сутя:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідоцтва відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідоцтва увільнення, фреквентацийні, Frequenzattest, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Zuvizvane, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

в на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні напелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні напелюхи легонькі, віялові і Loden, по-ліскуючи, Drapp і в весільних модних варіах.

Товари обувні, злих добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуви A. Capet і Howlett & White, в Англії. — Lawntennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Інайпа різної величини.

Домові черевики весільної моди.

Воїняні артикули для їзди на велосипеді для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найліпші, черні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattenspenden).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліпших туфлявних фабрик. Glacé-рукавички під повною гарантією.

Білі і необхідніші фабрики під гарантією, білі і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновітнішого фасону.

Краватки на літо в найновітнім англійському роді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного роду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпаки і хіньського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen	др. Смоль-Стопного	1.50 кр.
Буковинська Русь	др. Смоль-Стопного	1.20 „
Листи з пекла	Осипа Шингі	20 „
Людина	Ольги Кобилянської	40 „
Царівна	„	1.20 „
Некультура	„	20 „
Природа	„	20 „
Покора	„	70 „
Твори	Юрія Федьковича I том.	1.— „
Чума горіла	Омеля Понович	20 „
25 повістей	„	10 „
Хлопці-сидівники	„	20 „
Цар Франц-Йосиф I.	Омеля Понович	10 „
Образки з природи	Іван Синюс I і II том. по	5 „
Бесіди про часи козацькі	„	75 „
3 села	Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	„	15 „
Сина книжочка	в дуже гарній оправі, В. Стефаніс деж	70 „
Приказки	книжочка для веселих людей, Ів. Даниловича	8 „

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

на свідок прокладений курс з н. к. технічними промисловими мистецтвами у Відні
улиця Рука ч. II. Чернівці, улица Рука ч. II.

Відважує заявити панові П. Т. Публіці, що виготовляю кожного роду обуви для мушкетерів, жінки і дітей з то піска найновітнішого фасону як: черевики, гадки, та в наді острокітчасті з ортопедичним апаратом і з обшитими прорізами до загального поручування.

Через нашене мої черевки зникають сечас нагнітні та золі нарости на ногах. Добрий і свідок прокладений, також обслуговую буду старати ся одбуту собі здволене шийних замовлень.

З повагою.
ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Посилки черевки виготовляю як тільки з заграничних шкір.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена и неділю і свідко від 9 до 11 години рано.

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівка ч. 2.
Ручопишкю вкритою од днів на попередню
застереженій. — Рекламішкю неоплаченій
вільні від порту.

Передплата на „Буковину“
на пів рік . . . 20 Кор. — коп.
на рік . . . 40 „ „ „
на чверть року . . . 10 „ „ „
на місяць . . . 1 „ „ „
Посланим число наплату 15 коп.
Передплата і наплатити за попередню
платні в Чернівцях.

Буковинські згадки.

Так багато говорять се про Русинів останніми часами, що й мене палить охота, написати деякі замітки до „Буковини“. Хотіло б не випадково систематично до куди гадати, все-ж такі мають деяку партію, коли їх передумати.

Найбільше знаємо в очі чужому до мужицького думали чоловіку передовсім твердий консерватизм, придержування старих обичаїв, навіть сімейних, з чого пояснює се й овір, який приміром Русини ставлять вельми, що вилася се їм новим. До тої привязаності до старовини треба підійти також записати й тої типовий Русини сервілізм, який его заставляє, бити покломи перед кождим сурдутовцем, що з поважання перед ним, а з певної боязні. Тому і недовірчивість до тих же сурдутовців, що їх на око так високо поважали.

В господарських справах відомо зневажливість, легкомисливість і маритратетство сполучене з цілковитим браком шкільного образования. Не дивно отже, коли дин раз більше радим надають жертвою безсердечних лизварів. Буковинський мужик морально і інтелектуально відомо нерозвинте естиво, що потребує в найвищих степенях опіки зі зовнішнього боку. А се опіка, сказим просто, ему доведи бракує. Тут напуче цілковита безрадість.

Дукають се приміром на нашій зеленій Буковині випадки, де пади догду, що не досягає й 10—20 зл., злигую се ціле майно вартості 300 зл. Тут напучає се мимоволі питає: чи справді в цілім селі не найшов се ніхто, щоб міг був покрити бідакони отих кілька копелетих і виратувати его від злигтаній? Чи нема нікого, хто би других перестерігав перед легкомислиним робленем до-

гів — а всі догди у нас у великій мірі повстають з легкомисливості. Хто би їм показав, до чого все это веде? Чому нема в нас по селах, як се буває де инде в западній Європі, такого людського суду, котрий би гавини потанний зничай видавати на посмі, хрестини, похорони, храми і т. д. більше, ніж на те позво-ляє власна мошенка? Як можуть криві, знакомі і приятелі обділати і обливати чоловіка, коли вони з певністю знають, що его чекає крайня руїна, що дим і позе его через їх череду перейдуть в кишенью лизваря?

Ми мусім-б таких людей прояс-сти, коли-б не було вже несправедливо-сти, їх тільки оскаржувати. Ми-ж маємо перед собою по більшій частині не зорганізовану суспільність, не народ, жалну націю, а тільки суму різноманітних осібників, не особи-індивіду, не цілком громаду, а лиш певне число поставлених одна коло другої хаду, з котрих одна другій так подібна, як один мешканець того села другому. Маємо перед собою кілька тисяч мужиків, що перед 40 роками були вони не правно, то фактично мізерними підданцями кількох безсовісних деспотів і почували се до них рабами. Їх понурій, сумний і придонтий вигляд, їх сервілістично піддане поведження вряже чоловіка до серця. Нема свіжого духа в народі, любови життя.

Коли гавнути, толь би й в Чернівцях до будь-якої користи, то дивно ви-дає се, чому така глота народу сидить так глухо й задумчиво при куні. Се певного рода відраза від всього напру-ження умишного чи тілесного.

На ст. 15 і далі „Буковинської Ру-си“ читаємо так: „Довгий час не мо-гла вправді Австрія добре зорієнтувати се в відносинах мужиків до дідичів, і вози в розпорядженню з 22-го марта

1787 придержувало се що до буковин-ських мужиків австрійських підданних за-кона і уважало се їх власниками зе-млі, яка була для 1-го зветовида 1789 р. в їх руках, то вже 16. марта того самого року відкашано се розпоряджен-ня і мужики уважались се лише тимчасови-ми посідателями, котрим дідич міг по-улиши кождого року її відібрати. Але вже 26-го липня того тави самого 1787 року завернуло се правительство до по-першого погляду, і хотіло чесно австр. імператору кинцеларю ше 8-го липня 1812-го р. сумніває се, чи се на Букови-ні русифікація (мужиків) власність, то найвищою постановою з дня 4-го мар-та 1873 рішено надати підданних бу-ковинських мужиків дідичною власно-стю.“

Нашіх лизвар дідичівний старав се р. 1848 в своїй „Denkschrift über den Ursprung und die Entwicklung des Unterthanenverhältnisses in der Bukowina“ докзати, що мужики передавстрійскої доби віднаймали у дідичів полі. Само собою розуміє се, що в таким разі, коли дідич мужикови віддавав, мужик впадав у вправну руїну, наколи мужиком й не смілось відказати дідичеві. Такий від-мак віднаймаючий без гроша і робочих средств мужик се цілковитий раб.

По знесенню панщини лишив се наш мужик бідним і залежним від чужої са-мозоді робітником, а 40-літня правна воля не змогла витерти сліди вікового понижень.

Ми не маємо органічно розвинтої су-спільности де над найнижшим стоїть вищий, над сям же вищий і т. д. аж до найвищих ступів без перерви так, що всі члени громади сполучені між со-бою більшим або меншим числом дуч-ливий; ми маємо тільки мужиків і дідичів, духовних і дідичів на селі і більше ні-чого. Промислу по селах так як би не

не було, а де найде се якийсь проми-словець або торговельник, то се жид. Свещеникови мужик часто не довіряє більше як жидови, бо видить его пово-джені з паствою не пономі ідеально.

Чи велика поспільність не має жадно-го впливу на культуру краю? Чи не помагає дідич мужикови порадою й до-брим приміром? Пречінь се е природ-ним обов'язком сеї більш культурної класи, причинити се до економічного і просвітнього піднесення селяни. На те все можна свідати, що минулистість по-длинна у нашого мужика тільки сліди пригнобленя, рабства та зневажання а через то й незастави й ворогованія; а дідич уважає й до пині мужика низшим жадної уваги не гідним естивом і обхо-дить се з ним після сего. Вишли може бують, але вони воно дуже рідкі. А селужити за примір і образець магнати так мало здібні як і мужик. Так він ча-сто найгіршим маритратетником, найбіль-ше легкомисним господарем. Великі дов-ги, які затигають дідичі по різних кре-дитоних інститутих, не употребляють вони для поліпшення річної господарки або вкладає для продуктивних цілей.

Безмежне маритратетство і легкомис-ливість веде его до лизваря; на вели-кий процент вичачений гріш або марно на коштовні забави часто навіть і ви-ки. Дідичовина до краю, затигає на по-крите попередних позичок позичку у Відні. Се стримує на короткий час его упадок; скоро лиш прийде се щось за-платити, его настане елексурия.

Дідич так як мужик, він довг зарав зробити, але заплатити не лаюмать се. Се нічого нового, що бувають у дідичів часто еходни для лизвардової гри. Сям-пншою і сумною появою е, що при таким товаристві окрім аристократів ніхто не буває лише жид вкметній. Сей планкить очевидно також до аристократичного

На чужині.

Гарно в Німеччині! тільки, шкода,
Все таки, сумно і гірко:
Дивить се в небо на землю зм'яда,
Та не українська зірка...

Тутешній місяць — не руский, не тай
Він і світитиме нам сьє!
Хоч добре знаю, що домія — не рай —
Тягне до тебе мій крає...

Місто веселе на пинних горах
Віє чудливо красою:
В квітесім лісі чудовий е шизх,
Липний під тією густою!

Сльвіи кимедні летять голосні
Аж у кіннату до мене;
А, як гадую кравдескі пісні,
Серце плаче, мов шизене...

Вачу своїйних і дужих дїгом
Я на дилевій чужині, —
З відом-б лизув, хоч на крилах думок,
К' хорі та бідній родині!

Хлопчиний любих знайшов там своїх
Овом духовним в знобу...
Може почую чаруючий сльміх
І правобережну мову —

Правобережну мову Дніпра,
Що заповідали діди
Нам для слободи, любови добра
Та — здобувати побди...

З гнїтом, несправдою й злом в боротьбі
Німці — шаславні люди —
Вже їх давно роздобули собі:
Кілько ту дихають груди!

В нашій отчизні — кавдани і тьма —
Мало там долі і хліба...
Ту-ж Олександр і Гриня нема
І милої кріхоньки Галба!

Баден-Баден, в серпня 1898 р.

Бідний край.

(Сонет на смерть короля Гумберта).

Знов окривала се кровю роспінна земля:
Мігн італійців се — вже не першина,
бо там

Давать не можна під проклятим гнїтом
людям...

Дисєс божєвілийнй зустріли свого
короля!

Благословенна вітчизна — страшенна
тюрма:

Сила над правом лизує в тім краю
та все
Лито й обди робітникам чесним несе, —
Істи голодним трудячим родинам нека!

Батько дістав через номіч народню ко-
лись
Трон і корону: борці неслабутні знай-
шлись, —
Був Гарібальді, великий та славний
тоді!

Визвольного вбити е гріх і навісний
злочин...

Все-ж я спитаю: чому не піддержував
син
Люду безщасного в гіркій недолі й
біді?...

Сергій Бердєєв.

Галицькі „москалефіли“.

(Quasi una fantasia).

Всім очоргізи
Москалефіли
В галицькім чесному краю:
Сильні охоти
Ті патріоти
Мають до рубля — а знають!

Вічно хороші
Будуть за гроші
В них кацани-россияни:
За добру плату
Послать кат
Й славити будуть найдані...

І якусь мову
Знайшли чудову,
Ніби на благо народу,
А свою рідну
Калічуть бідну,
Вбиваючи силу й вроду!...

Служити ради
Лукаві гаді
За „обрусителів“ ширю,
Бо темні сили
Їх підкупили,
Бо в тім — хабарницька віра!...

В них лизють се аглоти
Слова солодкі:
Що кителі — там жандари,
Де, мов собачи,
Жиди й цигани
Лизь бачуть обди й кари...

Прийдуть в Россию, —
Підставте шизю
Самі урядови тому,
Котрий, навісний,

товариства. Він стає зарплати в пригоді, коли немусь з граців забрати грошей. Вистарчить на денний венець, за котрий виконуючий обіймає в короткій часі сплатити 8—10 раз так за велику кноту, яку викинув. Аристократ грає тут ролю ладданку, лад так само; питає лиш е, котрий з них заслугує на більшу погорду.

Природна річ, що не всі буковинські дідичі такі марнотратники. Вийми е, та ті по більшій часті жиди або вірмени. Родовиті буковинці не заслугоють на пошани не задля господарювання ні задля їх моральності.

Що нам муляє з таких людей не може знайти ні поради ні жалюї правуки, се очевидно. Він щасливий, коли йому не дучить ся щось гіршого.

Дідичі руйнують ся через лихварство, муляк так само. Та в нас е ще иншого рода лихвар. Се лихвар, котрої предметом людська праця. Буковинський муляк позичає, коли его притисне в земі нужда, малі гроші в дідича, за що обов'язує ся до певної роботи в літі. Тут прахове собі дідич таї, що муляк в часі січня або жовтня, коли він звичайно заробляє по 30—80 кр. денно, в дідича призований робити на 8—12 кр. денно. Бувають случаї, де муляк за відсуття від малих грошей (прим. 10 до 20 кр.) обробляє річно певну часті ріллі й остане ся вічним довжником дідича.

Се рід лихвар, що переважує своєю інтенсивністю всю доси буває. До того терплять під тим тільки найбільшій з бідних. Его уживають найбільшій, аби повернути назад давні літа панщини. Не дивися отже, що при таких обставинах наш муляк і доси лихвар е туним, легодушним і лихварим, що за коротку привинність дає собі віддати лихваром гірко запроцьоване майно...

Само собою розуміє ся, що коли так малий, пидний, рідко замешаний спосібом до культури расою ярай алучити ся з по части високкультурною державою в протягу часу якийсь поступ бути мусить з чогось протинного й подумати тижко. А мимо того був початок австрійської украла досить дивний. Генерали, що були першими адміністраторами не мали нічого більше на очах, як тільки то, аби Буковину милитаризувати, то е узладити еї після військовій украла. Можна сміло ствердити, що аслий поступ, який зробила Буковина за посидання ето літ, нова зазначити мусить своїй алауці з Австрією. Але одно-

го бракувало, іменно одноцілно переведеної польової праці після певного систенту. Кельоні німці не мали жадного впливу на селяни, хоті се творити німці безперестанно.

Господарська легкодущність стрічає ся не тільки по силах але і по містах. Тут зверху все ясно, а в середині гниль. Евангелі тоалети, експанзі, бал і т. д. в ховіт півно. Се вже характеристична примета Буковини.

Така дитина а після неї треба шукати за ліками протия хороби іншого вигляду на будучність не дуже віраді-

Війна в Африці.

Вісти з Трансваля знов зачинають бути неясні і суперечні. Після одного доносення, Девет наміряє пробати ся до Бушвельду на захід від Преторії. Англіїці принуждають, що всі відійти разом з командою Воті мають зібрати ся коло Бушвельду, бо без серйозного опору не можуть Махадора і Лібенбурґ. Баден Повець і инші генерали старають ся унеможливити подучення ся Девета і Дедрей в Ботом. Після иншого доносення, Девет старає ся назад пробати ся до Орані, де витворила ся дуже несприятна для бурі мілітарна ситуація. Одні кореспонденти твердять, що Девет має під собою над 3,000 людей, инші знов, що він може мати найбільше 300 людей.

Оноді доносено, що президент Орані Штайн номер, тепер доносить, що він перейшов з малим відділом ріку Піна, аби в Махадорі відійти ся з Крігером.

Команданти Бота, Магр, Шалль-Бургер, Фури і Скуте мають етати під Махадором з 8,000 людьми і шлою артилерією бурі, в котрій знаходять ся також армати найтяжшого калібру. З Дурбану доносить, що бурі усталили „великого Тома“ недалеко Інгора на границі Наталю, Орані і Трансваля і бомбардують ним величезний міст. Залишило до Ледімету поновлено, в наслідок чого товарний поїзд виїздить з шни.

Баден Повець обсадив величезну етацию в Пинарівер на північ від Преторії по зазначій батні, в котрій роде-районий полк етратив полковника і 4 воїнів в убитих а одного оєшкура і 6 воїнів ранених. Після англійського спра-вляння бурі мали зинити на боєвини дуже багато ранених і трунів. Генерал Карінгтон має забрати бурам багато провлянту. Метуен був ся з полковою Літтенберґа. Результат їх невідомий. Булер машинує на Ванікзель і стрітис ся з зазначим опором бурі. Прийшло до кількох дрібних бат. Френч машинує також в ту сторону.

Як бачимо, в іліам Трансваля палує незвичайний рух. Значною стороною все суть дрібні відій бурі, котрі своєю рухливостію примушують англійських генералів що хвили перекидати ілії корисуватися з одного кінця театру війни на другий, така тактика швидко не доводить до більшої рішучої битви, лише тонить обі сторони дрібними біт-ками, в котрих більші етрати має значайно сильніша, бо менше рухлива сторона.

Війна в Хіні.

З-хилевого театру війни надходять так баламутні і незрозумілі вісти, що нераз доводять в кількох днях по етаті мож довідати ся, що взаємно етало ся. Так само тепер е з заняттям Пеніну. На разі знаємо лише, що голова доси ціл держав облігнений Пенін аантій, а після разом з чужоземцями унілічені. Подробний при заняті Пеніну, що нам невідомо аністні. Доносить, що поміт війск прийшла посольством в найпритичнійшій тинді. Для 12. с. м. уряд заграницних справ запроєма був посил до участі в конференції, котрої шло мало бути — як запевняв сей уряд — алачене мира. До конференції однак не прийшло. Вечером того самого дня розпочало ся

дуже сильне бомбардування посольства. На другий день правительство опрадувало ся перед послами, що се не етало ся з его поручення і обіцяло виповинів пошарати. Коли однак в Пеніні розійшли ся чуття, що чужі війська вже підступают під етацию, Хіні ударили на посольства з повною енергією. Навіть в хили, коли війська вже вдерли ся до міста, чуті було сильну канонаду хіні-ських війск атакуючих посольства.

Іспанському підділові повело ся унілічити місіонарів і християнських Хіні-ців, визволив в ісарейні палати. Янані етратили більше як 200 воїнів, а Хіні більше як 600. Англіїці і Американці атакуючи полуднево-західну браму Пеніну і не стрітали ся майже з аслим опором. Колонна з російських і американських війск зашла браму міста, що асли артилерія розпочала свою роботу. До тяжкої боєви прийшло в самім місті, де Хіні мали величезні етрати. Найтяжшу роботу мали при заняті міста Росіяни і Янані. Голландська мілітерство одержало деншу а доносенням, що голландського посла в Пеніні ранено під час атаки на посольства дня 13. с. м.

Під Тінштейном один полк американської кінноти разом з 400 Англіїцями і Янаніями розійшов дня 19. с. м. 1,000 Боксерів. Погибло 100 Хінів.

Французький конзул в Шангаї телеградує під датою 20. с. м. Місто спокійне. Французькі відій унішли до міста без аслих перепри, їх присутність пробудила добре вражіння. З Гангау телеградує, що Хіні хотіли там підняти дім цхового банку але в наслідок енергичних зааражень відкорола огоні алавлено. Виповинні арестовано а двоє голонних ворохобників етато. Стверджено, що в Гангау існує широкий загонор Хінів. Огоні там що раз частішій, але населення спокійне. В Шангаї стоить тепер 27 воєнних кораблів з 7,000 воїнами. В найближніх днях кораблів буде ще більше.

Колонна Ренекампве по многих зазначих битвах зашла місто Мерген. Хіні мали великі етрати. В 12 днях Ренекампве задрал 20 армат. Етратив 2 оєшкура, 12 козаків убитих а 30 оєшкура і 30 воїнів ранених.

Про Канаду.

Для відомості наших канадійських поселенців подає амер. „Свобода“ ось які важкі постанови тамошнього правительства по-до еміграції та колонізації краю:

1. Поселенець, котрий має право взяти собі другу дарову фарму, не мусить будувати хати на новій фармі, як то давно було, але може мешкати на своїй першій фармі.

2. Поселенець може мешкати при своїх родичах, кривних, не конче на своїй фармі, але свою фарму мусить відповісно до приписів обробляти.

3. Если поселенець одержить фарму, котра має 80 акрів, платити при аняєі не 10, але 5 дол.

4. Землі, котрі рад мал на продаж, а підтак переміняє їх на дарові, можуть кунити по ціні 1 дол. за акер ті люди, котрі не мають права на землю дарову. Обов'язки мусять сповняти такі, які приписують ся для гометедів.

5. Право власності не буде на будуче задержане з той причини, що поселенець иним збіже на засві правительство — лиш кожний дістане свій акт власності по сповненню обов'язків правани незначених, а довг за засві буде в акт власності незначений.

6. За починком міністра внутрішних діл виийшло право, котре увіляло від поруки за збіже на засві тих еармерів, котрі аняли від правительства збіже в часі від 1885 року. Тут треба зазначити, що тоді, коли правительство дозволило анявати збіже на засві еармерам, аладало двоє рунтєдів. І кози відповісна сума за то збіже не була звернена, не мів ні позичаючий, ні его для рунтєдів одержати права власності землі. Тепер описав нового права одвічалний перед правительством за свій довг е лиш сам довжик і той довг не стоїть ему на перешкоді до набути права власності землі.

7. Мислені агенти (Dominion Land Office Agents) мають право видавати

жадані повномочія для тих осіб, котрі як заступники тих осіб аняють ся, що хотіть гометеді плати. Давнійше в таких справах треба було алаватись до головного уряду в Оттаві, що потигало за собою багато етрати часу і заходів.

8. Для тих осіб, котрі мешкають далеко від головинних міст, утворено заступництво агентів по ріжних дістриктах. Теті сугі уполномочені видавати права власності землі, пермітія на дерево, сіно і т. м. Через те ошаджено еармерам багато часу і коштів.

9. Після давнійшого права продавано шільні землі під саляуючими умовами: Пату часті кунної ціни треба було алачати з гора, а працю суму в чотирох ріжних ратах разом з 6 процентом. Сей закон, за старанем теперішнього міністра удушено в той спосіб, що люди, котрі хотіли набути шільні землі, можуть їх алачувати довільними ратами. Новий закон дозволяє в десятих ратах сплату. Для незнайомих еармерів е се велике добродієство.

10. Поселенці, котрі на своїй фармі не мають достаточного дерева, мають право дістати так званий „регіті“, на підставі котрого можуть дістати етільки дерева на правит. землях, кільки потреба ім на опал і на необхідні потреби.

11. Виийшло розпорядження, на підставі котрого віділо еармерам 3000 етін матеріалу нарубати в правительствених лісах на будову публичних будинок, як школи і т. м.

12. В Манітобі і північно-західних територіях аарджують безастанно нові резерви лісові, а старі етпирють для ужитку поселенців. В тих етворених резервах віділо сусіднім еармерам рубати древо, если аняють ся дозволені, але лиш для власного ужитку — на продажу не віділо там дерева рубати.

12. В протіву двоєх поселенців ага аладало дуже корисні розпорядження в цілі охорони протів аняєю лісів.

13. Поселенням на родових землях в Британській Колумбії дозволено цілкове уживане древо так на своїх еармах як і на родових, за дозволенем.

Сіно.

13. Розпоряджено, щоб не-еармерам не давати дозволені косити сіно, хйба би еармери мали его досити.

Пасовиско.

14. Уживане пасовиска на державних і величезних землях е у всіх провінціях дозволене.

Угле.

15. Угле дозволяє ся для домового ужитку так на шільних землях, як і на правительствених нонати.

16. Виийшло також таке корисне право: Поселенець, котрий сповнив всі свої обов'язки агладом анятої фарми і має право одержати право власності, але умер, ім етє став канадійським гометедієм, его спадкоємці дістають ту фарму, хоті і они не сугі гометедіями.

Жовніри, котрі сугі в військовій еслужбі в полудневій Аерії або деінде, мають право до еарми нонатої, хоті на ній не сядати. Если-б котрий з жовнів-еармерів був ранений, або з иншої причини лежав хорий, може за дозволенем міністра одержати право власності, хоті приписаний час ще не аийшов.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25-го серпня 1900.

Цісарське письмо писане дня 19. с. м. 1900 р. з Іллію до президентів обох міністерств містять подану аясненню за сінучасті еї в торжественним обході 70-их уродин Его Величествіа й кінчить словами: „Бог Всемогучий найспрішить аязь, що дучить Мене з Моїми народами“.

Вінчане в цісарській домі. Арти-клягня Марія Іммануїла дочка архі-епископа Кароля Сальватора, аняче ся у Відні з віртембергським князем Робер-том дня 29. аястопада 1900 р.

Відомості особисті. Впр. мітрополит Чуперкович поїхав в аянцію з своєю дочкою панєю Косовичевою бли-

Нам добре звісний,
Й вернеться швидко до — дому!

Чужуж брехати,
Що ні потрати,
Ні горенько ту не відомі,
Де в азіл неволі
Рішавсь доді,
Раби-кратині давно ми?...

Русь-Україна
Такого сина!
Зрадником звати лиш може,
Бо гідже діло
Він робить саміло, —
Чого-б робити не годіло...

Я-ж кляти мушу
Коростку душу
„Москалецького“ хлена:
Онаму прихвосту
Річ дуже просту,
Що Австрія — все-ж Європа!

С. А. Обуковець.

свадебним поїздом до Відня, звідки поїде назад куралити до Карлсбаду. Ведомі лікарських справ переїхав Вир. емігрант до Рента. — Фінансового управління Поспеа Ковчека іменовано управителем «адміністративного» департаменту при фінансовій міністерстві. — Шкільний інспектор краєвий др. Тумлірж вернувся з відпустки.

Цікаві демонстрації. Невпинно поступав лікарство днаме вперед; на добро терпачої людності залюбує навіть така наука один усеїх за другим і своїм іменем. Рентгенів думі причинилися рішучо до цього поступу так, що тепер без них лікарні годі обійти ся. Новий поправлений апарат, який ми бачили у червоноцього лікаря д-ра Гольдгольда Хлам справді на чоловіка імовірно. Вказав я до іменного бачити й неолікар внутрішні частини людського тіла як кости, зенги, печінку і т. д. Тим дачше бачить се лікар, що уміє розпізнати хоре від здорового а пізнавши добре, де що не так, як має бути, є він в стані, узяти відповідних способів до лічення. — Новий апарат подає негарні впрости возеса на лиси зонсім без болю й легко.

Загальний звичайний весняний збір „Наси пожичкової і щадничої“ в Брідну відбувся он дня 28. серпня с. р. о годяні 4. посподуши в будинку читальні з таким порядком днівним: 1) Справозданні начальників простан, товариства і про діяльність старшини. 2) Винесені ради надзорної що до закриття рахунків річних і балансу за рік 1899. 3) Вибір касиєра.

Науковий курс для дітей з Францтау (повіт червоноцього). Курс тривав 10 місяців і є безвідплатний. Участь можуть брати лиш ті, що описали майже весь народну школу, уміють добре по німечки й мають за собою однокласну грамоту. Подано дав ся до п. к. дирекції гр. пр. релігійного фонду в Чернівцях найдавший до 20. вересня 1900 р. Опрім того мусять учасники піддати ся 20. вересня 1900 р. вступному іспиту, до котрого завізують їх писемно, після чого ринав ся остаточний о їх прийняттю. Прийняті харчують ся в науковій будинку спільно. За приміщення платять ся місячно наперед 4 кор. а за харч 36 кор. Приміщення оборуває ся посподати після установ домашнього порядку і дотичних розпоряджень учителів. Участь у курсі припоручав ся головним тим, що задумували здати державний іспит іспитний. Учасники призначені є дві стипендії з краєвого фонду по 400 корон. Подле ся о сі стипендії по приняттю до курсу через управителя курсом до п. к. краєвого правительства.

До відомости емігрантів, що відіждуть до Сполучених держав Америки подат червоноцього мілістрат, що тамешний уряд заборонив осідати в тій державі тим людям, що їх вербують у нас на роботу або що емігрують на заміщення агента. Таких людей зараз дають відіти „шупасом“ се-б то видаляють навіть по роках. Сі законні постанови виконув ся тепер дуже остро. Отже остерожність.

Нещаслива пригода. Старший урядник залізнич державних, у Львові пан С., виїхав ся онді з роліною до Збоїт, а що десь був гарячий, то его донимав думи спукати ся в ставку. За хвилю роцдан ся крик, що найстарша донька, 20-літня панна, тонить ся. Батько побіг на поміч а також прибігли і ослани та стали ратувати дівчину, котру остаточно вдобуто з води майже неможливо. Тимчасом утопив ся один із ослани, що прибіг був на ратуюнок. Підчас коли один поїхав до Львова по дівка, другі шукали в ставі утопившогося селянина. Панику відратовано і привезено до дому, але стан її є дуже гірший, майже безнадійний, подат до легкого дотало ся було тільки води, що він опухав в вавасіон того і відіхав і рух серця є спаралізований. Тіла утопившого ся селянина не можна було ще до пізнього вечора відшукати.

Клопіт в цювім уряді. До шпайдарського уряду цювого в Женеві відішав пача з аналізою: „троевані бабзи“. Ся новість в міжнародній таріфі цювій наведе урядників немалого клопоту. Перешпено неї таріф, але відомістю парграфу не можна було ніяк найти. Вкінці звернено ся до начальників уряду, а сей притадав собі,

що не давно заходив також подібна kwestія зі справляю шарлячи. Тоді порішено, що шарлячу можна пустити через границю як артикула живності. Однак при остатнім случав не можна було приміняти сего рішеня, бо справа стояла як-раз протинаю. Начальники не хотали брати на собі відповідальности, звернув ся з запитом до союзної Ради в Берлі, а ся надіслала рішене, що блохи належать ошлти як „мешажерну жадуу ірані“.

Переїзд царя через Галичину? Ходить поголоска, котра знайшла потвердження і в демократич часописках, що цар Николай по невроті в Парижа переїждати буде через Львів і Краків, улаючи ся з Відня до Бундешту для відіданя рукунського корони.

Убийство. На гостиниці в Попелі в до Борислава найдено перед відіждом дивна тіла мужчини в бажері крові і в парварській спосіб загиблого. Голова розбита, лице до невідання порубане, уза і губи відірвані. Доходження шпикавали, що жорстка того дивного морду називав ся Юрко Бойко і єсть селянином з Вані котівської, а морду мав допустити ся там зать его Михайло Яцик, котрого ушановано.

Обиджений Англієць. Манулого поведінка англій Англієць з кількома компаніями вів до вагона залізнич в Базелі і їхав до Штрасбурга. Кондуктор на базельські гості призначив для него місце в вагоні і зажадав заплатити. Англієць витягнув гамуток і висказав венофто рола гроші крім німечиних і хотів платити швайцарською монетою. Кондуктор після приписів не міг прийняти чужих грошей. На се Англієць витяг англійські гроші і подав їх з гордостю кондукторові, однак він і сих не прийняв. Обиджений подорожний почастував кондуктора в лице і наговорив ему пону дурини. Справа ошинула ся перед судом в Штрасбурзі, де мусіли висісти також товаришки подорожні Англієця, щоб явити ся нао свідки події. Ему присуджено грошову кару і прийнято зать его Англієць гроші, щоб лишне спокати ся біди з краєм.

Про значінє автоматів. Проф. др. Ернест Тіль написав інтересну розвідку про правне значінє автомата. Автор розбирає цілий ряд правних kwestій, які відносять ся до уживаня сего нового а так вже розповсюдженого середства. Автор зауважав справедливо, що той хто ним користується ся автоматами, устанавляючи на публичних місцях, в ресторанах, на залізничних дільницях і т. д. різко мав подумати, що сим способом викликає правний звіт, зі певними правними наслідками, хетий тісною особі перед собою не видіти, хотий другого контрагента не знає, про его імя, прикмети, чесність, винятність, ані не журить ся, ані не потребує журити ся. Угоди за посередництвом автомата так часто закладували, а заразом сповнювали, що раз більше розширюють свій обсяг. Немного літ минуло, як перші автоматичні ваги жертвували людям свої услуги за виконанє гроша. Наві автоматы перевозили купно і продажу різних товарів, як чохолдоч, сигарів, олівців, перумен, цвигтів, виготовав фотографії, грає і т. д.; автоматы продають страви, манити, через них можна убезпечувати ся на життє, а хто знає, які ще чинности буде автоматы виконувати в будучности. Іма велика є праця автомата, може посаудити за примір, що на однім днівні в Берліні продають автоматы 12.000 білетів денно, а товариство для автоматичного руку довершило в однім році 275 міліонів продажів. Вправді автомат не є ніякою новітністю, бо вже в 8. віці перед християнською ерою продавано автоматично воду в атеніській сьлатині, але до найбільшого розширєня свого значінє діяшов автомат в нинішніх часах. Однак досі правна kwestія автомата у нас ще не уурюнована. В Німеччині признано автоматы „отвортими місцями продажі“ і підпорядковано їх під загальний закон торговельний. Автомат мусить сьлаткувати неода, мусить відшукати в мочі. Зали у нас приїде до уурюнованя автономного автомата, мусить суд пачи-що вже тепер рішати сьміри kwestії, які виникають з уживаня автомата.

Наділ фєральним днєм. Яким спеціаліст малой праці а великой слави дія-

шов до такого закладеня, що крім середі і пачини вважати значення до фєральних днів також наділо. В неода убито короля Гумберта, міністра Кавоаса в 1897. р., президента Барнота дня 24. червня 1894. царя Александр II. дня 13. марта 1888 р. і князя Боррі дня 13. лютого 1830 р.

На „Народний Дім“ жертвували: Давиденда в Рускій Касі за рік 1899 255 кор. 70 сот. Вл. Іван Лакуста зібрав на динжочку 34 кор. 50 сот. Процент в банку 10 кор. 74 сот. Вл. М. Душак зібрав 10 кор. 10 сот. Вл. Паргемій Давчуз на вишочку 26 кор. 40 сот. Марія Бойчук зібрав 2 кор. 22 сот., разом 2501 кор. 25 сот.

Зацьські шкідливі зложили: Вл. Іванна Іванівна 6 кор. Вл. Михайло Кравчак 4 кор. Николай Тентуш 25 кор. Юрий Мазурак 6 кор. Гавриіл Товстух 10 кор. Юрий Душак 12 кор. Петро Тиммівич 10 кор. Іл. Бойчук 10 кор. Александр Кучанко 10 кор. Дмитро Адабота 20 кор., разом 945 кор. 30 сот.

На буреу жертвували: Вл. освітний прав. Каченко 20 кор. Руся Каса з чистого анску за рік 1899 257 кор. 51 сот., ісп. Омелін Попонич, др. Степан Смаль-Стопний, Володимир Ясєниний, Антін Клим, Григорий Гавєвич, др. Степан Гардинський по 2 кор., разом 291 кор. 51 сот. Сердечна подяка.

Ради господарскі.

Під остиа. Ще має господар повно роботи, що аж не може дати собі ради і не видіти їй ніяка та не добачує, як все довкола него прибирає поволи остиа одіжу і вейд за тим підходить що раз ближше і зима, коли его заходи доходить до своєї ціли. Оттак серед роботи і трудів старіємось поволи і коли вже маємо надію, що будемо могли спокійно споживати ошчі нашой праці, надімо нерва, що ми вже поспішили і що вже не довго нам бути на сій землі. Ще зеленіють ся дерева, ще врасують ся своїми овочами, ще принімає сонце з погідного неба, але ми вже відчуваємо, що в цілій природі настає якийсь зміна, що слабне тота сила, котра з весною приносила землі відродженє; нас збирає немов страх, що вже недалекі час, коли все покриє ся сьвітлом і ледом. Дбачий і заопадливий господар добуває тепер всіх сил, щоб прилбати як найбільше запасів на зиму і поставити як найліпшу основу під нову роботу, нове життє, яке настає знов, коли сьвіт і леді щезнуть. От таче то а ціла наша життє! Приявемо без ушину, а коли оглянемо ся, що вже нам недалекій копець, добуваємо ще послідних сил, щоб бодай підготувати добру основу для гридуного не-нає молодого покоління, коли вже нам самим годі споживати ошчі наших трудів, нашой праці. От-так намагаймо заздалегідь на зиму.

Спасанє конюшини в осєні уважають деякі господарі за користі-їйше і догідніше, як кошенє, а то іменно дятлого, що нема підатків на косари, і що конюшина по сьпанєю ліпше розростає ся, як по кошенєю. При тім асть ще й та користь, що товар придочко конюшини і она дятлого не так легко зимеранє. Але при спасанє молодого конюшаника треба бути остерожним а іменно треба передовсім уважити, щоб слабу конюшину не залчасно спастити, а відтє і не виганяти тільки товару, щоб він тачи все конюшину лискував. Найдавший до початку надолєсть треба перестати спасати конюшину. Іменно треба й-го пачатати, щоб на занадто легких ґрунтах не виганяти до спасаня віну, бо ошч ступаючи тонкими ногами, так спазати ба,

вишорнують конюшину, котра відтєм зотєе зимеранє.

Загвоздженіє віну сьмо ся зараз при підковуваню, бо гвіздє пачи єму в місце, а по підкованю значинє він зараз кулати. Тоді треба підкову відорвати, місце то, де він загвоздженіє, котре пізнати по тім, що там дрібочку крові виступав, виполокати карболовою водою і заліпити густим воском. Однак найчастіше повстає ся загвоздженє аж по кількох днях, а то дятлого, що гвіздє вбитий по-при саме місце, тєсно на него, і сьмо за кілька днів значинє гинти. В такім случав треба підкову відорвати, дотичне місце пожем під конит отворити, випустити матерію, робити через кілька днів студєні оклади, і іменно прокивати рану карболовою водою.

Оброблєнє землі від зими і застїп пачає і доброго знаня сєй роботи і труда та й трохи видатку, коли того потреба. Ошче збіже, щоб добре розшинуло ся в стебло і зерно, потребує дичної сьмілости азоту і фосфорового кьасу. Землі, де була лючерна, конюшина, або бобин особливе коли ще була навожєна томєєвою або калітєм, має подостатком поживи, бо в ній лишають ся останки тих рослин. Коли же треба ужити обірки, котрий має бути приораний зараз під засїв, то треба на то уважати, щоб він був добре перегнилий і щоб земля не була занадто пухка. По конюшині і траві треба поле під жито кілька разів переорати. Однак на легких ґрунтах пісковатих досить раз з'орати а відтєк за дві або три неділі заволочити поле два або три рази і сьати. Але найважливіша річ при управі озимого збіка в тім, щоб відорвати надодігіднішу пору до сьни. В тім і найбільша штука, а пораз треба просто огладувати ту пору. Ліпш той господар, що з року на рік добре уважав на всі зміни в природі і їх собі запам'ятує, не буде зовсім навад роботи. Час засїву вибирає ся після пачату; де студєніше там треба скорше сьати, де тепліше, там пізніше. Взагалі треба на то уважати, щоб озимі засїви полічити перед тим часом, коли пересїчна температура буде вже лиш 3 стєпені Цєльсія, в котрій рослини переставать рости. Звичайно сє ся озимий ріпак і інгарника вже в серпні, озиме жито, пшєніця, конюшина під озиме збіже сьють ся від половини вересня до половини жєтня. Але сьють ишеді ще пізніше. Під ишєніцю повинно поле бути дуже чисте і его треба кілька разів переорати; послідний раз треба з'орати на довгий час перед засївом, щоб земля мала час добре осєсти і пшєніця була забезпечена від зимараня. По конюшині особливо відважливий і на сухих ґрунтах треба два рази орати, перший раз глибоко. На воглих ґрунтах оре ся мігче але зомло треба привалувати. Гноїти треба при першій ораню.

Дівчат-учениць

приймає за умірковану ціну наш **Вісник**, ул. Крива. Палати ч. 3.

Фортепи і поміч в домі.

ЗБИРАЙТЕ СКЛАДКИ НА НАРОДНИЙ ДІМ в Чернівцях.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма. —
Урядові подання. Приватні грамоти.
147 сторін 82. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.
На поштову пересилку треба додати 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

вотрі сутат:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresansweis, Schulversammlungsanweis, Свідоцтва відхилі, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідоцтва унільнені, Frequenztafeln, Frequenztafeln Zeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Завітання, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для кас райфайсєвських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевіше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, оліщові і Loden, по-ласуючі, Drapp і в воїланих модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад францускої фабрики обуви А. Capel і Howlett & White, в Англії. — Lawlentie-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Нінїпа різної величини.

Домові черевики всілякої якості.

Воїлани артикули для їзди на велосипеді для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найкращі, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тін для панів. (Schattensprender).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найкращих ткацьких фабрик. Glacé-рукавички під повною гарантією.

Біле з найкращіших фабрик під гарантією, біле і в різних модних фарбах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновітнього фасону.

Краваткина літо в найновітнім англійським роді.

Пакчохі, хустини, пасочки всілякого роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа-ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смоль-Стопного	150 кр.
Буковинська-Русь др. Смоль-Стопного	120 "
Листи з цекла Осипа Шинке	20 "
Людина. Олги Кобиланської	40 "
Царина.	120 "
Некультура	20 "
Природа	20 "
Покора	70 "
Твори. Юрія Федьковича I том.	1—
Чума горічана, Омелян Попович	20 "
26 повісток	10 "
Хлопці-садівники	20 "
Цісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 "
Образки з природи. Іван Синько I. і II. том. по	5 "
Бесіди про часи козацькі	75 "
3 селя. Богдан Лепкий	20 "
Гадки про потреби України	15 "
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанук лист	70 "
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8 "

На пересилку треба додати 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що скільки промислової куди в н. в. технічною промисловою куди у Відні
улиця Руска ч. 11. Чернівці — улица Руска ч. 11.

Відзначаю, що виготовлю кожного роду обуви для чоловіків, жінок і дітей з тої найновітнішої машини які черевки гладкі, та з якім нетрохи частішим і ортопедичним апаратом і з обляганням приладом до виготовлення.

Через мене мої черевки знають сьогодні всілякі та всілякі нарости на ногах. Добра і солідна річ, такою обслуговую буду старати ся здобути собі дозволення відкрити заклад.

З повагою,
ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Позначки черевки виготовляю як тільки в заграничних мікр.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і святю від 9 до 11 години раню.

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.
Розширення шрифтів та ліній на попередній
заказується. — Редакційні повідомлення
підлягають відправки.

БУКОВИНА

Підплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — сот.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Підплата члена коштує 10 сот.
Підплата і надання листів на листівку
платити в Чернівцях.

До ситуації.

Мимо сего, що правительство поводить ся з радою державною та обережно, як з болючим тілом, що порожнім етронічним дає час і нагоду роздумати положення, охолонути з горячи та порозуміти ся — ситуація не стає корисною. Само перед заповіданням тепер правительством конференціями провідниками етронічними, підносять ся з різних сторін заповідання агітація за ідею розширення парламенту та розширення нових виборів.

Розширення парламенту як ціл само по собі не має ані оправданя, ані амісду. Через се не поправило би ся ніщо, бо нова рада не була-б певно ліпшою як теперішня, хотий би у ній змінилася се. Такого розширення правительство не має ціл підняти ся.

Що нинішнього було-б вже розширення, подучене з октройованим деяким законом. Се бодай було би якоюсь проблемою зі сторони правительства до виходу з замотаної ситуації, коли надали деякі інші засоби і дороги. Алеж др. Кербер так добре, як би заріс ся октройованим, — оно уявляє ся знищенням. Отже такого розширення правительство не хоче виконати.

Мимо сего вчорашній Narodni Listy зазначають дуже невідрадіні вісті про внутрішню ситуацію, підсудуючи правительству, що оно само глядить дуже скептично на ацію самарії парламентарних відносин і приготував вже все, що треба до розширення державної ради та октройованим законом. Пострах Narodni Listy-ів походить з того, що між австрійськими Німцями розвинула ся шалена агітація навіть за знищення конституції і заведенням абсолютизма. З сего нагоди

в Information пригадує якась „високодо-стойна особа з Ішью“ передвечерний день 22. серпня, як річницю упадку абсолютистичної системи Баха. Она пише:

„Дня 22. серпня 1859 р. видав цісар відлучне писмо, яким міністра внутрішній діл Баха, міністра полїтиї Кемпена і міністра торговлі Богенбурга звільнено з зайнятих становищ. На їх місце вступили гр. Голуховський і Гібер, а міністерство торговлі зведено. Введення монархії повстало з радістю унаслід міністра внутрішніх діл Баха та політичного доцента Кемпена. Вжежало настання нової ери та кінця абсолютизму. В сїм чувстві думалися Німці, Мадари, Польня і Чехи. Система Баха справді упала, щоба вже ніколи не встала — але єдиність, яка тоді була проявила ся, не тривала довго. Вже в р. 1860., коли „зміцнений парламент“ скликано, показало ся, що поодинокі етронічності ділами ціл пропасті, а коли видано жовтневий указом, вибухнула війна, як треба до тепер.

Нині знов грають ся огнем та гіворять з нечуваною деглоушністю про абсолютизм, що він „ще найліпший“, що він мується знов прийти і т. д. і т. д. Мозаї люди можуть так говорити. Они не знають, що се значило, абсолютизм в Австрії, бо знають не говорять і так нерозумно. Але нас старих, що ми пізнали і виділи ціле єго горе, морозить на гадку, що він міг би знов пернутись і ми є сїм гадки, що не одну жертву варто би перенести, щоба лише адержати поворот абсолютизму. Бо се було-б нещастем для всіх нас. Може переконують ся, як вже було за пізно.“

Але можна сказати на певно, що міністерство др. Кербера не дасть ужити себе для такої місії, за якою нині агітують німецькі радикали. А коли він

не порушити конституції, ані не стануть етронувати, то що лишиє ся до роботи? — Іти спокійно далі до дорогов перетворення, поновити проби порозуміти дати, доки не віднесуть усебі, або коли вже не буде часу, на них. А часу на те є ще досить!

Річка, Listy доносить, що намістник Чехії гр. Будонгове має показати ся після відбуття конференції з президентом міністрів др. Кербером і міністром Зеленом, що дуже трудно буде накласти часних послів, щоба за ціну невідомих уступок, ані їм жертвує правительством, підступивши від обструкції. Виражає кілька чесних послів окazuje ся близько до примирення, але більшість, ідучи за голосом виборців, не хоче за таку ціну ціну зречи ся обструкції.

Відомісні джерини і Hlas Naroda доносять, що конференції президента міністрів дра Кербера з провідниками етронічними розпочнуть ся небагом. В найближчих днях мають явити ся у дра Кербера послы Пацки і Странський. Бути може — пише Hlas Naroda — що до сїєї конференції будуть запрошеними др. Крамарж, др. Кайцль та др. Жачек, як репрезентанти моравських Чехів.

Конфлікт мени Румунією а Болгарією.

Супротив погодоса в заграничних газетах, що конфлікт мени Румунією а Болгарією дійшов вже до остаточних границь, та не є виключенням небезпеченство недалекої війни, доносить з Букаресту до Polit. Congress., що видумано є вістля морби король Кароль має говорити про есентуальну війну з Болгарією. Там само і в політичних

кругах навіть ніхто не думає про оружану розправу на Балкані. Вираді публічна опінія в Румунії є дуже сильно подразненою против Болгарії, але числить багато як вплив держави в Соєї і має переконання, що Румунія одержить етронічність або в дипломатичній дорозі або через відповідні заарядження проти нападеним агітаторам.

З Соєї знова заперечують урадово, що дипломатичному агентуви Румунії, панови Місу, не гроить жадне небезпеченство на дворі князя, зі сторони македонського комітету. Обставина, що п. Місу є сам Македонцем, не має жадної ваги і він зовсім неспотрібно етронивши з Царгорода савасів для своєї оборони.

В відомісних дипломатичних кругах не припускають гричних наслідків болгарсько-румунського конфлікту, а впротім вість про подорож короля Кароля до Ішью та принцпа князя Фердинанда болгарського імпериком цісарем в Відьє-гольмстеге, збивають найліпше нові поголоси про грозячу війну на Балкані.

Війна в Хіні.

Війска держав вже уславили ся в Нокіні і здасть ся, що не так скоро з відтам внесуть ся. В місті заводить ся вже адміністрація на європейський лад. Ціле місто поділено на секції, а половину татарської ділянки в північній частині міста віддано під опіку японських військ. Для удержання ладу в місті утворив ся з союзних військ міжнародний комітет, в склад якого входять: Японія, Росія, Англія, Америка і Франція. Питання тепер, чи держави зачнуть мирові переговори, чи будуть дальше вести нову кампанію, котрої

Через помилку.

Оповідання

Редіарда Кінглінга

(Переклад з англійського).

Хто між другими, на ширі, в товаришстві бувши частіше пиячий, як би випадало, той все таки має надію набавити ся від своєї хвиби; хто-ж на тайно, сам один і не на нікому в присутності других, на того треба нахнути руку, — той цілковито пропає.

Се загальне правило; однак для потвердження єго повинні знайти ся якісь. Пригода з Моріарті була як раз таким випадком.

Моріарті був інженером і ведучою адміністрація призначила єго на посаду до Вестдінді, але в таку етронію аказію, до з виїздом тубильців рішуче ні з одною душею не можна було промовити слова, хоч для було там множенство. За чотири роки своєї цілковитої самотності Моріарті робив як від, але за се влучив ся нити сам один. Попинувши свою пустиню, він аздав ся на вид що більше старий, змучений і понурий, як до сего могло би єго довести життя. Кажуть, немов би чоловік, що перебував один рік в хіній туні, ливити ся ціле своє життя на цілком порожньому. — Вої дивацтва і чудерлиці поступки Моріарті були — як всі садили — наслідком самоти, до якої він

привів за остатні чотири роки і всі говорять, що се доказує лише, як адміністрація нищить будучність пиячів своїх слуг. Що-до себе самого, то Моріарті мав дуже добру славу. Але він знав, що кожного дня єго слава підтримувала ся горілкою, швом, малюванням чарочками ліхтеру і т. ин. драгтем. Сильний організм і кришка голова не могли ратувати єго це, иніше він давно як слабкий верблюд захорів би і умир, а се думало ся і диним людям не лише єму.

Коли він вилетів з своєї пустині, адміністрація призначила єго до Сімаї і він поїхав туди. Як раз в сїм році міє Райвер була там в розпоряді свого навою і множенство розважників зезало у єї пір. Все пусто, що лише можна було сказати о такій жіночї як міє Райвер, було вже сказано о ній в числім оповіданню.

Моріарті, сильно збудований, гарний мужчина, був дуже тихої ачаї і всім силами годив ся з своїми ближніми, еска лише не був в чорній желізкохці. При напругах звуках і гаморі, або еска до него вездало звертатись, він етронив ся і дрожав; а дивлячись на него при обіді, коли він брав сканку води, як могли би замітити, що єго руш трохі трясав ся. Але те все приписувало ся єго нервовості, — про самотність нити, коли він був сам у себе дома, ніхто не знав, що було просто чудом, еска везало ся на увагу, як єсєро всі похлі привагного життя стають ся тут у нас спільним добром всієї публіки.

Моріарті не ввійшов виступно в кружок міє Райвер, бо тут ніхто не сподобав єму, але він підняв цілковито від власті міє Райвер, зезав нити перед нею і зробив собі з неї божка. Се жє отаже ся тому, що він лише що явив ся з пустині в більшім місті і не міг розрізнити річній після картости і не знав, ніякв хто дійсно партий.

Для того міє Райвер була жєрстока і халодна, він гадав, що она веде себе благородно, поважно. Для того, що її не ставало розуму і она ні про що не могла говорити розумно — він уявляв єї адержаною скромною. Міє Райвер скромна!.. Тому, що она не заслугувала на цілне поважання і честь, він адалека нечитав єї і українє в своїй уні всім біблійними прирєзками та найвидатішними добродітеллями шенсіроєвських героїв. Сєй сильний, чорнополосий, розсїяний чоловік, на етільки нервовий, що дрожав, коли єїні біг поза єго плечами зезавим гальоном, дістав ся в дружинну міє Райвер і єїк від шаста, коли она звернула ся до него з одним або двома словами. Єго одушевленє було чисто платонічного характеру, — навіть жіночї не порочили сего і єсно се бачили. Не бупаючи нігде в Сімаї, він таким чином нічого злого не чув про свою бєгіню. Міє Райвер не звертала на него ніякої особливой уваги, хєба що причисляла єго до збору своїх множенствених поплонників і від часу до часу брала єго з собою на прогулку, лише для того, щоба показати, що він належить до неї.

Треба би припускати, що в такій

винадках міє Моріарті сам один іду розмову, бо міє Райвер просто не могла би много говорити з чоловіком єго ачаї; а навіть і се, що она говорила, зєдвє чи було з много небуль огляду пожиточне для него. Одначе Моріарті твердо вірив в величезний вплив, який міє Райвер мала на него і в тій пірї він єсєріозно почав старати ся напиратити свій бзд, про потрібї ніхто не знав, хєба він сам.

Се, що він мусїв перетерпіти, зєки борєв ся з собою, було певно чимєсь особливим, але він ніколи не роздумував над тим. Нєраз не ний він цілий тяждець нічого крім подя. Відтам, першого дощєвого вєчєра, коли ніхто не запроєв єго на обід, а в компанії у него горів на каміні веселий огонь і все наперути було таке привітє, він єїдав в кресло і на него нахолов єуи. Чарка за чаркою дїла єї в горло, а він між тим цілий час укладав собі великі плани поправки, поки вінни не падав ся на постель цілковито пиячий. Відтам на другий день він сильно змучив ся.

Одного разу, яєсь вєчєром, сказало ся з ним дїло. Стараючи ся єтати „достойним привієм“ міє Райвер, він поїхав в моляхкодійний настрій. Минуло дуже тихий дєсєть днєй, а вїндем вєсєго того було се, що він нараз мусїв заматити за два роки і вієсь місяців самотного нити сильним нападом delirium tremens.

Вачало ся від наміру самоубийства, відтам поїхали ся єсєрї, напади гієстерїї, а вїєнни і правдивє бєжєнієство. Він говорив, говорив, говорив бєз уявну

наслідком буде окупация дальших міст і провінцій і коли та кампанія буде дійсно дальше вести ся, то в ім'я чого і в який цілі? По уявленню послів, дальша кампанія дала б ся понизити хвиляши там, що держави хочуть різирвати Хіну між себе, або для якої і зарплатної мести знищити Хіну і відтак вицощати ся з підтам. Се, що не знищено відразу всієї воєнної сили Хіни і що не дозволено цесареві з нею ні виспихати урядниками, даю держанам добру нагоду до ведення дальшої воєнної кампанії, бо можуть толкувати ся, що властиво ще нічого не досягнути і авантурничим заволодінням в Хіні ще не цілком задоволено безпеченство жити і заробити Хінцями майна.

Аби протягнути неспокійну ситуацію дипломати старають ся зм'якшити і свідать, що в Хіні нема з ним вести мирових переговорів. Навіть цесарем не є до того компетентною. Англійська преса протестує проти наважання переговорів з цесарем без огляду на се, чи дійсно се в руці союзних військ чи ні. „Таймс“ виводить, що цесарем або була головною ініціаторкою або співвиновницею подій, котрі прислунали держави до хінської кампанії, або що найменше була сильним оруддям в руці реакційної партії і Боксерів.

В першій ситуації є аналогією з минулого ряду злочинів проти міжнародного права і не заслугою на загляд; в другій ситуації не може домогати ся, аби її уважали за репрезентатку хінського правителства і хінського народу, і ані де facto ані де iure не має права до того, аби її трактували як монархію. Привернути їй власть, котру утратила атентатом і при допомозі реакційної партії, організуючої рух проти чужинців — значило б пряму осамішувати цілу політику сходу держав.

Дальше „Таймс“ заявляє, що коли цесарем вдова утекла, то і Лігунчан не має найменшого права розпочинати з її іменем переговори з державами: а коли навіть не утекла, не треба з нею провадити ані безпосередньо, ані за посередництва третіх осіб інших переговорів.

З останніх телеграфічних вістей з Шангаю виходило би, що держави до певної ступеня поділяють становище „Таймса“. В останніх іменних часах

сухим, уриваним шепотом і нічим не можна було слухати потоку його слів. Він очевидно й сам розумів, що з ним щось не добре і до двох разів збирав ся на розум поговорити з доктором. Але його мисли зараз путали ся і він знов розпочинав свій безглуздий шепіт і оповідав про свої нещастя.

Страхно чути дорослого чоловіка, дитворюючого як дитина все те, що мужчина хоронить на дні серця.

Моріарті викладав всю свою душу перед кожним, що входив до нього в кімнату сьогодні і другого дня. З його слів можна було пізнати, який величезний вплив мав на нього міс Райвер і як глибоко зворушений своїм упадком.

Коли его слабкість перестала і малечий кружок его знайомих жалувал его за сильний напад тиво, що так его мучив, Моріарті сльоті показав ся і до нього оселюна повилася ся в дружній міс Райвер, убожаччи її мовчи, пеначе ангела з неба.

Незабаром він став ходити верхом, що долажувало, що він на добрий дороз і можна було гримати дверми за его плечима, а він мимо того не підскакував на крик. Се було також добрим знаком.

Як він додержав присяги і кілька год его сворину констатувало, про се мовити історія. Він перетерпів дійсно всі муки, які може терпіти чоловік, що спально на, а перестав пити. Він тепер при обіді не вино і чарку коньяку з содовою водою, але вже ніколи не в сам і ні-

Лігунчан дуже часто консурував з консулами в Шангаю. Тепер консул заявив ему, що в наслідок утчі цесаревої газети его мандат до переводення мирових переговорів.

Телеграми з Брюсселя зазначають ніби на відставі інформацій з компетентного жерела, що в справі остаточного урегулювання хінської справи держави згодили ся рішучо на три точки: задержання цілости хінської держави і удержання манджурскої династії, бо введене нової династії викликало би тяжкі внутрішні борби в Хіні.

Мимо цих зазначень, що до задержання цілости Хіні починають піднімати ся голоси праси о потребі окупации деяких провінцій. Frankft. Ztg. доносить з Берліна, що найбільшою ціллю союзних держав повинна бути окупация провінцій Чіхі. Виконання дипломатичної програми ще не на часі.

Держави мусять насамперед здобути собі сильне становище в Хіні, і доперя відтак, одержавши від своїх воєнних висемених реліквій о історії цілого континенту — що має потрепати всіх 6 тижнів — будуть могли приступити до переговорів.

Наради представителів держав в хінській справі будуть обертати ся коло сідуючих точок: Як найефективніше повести ся. Туана, генерала Лігунчана і інших членів уряду заграничних справ, котрі піддержували новотане Боксерів: уведення в престол цесаревої; удержання на престолі цесаря Квансу, котрий мусять би стояти під контролем європейських держав; пароніт часова окупация Пекину і інших місцевостей в цілі удержання ладу.

Нам здасть ся, що держави хочуть допровадити до такого стану річі, т. є. так придушити Хіну, щоби в загаль не було з ним провадити переговорів. Держави не хочуть переговорювати, они хочуть диктувати. Они наміряють вести воєнну кампанію так довго, як довго хінський великан не унаде безсильний під ногами. На се-ж їм до Хіні Вальдер.

Союзні війська увійшли до Пекину, не були ще нікими міста, бо в руках Хінців лишило ся цесарське місто, і треба було его доверши силою взяти. Навіть не дасть ся ще рішучо сказати, що се місто в руці чужих військ, бо вісти під

коди не дав навітьови брати верх над собою.

Одного разу розмовив він сердечному приятелю історію великого свого нещастя: — як „видив чистоту, честності жінчини майже ангела“ спасло его. Коли его приятель — зачудований, що можна було принести щось доброго міс Райвер — йому в очи розсміяв ся, зірвав з ним Моріарті іривити.

Моріарті, що оженив ся тепер з жовткою десяти тисяч разів хінською, як міс Райвер, — з жовткою, гадуючою, що на цілім світі нема такого другого розумного і доброго чоловіка як її муж, який й в моменту з нерозумінням, що міс Райвер вкратчала его від нещастя і на сім і на тім світі. Кожний, що знав міс Райвер, не повірив би їй на хвилину, що она знала що про слабкість Моріарті. Що она годісно зисмінала би его, відвернулася би від него і зараз сказала би всім своїм знайомим о своїм підкупі, коли-б его зробила, се так певне, що не можна ні на хвилину сумнівати ся о тім.

Моріарті представив собі її таку, якою она ніколи не була і тою пірною вкратчала ся. А се було так само користне для него, як коли-б она дійсно була тям, чим він собі її представляв.

А тепер питаю, яка заслуга в вкратчанню Моріарті буде дійсно признана міс Райвер, коли прийде день її розплати?

В наслідок європейської. Одна данеша оповість, що дня 15. с. м. Американці дарили на цесарське місто і взяли 6 раз. На другий день увійшли до облоги катедру, в котрій обороняло ся 30 французів і 10 італійських воїнів разом з більшим числом чужинців. Сполучені надії військ ударили відтак на цесарське місто, винижили з підтам Хінців, а Іспанці обсадили цесарську палату. Після другої данеші атак на цесарське місто усталено на день 26. с. м. Куди утіла цесарка, досі ніхто з європейців напевно не знає. Палату її. Туана союзні намір пустити в димом.

В місті вже організовано військового зброю. Кожда з союзних держав має в тім зароді свого представителя.

Standard доносить, що Хінці ставили на полудневім наході від Тієнці в двох великих таборах, головю вкратчати. Всі війська в Тієнціні одержали наказ до вимаршу. Кожда хвиля може прийти до битви. Комунікація з Тієнціном не особливим. Військовий гарнізон не вистарчає до оборони міста. Дня 19. с. м. телеграфовано з Тієнціну, що від містом прийшло до битви, при чім американська і японська війська 14 разів зізнали Хінців з новий.

Вісестором провінції Вучан казав улаштувати 30 європейських чужинців Хінців, а двох з них казав стати.

Війна в Африці.

Робертс доносить до Лондона про більше число дрібних битв, які мали генерали Пафет, Буллер, Бадон Понел і Карінгтон, і так нині про ситуацію, в якій знаходиться ся командант бурі Девет, котрого хочуть зловити англійські війська. Здає ся, що Девет свій марш з волами і арматями на пехі унаває за безнадійний і тому з кількома відділами кінноти знов заборну, аби назад дібрати ся до колоній над рікою Оранією. Але він прийде там серед цілком змієних відносин як тоді, коли покидав Бетлгеом. Тоді мав 2,000 людей і 6 до 8 армат. Окрім того лиши в Бетлгеомі 5 до 6 тисяч людей, з котрих більша частина знаходиться ся тепер в дорозі на Кенялон. Богато армат законано. Дружина Девета не може тепер числитися більше, як 300 людей.

З Преторії доносить, що в полі стоїть 20,000 бурів. Ліній їх відділів тягне ся від Вельфасту до ріки Кроуді (північна границя Трансваля) і в той спосіб утримує доступ до Бушвалду, де знаходяться ся череди худоби по 1000 штук. Між Вельфастом і Маладером стоїть 5,000 бурів, а на захід від Дальманати 2,000, де Бота веде будову оборонних фортецій. Друга воєнна сила бурів а шість тисяч воїнами арматями стоїть на північ від Вельфасту. Крігер знаходиться ся в Дрікватері на північ від Резенсраля. В полудневій Трансвалі між бурями прориває ся охота повстання ачичної армії, в цілім заборни Маєнінга.

Робертс затвердив засуд смерті виданий воєнним судом на офіцера Кордла, за его участь в заговорі проти Робертса.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28-го серпня 1900.

Канонічна візитація Вир. єпископа Ренті розвінче ся 30. серпня з візитацією в Барбініях. В супроводі єпископа знаходиться ся конвенторіальний радник Галицький і протоєрей з Вишніви Осташич таї катедральні дякони Кирилич і Уреушич. Візитація тривати ме цілий місяць.

Румунізації в учительській семінарії. Тепер власте відбувають ся занятя до учительської семінарії. Звертаємо увагу п. к. шкільної ради краєвої, що торік мамо того, що згодило ся достаточне число Русинів до прийняття, зістали

прийняті до уч. семінарії $\frac{3}{4}$. Волозів, між посліжною третиною були і Русини. Се чейже за мало для Русинів, що члать більшість населення краю. П. к. шкільної ради краєвої повинна раз оглянути в сю справу.

Продаж дерева для всяких потреб в Соляці. Давно нашим читачам до відомості, що в буковинських релігійно-економічних ідеях, лісового повіту Соляки, дерево буде продавати ся дня 12. вересня 1900 р. о 12. годині в полудне. Докладні пропозиції сеї продали ся в уряді помічним дирекції економічної в Чернівцях, всіх завідателів економічних і в уряді громадян в Радивцях до оголошення прибиті. Так само держать докладні варуши продажі в дирекції економічної і завідателів в Соляці до відомості кожного.

Маневри в Галичині. Сегорічні маневри цесарські, під заглядом участі в них військ, будуть першими в Галичині, бо значний браз участь лише два корпуси, а тепер подвійно, бо чотири (170,000 людей). Маневри відбууть ся між містами Іслом і Коросвом під надзором цесаря і найвищих генералів і потрепати до положень вересня. Все військо розділять ся на дві головні армії: заходню, складаючу ся з кравієвських і коницьких військ, і східну складаючу ся з залогой перемиської, львівської і буковинської. Задача лежить в тім, щоби не допустити східну армію до заїття ріки Високи, котра пливе з полудня на північ. В маневрах повинуть участь всі роди оружів, а також два відділи з військового балювання.

Похорони В. Лібнехта, одного з провідників німецької соціальної демократії і найталовитіших її речників, борця славного 1848-го року, що відбув ся 12. с. м. в Берліні, був величний. Четверть мільона людей йшло в торжественний похід похоронним. Обхід тривав від полудня до 7-ї години вечером. Промокливі відпорокчани: англійський, французький, польський, бельгійський, голландський, швейцарський, мадлярський, дунайський та інших іменних. Замовно 2,000 віноч. Небо було чудово-погідне. Таких похоронів може надітись тільки великий монарх.

Королевич професором. Сын саксонского короля Максиміліана, котрий поспити ся священническому званню, зістав заіменованний професором права канонічного на університеті в Фрібурзі (в Швайцарії).

Нагана для болгарского князя. Баварское министерство всланив уділило нагану кондукторам і палачам залізничного поїзду на просторі Зальцбург-Мюнхенів за те, що дозволили болгарскому князю Фердинандові підбути подорож на машині. Гроші, котрі палач пороздавав кондукторам, по 30 і 50 марок, відіслали ему назад, а при тім зарил зазначений палачу ему, що він поступив собі дуже несправедливо ілучи на машині.

Як виглядає біда дейдо? Німецькі соціалістичні часописи пишуть з великим обуренням про низькі робітничі зарплати на Кульспіс землі, що належить до німецького цесарства. Як виглядає той низький? Яна там робота і платня? Коли Мейсала і Тшемешна дістає робітників за 14—16 годин денної роботи в живих (для Німців се нечувана плата) 90 гр. а робітниця 60 гр. і зарп. і ціле удержані: ося очей робітничих німецьких така біда, що вони втівають з панічних лавів. Для наших людей така біда то сонне марово, що кинче їх на ємі-гранції.

Відни пішла війна в Хінах? Один італийський вчений дав таку відповідь європейському газетареві на тоге питання: „Вайнери приходять до нас мужі в чорній одежі, мієноварі і обілюють нам отворити за дармо двері до царства небесного; але по правді, то вони є лиш шийнами для мужів в білій одязі, чуніа. Тоді приходять, ведуть з нами торгівлю, шахрують нас і шпанитя. А коли ми хочемо тих білих людей потягнути до відвічальності, то приходять на самім кінці мужі в білоскутій, сорокатій одежі, вони з рушниками і канонами і забивають нас на смерті“.

Найвища температура. В тепліних прутах говорять тепер багато про винахід, за допомогою котрого можна дуже легко зробити таке тепло, яке є хвиляши в горі, а потріб доходить до зливи

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма. —
Урядові подання. Приватні грамоти.
147 сторін 80. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.
На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4
жодні сутя:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні,
Schulnachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections-
bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Schulbesuchs-
protokoll, Gestionsprotokoll, Quittungen, Schulbesuchsprotokoll,
Frequenzprotokoll, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Quali-
fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Zertifikate,
Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги
для нас райфайзейских усе викінчене на добрім папері дуже
гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дитя.

Літні капелюхи легонькі, фіялкові і Loden, по-
дешевуючі, Dgarр і в велюрових модних егрбах.

Товари обувні, злих добрі фабрики для
панів, дам, дівчат і дитя. Головний склад фран-
цузкої фабрики обуви А. Сапек і Howlett & White,
в Англії. — Lawtennis-черешки і білі череш-
ки ірхоні.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевини великої якості.

Всілякі артикули для їзди на велосом
для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найкрас-
ші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дитя.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців,
як також парасолі від тіпа для панів. (Schat-
tenspender).

Рукавички з ниток для панів панів і дитя.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найкрас-
ших турецьких фабрик. Гласе-рукавички під по-
лною гарантією.

Біле з найкрасивіших фабрик під гарантією, біле і
в різних модних грасах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-
вітнього фасону.

Краватки на літо з найновітніми англійським роді.

Панчохи, хустини, пасочки великого роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі стої видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смаз-Стоцького	150 кр.
Буковинська-Русь др. Смаз-Стоцького	120 „
Листи з некла Осипа Шингиса	20 „
Людина, Ольга Кобилянської	40 „
Нарізна	120 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори Юрія Федьковича I том.	1.—
Чума горічана, Омелян Попович	20 „
25 повістей	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 „
Образки з природи, Іван Сичак I і II том. по	5 „
Бесіди про часи козацькі	75 „
3 села, Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	15 „
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанів зли	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Лавренчик	8 „

На пересилку треба долучити 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що стичає промисловий хур в ц. н. технологічний промисловий музей у Відні
улиця Руска ч. II. Чернівці, улица Руска ч. II.

Відзначає знамениті шавники П. Т. Публіш, що виготовляють всякого роду обувь
для музон, жінкам і дитя і то після найновітніших вимірювань: черевини гадки, та
в надій острівчасті з ортопедичним апаратами і в об'ємних краватках до вигідного
користування.

Через нашого моїх черевини знайоміть сейчас нагніти та всієї якості на ногах.
Добре і солідно працюю, тимчасово обслуговую буду старати ся здобути собі задоволення
цілком задоволення.

В привітаннях.
ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Поздоровіть черевини виготовлені як тільки в найкращих шаврів.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.
Редакція, адміністрація і видавництво:
вулиця Петровська ч. 2.
Розкоші вартості сягають на повсякденні
виступи. — Републікалістичні
підписи від преси.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 — — —
на чверть року . . . 5 — — —
на місяць . . . 1 — 70 —
Подорожні чеківні 16 ост.
Передплата і підписка на листівки
платні в Чернівцях.

До ситуації.

Необовиляючи конференції Кербер-а з провідниками парламентарних сторониств вже розпочали ся. Розпочали ся іменно конференції з провідниками Молодочехів, а відтак наступлять конференції з провідниками німецьких сторониств і членами бундів правниці. В німецьких кругах твердять, що нема причини виходити в урядові переговори з д-ром Кербером, бо заповіджені конференції будуть мати виключно інформаційний характер для правителства, отже до нічого не обов'язують.

Різн. Listy твердять, що кабінет Кербера уступить, коли ему не поведе ся обжити парламенту. В такому случаю Німці напружать всі сили, аби будучий кабінет мав німецький характер, а его цілю буде поборюване Чехів. Чеський дворянин твердить, що ті заходи не мають вигляду на успіх. Коли би кабінет Кербера уступив, то на его місце прийде инше міністерство, але також без ніякого політичного характеру. Що до становлення міністра для Чехів, то нема сумніву, що на тім становленні зникне ся др. Резек, котрий тішить ся цілковитим довірем короля.

Коло Находу на прускій границі підбуло ся оводі в лісі кількотиисичне віце Чехів, на котрім головні пописували ся: неумовний поріг Німців п. Герольд. Чеський народ — мови Герольд — веде загалу борбу проти німецької геґемонії. Се не локальна борба о Чехію або Австрію, але борба о бу-

дучність Європи, аби Европа не стала ся німецьким підданям. Австрійські політики повинні уважати аби Чехію не стрітила така судба як Альзацию і Лотарингію, бо Чехія не може стати ся театром заборчих агітацій Німців. Але проломна хвиля рішуча наразі о остаточній борбі з Німцями ще не прийшла. Наш поріг зі своїми союзниками еще дуже сильний і кини нас би ще побідили.

Ми доси ще не зобразили наших сил. Дотерва тоді з цілою енергією приготуємо ся до хвилі, в котрій порішати ся, чи в Празі зависне хоругва сьв. Вітцеслава, чи пруска хоругва, як в 1866 році. У Відні Німці нехай роблять собі, що їм лиш захоче ся. Ми лишимо ся сильні і непохитні. Зриваємо з романтичною політикою, а покажемо, що таке політичний еґотизм в змаганні до наших цілей. Ся ціл лежить в політичній самостійності і незалежності чеського народу.

Діло — лише:

Від уступлення гр. Таффеґа кілька то зужило ся визначних політиків, на котрих покладали великі надії! Пленер, божиче Німців-лібералів, Бадені, „знаменитий адміністратор“ Галіччини, Туи, гордість чеських феодалів, і Гамі і Кайнці і Яворський і многі инші люди всяких політичних партій і всяких народностей, і виштовпні з парламенту і з бюрової практики, що найлучші, як здавалось, голови в Австрії, найрозумнішіми способами пробовали з напруженням всіх своїх сил завести і удержувати зад в австрійських відносинах, а нічого не доказали, тільки знайшли при тім свою політичну смерть.

Тепер др. Кербер думає і приїзді конференції і радить ся, та не видно, щоби найинишній спосіб, — хоч надумав їх, як кажуть, щось з нінтузіна, „Репрезентанти-ж народу“ і „органи публичної опінії“, обов'язком було би також подумати і своєю гадку сказати, обмежують ся на вигіднійшій часті роботи, на негативній. Они неустанно лише критикують ся нападають зараз до спосіб: „того не можна“, „так зло“, „на тое не пристаємо“, — але щось позитивного не вміють сказати.

З більшою або меншою визначних парламентаристів та політиків лише чотири адобули ся на висказанні якихсь позитивних думок. Розуміємо ся, до позитивних думок не можна вчислати ту ідіотичну думку: як би відтворити давню більшість парламентарну в палаті послів або интворити нову, — скоро досвід показав аж надто ясно, що навіть така числом розмірно невелика меншість, як Чехи, може парламент обезладити. Рівно-ж не можна до них вчислати баламутних виводів гр. Войтке Дідушицького, що не занадто відійшли прийшли до серйозного трактовання аж в Pester-Lloyd-і.

Перший виступив з радою др. Ебенгола, провідник німецьких клерикалів. Він уважав за кінечне заоктроювати новий регулізм. Противно-ж п. Яворський, презес польського Кола і провідник бундів парламентарної більшості, уважав напівне регулізму за антиконституційну річ і дораджує унормоване зикової справи в Чехії і Моравії цісарським розпорядженням. Може бути, що ми за мало знаєм ся на австрійській конституції, але нам адля ся, що спосіб Ебенгола і

спосіб Яворського заріано не згідні з нею. При тім же установлене регулізму з натурі річи повинно бути найвластивішим правом парламенту, се-ж его внутрішня, домова справа, до котрої хто-небудь инийшій найменше може вдирати ся. Знов же антагонизм цісари після ради Яворського було би і немало для самого цісари і неопідійчно. А що найважливіше, оба способи зовсім не придали би ся. Одно, що опозиція не признавала би їх правності і робила-б своє, а друге, що лихо в Австрії сидить за глибоко, як щоби такими частковими мірами дало ся усувати.

Третя рада походить від якогось визначного провідника Німців-лібералів (мабуть чи не Хаммеґеґа) і полягає на тім, щоби палату послів раз за разом розпалувати і на-ново вибирати так довго, доки не вижене ся всякого духа обструкцій та дістане ся парламент до роботи спосібний і охочий. Се спосіб праху зовсім конституційний, але недостаточний і неопідійчний.

Наконець провідник клерикалів Слонічів Сустерніц вказує на кінечність основніших реформ і дораджує заоктроювати новий ординації виборчої на основі загального голосованні зі знесенням ступнів, отже схотати ся з базисними соціальними демократіями і иними партіями. Очевидно, що й се є неконституційний спосіб розв'язання австрійської квестії, але не більше неконституційний, як рада д-ра Ебенгола або п. Яворського, а яко більше рішучий веде й невійшше до цілі. Та й се певне, що у всіх народів Австрії весь загал, широкі маси повитали-б ту розв'язку з пов-

Капітан Галатеї.

(З англійською — Г. О. Гальорама.)

Капітан Андерсон з „Галатеї“, не мав ніякого впливу на світ, але він був в тім, що й самі дають собі раду. Ті, що знали его дуже добре, казали, що він енергійний. Другі знов говорили, що він твердого серця. А вже-ж кождий чоловік має свої слабості, але ні один буває у капітана, годі було знати, бо здавало ся, як коли-б его не брали ся ніяка пристрасть. Лиш властиво „Галатеї“, фірма „Руїн і Спіна“, мали то переконання, що знають его слабу сторону. Они уважали его за заханного і казали, що він готов за гроші все пробити, та й задумали свого часу використати ту его слабу сторону. Тай хібно, старий моряк прибирав собі був відчас своїх подорожей немало гроша.

Аж ось дучило ся, що одна нова фірма, котра торгувала зі Входом, стала робити велику конкуренцію панам „Руїн і Спіна“ і вважала підмалити капітана Андерсона до себе на службу та й таки підмалити обидваши ему значні провенти. Старий взяв свій доверт службовий, котрому було вже двайцять літ, і нішов до своїх дотеперішних службових, щоби їм виповісти службу. Увійшовши до контори на порішм поверт, встав там старшого із спілаників.

— Вітайте, капітане Андерсон —

відозвав ся пан Руїн значним сердечним голосом. — Перебули знов одну славу подорож. — Притім і етикнул капітанови руку. — Пан Руїн був то чоловік високого росту, грубий і з масним голосом. Він завжди усміхав ся, лиш не знати чи щиро, а лише було у него таке лице, що ледки було видко щось нето хитрі его очі.

— Та нехай була подорож, але й посідати під моєю командою — відповів Андерсон. — Я приходуку як раз віддати вам мій доверт службовий.

— Не могу прийняти, мій паніанку, та й зараз скажу вам чому: Ми, а і мій брат, розв'язали собі, що „Галатея“ панів віде стара. — При тім спер ся пан Руїн лігати на стіл і говорив далше шепетом: Мій брат каже, що то було би не по людях продати „Г“ на овал, але він би охотно на то пристав, щоби закінчила ту свою службу своє живошменний розбиток. Та й я такого самого погляду. А як ви думаете, пані капітане, далося би то зробити?

Один другому глянув остро в очі. — Коли-б хто знав, що зробив би то: але я повів би...

— Послухайте-ж мене, капітане, нашим дошкуче говорити. „Галатея“ есть, бачите, заасекурована в товаристві „Венту“ на 9.000 фунтів стерлінґів. Ось тут поділа, а хто зробить з неї розбиток, тому буде фірма „Руїн і Спіна“ віддати і дасть ще 3.000 фунтів стерлінґів до того.

Тепер вже щось до посідати той значний его усміх з лица а. в нім

проглядал ся лиш підда, загляда на гроші душа.

В морину встав знов песенний, як це ніколи в житю. Аж очі підбігли ему вправо. Нараз випростував ся і хотів вже сказати, що не підійме ся такої роботи, але хитрий службодавець виштовпнє було з конкати. Старий медвідь морський мав час надумати ся, а чим більше думав, тим більше завертала ему голову така купа грошей. Він заміркував, що крутий моряк міг би то легко зробити без всякої небезпечности для себе і для залоги корабельної. А коли так думає, то тих три тисячі фунтів стерлінґів аж вже свідчили ся ему перелачима і такі зовсім запаморочили его.

Коли пан Руїн вперував вказ, сего глядав Андерсон соромливо і не впавав в помилу.

— Ну, як, капітане, може вам поможти надумати ся? — відозвав ся покусетел.

Старий моряк обернув ся до него, але все ще дивив ся в землю, а на конець відповів: Ні, таки не могу того підійняти ся... не могу!

Пан Руїн хитро на то усміхнув ся і наглядив ся по бордах: Прикро мені, дивити, дуже прикро. Три тисячі фунтів не долго будуть мусіти шукати собі чоловіка. То хайби неспити нашу вимону, капітане?

Андерсон взяв напелюх і поволи вийшов з контори. Але ледки зіштовпівка степенів по сходах, як завернув ся і ще раз отворив двері. — Ні, пане Руїн — сказав він — годі та... мушу

насамперед надумати ся... або ні, таки годі. — Сказавши то вийшов.

Що того самого вечора приніс ему писансьє відда его старий доверт і він остав ся й далше капітаном „Галатеї“.

В чотирі місяці опісля стрічаємо корабель, як він еидже набір в порті на острові с.м. Мавриція. Капітан рознажив собі справу. Незадовго заставлено цілу греблю парками з Бермінґема і міхами з Манчестера, а опісля стали асигнувати пісок на порожнє місце в кораблі запис „Галатеї“ відійшла з порту Лью до Цейлона.

Капітан Андерсон змінив ся якимсь не кінце в свою користь. Данійше був такий острій, що аж доходя до люто-сти, тепер же був чомусь для всіх моряків вибачливий. Від коли вихав з Англії, пераз каав ся. Відтак оправдував ся сам перед собою, аж наконець прихотила ему на думку заплата. Сам таки признавав, що дав ся підкупити, але далше вже не думає; о долоху спалу розбивали ся заодно его благородніші чуття, его честь і пам'ять.

Недбалість „старого“ було видко найліпше по тім, як він допальновував нічної служби на кораблі. Той моряк, що мав на призначенні до того місця розглядати ся, загал значаїно знати, а прочі ішли за его приміром, або поглядали до передньої буди, подягали тим на скрині та курили. Капітан на те все дивив ся крізь пальці, а моряки, і так вже ліниві, не доходили того, кому він так робить. Одної ночі, коли заведено другу паргу, вийшов капітан на поклад

ним задоволенням, і вона одна не стрітила-б поважного опору.

Се незаперечна річ, що з теперішнім парламентом ніякий міністер не дасть собі ради. Пенія річ також, що нова але на теперішній ординації вибрана палата послів, навіть коли-б виїхала кращою, як нинішня (на що дуже мала надія), при своїм складі не зможе доконати основніших реформ, які суть в Австрії konieczні. Отже потрібний єсть інший, на інших основах вибраний парламент. В конституційній дорозі дістати его неможливо, а конституційні експерименти роботи не стає тепер часу: тут і сім спеціальним інземонім случаєм не лишає ся нічий спосіб, як тільки — розтяти вузол.

Війна в Африці.

Англій, си горда цариця на всіх морях, яка ще до недавня чванила ся, що без її призову не може впасти один стріл з корабельної гармати, си Англія не може дати собі ради з сим боляком, який виріс в Трансвалю на її великим тілі. І се стало ся під хвилю, коли для Англії як-раз потрібні єсть сили для борони з відповідним натиском своїх інтересів в Китаю. А як тепер річ стоїть, то на далекім сході бухуть ріпати держави китайську справу самі, не оглядаючи ся на козирство, всемогуту Англію.

Немов для потішення затревоженої опії в Англії, та замилена очий широкому світові, подають англійські жерела з Преторії склад бурських воєнних сил ось в якій видає. Бурів під оружем остало ще всего 20.000. Ліній їх підділи тягучих до Вельфасту до ріки Кроу (північна границя Трансвалю) і в той спосіб укриває доступ до Бушвалду, де знаходять ся череди худоби по 1000 штук. Між Вельфастом а Махадорном стоїть 5.000 бурів, а на захід від Дальманати 2.000, де Вота веде будову оборонних фортифікацій. Друга во-

єнна сила бурів з шість тисячами гарматами стоїть на північ від Вельфасту. Крігер знаходить ся в Дрікфатері на північ від Розеніраля. В полудневій Трансвалю між бурами проявляє ся охота поновлення зацінної акції, в цілі забрала Мефінга.

Про Девета довго оводі лорд Робертс до Лондона, що его понець вже близький. Знає ся, що Девет свій марш з ножами і гарматами на схід уважає за безнадійний і тому з кількома відділами війноти знов завернув, аби назад дібрати ся до козької рікою Оранією. Але він прийде там серед шквалом змінених відносин як тоді, коли покидав Ветлегем. Тоді мав 2.000 людей і 6 до 8 гармат. Окрім того лишив в Ветлегемі 5 до 6.000 людей, з котрих більша частина знаходить ся тепер в дорозі на Кептун. Богато гармат заковано. Дружина Девета не може тепер числитись більше як 300 людей.

Нарешті вчерашня телеграма з Преторії деградує вже Девета до ряду звичайних розбійних-добушників, що лезли з кількома людьми скриває ся по горах. Але правдоподібно Девет, заним розпустив своїх борців на всі сторони в розтїч, мусів їм, як се завжди дієсь, назначити якесь збірне місце, куди всі поспішать в менших гурточках і ріжкими дорогами. Так они передруть ся через кордон окружених їх англійських військ, та знов виступлять в більшій силі на плечі їхньої армії, щоби нанести нового сорому англійським полководцям.

А тимчасом кошти трансвалської війни зросли до таких розмірів, що і золотодобиті копальні мусів-б цілі десятиліття складати своє золото для вирівняння тих сум. Фінансово підтїла Англію війна трансвалська незвичайно, а в людях та воєнній матеріалі нанесла їй немаленькі шкоди. Ще не так дуже давно англійське правительство задіяло англійській палаті, що у полудневій Африці мав 200.000 війська. Нині чути вже лише про 150.000, ба, навіть 120.000. А мимо сего жалких військ

не підлясувало а Африки, все те стоїло ся на жарким африканським сонці та під цілими буревійними кулами. Але чи єсть величезні жертви принесли Англічанам бодай який успіх? Чи справді опір бурів вже слабше і коняє? Шість урядових виказів страти Англічан винесли: до 4. липня 29.706 людей, до 11. липня 30.893 людей, до 25. липня 34.750, а вкінці до 4. серпня 37.797 людей. Отже в першій з наведених чотирох тижнів Англічан стратили убитих і ранених 1.000 людей, в останнім 3.000 людей. Є се найвищі цифри, які Англія мала до тепер від самого початку війни — більше ніж 2.000 жертв тижнево. Отже очевидно лихо для Англічан не зменшає ся, а роєте а кожним днем.

Однак найгіршим погромом для Англії є моральна деструкція у всіх напругах: англійське військо тратить довіру до своїх вождів, англійська опінія ганить цілу військову систему Англії, заявляючись тепер голосно за обов'язкову службу військовою, а заграючи стратилі респект перед англійським оружжям.

Нарешті! — можна-б сказати, придивляючись до півмісячної погоні п'ятих англійських генералів за великим відділом Девета. Баден-Повель та Пагет допала десь, мабуть в полудневій Оранії, підділ геніального партизанта і розбили его. Сам Девет з кільканадцятьма відділами мав утечу в гори на схід. Так бодай доносить англійські телеграми. Та знаючи їх правдомовність, можемо припускати, що се нова фігтя Девета, і що се "розбиті" бурів єсть звичайним їх маневром, який поділяє на добронісний розсінний котлини в хвилі великої небезпечки або погоні, розуміє ся тільки на се, аби тим легше уїти перед ворогом, розділити его сили, опісля-ж зібрати ся самим в означенім наперед місці і поворотним маршем знов вдарили нечаяно на який-небудь відділ Англії.

Та все-ж навіть і позбувши ся докучливого Девета не можуть Робертс а Кіченером похвалити ся,

щоби справді вже очистили Оранію, не кажучи вже про Трансвалю. Саме послідні телеграми приносять вістку, що в полудневій Оранії недалеко Каплендекої границі, підполковник Сітвелл wraz з 5 офіцерами і цілим своїм відділом виліз в руки бурів. Можна з того заключати, що сильна котлинка бурів мусів продерти ся через англійські операційні лінії і непокоїть Англію а зад.

Та найбільшу сенсацію справила вість, що всего 13 кілометрів на північ від Нью-Кестіля, латим вже в Наталю перервали бури залізничу ліній та усталили свою найбільшу гармату "великого Тома". Вказувало би се, що бури з оборонних знов переходять в офензиву.

Робертс в виду сего всего, безсильний супротив бурів на боєвищі, метить ся по параварелі на тих, яких має в своїх руках. Тислячі жінок і дітей сих бурів, що покинувши свої фарми пішли в Штатном і Крігером на схід, Робертс вигнав з ріжких загород і і кавав все зривати з землею.

Офіцер Кордера, що дав ся провокаційним агентам зтягнути в заговор на життя Робертса, вже не живе. Розстріляли его 23. с. м. До послідної хвилини поступав він сміло і гідно. Коли приведено его на місце смерті, не дав собі звінзати очий але сів спокійно на крисло і сам піваав англійського офіцера до виконання засуду. Офіцер закомандував "огни!" і трун Кордери повалили ся з розмаршаними грудьми і липем на землю.

Коли вірити найновішим депешам з полудневої Африки, то війна входить в нову стадію, котра незабаром скінчить ся остаточним аноманом відносно сили останніх воєнних сил бурів. В послідних іменю днів мало бурям неощасти-ти ся так в Оранії як в Трансвалі. Девет, по своїм успішнім переході через Валь на трансвалську територію, завернув назад до Оранії. Его похід під Преторію пояснюють тепер так, що Девет

і там переходжував ся з другим германцем. Нім була темна, але звідніста, "Галатея" при сильнім вітрі гнала борею наперед. Нараз відозвав ся капітан до свого підлегливого: "Трант, пошліть одну зміну та обрахуйте місце, де ми тепер єсьмо!" — Чоловік той пави семітант¹⁾, зробив, як ему казали а відтак пішов до каюти обчислити. Морик на передній сторожі хрепів таки на добре, другі десь пороздавали ся а капітан Андерсон був дійсно сам один на покладі.

Тепер поступив ся він на перед, спер ся об прай кораблі і став розглядати ся дальновидом. Видів як-раз то, що хотів: там далеко на переді світліла ся довга а вузла, біла як срібло смуга — то світліла ся так вода від дрібненьких хвильок морських, знав, що під нею в тім місці суть скали.

Андерсон сказав дальновид до шкеші. В який его пробивала ся хувава відвага. Так стояв він може з пів години і старав ся успокоїти свою відживну свідість. Гадки не давали ему спокую; ледки міг їх позбирати до купи, але все щось его нерло: протопавав собі в душі сумну подію, яка мала настати; видів небезпечність для здоров'я і життя; видів, не думаючи вже о собі, як его товариші будуть бороти ся з смертю. А відтак уявив собі і розбиття самого корабля: так величаво судно

має загрознати ся, а багатий, але з нечистою совістю мореплавець, покривий ганьбою...

Ні, як Бог на небі, так корабель не сльмі розбити ся! В одній хвилині прибіг до передньої будки і крикнув: "Всі прай! Навертуйте! Борею розкохати ся о життя!"

Морикни позбігали ся, багато так лив в озорках. Керма почала рухати ся і "Галатея" стала наворотати на нинішню дорогу. Але чи вдасть ся їй то? Ні! Судно не хронить а таки добре тресе ся, не дає ся завернути і завертає назад на даву дорогу.

Андерсон, такий старий мореплавець, як може того зрозуміти. Провбууть ще раз — корабель знов не дає ся.

— Звинити великі вітрила на голонім машті! На переднім розпустити! Зараз позвинував всі полотни на голонім машті, на переднім розпустили. Судно зливе поволіше, але то ему не помагало.

— Ну, то ще попустити другі вітрила.

Повустили з правого боку, натягнули з лівого, але корабель все ще не пристає. Аж тепер стало капітанови ясно. Корабель дістав ся в бистру струю. Не треба вже було дошмадувати небезпечности, бо гук фалів, що розбивали ся об скали, заглушав тупіт бігаючих по судні людей, як крили та бурчання кружеск від липи.

Тимчасом другий германець спінчив своє обчислення. Корабель опинив ся серед підводних скал коло острівця Маледивів. Гадає, що помилка ся, чинить ще раз: так ні; добре обчислив.

Капітанови повно весели, підняв і сам помагає при роботі. Видить, що вже всі вітрила позвинули, а таки не може судна ані адержати, ані напернути. Скала таки вже під боком. Люди не можуть вже нічого адіти та поставили і вже лиш дивлять ся на ошатичу ся смугу та клевети, бо видять вже свою — смерть. Аж один крикнув: Незай капітана бере анхо з его приказами! До лодок!

"Галатея" мала нить зодня, але лиш одна з них була добра: тоті лодки ратункова, що ввійла між головним а позадним маштом. На голові: До лодок! Пусились всі на адогін до сєї лодки. По переді всіх біжить капітан з сонірою в руці. Під сильним ударом соніри лодка розсипалась на дрібні куші. Морикни стали як оштовпів; нерозтали навіть каноти. Кожда хвиля дорога, бо скала вже коло самого корабля а фалі гудить.

Капітан знову коло керма. Ще одна проба повна розпину, а великий корабель завертає, минає іє струї. Він чуже пераз ту зміну а з ним і залоза. Але небезпечність ще не минула. Він передає керму другому, а сам біжить, щоби переїхати ся через корабель. Боли переходили цюпри морикни, що на переді абали ся в громаду, повитали его білі людська очима радости а старий мореплавець відхилив ся їм за то, та аж палку адогину.

Переїхали ся через корабель та гланув на скалу а відтак сказав сам до себе: Не відстань вже оно на чисту воду! А відтак обернув ся і крикнув: Спускайте якорі!

Не одному на той приказ пішов мороз по тілі, але якорі в кілька хвиля

впали у воду і зачепились. Всі сподівались, сильного потраплення адогину ся руками за що хто міг. Корабель знявся ся, але так нагло, що затріщали в нім всі балки; ливни пускати одна за другою, а кружесла летять з гори мов дощем та ще й розривають вітрила. Одного чоловіка убило. Найглубина ливала з лівого боку пукла, з правого ще держить. Передній конець корабля тріщить. Нема рятунку. Вода гонить кораблем влад і пильноєць стає він понорев підводної лави та хилить ся на бік, то підносять ся, то зноку поринає у воду, гинь як то бідне лира, що загнаною ще кидав собою. Але вітер мусить прей раз попустити і море мусить успокоїти ся. Ну, тоді буде "Галатея" вигладити з води і спокійно собі лежати — дійсно так, як собі того бажав єсть властитель, як "живописний" розбиток.

Фірма "Ірвін і Сізмка" читав під ту пору дуже багато вісти про кораблі та одного дня дочитала ся під рубрикою "Нещасний пригоди" такої вісти:

"Мінсей, Маледив" — Корабель "Галатея" розбив ся вчерашньої ночі на полудневих скалах. Всі залоза уратувала ся крім одного капітана Джона Андерсона, котрого убило спадомче кружесло²⁾.

Честні властители ані не сподівали ся такого доброго кінця. Все пішло "згладко", а найбільше то їх тішило, що

¹⁾ Семітант єсть то прилад до мірени лисоти зміди на небі і ошатичувані місця на морі, подібний до цирку з плаблном, котрий єсть шестою частиною колеса — від того й назва "семітант".

²⁾ Мінсей або Мінсег маленький острівчик в громаді малих острівів, званих Маледивами в Індійсьім океані на захід від берега передньої Індії і острова Цейлона.

хотів підпровадити президента Оранію Штайна до Крігера, що йому остаточно пошлося. Виконавши це, вертав до Оранії, аби наваж злучити ся з військами, так само як і Девет зручного Олівера. Після інформації бора Райтера, Девет мав вже навіть явити ся в околиці Гайльбруну. Се значило би, що він знов проїхав ся поміж підданими чотирьох англійських генералів і ставив на оранській землі. Прийшов однак за пізно. Его товариш Олівер, котрий доси так зручно ни-кручував ся, впав в руки Англійців. Про сю капітуляцію Олівера Роберте доносить дні 27. с. м.: Бури ударили вчора з трох сторін на Вінбург, де стояв гарйзон Ріндана, але генерали Гамільтон і Брюс відкинули їх. Бури мали великі втрати а Олівер з трома синами впади в наші руки. Ріндана втратив більше як 30 людей. В Гарісміті піддало ся 169 бурів.

Різночасно прийшло до поважної розпирани між обома головними ворожками арміями, між військами Роберте і Боти. Генерал Полекарєв обсадив в суботу Бельфаст кілька кілометрів на захід від Мідлсбург. Для 26. с. м. Роберте телеграфував з Бельфасту, що більшу частку тогож дня, англійські війська були в огні на хвіст 30 миль довгий. Булер і Френч поступали на перед, але бури кофуючи ся поволі ставили нашим військам завзятий опір, при чім послуговували ся трома арміями дуже великого калібру і сильною артилерією інших армій. Бурса тривала аж до пізньої ночі. Терев відповідав більше тактиці бурів, а несподіваний для англійської кінноти.

Урядових доносень о результаті битви ще нема, але після приватних донесень, бури побиті. До льондонських днівників доносять з Преторії: Говорять, що дні 27. рано розпочав ся на ново атак на поліції бурів під командою Боти. В результаті зломано хвіст бурів. В наслідок того Бота кофнув ся. Страти англійських війск мають бути великі. З Канштаду телеграфують: Битва під Бельфастом і

не вий той, котрий би був міг щось розповісти; але мимо того мадували они вірного судити, бо так прещі потреба, коли стала ся нещаслива пригода. В думі були они раді з того, що звістаних 3000 фунтів інтерв'єнів не піде в чужі руки, бо капітан Андерсон не мав ніякої роднини; а коли-б мав, то панове Руін і Спізла казали, що певно дали би допомогу родині. Але добре стало ся, що капітан не женив ся. Тенер не оставало ся зини одно: підобрати асекураційну суму і жити собі тихо і спокійно.

І було би так стало ся, коли-б вечірні газети не були принесли вість, котра певно була для них більшою несподіванкою, а котру так саме цікаво читали, як вість про розбиті корабля. А вість була така:

Родинамось чуття, котра, як кажуть, є правдива, що товариство для забезпечення корабля „Нентун“ абанкрутувало і платити зини б немогло *) а фунт інтерв'єнів.

Панове Руін і Спізла ведуть ще в дальше інтереси, але їх контора анало-дять ся десь далеко від середани міста в якийсь закуток і ма найвищим поверсі многоповерхового дому.

*) Пенс (пенсе, множина від репай — пеня); пенні (пенні англійський) має около 5 кр., а фунт інтерв'єнів около 11 зр.

Дальманутом триває ще до тепер (28. с. м.). Булер обсадив Берган доль і заняв сильну позицію на північній стороні Дальманути. Англійські втрати невеликі. Після до-несень з Лоренцо Маркіз, під Махадорпом прийшло до великої битви. Приєднувані кофнуди ся, лишили на боєвищі армати і багато амуніції.

Війна в Хіні.

З Пекіну доносять під датою 19. с. м.: Нині відбуває ся революційне о-владіння. О чотири милі на південний захід відкрито в місцевості Гусі добре уфор-тований хінський табір. Говорять, що зібравсь там найліпші хінські ко-манданти. З Пекіну вирушили піддні здо-вожених з 1000 людей. Россиан, Німці і Японці, як здогадують ся, здоганяти імператора. Французький консул в Шан-гаї доносить, що імператор, імпер і ви-туан знаходять ся в Шансі. Американ-ський посол в Пекіні доносить, що в сто-лиці Хін не знайдено доси ні одного члена хінського уряду заграничних справ, хоч кілька з них має пробувати в Пе-кіні. Генерали рішили не випрошувати військ до імператорської палати. До Пекіну надійшло ще 2000 німецьких воїнів.

В справі мирних переговорів до-носять, що Літучан одержав від аноні-мого міністра північних справ телеграму з вказкою, що о наважимо мирних пере-говорів не може бути бесіди так довго, як довго держави не зааментують не-поміжників Хін. На великий страх Хінн мусіли би швидко зини жаль з при-чини сего, що зайшло, всю зину при-нати формально на себе і добровільно заагнорувати всі пероблені шкоди. З тим застероженем Янан дуже радо попре-мирову зини.

Рада адміралів повідомляла посоль-ства в Пекіні, що вирішено адержати ся від великих переговорів з Літучаном так довго, як довго правительства не да-дуть свого дозволу на наважання з ини переговори. Після донесень з Шангаю Літучан мав порадити імператору ува-жене Туана, аби в той спосіб усягнути головну перешкоду до наважання пере-говорів.

Генерал Довард телеграфує з Тієн-сіну, що битва, до якої прийшло дні 19. с. м. коло Тієнсіну, тривала більше як дві години. По закінчій битви Хінні убили, стратили 300 убитих і 60 по-вонених. Великі атаки Боксерів грома-дять ся о 5 миль на північній бекі. Союзні війська приготовані на атак Боксерів. З різних сторін доносять про насильства Хінців. Знайдено багато тру-нів з повішаними головами. Населене в Тієнсіні має ще живності на один місяць. Болять ся можливості голоду.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30-го серпня 1900.

Відомості особисті. Краєвий пре-зидент барон Бургіньон поїхав у вісто-роє до Відня. — Прав. радник др. Василь Кученко вернув з відпустки й перобрав знов управу сандгарного департаменту при п. н. краєвим правительствам.

Іменовані. Міністер просвіти імену-вав супланта при гр. пр. висшій реаль-ній школі в Чернівцях Василя Івакоука провізоричним головним учителем при унїверситетській семінарії в Чернівцях.

Відзначені. Цар дав значаємому професорови австрійського цивільного права при черновецькій унїверситеті, д-рону Артурови Спедлеви ордер залізної корони третьої класи.

Буковинська народна бібліотека по-міщена в 6-класовій школі мужескої на Семітородській вулиці. Великі відомості подає що неділі між 10 а 12 годинною перед полуднем бібліотекар, п. Раєвск Кайндль. Передплата наносить місячно 20 сот.

Черновецький унїверситет. наміреє обхадити 25-літній ювілей свого засно-вання. Сили диями показала ся алажена по тій причині секретарем тогож унї-верситета д-ром Норстон зини п. н. Alma mater Francisco-Josephina.

Бурса „Руского Народного Дому.“ До бурей приймуть сего року 52 уч-ниині-гімназистів. Бувшии настоятель бурей Леа Когут при ся заава брому часу своєї посади. Бурсаційний комітет зини унїверситетував ся й увійшли до него п. н.: Антін Клин, др. Володимир Филипович, о. Евгеній Семана Атанасій Руснак і Леа Когут.

З Карапчева пишуть нам: Переко-дичи через село Карапчів, подібан в купку сиділих людей, а котримі стал в розмовіти ся, то про се, то про то. Між нимии оповідали они ось що: коли двірихував у нас жид, називало ся се село жидівське, а в цім був великий не-порядок. Тепер же, коли вибрано Георгія Кеймана на двірника, зааваувала гірша нужда і біда; сей побірає велику суму грошей і не хоче алавати жадного ра-хунку, все каже, що рахунок ще не го-товий і здасть пізніше. Він сам себе називає, бо за рік побудував собі сте-дозу, сфайні і переробив свою планову хату на пивницю. Із жидами він вели-кий приятель. Повололи жиди покласти проїзніцню під шолом, у громадецькій канцелярії позвези за дні четверти зини продавати військи напнтки, хотий і перед канцелярією стоїть поріма. Наш пан начальник пересиджує по ворніках по півній дині і по ночах до опівночч з людьми при півній. Таким способом за-провадив він у нашій Карапчіві знов пивницю. Він каже собі і від найблї-жнього чоловіка платити їду і напнтки, бо іначе не зробить ему право. Наме, правда, дуже незале, але нусте ово, бо громада своєї власної канцелярії не має, трунарій не має, церкви відповідної не має, ніяк відповідників не має і при та-ким поступованні начальника не може село всего того мати. Він є пороком ча-таєм і синиє їх розв'їй чин може. Він сам синиє будівлю читальні не Волох, а до соляської читальні нікто не заагнає, хіба зини тогди, коли має бути якийсь вибір, щоб там порадити ся і вибрати таї, котрі ого в зини інтересах підпи-рають а за громадою не уступають ся. Завістани громадецькі підбугають ся зини до пізньої ночі, по чім двірник із своєїми прихильниками піде. Пан-отець Мисієвич зини і видать все, що робить ся, тай мовчить, бо він сам постарав ся о вибір сего славного начальника. Не дивно отже, що люди чин раз бідишні, а непорядок чин раз збільшує ся.

Володимир.

Цсарені маневри. В Ясї панує незначайний рух. Місто представляє ся як ини мала столица. Везде порядок і чистієть побуває. — Дирекція залізниць приготовала 176 поїздів до перовоу півня: на оден поїзд припадає тисяч воїнів. Залізничний персонал в Ясї і околиці буде складати ся з більшо-ав тисячі урядників, під проподом самих директорів п. Горюновича з Кракова і п. Вербицкого зі Львова. Всі буди при заліз. шляхах, що перетинають терев маневрів, заосмотрено в телефони. В дніх між 8. а 18. вересня будуть ура-дувати на стації в Ясї оба директори залізниць, кождий зі секретарем і від-повідним штабом урядників. — Цсар прибуде до Ясї 10. вересня в ночі, а відїде дні 16. вересня.

Нову дефракдацію відкрито на почі в Товстїм. Допустив ся єї жидок, пестовий ескандитур і утїи в певні-нім напрямі. Шкода, обчислена в при-ближенно, вносить тисяч кількасот ко-рон, але сїдїва поміщи, котра відїхала зі Львова до Товстого, віднайде може дещо більше.

Фридрих Вільгельм Нітче, відомий філософ, зиний зі сего, що в своїх творях сотворив надчоловіка, номер оно-ді в домі божественних в Раймарі.

Смерть трицикла в фільх Сехвани. Робітник одної парної фабрики само-ходів переїздив через Ко Мішле в Леза-льда, а що его трицикл відкочив по-ехуку зини з него, аби діяти причини. Заливаючи, забув заложити гамітаним, адрокуючи рух. Та зедва діткнул ся мотору, допревадичиши его до порядку, вирив ся з рук его поїзд без воржани-ча і пігнав простїсенько уацєю. За самоходом нується ся на адогін Іалець,

і навіть удало ся ему схватити его рал, але се ему ні-паче не пришло ся, бо розбріганий самохід, відтрутивши Іалець відсебе, переїхав на понерки хідини і одним спосом найшов ся в виліх Сех-вани.

Пам'ятники цїсареві Єлисаветі. для 25. с. м. відбуло ся в приштах ко-стела Капуцїнів в Відні торжественне посвяченє пам'ятника о. н. цїсареві Єлисаветі, котрий виставлен о заходом угорської пани.

Китайський мільярдер. Китайці є переважно убогі. Стрігати там якого багатшого чоловіка, належить до рідко-сти, а мільярдерів зедва чи кілька най-шло би ся. Одним з таких є Літунгчанг, про якого сїмї дізнав ся завдяки китай-ській війні. Жерелом его величезного май-на, обчисленого на зини мільярд фран-ків, було заволенє в „небесній“ держа-ві нас, а зини уділявано позичок на застав і сїнотеку. Не вказаний ніякими законами побірає він довізні проценти, не пермущає ся ніякими аглядами люди-ности. Другим жерелом его доходів були величезні плантації рису, оброблювані китайськими воїками, що позїтавали під его командою. Плоди а плантацій до-ставляли Літунгчанг підї армії та на-кладав за доставку довізну ціну. Не диво отже, що нині зїстав він найбагатшим Китайцем.

Щопленє вісли на... підшви. Кождий жидар зини з доповідю, що в якийсь часок жінчини не позволють цїнити собі вісну на ризомі. Дятого в остат-них часах призначено жидку на віспову омеранію. Др. Іван Верет з Парма знав на глаку цїнити вісну жінчинам на відомі. Вирадї сей спосіб недогід-ний є тому, що треба переліжати під-ка неділі в жидку, але жінчини радо пристають на такий добровільний під-посинок. Др. Верет в той спосіб заа-чав вісну своїм злим дощечкам і є певний, що будуть зини за се алачі.

Поремиский і Львівський корпус, що становлять сїдїну армію під командою ген. бар. Галіцоного підуть ся 2. пере-сея під Поремисльом. Львівський корпус розмістїть ся на правім березі Сину. Зааотребоване оєшцїренєх кватир дії-нї до тої стєпини, що в Поремисляв прийшло до принусового кватиринку. Межа 2. а 3. вересня сїдїна армія в-прушить на поле маневрів під Коросном двома шляхами: дорогою уторвою і правною сивочою. Цїла жінности під-скочила в гору в цїлій околиці.

Новий статут емеритальний для службї великоїцї виготовило міністерство зааїнищ, за агодою міністерства фїна-нсів. Сей статут зааче обов'язувати під 1. вересня с. р. а має бути о много ко-ристийний для службї великоїцї під попереднього.

На „Народний Дїм“ зложили: Ва. Евгеній Томоруг зібрав у п. Г. Сорочана в Михальчу: Ва. Г. Сорочан 1 кор., Г. Томоруг 1 кор., Д. Сорочан 60 сот., М. Краваля 1 кор., Єлисеєвич 20 сот., Г. Томоруг 20 сот., Н. Краваля 10 сот., Конет. Краваля 20 сот. Разом 4 кор. 30 сот. Сердешна подяка!

Ва. Товариші, що позакупу-вали дїяни книжки на загальних зборах Фїлії тов. „Руска Школа“ черновецького новїту, алають ласкало надїєлати зале-жности як найкортше, бо друкарня Тела-ристєва „Рускої Радї“ жадає свою на-дежність. — 3 укложим: Іван Савіцький,

Schulbücher

bei

ROMUALD SCHALLY

Buch- Musik- u. Kunsthandlung,

Czernowitz — Ringplatz.

Дівчат-учениць

приймає за умірововану ціну пани Вішін, уа. прас. Палати с. 3.

Фортеп'яні і поміч в домі.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 уліця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и уліця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, філанові і Loden, по-ліскузючі, Drapp і в різних модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрикати для панів, дам, дівчат і дітей. Головні склади європейської фабрики обуви А. Сапек і Howlett & White, в Англії. — Lawtenuis-черевики і білі черевики ірландські.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики великої величини.

Військові артикули для їзди на козлом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найкращі, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattensprender).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найкращих турецьких фабрик. Glass-рукавички під новою гваранцією.

Біле в найкращіших фабриках під гваранцією, білі і в різних модних кольорах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо в найновіших англійських ролях.

Панчохи, хустини, пасочки великого разду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Концесіонована ПРИВАТНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА професора А. Туркуса

Ринок ч. 3 в ЧЕРНІВЦЯХ, Ринок ч. 3
 получена з відділом приготавочної класи і пенсіонатом для
 гімназійських і реальних учеників.

Отворене з початком вересня.

Вписи щоденно від 8-12 год. рано і від 3-4 год. пополудни.

Заряд закладу.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

застрі сута:

Каталог, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні,
 Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections-
 bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsanweis, Свідчення
 підхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення увільнення,
 фреквентативні, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar,
 Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifi-
 cations-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Занізване,
 Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги
 для нас раліфайсейских усе викінчене на добрім папері дуже
 гарним друком і

дешевше як де инде.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

в на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,
 ул. Петровича ч. 4.

має на складі оські видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смаля-Стопкого	1.50	кр.
Буковинська Русь др. Смаля-Стопкого	1.20	„
Листи з некла Осипа Шингеля	20	„
Людина, Ольга Кобилянської	40	„
Царина	1.20	„
Некультура	20	„
Природа	20	„
Покора	70	„
Твори, Юрія Федьковича I. том.	1.—	„
Чума горічана, Омелян Попович	20	„
25 повісток	10	„
Хлопці-садівники	20	„
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	„
Образи з природи, Іван Смигун I і II. том. по	5	„
Бесіди про часи козацькі	75	„
З села, Богдан Лепкий	20	„
Гадки про потреби України	15	„
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанів зли	70	„
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8	„

На пересилку треба додати 5 кр.

Перша Буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що спеціяльним чином з ц. п. техніко-технічним промисловим музеєм у Відні
 уліця Рука ч. II. Чернівці уліця Рука ч. II.

Відомо, що спеціяльним чином з ц. п. техніко-технічним промисловим музеєм у Відні
 уліця Рука ч. II. Чернівці уліця Рука ч. II.

Через поштові мої черевники знають сечас нагнітати та аспіні парості на ногах.
 Добре і солідно працює, також обслуговує буду стирати ся адобути собі адобувати
 цінних замовлень.

В повеліжаних.
ІВАН ДІК,
 спеціяльна робітня обуви.

Позначені черевники виготовляють ся тільки з натуральних шкір.

Виходять в Чернівцях
щодорожні, п'ятничні і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петрівська ч. 2.
Ручкою закривати не можна на попередній
випуск. — Редакція не несе відповідальності
за зміст підписок.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ — „
Подорожні членів поштою 15 ост.
Передплата і відомості про інтереси
платні в Чернівцях.

Рускі мурини.

Тисячі буковинських Русинів переселили ся в Америку і там завсідки цікаво буде дізнати ся, як вони там живуть, чи чого нового та доброго навчили ся та що з них може вийти. Воно, певно річ, ще завчасу судити про те, що з них вийде — ще не довго їм жити в Америці — але й тепер ми вже можемо бачити завдатки на їх будучину. Як будучина здає ся не дуже весела. Так бодай пишуть люди, що дивлять ся що дні на житє наших Русинів за морем. От священник Павло Тимченко так пише в „Руслав“:

Часом здаєсь мені, що ми не прийшли на німну землю із старої Європи, а в Алябамі. Так відносини до себе суцї подібні. Як ми в старім краю з Подкарпаття, Маликарпаття і иншими боремось, так в Алябамі борють ся чорні люди з білими. Як в краю нашім Русини стоять за ширшими правами виборчими, за своїми школами, за иншим дорогим законом, так само стоять за тим всім і нїгри в Алябамі. І так, як нас, їх біда гонить з панських ланів під шапю і у майні (консалт), щоб еше гірше бідувати.

Однак, хоча, як се все леве, ми того не завважуємо. Ми знаємо, що наш нарід в біди прийшов в Америку, та нам чомусь видить ся, що ему ту не все гірше. Ми бачимо, як наші люди собі мешкають і здаєсь нам, що вони дуже багаті. Ми дивимо ся, як вони убагрюють ся і ми разом з народом думаємо, що нарід на панів вийшов.

Правда, убрание і лишне помешканє чоловікові додає гідности і почути незалежности, та коли та гідність і незалежність опираєть ся на почутю правди, тоді о свободі та виїзности не багато може бути мови.

Коли-б навіть можна було припустити, що люди зискали на Америці матеріально, то еше зовсім непевною є річю, що они зискали на своїй моральности та духовній натурі. А можна се вносити і з їх теперішнього житя і занятя. В чім они покладають найбільшу вартість? До чого они найбільше рвуть ся? Чи до книжок? Чи газет? Чи до мітінгів (віч)? Чи до політики? Чи до церкви? До їх можна найпевнішше по роботі адибати і при чім? Я зовсім не помилюсь накуци, що они по найбільшій часті сидять при пиві головами покинувши. Широка, ніжна Америка отворилась їх очам, коли они вступили на її землю, та сейчас таки на вступі затемнилось з тої хвилі, як пиво стало вірною дружиною, найбільшим напінком, найсолодшим кумом.

Малює такогo приятеля, нарід крім своєї шапю та майні не багато потребує. Він живе і дальше тим сільським поглядом, що чоловік живе тільки для того, аби прожити? Не треба нічого і своєї сили тоді не треба напружувати. Такі погляди мають наші старші люди, які-ж можуть мати їх діти? Чи і они не мають нічого лишнього знати і розуміти? Петроха най учать ся, кажуть наші люди, і дають до

школи не довгий час, значайно до-ти, доки бачать, що діти еше на них не можуть заробити. Яке по-бачать, що їх вже можна дати до фабрики або до майні, мідею їх випихають. Тому в нас тяжко йде кожда наука, всяка школа, всяка штука, як бачимо з того, що у нас зазедво кілька драматичних товариств і два шкільні театри (Шамокін, Джеран Сити).

Той сумний погляд, що чоловік робить тільки для того, аби прожити, відбиває ся еше на чім иншій, іменно на роді занятя. Наші люди, як збісно, мають найгірші занятя. Як нїгри на полудни, як они, так і ми, робимо там де треба тїгарі носити, задовіти, копати, печи ся, стріляти. Як ми робимо соке оvens (коксоні печі), так і они. Ми маємо Carnegie ого компанію, а они Tennessee Coal & Iron Company. Як ми маємо American Sugar Refining Company, так і они мають ту саму компанію (New Orleans). І так, як ми, они роблять по ярдах. І так само як нас, їх рабують компанічні штори. І як нас, їх ніхто не узнає за людей.

Але они підносять ся. В 1826 р. перший раз нїгер перейшов висні високі. Перед 1863 р. мізика нїгрів мало висні пілози; за послідних же десяти літ коло 12 соток нїгрів покінчили висну науку.

А ми як вода стояча, котру навіть нїгер боїть ся рухнути. Бо як би рухнув, почути би сьвіт, яка она непридатна.

Старі міхи і молоде вино.

Славянські „благотворительні общества“ в Росії переживають тепер критичні часи. Засновані в добу найбільшого в Росії розцвітє славянських симпатій, — підчас війни за визволення Славян від гьту турецького, — товариства ці, хоч мали на меті запомогу Славянам в їх потребах, зразу стали на невідповідний та дуже непевний шлях, проповідуючи обрусеніє замість запомоги, ширячи деморалізацію замість культури, розрух замість братерства. Вони давали запомогу тільки гіршим елементам серед Славян, — тим елементам, що шире, чи на око тільки вірали ся своєї національности і виниляли бажанє „слїтєся з руською морь“. Діяльність славянських товариств стала причиною ще більшого занепаду та деморалізації сих елементів, бо привчила їх до жебрацтва, підтримувала серед їх розрух на користь обрусенія. Така ганебна діяльність до краю дискредитувала славянські товариства в очах поступової частини російської громади і значильно до них усеюк повагу та прихильність.

Ширша громада в Росії не звертає тепер жадної уваги на діяльність сих офіційних „славянофілів“ (бізнь відповідне їм для їх було-б „славянофоби“), не цікавить ся нею і держать ся до їх змагань нізком байдуже, виключаючи хіба невеличку кунку фанатиків обрусенія, реакційні органи в пресі та деякого з вищих урядовців, що беруть участь у славянських товариствах майже ex officio. Ха-

Латина.

Оповіданє Анріко.

Був собі старий гірник, каменяр і ремесла, котрий, хоч мав немалі грошенята зароблені на підприємстват дорогових, не змінив ні способу житя, ні звичаїв хлопських; мешкав собі постійно в долині Майра, в тім самім підземім селіщі, де й родив ся, та віддїлав хабараз на місяць на короткй час до Турину задля інтересів. Приїхавши до міста, шов значайно сейчас до Гимназію Брессерію, навчавсь там в полудне, коли ученики виходили з класу, щоб похвалити на свята, що харчував ся й мешкав у своїй старої тітї, ськєпарни. Зайди прийшла ему гадка до голови, віддати до Гимназію тільки одного сина, між тим коли два другі вчили ся на ремісників, а дошки вступили коло ніз, і що як раз хотів він вивувати з того альяей-свого знамені, сотвереного, як виділо ся, хіба на се, щоб вийти з доведи удюганій батьком, — того ніхто не міг відгадати. Ту ключову гадку відхнула ему хіба Грєшиа, до перебував бачаюко два роки на роботах каменярських при найбїс зєдїнцї, бо відтам привіз розказ до брата, щоб хлопця по сьїченю шїл народних віддати до Гимназію.

Малого гірника знав а з дїтства, писавував мейн єго та розпівдав про нього шїланий єго товариш, хлопчина, що був близький йому серцю. Чудом майже, бо неточністю в голосованю

повоєревичийїм, на вдивонїку всім, перейшов гірник з першої класи до другої. Був то хлопець крепкий і здоров, з обличчєм простодушним, трохи сонливий та в рухах повільний; немірно дбавий про свою грубу одїж, не длатого, бороня Боже, щоб хіба нею лишати ся, лише для оцадности; передєвсь же пильнував своїх великих, тихих, підбитих п'яками чобіт, на котрі сповирав що хвилинки уважно і нерухливо єном алятока. Ані побут в місті, ані наука й школа, не змогли єму надати огляда. Ходив же по гірницїм, великим кроками, змавчєм ся на всі сторони; а класи ся на свій спосіб, сьмішно: познєнявши очі в локато додїлав заперешов з голови гєйба накривку з горнятка.

Товариші сьмізавсь ше з нього задля єго динної мови; виділо єм, коли говорив, що обертає в устах великі пігузи та по кождім речєню одиу з них позляє. Зараз першого днї, коли прийшов до школи, казан єму профєсор єм разів повторити слово *torgiversazione*¹⁾, але то як шїмо не придало ся, бо бізак повтарив все *tregiversassime* з такою мінєю, гєйби гріз пїтнику. А коли читав по латинськи, то виділо єм, що читає по алясїєнє. Щоб єму трохи ини розьявляти, порадив єму профєсор направити ся у шєгонорєванє того чудовищного речєня: *Il freddo è al, che i babbi stalattiti fiesonomi*²⁾, але хлопець казв такі дива, що

цїла класє алуала зі сьміху. Виражала ся в вигонорі також потайно, як Домєтєк; учив ся пильно; одиу з латинєю і з італїанськими паробами бїзло єму як з шмєнє. Уану мав тає страшно вбогу, що не було для него темі, з котрої міг би бгє видобути бїзньє як десєть стрїчєнт ітак не міг порозуміти, як можна було приміром, малює на задку онисати бурє або сїфєнїю і написавши вже, що „бура віраалєсь“ або що „сїтї нїхад“ додати ще однє сьїєнє, котро бї не було цїлєом непотрібнє. Підчас нїсєвичїх ієнїтїв прїв над кошєтом, як у парни турецькї, а написавши одиу перїод або лїнїю вєсь, або писєв тої сьмїї перїод другий раз, змінюючи лише порадєк сьїєв, на перєсїр вєсьмїм правїдєм сїнтєстїчїм.

Батька єго побачив а перший раз в єтєнї одного днї зранє, як жєдєв на сїнє. Був то чоловік круглєвїї, з ширєшїм, алясєтєм обличчєм, а пїзєсєю, рудюю бородою, трохи прївїї, убраний гєй мїзар у сьмїєтєчїї стрїї, а убрєєний одиїм з тих мєгучїх нїєв, що в Лємбардїї зовуть ся „завалтї-дїл“; алясєд обличчє єго був духовний і сьубєрїї, инїї стрїчєнєм у вєтх тих, що дїїнїї до майнє тїжєлю прїєнєв. Із сьєєрїх рухїв гєзонї, котрі робїл, оглядєючїє в право і лїво, догадуєв ся а, що мєсїєв у Гимназії бгєв першїї раз, та що нїкози шє не вєдїє подібного алясєдєву науковєго. Перед канїєларїєю дїрєкторєв задержєв єм, щоб прїєдїєвєтї єм чєтїрїм погудам поєтїв італїєнїх, що булї устєвалєні вєдєвєтї єтїї і прї-

ступлєв до Петраркї з трєх сьмїїєшю мїною, мєв бї з нїм зачїлїи шукєв; описєв а додїлав єм, що тої погудї нєв ає портрєтї номернїх профєсорїв, з їмєртїєнєшю євєбодєю зєвєртєв єм до познїїт, до мєнє та до шїлїїх рєдєчїв, що ту жєдєлї; знєтї було по нїї, що нємєло чгєв євєдєєнєм тїм, що мїг відїєхєтї вєдєдухєм того дому науєи, посєрєд портрєтїв, нєнєсїєв, та атлєсїєв бєтєлїчїїї.

Але коли двєрї клєс повїдїєнєлї єм, коли нї вєтх старїїв почєлї вїходїтї нєсєчїєлєєнї рєдї учєнїєв вєсьєго рєстє в нїєу, алявувєл єм таїє вєхмєрїє єм: мєжє длатого, що не сьєдїєлєв єм, щоб єго сїнєв тає богєто мєл євєрєнїєв; дїшїєв єм на ті грємєдї бгудчїх алясєкєтїєв, їєкїєнєрїєв, алярїєв, а мїноє сєдїєнїєв, котрїї дєєтєрїєкєв нєв пїлїєкєрїєв чєрнє хмєру євєрєчїє. Але шє гірєво бгудє, коли нїїїїєв нєвєлєл єм учєнїєв, аляї в вєдїєтї, що вїхєдїєлї з Гимназії, коли унїєдїєв сєрєд нїїх нєодїєн гєрїєнїє єтєнїє, нєодєду чгудєу учєснєу гєзєєкєу, хорєшїє лїчїє, сьмїїє обличчє та круглєвїї мїєшї. А нєрєз того рєнєу булє їх тає цїлєв хмєрє. Мєжє в чгєв, що в Італїї дїєчєтє хєдїтє рєдєм із хлопцїєм до Гимназії, аляє тє, що нє ємєв єлєнїє об тїм нєрєсєвїєчїє єм, вєзєлїє єго джєє нємїєлє. Я зєлєлєлє, що кождє з нїх по чєрєз нїрїєв єнєм євєрєнїєм, в котрїї відбїєлєлї єм вєї єго мїєшїє. Бєз сьмїїєу нєсїєлєлєв дїєчєтє до шкєлї рєдєм із хлопцїєм, а до того шє до шкєлї „єїєлєєлєєчїєнїє“ нєдєлєлє єм ємє нєпрїєлєчїєнїєю, бєєєвїєлєчїєнїєю, сєбєлєчїєю прєстє — тєж

¹⁾ Випуст.

²⁾ Морєє євєрєлєє тє, що прєєє єтєлєє єтєлєєтєлєєм (замєрєлєєтє).

рактарно, що в середині самих цих товариств де далі, тим виразніше починає поступати розрив та заколот — свідок того внутрішнього розпаду та гнилизни, того отрутного понітря, що панує там і точить їх застарілий організм. Наприклад петербурзьке славянське товариство більш року зовсім не функціонувало через той розрив та нелад, аж поки останніми часами не затверджено новий статут, що мав то мас дати нове життя струхлялому організмові. Але, не згадуючи вже про те, що „в міхи старі не пиливають вина молодого“, помічавши, переглянувши статут, що й воно власне не нове, а теж саме обривисте вино, що й досі там було. Зміст статута лишився той самий, що й перше був, — змінені тільки форми його. Так само товариство має допомагати розвитку братерства (читай: „розриву“) поміж Слав'янами і поєднати їх з Росією (читай: „обрусенню“); тіж самі має вживати для цього заходи, — а ми вже давно добре бачили, що криєся під тими гарними словами: „братерство“ та „єднання“! Коротенько кажучи, дух товариства лишився той самий трупичий, що й був до реорганізації. Очевидно, що не статут винен, а сама справа так стоїть, що завдалегідь, не бувши навіть пророком, можна вгадати, що не Слав'янам вона служить-ме, а проти їх... „Сверный Курьер“, обговорюючи в числі 178 новий статут, пропонує петербурзькому товариству докласти праці й рук до того, щоб забезпечити кожному славянському народови свободу національного розвитку, і перш за все подумати про долю Українців та Полків у Росії. Ми з свого боку навіть в думках не покладаємо, щоб так сталося: міхи старі лишилися, вино теж старе, — з відки-ж узяти ся новому напрямку!

Навпаки, ми гадаємо, що внутрішня гниль так уже під'їла славянські товариства, що вони не спроможні обновили ся, набрати нової крові в свій застарілий, ва-

пів-зруйнований, струхлялий організм і поки що, вони можуть докласти праці тільки до деморалізовані Слав'я, доки не загинуть серед байдужності і російської публіки, і самих Слав'я, що давно вже звеснілися у їх цілю. Свіжий факт дає думкам нашим нову підвалину. 11. маї відбули ся збори Київського славянського товариства, де „відомий славіст і славінофіл“ проф. Флоринський мав промову „Зарубежная Русь и ее горькая доля“. Говорити що-небудь з приводу цієї промови не приходить ся, бо думки проф. Флоринського про Галичину загально відомі: ми тільки зауважимо на сей факт, як на доказ справедливості того, що ми про „славянські благотворительні общества“ поперед говорили. Одну увагу про те зробимо. Проф. Флоринський теж думає, що слово „Руси“ надумане, „искусственное“ (див. „Кіевское Слово“, ч. 443-4). Не дивно, коли се говорять значайні люди, що не дуже то тямлять фіхольдогої та історії, але коли „учений славіст“ не знає, що в давніх наших історичних пам'ятках раз-у-раз зустрічає ся слово „Руси“, то се вже... ми не можемо підібрати відповідного слова, щоб виразно охарактеризувати всю глибину „учености“ київського професора славянських мов і голю „славянського благотворительного общества“! („Л.Н.В.“)

ВІЙНА в ХІНІ.

По заняті Пекіну, союзні війська бомбардували цісарську дільницю і ті часті цісарської палати, з котрих стріляло хінські воєнки. В цісарських огородах закріплено тимчасово генерала Френ. Зави двір утік з Пекіну, стало п'ять чи шість членів коронної ради підозрілих о симпатію до чужинців. Європейські консули в Шангаї одержали вісті, що цісарський двір знаходиться в Тяньцзі. Там також має знаходити ся князь Туан. Три російські батальони, два японські, один ан-

глійський і один американський перетрадили за боксерами цілу околицю Пекіну на віддалені п'ять миль крутом міста, але не знайшли з них ніякого сліду. Дня 31. с. м. телеграфують, що Японці мають зайняти цісарську палату. Росіяни хочуть збурити зимову палату, але Японці хочуть її удержати. Вимарш союзних військ на полудне вже розпочав ся. Часті військ лишили ся в Пекіні для охорони християнських Хінців. Цісарську палату обставлено сторожками, аби її охоронити від рабівників, однак місто стало ся жертвою грабіжів. Вої дом чужинців в Пекіні збурені.

З Гонконгу доносять, що третя англійська бригада одержала наказ задержати ся. Богато хінських купецких домів удержало висилку кораблів до Альмоа, котрі заняли Японці. Прибув там імені японський генерал Гота з цілим штабом і вивів під свою охорону колонії чужинців. Японці усталили армію в домінуючій над містом позиції. В Альмоа запанував з тої причини великий несупок. Хінці покидають місто. Доносять, що в сторону Вутау пливають рікою хінські війська на 15 кораблях. На Тяньцзі ідуть японські війська прямо з Таку. За кілька днів Тяньцзі буде занате.

Про дальші події в Хіні маємо такі вісті:

Літню цісарську палату вже обсадили японські війська. Зимову палату ще не обсаджено. Росія не заняла ся за її обсадженням, але того внесено не підперли інші команди союзних військ. З Шангаї доносять, що комунікації між Пекіном а Тяньцзіном цілком перервана. Також для кур'єрів, з причини численних батів Боксерів є дуже небезпечно. Країна північ під Янцзуну стоїть під водою.

До Лондона доносять про великий погром Хінців коло Чу. В битві погубили один з князів Туанів і 1.500 Хінців. Решту з хінського відділу Японці виверли з провінції Чілі. Друга депеша доносить, що Янсейнай відісе сьвітлу перемогу

над Боксерами і хінськими військами під Пейсаном і Гошву; в битві погубило 1.500 Хінців.

З Вашингтону доносять, що американське правительство по двох засіданнях кабінету рішило розіслати до держав формальну просьбу, аби заключили мир з Хінами. Дипломатичних представителів Сполучених держав повідомлено, що держави готові цофнути свої війська з Пекіну і хінському цісареві познати повернути до Пекіну, а то и ціли уможливлені намірами мирових переговорів. Говорять, що надана в тій справі російська нота домагає ся, аби цісареві і цісар дали поруку, що хінське правительство готово спийняти дальші розриви і в будучности не допустити до таких подій, як теперішні.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1-го вересня 1900.

Наконтна візитація. Ешелоном др. Репта виїжджає ся з радником конвенту на канонічну візитацію, котра потягне ся 28 днів.

125 роковини зруйнованя запорожської Січі. 18 серпня с. р. минуло 125 літ від дня впадення укалу на занепад запорожського війська, котрого членів обернено в хліборобів. Доля Запорозького Січ була ще перед тим поритона. Ще від 1750 р. дивало ся російське правительство на Запорожжя з підозрінням і вважало его коначно потрібним лиш дати, доки небезпечним бував для Росії приміс хана. Коли-ж їх могутність підняла війни в 1769 — 1774 р. до таї знищено, та коначність перестала існувати. В наслідок конфлікту Січ з гренами Потемкином, генерал губернатором новоутвореної Новоросійської губернії, поручила ему царина Катерина II зруйнувати Січ. 18 липня генерал-поручник Топалів з військом, зложеним з регулярної піхоти, кавалерії та донських козаків, зайняв Січ, не стрітивши ніякого опору від Запорожців, котрі нічого не сподівали ся. Після оголошеня укалу з 18 серпня почало ся шдоре роздавання запорожських земель уділами від 1.500 до 12.000 десятин. Потемкин, ки. Прозоровався і ки. Взятою військомали менше більше кожний по 100.000 десятин. По зруйнованню Січ часті Запа-

мусів він собі й о тих учениках і о їх родичах витворити як найбільше понате. Не мав також уприти свого недоволення і коли одна із старших коло нас переходила, спитав мене:

— Як то... отже суть у всіх класах? — і гадав я, що хотів додати ине вичене слово. Задумав ся, насупивши гнівно брова.

Давно було его привітання з сном. Хоч була вже зима, мимого того хлопчик мав на собі лише короткий скардачок, але так був ошкварений убранням, котре мав під сподом, що нигда не як який широкій ідець, що на коні сім раз стрій свій змінив. Приступив до батька спокійно, мов би не відкинув ся хіба гадану, хоч не бував з собою вже місяць. Батько не поцілував его, не схвистнув его навіть за руку: подивив ся лише уважно на его одіж та на чоботи. Потім поспитав остро: — Як же там з латиною? — Але дорішши професора, не ждав уже відповіди сина, лише поспішив до того, щоб про те поспитати.

Я був уже на дванадцять, коли хлопець абіг зі сходом із перестрашеною міню, очевидно втілюючи перед батьком, що з розгніваним обличчям гоним за сном, щоб его було покрити. Відомості подані ему професором не були дозволяючі.

За місяць прийшов знов; говорив ми з собою і естудував ся я не мало, почувши з уст его, що причиною, котра его спонукала віддати сина до гімназії, було пересвідчення, що хто не вміє по латинськи, той не вміє по італійськи. Хтож, до біса, міг змивити в него таку дурницю? Кілька разів повторив тоту премудру сентенцію, віроентно навіть не

гадаючи про те, що она значила. Дійшов до того, що просто залив мене:

— Без того, мій добродію, чоловік не єсть чоловіком.

Словом, був то класичний скінчений. Описав поглядами мене зі своїми поглядами педагогічними. Виховував діти строго, так як і его виховували; мав літ дванадцять, коли покинув родинне селіще, щоб з десятима дітьми шукати долі по світі, і від того часу він префара більше не контував своїх родичів. В порівнянню з недостатком, трудом і бідом, котрих сам знавав, наука латини мусіла бути іграшкою. Не хотів, щоб есу сні збабів підлітків життя. Навіть у шкільній школі хлопець носив волох пошри саму головую стрижено; жадник шалів, сорочка з грубого полотна, сукний хліб на сніданіє, і Боже борони, хоч раз вмити ся теплою водою. Легко порозуміти, як мусіла его вранати більша часті учеників, котрих відіс у гімназії. Збуджували в нім підразу і неспокій. Аж трас ся зі злости, коли переходили коло него великі з тротої і четвертої класи, в коротких штаниках, або мав бубин, що ледки від землі відросли, в панциках по нити, з годинниками, в кальонах та рукавичках.

За третім разом свого побуту сказав мені просто: — А, знаєш, добродію, що ту, в Турині, поганю виховують дітний! — Заявляв, що жаден з учеників, витяючись з родичами, не знавє калелюха. Але-ж в сей спосіб притомом виховують їх на опришків. І підвертав ся в нинішню сторону, щоб не палнути родичам якої дурниці. А ті смарники, десятилітні, що ледки вийдуть на удію і вже курити починають? Аж ему не-

добре робило ся, як на те дивив ся. То дарма, не підвертав хіба, і ині або застра одному з тих хрупів вприв з уст павірося! Справді, кожний его побут в гімназії напову есу крові чимало!

Одним найбільше гнівали его паночки з гімназії. Скавав мені раз: — Чого-ж ті всі дівчата хотять в гімназії?

Я відказав, що вчать ся, щоб відати могли ходити на університет і охукати права, медицину, філософію.

— На що? Щоб хліб мав з того? — поспитав.

— Розуміє ся — відпові а. Зачеки, але почав головою потратати; і лали дівчата записи есу з очей на скруті юрчата, нія за ними шутання та шірдним поглядом.

Неоднораз довідав ся я про него ще дивніші річі. Хтось сказав ему, що певним середством на те, щоб хлопець робив спері поступки в науці матернього знава, буде привозована его до писани по латинськи всіх листів, котрі від часу до часу мусіт до дому висилати. Батько не занедав ніти за тою радою; кавав сповні писати по латинськи, листи перекладав ему ананійський сьвященник, а він відповідав на них по італійськи. Але бідний хлопець, що не годен був екзекти і ніяких сів, не міг собі дати ради з латинною і черев своїх товаришів відкинував ся до милосердя учеників клас вчених, котрі коротеньку та змістом убогу его прозу перекладали на дивовижну латину, граючись его контом і висилючи в обіг найсмішніші речення, що самі вшисували в таких посланих. Таким способом і я дізнав ся, що раз, коли гірник потребував двох воєни-

них казатників, кавав есу написати: duo indasia ex lava; нанотеч перекладав на дармо сущий собі голоду, бо військ не міг догадатися, щоб то до біса могло значити. Іншим разом, коли хотів батько просити о парасоль, секретарі порадили ему написати: instrumetum, quod vob a pluvio defendit. Але короною всього був період, котрим описаво скарту его на господарство, що від десяти днів годував его шизючно конною з капустої і бараболами: Ad te scribo, pater, ut quascumque, quod iam in domina domus mea nihil aliud mihi, quam ius cum oleribus et terrestria tubera praebet. Одним словом гірничок, змимовилюючи і калідунової охоти, не лише не посував ся ані на полосу у знаву матерньої яони, але як раз відіс ся, що з кожним днем посував ся в аад. Іменно з літературою не міг собі дати ради, він не хотів ся чинати его бідної голови. Однімак голодом читав задачі арифметичні і поємі Бершота. Вироби писемні були різноманітні як даниїше. То-ж і професори писали ему зора, а батько не на журти починав гніпати ся. Раз ждав на сина в одній каварни близько гімназії. Іно хлопець упійшов, ширив ему сьчас з рук байти Федра, отворив наваз шизю і калідунової пальцем на якийсь вірш, сказав:

— Що ту написано?

Хлопець черпнувши відказав, що того не розуміє.

— Як то? — казаву батько — не розумієш навіть так коротенького вірша? — І, киваючи головою, додав: — Бою ся дуже, чи не зробив я кепської спекуляції.

Замкнене рахунків каси райфайзенської в Рогізні за рік 1899.

Ч. б.	П Р И Х І Д	поодинок		разом		Ч. б.	Р О З Х І Д	поодинок		разом	
		к.	с.	к.	с.			к.	с.	к.	с.
1	Дістаті капітали:					1	За покупку інвентарю			432	70
	а) Паї: сума сплачена	196	—			2	Даті позик			1740	—
	б) Вкладні шадичі і дописані відсотки	1029	16	1225	16	3	Відсотки: а) За вкладні шадичі			29	16
2	Звернені позик			335	—	4	Інші видати:				
3	Відсотки від позик			28	83		Надходження судної, нотаріальної, інспирації	48	70		
4	Інші приходи:						Звернені видати старшині і касирова	6	—		
	а) Ветунні вкладні			72	—		Удориане канцелярії	8	12	62	82
5	Запозога Виділу правого			600	—	5	Стан каси в кінці року 1899	—	—	—	97
6	Дарунок			4	86						
				2265	65					2265	65

Біляне за рік 1899.

Ч. б.	А К Т И В А	поодинок		разом		Ч. б.	П А С И В А	поодинок		разом	
		к.	с.	к.	с.			к.	с.	к.	с.
1	Стан каси в кінці року 1899	—	—	—	97	1	Стан пай	—	—	196	—
2	Відсотки на купівлю інвентарю	—	—	261	—	2	Стан вкладів шадичих	—	—	1029	16
3	Надходження каси позик: а) платні	60	—	—	—	3	Чистий внес за рік 1899	—	—	463	68
	б) біжучі	1345	—	1405	—						
4	Надходження каси відсотки: а) платні	5	58	—	—						
	б) біжучі	16	29	21	87						
				1688	84					1688	84

РОГІЗНА, 15. цвітня 1900.

Николай Меленка,
представитель ради надзорнойВасиль Гаврилец,
член ради надзорнойІля Моленка,
начальник.Семеон Українець,
член старшини.Концесіонована
ПРИВАТНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА

професора А. Туркуса

Ринок ч. 3 в ЧЕРНІВЦЯХ, Ринок ч. 3
получена з відділом приготування класи і пенсіонатом для
гімназичних і реальних учеників.

Отворене з початком вересня.

Вписи щоденно від 8-12 год. рано і від 3-4 год. пополудни.

Заряд закладу.

Для шніл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні,
Schulnachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections-
bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення
відділів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету,
фреквентацийні, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar,
Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Quali-
fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки,
Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги
для кас райфайзенських усе викінчено на добрім папері дуже
гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

на скінчив приватний курс з н. н. технологічних промислових наук у Цин
улиці Руска ч. 11. Чернівці, улицы Руска ч. 11.Відомо, що знаменитий П. Т. Пубані, що виготовляв великого роду обуви
для кучми, жовтими і дрітми а те після найновішого вивчення як червоний гідний, та
з надій острокінчасті з ортопедичним апаратом і з обшивкою прикладом до вигідного
виробництва.Через нове моє червоні знають, як вигідно та швидко на ноги.
Добре і швидко працюю, також обслуговую буду старати ся дати собі задоволення
цілих замовлень.З визнанням
ІВАН ДІК,
спеціаліст робіт обуви.

Поодинокі червоні виготовляю ся тільки в натуральних шкірах.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ
(Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 80. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Анкета починила свої наради. Зазначено в них головно потребу одноцілого плану наук і реорганізації інших заведень для виховання дівчат, щоб можна порівняти в них одноцілість у вихованні. На підставі покінчених питань або народної школи має наука обійняти аж до 17. року життя включно курси заводських наук і науки сучасних мистецтв. Анкета в також за зменшенням числа шкільних годин, як також за виокремленням як найбільшого числа учнів для світових предметів, та за задоволенням учителів і вчителів плакатів і альбомів в класах для дівчат. Рівночасно зазначено konieczність реформи видільних шкіл. Міністер просвітні др. Гартель замкнув анкету довгою бесідою, що в кінці удасться розв'язати квестію реорганізації висшої просвіти дівчат).

*) Га. „Учитель“ ч. 10. і 17.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4-го вересня 1900.

Відзначення. Президент краю барон Бургіндз і капітан праю Луиза вітали тайними радниками, отже їм обом присуджує тепер титул: „Ексселенція“.

Іменований. Соломон Юрій Ковік, студент з реальної школи, іменований головним учителем при учит. семінарії в Чернівцях.

Учителі черновецьких міських шкіл похоронили вчора п. Вогту з нагоди того, що його іменовано інвестором для міських шкіл.

Просьба до Впр. архієпископа о. Ізясенця. Сегоднішній шестий уродина принесла нам нову дівчину уразу зі стороною партійних Волохів, що у своїй Аглонії не лише що співала того дня в катедрі виключно по-волохськи, а ще мазнула ся в Desertarea з погрозами на о. світця Магастиреного за те, що він отверто закликав, що відбере Аглонію і субвенцію фундушену, наопаки она не буде співати і по-руськи. Фундун, каже Des., в о. о. с. в і в статутах Аглонії стоїть, як має вести ся. Нехай Аглонія тримає ся своїх статутів, але фундун не є волохський, а православний, де панам так само і Русини. Аглонія най позістай виключно волохська, але най нас в катедрі не безпокоїть і не ображає. Ми Русини хочемо там молити ся, а не слухати збитків і мудринків. — Тому просимо о. св. Ізясенця, від якого зависить, хто має співати в катедрі, щоб на будуче позвонила на виступи Аглонії і в катедрі лише тоді, коли рішуть ся она співати з рівній часті по-руськи і по-волохськи. Як ні, то най співать семінаристи або навіть даскали. Як би дальше діяли ся привди на сім полі, тоді будемо знати, що о. архієпископ дозволяє на сю кривду і держить не сторону справедливості, а сторону румунізаторів-товаришів, Бекана і Калінескула.

Учительська семінарія в Чернівцях, де каже Тіпрал, чим раз більше речить ся, бо ось іменований для неї учителем Василь Івасюк. Тіпрал не каже, що Івасюк прийшов на місце не Волоха, тільки зміненого Похана пок. Гьядоморського та що тепер у другім привітанням курей навіть доконче потрібні учителі-Русини для математики, фізики і історії природи. — Тіпрал каже би, щоб і сих предметів, що мають випадати ся тепер по-руськи, учили так, як данийше рускої мови учня Габонішкий. Ну, ті часи вже минули і не повторять ся. Школа не для поцінників з редакції Тіпрал-а.

Ювілей. Професор реальної школи Юрій Тарновський обходив сими днями 30-літній ювілей своєї саужби в школі а протоєрей Василь Харинюк у Русині Балилові 40-літній ювілей свого священства.

До першої класи так званої рускої висшої гімназії в Чернівцях записало ся аж 85 учеників (торік погодило ся лише 56). Отже мусть бути два відділи у першій класі. Для тих наших „приятелів“ у краю, котрих то іби-руська гімназія дуже гризе, котрі ворожили, що з неї нічого не вийде, бо вона не по-

трібає, — се найбільший доказ потреби навіть у тій німецько-руській формі, яку вона тепер має. Характеристичне тут ще те, що, хоч у Чернівцях ходять 1.500 руских дітей до народних шкіл, з них мало хто записує ся до рускої або німецької гімназії. Самі черновецькі Русини-міщани могли би заповнити цілу гімназію своїми дітьми і тим дітям у своїх родинах певно ліпше поводитись би, як хлопцям із сіл, — тимчасом ті міщани, як майже всіди на Русі, гірші від селян, далеко менше цікаві до школи, як ті. До першої класи зголосили ся майже самі селянські діти, і то бідні. Богачі-селяни ще думають по старосвітськи і на що дітям учить ся, вони мають що їсти? Бідні приходять уже до голови по розум.

Із суду. Сими днями судили в черновецькій суді зарібника Георгія Ільницького з Калонії. Тому міськ. він убив колом Антона Лазеєвського на смерть. Причиною убійства було се, що Лазеєвський жонхав ся до теці Ільницького, а Ільницький не хотів того терпіти. Теці була против него і винувала его з хати. Повстала сварка, бійка і з того убійство. Ільницького засудили на 18 місяців в'язниці.

Другі надзвичайні збори стоваришених каси пожичкової і падавичей для громади Кичера відбулись ся дня 11. вересня с. р. в шкільнім будинку в Кичері окол. 11. години перед полуднем. Порядок такий: 1) Зміна §. 55. (а, в), з сегодня загального збору з дня 24. надолота 1899 р. 2) Зміна що до висоти пожичок. 3) Постанова суми нової пожички, котру старшина може замовити. 4) Сума пожички, яку має ся членам при замовленні уділити. 5) Візлі внесені.

Володимир Турчик, Ілля Іван, каснер, начальник, каснер.

В Ревні побережники Марко Вигриш постріляв Андрія Гавришчука в руку. Тому, що тут підозрівають німсту, Вигришчука улавилено.

Товариство „Просвіта“ у Львові має тепер в Галичині 895 своїх читачів (з того 77 записало ся сего року). Нових членів прийнято сего року до товариства 361. Від основанія товариства, отже за 32 роки, мала „Просвіта“ 13.007 членів.

Велике віче угорських Русинів відбуло ся на днях в Течові (Мараморос). Нарадами проводив міністеріальний помісар Едмунд Еган. На вічу, в янім взяли участь численні священники, учителі і товпи околишнього народу, обговорювано спосіб, яким можна би зарадити загальній нужді угорських Русинів. Між иньшими порішено закласти для проб в 20 селлах пожичкові і падавичі каси.

Др. Іван Гриневецкий, директор руско-народного театру намірив урядити кількнайпаче вистав на великій своїй ескарбінеского театру у Львові. По закінченні представлень польської „американської републики“, яка тепер грає на свій рахунок до 7. с. м., буде грати наш театр аж до отворення нового польського театру, що загинуть дня 6. жовтня. Гостина руского театру зависить ще тільки від директора нового польського театру н. Палайковського, чи він призвонить виступати до часу отворення свого театру тим артистам, яких вже займавував з руского театру до своєї трупи. Суть се найбільшій силі руского театру і без них не можна би відважити ся на вистави в великій театрі у Львові.

Панські жарти. Грає Баворовський приїхав недавно зі своїм нуманом, обанкрутованим панком Графом Старжевським, в своїй їдні коло села Сторай, беріцького повіту і вступив до лісничого. Не заставши лісничого, стали шалхити на него синьтати. Збігли ся побережники. А Баворовський до першого з них: „Де ти був, дурню?“ Побережник відповів, що був в лісі, а на свист прибіг. А пан грає на то ревну: „Бреши!“ та ударив його в лице так сильно, що побережник зімів і впав на землю. Незадовго надійшов старий лісничий, а пан грає до него: „А де ти був, старий дурню?“ Лісничий відповів на се: „Сам ти дурень!“ Тоді Баворовський ударив його в лице а далі били оба пани його так довго зеланими панками, аж він впав. Ще до того пісали пани по жандармів і ті арешто-

вали — чорт знає за що — лісничого і його 15-літнього сина, а жінку лісничого винесли зараз а хати. Ой розгидзали ся польські пани! Та най вони улавають, що все має свою границю!

Нове панство. В деяких околицях Галичини стали люди замість горішки пити етер, що є ще гіршим наливком від горішки, бо від етеру люди боляють, стають туними на розум та сплосними до божень. Дуже але, що таке брудне панство розширає ся між народом, а власти повинні антикам закласти продавати етеру.

Відьма в суді. До львівської „Свободи“ пишуть з каменицького повіту із села Стіпи бензювского: В нашім селі, хоч є аж дві школи, читальня „Просвіта“ і хоч село лежить недалеко від повітового міста, є ще між народом багато таких дурних та темних, що вірять у відьми, опирі і такі інші дурниці. От-так селянські парубки та деякі господарі пустяки поголовно, що одна 14 літня дівчина є хвостатою відьмою, бо як вона понає свою корову до сід сонця, то корова три гарні молока дає! Ватко селі дівчини, чоловік не дурний повіз дівчину до Камени до лікаря, казав її оглянути і виставити собі лікарське свідоцтво, що вона така дівчина як всі інші дівчата а не жадна хвостата відьма, та потім закаржив до суду всіх тих мудрагелів, що несливали його дошку. Тепер буде тим мудрагелам наука! — Та не в тім диво, що найшло ся кількох цих людей, що обіювали невинну дівчину, але в тім диво та виста для Стіп, що таємний парід такий темний, і поіриш тим кільком бредухам та став дівчину уважати за відьму. А селянські дівчата та жінки най знають, що корова тому багато молока дає, хто про неї дбає, єй годув, добре папає, в час наїоті, гарно чистить, добре і лагідно з нею обходиться ся та порадно єй видює. Бо можна корову і добре годувати, але як але з нею обходити ся, то вона молока не схоче давати. Рішож і найбільша коропа запустіє ся, як єй але недоювати. — Тому замість вірять у відьми, ліпше селянським дівчатам і жінкам привчити ся з ними „Просвіта“, як належить ходити коло коров — а тоді і вони будуть такими „відьмами“, що їм коропа дасть 3 гарні молока.

Фоно-кімена-театр є найновішою добичею XX. століття з області театральної штуки. В Парижі заснован є такий театр під дирекцією пані Брінбоа і для представлень на виставі. Всі представлення з найзнаменитіших театрів париских відтворює кінематограф і фонограф. Перший видає сьвітлані образи на екран, а другий передає голоси авторів як найвирішліше. Уада має бути так знаменитою, що гості не вірять, щоб за екраном не находили ся автори. Репертуар театру є невичерпаний, а гра не замиється від дисценції авторів.

В погоні за золотом. З Аляски, в північній Америці, довозять про страшу нужду, лютоючу в Кар. Пом. Тисячі людей, на вість про ново відкриті копалині золота, пішли туди по багатство, а вони гинуть в голоді. Конають буть так убогі в золото, що ті, котрі прибули насамперед, винесли его цілком; ині можна в них найти тільки золото, що в нешени сентиментального поета. Если правительство Сполучених Держав піни. Америці не випустить кораблів, котрі забрали би перед зморою 30 до 40 тисяч людей, що умирають з нужди, то незабаром мороз знищить їх до тла. Межи нещасливими ширить ся вієна, сухота, а крім сего люди в погоні за живністю мордують себе взаімно. В день і в ночи військові патрулі мусять стеречи людського життя, поки не настане яка поміч від правительств.

Бури. З полуднево-американського боєвища повернув А. Н. Гоненский, російський капітан, що бив ся по стороно бурі, і оповів депо цікавого про свої війну отсими словами: Про всі події з полуднево-американської війни ми не могли мати ніякого образу, бо телеграми приходили через руки Англичан. Аж тепер я побачив англійські часописи. Боже мій! Я вчитав з них про такі річі, що нема в них ні краплини правди. Я рад, що мав можливість пригладити ся власними очима сій війні та заперочити загаль-

ному твердженню, будьто вже пісоники бурі відсвідана. То чиста неправда. Бури відсвідали лише початок війни, а описи засвідують торжествений їм, від якого потресе ся ціла Англія. Положено бурі не так страшно, як каде ся. Тепер допират починає ся страшний війна для Англичан. Страшна, бо веде єй парід з розумом; а вій показує ся, котра сторона побіджає, чи падає на чужу землю, чи той, що боре ся за свою вітчину. Занят Преторії значить тільки, що значило занят Москви Французами. Москву здобуто, але Росія не; так само тепер Преторії взяли, але Трансвал свободний. Тепер находить для Англичан найтяжча хвиля, бо незабаром зворухиться ся спокійні фармери, що доси винесли череди і не брали участі в війні. На них надходить тепер черга, а вони єдиними силами знищать абдіжену англійську армію. Бурі потреба 6.000, а їм не остать ся 150-тисячна непритальська армія. Бури знаменита стріляють, а в голоді та в холоді можуть чербути на них цілу добу. Протинно має ся річ з Англичанами. Їх армія знучена, дівана і розпущена! деда недостатком живності і ціла армія може розлетіти ся.

Чума вибухла в Англії в околиці Гластера: Занедумало доси 15 осіб на чуму і декотрі з них померли, але 83 є непевних і лікарі їх вилікують. Двох, що померли, спалено.

Незвичайне заступництво. В Хінах дучає ся часто, що засуджені на кару смерті, дають місто себе заступниками, так, що кару смерті поносить чоловік завичайно невинний. Можливість такого заступництва допускає хінський кодекси карний. Звичайно платять ся за тоє 300 талів, а кандидатів зголошує ся не раз таке множество, що засуджений буває в клопоті, котрого з поміж них вибрати. Умова між засудженим а заступником заключає ся в присутності судії, а за-суджений виплачує угоджену суму зараз при умові. Заступникови вілно впросити собі еще тиждець часу на по-лагоджені своїх приватних діл. Засуджений стає ся вілним від часу, коли поставив заступника; але є він обов'язаний аж до дня страчення принести своему заступникови всієї засоми і му-скити бути при страченні.

Посмертна оповістка.

Помер Петро Швейнаровський, майор 26. полку піхоти, відчас військових вираз у Швехаті коло Відня.

Телеграми „Буковини“.

Льондон, 2. вересня. Наспіла не по-тверджена ще урядово вість, що генерал бурі Девет агинув в битві.

Вн. Товариші, що позачувають-вали деякі книжки на загальних зборах Філіп тов. „Руска Школа“ черновецького повіту, асольте засично надіслати валогости як найскоріше, бо друкарня Товариства „Рускої Ради“ жадає свою на-дежитість. — З укладом: Іван Савіцький.

Schulbücher
bei
ROMUALD SCHALLY
Buch- Musik- u. Kunsthandlung,
Czernowitz — Ringplatz.

Не забувайте
на докінчене будови
„Народного Дому“
в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО), улиця Головна ч. 3. И ЧЕРНІВЦІ, И улиця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дівчат.

Літні капелюхи зетонні, фільмові і Loden, по-ліскуєчі, Drapp і в веселих модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрикації для панів, дам, дівчат і дітей. Головні склад фран-цускої фабрики обуви А. Carok і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики весільної якості.

Весільні артикули для їздців коелсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліп-ші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattenspenders).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Греноблі (у Франції) і з найліп-ших турецьких фабрик. Glasé-рукавички під по-вною гарантією.

Біле з найсвітліших фабрик під гарантією, білі і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-вішого фасону.

Краватки на літо з найновішим англійським роді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпа- ни і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і єдине руське Товариство аскураційне, забезпечує бу-дівництво, урядове домашнє, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і солоді, сіно в етогах і будинках проти шкідливих.

Стан фондів гаранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий .	245,814	кор.	52	сот.	
Резерва премій .	148,480	"	—	"	
Фонд спеціальний .	1,624	"	80	"	
Фонд основний .	72,000	"	—	"	
Фонд сиритальний .	18,166	"	60	"	
			486,145	кор.	92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, усілякі забезпечення користні, а шкоди ліквідують ся безплатно. До кінця 1899 року ви-носили виплати шкідливі 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси „Дні-стра“ приймає Банк правий при помочах гіпотечних.

На житє можна забезпечити ся через „Дністер“ в Тowa-ристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає най-користийші умови, прєставляє своїми фондами найбільшу гарантію і видає поліси і книги в руській мові.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні заїнтабуляційні або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентовані від членів і третіх осіб по 4%. Уділ членський виносить 50 кор., вписове 2 кор. Членом бу-ти і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ ви-платив агентам по конець 1890 р. провізії 216,714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стопного	150	кр.
Буквинська-Русь др. Смал-Стопного	120	"
Листи з несли Осипа Шингя	20	"
Людина, Оліт Кобиланської	40	"
Царівна,	120	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори, Юлія Федьковича I том.	1—	"
Чума горіжчана, Омелия Попович	20	"
25 повісток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цісар Франц-Йосиф I. Омелия Попович	10	"
Образки з природи, Іван Синяк I і II том. по	5	"
Бесіди про часи козацькі	75	"
З сєла, Богдан Лещиний	20	"
Гадки про потреби України	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанович	70	"
Приказки, книжочка для неслих людей, Ів. Данилевича	8	"

На пересилку треба долати 5 кр.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що свідчить промисловий курс в н. п. технологічний промисловий музей у Відні
улиця Руска ч. 11. Чернівці улиця Руска ч. 11.

Відражусь заїнта пановий Н. Т. Публікації, що виготовляють некого роду обувь для мушкетер, жєнщин і дітей а то після найновіших фасонів як: черевники гладкі, та з шкід остродіагностики з ортопедичним апаратом і з обложєнням прарилом до вигідного порушування.

Через кошенє моїх черевників зникають сейчас наїгїтє та асєні парості на ногах. Добре і свідомо працює, тількию обслугою буду старати ся здобути собі адоволенє цілєвих адоволенє.

В показаннє.
ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Продюкції черевники виготовляють ся тільки в наїграних шкїр.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Володимира Савицького.

За редакцією відповідає Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Розширення широты не діє на поширення
засторожених, — Редакція не несе відповідальності
за зміст всіх портів.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сорт.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Повідомлення членів коштує 15 сот.

Передплата і наслідок за вносом
платити в Чернівцях.

Не закладайте рук!

Се було зовсім недавно, не цілі чотири роки тому, як ми на новий рік 1897 писали, що з доходів державної лотерії призначив цар на наш Народний Дім шість тисяч зр. Пили до будови Народного Дому тоді ще був не довірив, але охота будувати зросла у рускої громади так, що вже ніхто й не перечив: „Треба будувати!“ казали всі і рахували, що то може коштувати. В 1-ім числі *Буковини* з 1897 р. читали ми таке: „Розширення Народного Дому буде коштувати не 6 тисяч зр., а що найменше 15.000 зр.; отже ту решту мусять зложити буковинські Русини.“

Тепер, коли вже Народний Дім від року готовий, ми можемо сміятися з того, що тому чотири роки писалося; не 15.000 зр., але два рази тільки коштувала нас перестройка Народного Дому. Не побояла ся червонока руска громада розмахнути ся на більшу будову, бо приїзла, що буковинські Русини мають серце не з каменю, тільки правдиве руске серце, що любить рішучу загальну справу. І ми не помилилися. Буковинська Русь, така числом невелика, адобула ся на поважні вкладки і склади, які їй тільки честь приносять. Викази складок, понні значайно імен селян і селянок, робили, як знаємо, велике вражіння поміж нашими сусідами, галицькими Русинами: всі чудували ся, що так майже несподівано проявилось на Буковині те почуття єдності, яким відзначає ся кожда дозріла суспільність. Тут дійшло було не в сумі зложених гро-

ший, але у тій численности жертводавців, між котрими учителі займали першорядне місце. Честь їм всім за се з роду і рід, бо заслужили собі на се. Помогли тоді, коли саме була найбільша потреба, а се найважливіше.

Тепер маємо Народний Дім, котрий знавці оцінюють на яких 70.000 зр., а та ціна певно не упаде, бо будинок стоїть на дуже добрім місці і має ще простір на будову двох нових камениць. Правда, на тім будинку є з 30.000 зр. довгу, але чистих 40.000 зр. уже можемо назвати народним маєтком, з котрого є великий хосен для загальної справи. Хто пам'ятає, як було в нас тому кільканадцять літ, той чей не скаже, що ми не доробили ся нічого і не побоїть ся, що далі буде гірше. Гірше вже певно не буде, тільки дінше, хоч очевидно без клопотів не обійде ся.

Частину сих клопотів ми мусимо взяти на себе! Ми не сміємо закладати руки! Ще не все готове, є ще робота і буде, доки жити нашого і наших дітей! Тільки ми поділимо собі роботу: зробім то, що до нас належить; а що до дітей, то їм лишім; вони також не сміють дармувати! А наш обов'язок такий:

Тепер уже Народний Дім усеюди помальований, як треба, тільки ще сали не помальовані. Тут годі брати яких-небудь лікерників, сали повинні виглядати гарно, а малювати єї мусить артист-декоратор. Таке малюванє, не треба вам казати, коштує сотки, а хто знає, може і тисячку перевиспить. Липити салю немальовану, як шону, годі; помальовати як небудь не го-

дять ся, люди сміялись би; отже, хоч крути хоч верти, треба помальовати по людськи. А се що значить? Се значить, панове Буковинці, що ви беріть як той Петро на розум, сидіте і подумайте, що тут робити?... Думати нема що багато: гроший треба і вже!

Доси справували ся буковинські Русини дуже гарно. Коли взяти на увагу склади і вкладки для Народного Дому за останніх два роки, то вони були такі: 1898 р. до жовтня зложено 1.323 к., а вкладками членськими 528 к.; потім за півтора року до 19. марця 1900 зложено вкладок 7.439 к., а вкладками 8.294 к. (тут не рахуємо 4.000 к. від буковинського союзу і 4.000 к. від бук. щадливості); а далі від марця сего року до 3. вересня членських вкладок прийшло 1.116 к., а вкладок 2.608 к. Ті числа показують, що буковинські Русини, побачивши новий Народний Дім, вибрали охоти належати до него і допомогти ему. Отже висували ся в членів і складали ся на него що сили. Се очевидно мусить кожного дуже тішити. Коли так подумати, що за останніх літ нам багато доброго вдало ся, де ми перше майже нічого не мали; — коли подивити ся, кілька молодих сил горіло ся до наших шир, як наша Русь зростає — то нема причини жалувати жертвуваного гроша, се не пропадає, се приносить такий процент у зрості інтелігенції, що жаде лихвар на світі не заробляє стільки левів лихвою. Ми собі Русинів виховуємо, людей, між котрими нашим дітям буде також легше жити. Вони, як їх буде багато, не будуть потребувати озирати ся

на леда Волоха або Німця, — вони будуть тоді також панам у краю, будуть також мати важке слово сказати і їх будуть мусіти слухати.

Отсе пам'ятайте ви, що се читаєте! Як бачите, всяка добра справа зростає, як отсей наш Народний Дім. Він уже готовий, а ніхто з нас через те не обідів, що дав на него чи лева чи два або й більше. Дало ся і забуло ся — і великої кривди самому собі не зробило ся. Отже не забувайте, що обов'язки ваші як Русинів не скінчили ся вже! Чехи складають що року сотки тисяч на народні цілі; а ми, що соток тисяч не маємо, зложім нехай лиш кілька тисяч на рік — і сего буде доволі!

Вибори в Галичині.

Дня 4. с. м. відбували ся в Галичині доповнюючі вибори до союму. Вибрано дев'ять нових послів. Дія нас з тих нових виборів се цікаве, що вибрано послом з жидачівського пов. адвоката зі Стрия, д-ра Евгена Олесницького. В Скалатщині кандидували ще також адвокат Данилович, але перепав. За Даниловичем, як за політиком, мало хто буде жалувати; за те певно всі народолюбці вітнули ся, що вибрано Олесницького. Олесницький тому кілька літ був також консолідаційну політику, але як чоловік з розумом і добрий політик, не дав у своїм оточу москвофілам перевиспити народоніс. Тепер же, коли против него москвофіли поставили були иньшого кандидата, о. Сеника, він і сам певно побачив, яка

Чорний пудель.

(З англійського. — Е. Уайта.)

— Ти мені може й не повіриш — говорив мій приятель Тойлер і гладив рукою блискучу шерсть свого чорного пудла — а таки він був тоді, коли я его дістає, для мене вартість тисяча долларів.

— Той весни, коли ми розлучили ся — говорив він далі — скінчив я мої науки і поїхав до Лондону. Опісля мав я поїхати до Бирони, але не так склалося, як ждалось. Правда, я поїхав до Лондону, але остав ся там довше, як то первісно собі постановив, бо там пізнав я Едиту і в шість неділях опісля були ми вже заручені з собою. Прочу часті літа перебути в Шкоції у своїх моїх суджені, а коли она свої осени їхала до Німці, постановив я, розуміє ся, відправити єї аж туди. Аж до Парижа їхали ми разом, але в останній хвили мусів я там задержати ся, а моя суджена мусіла їхати сама дальше; і обіцяв їй, що найдальше за тиждень поїду за нею. Правду кажучи, мені не стало грошей, а ті, що мені мав надіслати мій батько, якимсь не надходили; я не хотів сказати того Едиті, лиш угадав, що якийсь важкий випадок задержує мене в Парижі. В чотири дні ліпніше насів лист від мого батька. Він написав мені, що годить ся на то, що я заручив ся і прислав мені крім

приобіжаних грошей ще й тисяч долларів на якийсь відповідний дарунок для моєї судженої. А що я мої суджені дарував був на заручини лиш звичайний позолотий перстень з діамантом, то мене дуже врадувала великодушність мого батька і я зараз на другий день пішов купити щось відповідного для моєї любови, з котрою мав побачити ся вже на другий день. Я пішов по найдорожчих експонах ювілейних при ушлі Онери, а дорогоцінні вистави, обчислені на то, щоб видурити який американський доллар від багатих подорожників, так мене отуманили, що я спершу сам не знав, що купити. Гроші, що мені враз надіслали ся так цінним дарунком, перетворили ся мені в виду тих дорожечностей дуже малою сумою і я вже сумнівав ся, чи знайду щось відповідного. Аж ось впаав мені в очі прекрасний герданчик зроблений з двох рядків порох новизаних містечок кліментами з маленькими діамантами. Герданчик той лежав в шкатулці, наложений синім атласом, і скоро я его побачив, там і зараз постановив купити.

— Що за той герданчик? — спитав я.

— 5.000 франків, мій пане, — відповів ювілер.

Як-раз тільки грошей, що я мав! Я так тим урадував ся, що й забув потуркувати ся, та й зараз купив. Ту малу синю шкатулку мав вже зашмукувати, коли ювілер побачив, що замочок від герданчика щось непоганий і став зняти ся та обіцяв направити і на другий день прислати. Я сказав ему, що

мені то не на руку, бо хочу ще вчором їхати поспішним поїздом до Німці, а він тоді надумавшись обіцяв мені прислати его точно о 6. годині вчором.

Коли я вже виходив із склепу, побачив, що коло мене стояла якась пані, котрої я доси не знав. А не так побачив я ту паню, як єї білу руку з довгими тоненькими пальцями, на одній з півтрех був перстень з рідко красним діамантом. В руці мала маленький дорожній гаманчик висаджений голдинцями, а коли я вже пустив ся виходити, промовила она кілька слів молодийшим голосом. Але я занадто думав о тім, як то Едиті буде тішити ся тим дарунком, як щоб мені було при годині приділятися тій пані і я шийшовши на узвиш, забув о ній.

Я вернув точно о 6. годині додому і застав вже там направлений герданчик. Шкатулка була вже зашмукана і напів і я сховав єї до шкатулки в середині сундука, а відтак спалювався чим скоріше в дорогу, пішов на дворець. Там купив я білет вершої класи, а ханни кондукторів на пиво, мав вже надію, що буду мій ватідо їхати сам один в першому вагоні. Аж нараз отвірять ся двері і в останній вже хвили входить якийсь пані та віддає собі під німком у вагоні. Двері дуснувшись, машина заспінстала хрипливо і поїзд поспішав ся. Мене взяв гнів, що не можу сам один їхати і навіть закурити цигара, потре вже приготувив. Цікавим оком глянув я на незнайому паню, що була убрана в восточний жалобі і побачив, як щось чор-

ного порушало ся коло неї; я думав перед тим, що то деякий якийсь баранова пані, а то був маленький, француский пудель. Коли песик встав і вилізав ся на мене, побачив я у него на ший срібний ланцюжок, від котрого звисала мала колодка в піді серця.

Я знав ся читати якийсь оповідання та й забув на все, аж ось може в пів години знав ся від того, що щось холодного і вогниого потерло ся об мою руку. То пудель доторкнув ся моєї руки носом, хотів очевидно познакомити ся зі мною. — „Шіко, ходи сюди!“ відозвала ся пані, якийсь дивно мені знавчаний голосом, але песик не слухав і лиш намагував хвостом, коли я его погладив.

— Вбачте, що пес не дає вам спокою, а ви може ще й не любите неї — відозвала ся моя товаришка в подорожжю.

Розуміє ся, я сказав їй, що люблю пес, особливо пудла, а сказав так тим більше для того, що та пані була молода і хороша, а милий і солодкий єї голос мені сподобав ся. На дармо пригадував я собі, де я вже его чув. Коли я по хвили побачив, що она не має ні книжок ні газет до читання, подав їй одну із своїх ілюстрованих часописів і она подякувала за те чинно. Шаніше навчилася мені читати і я завіз розуму з того напевно, та спитав, чи она також їде до Німці. Она відповіла, що так, та розповідала опісля, що з нею мала ще їхати єї сестра, але в останній хвили написала, що не може їхати. Тимчасом батько єї, що зади поратовав

то може бути користь із спілки з москвофілами і цей сеї научи не забуде. По уступленню проф. Романчука з політичної арени, — бо не бувши послом він і не може грати першої ролі — галицькі Русини мають надію, що Олесьницький поведе їх. Бажаємо і Олесьницькому і галицьким Русинам, щоб їх надії сповнилися.

Діло з нагоди вибору Олесьницького пішло між ними так:

Москвофіли без всякої протичини і рачий самі розпочали боротьбу проти Олесьницького, руководячи ся тільки своїми партійними цілями, бо уважали жидівський повіт коби не за найспівніший то за один з найспівніших своїх повітів. За то попустили їх амальжана кара. Помимо того, що їх кандидат менше на мідю в самім осередку повіту і вже був ними дискредитований, помимо того, що др. Олесьницький зовсім не кандидатів і навіть публічно се заявив, він дістан два рази тільки голосів, як москвофілівський кандидат о. Сеник. Як слабкою показала ся сила москвофілів, видно з того, що они не здобули ся ані на одні збори та і на експансі народолюбних публічних збори не мали саміхості виступити, хоти народне сторонництво в сім повіті не має навіть пореволюційної організації. Супротив Поляків і правителів одержали Русини через вибір др. Олесьницького безпартійну частину сатиофілів за рік 1895. Тепер Поляки навіть не ставили свого кандидата, части їх виборців голосувала на повітового маршала, а друга часть уступала ся від голосування.

Галичанам, котрому вибір Олесьницького певно не може подобати ся, каже, що его вибрано тому, бо против него не були Поляки і жиди. З того висновує він уже навіть „полну зависимость“ романчуківської партії від польско-жидівських виборців. Такі слова може би когось і пересвідчили, якби ту не йшло о Олесьницького і Жидівщини, де попередні вибори 1895 і 1897 р. показали, що там Полякам і жидам не так легко було переперти свого посла. Для народолюбів се наука, що можна їм обійти ся і без москвофілів.

Русини каже з нагоди виборів між ними так:

„В д-рі Олесьницьким виснує руска репрезентация а також собою знамениту енду, низького бесідника і праника, чоловіка ширшої освіти і менш та рішучих народно-русинських поглядів і переконань. Задля того зовсім зрозуміла для нас та злість, яка проявилась у вчорашнім „Галичаніні“, який відкинув свій публіцизм, наче-б др. Олесьницького „открыто или тайно“ піддержували „польскі демократи і социалдемократи“, а „всім середствами“ також „галицько-русинські радикали“. Салуніаро аuctoritas се випробований спосіб „Галичаніна“. При сій нагоді мусимо одначе також ствердити неминку „Діла“, яке свого часу головало, що краще правительством єдиного собі москвофілів, відступаючи їм мандат жидівський, де буде підирати о. Сеника, щоб за те москвофілів підирати набір гр. Мечислава Пінського в Салатчині. Вибір жидівський рішуче заперечив твердження „Діла“. Москвофіліство було, а і буде протидержанням змагання і нікого правительством австрійське, чи то краще, чи центральне, не може его підирати і піддержувати, отже й не могло пообіщати кандидатурі москвофілів о. Сеника“.

Се правда, що правительством не може і не повинно заважати ся за москвофілів, але були часи, що тримало в них, і тепер ще в Польки, що раді би тримати ся з ними. А Польки — се також правительством...

Куди подівають ся наші люди?

Шляхотська господарка в Галичині видає буйні плоди. Пятьдесят літ конституційного пановання шляхотської касты, то пятьдесят літ неволі і рабунку, докочаного на білім нашім людю. „Опустіли наші нини, у темноті гине люд“ — каже пісня. І слушно. Масами утікає наш нарід зі словами прокляти від рідної землі, котра для него мачихою була.

Шляхта галицька доборола ся до самого краю. Сам виділ красний у Львові, де маршалком є Вадець, сам намісник Галичини граф Пінський виставляє їй як найчорніше свідчення.

Ото недавно оголосило намісництво, скільки паспортів видавало воно селянам, що утікають від туземного ладу до далекої Америки.

Якіж то страшні, великанські цифри! Скільки рук тратять наш край, коли при добрій господарії могли би вони всі причинювати ся до побільшення добробуту краю.

І так після справоздання намісничества селили:

в році	із західної Галичини	із східної Галичини
1896	2463	9550
1897	733	4638
1898	2913	4839
1899	2497	5379

Разом 8596 20391

Загалом 28.987.

В протязі 4 літ, від 1896 року до 1899 забрали селини 28.987 паспортів. Влітку 30 тисяч родичів в такім короткім часі, то протязі рік переймаючи грозою. А скільки виїхало без паспортів!

Уваги гідна річ, що найбільше число емігрантів припадає на східню Галичину. Бо коли через чотири роки видано на західню Галичину 8 тисяч 596 паспортів, то в тім самім часі видано для східної Галичини 20 тисяч 381 еміграційних „пасів“. Є то наглядний доказ, кому більше докучили наші сердечні опікуни, де більше кричати люде заважали.

Незначайна горячка еміграційна наклонила наше правительством хотіти до хвилевої задуми. І сам граф Пінський у своїм справозданню подає, що причина еміграції лежить в зубожію людю, в браку зарібку, в упадку промислу.

Самі отже видають на себе впрок, самі сказали собі правду и очі, гірку правду.

Подає, правда, намісництво, що і агітація радикальних партій причиняє ся до еміграції, але додане те лиш для окраси, для зафарбовання чистої правди. Нужда, тиф і смерть з голоду — ото причини еміграції.

„Воля“.

З міста.

Через єсрей був чоловік троха снобидний, забув на все і на хизанку не запертував собі нічим голені, не дбав ані про Букочину ані про Чернівець. Радше ніж займат ся посатями Хизанки та порівнував їх з панськими мужиками, що, правда, своїх довгих вечосаних панів не заплітають у коси, але проті з ними виглядають зовсім по хизанськи. Вернувши в Чернівець, довідує ся чоловік нараз який небезпідлий і сиплет, на котрі годі не підносити, бо як ємсь хтося там нас обмоняли, та ще собі нас, а то наш край і нашу прославу жидівську ставлять, Чернівець. Адже се не можна терпіти, будиши добрим буржуазним патриотом, пихотанням на кушені.

Тільки в прайхан, зараз почитав я знаку єсрей на наш край, що се Віргеланд. Се очевидно паніскав єсрей Німець, але не наш букочинський, лише загранициний. Наші Німці ажидонатили, а жиди займали ся і їм дуже дотро у Віргеланді, — так чого би прозивали свій край? А загранициний не те кажуть і заплітають нас, що ми ще не дорінали їм ані просвіткою ні порадами по містах. Ну, що правда, то не гріх, в дечім ми й не дорінали їм, — але чому зараз Віргеланд? Слова Богу, що маємо ще медведів по лісах, а по по менажеріях, — можуть вони подонати не на котів по дахах і на кури по подвір'ях, але на порядного звіра. А коли ми не дорінали Німцям, то чого Німці зміють ся з нас, — адже господарять їх рідні брати у нас уже 125 літ і так не заведи ще на Буковині єсрей Німецький! Не нам за сором, а їм самим.

Що до порадів в Чернівцях, то Німці позивають ся цілком, що в нас нема ладу. Лад у нас є, ба ще й який! Чернівці самозають цілком на хизанське місто Тентейн. Хто читав Др. Окуневського „Листи з чужини“, а в них єсрей Тентейн, то роздумавши прийшов до пересвідчення, що Чернівці цілком подібні до єсрей міста. Як там, так тут порох тамує віддих, на ринку можна поломити ноги, у вечер поза ринком плыве тьма подібна до єсрей, в котру Мойсей перенесав жидів через червоне море, а саме місто, особливо в'їзди в нього з двірця, нечищено під 125 літ, у своїх жидівських вулицях пригадує такі зовсім Садагурі, чи то властиво хотів вказати: Тентейн (се на одне вийде, Садагурі так якби була передмістям Чернівців). Се не правда, що нема в нас ладу; лад є, тільки хизанський, а не німецький.

Або знає друга історія.

Хтось в місті сказав, що наш магі-

адорав перебував в Німці, завінав єсрей телеграфічно і она тепер їде сама, хоч дуже не любить сама їздити та ще вночі. Купі для дам було вже повне і она мусіла зайти до єсрей вагона, бо кондуктор пав, що вже нема нігде місця. Я сказав їй, розуміє ся, що дуже рад з її товариства, на що она усміхалась, і спитала ще, чи в довго побуду в Німці. Відтак стала она розповідати про багато загально знаних людий і казала, що то єсрей принцеси, та що й в познайомилась з ними. Навесень коли вже настанє пізня пора, виїмала якийсь коштовний з перекосками та запросила і мене, щоб я з нею вечерав. Кухарка — казала она — тільки наклала їй всего до кошика, що стало би їй на шість осіб. Та й справді так було і в принцип єсрей запрошене та добре собі понови.

— Яка то добра людина! — думав я собі — як то дуже сподобав ся она Едит! — і я став їй розповідати, чого їй до Німці, та говорив багато о любій дівчині, що там на мене ждала. Она слухала цілком, а я ще додав: Побачите, як она нам буде за те вдячна, що ви мені зробили подорож так приятною.

— То вининим на єсрей адоравле — окказала весело моя товаришка і виїмала з кошнички мазу, орібну єсрейнику прекрасної роботи. — Я все беру з собою коник від принади — сказала она нахилившись до чарп і подіючи мені з усьміхом. — На адоравле Едит! — Я винини коник і похвалив єго, бо був дійсно добрий. Она павла чарку від мене та наклала ї собі, але лиш тільки кипель і жиди що губи замочила.

— Не дивіть ся на то, що я там мало їв, та не гадайте, що так мало добра бажаю вашій судженій; але я не

можу так пити, як ви мужичини. Для мене такий напиток то лиш ліком.

Зараз не їм отав мене сон моряти, а урвав розмову і положив ся о скільки можна було вигідно, накрив ся колом і заснув. Я спав, видно, дуже добре, бо коли отворив очі, то був вже білий день. Лиш голова мене боліла і чогось в ній шуміло, мабуть від того, що я так твердо спав. Пані сиділа під вікном і читала ту газету, що я їй дав. Коли побачила, що я пробудив ся, сказала, що я умію спати. Для неї була ніч страшна і она рада з того, що вже доїжджимо до Німці. Мені стала Едит перед очима і та несподіванка, яка єсрей чепав. Той Герданчик певно їй сподобав ся. Але аж тепер прийшло мені на гадку, що я при такім куні повинен був поради ти ся якоїсь жєнщини. Моя товаришка була якраз до того, а Герданчик можна було ще відмінити, коли-б він показав ся невідповідним. Я розіпхав сурдут, виїмив шкатулку з кишень, розкинув і отворив — а она порожня.

Я звернув ся зараз до моєї товаришки, котра як би чогось неспокійна, дивилась на мене, зблудила з руки рукавичку і поклала руку на груди, як би зловилась за серце. На пазухи єсрей сиділа, той сам, що дав перед тим в єсрей ювілера так дуже звернув був на себе мою увагу. Як тепер догадав ся в всего, прискочив до неї і зловив єсрей не виче дєлєтатно за руку. — Віддайте мені Герданчик, злодійко, бо то ви єго украла — крикнув я як неспокійний; — аж тепер я вас пізнав, ви стояли вчора в єсрей коло мене і в пригаданні собі перетяг і ваш голос. Ви чули, що я сям побігом хочу їздити до Німці! Ви дали мені в кошаку щось на сон, і гадали, що втечете,

залиш що спостережу. Пані був хитрий, але не удався. Віддайте мені зараз Герданчик, а ні то зараз поклачу пошлю, скоро лиш прийдемо до Німці. — Сподіваючись на певно, що она віддасть мені зараз мою власність, я вже й поставив руку; але в перчепав ся. Она лиш випростувала ся та видивилась на мене, а відтак відозвала ся тиним голосом, що ані крихти не нагадував давнішої єсрей олодкої бесіди:

— Ви робите мені який великий злочин, котрого я не допустила ся. Я сама одна і до того жєнщина; — голос єсрей став тут дрозжати і мені вже робило ся невідно, що я так поступив собі з нею — а вона ви загубили той Герданчик, і тепер кажете, що я єго украла, то маєте до того лиш ту одну причину, що я сям вагом не було більше нікого лиш ми обое. Коли ви отворили шкатулку і побачили, що она порожня, а в уявляла ваш страх, то я зараз понала як страшно положене. На цасте можу доказати, що я невинна, а ви може на друкій раз будете остерожийші, аким без причини єсрейте підозрівати жєнщину, котрої нема кому взяти в опіку. Скоро станемо в Німці, підемо зараз до пазухи, і я вказую там, щоба мою особу і мої накуни зревідували як найдокладнійше. Але відтак мусите і ви поставити доказ, що мав Герданчик при собі, — при сих посідних словах она усміхнулася ся якось неприємно — „а усьміхнувшись до Німці, будете заспані і не віддивляйтесь до мене“. — Сказавши то, она сіла і обернувшись до мене до візла, а мені здавало ся, що она плаче. Мені зробило ся якось дуже маринтно. А що, як би я за єсрей був в моїм здогаді і помилив ся! Хаба-ж не могло і так бути, що шкатулка була вже по-

рожня, коли я дістав єсрей під ювілера? І по напрані Герданчик не підїв, шкатулка була вже захована, коли я єсрей дістав. Тота пані домагала ся строгої ревізії, якій не піддалась би ніяка жєнщина, коли-б була винувата; протім вказала єсрей, чи Герданчик був дійсно в шкатуці і окказала йому на мене, що я єсрей невинну підозрівав.

Чим більше я так собі розважав, тим прикрійше здавалось мені моє подорожє. Аж ось побачив я, що щось єсрейте ся на помістї вагона. Я схилив ся і відкрити то, а то була колодочка, яку мав пєс на шийничку. Летом блискавки вибула мені гадка до гохови, що я в тім знайшов пошениє цілої закладки. Годі було даліше час тратити, бо побіл відїхав вже до Німці і я найбільшій хилки мїг кондуктор отворити двері. Скорим рухом сягнув я за поєм, що спав і вхопив єго в свої руки. Пані схилила ся і хотіла не дати пєс, але вже було за пізно, бо я вірив пєсєи нашімнік з нїї і став притягати ся єсрей до єсрей. Аж зовсім мені відоткнуло ся, бо нашімнік мав в єсрей порожню мішку, а в їм був єсрейний уграденний Герданчик! З тріумфом звернув ся я до моєї товаришки подорожї, але двері були отворені, а она вже десь щезла. —

Коли я увійшов до Єдитової комнати, біг за мною весело малий пудель і ніс на ший замість свого нашімнік Герданчик з перел. Жінки той я вже більше не підїв.

А тепер вже знаєш, дєлєтатно я кажу, що той пєсєк парт був у мене тисячу доларів, коли дістав ся до мене.

страт глухий. А се як раз чиста видумка, що минає ся з прадою, бо маємо на се доказ.

Від довгого вже часу нериння коло гр. кат. церкви стоїть заперта. Зарад водопроводів мусить ошадно обходити ся з водою, бо відлиж-ж має «брати»? Виділює воду, як може, і робить так, аби і вони буз неголоден і коза шла. Нещасте хотіло, що минулого тижня приїхало і прийшло багато побожних на відпуст, який обходять ся рік-річно в червоноцкій унійській церкві. Люди сторонні, помучені, прийшовши перед церкву, зараз розглядали ся за водою, будь то руни обити, будь то лице відсмажати і горло переполовати в порохі, яких палили ся через дорогу. Вет обстунили водопровід коло церкви — води нема. Були, правда, живісні будки з содовою водою, але чейже не напалало нем обминати лиця і руки. Довідавши ся, що сей водопровід від довгого вже часу запертий, німля люди до магістрату з просьбою, аби казав воду пусти. Просьби їх не відмовлено, але вийшла друга біда. Люди зачали до котрі то руни то лице обминати, в мить ош являє ся чоловік з ключем від водопроводу і найсильнішим намагає воду тому, що ібби то воду тільки лише пити, а лица треба було дома обминати, бо се є «Wassererschwendung». Тим часом, як ми знаємо, се стало ся довгого, що живісні куні з будками содової води, в надії, що будуть мати добрий день задля соняшної спеси і брану води, як побачили, що гурток людей удав ся до магістрату з просьбою о нульоне води, ченали під магістратом звильну, зробили малу нараду між собою і вибравши когось Срульма і Лейбу, пісвали денунціювати, що люди під церквою вивувають наливну воду. Магістрат очевидно як добрий тато своїх дітей і дбайли о порядки міста, не глухий на таке Лейбове і Срульмове dictum, сейчас казав «непотрібне» випускати води заборонити і водопровід замкнути. А тут хтось важить ся казати, що наш магістрат: глухий, не чує напалкування часописи, що нема води і т. д. Що то можуть свідати! А то все нияше! Ми рішучо переможемо, що магістрат глухий. Він чує добре і слухає, але ного? Жидів...

обовини. Брати! Цюжамі, що наш наряд уміє платити хлібом за хліб! До побачення в середу, дня 30. серпня (12. вересня) 1900 о годані між до 11. перед полуднем в Чернівцях в готелі «Central». Русні поези до ради державної і на собі правий: *Ерстей Шулак, Николай Василько, Виктора Зубрицкий, др. Стоцкий, Сидір Вишневский.*

Іменована. Др. Антін Подишев, професор вищої гімназії в Чернівцях, іменованій директором гімназії у Флоридорі. — Учитель з Радівця Іван Нуну іменованій суплентом при червоноцкій школі права.

Новий посол. Радівці вибравши послом на місце пок. Кіннера бурмістра міста Альберта Десані 509 голосами на 529 голосуючих.

Подяка. Отені завдяки підписаний нину подяку благородним достоянцям Ви. н. к. старості Сторожинському, Кносьовському (за дар 15 ар.), Ви. н. к. комісарам Крижаневському і Романівському, Ви. д-ру адвоката Газверови за его неоцінені безкористні ради і шпешені труди і милости. Ви. добродієви Андрею Сопеніському, обивателю в Сторожинці, Ви. н. к. надгеометри Венарському за безкористно опоруджені шпаші і мани катастрофальні і за обичний безкористно аладжений нини викуплений до роти, ведучи до гр. кат. церкви в Кожеліці, Сторожинського повіту. Нехай нам, благородні достоянці, всемогутий Господь заплатить за ваші труди, нота, милости, ради, в хосен викупленої дороги в Кожеліці, бо, говорючи по людськи, не можна ваших трудів і поміччій нини в ниний, іно в отсей, який спосіб, яко висовоблагородних напхонати. — Що раз: старичне спасибі! за помічч до зла, нини вже остаточню шпашню поминченого. Вишнина 5. вересня 1900 р. Гр. кат. комітет церковний в Кожеліці. *Ігнор Бобинський, Іан Гурей, царех, итатор.*

Снажений пес в Корнуліну пов. Сучавського покусав двоє людей. Их вислали до Ясін на лічече.

Засуд на смерть. В Сучаві суди суд братів Николая і Костана Упуріянів а Бушні за те, що Николай убив свого брата Симеона, а Костан нава намовляти до убийства. Николай закінчив Симеона в лис і там каменем убив его, а Костан накрив трупа жомачем. Славіні братчини загалували дістати тилим способом маесток Симеона у спей руки і похити ся. Розправа в суді показала, що властиво винен був Николай і его засудили на смерть, а Костана пустили на волю.

Маневри. Перший раз в західній Галичині відбувають ся великі маневри. Звичайно се честь припадає нашій східній часті Галичини або північній часті Угорщини. Перенесення театру права відновних на ниний терен є о стілько для нас пожаданим, що освободжає наших ескадр від страт та шкід, які потягають за собою такі маневри; а знов для військових кругів є они інтересніші, що відбувають ся в околині до тепер ім мало знавих тактично і стратегічно. Сегорічні маневри будуть одні з найбільших, які до тепер відбували ся в Європі. Сто п'ятдесят тисяч людей посуває ся в двоє арміях проти себе. Одна армія іде зі сходу, друга від заходу, несучи труди табороного життя, що би для 10 е. м. стрінуват ся на властивім полі маневрів в околиці Яселя. Там через п'ять днів в присутності цісара будуть відбувати ся найважливіші, а зразом найцікавіші походи і рухи. Кожда з обох арій складає ся з двоє корпусів. Західню доводять генеральний інженер військ Вальдштейн; она складає ся з кралівського і поморського корпусів. Східна армія складає ся з львівського і перемиського корпусів, а доводять нини перемиський генерал Галавчи. Окрім сего беруть участь в маневрах дві самостійні дивізії кавалерії. Оба головні команданти ділять нини зовсім самостійного плану без попереднього якого-небудь порозуміння або огляду, як підчас правдивої війни. До виїжджучої служби будуть уживати нини тільки також бідижесті, автомобілі і балони. Не менше заважає як тактичних командантів ченже також і інтендантуру. Запровіантоване такої величезної армії не є зовсім логічно річно, а се є у війні дуже важною обставиною.

Тож і в тім огляді маневри будуть важною нагодою для випавши есенціальних недостатків і можливих удішнень. Війни і ризикового жоніра, як і его безпосередніх старших чекують немалі труди. Найбільше доскують підчас маршу свеча і бран доброї води. На нині те пер походило та ноби лише дошї не підмочили шатра наших жонірів, бо по більшій часті они будуть спати під пометом на відлім нини. При сій нагоді буде Галичина питати найсильнішого Монарха в своїх границях.

Ювілей султана. Як ми вже доносили, обходив турецький султан Абдул Гамід II. дня 1. вересня ювілей свого 25-літнього панованя. Він вступив на трон яко наслідник божественного Мураха і синівного Абдула Азіза, за котрого заміняє і незад в Туреччині дійшло до найбільшого ентузіазму. Від знати Цариграду лише 5 султанів панували тилим довгий час, але жаден з них не обходив свого ювілея, бо се не є значним у магомедан. Отже Абдул Гамід обходив нем свого ювілея показує нову екзотичність до європейських значаїв, як і перелік нини старав ся до в чім зробити приступ західній культурі до зазастенілого магомеданізму. За его панованя перобуду Туреччина великі небезпеченства, в котрих він показував нерас дипломатичну артистичність. Особливо старав ся він о віднесення збройної сили і політична комунікації та шпашинства. В одній і другій справі послугував ся поміччю Німців. Німці емігранти зреорганізували его войско, німці інженери будували залізничні, німці лікарі закладали шпиталі і т. н. Визначен до великих торжеств було велике принятє в султанській палаці. Австро-турецький амбасадор, барон Каліс вручив племоручне писмо від цісара Франц-Йосифа. Потім прийняв султан ниних амбасадорів і послів мених держав. Вечором відбула ся ілюмінація, а на другий день гальовий обід.

Отроєне шести жінок. З Сові доносять: Жінка учителя Романчула (Ярослава, сина бушного посла Юліана) у Варі запросила до себе знайомих панів і частувала їх між ниним тасом кремом. Вет пані дістали опієди судороги. Наказало ся, що до премі домінаша була отрута; а стало ся оно таким способом. Слуга пані Романчулової мав того дня оставити свою службу, бо, найшовши собі ноби то ліну, ановіи був перед тим службу. Властивою причиною, як показало ся, було що ниншого. Він підробив був нині з підписом пані Романчулової на 200 франків і побрав гроші в банку «Звільда». Щоби затерти своєю справку, нин, помігачи при приладжуваню крему, досипав отруту, гадаючи отрутити свою дотеперішню паню, ветра мусіла би викрити підроблене писмо. Вет жінки померли; слугу унизвено. Чи померла також і пані Романчулова, не пишуть виразно; аде ся, що ні, бо нинше ледво чи розяснилась би була справа.

На «Народний Дім» аловили: Дмитрій Бурак 5 к., Петро Войновський 2 к., Викторія Войновська 1 к., Аленсія Войновська 50 сот., Павлина Войновська 50 сот., Володимир Войновський 50 сот., Осина Войновська 50 сот., Ольга Войновська 50 сот., Максиміліан Войновський 50 сот., Наталка Войновська 50 сот., Осин Войновський 50 сот., Осина Граматонична 2 к., Юрій Граматович 2 к., Катерина Задорожнік 5 сот., Іван Козуб Тимко 5 сот., Марія Дроздовська 2 к., Георгій Рудик 10 сот., н. Вартересевич 2 к. Дануємо всім!

Всячина.

Чи сухітники можуть женити ся? на найпопулярнішій асидію Товариства внутрішньої медичини в Берліні, ман др. Гейбарт підніг про можливість супружества поміж сухітниками. Відніг сєй вишкляв ширшу дискусію, котрої зміст в огляді на пагу самої річі поділяю коротно. Др. Гейбарт донахував, що в супружій пожитю жінки заражують ся сухітани далеко скорше, як мушнни. Стан адоравла сухітника стає по шлюбі значильно гірший. По думі прелєнта туберкуліти можуть женити ся доперва

в рік після повного видужаня. На думку проф. Фірбрінгера супружество помагав часом побороти зовсім сухіт. Сму дучало ся бачити людей засуджених на смерть, котрі по кількох літах супружого життя пертали до адоравла. Треба се принисати стараню жінок і більшим шгодам, які мав женатий чоловік в порівнянню з неженатим. Що до одиорічного періоду, не котрім на думки прелєнта удоравлений сухітник є забезпечений від зарази, проф. Ф. подає слідуючий примір: Один з его пацієнтів, чоловік середних літ, палчив ся, адалавсь, із туберкуліти від кількох літ. Одного разу дав він визнати ся на вечерю в товаристві емігрантів, нини за богато, а на другий день дістав анбух крові, в наслідок чого вмер до тилих. Що до щдичности сухіт, то проф. Ф. думав, що діти сухітників при раціональним виживаню бувають переважно адораві. Проф. Лайден робить увагу, що діти туберкулітичнх лише в тилим раї можуть устеречи ся від сухіт, коли бодай одно з родичів адораве. Трудне положення лікарів, позі его сухітників питаєсь, чи має женити ся. Значильно заваз не перешкадає подружю, а перестороги лікарів затрокують тільки хвилини шпаші. Тому проф. Л. від когось часу не забороняє сухітникам женити ся, бо по перше переконав ся, що се на нічо не адыть ся, а подруге ствердив, що заразити ся сухітани безпосередню можна дуже рідко та що дітям не грозить небезпеченство. За те мюарді повинні уникати більших зносин з туберкулітичними жонщинами. Др. Гейбарт противить ся установленю закону, що заборонявав би сухітникам входитьи в супружество. Нові досліди доказали, що сухітани при стараню жінок та при дучині відживляваню може вернути до аладного адоравла, в сухітани, котрому кажуть вирази ся добої жонщини, дуже часто ниниє а жалю і смутку. Ті самі приписи відносять ся і до жончини. Вирочім годі тут поставити шаблон. Лівар, знаючи обставини й організм даного осібниа, буде радити розумно й чесно. Отсе воротний перегляд дискусії, з котрої виходить, що «ні еоди, ні туди». І так але, і так не добре. А найгірше те, що число сухітників з кожним днем росте і рости ме доти, доки не дасть ся кождому чоловікові спромоги жити після правдивої гігієни. А що гігієна, то гроші! то на се прийдець ся ще помалти трохи...

Вино з яблук на малі розміри можна зробити в той спосіб, що обтерті на сучо, але не оббирані яблоса подушнєть ся на масу, — не терти на розліній терку! а з той маси витиснає ся відтан через полотняний мішочок сои. Коли нема пресу до витиснення, то робить ся в той спосіб, що потовчену і розтерту макогоню масу дає ся до чистого полотна, аложеного в двоє, закладає ся кілька разів боки того полотна, а відтан вртуть ся оба шпаші; чим сазильше скручує ся полотно, тим більше витіснє сои. Вирочім можна так само і з мішочком робити. На 8 кварт сои треба взяти 3 фунти мілко потовченого цукару. Сои заливає ся до великої бутлі, ниниє ся відтан цукор, і бутлю заважає ся або органічною або панером, котрий густо наколоє ся шпашкою, щоби добре був підхвалений. Доки цукор не розпустить ся, треба сои мішати, пережильючи бутлю з одного боку на другий. Коли би яблоса були більше власні, треба що дохати води до сои. Вино повинно стояти в теплім місці і в тили, не на сонці. По «шости місяцях аливє ся вино через бібузу, суху еланьню або в чисту вату до сухих еланьном, закорючує ся новими корками, лягує ся і ставить ся в нинини тил, щоби еланьні аежали. Таке вино дасть ся кілька літ держати і єсть дуже добре.

Студент університету

в Росії, котрий знає добре російську, французьку, англійську і єврейську мову, дає лекції тих мов і конвервацію. — Адреса: М. Пинковський, ул. Кучурівна ч. 14.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Панчохи, хустини, пасочни всъщностного рода.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хіньського срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

За редакцію відповідає **Іван Созанський**,
Олодислава Северського.

Подобні черешки виготовляють тільки в загальному виді.

Виходить в Чернівцях
щодорожній, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Румунська зброя на війні на попереднє
застереження. — Румунський проєкційний
мілітарний порт.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	снт.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Послужне число копійок 16 снт.

Передплата і належність на іноземні
платі в Чернівцях.

Рада державна розв'язана!

Телеграма „Буковини“.

Wiener Zeitung оголосила вчора
царський патент, котрим розв'язано
раду державну і заряджено
рівночасно нові вибори.

В неурядовій частині подає Wien:
Zeitung із сеї нагоди такі замітки.

Від трох літ нема у державі
конституційного порядку і контролю.
Багато правительствених предло-
жень, а особливо широку економічну
програму, яку предложено раді
державній минулої зими, не викона-
но. Хочби яка пильна справа держави
лежить неполаджена і не сповнює
ся бажане населення, аби піднести
добробит і спроможність платити
податки; тимчасом потреби держави
і країв зростають і на них покрити
нема. І те все стало ся задля спра-
ви, що не обходить цілу державу,
лише один край, де виїхала супе-
речка, яку урядову мову має ся за-
вести.

В часах, коли Австрія могла
здобути собі великі успіхи на полі
індустрії і світового торгу, лише
поодинокі люди osiągali успіхи —
і то треба було їм помагати, — а
вирочім не було ніякого поступу,
бо не було кому подбати про се
законами, годі було роздобути по-
трібні гроші. З причини такого за-
недбання мали шкоди різні і ре-
місники, що нічого не проинили;
настало положення таке, якого далі
терпіти не можна.

Правительство старало ся що
сила поладити непорозуміння і
сумні відносини, але на дармо; хоч
понадобило ся супротив народів без-

партійно і справедливо, хоч ужило
до того великих можливих способів,
то таки побачило, що нема ради:
треба розв'язати парламент. Тепер
від виборців залежить вибір послів
таких, що пильнували би їх інте-
ресів; тим вони сприйняли би дер-
жаву, причинились би до дальшого
її розвою і підперли би правитель-
ство в его діяльності. Обставини
тепер такі тяжкі, що виборці по-
винні зрозуміти свій обов'язок і
вибрати відповідних людей. Їх пла-
сєне добро залежить від того. Інак-
ше конституція втратить ціле своє
значіння.

З румунського табору.

Bukowiner Nachrichten подають
такі замітки про відносини поміж
Румунами:

Patria небіжка! Нехай живе
Desteptarea! Тепер виходить нова
два рази в тиждень і старає ся
що сили, аби єї два рази в тиждень
конфіскували. Post аж занадто об-
стає за жидами, а Timorul поло-
скам панам занадто загідний, —
отже давай стару Desteptarea свіжо
малювати та відновлювати, щоби
виконала велике національне діло.

Шкода тільки, що не можна ні-
коли побачити повного неконфіско-
ваного примірника підважної обо-
ронної полоских справ; ми цікаві,
чого вона власливо хоче, за що бо-
ре ся. Котрому Румунові стала ся
де кривда, де поминула якого Ру-
муна при анаєсі за те, що нале-
жить до Румунії; де в нім ру-
мунським селі проповідує євangelіє

по руски, в котрій середній школі нема
румунських учителів і учеників, ко-
му з них забрано посольський мандат,
— на що власливо вони парікають?
Ми не є несправедливі і не є упе-
реджені. Ми готові великими можли-
вими в публіцистичніми способами бо-
ронити румунських справ, коли їх
хто кривдить. Сьмішно, коли нам
хто закидає ворожий настрій до
Румунії. Протів мирного культур-
ного розвою Волохів ми ніколи не
вешали; ми тішимо ся, коли ру-
мунський письменник напише щось
доброго і ми перші складаємо єму
похвалу; ми хочемо побільшення во-
лохівських народних шкіл у краю і ви-
ховання добрих учителів. Не ба-
жаємо германізації краю, лише
удержання німецької мови, щоби в
ній всі могли порозуміти ся тай
тому, бо знає єї — се вимога куль-
турна. Що ж можуть і пайзаго-
рішні Волохи мати протів того?
Котрий правительствений урядник
випує їм яку колоду під ноги?

Ще раз мусимо повторити те,
що ми вже колись сказали: Поза
удавною національною обидою видко
у Волохів справді обиджену осо-
бисту порожнечу. Пан Н. не раз
що Х., також Волох, став Есцелен-
цією; отже лютить ся протів
краєвого правительства і урядни-
ків. Притім забуває п. Н., що він
ще молодий і що его жде та сама
карієра. З молодих загорілиць ро-
блять ся потім дуже поважні гоф-
рати і Есцеленції, — тільки тре-
ба бути терпеливим. Почекайте,
прийде і на вас час!

Але чи край обов'язаний задля
чної заисти терпіти неспокої! Ні-
коли! Уже і Румунам надобно ті

вільно незадоволені, а найближші ви-
бори покажуть, за ким стоїть ру-
мунський наріз.

ВІЙНА в ХІНІ.

В Пекіні панує цілковитий спо-
кій. Мешканці, котрі були поутіка-
ли, вертають назад і місто дістає
поволи свій звичайний ангид. Со-
юзні війська урядили на 30 миль
кругом міста реконєсансону служ-
бу, котра ствердила, що в цілім
тім окруженні нема сідлу ворога.
Околиці Пекіну суть також спо-
кійні, а мешканці вертають до сво-
їх занять. Дня 28. серпня союзні
війська переманирували через сьняте
місто і при тій нагоді перетраєсно
цїсарську палату, в котрій сьня
при-
нята знайдено брудни і в великій
заведбані. Нїяких цїнних предметів
не знайдено там. Палату зам-
кнуто і уставлено при ній військо-
ву службу. Кружить поголоска, що
цїсар і цїсарєна утікли доперва д.
15. серпня рано. Лондонські днь-
ники доносять, що они утікли зі
страху перед Боксерами, котрі в
в останніх часах грізно супротив
цїсарєвої заховували ся. Цїсарєна
визвала всіх вінекороль, аби полу-
чили ся в цілі пимщення Хіни за
кривди, зроблені європейськими дер-
жавами. Більша часть вінекороль
зїгнорувала сеї одякт цїсарєвої.

Аж тепер довідують ся з уря-
дових кругів, що Росія не хотїла
навіть взяти участі в занятю Пе-
кіну. Генер. Лєневичєви взагалі
не сподобала ся скорість, з якою
команданти військ згодили
ся виступити в похід на Пекін.

НА ТРОПІ.

(В англійського. — Цеціла Гє.)

Студена груднева ніч, що аж кости
ломити. Посіпний поїзд, що їхав в го-
ру, сонів на днірці в Руджбі і вистояв
своїх 10 минут. Перон був переповнений
приїжджаючими і відїжджаючими пасажир-
ами і їх знайомими, так, що мені, по-
дприємцю, трудно було перейти з одного
вагона до другого. А то було мені ще
тим трудніше через мого товариша,
одного агента лондонської тайної полі-
ції, котрий прилучив ся до мене, щоби
тим способом мав тим ліпшу нагоду
причинити ся подорожним. А він робив
то дуже зручно, бо удавав мого знайо-
мого, котрий ніби то зовсім рівнодушно
похочить ся за мною, а я знає і не
помагав єму при тім, хоч так само як і
багато других рад би був з того, щоби
ті хитрі злодії, за котрими поліція слі-
дила вже від двох днів, дістали ся в єї
руки.

Тут або там стрітали ми яку тро-
маду людей, котрих мій товариш не
міг відразу добре оглянути і тоді він
пристає та проиняючи „отрашенну“
студію тупав ногами, ніби то щоби
загріти ся. Тоді мусїв і я пристаєвати
та відповідати на ті тисячі питань, до
яких кондуктор прєї мусить прикину-
ти. Аж ось добачив я якусь молоду дів-
чину, що недалеко від нас отонла сама
одна — хорошеня собі, в грубій жа-

лобі а вираз єї лиця і єї постава відпо-
відали зовсім єї одію. Она була висо-
кого, гнучкого росту, з красивим, буйним
білим волосом, що спадало їй аж на
плечі, а очі у неї мильні споглядали
невинно як у дитини. Она стояла при
вході там, де продають білети, а мене
брала вже озота, приступити до неї та
спитати їй, що дам їй найвигідніше
місце в тім радї вагонів, на котрий она
так тужливо споглядала.

Коли я так стою, не знаючи, що
робити, суне ся до мене якась впадаюча
в очі особа, розглядаючи людей літнями
на неї боні: якась груба старша жє-
нані, убрана дуже по панськи. Суне єї
аж соніть, так задирає ся і дивить ся
на мене крізь золоті очні, що держать
ся на єї прадявним ординім носі як на
вони, а дивить ся своїми неспокоїними,
прижмурєними очима так, як коли-б хо-
тіла мене ними на сирізь провертїти. За
нею їде двох послугачів, що несуть і
аж ледви можуть удинити якийсь торб,
парасоль, цїпоти, єї плац та побілі ки-
ші пакунки.

— Чи то єї лондонський поїзд?
— питає ся она, а дивить ся на мене
так, як коли-б їй нїме очні і прижму-
рєних очей трудно прихадилось мене
пізнати. З ділої єї постава і злогода-
са, що она мусить бути прихудою, але
що она була глуха як пень, змирнула я
аж тоді, коли я їй відповів так голосно,
що мене чинно почув аж машиніст о
яких десяти вагонів даліше, а она все
ще стояла і чекала на мою відповідь.

— То мабуть чи не мішаний поїзд?

— спитала она нимовою таким жалі-
ним голосом, який можна часто почути
від тих, що не дочували.

— Посіпний! — гукнув я їй з цілої
сили до уха.

— Сьмішно?! — вишїрїлась она
на мене, що їй аж очні на носі затра-
пили ся. — Що в тім сьмішного, коли
нас хтось чємно о що спитав! Ви прєї
повинні дати відповідь, то наш обов'яз-
ок! От дивїть ся який! А я думала, що
служба вєлічєва мусить бути прєї
чємнїша.

— Глуха як пень — шепнув до
мене агент поліційний і показав старій
панї головою на поїзд. Она хитаючись
як стара баба посунулась до вагонів, а
за нею і послугачі, і там почала шукати
свої місце, аж наконєць стала перед
одним порожнім перєїком, в котрий
її підтак яхїла з тяжкою бідою і при по-
мочі послугачів, котрі там і зложили єї
пакунки.

Коли я в кілька минут пізніше
туди прийшов, стояла она в дверех і
своєю, першою що не дуже заманючою
особою заступила їй всім подорожним
та видко рада була з того, що обох по-
слугачів держала як найдовше при собі,
бо все шпоркала в монетні, шукаючи
видко найдирбїшої монєти. Я пішов
тимчасом на другий кінєць поїзду і хо-
тів як-раз вертати на своє місце, коли
до одного кунє, від котрого в недалеку
стояв, приступила тота молода дівчина,
котру я вже перед тим видів.

— Чи єї поїздом добро — до

Естон? — спитала она своїм мильним
голосочком, заким всїла до кунє.

— Зовсім добре, моя панночє —
відповів я і подержав двері заким она
не вїїла до вагона. — Чи маєте які
пакунки?

— Дикують за ваше питанє, ні, не
маю — відповіла она, положила свою
малу, руну торбину на сидїє а сама
сїла собі в самім кутку на другім кінєці.
— Чи поїзд стає ще раз межє сєю ста-
цією а Лондоном?

— Ні, моя панночє, лиш на кілька
хвиля, щоби білєти відобрати.

Я нимової зана у свою оїрку тоту
самотну несамітну дитину і так побачив
я незадоволю, що козо того кунє
став крутити ся якийсь молодий панч
та все паглядати до кунє. Видко, що то
хороше личко щєсь єму заподїдало, бо він
своїми тонькими пальцями в рукавич-
ках підпирчував звєдно чинурно свій
довгий, чорний нус. Коли надїїшла по-
сїдїна хвиля, поплів ся він зовсім вигідно
до того кунє, отворив єго, скокє до
сєрєдїни і замкнув двері за собою.
Коли в сєрєдїні лампу засьїїтали,
приступив я до кунє. Той панч стояв
і як раз здохївав з себе верхню одїж, а
молода панночєна сїдїла на другім кінєці
і виглядала через вікно. Менє то рєшїт-
вало, що я не міг їй вистарати ся ви-
гідного місця, де би їй ніхто не був на
перешкодї і я пішов до свого вагона,
коло котрого чекав вже на мене агент
тайної поліції.

— Ані сїду! — шепнув він до
мене невдоволено. — Видко, сїдять ще

В китайській справі оголосив російській урядовий „Правит. Вестник“ комунікат міністерства закордонних справ до уповноважених за границею представителів Росії, який з припорушення царя виготовлено і вислано дня 25. серпня с. р. Комунікат означає найближчими цілями, які російське правительство заправ від початку собі поставило: 1) Охорона російського посольства в Пекіні і російських підданих на китайській території. 2) Підмога китайського правительства для привернення правного порядку в зрештованій державі.

Коли в наслідок подій всі держави ухвалили вислати свої війська до Китаю — каже дальше комунікат — російське правительство передложило такі вихідні точки, як засади поступованих в китайській справі: 1) Удержання спільного порозуміння між державами, 2) Удержання в Китаю попереднього устрою державного, 3) Ухилення того всього, що могло би довести до розбору Китаю, 4) Уможливлення реституції легального, центрального правительства в Китаю. Що до сих точок істнувало порозуміння майже всіх держав, а російське правительство, не маючи жадних інших цілей в Китаю, не видить потреби відступати від них і на дальше.

З заняттям Пекіну стало сповнене перше завдання: освободжене посольство в Пекіні. Друге завдання: реституція китайського правительства є о стільки трудне, що цісари ані цісареві нема в Пекіні. При сім стані річий російське правительство не бачить жадної достаточної причини, щоби уповноважити при китайській правительстві посольства ще дальше оставати в Пекіні. Тому рішив ся цар свого посла, дійсного тайного радника Гірса, з цілим персоналом посольства відкликати до Т'єнцзіна, куди его відправлять російські війська, яких присутність у Пекіні видається безцільною суцроти многократно за-

вленої постанови: не виступати поза пераісно визначені завдання.

Скоро легальне правительство китайське возьме в свої руки керму правління і визначить повномочників для переговорів, то і Росія, порозумівши ся з прочими державами не занедбає вислати своїх повномочників до сєї місцевости, де відбудуть ся переговори.

Отже короткий зміст російського комунікату, який зазначає цілковитий і рішучий зворот в китайській баталії. Росія заняла в кількох тижнях Маньчжурію, простір більший ніж ціла австро-угорська монархія і тепер може спокійно грати великодушну покровительську міра. До становища Росії прилучили ся також Сполучені Держави тим радше, що на Филиппінах для них повстали тепер нові клопоти; а адже так, що порозумілись з Росією що-до будучих користей. Японія жадає передовсім означення умовин, на яких російські війська полишать ся в Маньчжурії, бо в протинім разі грозить окупацією Кореї. Франція, хотів засадничо нині ся на агідну політику з Росією, така полишить свої війська в Китаю, вже хотів для рівноважени впливу Англії, з якою скорше чи пізніше прийдє сї почислити ся на козольних „що моє, а що твоє“. Але найприкріше дітнув сей комунікат Німеччину і сї союзницю Італію, — бо Австрія бере лише дуже малий уділ в китайській акції.

Що станєсь тепер з шумю заповіданою цісарем Вільгельмом німецькою німетою на Китаю? Де остало ся се куріозне „безпардону“? На чім відібе Німеччина величезні видатки, які так поспішно поробила на китайську експедицію? А що найнажирніше: як буде виглядав гр. Вальдерзе зі своїм цілим штабом, коли союзні війська покинуть Пекін ще перед его прибутем. Кому буде розказувати маршалківська булава генераліссімуса, влучена ему цісарем, і що буде малювати на-

саний Вільгельмом особний „Schlachten-Maler“?

Справді не мож було гірше зажити собі з Німеччини, як се зробила Росія, бож она була перна, що угодила ся на вибір Вальдерзего, порозумівши ся з Німеччиною ще перед его офіційальною помінацією. Не дивно, що панує тепер огірченє і злість против Росії, а в наслідках могло-б се стати небезпечним навіть для європейського мира. Тому правдоподібно розпочнуть ся широкі дипломатичні переговори, які остаточно алагодять сї диссонанси в міжнароднім концерті, але всеж таки теперішнє виступленє Росії і Америки адержать всякі заборчі та новаторські заміри чужих держав в правничім Китаю.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8-го вересня 1900.

Відова! Сьогодні добувасмо до „Буковини“ і „Рускої Ради“ відозву наших послів, що скликують був, Русинів на 12. вересня до Чернівців на те, щоби піти до Єго Есс. президента краю і поадронити его з підняченням. Ту відозву треба прибрати по селах на видні місця, коло церкви або на домі читальні або на громаднім домі, щоби люди прочитали. Ми надіємо ся, що з'їде ся багато наших людей! Паміа учителів просимо явити ся також; тим, що близько Чернівців, се не буде трудно. Також нехай пояснить селянам, о що йде, і з ними прийдуть.

Іменовані і перенесені. Міністер справедливости перенісє судових ад'юнтів: Віктора Васильовича з Кимполонга до Стерожинця, Антона Захара із Салатурі до Серету, Генріха Раднігера із Станішів до Салатурі, Івана Аврама з Гурагумори до Радівців, Гіриза Гольдштайна з Путилово до Гурагумори, Ангуста Віцентонича із Селетина до Вижинців — Ад'юнтгом іменовані й Атанасій Федорович для Путилово, Ом. Кунарешко для Кимполонга, др. А. Рейбоє для Застави і др. Герм. Пералштайн для Селетина.

„Desteparea“ зазнає тепер такої самої долі, як небіжка Patria. Востатнім

числі на 18 „шпальт“ 8 словеснувала прокураторія. То, що лишило ся, не варто читати, а того, що було цїкаве, нема.

Др. Бенно Штраухер. адвокат черновецький, вибраний дня 6. с. м. собою-ним послом з міста Чернівців 954 голосами на 1857 голосуючих. Виборах алагал ставило ся дуже мало: ані четвертої частини всіх не було. Правительством не було противне Штраухерови, бо сє такий посол, що з ним можна торгувати ся.

Епископ Рента буде 9. вересня в Рускім Банілові, 10. в Бережаних, 11. у Вижинці, 12. у Слободі-Банілові, 13. і 14. в Ієнасі, 15. в Черногоузах, 16. і 17. у Вижинці і в Рівні, 18. у Вижинці, 19. в Черевинці, 20. і 21. у Бергометі над Серетом, 22. у Подраї, 23. у Мірові, 24. у Медлі, 25. в Горинішій Луквині над Серетом, 26. і 27. в Далішній Луквині і Майдані, а 28. с. м. перше сї. Рента в Чернівці.

Бічкарістам у Чернівцях подає ся до відомости, що магістрат позволив уживати місця коло ботанічного города на науку їди на бічкарів. Згодошувати ся треба до будишнього кляубу бічкарів. Хто учить ся, може уживати сего місця через цілий місяць.

Снажнені пси в кількох околицях Буковини і навіть у Чернівцях покусували сего літа кількоро людей. Правительством прислано нам листи про такі випадки у Чернівцях, у громаді Сяк. Онуерія і в Махоринці. Звертаємо увагу людей на те, щоби більше пильнували ся поїв, бо зі сказанним трудящі вичити ся.

Польське ремісничє тов. „Swiazda“ в Чернівцях устроєне в неділю дня 9. с. м. в селі Читальній польської представлєне аматорсько. Аматори відіграють веселий водокіл: „Trójka bułajská“. — Крісло 1 кор., партер 60 сот. Початок о пів до 8-го.

Крадіжн у кимполонгських лісах. Сими днями в черновецькій правлім буді відбуває ся розправа о великих крадіжках у кимполонгських лісах, особливо в Пожоріці. Оскаржені є директор закордонної фірми промислу деревного Пеллі і шість урядників сєї фірми о крадіж і обманьство. Розправа потитно ся пильдує і ми з неї аламо на другий раз справу.

Важно для селян. В інтернаті господарської школи в Кірвані є сїм відільних місць на час наукового курсу т. я. на два роки починає від 1. жовтня 1900 до рождана. Питомці, що мають ті відільні місця господарської школи, отримують в інтернаті сї школи безплатно науку,

десь в околиці, де їм певно не так безпечно як в Лондоні, покинувши вже то, що звідтам можуть дуже легко дістати ся на море.

Відтак шєз він мені десь з очей, а що я не мав вже що робити, то лопив собі голову над тям, яким би способом ті злодійки могли повтікати, коли прещіли всіх журах були поприбавані омиси їх лиця і кождий урядник від зохліний сльди на ними. Без сумніву мусіли то бути дуже хитрі ітанщи, але бо й наша тайна поліція також не аби яка хитра, а визначена нагорода була дуже велика. Я прочитав у вагоні ще раз газетку: „Едвард Канон, званий також ванітаном Витером, або Джоном Пірооном або також доктором Кро, присадкуватий, рухливий чоловік, середньої величини, около 50 літ віку, з бурими очима, світло загненим носом, руским шнакуватик волосєм і набородами. Марі Канон, его жінка, високого росту, літ около 40, хорошого лиця з буйним, рудим волосєм і близкою на долішній губі. Едвард Канон, їх син, літ около 15, доаїтної будови тіла, з коротко підстриженим, чорним волосєм, синими очима і хороними доаїтними чертами лица“.

Ми всі знали той опис на пам'ять і від длох днів мали бачити ою, щоби ту трійку вловити з поміж тонни, але надармо.

Коли поїзд був вже в дорозі, прийшла мені знову на гадку та білава дівчина, що очевидно була би радо їхала сама, як би не той панчик з хороним носом не зробив їй був збитка. Нараз вадивоний дівчонк в моїм вагоні. Я ані на хвилю не сумнівав ся о тім, хто то потягнув за шнурок сигналовий: то певно хтось в тім куно на другім кінці поїзду. Поїзд станув і я що сили побіг

по дошках само вагонів аж туди, де зазираючи у вікна від других куно. Аж серце в мені било ся зі страху, коли я станув перед тим куно і заглянув до середини. Але що я побачив? Обое по-дорожні сиділи тихоно в своїх кутинках. Молода дівчина глинула здивована від кинили, котру держала в руці і не-сміливо як дитина спитала: Чи стало ся щось пощастє? А панчик відко оная і пробудив ся та крикнув: Якого лиха стало поїзд в поам? — і виставив конри мено голову з вікна.

Отже звідєс очевидно ніхто не да-вав алягу і я пішов дальше до других вагонів, але вже не так споро. На дворі була темна ніч, але у вагонах світило ся і всі повставали голови. Ніхто не хотів признати ся, що то він тягнув за шнур сигналовий. Аж приходу до того вагона, в котрім сиділа тота глуха пані, що я познакомив ся з нею в Руджбі. Виставила голову крізь вікно і кричить до мене:

— Чого так довго дєсте чекати? Де-ж она?..

— Хто такий? — питаю, а она як би мене не розуміла, питає знову:

— Де-ж тота перекусена? — і шукє в мотушці за гріними. — Принеіть мені перекуску, але боранько.

Ніколи не забуду того, як тота баба витріщала була на мене очі. Чи она плурила?

— Принеіть же бо мені кошичон з перекускою! Я страшно голодна — сказала она ще раз і виспала гроші на долоню.

Я не міг з нею ніяк розмовити ся, але она, відко піанала по мені, що мені чогось дуже стало дивно, бо показала пальцем на стіну вагона і страшно обу-рена крикнула:

— Читайте! Прещі тут стоїть на-писано: „Кошичон з перекускою. Потягнути за шнурок!“ Я голодна, то й потягнула за шнурок. Принеіть же, а ні, то замізку вас до дирекції.

Аж тепер стало мені ясно, що тота пані була не лия глуха, але й сльпа, бо на стіні вагона були прибиті побіч себе два оповіщенє: „Кошичон з перекускою можна дістати в Руджбі“, і „Потягнути за шнурок в случаю якої пригоди“. Она відко прочитала перші рядки, вписані в обох оповіщенєх грубими буквами одна за другою. Я не знав вже що робити і що ма то казати, аж надійшов один з директорів залізничі, котрий случайно також їхав, і розсердившиєсь накричав на ту паню і загрозив їй карою. Але она, відко, не чула его сльв, лиш все своє говорила ти доагала ся перекуску. На конєц із алоости сльа та кинула гріними на землю.

За 5 або може 6 минут станула на малім пристанку, де треба було відобрати білети. Аж дивало ся, а то цілий поїзд обступила поліція. До мене приступилє добре мені знаний агєнт тайної поліції таї питає:

— Чи ви позамікали всі куно? Ходіть зі мною і отворите мені кождий. Мої люди стережуть цілий двєрєц.

— Все на дармо — кажу. Вже в Руджбі перед випадком перешукано цілий поїзд. Але що то значить ся, що ви тут так остро берете ся?

— Ми дістали денешу — каже він — що двоє з тих злодієв їде нашим поїздом перебраних за незнай пані. Ми все знаємо доаадно, але довідали ся аж тогдї, коли поїзд рушив вже був в Руджбі. А якої молодой панни ви не виділи, що їхала з якимсь паничком?

— Ні — відповів я трохи заклопо-

таний. — Та-ж межі тими людьми не було ані молодой панни, ані паничка.

— Але була жінка, котра могла прещі перебрати ся і стати хороним паничком з чорним носом, но котрім певно ніхто би не пізнав, що то жінка з рудим волосєм.

— А тота молодя панна?

— Ну, тота могла зробити ся з того хлопця з чорним волосєм. Ми того певні, ніколи лиш, що не маємо такої самої певности, де подія ся найстарший із тих злодієв, бо за ним і сльпа пронає.

Коли ми тєс переходимо по при-падені, кричить глуха пані: Панє кондукторе, отворіть! Давіє станув з боку, а я отворив. Коли він побачив, що она має тільки пакунки, приапанав послугача, а той взяв єї з свою оїку. Павонєць приходимо до одного куно, а Давіє питає: Се куно порожнє? Мені аж рука дрожала і серце било ся. Порожнє і темне. А прещі там були пасажирі і в їм світило ся. Що стало ся з ланною? Чому она погасла? Та ні, не погасла: она світила ся, лиш була зашита чорним сукном. Давіє аж не знав, що собі робити, коли я ему розна-вів, хто там сидіа.

Аж тепер нам стало ясно, що то стало ся: перебрані оба злодії, мати і син потікали серед темної ночі під ту пору, коли глуха пані потягнула за шнурок від пригоди і зааадала перекуску. Але найбільшої штуки доаав найстаршій злодії, бо то з него зробила ся була та глуха і сльпа пані, котрій Давіє ще поміг видобути ся з куно, при-апанавши їй на поміч послугача.

немешчане, цигані харч. отоніюване, освітлене, пране, шпата і наконеч. в легкій подузі потрібну ліпарську поміч. Для прийняти до господарської школи, відшкоду для одержання пільного місця в інтернаті, має питомість виплатити: 1. що унікалі 14 до 16 рік життя; 2. приналежність свою до Буковини; 3. залу родичів або опікунів, що їх волею є, щоб убити бун до школи прийняти і що їх син або вихованець буде в закладі точно спонимати існуючі дисциплінарні приписи; 4. свідомство увільнення в народної школи яко дома, що убителі о приняти підписи народно-шкільному обов'язковому з добрим успіхом і що посідає образання, якого вимагає си для вступлення до закладу; 5. виказ про маєтності відносно убителів і его родичів, виствалений начальником громади, при чім сей виказ не буде улажати ся за свідомство убожества; 6. свідомство здоров'я, виствалене від ліпаря громадогого а потверджено ліпарем повітовим, що убителі о приняти відом адзорний і що має достаточне для его віку тілесне розвину, щоб не потрібні роботи міг сповнити. Потрібне шмате і одержу мусить интимні принести з собою. В приписанім числі до закладу при наданні цих пільних місць будуть особливо уважатися си освічені сини. Видай красний задержу собі право надавати також і подолічні пільні місця в той спосіб, що интимні замість приписаної в статуті річної суми 240 корон, лиш 120 корон в ратах з гори будуть платити. Просьби о наданні пільних місць при господарській школі в Кімшані мають си надавати до Видау красного і предложити надальше до 25. вересня 1900 в дирекції господарської школи в Кімшані.

Процес учительки. Перед кількома тижнями позивила ся в часописних сенсацийна вість про увільнення учительки Кароліни К. від закладом злочину убийства власної дитини. — Два 3 вересня с. р. відбула ся против обжалованої головної розправа судова перед трибуналом присяжних судити в Самборі. Вже перед 8. год. рано хордору наповнили ся публікою і в кілька хвилин по відкритті приватних судити зачина публіка неї місця в невеликій судовій залі. Однак на жаль публіка оборонень нестачав внесене на виключення занести розправу в огляду на денні празничні місця справи, а трибунал прихилив ся до сего ввнесла. Розправа відбула ся отже при замкнених дверях, а лише оголошене вирок наступило після прийняття закону на иннім засіданні. Обжаловану Кароліну К. присяжні судити узнали одностайно невинною, а внаслідок чого предсідатель оголосив вирок увільнючий і зарядив, щоб сі безпородочно увільнено від слідчої вазини.

Свої против своїх. З Кутів пишуть до „Діла“: Живе у наших міст господар Новіцкій. Хотів він сего року записати до школи сина, та не приймали, бо за молодий, не має ще шість літ. Як ні, то ні, нічого не порадиш. Але зайшов він раз на пиво. І там застат учителя п. Ст. і ескектора податкового п. Ган. Приїв до них та й розказав, що не приймали хлопця до школи. А учитель каже: „Знаєте що? Запишіть ви свого доньку до польської читальні, а в постраю ся, що вам хлопця приймуть до школи. Ескектор Ган. пританув сему — і Новіцкій погодив ся, записав доньку до польської читальні. Хлопця, розуміє ся, так не приймали до школи. А треба знати, що той міщанин — Русин, та й его мішка і донька, хотіли вірменського обряду, також Русини. Отак то наші „брани“ завдають в мутній воді рабу. Бо що-ж? дівчина вираді Русинка, але сі позакуть в свої руки та й зробить з неї, що схотить. А пайсують то, що ти поміч і в тім таля самі Русини. Бо-ж і учитель п. Ст. і ескектор п. Ган. — Русини. Але які, бачимо. Господи борони від таких! Той ескектор та й дна его товариші по знавню також Русини, то найбільше дивні члени польської читальні. Скарб платити їм, щоб сягаєш подати, а они сягають вилади для тої читальні та й сповняють там усю можливість — навіть заміняють поміжні, закладають лішки і т. н. Так то наші „брани“ наляють нам у нашу, а ми їм ще і школи влаштовуємо. Чи не встид вам, пайсують ескектора, несподобувати тим, котрі як не сьогодні, то завтра — як то замуть — коннута вше ногою?

Маєть свою читальню „Просвіти“! Але тут і духу вашого не чути, витираєть чумі стіни. Спамітайте ся! Боже си своєї тіни, не хочете бути отвертими Русинами, то бохай силіть тихо, не ставайте в ряди наших противників.

Міщанин.

На „Народний Дім“ зложили: Пал Василь Голубашенко зібрав на ювілейну 35 зр., 21 зр., на котрі зложили: Коса Тарнавський 5 зр., Peter Zeman 1 зр., N. Drewota 1 зр., Anton Nedey 30 зр., Viktorія Войновська 2 зр., Станіслав 1 зр., Марія Дроздовська 1 зр., Дмитро Зибачинський 50 зр., Петро Маласмчук 20 зр., Веронія Качуровська 15 зр., Кароліна Волка 25 зр., Марія Маласмчук 15 зр., Adolf Linner 50 зр., Марія Гайдаш 50 зр., Moses Kadich 15 зр., Dawid Ellenbogen 25 зр., Jakob Rosenblatt 25 зр., Mechel Sternszoin 20 зр., Дорофей Вішук 50 зр., Dawid Berszkowicz 50 зр., Іван Задорожний 1 зр., Іза Костюк 2 зр., Янош 50 зр., Николай Костюк 1 зр., Василь Вішук 50 зр., Марія Запотошна Николая 50 зр., Георгій Попович 2 зр., 50 зр., Георгій Фарбатюк 50 зр., Іван Костюк Георг. 50 зр., Николай Девганюк 50 зр., Василь Корунат Георг. 50 зр., Барбара Ковальська 20 зр., Георгій Мігалин 1 зр., Василь Костюк 30 зр., Salamon Rosenstok 20 зр., Георгій Данилюк Ів. 50 зр., Николай Задорожний Бао. 20 зр., Schaj Ellenbogen 30 зр., Петро Гудимко Николай 20 зр., Андрей Костюк Георг. 20 зр., Litman Wender 30 зр., Теодир Голубаш 25 зр., Василь Голубашенко 1 зр., Георгій Костюк Теодорів 50 зр., Патамон Мандо 50 зр., Лін Гоминюк Пашків 25 зр., Василь Задорожний Георгій 10 зр., Викторія Павел 10 зр., Іл Гоминюк Пашків 64 зр., Занеїра Козуб 5 зр., Іван Задорожний Кост. 15 зр., Николай Українець 12 зр., Василь Корунат Стан. 50 зр., Іван Мазунський 10 зр., Николай Хрип 5 зр., Марія Ватин Петра. 20 зр., Максиміліан Войновський 10 зр., Василь Побурин 1 зр., о. Коот. Тарнавський 24 зр. разом 35 зр. 21 зр.

Всячина.

Вино із сливок. Сливки треба обмити, кістки познямати, відтак розтерти і на 4 літри тої маси надати шість літрів киплячу; опісля відставити на 2 дні. Відтак злимає ся ту масу і домішує ся до неї инту часті розтертих і надушених зернят з кісток, интора літри соку з бинюних літ, интета літри соку з абзю, пів чверти кілограма потечених волосних оріхів і на кожду літру чверть кіло пудру. Вино мусить добре виробити і за 12 місяців стигне ся его до єдинок.

Щоби смажінки (конфітури) не підпали, треба їх держати на сухім і продувним місці, а найважливіша річ в тім, щоб сіл перед складанням до них смажінки були саліко і добре вимиті і винарені, та щоб папір до закладування щільно прикривав до скла. Коли же би папір винула ся, то треба сі чисто мибрати, а смажінку знов пересмажити і зложити до чистого скла. Для безпечности, можна зупити в антиці салічного масу, розпустити троха у воді, випроїти кругом як обем слон кусень білої бібузи, вмочити в агаданій пшас і тою бібузою окрити смажінку.

Американська правда. Замість історичного „морского жука“, пим „Quadr Herald“ постійно кормива доси своїх читачів, приносить ся часопись з заокану нову „правдину“ вість: Перед кільмажінати романа якийсь еармер недалеко Кельн в Огтарію забув в ставіні памівольку, в якій містив ся золотий годинник. До камівольки дібраво ся моде тоді з 2120 годинників разом з підшивкою. Ам ось перед кількома тижнями нещасте стрізло лорону, що впроела з того годинка. Сі добито, а в сі легших, на велике диво, найдемо золотий годинник. Годинник, котрий накручував ся автоматично, був цілком неушкоджений, його дуже точно і годна ся на мінуту з дійсним часом.

Різня в Армонії. Вже від місяця ходять вісти по Європі, що в Армонії згинуло кількосот осіб під нападми розбійників, але правдивість цих вістей

доперва тепер потверджено урядово. Англійський консул в Вані доносить, що не розбійники, але регулярні турецькі війська доустили ся брутальности на безборонних Вірменях в селі Снагані в сасунському округі. Консул звадив місце страшного злочину в три тижні по его довершенню і найшов ще окол 100 людських трутів, на яких остали сліди страшного затування над ними. Турки витягали з домів мужики, жінки, діти і старці, обтисали їм руки, ноги, нос, уха, дерли з них живі шкуру з плечей, щоб дізнати ся, де Вірмени заховали гроші і оружжя. А коли дізнали ся, що хотіли, вилзали нещасним руки і ноги та вивадили їх до огню, вбивали на пазі, а опісля відклали під ними ватру. Ці славні били сі, що їх відразу застрілено або зарізано. Турецьке правительство недовольне, що англійський консул з Вану і французький консул з Діабеліру були свідками місця різн в Снагану, зарядило на них напад розбійників, але они опинили місце нападу і довели Європі про цілу подію.

Аж ніс зрадив. Якась саужинка в Веранії, звівна вже злодійка, що дуже кручо по скляних крада вівані золоті річч, зайшла була онеді до скляну ювілера і казала там показати собі вівані золоті годинники дамські, що ніби то она хоче кунити один для своєї сестри. Перевіривши вівані годинники, але янось ані один з них не був сі до віводби. Купець став вже заправувати годинники, як нараз з боку побачив якийсь підозрілий рух злодійки. Він адогадав ся зарад, що она ему украла дамський годинник, але не міг его найти у неї, а она винирала ся мимо того, що на сі свідання знайшло ся ушко від годинника. Купець не дав ся аманити, ани перів саужинку на поліцію. Там сі ще раз урядово ревідували. Ревізія вже доходила до кінця і адало ся, що годинника нема при дівчині, коли нараз сі и так критичній хвили зазвоботало в носі: она чихнула і в тій хвили випада золотий годинник з рота. Ніс сі зрадив і так прилбав для неї рік криміналу.

Дорога рецента. Що іноді й маловажний винахід може грубо оплатити ся, нехай послужить за доказ того сідучого продаж реценти в Парижі. Вивонатеї завізавля славного париского ліпаря Шарко продали за 605.879 франків его реценту на роблене туалетної води, яку покійний винайшов був в своїх свободних хвилях. Грішми тими поділан ся син і дві доньки покійника.

Паперові гроші в Китаю. Від непамятних часів китайські банкі видають паперові гроші, але куре їх агарничає ся лише на поодинокі міста. Внаслідок того, що в Китаю є множество банків, бо кождому там вільно собі засновати банок без призову держави, і паперових грошей там не дочисно би ся. Часом в однім місті буває кількосот банків, а кождий з них видає свої гроші. Замішане отже може виступити дуже дого, але що легше можна відроблювати гроші. Китайці не журять ся тим, бо мавчи банкі в тім самім місті, можуть кождої хвили оправдити, чи давний банкіот є правдиний чи відроблювати. Банкі знов мають спосіб, як контролювати такі гроші. На чистім березі паперових грошей прабавають печатки, випикують слова, реченя, а опісля перетягають їх по середній і таким чином можуть в данім случаю ствердити, чи банкіот є правдиний. Однак в Китаю виходить ся вже такі штудорні фальшиві грошії, що і сей спосіб на нічо не прихав би ся. Проти них хоронить ся банкі в той спосіб, що платять їм постійну неспову за праречене, що не будуть відроблювати гроші. Се средство є успішніше, як передавати фальшивини судова, бо найчастіше фальшивини перекуповують мандарини і виходять зі суду ціло.

Посмертна оповістка.

Помер віцепрезидент краєвого суду в Чернівцях, Фридрих Кунен по тяжкій і довгій недугі в 54-ім році життя. Бу роком зі Львова, учив ся в Станіславові і у Львові, потім вступив до суду. Від року 1891 жив у Чернівцях.

Вже час!

Гей чи знала ти громадо
Того Гриня і Минигу,
Що їшли до корини радо
І тигули оковату?
І так довго тую брагу
Жльонали вони без тими,
Аж свою родину нагу
В світ пустили дити в торбахи.
Гей скажм собі раз люди —
Пікля у нас не буде!

Та чи знала ти громадо
Того Проци і Івана,
Що тебе так тяжко зрадив
І свій годос дав на пана?
Він за гроші, або страву,
За патки і пасовиска
Продавав народню славу —
Для шпеси і для шпеси. —
Гей скажм собі раз люди
Хруїв білий в нас не буде!

Гей чи знала ти громадо,
Гей чи знала, чи видала
Патріота від параді?
Таж то твою честь і славу!
Чи то аїд аний, чи ніче,
Комітет, народні збори,
Голосні говорять річч,
Веронія да ешпий поре...
Гей пробіть павове ласку,
З патріота ешпийте маску!

Гляньте-но до него в хату,
І скажм, яка там мова,
Почисать ся передплату,
Що сі він піде до Лавова,
Подивит ся, не він піде
До старостів і до суду,
І яким він духом дине
Де іде о користь з люди —
А потому патріота
З пантеону до бозота!!!

Гей чи чули ви, чи знали,
Тих тихоньких, але ревних,
Що то слави не бажали,
Ані доходу нечестивих;
Липи спокійно і у мирі
Грошис в кармані складали,
Таж влекали ті „цирі“
Свої рідні ідеали —
Гей скажм собі раз люди,
Що облуди в нас не буде!!

Або ті патріоти,
Ті годовані, масніті,
Що на самий під годоти
Кличуть моя несамошті;
„Тож то бунт противзалежний,
То робота радикальна,
Щоби хаон був мудрий, вольний,
То річ в ґрунту неморальна“.
Гей скажм їм добрі люди,
Скотина, ані до буди!

Гей чи знала ти громадо
Тих мовчовених пошпанів
Тих платних агентів зради,
Тих народних розбійників,
Що борбу ведуть зазвату,
Щоб свій рідний наріч вбити
І за ту роботу плати
Хочуть ще, щоб їх любити —
Гей скажм раз добрі люди,
З ними адуи нам не буде!!

А тепер прошу Вас брата,
Понехайте довгі думи,
А позимь раз на закиття —
На сьміте шода перетини!
Липи риеказ, мігза, лоната,
Липи криїк, робучі руки,
Липи мудра і лавата
Варве нас з біди, ризуки. —
Донше нам не можна ждати,
Тож горім бозото з хати!

„Комар“.

Студент університету

з Росії, котрий знає добре російську, французьку, англійську і єврейську мову, дає лекції тих мов і конверзацію. — Адреса: М. Пиньковский, ул. Куцурівська ч. 14.

Справоздане Касове „Рускої Каси“.

за місяць серпень 1900 року.

А) Приходи.

На початку місяця	в протязі місяця прибуло		3 кінцем місяця	
к. с.	к.	с.	к.	с.
87 63	1. На фонд резерв загальний	6 50	93 63	
801 34	2. На фонд резерв товар.	—	801 34	
1158 68	3. Вложено пайв	170 —	1328 68	
19054 65	4. Вложено вкладов пади.	1564 60	20619 25	
10017 62	5. Звернено позичок на сиринти	1464 74	11482 36	
6433 45	6. „ „ на пенсії	1323 88	7757 83	
2548 58	7. Побрано відсотків	399 04	2947 62	
455 55	8. На адміністрацію побрано	54 44	509 99	
31 36	9. Побрано коштів спору	—	31 36	
40589 36		4982 70	45572 06	
3349 70	9. Готівка	1809 22	3349 70	
43939 06		6791 92	48921 76	

Б) Розходи.

На початку місяця	в протязі місяця убуло		3 кінцем місяця	
к. с.	к.	с.	к.	с.
2645 86	1. Виплачено пайв (з того дивід. 13к. 50с.)	39 50	2685 36	
14117 68	2. Виплачено вкладов пади.	1285 89	15353 57	
10220 —	3. Дано позичок на сиринти	2267 —	12487 —	
10830 —	4. „ „ на пенсії	900 —	11730 —	
1319 20	5. Виплачено відсотків	4 75	1323 95	
240 29	6. Виплачено коштів адм.	209 66	449 95	
100 63	7. Виплачено оплат скарбових	—	100 63	
2656 18	8. Розділ чистого зиску	—	2656 18	
42129 84		4656 80	46736 64	
1809 22	9. Готівка (Сальдо)	2135 12	2135 12	
43939 06		6791 92	48921 76	

В місяць серпня вступило 6 нових членів з паями декларованими на суму 240 корон, а дійсно виплатили 170 корон. Виступило 3 членів з паями на суму 26 корон.

Дирекція:

Єр Пігуляк
голова.Антін Клим
член старшини.ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ
(Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 82. 140 вірців.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulinachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення ухвалення, фреквентациї, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для кас райфаїзельських усе викінчено на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні напелюхи, для панів, хлопців і дитий.

Літні напелюхи легонькі, філцові і Loden, по-висуючі, Dgarр і в весільних модних сарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дитий. Головний склад францускої фабрики обуви А. Capet & Hewlett & White, в Англії. — Lawntennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики весільної якості.

Воїняні артикули для їздців козлом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найкращі, чорні і кольорові для дам, дівчат і дитий.

Парасольки від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасольки від тини для панів. (Schattenspenden).

Рукавички з вилот для панів панів і дитий.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найкращих тукравних фабрик. Glass-рукавички під повною гарантією.

Біле з найкращіших фабрик під гарантією, біле і в різних модних крестях для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного рода.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. и. привілейної фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під закладом Володимира Савченка.

За редакцією відповідає Іван Созанський.

Братська ліга дітей у Франції.

В році 1895 заваздалася у Франції інституція, що має характер філантропичний а зарплато і педагогічний. Її се товариство дітей всього віку і неповнолітній молодіжні а називається „Братська ліга дітей у Франції“. Товариство се має подвійну ціль: помагати та підтримувати всьому дитині потреби а підтримувати дитині родинні зв'язки а розвивати убогих верств. Не є се заваздалася сего товариства заступити собою яку а існуючих добродійних інституцій, а лиш тим, що існують, по змозі помагати. Занимає ся оно велими ретельно розминуванням дітей по захоронках та сім'ях звичайно за донатом, яка походять зі складов членів ліги як і з нестатків доходу, а також за представленням. Наволи родичі дитини лігою протегованої учинити та лиш з недостатчі ередетів на годні удержати дитини, ліга помагати їм. В першій році існування 1896 завоювала ліга 100 родинам та знайшла стала приміщення 88 дівчаткам та 56 хлопцям. В другій році 1897 дістала завоювання від ліги 296 родин а примістило ся 39 дівчаток і 66 хлопців. Наволи в році 1898 підпомогла ліга 246 родин, примістила нових 78 дівчат і 85 хлопців та оплатила приміщення дітей давніше принятих в опіку.

Крім сего ліга так в Парижі, де її головне етикет, як і на провінції, де потворилася одвітні комітети, що групують коло себе малолітніх членів, займає ся великими нинішніми роботами, що мають собі цілком добро дитини. Взагалі членам не лишая ся під тим згадком багато свободи, свобідно їм нести роботу після власного переконання та відносно до місцевих обставин: і так одні кружки видають теплу страву бідним ученикам, другі достарчують одні, нинішні знов відвідують дітей, що приміщені в опіку селянських родин, або віддані на практику до рукоділля, нинішні ще учать робити а бідних дівчат головне шити, деякі знов устроюють спільні різдвяні алянки, бібліотеки, забави для дітей, де молодіж мають верстов еходять ся з бідними ровесниками. У всій одначе діяльності є одне дух, який найкраще пізнати зможемо, наволи приведемо кілька уступів з річного зведення, відчитаного секретарем ліги на загальних зборах з дня 11 грудня 1898 р.

В Гавері комітет ліги, що числить 600 членів, устроює спільні сінтанки для бідних шоварів. Хотай — цим допосуватися — ми волила би платити в шкільній кантаті за сінтанки, так волила би платити в сій році родині 1800 квітів на хліб, бараболо, месо і угоди, щоб допомогти дітям хорим, або таким, що ходять до шкіль, де нема кантатини. Більше менше 75 дітей їсть у шкільній сінтанці на наш кошт, а 5 маленьких ухитило ся в захоронці. Родало ся 1340 одатів і 120 пар малюшів. Не забуло ся також і на дарунки на коладу. Двадцять дівчаток приходять кожного четверга рано і шить у сазі, яку відступило нам товариство торговельних помічників. Задумано заложити новельну бібліотеку, де можна би що тижня книжок позичати. Наше даліше бажане — вже предоставити товариства — кождому членові пізнавати певне аляне: всякий після цього може відвідувати дітей, приміщених у захоронках або по селах, або допомагати дітям, що живуть в родинях, або нагадувати дівчаток, що по четвергам еходять ся на спільну роботу. Всякому тільки набрати собі роботу, але не раз її вибрав, нехайме сонісно винилює се, до чого він ся.

В Грє (Гру) устроєно в ратушній сазі забаву для дітей, куди зібрані ся діти-члени ліги та їх „гости“, се-то бідні діти. Частунок уряджено дуже простим способом. Кожда дитина, член ліги, привнесла з собою підвесцірок, отримавши на сій день в бідних порцелях і так ділили ся по братски а запрошеними бідними. Як благодатний є вид такий об'єднаний дітей багатих а бідних, нехай посвідчить сердечний лист одної дитини, що нині в цьому: „Думаю, можна було сего року зробити далеко більше доброго, наволи ми були знали, що то є пумда. Поки її не видить ся зблизна, легко можна себе вважати чимось добрим. Я

сама аж тепер відчуваю, яка поверхонна була в мій любов добра та ніжно то разів в сій році приходилося мені терпіти та виставити ся, що так мало в мій любови. Мені та всім нам вчинила Ліга правдиве добродійство, бо навчила більше ширости а чутств а горачішого бажання добра.

В деяких комітетах, пр. в. Сент-Етієн (Saint Etienne) вишло багато нових проєктів, що в недовій мають перевертати в діяльність забави для дітей, алянки на коладу, робітні, бібліотеки, відчити, ілюстровані магичними дитячими, ігри на вітрянім водусі, як ігра в шашки, а в тім всім має брати участь убога молодіж. Наволи велими уваги достойним представляє послідній проєкт секретаря Ліги П. Дешарма, який подає в своїй відозві „до молодіж“. Бажая нині, щоб Ліга дала почин до творення малих кружків молодіж, алянков а більш-менш 20 учасників, а всіляких верстов суєспільних, але щоб всі мешкали в суєспільні, та були більш менш ровесниками. Кружки ці не мають прибирати характеру товариства унормованих уставом, але щоб цілком їх було удегити товариство зближене дітям всьох верстов, тож найкраще, щоб кождий такий кружок називав ся: приятель. Кружок такий еходить ся часом послухати якогось артистичного пісненького відчитати, або на спів, не читати, спільну прогулянку, а на сьому тлі утворюють ся товариські відносини та нерас а такомо може виробитися і тривала приятель на ціло життя.

З черги перейдем до устанку сего одиного в своїм роді товариства, що нині числить в усіх закутках Франції до 13,000 членів і посідає свій окремішній орган, кватералі, де поміщують ся доклады справозданні а діяльності Ліги, як також гарні пориваючі відозви етикетів і прозою, що розширюють поміж молодіж неволине високої ідеї милосердя, солідарности та братської любови. Часом навіть визначайші писателі беруть участь в сій правдиво педагогічній пропаганді, так що надбати там можна твори таких елз як Sully Prudhomme, Emile Faguet, Edm. Rostand, Jean Richerlin і м.

Ліга складає ся: 1) з членів дитиних малолітніх, 2) з членів дитиних дорослих і 3) з членів початкових. Членами дитиними можуть бути лиш з молодіж, головни ученими та ученими всіляких наукових заведень: люди старші можуть бути лиш почетними членами. Дитині члени платять найменшу вкладку 2 франки річно, почетні найменше 12 франків. Роздавання завоювання і пропаганди милосердя належать до комітету загального і місцевих комітетів, однакож під наглядом адміністративної центральної ради, що управляє фондами ліги. Комітет загальний складає ся з адміністративної ради і 15 дитиних членів, яких загальні збори вибирають на 5 років. Комітети провінційальні вибирають всі члени ліги даної місцевости, — належать до них однако можуть виключно члени дитині се-то молодіж. Кожний такий місцевий комітет складає щорічно справозданне зі своєї діяльності центральної раді адміністративній. Члени належать вкладки комітетові місцевому, а від него в заміну дістають всілякі документи: як орган ліги, відозви і т. і. Кожний новий член підписує ось яку декларацію: „Приймаю помагати а підлого серця і з міру сил своїх та відважностей братим своїм постраченим, бідним та онушеним дітям. Приймаю також ехладати щорічно 2 франки або вкладку“. Так у сій формулі, як і в цілій діяльності ліги, якої нараз ми ось тут подали, пробіляє одно стремління, над ним повинна немоглий пригадуватися. Як всяка людська справа, так і Ліга та має свої слабкі сторони, деякі пропни, як пр. устроюване злотерій або балів на дохід дитячого товариства, можуть викликати критику, що до своєї педагогічної вартости, участь старших в наді надто стамбінованої організації може трошки заважати, а роля дитин, особливо менших обмежує ся часто виключно як зложене вкладки; так всемі треба похвалити сию провідну ідею, якої метою єдине всі діти Франції, а затиж єдине всі родин піоніально братства та солідарности. „Гуманізм“.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11-го вересня 1900.

Є В. Цісар від'їхав сьогодні з Відня на маорів під Йелом в Галичині з ним їдуть архимандрит Райнер, баварський князь Юрій дружина (світла).

Ф красної господарської школи в Чернівцях ходило минушого року 96 учеників. З них 30 було рим-кат., 8 унітні, 3 вірмено-католиків, 27 православних, 4 протестанти і 44 жидів. Русини ходило до школи дуже мало, як взагалі наших людей все ще треба і просити і сварити, щоб застановили ся над своїм власним добром і послали діти до школи. Жидів у порівнянні з нами є дуже мало, а їх повинно у кождій школі деветрі школи, н. пр. реальна у Чернівцях, майже цілком жидівні.

Жерть на ринку. В Чернівцях на ринку помер у п'ятницю нагодо злетівос Зейліка. Сьому нараз зробило ся недобре, він чин і за кілька хвиля уже не жив. Богато здохлий обступило нещасного, а коді прикиданий лікар сказав, що вже нем. ніжного ратунку, шовіного відвезти до дому.

22 літня мати 11-ох синів! В Парижі живе молода графиня Дерошмаз, що має всього 22 діти а вже мала 11 синів, бо все приводить вона на світ або близнями або троями, а навіть за першим разом мала вона чворани. — А найдивніше се, що і всі діти живі, сильні та здорові і матери се нічо не шкідить. Найстарші чотири сини-чворани мають по 4 роки.

Син міністра-злочин! Син славного а шахрайського виборів італійського міністра Крісчіяно, який правив Італією за часів убитого короля Гумберта, укрив великі гроші в одній гравині і втік до Америки. Недаром в Італії зростає анархизм, коли там такі нашин-злочин правлять державою.

Найстаршим чоловіком на світі є Португалець, Бруно Котрін, що має тепер 150 літ і живе в бразильській столиці, Ріо-Жанейро.

Нові смертельні зарази у худоби почали ся в Швайцарії і Франції. В Швайцарії худоба почала хорувати на весняну (принці) на хвороту. Від тої хвороти ціла худобина захорі і гине. Са хвороба є дуже заразна та киде ся і на людей. — А знов у Франції етикет корови, свині, коли і відрі хорувати на грубазоту висинку в роті, горлі і грудях, причім є горача і худоба гине. І са хвороба є дуже заразна і розширила ся вже на нін Франції. — Наш уряд повинен добре пильнувати границь, аби сї хвороби не завойовали ся до Австрії.

Борба о хрест несе ся між громадою Пискудович, перемиського повіту, а перемиським єпископом Чеховичем. — Громада, виставивши нову церкву, запершила сї хрищенним хрестом. Єпископ казав замінити сїм хрест на дворахений, бо, як єпископ, нана римський на помісний єпископ сьогітві закликав уживати хрищенних хрестів, — аби то вони не сповідали — хоч то неправда, бо в сьомій Москві хрести є тільки дворахений а туркменських хрестів уживало тільки на нін північній рускій землі. — Пискудовичі люди не хочуть тепер змінити хреста а єпископ не хоче сьвятити церкви. А нині всім сьогітві та римські єпископи, що їм захоуло ся обрізувати рускі хрести, і що все мішають ся в церковні рускі справи.

Щедрий селянин. П. Іван Василян, господар з Іванівки, богородчанського повіту, зложив 2 тисячі корон на засноване райошівської каси в своїй громаді, а що належить ся сьому гідня похваля. — Коби тепер тільки угорні люди взяли касу в свої руки, аби красні заміри п. Василяна не пішли на марне.

Фонетика у Франції. Доси Французи не писали фонетично, бо в них здавна була етимологічна правопись і всі ново приписи ся писати так, що тільки було їм до фонетички належати ся. Але французькі учені бачили, що то немудро писати так, як не читає ся і стали домагати ся заведення фонетички. — Тому французький міністер освіти видав тепер нараз, щоб в школах завести та-

ку правопись що ще на-нін етимологіч, але на-нін вже фонетична. Та французькі учені кажуть, що треба завести фонетичку шкільно, то дітам буде легше читати ся писма та читати і просвіта скорше буде розширити ся.

Скаменілий чоловік. В Німеччині, на берлінську квітину зголоднів ся до лікарів чоловік, що каменів. — Се така хвороба, що всі жиди, м'яси (мускули або м'яси частин тіла) і стави напійють і чоловік не може тілом свобідно рухати. Навіть губи не може той чоловік огнирати і тому годув ся його течамі (рідинним їдлом) через срібну трунку проведену між губи до горла. — Лікарі не знають ще способу на ту слабкість і сьому чоловікові прийдє ся небагом лікратися.

На „Народний Дім“ зложили: Ва. Мих. Данчук зі Стеблів зібрав дрібніми датками 22 кор., Петро Войновський на книжочку 40 кор. 40 сот. на котрі зложив: Дмитер Бурач 10 кор., Петро Войновський 4 кор., Вікторій Войновська 2 кор., Алексій Войновський 1 кор., Павлина Войновська 1 кор., Володимир Войновський 1 кор., Олена Войновська 1 кор., Ольга Войновська 1 кор., Максиміліан Войновський 1 кор., Наталя Войновська 1 кор., Осип Войновський 1 кор., Олена Грамагоничова 4 кор., Юрій Грамагонич 4 кор., Катерина Задорожних 10 сот., Іван Козуб Тимоч. 10 сот., Марія Дроздовська 4 кор., Георгій Рудик 20 сот., н. Wartosiewicz 4 кор., Іван Казюк а Павлина на книжочку 12 кор., разом 2607 кор. 65 сот. — Членські вкладки зложили: Ва. о. Юрій Калитюк 10 кор., н. Теодозія Маер 10 кор., разом III 2 кор. 30 сот. — Сердечна подяка.

Всячина.

Чи вільно чоловікові розпечатувати листи своєї жінки? Про се питає нинішнє право так: „Особисте відношення чоловіка до жінки є таке, що чоловік в разі непорозуміння має право рішати лише в таких справах, котрі відносять ся до спільного життя подружжя“. Запечатаний лист на адресу жінки не належить до таких справ; протавно тут жінка рішає, чи в листі мина про спільні подружні справи та чи може чоловік его прочитати. Що до листів, котрі жінка пише до третьої особи, то зміст сего листу може тарож відносити ся до спільного життя подружжя, і в такому разі має чоловік право рішати. На перелір жінки приписувати собі се право чоловікові не вільно. Він може заборонити жінці писати лист, котрий відносить ся до їх спільного життя, але єпископ сї не може. Також не має чоловік права самовільно отворювати жіночий лист і читати, що в нін є. Отже не вільно чоловікові самовільно розпечатувати листи жінки, навіть як би сї підозрівав о супружеску вірності і на підставі того листу міг сї вірності довести. Радше міг би в такому разі від доточної власті жалати конфісковани і розпечатати того листу в его присутності. Також не може чоловік жалати від уряду почтового видачі листу — чи то до его жінки — чи від его жінки.

Повила з грушок найліпше робити з м'яких літніх грушок, але можна і з нинішних. На 5 кіло грушок треба взяти пів кіло нинішних абзак, 2 літри води і 2 гр. санину. Яблока і грушки обмивають ся, наливають ся водою і варять ся з алимем доті, доки аж не розварять ся, при чім треба їх заодно добре розмочувати. Розварену ерамушку перетирє ся через сито і варить ся знову в кітлену або рондлі доті, аж добре згуєне, так, що набрава на ложку, не буде вже стігати з нї. При вареню треба добре мішати умисно до того зробленою лопаткою а лопотати з дня та боки кітленки, щоб повилла не пригоріла. Зварені повилла треба зложити до кимінного сьоза або горника, а коли вистагнуть, обважати пер'ялизовим папером і держати в сухім, продувним місці.

Студент університету

з Росії, котрий знає добре російську, французьку, англійську і єврейську мову, дає лекції тих мов і конверсацію. — Адреса: М. Пінковський, ул. Кучурівська ч. 14.

Запрошене до Субскрипції

на 1.000 акцій III. емісії

Галицько-буковинського акційного Товариства для виробу цукру
в Переворску.

Галицько-буковинське акційне Товариство цукроварного промислу

побільшає свій акційний капітал 3,350.000 к. на **7,000.000** к., поділений на 7000 акцій по 1.000 к.

Цукроварня в Чернівцях вже починає ся будувати і на кілька років має вже забезпечений ґрунт під бураки понад 4.000 моргів. Фабрика увійде в рух в осени 1901 року. Буковинський реліг. фонд дарував під ту фабрику 40 моргів ґрунту в Жучії, коло Чернівців над Прутом, а надто субскрибував вже з гори 350.000 к. в акціях Товариства по курсі 110% і взяв уділ в оборотовім капіталі з квотою 350.000 к. на 30 років. Край Буковина, під тими самими умовами субскрибував 100.000 к. і унізив фабрику від краєвих додатків від податків на 15 літ.

Цукроварня в Тернополі буде функціонувати від осені 1902 р. ґрунт під будову тої цукроварні знаходиться в дуже для неї кориснім і підпорядкованім місці, а громада міста Тернополі жертвувала на закупню сего ґрунту 30.000 к., в додатку увільнила фабрику від громадських додатків від податків на 15 літ. Ця фабрика має вже забезпечених понад 3.000 моргів пільняниці під бураки.

Кожда з тих цукроварній єсть в той спосіб уладжена, що буде могла денно 8—10 тисячів метричних сотнарів бураків переробити, бо дотеперішня **Цукроварня в Переїорску** переробляє також 8.000 сотн. метр. бураків денно.

Сі фабрики будуть переробляти цукор сирий і кристал на експорт, а надто обслуговувати їх же **рафінерія в Переворску**.

Всі три фабрики, в Чернівцях, Переворску і Тернополі, будуть враз з рафінерією в Переворску проваджені яко одно підприємство і на загальний рахунок п. п. акціонерів всіх трох емісій в сполученій кількості 7.000 акцій на 7.000 к.

Уміщенем акцій III ем. в кількості 3.650 штук, а в іменній квоті 3,650.000 к. зайняли ся підписані банки. З сєї кількості уміщено до тепер кругло 2.650 штук в сполученій квоті 2,650.000 к. — отже полишає ся ще до уміщення кругло **100 акцій в квоті іменної вартості 1,000.000 к.**, на котрі розписує ся **СУБСКРИПЦІЮ** під слідуєчими умовами:

I. Курс тих акцій устанавляє ся за іменних 1.000 к.

а) для акціонерів I і II. емісій по 1.050 к.

б) для нових акціонерів по . . . 1.100 „

УВАГА: Пн. давнішні акціонери, по зміст статуту мають право на одинадцять давних, побрати по зниженім курсі дванадцять нових акцій; посідателі меншої кількості акцій I і II. емісій мають право до побору по зниженім курсі (1.050 к.) тільки нових, кілько посідають старих акцій. Опція та може бути виконаною лиш до 30. вересня 1900 р.

II. Кожний субскрибент має при субскрипції зложити задаток 50 к., а виплата субскрибованої квоти наступить в слідуєчих ратах:

15. жовтня 1900 р. старі акціонери по 300 к., а нові по 350 к. від акції. Задаток вчисляє ся в рату.

1. квітня 1901 р., 1. жовтня 1901 р. і 1. квітня 1902 р., по 250 к. (словами дванадцятьдесять).

УВАГА: Хто з пн. субскрибентів хоче лишити в цілості виплатити, тому буде боюватися ся 5% відсоток від дня виплати аж до повнішого установлення термінів ратахних.

III. На повнішні акції можна субскрибувати від дня оголошення сего проспекту до 30. вересня 1900 р. іменно:

в Кракові: в філії Банку гіпотечного,

„ філії Банку краєвого

в Тернополі: „ Заступництві Банку краєвого,

в Ряшеві: „ Заступництві Банку краєвого,

в Перемишлі: „ Заступництві Банку краєвого,

у Львові: „ Банку краєвим,

„ Банку гіпотечнім

в Станіславові: в Експозитурі Банку гіпотечного

„ Заступництві Банку краєвого,

в Тернополі: „ Філії Банку гіпотечного,

„ Заступництві Банку краєвого,

в Чернівцях: „ Філії Банку гіпотечного,

„ Буковинським Закладом кредитнім

IV. По докованій субскрипції застерігають собі підписані банки доволний прихід штук, з першештвом на підстані укладу з буковинським фондом релігійним для буковинських інтересентів до кількості 250 штук.

У Львові, дня 31. серпня 1900.

Банк краєвий Королівства Галичини і Володимирії з Вел. Княж. Краківським.

Ц. к. уприв. Галицький акційний Банк гіпотечний,

Буковинський Заклад кредитовий.

Галицьке Акційне Товариство цукроварного промислу в Переворску позваляє п. п. пилнатором бураків так переворської фабрики як і нових фабрик, виплачувати частинами свої акції бураками, в слідуєчий спосіб:

I. рата платна готівкою ли повніше сказано для загалу акціонерів, дальші 75%, номінальної вартості акцій будуть розложені на 5 літ по 15%, платних доставою бураків в піднесних 5 роках. Пилнатор, в той спосіб видачаєчий, має право побирая дивіденди від цілої акції за стягнемом лиш сего проценту, котрий Товариство позичаєчому банкови зацятить від узясаної на ті акції позички. Пилнатори тернопільської фабрики зі вигляду на 2-літню будову, будуть платити I. рату бураками в осени 1902 р., а від осені 1902 р. будуть побирати дивіденду в відносинах виплати, по замінню I-шої кампанії цукроварні червоцецької.

Дальше подме Товариство до відомости:

що 2 1/2% цілого акційного капіталу можуть бути поділені на уділи по 200 к. іменно, або по 200 к. після емісійного курсу.

Удїли мають бути виплачені ратами, в тих самих термінах, які приписує ся для цілої акції, а виносити будуть: 1-ша: 70 к., а пожеда наступна по 50 к. Удїли можна виплачувати також бураками, в аналогічний спосіб, як цілі акції, значить 1-ша рата готівкою, а пять наступних бураками по 15% річно.

Всєше підписані банки по зміст повнішого завідомлення, приймають згодошення так п. п. Пилнаторів бураків, як і відбирателів на удїли, на акції і порозумівають ся з Товариством що до способу осїнасованих тих згодошень.

Відсутнє число

Виходять в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Републіканський звіт на літній з'їзд напередодні
застережень. — Реклама неоплачена
визнає від порта.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на пів року	10	—
на чверть року	5	—
на місяць	1	70

Поодинокі числа коштують 16 сот.

Передплата і наданість на ілюстрації
додатки в Чернівцях.

Сегорічні москвофільські подвиги.

По довголітнім відпочинку наші „настоящіє Русские“ схотіли подати позначки життя. Дня 24. мая відбули ся загальні збори „Русской Ради“ і „Галицько-руської Матиці“ у Львові. Збори Р. Ради мали таку програму: 1. Открытіє собраний и выборъ президента на совѣщанія. 2. Отчетъ о дѣятельности уступившаго комитета. 3. Выборъ нового. 4. Рефератъ о положеніяхъ края и краевыхъ отношеніяхъ. 5. Рефератъ о положеніяхъ державы и о взаимоотношеніяхъ державы и русскаго народа. 6. Перемена устава. 7. Предложенія членовъ. Збори отворив А. Добрянський. Почав тим, що товариство „русско-народной партіи“ не продишло на виї той діяльності, до якої по статутам було обов'язане, і якої члени мали повне право вимагати. При тім складав винув на консолідацію народоніцъ з радикалами, кажучи, що нова національно-демократична партія зривала в остатній хвили з „правими русскими“ виборчимъ комитетомъ і тим чином обмежила їх на самих себе. Головною задачею „Русской Ради“ уважав др. Добрянський впливати при виборах на правні тіла. Хід думок реферата о. Сеніка був такий: Положене краю „плачевно“. Біда всюди крайна. Податки, політичний гнет, брак промислу, дрібне хліборобство без ніякої опіки, щеві і тачі „перевременні налоги“, власників більших посідацій побирають, з виділу кращого тислі на меліорації і дренаже своїх земель, а селянин нічого. Угорщина засинає

мас своїми продуктами. План праці зібрав о. Сенік в трьох точках: 1. Потреба поправки селянського добробуту, справедливе розділене податків, парцеляція поміщицьких і камеральних дібр, і потреба дешевого кредиту для селян. 2. Реформа шкіл. 3. В політичних відносинах поліпшене і знижене оплат адміністрації, відповідно зі стремліннями президента міністрів Кербера, які протест против Іох Гупка і Іох Дунаєвскі. Другий реферат виголосив А. Мончаловський. На пропозицію о. Крушинського рішено передати оба реферати до „свідчівні“ центр. правительства в формі меморіалів. Дальше рішено змінити статут товариства в тім напрямі, що для важности постанов на зборах потрібна присутність 50 членів. Крім того зобов'язано виділи, щоб на випадок нових виборів до парламенту „созавать заблаговременно собрание мужей довѣрія, для обсужденія отвѣтной тактики, а такожъ заблаговременно приняты мѣры по случаю предстоящей конскрипції“. До протоколу зборів подано, що п. Вахнянина в часі прийняти делегаций в Будапешті представили цісареві і князю відносини в Галичині і минули ся з правдою. Вкінці рішили вислати телеграфічно поздравлене до теперішньому голові А. Дідицькому до Абазі.

Того самого дня відбули ся, як сказано, щось по десяти літах, збори членів „Галицько-руської Матиці“. Отворив їх голова др. І. Дельвечич. Секретар канцелярії „Г. р. Мат.“ виголосив справоздане про діяльність „управляющего Совѣта“. „Общество“ видало за час від остатніх зборів 1/XI 1895 до тепер

усього два томи „Литературного Сборника“, в якім була поміщена „Сводная Лѣтопись“. А. Петрушевича. Товариство має тепер 202 членів і дім, що приносить річно 600 зр. доходу. Доходи сї „могутъ быти употреблены на литературны цѣли“. Каса товариства мала з дня 16/V: 2.800 кор. в цїнних паперах, а 3.297 кор. 7 сот. на вкладкових книжочках. В магазині товариства лежить 16.475 книг і брошур власних видань. Около 10 бесідників забрало голос і всі годили ся на те, що „Галицько-русска Матица“, по розличних причинах не проявила такої діяльності, яку була повинна, і висловили бажане, щоб вона на будуче стала „средоточіємъ литературной и общественной жизни галицкой Руси“. Збори віддали новій раді управління і дня проект зміни статута для перевірки і поручили їй скликати нові масові збори найдальше до 6 неділі. В обох тих зборах видно змагане лівих москвофілів, оживити діяльність своїх наців замахами інституцій і в обох випадках остерогою для тих змагань служить приклад живої і плідної діяльності українсько-руських інституцій, від яких москвофіли хапають ся переймати і готові форми (політична організація), і провідні думки (рушіменти політ. програми) і навіть наукової праці (плани реорганізації Гал. р. Матиці). Певна річ, де що потрібно для сего вони мають, особливо гроші; брак їм тільки одного, найважливішого, живої ідеї, тісної органічної єдності з рідним народом, його мовою, мисливщиною і традиціями, віри в його сили і в його будучину. Оден

з учасників обох зборів так описував їх в „Ділі“ (ч. 119): „В краю читателі „Галичанина“ думають певно, що збори „Русской Ради“ та „Галицько-руської Матиці“ відбули ся справді так „величаво“, як се описано в „Галичанині“. Тимчасом на мене — а знаю і більше таких — зробили вони попросту пригноблюче вражіння. Передовсім вже що-до самого числа учасників зробили збори фіаско. Найбільше це явилось на зборах Львовян, та і то, щоб їх більше було, постягано велику молодіж, з котрої ледво чи хто і мав право бути на зборах. Замітно було, що з духовенства львівського явив ся всего один священник, а з краю прибуло не більше сорока осіб, — самі люди нічого геть нічого. З селян не прибув ніхто, хоч робило ся задля того енергійні заходи.

„Наради випали дуже мляво, без життя. Характеристичне було се, що на перший план вийшли менери сторонництва висунули ся вже отверті політичні руссофіли Мончаловський і др. Дудикевич зі своїми об'єднательними скрайностями; прикро вразило се багато учасників з провінції. Мончаловський і Дудикевич хотіли би конче всю партію загнати в рішуче і отверте всеросійство не тільки в літературі, але і в політиці, а на се значна часть сторонництва з провінції не годить ся. Через те скрайність, чи то — сказати би — консеквентність, з якою Дудикевич і Мончаловський, пропагують руссофілізм, викликала на зборах фальшивий стан, котрий всі мимохіть відчували. Так пр. сїлом „Галичанина“ і за прикладом Дудикевича і Мончаловського,

СИЛЬВЕСТЕР ЯРИЧЕВСЬКИЙ.

Задоволений чоловік.

Кельнер привів пива, ми — себ-то я і Мазюк, руский робітник — штурнули ся циліндром по веселому галицькому обичаю, щоб і луко щось із того мало, що ми немо.

За хвилину заволоділи нами той настрій, який приходить звичайно тоді, коли спиткають ся два незнайомі і бажали би під свободну хвилину де-що взаємно собі розповісти.

Ми не дармували, тутні сказати-б: не мовчали.

Якось прийшла черга на Мазюка. Прийшло само собою.

„А я вже тут над Дунаєм три роки слюсарюю, — став говорити Мазюк.

— Тепер я на жидівщині. Добре їде, бои так далеко! А то вже тоді було видержати в тієї Галиції, на проти ночі гадуючи! Як на були тому п'ять літ на прогуляні в нашій селі, тоді ще було як-так. Але потому — прийшли набори, перекупство, різанина — чистий донус Божий! Я не міг дивити ся на тоті поради, на тих запродавничих хрипів, на ішу тогу господарку... Моїх братів — знаєте їх Миколу і Лесяка — тигали і тигали то по староствах то по судах. І я не смів спокійно. І мене розрухували.

Довго те тягнуло ся. На праду сміхати — мені жите остогидло. Мені

Бог дав якусь иную душу чи що таке. Який я спокійний — знаєте мене, але там у дома ніх тоді часу я був такий, що був би палив, різав, кунав ся у проли... А все за тоті страшні поради та за тоті поради!...

Я такий добро зробив — сам бачу тепер — що віддав братів до ужитку своєю частину тай гайда! у світ. Щоб тільки даліше і даліше! Мені адало ся, що моє серце душло з доти і болю, коли там остану. І вони справді атхнули ся...

Ну, всеж то — прецінь явсь дорога тій люді нові, зичай, мови — все.

Я вибрав ся до Відня, бо чув нерал від робітників у Перемислі, що в далених де-с там містах живуть робучі люде далеко гірше як у нас. Вибіроти собі які-тані права і сам люд мудрийший і більше чоловіколюбний, як наші пані-хлосогризи. Какали переміські робітники, що от у Відні те робітники — пані масо їсть, п'є, вино п'є, цуда хоче вступити, всеюди его шанують, бо мусять шанувати. Я бачу, що вони призначили ся до робітництва, бо вже такі инакше?

Гей, гей — чи ти думаєш коли, Мазюку зі селі, де наші щетинасті ерацуні кажуть рано в віно „добрий день“ — а вечером „добраніч“ — чи ти гадав, що будеш заїзати — як сам пан — гудити, жити иніво в таім паладу, в таім церкони з позолоченими стовпами! Сидиш тутні розвернувшись при столі, приїде Німчик, скаже „Guten Morgen!“

або яко иніше делікатно слово і тоді доверши сїде до стола. Кельнери в черних підтягх кашабайках відкакують коло тебе, як малоді антички — а можний до тебе каже „Sie“ — а не „ти“ або „люсує ся, хлосе, иніше відіди, же наї хлос!“

Добре ту нашим людем, їх ту знають, бо до роботи нитревали. А робота, на праду, не тяжка. Я в селі робив нитроха ловацтво, а коли ту приїхав знайшов собі роботу при будові, а потому, розгладившись, добре, роботу в слюсаря, грубну роботу, то правда, але все таку роботу. По інженки то явсь ще у войську пробував я отворити рот, а тут — то вже і говорити нусяв ся. Тепер, як адрові чує, говорю так, як віденський робітник. В роботі, при жєланні пазити ся ще гірше:

Але от що до мене було чинило ся; не згадаєш, хоч як. От — знаєте, я вже старший собі наробок був у себе дома, а ту на чужині нараз так банно явсь стало за тим, що чоловік своєї сїм'ї не має. Час прийшов, бачите, а я вже!

Найвиш ся, наиниш ся — далай, женити ся! — повідають. Таки оно я так. Чоловік ніколи не терпів такої біди, яка по людях ходить, не годуюван ніколи, а ту таки ще гірше, бо їда і грунок дуже ладні. Але менше о те. Вже і грошники є: бавило два леви денно — се не шутка! Наєдало ся де-що. Але як виїдеши вечером з роботи, заїдеши де-що поїсти в ресторацію, а потому вступивши у свою хату, тоді до-

перва візнаєш, що то — самота! Мені каю в біднійших людях, маю дітку в передпокою. Як верну а хату вечером, они вже сплять, бо рано на роботу треба. Також робітники. От сиде чоловік собі на сїраку ліжка — в темноті, а ту думки нає тоді ітати приїгають. Одна за другою, одна за другою. То сумно, то весело. Смічуть вони, танцюють. Згадає ся рідна стріха, рідні брати, замужила сестра, небіжчик батько... Потому і те, що от вернути-б, вернути-б до хати, а не возмонто жити між чужими. А тут приходить знову щось таке, немаче обмерзне і так ніби голосно до тебе кричить: до хочеш? до дому возво?.. І в відгавані тогу гадує, що радить вернути до краю... А потому приходить иніше на голову: ти сам, одиниш на чужині. Як тобі ту розв'яз? Вернеш до дому, ні тебе кому прип'ятати, ні загаворити ласкавим словом, ні обтерти вугланої порешини на твоїм чоли... Ти сам...

Знаєте, мене такий дивний, дитинний жалі пераз брав, така нудота она-дала і огортала така туга, що я собі постановив конечно шипукати якусь дічину і оженити ся. Вірте мій! Але тільки руску дівчину, щоб мене розуміла! Щоби розуміла не тільки словом, але і чутом, бо руске серце — руске чує. Такого чути не заступити чоловіки ніхто на світі...

Незавдовго я став ходити до рускої церкви, пізнав ся з рускими робітниками і студентами. На серцю стало весело. В перші побачив назу дичат-Русинів.

Живцем в лоді похоронені. Ще в серпні с. р. побрав ся був якийсь Ні-
мель, др. Шеєвер з провідником Озером
на ожеледді в Альпах. Полази він на-
дасамперед вийти на вершок гори Оз-
ерер, а відтак обійти довкола всі оже-
ледді, то нікому й на гадку не прийшло,
що ему могло призначити ся являє не-
щастя, коли він до 10 днів ще не був
вернув. Навконець жінка дра Шеєвера
запідознила, що чоловік не вертає, ви-
яснила людий шукати его в горах, а
тогда ось що показало ся: Др. Шеєвер
і его провідник впали в розколину оже-
ледді і там замерзли. Др. Шеєвер ще
перед смертю описав істну пригоду, а
з того опису ось що показало ся: Дня
23. серпня вилізли они буз на оже-
леді і оного пів до 8-ої год. ішли по
нім. Оба зважали ся були шнуром на
10 м. замість на 20 м. далеко від себе
і то стало ся причиною їх нещастя. В
ожеледді буз велика розколина, глибо-
ка на 24 метрів, а зверху закрита за-
мерзалим снігом. Коли переходили через
той сніговий міст, він заломив ся і Шеє-

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 улица Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, вітряні і Loden, по-леськуючи, Dgarr і в весільних модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуви A. Carak і Howlett & White, в Англії. — Lawn tennis-черевики і білі черевники іржаві.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевники весільної моди.

Всілякі артикули для їзди на велосипеді для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattenspenden).

Рукавички з вишні для панів, панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліпших тукравих фабрик. Glass-рукавички під повною гарантією.

Біле з найкращих фабрик під гарантією, біле і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для турнетів з „Zellengewebe“ найновітнього фасону.

Краватки на літо в найновітній англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки великого роду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отой видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смыль-Стоцького	1.50	кр.
Буковинська Русь др. Смыль-Стоцького	1.20	„
Листи з некла Осипа Шингеля	20	„
Людина, Ольга Кобиліцької	40	„
Царина	1.20	„
Некультура	20	„
Природа	20	„
Покора	70	„
Твори, Юрія Федьковича I том.	1.—	„
Чума горічана, Омелия Попович	20	„
25 повісток	10	„
Хлопці-садівники	20	„
Цар Франц-Йосиф I. Омелия Попович	10	„
Образки з природи, Іван Ситюк I і II том. по	5	„
Весілля про часи козацьки	75	„
З села, Богдан Лепкий	20	„
Гадки про потреби Українців	15	„
Сина книжочка, в дуже гарній справі, В. Стефаник лист	70	„
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данишевича	8	„

На пересилку треба додати 5 кр.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

які суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulnachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення увільнення, Frequenztafel, Frequenztafel Zeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для клас райфайзейських усе шкільне на добрім папері дуже гарним друком і дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що скінчив прожисловий курс в ц. н. технологічній промисловій школі у Відні
 улица Рука ч. 11. Чернівці, улица Рука ч. 11.

Відзначаю паничів шкільний П. Т. Публіци, що виготовляють всякого роду обувь для жінок, чоловіків і дітей а те після найкращішого огляду як: черевники гладкі, та в надій острівчасті і ортопедичні апарати і з обложками приладом до вигідного користування.

Через моїх черевників зникають сечі нагної та воні нарости на ногах. Доброго і охайного праця, також обслуговує буду старати ся здобути собі милолюбні клієнтів.

З поважанням,
ІВАН ДІК,
 спеціальна робота обуви.

Повідомлення черевників виготовляю як тільки в найкращій шкіль.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 82. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба додати 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulnachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровича ч. 2.

Рукописи спортає ся лише на попередню
вистережку. — Рекламістні повідомлення
платити від окремих.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Коп.	—	сорт.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Повсякденне число коштує 15 сот.

Передплата і наслідки за тиснення
контрактів в Чернівцях.

Enfants perdus.

Опозиційні і правительственні Волохи стоять ніби то в двох собі ворожих таборах і критикують себе взаємно у своїх партійних органах дуже завзято; але коли ходять о руску справу і о пинайдене способ, щоби Русинів приголомшати, обірають з природних прав, змаю-ризувати і змалитрувати, тоді у-стають ріжничі між опортуністич-ними і опозиційними Волохами, і вони агідно, як найліпші приятелі нас спільно гноблять і нівечать. Ми — після принципу Волохів — ні-коли до нічого права не маємо, бо тільки вони нарід автохтонний і найчисленніший (хотай о 60 тисяч менший від нас) а тим самим і до-всего покликаний. Найбі і найне-значніша окрупинка нам припала, то ми відірвали їм приважене право і правительство нас форту-вало, як воно взагалі тільки Русинів протегує. Тому то залягли — як каже Desteptarea — Русини ми-нувшої середи в числі тисячі душ правительственну палату з нагоди его відзначення кричати „осанна“, нагоди не найшло ся і трох воло-ских дівриків в краю, щоби були добачили причину до славословія п. президентова.

Чому ж така холодність і супро-тивність проти президента? Во він кривдить автохтонних Волохів на політичній, національній і церковній полі.

Волоску кривду на обох перших полях ми ясно бачимо і на кождім кроці добре відчуваємо. Тепер же що до церкви. Церква є історична

власність Волохів і тому жадні способи не є за великі, щоби їх у-жити для оборони прадіної, ви-ключно волоскої інституції. Але між тим митрополит і консисторія полишили церкву своєї судьби так, що она не лиш що не поступила вперед, але подала ся і подма ся в зад і зазнає лиш упослідження і обдирани (гл. Desteptarea, ч. 31: biserica poartă pe umerii ei înfrîntat de atunci, ei a trecut și trece prin înarociri, înjosiri și desbracări). Конгрес, що мав би рішучий вплив на хід і формування церковних справ, відірвано за порозумінням самого архипастиря ad calendaras gtaeas. Єзуїти, Феліцианки з монастирями закоринили ся проти нашої волі в місті. Увійти з Народного Дому виховують для нас будучих сьвя-щенників фундушеними грішми. Ми здобули ся вже навіть на др-а Стоцького, Пігуляка, Поповича Оме-ліана і Николая Василька, що сво-їх сторонників вже порозміщували на духовних і вчительських кріслах. А перша наша стоїть всіма поки-нена, вимантели від неї навіть біл-ну типографію, котру їй пристара-ли священники власним коштом зі своїх скупих платнів. Тому — каже Desteptarea — з'організуємо ся в правосл. товариство волосних духовних і мирян для оборони цер-ковних справ і ово з'уміє колісь допровадити до активності всім(?) так горячо очікуваного конгресу.

Тож, як бачимо, Волохи — мос-пане — незадоволені зі стану сво-єї церкви. Їм, хотай ставлять да-леко меншу половину дієзесан, не до смаку, що всюди а навіть на 1/4 руских парохій сидить собі спокійненько волоскі сьвященники і

протоєреї, витривають тут волоску јуніше-ю і лиш вивозять рускі гро-шники на internatul-я та doamnele; що консисторія, теод. факультет, духовна семинарія, днівська школа, прав. нар. школа і реальна, сучас-на гімназія і всі міські церкви виключно в їх руках; що урядова мова (не знати на якій підставі) волоска і що фондуси рел. видає за кілька літ до 30.000 зр. на ви-печатані самих волоских богосл. книг; що Foia ordinăciunilor (ура-дівний листок) і Candelă редагують ся так, як би виходили в Букареш-ті; що митрополитом від 30 літ записе Волох etc. etc.

І то кривда для Волохів, що от власне заіменувано правительство проф. догматики, проф. релігії на висшій гімназії в Чернівцях, кате-дральним проповідником і парохом церкви с. Параскеви в Чернівцях самих видних волоских патріотів, якими є Ст. Сагін, Кока, Орест По-пескул (що просидів у смітній в'яз-ниці за панрумунські конспірації) і о. Cobilanschi (колишній редактор газети Sentinella), що і атоманого сльвіца руского не знає, хоть до сеї церкви належать і Русини і хоть до неї заходять люди з поблизуких руских сіл.

Ц. к. правительство „вороже“ Волохам а „протегуюче“ тільки Ру-синів, без шуму і галасу, одним почерком пера, віддало ті мірохадні посади самим шовіністичним Воло-хам, ескриджуючи і тут знов Ру-синів за одним заходом, за що Во-лохи очевидно лиш дикувати по-винні. Але молох ніколи не ситий. В тутешніх волоских газетах тепер владне знов появили ся нарікани на правительство, що оно тонче

прав, церкву і идирас ся само-вільно до церк. автономії, де самі автохтони повинні мати відьну ру-ку. Та от на що ниний галає: Над-ходить ще справа обсадження місця доцента для катехитики на богосл. факультеті (по снене. архам. Сте-фанелім), місця проф. релігії при реальній школі і катехита при прав. нар. школі в Чернівцях. Тут уже були би Русини безпосередно діткнені до живого, бо в нар. школі переважна більшість учеників а в школі реальній велика часть — Русини; що до доцентури, то її далекосягність видимо від кількох літ на катехитах народних руских шкіл в краю, що всі безлізнікі і проти дітний пороже настроєні, бо таким був до тепер їх доцент. Тут могли-б отже Русини грішко озва-ти ся проти потайних і хитрих ру-мунізаторських плянів і тому читає-мо вже тепер крак і гвалт на нас і на правительство в волоских га-зетах!

Власне тому о. Попескулові, що через 15 літ гнобив і четвер-тував краз в Литвинюком руску молодіж в прав. школі, задумали віддати румунізатори доцентуру ка-техитики, щоби з віден виходило гасло для катехитів руских шкіл в краю, і румунізація порушувала ся сьвіжим темпом. Народну прав. школу ушасливлять гідним наслід-ником Попескула а до ши. реальної хотять всунути Пидиківського рене-гата, що як половник ласий на до-бичу і вже при школі на улиці красної палати показав краз з прот. Берарем, який він приятель Ру-синів.

На сих кількох примірах ясно видно, що скарги волоскі лицемірні

СИЛЬВЕСТЕР ЯРИЧЕВСЬКИЙ.

Задоволений чоловік.

(Повість.)

Пішов я до товариства на вечери-ці та на свою біду пішов. Я маю дуже м'яке серце, а на чужині, то воно вже чисте м'ясо. На тих вечоринках там-цували. Було дівчат багато, та одна мні дуже спала в око. Я почув у собі охоту оженити ся з нею. Простувас, не смійте ся, бо я неї дуже любив. Вона розмовляла зі мною довго, піла пиво, а сам дві шклянки заплатив їй, саміла ся весело. Я був на радість. До того мні ще подобало ся те, що не підала ся жадному з хлопців на руки, так як ви-ші, бував до всіх дуже значайна. Се мусіло подобати ся. Одно мене занепо-коїло, а власне то, що все покладала очима на двері, коли тільки відчинили ся. Когось нахилила, перелетіло в мене через голову. Побачимо. Десь коло до-вноті надійшов молодий паник. Вона за-червоніла ся. До него прибігало витати ся багато робітників і деякі дівчата.

Побігла моя набрана жінка і — як я бачив — витала ся дуже сердечно. Че-рез цілий вечір вона видала тільки що, а в через цілий вечір був лийх то на неї, то на себе, то на свою охоту до женитьби...

Сказали мні дівчата — я питаю їх — що се вона в ній залюблена і гадає, що він з нею колись оженить ся. Вік, казали, студент чи може і урядник який. Так они розповідали. Пізніше я до-відав ся докладно і про него і про неї і тепер знаю ся з ними добре і піла річ мні вишенила ся... Та сумно було мні оди, що не мів а мати надії на неї.

Час — то чудесний лікар. Він мене вишенила з тої любові чи як там сказати. Але видно — я вродив ся з хоронитим серцем: воно знайшло собі знову біду...

Сьніваємо раз в товаристві „І шу-мим і гудим“ — так сьніваємо, що аж німечі патрони на стінах тінуть ся до нас! А найліпше витигала голосом бізо-лиці Каса, редом з Буконином. Десь вона ту зайшла небога. Гарна дівчина, що хоть поди до неї написти ся!... Сьніва-ємо, сьніває і Каса „а хтож мене моло-дую до доньки заведе“ — а я кажу їй підголосом: „а заведу!“ Глинула на мене тай в сьміх. Хі, хі, хі, хі — тай хі, хі! Вн?.. Я! кажу. Не знати! каже вона. Я на те: Козак мовчить а все-тине, позак донів заведе! А вона каже: пно такий знайде ся, що заведе, не-треба й козаків!

Мене моя нутром-жаром обсапав. Такий встел при столі, при людях! А до того від тої, що так мні подобала

ся! Але щасте, що при столі ніхто на-таї слова не знає, всяка весла за-жарт тай вже! Так і ту було...

Знаєте, що я задоволений, що з нею не зайшов далше, бо потому довідав ся, що вона піла не варта за мій мі-нільний палець! Чуете? Таке нам ві-леніло! Хто може знати всіх людей у-такім місті, навіть хотьби своїх!

Але тепер ніяка історія. Ту вже пішло не на жарти! Але вишимо ще одну...

Нині ведла — сьвіткувати годять ся. Ви знаєте, що я тепер не самий яне? Я жонатий. Так, піти жонатий, а ніби ще ні. Але вже так як би жо-натий.

Се стало ся чудом-дивом.

Раз вечером чертаю з роботи до-дому. Перед наменією, в котрій я меш-кав, зайшов під ратушової стани. Он, комує остогидло жити в такому ладіні Відин, гадаю. Бачу, аж ту на пів ниво-єсть, на пів провадять під руни аусь жінку. Глину — знакома! Куховарка з першого поверха. Бідачка, що їй тако? гадаю. В хаті розмовіли мні, що вона отруїла ся газом-газом з сьриччів. Отру-їла ся, бо попила єї наречений, а вострим знала ся три роки, чи навіть довше.

Бачим — кажу до себе — за ви-шними то і гинуть, а за тобою... Ну, щоби хоть чоловік до людей не був по-дібний! А те, адить ся, і не такі по-добають ся комує. Та щож — не релі-ся, кажуть, красивий, що щасний! Щира правда!

Вірте мні або ні, але скажу вам, що я не мів довго спати через тоту отрохну. Звичайно сьмію, як забитий. Паника слабість — не спати. Все мні принадувала ся тоту кухню-ка: така собі груба, адоворенна, з дівим оком весільним, так, як би бізимо мала. Виро-чим — нічого собі баба. А потому, то таки стрілило мні в голову: ануж може би ти до тої попила ся! Она вміє так за чоловіком пронапати!...

Вже в наменіні мав що обертати в роті. Така подія, то вода на дівочий млин. Але куховарка не виходила вече-рами „на браму“, то я скоро все затер-ло ся, тим більше, що прийшли нові події з вулиці або й з того великого міста.

Якось у пару тижнів — у неділю по полудні — збрала мене охота пе-рейти ся в Пратер, де чоловік побачить сьмішні і цікаві річі. Сходжу до сьній, гані — стоїть у брамі куховарка. По-адоронив а є, як пристойть, вона відно-віла, як треба. Питаю, чому не їде на прохід, прей такий гарний дені, кудию в душних мурах. Відповіла, що їй не нудно; що не має з ним пійти — прав-тедьня не має, зрештою до тепер при-ятелі є на сьміті? Додала, що не варто нігде виходити, менше гріха буде — от хіба до поблизукої церкони. Вийня годі вийти, бо вийти має лише що другу неділю.

Я побачив з нею що дещо, по-прадав ся тай пішов у свою дорогу.

Від тепер вже що вечера злізали ся ми на брамі. Вона виходила по ве-

і злочинні і вираховані на цілковиту згубу православних Русинів. Так далі бути не може. Ми не можемо вже більше дивитись холоднокровно, як правительство ступає за ступнем притакує і згоджує на наше покритицтво зі сторони Волохів, і їх воєначальники на нас спокійно санкціонують. Тому звертаємось до послів наших, щобі соєсно заняли ся нашим церковним питанням, щобі виниклий вихід з неволі, в яку ми попали і щобі особливо на мірохальнім місці стан річий пояснили і в крайности заняли, що ми Русини свідомі того, що враз з румунізаторами помітує нашими пайсвятійшими правами і — краще правительством!

Нові вибори до ради державної.

Царским патентом з дня 9. вересня с. р. заряджені загальні нові вибори до палати послів ради державної, тому виписує ся сим єї вибори для воєводства Буковини і призначає ся їх час і місце як слідує:

I. В загальній курії виборчій відбуде ся вибір 12. грудня 1900 і має в кождім із слідуєчих двох виборчих округів один посол вибраний бути:

1. округ виборчий: судові повіти Чернівець, Садатура з місцем вибору Чернівець;

Кіцмань, Заставна з місцем вибору Кіцмань;

Вижниця, Путилів, Вашківці, Станіслав над Черемоном з місцем вибору Вижниця.

2. округ виборчий: судові повіти Радівці, Селетин з місцем вибору Радівці;

Серет з місцем вибору Серет; Сторожинець з місцем вибору Сторожинець;

Гурагумора, Солка з місцем вибору Гурагумора;

Сучава з місцем вибору Сучава; Кимполонг, Дорна з місцем вибору Кимполонг.

Головним місцем вибо-

ру є в 1. округі: Чернівець; в 2. виборчій округі Радівці.

Для вибору виборців в загальній курії виборчій є кожда громада місцем вибору і має вибрати по одному виборцю на кожних 500 мешканців. Решти, що остають при поділі числа мешканців через 500 а виносить понад 250 мають уходити за 500; менші остатки не мають уважувати ся.

Місця призначені на вибори в червоноцкім міській повіті і спосіб, в який будуть приділені до них виборці, будуть оголошені особливими оповістками.

О скільки в одній або другій громаді з численнішим населенням треба буде більше місць на вибори, то про се наступить в дотичній громаді також особне оголошення.

Наколи голосоване в якій виборчій округі не видасть конечної до вибору посла більшости голосів, то зарядить тісний вибір сейчас і то в 1. виборчій округі урядуючий в головнім місці вибору староста радовецький.

Занявша ся всіх горожан мужеского пола, котрі не записані в громадських виборчих дістах а допомагають ся права вибору в загальній курії виборчій, щобі найдовше до вісім днів від дня винісена єї оповістки в громаді зголосили і доказали в громадській уряді місця свого перебування своє управління (§ 2 мін. розпорядку з дня 23. вересня 1896 в. д. з. ч. 170). Після § 9 виборчої ординації для ради державної узасаднене право вибору в загальній курії виборчій для кожного самовласного горожанина, що скінчив 24 рік життя і не виключений після §§ 20 і 20а від права вибору, в тій громаді, в котрій єсть, числячи від дня виписани виборів, себ то від дати єї оповістки що найменше через 6 місяців. Документа потрібні до узасадненя права вибору єуть вільні від імпетлевої оплати.

Виконане права вибору в загальній курії виборчій не виключене рішучим правом вибору в куріях виборчих названих під II, III і IV.

II. В сільських громадах відбу-

де ся вибір 18. грудня 1900 і то має в кождім із слідуєчих 3 виборчих повітів один посол вибраний бути.

1. виборчий повіт: Судові повіти Чернівець, Садатура з місцем вибору Чернівець;

Сторожинець з місцем вибору Сторожинець;

Серет з місцем вибору Серет.

2. виборчий повіт: Судові повіти Вижниця, Вашківці в. Ч., Путилів, Станіслав з місцем вибору Вижниця.

Кіцмань, Заставна з місцем вибору Кіцмань.

3. виборчий повіт: Судові повіти Радівці, Селетин, Солка з місцем вибору Радівці;

Сучава, Гурагумора з місцем вибору Сучава;

Кимполонг, Дорна з місцем вибору Кимполонг.

Головним місцем вибору є (за порядком виборчих повітів) Чернівець, Вижниця і Радівці.

Для вибору виборців є і в курії виборчій сільських громад кожда громада місцем вибору і має ся в кождій громаді на 500 мешканців вибрати одного виборця. Решти, що остають при поділі числа мешканців через 500, мають уходити за 500.

Староста, що урядує в головнім місці вибору, має доходити загального вислідку вибору посла, а в разі потреби зарядити тісний вибір.

III. Вибори в містах і містечках відбудуть ся 3. січня 1901 і то має ся вибрати в

1. виборчій округі: Чернівець місто і в

2. виборчій округі: Сучава, Серет, Радівці по одному послові.

В 2. виборчій округі є кожда там винісена місцевість також місцем вибору а місто Сучава головним місцем вибору; староста, що урядує в єї послідній місцевості, має доходити загального вислідку виборів а в потребі зарядити тісний вибір.

IV. З палати торговельної і промислової буде вибраний 10. січня 1901 в єї урядовім льокалі в Чернівцях один посол.

V. Велика посілість вибирає і то 11. січня 1901 в першій виборчій курії одного посла а в другій виборчій курії двох послів.

Виборці першої курії виборчої дістануть загоді особні завізання після § 53 виборчої ординації для ради державної.

Ліста виборців для другої курії виборчої великої посілістю буде після § 25 виборчої ординації для ради державної оголошена в крайній газеті; вибір для єї курії виборчої наступить в Чернівцях, в крайній палаті, уліця крайньої палати ч. 2.

Чернівці, 12. вересня 1900.

Єго ім. і Апостольного Величоства дійсний тайний радник і президент у воєводстві Буковині

Фридрих барон Гур-і-мзон, в. р.

„Der Einzige in seiner Art“.

(Про о. Василя Никитовича у Дорошівцях).

О. Василь Никитович зачинає ся з нами... Хоче очевидно прийти з Дорошівців на подухне Буковини поміж Волохів і зачинає з нами узаконити собі до того дорогу. Ми єму зробимо таку приятельську приездку, як зробили вже декому панотцеві. О. Василь Никитович може поспігати ся в. пр. о. Данила, що був у Лужанцях, як то робить ся, аби чим скорше видіти з доброї рускої пародії. Врешті о. Никитович має і сам приїхати, потрібні до того „визету“ на подухне, і старав ся всіми силами приїхати собі шалений час...

У 85. числі „Буковини“ була допис з Дорошівців про о. Никитовича. Не будемо повторити, що там було написано; коротко сказавши, зміст допису був такий, що о. Никитович поспігав у громаді, який зв'язаний не повинен бути. Він очевидно тримає ся єго правили у виконанню громади, що учить прикладами. Своім власним поступованем показує, а як не треба поступати з людьми; а як би властиво повинно ся поступати з громадою, се лише вищим панотцем...

Са допис у „Буковині“ дуже врадила о. Никитовича. Він зараз загрозив нам у Buk. Post, що буде нас спаржати, і невинним людям зі своєї громади казав написати до консисторії оборону на себе. Єї скрати ми ще в руці не дістали і тому просимо о. Никитовича чим скорше оправити нам се довознена

чері перейти ся, а я дотримуватим її кумпанії.

В неділю пішли ми вже до Пратеру до пиварів, де грає музика.

Пили ми досить, я не жалував гроша. Чого має чоловік жалувати для себе і для добрих людей, коли є де заробити? Раз мати родила!...

При пиві я переконав ся, що вона маві підходить що раз більше під смак. Але вона була чогось нби сумна і в єї тому просяв, щобі виповіла причину суму. Не хотіла, не хотіла, а вінни розповіла все чисте, як би з книжки читала.

Сказала, що вона родом Чешка (ага! погадав я собі, фальшивого роду! Ну, але вона може бути й инакше!), родичі мають в селі куєничок грунту і хатину. Має ще одну сестру дома і брата, що в Прагі у войску. Приїхала вона до Відня не сама — зі своїм панством. Пана ту перенесли, бо він урядник. Пізнала ся з одним послугачем з більшої єрми; казав, що єї любити і з нею оженити ся. Брав від неї гроші, коли потребував. А тепер — от нещастно — пізнав ся з иншою і написав до неї лист, що не хоче ся з нею більше знати. Єї се заболало і вона заподіляла тоту дурницю, що хотіла отруїти ся. Більше би того не вчинила. Він того не стоїть. Вона ще й диниш знайде. Не даром же і грошій наснаждала гроші. Мави се розповіла вона, бо видіти, що в диний який чоловік. Вона чула, що тоті люди з нашого краю мають добре серце. Єї

приятелька виїхала також за муж за того правна...

Ми забавляли ся, вона ставала розмовніша, а сміливіша. Я спостеріг, що єї око востім не швидко єї красі. Хотіла на правду — вона не так красива, а приємна маві була.

По дорогі я єї подав руку. Ми стали з собою говорити, як добрі знакомі через „ти“. Перед десатою вернув домі: она до себе, а до себе.

І так — іншо, іншо, аж я сказав їй раз, що єї люблю і оженим ся з нею. Пристала на се і сказала, що мене любить без границь.

Раз вечером я утрів при ній якогось мужчину. Хто се? питаю. Нашо тобі знати? питає вона мене. Знакомий оден! Се поговорило ся пару разів. Ов, але, гадаю. А тут одна дівчина сказала маві в секрет, що се власне той панчик, іза котрого вона труїла ся.

Став я єї допитувати, вінни прикидав ся, що знаю, хто се.

— Так, се він — сказала вона. — Прийшов довідати ся, як я живу, чи здорова та я не де ся. Він довідав ся через людей про мій сумний випадок, тай жаль єму було мене, тому прийшов. Просив, щобим погодилась з ним...

А ти? питаю єї.

— Я ані гадю про те! Просив, щобим бодай не гадала ся, бо єго болять серце і груди сумнієм! Так казав ся, приставив єї! Уміє говорити солодко, єї драбуга! Але а вже серце до нього стратила! Ого!

Я собі пригадував, що вона якийсь

час була неначе не своя. Щось там що мусіло хити в єї серцю — нема що казати.

Така річ, як любов, не вітриє так скоро.

Я не був рад тому, що він туди заходить і мав охоту перебити єму ноги. Але потому розгадав собі, що се преші не на диний селі і постановив зробити ніякне, ліпше...

І бачив, що багато з робітників у Відні жило якийсь час у двійку з собою, приїхали до себе і пізнавали взаємно. От — і мої господарі так жили, зали вибрали ся, як Бог приєднав. На селі у нас так тако не по уходити, а ту вже така мода. Ніхто на те не зважав, не назве гріхом.

От, а і панчик її своєю гадку, вона на те пристала, ми наймили хатину, вона дождувалась прати, а я бігав на роботу.

Так вело ся ціл року. Дуже добра була до мене, то я й оженив ся.

Нехай, гадю, вже і Чешка, коли своя чоловіка не хотіла?...

А знаєте що? Тай єї бушний наречений загостив до мене. І в мой хаті знайшов єї. Раз вечером виходжу в хату, кажу: „добрий вечір, Божко!“ а тут і він. — А як за чим ту? питаю остро. На те вона каже, що він тепер без місця, прийшов до неї як до старої знайомої подякувати ся. Сумніє єму вальє, що через неї єму не щастить ся. Тому він прийшов.

Тут і він приступив до мене, скорчений, перелізаний і каже: Даруйте,

що я до вас ту загавну. Се правда, що вона жінка поважає. Мене се вже, усномляю, коли побачив я що на того чоловіка патрархика, як на Ангел — не чоловік, каже вона про нас. Святій, поважає, чисте святій... Я пам за се плічний, дуже плічний, що ви так єї шанувате. Я нас так, каже, полюблю; полюблюте часом до нас наїдати ся, не гнівайте ся на мене, не на за що. Я нас обоє так люблю!

Щож було діти а бідом? Серце на каміні. Алеж приїдуть, поважаю коли хочете. Що ти на те скажеш, Божко?.. І жінка згодилась ся.

Він заходить до нас часто. Жінка забула дати уразу до него. Добре в неї серце. І господарна: обшива, облате, нагодує, нагодує. Заступила маві Русинну.

Я нею геть задоволений...

Треба їти, бо зачудить ся, як живаючи мене...

Дух оповісти шептає мені приїхати йому: Чоловіче, не зачудить ся вона: в там йому єї забавити! Але я розважув, що єго ділати не треба, тому пишу ся в лист...

Виходить в Чернівцях
щодорожній, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Рукописи звертає на поштові
застереження. — Рекламні оголошення
платні від початку.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сорт.
на шість місяців	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Подорожні членів поштів 16 сот.

Передплата і належність на історичні
платні в Чернівцях.

Нові надії і обави.

Всі зговорили тепер про нові вибори. Осею, довкола котрої обертає ся вся політична дискусія у Віллі, суть слова імператора до Яворського в Ясї, що розвизає парламенту і розписане нових виборів є „останнім конституційним средством“. Ще більшого клина вбили в голову політиків скептичні слова імператора до посла Вина, що не вірить в результат. Ті слова поділяють зразу депримируючо на всіх кандидатів і виборчих агітаторів, бо кождий питає, чи виплатить ся серйозно кандидувати і агітувати, коли парламент по кількох поршних засіданнях буде розігнаний? Однак депресія була тільки хвилюва, і все кинуло ся з небувалым доси запалом до виборчої агітації. Найсильнішим кинуть в Чехії, між антісемітами і німецькими націоналістами. Ті хочуть відверти иншим сторонам як найбільше число мандатів. Що Чехи і Німці, виплюють тепер найзавзятіших своїх репрезентантів, нема нині найменшого сумніву. Умирювані зредукують ся до мінімального числа. Супротив того уважають нині за певну річ, що нова палата буде ще неспокоїниша, як розписана, і всі лопать собі голову над тим, що криє ся за імператорськими словами, які пляни має правительство на случай, коли би нова палата показала ся неспосібною до праці.

Один з віденських дневників, називаючи до слів імператора, висказав переконання, що для Австрії надходять часи абсолютизму і зверну-

ся до Угорщини, котра вже перааз зайняла, що хоче мати діло лише з конституційною Австрією, з заливом, аби ратувала долитавську полонину монархії перед небезпеченством.

Відповідаючи на ті виводи Sonn u. Montags Ztg. успокоює політиків що-до небезпеченства абсолютизму. Згаданий тижневик пише: „О управі без конституційного парламенту по просту не буде ані безсідди, але що найбільше буде заряджених кільця конечних а успішних змін конституції в педуже вже навічній нині позаконституційній дорозі. Розширене виборчого права, докопане в такий спосіб, не викличе в жаднім краю революційного руху і не утворить потреби ужата оружної сили“.

Sonn u. Montags Ztg. уважають за півурядову часопис, при помочи котрої правительство значаю „зраджує“ свої пляни, коли хоче в неофіційний спосіб приготувати публіку на якусь есентуальність, або довідати ся, як ріжні стороництва і чинники віднесуть ся до есентуального пляну правительства. Коли би і нині, голос S. u. M. Ztg. виявив наміри правительства, то правительство по перших кількох безуспішних засіданнях нової палати знов розвизає парламент і скличе конституанту на підставі загальних виборів. Мужливе однак і се, що правительство ще не рішило ся серйозно на такий крок, а наведеною есентуальністю хоче лише остерігти Молодочехів перед немилыми для них наслідками дальшої обструкції.

На молодоческих кандидатах мусіли зробити враження уваги старо-

чеського дневника Politik, котрий остерігав виборців, аби не плзали кандидатів обовязком безусловного континуованя обструкції, бо в наслідок такого зобовязання послы можуть знайти ся в ситуації без виходу. Справа тактики в ноній палаті повинна бути полішена вибраним послам. В тім дусі промовляв др. Дик на перших зборах виборців в Празі. Він залив, що нові вибори повинні бути рішучо відповідею на поступованя правительства. Кандидатам не треба вивати рук і домагати ся від них приреченя з гори, що дальше будуть вести обструкцію. Нині не дасть ся передвидіти, як в новім парламенті відносини уложать ся і тому чесний заступник народа не може з гори ні до чого зобовязувати ся, ані присягати, що буде придержувати ся такої або сякої тактики. Вибір тактики треба полишити колегії новонабраних послів.

Управа німецької людскої партії на Мораві обговорювала також виборчу акцію. При тій нагоді висказано правительству недовіре з причини наміреного отвореня чеського університету на Мораві і порішено заінціювати против сего проекту як найбільшій обструкції.

Linzer Volksblatt дуже остро атакує виборчий маніфест Молодочехів і пише, що Молодочехи ще більше зрадили собі ним своїх союзників, т. е. Польків і католицько-людську партію, бо ані перші, ані другі не дадуть ся позискати для гадки державного чеського права.

В тім хвили надійшов проті неї на степіж якийсь пожежний, високого росту чернець. Приступив до неї, бо видів, що она чогось заємувана, а она розповіла йому весь свій смуток. Сказала, що серце зачинає їй ладом ставати, і зроби-ть ся з неї такий дур, як котрийсь із тих, що ходять по ожеледях, скоро Бог не вошле їй ногоє, для нього би она могла жити.

— Та у Бога все то можливо — сказав їй на те чернець.

— А хіба-ж не видиш, що навіть і сам Бог не має тут на горі сили? — спитала его стара Ягня. — Тут нема бі-

З галицької Руси.

Письмо з Жидачівцями.

Через т. зв. консолідацію зміни-ла ся була партія москальська в Галичині. Злучивши ся з партією народною вона почала візразу показувати свої роги: уїдала дальше на фонетику, на товариство „Просвіту“, Тов. ім. Шевченка і т. д. Народниці не могли протів того острійше виступати, ако партія благородиша, бо пресній була між ними в москальським злука — а злуку треба шанувати.

Не знаю як де, але в жидачівським повіті партія москальська була досить змінилася. Політику провадять ту сьвященники, а перевага з поміж них належить до москальців. Тож коли перед кількома роками розписано вибори до ради повітової, то москальці були в початку уложили лісту радних, на котрій було кількох народонців, але обміркували ся: по що їм ставити на лісті народонців, коли лішиє самих своїх — самих москальців. Народниці не хотіли протів тої імпертивності виступати — бо москальці кричали би зараз, що народниці зраджують справу народну. Таким способом пішло москальським на прочуд гарно і легко при виборах до ради повітової. Тепер вони почули ся панам в повіті. На їх нещасте зрік ся п. Абанкур неправно набутого мандату і розписано доповнюючі вибори до сейму. Москальці рахували собі так: 1) консолідація вірвана, вірвали єї самі народонці; 2) вибори до ради повітової пішли нам так легко, чому би і тепер не попробу-

СТАРА ЯГНЯ.

(Пісничка казка, — Селами Лягерсбер.)

Дрібним, тьонячим кровом ішла гірською стежкою нині стара жінка. Лице єї було бале і вале, але не погане або поморшне. Мала на собі довгий плащ, а на голові повинний рубець. В руці несла молитовник, а в хусточці галузку пасичку.

Мала сплю хатину там високо на позовині, де вже не росте ліява деревина. Она стояла саме край ширшого ожеледдя, котрий супе свою ледову струю авершила гора, вертої снігом, аж далеко в долину. Там жила старешна сама одна. Всі, що були близькі єї серцю, вже давно помирли.

То була неділя і она ходила до церкви. Але коли так вертала, стало їй чогось дуже важко на серці. Пак-отеч говорили о смерті і о засуджених на вічній муці, то єї зворушило. Нараз пригадала собі, що коли ще була дитиною, чула, як то бувало оповідали, що богато грішників мучить ся на вічній студени на першу гору понад єї хатю. Пригадувала собі одну казку по другій о тих грішних душочках, що ходять по ожеледях і потрапили гонити студений як лід вітер.

Їй стало мараз чогось дуже лачно тої гори і погадала собі, як то страшенно високо стоїть там на горі єї

хатина. А що, як би ті невидимі духи, що там ходять, віпили в ожеледдя?

А она самісенька одна! На то слово „самісенька“ стала она ще сумнішн. Ось плаз єї той сум, що не давав їй спокую через ціле єї життя.

Проті то так дуже гірко жити так алажена від всіх людей.

— Стара Ягня — відповідала она таки в голос сама до себе, бо так вже була навилзла до того в своїй самоті — сидиш тут на горі в своїй хатині і придиш та прайдиш. Мусиш гарувати цілим дном, щоб не з голоду не згинула. А чи кому з того знає радість, що ти живиш на світі? Чи хтось може рад з того, стара Ягня?

— Коби ще хтось із твоїх свояків жив, явсь би то було! Коби ти мала ближше села, то може б знайшлась би якийсь приятель. Ти така біла, що не можеш собі держати ні пса ні кішки, але проті міг би у тебе заночувати бодай який звіра. Не треба було тобі, стара Ягня, мешкати так далеко від дороги. Кобиш хоч одиєсний раз могла подорожньому, котрого жарить спрага, подати хоч водички напийти ся; знала бсь, що хтось має ниніє хосен и тебе!

Она зітхнула і подумала собі, що коли-б померла, то ані тоті галини, що все давала їй прайти, не пожалувала би за нею. Правда, що она старала ся по совісти зробити свою роботу, але було богато таких, котрі би то ще ліпше зробили.

Таки напранду розликала ся, коли

подумала собі, що навіть пан-отечни, котрий єї через тільки літ видів все на тім самим місці у церкві, було би може й байдуже, що она все ще там стоїть, чи вже єї нема.

— Я так як би я не жила — сказала она сама до себе. — Ніхто про мене й не спитав. Все одно хоч би мені й показати ся та вже більше не встати. Все таки я замерзла в тій студени і самоті. Серце в мені замерзло.

— Ой так то так — сказала она, бо аж тепер добре розговорила ся — коби лиш тут хтось був, кому би мене потреба, то знайшло би ся ще тепле серце у Ягні. Але що-ж мені діяти, чи робити пачоху для диних кіз, чи бода-нам сестрини постіть?

— То тобі кажу — сказала она і підняла руку до неба — мусиш мені конче дати щось до роботи, бо як ні, то положу ся і вже більше не встану.

В тій хвили надійшов проті неї на степіж якийсь пожежний, високого росту чернець. Приступив до неї, бо видів, що она чогось заємувана, а она розповіла йому весь свій смуток. Сказала, що серце зачинає їй ладом ставати, і зроби-ть ся з неї такий дур, як котрийсь із тих, що ходять по ожеледях, скоро Бог не вошле їй ногоє, для нього би она могла жити.

— Та у Бога все то можливо — сказав їй на те чернець.

— А хіба-ж не видиш, що навіть і сам Бог не має тут на горі сили? — спитала его стара Ягня. — Тут нема бі-

ше нічого, як лиш студени і пустісенька пустина.

Виходили чим раз вище на позовину. Митоний мих кричав каміні підти, прайм стежинки росли гірські рослини а ралашки аїстем; полонина а дєбрами і з'убочами та позми вертими лодом і масою снгу представила ся їй очам так порадомчою і так понурою, що їм аж як би щось на груди налягло. Аж ось чернець побачив хату старої Ягні саме під ожеледзем.

— То ти тут мешкаєш! — сказав він. — Ну, то ти не самотня, бо маєш тут досить товариства. Ану-но подиви ся!

Чернець зловив показуючий і великий палець в пояс і приложив его старій до лівого ока та протів єї, щоб она подивилась на гору. Але стара Ягня так напудила ся, що аж в зад подала єї і замкнула око.

— Коли там можна що видіти, то я того не хочу — відповіла стара Ягня. — Господи Боже нехай нас від того стереже і боронить! Тут вже й без того досить несамовитого!

— Ну, то бувай здорова! — сказав чернець. — Другий раз вже не зможеш щось такого побачити.

Стару палла цікавість, она отворила очі і глянула на позу вертої снігом. Зразу не виділа нічого цікавого, але відтак стала добачати, що там на горі щось рухає ся. Виділа, як щось білого піби їде проті білого. То що она уважала за зраду і пару або за білосини-ду тін на леді, то були громади грішних душ, що мучили ся у вічній студени.

вати — купити не купити, поторгувати можна; народові і так слабі в повіті, ми ту горою. Так мусіли представити річ проводирі москальфілів жидачівського повіту о. Сеняк і о. Савюк — своїм генералам з „Русскої Ради“ у Львові.

Що дійсно москальфіли так думали, що дійсно вони аж надто енально уповали на свою силу в жидачівському повіті, се видно з того, що „Русская Рада“ з гори, не порозумівшись з селянами — поставила кандидатуру о. Сеняка. „Але хто обміє ся на кінці, сьміє ся найліпше“. Москальфіли наші наперед тішили ся, як то вони будуть лікувати, як то вони народові і цілій національно-демократичній партії покажуть дулю під ніс; як то вони докажуть наглядно, що Русиня без них і без їх московської помочи — ніщо не варті.

Уповаючи на свої сили в жидачівському повіті забули наші „отпове“, що в сьм випадку треба рахуватися з політичною консолідацією, з честістю і справедливостістю. Перед 5 роками був властиво вибранам до сойму адв. др. Олесницький — тож ему тепер належить віддати его власність, з тою власністю, се мандат до сойму з жидачівського повіту.

Москвофіли хотіли Олесницькому тоти власність не то украсти, але нидерти силоміцю, так як Абанкур.

Уповаючи аж надто на свої сили забули наші „отпове“, що треба рахуватися з повітом, з селянами виборцями. Москальфілівські „отпове“ гадали, що нарід — хлопці — се діти нерозумні, котрими можна крутити на всі боки, як хто собі схоче.

Та нарід не дурий, нарід починає уже приходити до свідомості підліткової. Нарід зараз зрозумів, що ту щось не добре мусить бути.

Оден з селли сказав на передвиборчих зборах в Жидачені такі слова: „Нарід все однакий: який був давніше, такий є і тепер, але

інтелігенція наша, наші сьвідченники, починають щось нами крутити. Всі вони вели нас в р. 1895. і 97. до одної мети. Тепер одні ведуть нас до Сеняка а другі до Олесницького. Ми стояли передніе всі за Олесницьким, всі як оден муж. Ми не вилімо, щоби Олесницький нам спротивив ся, він був першим чоловіком на нашій Русі і є ним даліше. Ми не маємо найменшої причини тепер відступати від Олесницького, тим більше, де ми видимо, що ему той мандат належить ся“. Оттакіх слів з уст мужика не сподівались наші москальфіли.

Якже-ж агітували вони за о. Сеняком? Звичайно, як то їх ота-родавиний значай: радикалами і фонетиком. Тоті, що за Олесницьким агітували, се радикали, котрі запроваджують „пронзятю“ фонетику, а фонетика відкидає нарід під перки, бо нем не є писані церковні книги. Такі бувають, як „ъ“ і „ы“, то підстави існують Русі, бо без „ъ“ і „ы“ нема Русі: нема ані хлопа руского, ані попа руского, ані перки руского, словом нічо руского. Були такі, що дали ся збаламутити. Між ними певно були і неписьменні, що також бояли ся фонетики, як огню. Ту виходило на таке: неписьменний гадає просить письменного, аби ему написав лист. „Але не пишть фонетиком, бо я єї не терплю на очі“. Зірванем консолідації не агітували москвофіли — бо той „висшій“ політичний мужик не розуміє. Зборів також не скликували, бо по що? Сьвідченників-сторонників о. Сеняка в повіті гук, кожний з них скаже своїм виборцям іти за о. Сеняком і „сапаа фініта!“ Зрештою москальфіли не мали з чим ставати перед зборами, бо на зборах могли би бути сторонники дра Олесницького, а ті були би селянам зараз об'яснили, що то „радикали“ і фонетика.

(Коментар буде).

Париска вистава.

Чим ближше до кінця вистави, що заповідала ся зразу так величаво, тим частіше дають ся чути голоси, що заповідають сумний єї кінець.

Промисловці, купці, готельєри, реставратори і загальом усі підприєми, що то по одні з них думав заробити на виставі який-тятий гріш та коли вже не зажити спокійним життям, то бодай полатати своїм єймені — всі обманули ся в своїх надіях. Богаті з них потратили великі суми, єнісновою слабішій зруйнували ся, абанкуртуют. Рівно-ж і парискі банкі шариють ся мізюнами.

Причини сего треба гадати в кількох обставинах, що зложилась на се, аби не адрістити надій усього париского підприємства.

По перше сам виставовий комісаріат, ведений зручним шефом п. Писардом, умів незначайно зручно знизити обманчиві надії на велику ереквенцію вистави та емітував через парискі банкі козюсальну суму 65 мільонів білетів вступу — а банкі, при номінальній вартості білету на 1 франк заплатили 80%. Однак задля малої ереквенції ціну білетів знижували так, що она стоїть тепер між 35—25 сантимів, а небагато може вилити і на кілька су. Та хоч тим способом банкі потратили козюсальні суми, то за се публіка зискала тиний вступ на виставу — тому-то страхи банків не закламчуют ні трохи спокою публічній оініі.

Не так вже стоїть річ з цілими сотнями приватних підприємств, що праязі своїми родинами стоїть над провалістю банкрутства і нужди — знов з ласки виставового комісаріату, вигладно п. Писарда. Ціну площі на побудованіе ресторанів, театрів і т. п. на виставі знижено до палочної висоти. Лише для спільних ресторанів Дюрель і Шампанер заплатили за довід побудовані ресторану 1,600,000 франків. Інші платили по 700, 800, 500 тисяч франків. Комісаріат на отворюваніе великих розривнихх локалів продавало за козюсальні суми. Розуміє ся, що підприємці, плативши такі запити то за площі то за концесії, бажали відбити їх собі на публіці. Білети на драматичні а до того ледя чвертьгодинні або півгодинні спектаклі платили ся пизтирниками, а ціни страм і напоїв по ресторанах переходили і найсьмільніші адогати. Публіка відповіла на се стрейвом і оминала всі локали, де з неї гарбовано шкір. Підприємці не зипало єя нічо мильного, як зипати їну до того пізо, на яім стояли дичайні парискі

цини, а се для них рівнозначне з банкрутством і руїною. Чинало причинило ся до їх страм і се, що властиво і коночно упорядковані вистави паступило аж в половині літня, хоч формально отворене вистави було ще на весні. Отже цілий чвертьрік протая безновотро.

Далі і „дуже добрі гості“, якими є Англичани і Американці, єм разом не доісали. Парисий антагонізм, політичне і економічне суперництво між Англією-Сасамі а Францією, як і прокшоніалістичні вихідки націоналістичної парискої праси против англо-саскої раси зробили то, що в виставовім сезоні злидало Париж менше Англіїи і Амери-канців, ніж за той сам час минулого року. А хоч за то Німці, задля дешевости залізничі і задля найновішої „політичної конвенції“, замідли навіть виставу незначайно численно, то мала з того потіха, бо практичний Німець — се „тиний гість“, адирчиві локали оминав, перекуку купув а місці та бере зі собою а пакетику на виставу і не дасть нічому спекулянтному заробати.

Як бачимо, все зложило ся, аби довести до єуного кінця, який безперечно відісе ся і на французькій внутрішній політиці та готов спричинити ся до унадуку теперішнього кабінету.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20-го вересня 1900.

Авскултантами при судах іменовані: Гербер Гнат Гріп, Гайрило Прун-суд, Осип Савин Бурачницький, др. Омедин Проданчук, Юліан Гасавер, Валеріан Маресевич і Казимір Каменишин в Чернівцях.

З черновецьких шіа. До практики у школах припущені єі кандидати: Чаріе Шмеландер і Осена Зотта в школі при уа. Палати кривої; Юлія Лайхнер і Горгеніа Литвинів при уа. Семигородській, Роза Вазюм при уа. Зейдницькій, Марія Терзілей на сталці Фольксгартен, Ольга Венгальська в Моластирських, Верта Лазарович в Роті, Констанція Свалат у Калічані і Аврелія Рейхарт у Клокучі. Пронія, мол. уч. іменована Гіа Лайхнер при уа. Семигородській, Михайлина Свуг у Калічані, Людвіка Цірговер при уа. Зейдницькій і Еміа Шмідт у Моластирських.

Конгрес жєнщин. В Парижі відбув ся недавній конгрес жєнщин, який радив через чотирі дні під проводом пань Маріі Понтоу і Маргарети Дран та

Мала, стара Ягна не могла таяти і рушити ся з місця і дрожала як лист третєтї. Отже то тая правду розказували старі люди в своїх казках. Там на горі ходили померші в безконечній трівої і мудї. По найбільшій часті мали они на собі щєс давного, білого, а всі були босі і простоволосі.

А було їх тут так багато, що ніхто би їх і не почисляв. Чим довше дивила ся, тим більше їх показувало ся. Одні ступали з горда з піднесеним в гору головою, інші підходили ближше, як води-б танцювали по лєду, але она виділа, як охні і другі сипбали собі ноги до прови об шнїах і канти лєду.

Отже було новєм так, як каже ся в казках. Она виділа, як они безустанно горнули ся одні до других, мов би хотіли одні волю других загріти ся, але я зараз розлучала ся, наливавши ся смертєдєдною студєню, якою від них вилєз. Здивало ся, наче би студії там на горі від них виходила, як коли-б то через них сїг не міг тоїти ся, а мрана була така студєня, що аж цїнала.

Але не всі рушали ся, деякі стояли мов би зачєстєні від студєни і здавало ся, як би они стояли тут Господь знає вже кізко літ, бо доонола них прибіра-ла ся така маса сїгу і лєду, що з неї було видно лиш горішню часть їх тіла.

Чим довше мала старуха дивилась на то, тим ставала спокійніша. Страх єї покинув, але за то стало їй дуже жалє тих бідних, що так мучили ся.

Не переставали заводити, для повалєчених ніг не було спокою, бігали безустанно по лєду, хоч він прав, як би остра став.

А відтак, як они й мерали!.. так, що трисали ся цілі і дзвонили зубами від студєни. І ті, що були замєстїа і ті, що ще могли рушати ся, всі мерали від тої студєни, що несли собі огнем, щипала і різала тіла.

Було там багато молодих людей, молодіви і дїчат. Але на їх снїах від морозу лиш не видно було студєни, адало ся, мов би они грали ся, лиш всі весєлієть була жертва. Дзвонили зубами від студєни, дрожали і вулила ся як старі, а босими ногами собі мучили набострішні кусні лєду, щоби на них стати.

Найбільший жалє брав єї від того, коли дивила ся на тих, що були при-мерали до лєду на ожєлєдлї і на тих, що зискали із скалєстих отїм, мов би якісь великі каміни.

Чернєць назє назад руку і стара Ягна не виділа вже нічо, лиш нустє сїгровє поле. Дєнеде лежали порозкидані великі груді лєду, але коло них не було закамєнїлих духів. Синєє сьвітло на ожєлєдлїх не походило від замерзлїх в нїм тіл. Вітер гонив легєвими пла-стєчними сїгу, але не духами.

Але она була там певна того, що добре виділа і спитала черця: Чи можна щєс зрєбати для тих бідних грїшних душ?

А він відповів: А коли-ж Господь любєви закамєв робити добрє діло, або діло милосєрдия, коли закамєв поїтиати?

Смєвлячи то пішов собі, а стара Ягна зайшла у хату, щоби є їм по-думати.

Цїлий вєчєр думала над тим, як би то помєсти грїшним душам, що ходять по ожєлєдлїх. Не мала вже часу думати є своїм самєтї.

На другий дєнь пішла знов до села. Сьмїяла ся і була лєлєм весєла. Старість уже не була для неї тигарєм.

— Померші — казала сама до себе — не дуже розпитують, чи у нєгосє румїє лиш є живіє ноги. Они бажать лиш того, щоби їх з тєплым сєрдєм ага-дувати. Але молоді не в снїї є їм по-думати. Там так, як же помершим охорєнати ся від безконєчної студєни смєртї, коли старі не отворить їм свого сєрдця?

Коли відтак зайшла до ірамари, на-купилї там багато сьвїчок, а у нєгосє сєлєнина замєвила кізла єір дров, але щоби за то все заплатити, мусїла тепер в двє тілєко присти що значайно.

Від вєчєр, коли знову була дома, мєвила ся дуже і старала ся додати собі відваги сьмїяючи побєжні пієні. Але підвага цїрєв більше єї опуєкала. А вєсє так зрєбала так, як була собі поєтановила.

Пєстєвила собі постїль в позадній комірчинї своєї хати а в передній на-клазла цілий обєрємєн дєрева на при-пїчку і підналазла. У віній покнала дві сьвїчки, а дєрї від надворєу рєзтєрила широко.

Відтак пішла і лягла снєчинати. Лежала потємєм і надєлухувала.

Така чує, що хтєсь їде. Якоєсь так, як би хтєсь аїлї з ожєлєдлї і звідтам шїєв. Нїби сунув ногами і стєгив. Щєс походило доонола хати, як би бєзло ся зайти до неї. Стєгнула в углу хатчини і плаче як мала дитина.

Стара Ягна не могла нєдєржати. Схопила ся з постєдї і зибїгла до передньої комєтати та замєкнула дєрї. Живєму чєловєкови годї тємє нєдєржати.

А на двєрї коло хати хтєсь влєз-зїтхнув і щєс посунуло ся як би пока-лєченим, бєлєжними ногами. Пішло далєше на гору, як би на ожєлєдєнь. Було ще чути, як хтєсь раз і другий запла-кав, а відтак стало тихє.

Ягна мало не минула ся, так перє-пудила ся. Поганий же а тєбє бєзуга! — сьмєкала она відтак сама до себе. — Дрова згорять тий дорогє сьвітло. Мало би то все бути лиш для того, що ти так бєйш ся?

Сьмєвлячи то, вєстала ще раз, роз-палазла ся зі страху, дєволєла зубами, дєволєла на пілїм тілї, але вилїзла до передньої комєтати і отворила дєрї.

Покнала ся знов і чєкала. Тепєр вже не бєзла ся, що прїйдуть духи. Лежала і грїзла ся лиш тим, що їх від-страшала, так, що они мєже вже не ськотать знов вєрєну.

Та сєрєд тємнєти почала наїкати як за молодих літ, коли наєла нїви.

Мої мєлєнї, зипити бїдєнї, ач-нитєчнє у горах, збїгайтє ся до мєнє! З під сьвєз і з прїв, збїгайтєсь до мєнє мої мєлєнї, зипити бїдєнї!

Тєгда пєвїзла як би студєним вітрєм з гори і він зєлїл ся аж у хату. Она вже не чула, щоби хтєсь ходив або зїтхав, лиш зивив ся вітер поєд угла хати і заходив до неї. І здавало ся, як би хтєсь вєстєно шєнтав: Пє! Пє! Не страм ї! Не страм ї! Не страм ї!

Стара Ягна почула ся щасєливо і спокійно. Зложила руки як до мєлєтєв і заснула.

На другий дєнь здавало ся їй, як би їй то все сьмїло ся. В передній комєтї все було по давнєму. Огєнь вєсє-

редактора Рен Віділі. Найважливіші ре-
зольції, ухвалені на конгресі, що зрілі
розумі виключно самих юристів-е-отей:
В виду того, що між муніципалітетами і же-
лицями що-до моральності і підвільності,
має шість сім істотних для жінок
визимові принципи. Обов'язок військової
служби має починати ся в 25. році
життя муніципалітету. Хто виняє ся, що є
батьком родини, зложеної що найменше
з двох дітей, має ся его увільнити від
обов'язку військової служби, а лише по-
винен він належати до гімнастичних і
спортивних товариств. Хто же не має
дітей і не засновує домашнього огнища,
має служити військово через якийсь озна-
чений протект часу. Всього, з війською
діточих захоронен, мають учити учителі
і учителки, а наука від найвищих
шкіл аж до університетів має відбувати
ся спільно для молоді обох полів. До
французьких законів належить допустити
жалобу о батьківство, а оголошувати
розправу над тою справою має заборо-
нити ся. В законах не повинно бути
бесіди про „батьківську власть“, але
лише про „батьківську опіку“. Жена має
мати свободу, заключаючи умови з тор-
говцями і лижними підприємцями та
видавати прохоти — без правдоу мужа.
На сїм конгресі обговорено також спра-
ву „нормального строю“ (для фабричних
робітниць), себ-то споден, які після
французьких законів вільно носити же-
лицям лише за дозволом поліції.

Страшна буря дхнула ся 7. і 8. с. м.
на побережжя Гальвестона і Люзіани в пів-
нічній Америці та зробила смерті многим
тисячам людей. О спільно досі можна
знати, згануло підчас катастрофи около
100.000 душ. Перші міста, які напали
від очевидиці з міста Гальвестон, роз-
казували: Вже в суботу в полудне пихор
був так грізний, що багато людей по-
тонуло у воді, пожежу часті міста.
Вночі около 2 год. буря дійшла до
найвищої сили. Різноманітні подухи вибор
з півночі під стороною суні і з полудня
від стороною моря та підійшли величезну
гору води і кинули її на місто. Місто
зирнула египетська темнота, бо всі лампи
були погасли. Деми зачали валити ся,
а всі мости, що сполучають місто з по-
бережжям, позанадали ся. Найвище поло-
жені міста в місті зирнула вода ще на
лих 4 до 5 етін високо, словом там, де
було місто, туляла тепер величезні вали.
Хто вийшов з хати, той певно погіб.
Коли рано сонце зійшло, плавало по воді
множество трунів. До того що настав
хмаром і вода забрала всі труни. Кіль-
ко етін під розвалинами домі, годі зня-
ти. Майже нема такого дому, котрий
б не був ушкоджений. А що діяло ся
рів і сьвітло також. У сьвітниках не
лишило ся ані паливиної лоя.

Доми стара Ягін жила, все так ро-
бляла. Праца і гарунала, щоб через віч
міг огонь горіти. Та й була щаслива,
бо знала, що хтось є потребує.

Відтак прийшла одна нехлі, коли
не було єї видно в черві на єї місці.
Кількох етін пішло на гору до єї хати
подивити ся, чи що їй не стало ся.

Она вже не жила, і они знесли єї
тіло до села, щоб єї похоронити.

Коли сідуючої нехлі скардали єї
з могилоу, саме перед богослуженням, ішло
за тілом лиш дуже маленько людей.
Та й на нічнім лиці не видно було
смути.

Але нараз, саме коли мали спускати
домовину в могилоу, з'явив ся на кладо-
вищі високий поважний чернець, і по-
казав рукою на вершину сьвітлом похоронну.

І ось побачили, що ціла похоронна
засьвітла ся червоним як грань сьвіт-
лом, мон би від радости занепа, та що
самом єї серединою забледи малі жов-
тенькі похоронні, як би горючі сьвіт-
ли. А тих похоронних було тільки,
мільо сьвічок жертвувала померша за
грішні душі.

Тоді сказали люди: Слава нехай
буде Господу Богу! Та, по котрій тут
ніхто не сумує, уміла проті там на
горі серед великої самоти знайти собі
приятеля.

в сїм місті, то діяло також в сотках
по менших місцевостях. В Сан Ягінто
лишило ся при житті лиш 15 людей. В
Гальвестоні по катастрофі настали зно-
вниного рода страшенні епидемії: утворили
ся патата розбави, котрі почали ра-
бувати; шкелано протів них пожево а
то загрозало, що буде на місці стріляти
тих, котрих прихотить на рабунку. Ліка-
рі знов побіжували ся, що настане явля
попасті, бо лежить під розвалинами
тільки трунів, що годі їх видобути і
поховати. Єсть множество покалічених,
котрих вивозять на носі і там їх скла-
дають. Про оризи в Техасі доносить
даліше: Місто Гальвестон, котре найблиз-
ше потерпіло від похоронної бурі на
американським побережжю, єсть столицею
новита тогож самого імени в державі
Техасе і лежить на північній стороні
острова Гальвестон Апенд, прибереж-
ного острова, довгого на 47 км. а ши-
риною на 3 до 6 кілометрів, при в'їзді
до Гальвестонського залузу. Єсть то
дуже молоде місто, бо основане
1835 р. і жило в 1850 лиш 4177 жите-
лів; в час похоронної конспиринції 1890
р. жило оно вже 30.000 жителів а тепер
має значно більше. Місто єсть дуже
правильно збудоване і має широкі улиці
та багато городів, але деми єсть по
найбільшій часті деревняні. Але по-
сідана буря повалила навіть і муровані.
Одні муровані каменниці на три повер-
ли, до котрої збігали ся були люди га-
даючи, що їм там буде безпечніше,
запалили ся просто від пихру. В тій
каменниці згинуло мабуть найбільше лю-
дей. Гальвестон єсть містом дуже тор-
говельним і промисловим, займає ся го-
ловно винозем бавовни. Бурмістр Джо-
нес обчислює страти в людях на 10.000
душ: 5000 родин остало ся без стріхи
і хліба. Половина міста єсть, аж до
самого споду збурена так, що не остав
ся ані оден дім: місто не має ані води
ані сьвітла. Загалу шкелу обчислюють
на 45 мільонів. Буря порозбила також
багато кораблів.

На „Народний Дім“ жертвували:
Вн. Дмитро Падуря 8 к. 60 сот. зібрані
на громадський вечер в Басилеві на
котрі зложились: Вн. Войновський, Зута-
шниц, Падуря, Томоруг Дмитро, Болачин
і Омальський по 1 короні, Нинитович 2
к. а Василь Томоруг 60 сот. Вн. Сте-
фан Неделко 6 к. П. Шемко 5 к. разом
2616 к. 25 сот.

Земельні вкладки зложили: Вн. Ми-
хайло Сиротюк 10 к. панні Іванна
Ільницька 6 к. Іван до Брага 2 к. Деми-
тр Руван 10 к. Николай Тевтула 25 к.
Юрій Мазуран 6 к. Дмитро Тарновський
14 к. Титко Реванович 10 к. разом
1204 к. 30 сот.

На бурсу жертвували: Володимир
Михальський 8 к. Андрей Збачинський
5 к. Др Стефан Гордишський 4 к. Оме-
ли Попович, Др Смал-Стопкий. Єротей-
Пігулик, Володимир Ясєвич, Сидор
Воробєвич, Антін Блям, Григорій Ган-
кевич по 2 к. Юліан Кобилянський 1 к.
разом 32 к. Вн. Дмитро Тарновський
надух. а Пиддінців зложив в Рускій
касі 100 к., частину кошти призначеної
на стовпендію для бідних учеників
імени п. Дмитра Тарновського. Сердечна
подяка.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

„Madame sans gêne“.

(Ностровий образи).

Нині я був неспокійний: родинні
невдачі — там далеко в малім провін-
ціональнім місті — гризли, ли мою грудь,
сумний мисел.

Староболгарська граматика не хотіла
дати в мозок, читави не абияко смут-
них дум.

Я вишшов погуляти на сьвітлий по-
дух, коли він у Відні може і загаль-
звати ся сьвітлим. На Леопольдтагелт
звертаю, де домагають могого слуху ні-
мощі слова з таким нагласом, з таким
ниговором, що його позаядувати може
перший-йшній сарей моєї тіснійшої
вітчини. Здаєть ся мені, що я в Бро-
дах, в Галичині — отже трохи менш
своїм. Тільки — тільки опираюсь, чи
не побачу сумного, заклопотаного лица

мужина або стуманілих очей бідака-
маломіщанина...

Ось і Пратер... „Tristium Vinodivona“
забавляє ся як дитя і може. Будини дити-
на, а до того й студена, вечір мрачний,
вохкий — не багато тут публіки „до-
бірийшій“. Але синів Марса і лам від
жидівських бахорів тай ще нинішних дам
рижого залузи і „без запита“ — вели-
ка сила.

Карузель працюють, їх надпирні ор-
кестри (звичайні катарини і великі
самігражні органи) вигравляють еаліши-
во північ віденські купаети, що сизою
гурагану ширять ся звичайно по над-
дунайській столиці, сьвітляють ся бідній-
шою, робучою поретвою і панними на-
ками — а по ліжись часі тихнуть, ги-
нуть і нинішні слави на воллах їх
творились.

З моєю пірною товаришкою — гру-
бою палицею — се домашній пих, сьвіт-
лового нашого промислу! — ступаю з
моїми тажкими думами. Даліше і далі-
ше... Там, де не сиза гамір ні сьвітло
палітичних ліхтарів... Там, де чорна —
тажничка — віражача нітіма, що на-
дає страхом на веселих мінух. Чорна
нона, як мисли тих, що єї шукають і в
ній обертають ся; страшна, як їх ре-
жесло... Вона чиста й — кривава... Я
єї шукаю нині, може достроїть ся до
могого смутку... І з нею міні добро...
Та не довго... що хвиля... хвиля і
остогидла міні тота немольна темнота...
Нині порожнеча в ній витяє. Моя мисль
єї не залобіює нині марами, що отри-
сані би моєю істотою...

Вертаю до сьвітла, інсизивої і еалі-
шної музики, до єїрої тенні, до руху,
життя, великоміського гонення за купини
ідеалами...

Вже піана година. Треба зетіти до-
мів, бо нинішні виросли у сторожких
претензи, а се за тиню на мою слабу
(шкелу руску) сизею. — — —

Вертаю. Таки то не даром Господь
прийняв в часі сотворення чоловіка но-
ти! Яке добро: нині брат погуляв і
пихрєс потрохи смутон, розбав по ві-
денським камінію. Ну, тай Пратер також
на щось прихав ся; карузель і еаліш-
на музика і воля і „дани“ і — все...

Ага! Ох, старий анакокий пригадав
ся! Він мене, сердега, давнйшнє таи
часто відвідував, тепер рідше і не з
таким сердечністю. Але все не опускає,
все таки прихавал він — боляй його!
— голод...

Нині маю чим новитати його — в
кармані давнйшнє нару шкелів. Всту-
паю до мого скеларя. (Він не напруду
„мій“, тільки в могому єудетні — най-
ніхто не думає хибно!) Скелар питає,
як за добрих днів (значить по першій!)
Але я спішу ся. — Дайте міні!... О Го-
споди! о сьвітлий Нисоло і мій ангело-
опікуно! — От і солодша, сердечна і
такя многобазакуча красна (ант чемо-
сти агадоді дам!) половина могого сизе-
няра. — А як ся маєте, Herr Doctor?
— повідає — А що там нового чувати?...
а чи чули про убитово на третій ули-
ци від нас? А дівчина з другої каме-
ниці — Анна — тота біла — румна —
що то все до нас сьміяла ся — ну, тота
товстеняла — ну, вважасте, вона отру-
їла ся і то чим отруїла ся — згадуйте
— сьвітниками. Так є — головником від
сьвітників. А якже! —

Стою як на шинках, слухаю по-
божно, многотерпеливо... Чи не досита
не бе?... Ні явсь — дай їй Боже здо-
роває! — не бе, має индосерд... Про-
щай раз дитав цукор, сир і конбасу
(карман мал нині важкий голод!) і дуже
низко поклонюючи ся, утікаю зі скелю.
За мною гонить високий динивант сизе-
няра, переслідуює прощанем: gute Nacht!
Adieu! Empfehle mich!... Вже не чути
єї! А то — борони Боже! залюбила ся
в міні баба чи що?...

В кабинеті споруджую чай. Сидю
до читана фейлетона „Буконин“ і ста-
раю ся вислати божі дари в призначене
місце... Як то приємно мати — коли
треба — у себе конбасу і сир і цукор і
чай! Отже на першій плані конбаса.
Розвиваю палір, що обдуана єї кринад-
ний вид... Ого! На палері образ! Жек-
цина в богатім платю... Якесь знакове
лице... До я єї бачив?... Хто вона?...

Під образом підпис: „Олена Х... яко
Madame sans gêne“.

Так, знаю єї тепер... Пригадаю ся
на єї лица. Так — ті пристрастні черти
лица, сей кокетний погляд артистки зна-
ний міні не тільки з театральної доси,

але й з купонних вистав. Тут бачив я
єї в усяких уборах, в усяких позах.
Фотографи, рисівники, маліри заробили
на неї, за єї гарну постать не мало
гроша... Але не все лише від неї...

Добре єї знаю, тоту артистку з бж-
жої даси...

На гаді сиза єї історія єї життя,
яку вичитав в літературно-артистичній
часописі а далі й почув у століни.

В місяці, в котрім замовила соло-
вейко — в пору похання і горяча —
уродила ся вона в малім північнім місті.
В нитайшійтій весні свогого життя вже
була на сьвіт, незабаром збирала богаті
лаври і — золоту від дирекцій театрів,
від почитателів єї таланту і красоти.

Граца роуї веселих — палиних по-
хляк. З перед сьвітла кінвєтін пере-
несла єю ролю і в своє життя. Знала єї
добре. Вистудіювала.

Любили ся в ній великі люди зі
суспільної гієрархії, на голові деского
з них блищала корона.

Насичена славою в своїй вітчизні —
прихвала шукати тріумфів над сьвітій
Дунай.

Знайшла їх і притупном здобула
себі сирія забаганної публіки.

Своє серце віддала — кому-ж би?
Хто зродуїв артиста скорше, як не сама-ж
артистична душа?

Віддала серце і руку товаришюви
з сьвітлий Мельпомені.

Перед Богом, перед сьвітлом стала
єго дружиною. Перед вїтарею власних
сердечні присягли на вічну любов. Обоє
присягли...

І ніхто не сьміє розірвати ланцюхів,
що їх зв'язали. Ніхто!...

Чи вона не знала, що в єї серці
мешкає лихий демон нині, охоти при-
сьвітнувати блеском дорогих алмазів,
вуж-сатана, що витаняє прародичів з
раю?...

Припро стадо їй, що немаче відчу-
жили ся поклонники, хоть они все були.
Але вони не слали богатих дарів, вони
не синали піднесених слів, не приближу-
вали ся до єї будувару, не слали Амора
до неї від себе в залізничці...

Спокійне життя — бряк блеску —
брак любовних авантур — занепаки
овочі — пустка!

Отже треба самій притягнути когось...
Сизомінь — контом спокую власного
серця, контом своєї слави і його —
мужа слави і — власним сьтидом. Побі-
да! Побіда!... Блеск, богатство — все те
мусить прийти, вона сего хоче...

Замовила в сьвіт своїй жиди — хоро-
витого, незлюбленого у сьвері, до якої
належав, але богатого баншира, що
трисо біржани, титулованого, декорова-
ного заслужено й незаслужено...

Презиренні пош, бланжучі повози,
посадка в ліберії, підпалені дитярами
в пресі — все то й...

Залатала їх власним сьтидом, про-
дестями і шастем серця, що для неї
било...

Набав носів усе, його нинішним гонам
і чваньковатій пдачі було сего треба...

А там біл — аломане шасте і —
прозрітий сонеч сумний історії —
розвїд...

Про тоту історію знає сьвіт, та
своім зичаєм мончить, а коли й пер-
ше, то се ні трохи не мішає велико-
міської ідиї шкелової пари похання...
А вона тепер спляхена „Madame sans
gêne“!

Нинішня конбаса міні не смакує.
Тьфу! Мал же би мій жодуток так нагло
зисувати ся? Я сиза народа, що має
адорів, струсний жодуток!...

Химерна думка!... Тота конбаса ні
звирити — ніхто не заперечить. Мн єї
спокійнамо, не чутич відрази ні жазю...
Злірі!... Чик тота зліріна багато
ріжикла ся від тієї прасної — бланжучої
— усьміхненої лалки?...

Очайдушка думка! Грішна тота у-
перта думка!...

А пречінь она, тота живогина, до-
годувала своїм істинитам так, як
могла і о сьвітлю могла. А тепер нам
служить — мисом...

А тота красна — усьміхнута — не
служить собі і — собою?...

Ні, се несмачні помисли — дині —
недалі — грубі... Ім... Але конбаса таки
не смакує...

Видея, 21/IX. 1899.

Сильвестер Явичевський.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 уліця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и уліця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, фізюкові і Loden, по-льскуючі, Dappr і в весільних модних фарбах.

Товари обувні, зми добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуви A. Capel і Howlett & White, в Англії. — Lawn-tennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики весільної краси.

Весільні артикули для їздців коелсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattensprender).

Рукавички з нитом для панів і дітей.

Рукавички з Греноблї (у Франції) і з найліпших тулявних фабрик. Гласе-рукавички під гарантією.

Біле з найсильніших фабрик під гарантією, біле і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновітнього фасону.

Краватки на літо в найновітньому англійському роді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі стої виданя:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалі-Стоцького	1.50	кр.
Буковинська-Русь др. Смалі-Стоцького	1.20	„
Листи з пекла Осипа Шпитва	20	„
Людина, Ольга Кобиланської	40	„
Парівна, „	1.20	„
Некультура „	20	„
Природа „	20	„
Покора „	70	„
Твори, Юрія Федьковича I том.	1.—	„
Чума горіччана, Омелян Попович	20	„
25 повістей	10	„
Хлопці-садівники	20	„
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	„
Образки з природи, Іван Сидор I і II том. по	5	„
Бесіди про часи козацькі	75	„
З села, Богдан Лепкий	20	„
Гадки про потреби Українців	15	„
Синя книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанюк зм.	70	„
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Даниленко	8	„

На пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

можуть бути:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulsachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідоцтва відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідоцтва університету, Frequenzprotokoll, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Завізнана, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайвейсних усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро-

бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що стічка премісловий курс в н. технологічний промисловий музей у Відні
 уліця Руска ч. 11. Чернівці уліця Руска ч. 11.

Відзначає талант талановитий П. Т. Публіш, що виготовляють всякого роду обувь для мушкетерів і дітей а то після найновітніших фасонів як: черевки галеті, та в моді остродіагностичні з ортопедичним апаратом і в об'ємних приладках до звітнього порушення.

Через кожен майх черевки знають оскільки нагнітати та вони жарості на ногах. Добре і солідно працюю, такою об'ємною буду старати ся надбати собі відповідні цінах замовлення.

З повагою,
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуви.

Послужні черевки виготовляють ся тільки в заграничних шкір.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма. Урядові подання. Приватні грамоти.
 147 сторін 82. 140 шрифтів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulsachrichten

на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Виходить в Чернівцях
що сороди, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє
застереження. — Рекламні записки
визнані під порга.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	— сот.
на шість місяців	10	—
на чотирьох місяцях	5	—
на місяць	1	70

Продіяння числа коштує 16 сот.

Передплата і наложитість за інвентар
платити в Чернівцях.

Осторога.

„Руска Рада“ подає таку осто-
рогу для Русинів:

Недавно тому писали ми тут
науку, в чім лежить наша сила.
Тоді ще ніхто не знав напевно,
чи буде рада державна розв'язана
тай чи будуть нові вибори. А те-
пер показує ся, якби то добре було,
якби ми, рускі хайбороби тай весь
руський нарід, були вже так з'єдна-
ні до купи, як там було писано.
А то знов готові ми ходити манів-
лями, готові давати водити ся за
ніс леда кому, готові стати до ви-
бору, до виконувана сего найваж-
нішого нашого права в державі,
зовсім не приготувані.

Не можна казати, що ми вже зна-
ємо, кого маем вибирати. Знаємо
— тай не дуже. Коло нас може
стануть заходити ся різні люди, бу-
дуть може обіцявати нам золоті
гори, то-ж ми вже сьогодні повинні
знати, що кому казати і як за-
ховувати ся, аби підтак не жалу-
вати, аби ті золоті гори не переми-
нили ся на золоті грудки на вербі.

Якже-ж ми повинні собі посту-
пати? А так, щоб була межі нами
весьма єдність! Як то гарно було,
як ми всі недавно тому з'єднані до ку-
пи стали перед Ёго Ексцеленцією
п. президентом красним. Такого ди-
ва давно-давно вже не було поміж
Русинами на Буковині видати. Від
часу, як в буковинському союзі по-
сли рускі роздвоїли ся і з одного
боку став др. Стоцький і Пігуляк,
а против них стали покійний Волин,
Тиміньський і Бежан, від того часу
роздвоїли ся і руский нарід, зробило
ся дві партії, що а собою тяжко
ворогували. По стороні дра Сто-

цького і Пігуляка стояли по най-
більше хайбороби і учителя; ті гор-
нули ся окозо „Рускої Ради“,
окозо „Народного Дому“ в Чернів-
цях, мали свої газети „Буковину“
і „Руску Раду“, закладали читаль-
ні, силени, кази позичковні і т. д.
По стороні Волина і Тиміньського
(Бежана нема що рахувати, бо він
власливо Волох а не Русин) стало
невеличке число сьвященників руских
разом з деякими дяками; вони
мають газету „Православну Буко-
вину“. Нераз межі тими обома пар-
тиями була завзята боротьба, аж
ось недавно з нагоди повстання
Ёго Ексцеленції п. президента ба-
чили ми, можна сказати, всіх при-
купі, всіх в єдності. Коби то ту
єдність можна і на далі утримати!
Коби то вже раз зникли поміж Руси-
нами всіні суперечки і всі одну
руку мали, і до одного йшли і за
одним тягнули! Та се не так легко,
як ся здає. А синтає хтось, відки
то тепер хотьби на хвилю та єдність
взяла ся, — то ми вам скажемо,
що через розумне поступованє по-
слив руских. Бо се-ж прецінь не
тайна, що і тепер є в союзі посли
др. Стоцький, Пігуляк і др. Зубри-
цький по однім боці, а знов Николай
Василько по другім боці, т. зн. що
це і тепер ділять ся посли рускі
на дві партії, але прецінь партії
перестали з собою ворогувати, тай
от бачили ми всіх з'єднаних. Але
не лиш посли розумно собі по-
ступали, поступав собі розумно
также і руский нарід. Ще прига-
дуєте собі добре послідній вибір
Николай Василько на посла до
ради державної, знаєте добре, що
були вибори тоді, котрі були-б рад-
ше голосували на дра Стоцького ніж

на Василька, а були і такі вибор-
ці, що тигнули за Васильком. І що
стало ся? Вибрано послом Ва-
силька. А чому? Бо і ті виборці,
що стояли за дром Стоцьким, послу-
хали „Рускої Ради“ і дра Сто-
цького і віддали свої голоси на Ва-
силька. А то знов чому? А тому,
бо „Руска Рада“ і наші посли др.
Стоцький і Пігуляк мали поруку,
що Николай Василько поступати
ме в згоді і єдності з нашими
давними і щирими заступниками
дром Стоцьким і Пігуляком. Сего
вимагали від п. Василька і самі
виборці.

Коли-ж ми тепер не будемо
осторожні і так на галай на балай,
не порозумівши ся з „Рускою Радою“
тай з нашими полами, обіцяєм на
пр. хотьби і самому п. Василькові,
що будем гласувати на него, то ми
самі готові зруйнувати все те, що
доси зроблено для нашого повстання,
бо тоді п. Василько не давши нікому
слова, буде міг поступати, як єму
схоче ся. Дятого то треба нам бути
дуже осторожними, нічого і нікому
наперед не обіцявати, а всім дивити
ся на те, що скаже „Руска Рада“.

Ми тим способом зовсім нічого
не кажемо против п. Василька. Вей
прецінь, відки найбільшу нашу
згоду і єдність а ним, ми лиш для
прикладу говорим про Василька.
Та якраз та згода і єдність нам
на умі і задля тої то сьвятої згоди і
єдності, котрої з цілого серця ба-
жаєм для руского народу, хочемо ми
остерегти всіх, аби ніхто не посмів
зародків тої згоди і єдності зни-
щити тим чином, що давни наперед
слово, унізити кандидата від того
обов'язку. Отже будьмо осторожні!
Бо не на тій або на сій особі стоїть

весь наша доля, а на тій, чи ми всі
в згоді і єдності. Покажім, що не
пішла мимо нас, а трафилла нам до
самого серця наука „Рускої Ради“
— в чім наша сила.

З галицької Руси.

Письмо з Жидовиці.

(Кінець.)

Дальше агітували чесні моска-
льофіли дуже нечесними способами:
до тих способів належить чорненє,
не тільки сторонників дра Олесьни-
цького, але і самого Олесьницького. А
видаючи клевети устно і писемно
говорили заразом, що сторонники
Олесьницького їх оклеветують, хоть
на се не мають найменших доказів
(гл. 195 ч. „Галичанина“ — стаття
„Куда пошли націонал демократи?“)
Бідні народові вже прийняли до
тої натури наших москальофілів —
все-ж і їх то обурювало.

Колиж виниці москальофіли по-
бачили, що горою справа народон-
ців, тоді видумали що иньшого:
почали писати в „Руськім Слові“
і „Галичаніні“, що о. Сенік має
вибір запевнений, хоть знали, що
нові наглядно падають. Але у мос-
кальофілів що инче правда, а зовсім
що инче фактичний стан річ. Му-
жиків почали вони баламутити те-
пер таким способом, що казали бу-
дні-то за о. Сеніком цілий повіт, а
тільки декотрі, а таких дуже мало,
за драм Олесьницьким. Де-хто в сю
брехню повірив, чого потому дуже
жалував.

Але в тім новім роді баламу-
чення мали москальофіли свою ціль:
показати сьвітотви, що їх так зда-
влено при самих виборах, що о.

Оповідане подорожного.

(З англійського. — Нависея М. Точе).

В приїзній господі „під медведем“
зійшли ся ми як що року о сій парі —
на 8 днів перед шутковим недією —
анову всі разом в малім ірландсьім мі-
стечку Кельс. Ми були старі товариші,
що знали ся вже від многих літ і пра-
вильно стрічали ся по вських містах;
але нині було між нами ще двох чужих.
Один з них, якийсь тихий, проворний
чоловік, що мало міншав ся до загальної
базанщини, другий довгий і худощавий
з рижим волоссям і борідкою як у ікла,
з вигляду і мови подобав він на Аме-
риканця. Лише у него було похвилю,
ніс сильно загнаний а снід густих бров
виглядали малі сьро-зелені очі, взагалі
мав він щось в собі немиле.

Я був в сій кружку наймолодший і
мене прозивали „бурмилом“. Я репре-
зентував мого батька, що мав у Бермін-
гемі велику робітню артистичного сто-
ларства. Мій весь папунок були лиш
самі візирі та рисунки неіаких виробів
столярських. Цара була дуже зла, ніхто
не замовляв нічого і дятого ми постано-
вили зійти ся скорше як звичайно в на-
шій господі та побалазати з собою. По-
обходивши кушії і упоравшись борою з
моїми орудами, пустив ся я „під мед-
веда“, коли парав зовсім несподівано
стрічає мене мій дуже добрий приятель
і приятель. Дів Варнер, котрого ми прози-
вали „бермінгемською людиною“. Хоч він

був старший від мене о 12 літ, то по-
ставив дуже любив ся і я відбував під
ним першу мою подорож. Ми розговори-
ли ся і показало ся, що я він зайняв до
господи „під медведем“. Незадовго опи-
сли снідали ми вже коло вечері всі в
однім кружку коло печі.

Пішла весела розмова, підчас ко-
трої Американець показав ся дуже весо-
лим і говорливим чоловіком, так, що ми
яко й не знавали на неприємні черти
его лица. Але тим більше здивувало ме-
не, що Дів, чоловік веселий і вразливий
на забаву, навздо перекинув Американця
і не спускав его з ока, так, що тому
очевидно аж маркетно від того ставало.
Я змрікувавши, що то готово ще дове-
сти до якоїсь суперечки, попросив его,
щоби він нам дещо оповів.

— Дуже рада, мій „бурмило“ —
сказав він на те — розкажу вам одну
пригоду з дивних літ, з котрої побачи-
те, як то небезпечно робити з иньми
чужим чоловіком, оттак, як то плачуть,
ні-сїю, ні-пазо, званамиє.

Може десять літ тому назад, а то
було ще в перших початках моєї прак-
тичної торговельної вислави мене з про-
бами дороговісних каменів до Бельга-
сту. А було їх у мене на вартість 1000
фунтів стерлінгів: прим того мал я ще
в моїй подорожній торбі 600 фунтів
банкнотами, котрі я відібрав по дорогі
від купців.

Залим я хотів банкноти і дороговісні
камні занукав разом до меншої тор-
бинки, в котрій вєх тайний скарбок на
банкноти, вилісар а собі для осторож-

ности числа з банкнотів, бо ще ніколи
доси не мав так великої суми при собі.
Сівши на корабель вилізував я добре
мої торби і поклав їх собі під голову,
але що то ще не був час до спання, то
зібрав ся були мало що не всі пасажир-
и догляда якогось чоловіка, по ко-
трім надко було, що він Американець.
Той чоловік став якимсь дуже приставати
до мене, все зачинав зі мною розмову і
наконець удало ся єму розвідатись не
лиш про мої особисті відносини, але та-
кож і про цілі моєї подорожі, та про
то, що у мене в торбах. Лиш ясь слу-
чайно не сказав я єму нічого о банкно-
тах. Коли він вже змрікував, що і як
не відступав ся вже від мене. Немало-
го описів поділяли ми спати: я не міг
якось добре спати і рад вже був, коли
ми досьвіта станули в Бостоні. Мої
торби були тяжкі, а нан Уїлсес Браун
— так називав себе той Американець
— хотів хочє допомогти мені їх нести.
Розуміє ся, що я на те не пристає, але
він все-таки не попустив ся мене, лиш
інше коло мене та балакав.

— А де ви заїжджаєте? — спитав
він на конєц. — „Під шнака“ — кажу,
як було по правді. — Тай а там —
відповів він — от видите, он там чекає
яке на нас омибус і від нас пакуники.
Він прикидав якогось чоловіка і віддав
єму свої пакуники та спитав, чи він з
тої самої господи. — Розуміє ся — ска-
зав той чоловік, та вже вхопив і за мої
пакуники. Мені стало якимсь лачно віддати
єму свої річі, але він сказав чємпо на
то, що в омибусі вже повно людей і

годі там сісти з пакунками. — Хіба ви
боїте ся, що ваші цінні пакуники не заї-
дуть так само безпечно на поїї як в
омибусі до господи? — спитав Амери-
канець усміхаючись. — Може не вичє
— кажу — але я воляв би, щоби они
були коло мене. — Однакож не було
яке багато часу, бо омибус рунав і
треба було відлати. Той чоловік сказав,
що від з пакунками стане рівночасно з
омибусом в господі.

Ми їхали лиш коротко. Я замовив
собі коминагу і сніданок, а підтак пішов
відібрати пакуники. Від осторожа і кель-
вера не можна було нічого довідатись.
Я пішов до господаря, а той сказав ме-
ні, що він писав до корабля лише свій
омибус а иньного вола. — А де-ж той
няв, що приїхав разом зі мною? — ни-
таю. — Той Американець? — Ну, той
сам. — Єго тут нема, він лиш нас при-
віз, а підтак доси пішов.

— То ви его не знаєте? — питаю
яко названий, бо мені прийшло на
гадку, що мене хтось вже обікрає і за-
брає у мене чуже майно. — Ні, пане
— каже господар — а его не знаю; він
кавав, що він єго приятель.

Перший і послідній раз в моїм жи-
ттю а на ті слова зійма. Коли я відтак
опам'ятав ся, постановив я собі всіми
способами винукати того хитрого дур-
сьїта. Але дарма! Американець пронав,
а з ним і мої торби.

— Ну, і ти їх вже більше не ба-
чиш? — питаю.

— Залиш лиш трохи, мій бурмило,
зараз доповім — сказав Дів і споганув

Сеник не міг вийти послом, хотів першійство бути всім за ним. Але і ся штучка не придала ся на ніщо. При виборах не було жадної преси, все відбувало ся зовсім легально. Тоді москальофіли вдумали знову новину. Сказали: „Уви! горе нам! народонці не побідили, лише побідили ц. к. староста!“ Жаль їм стало, що ті всі твердині, які вони хотіли виставити собі в понітці жидачівським, за одним замахом повалились. А той жаль і ту безграничну злобу видко тепер в „Галичанині“ і „Руськім Слові“.

Москальофіли знають дуже добре, що побідив не ц. к. староста, але партія народонців, але сего отверто признати не хочуть: вони своїх побідників готові видіти у всім, тільки борони-Боже не у народонців. А чому? Бо вони гадали і певні того були, що в жидачівським понітці все „тверде оть тверди“ і що той „тверди“ не одоліють навіть „врата адоні“. Вони були певні, що на їх поклик стане все за ними, а вони — великі „махери“ будуть тільки поміж своїми людьми ходити і роздавати свої „бефелі“ — а цілий поніт буде гнута спини перед їх деспотизмом і баламутством. Вони гадали, що їм так легко піде, як при недавніх виборах до ради повітової! Тепер всі видять, що ставлене кандидатури о. Сеника против др-а Олесницького було народною зрадою, що спосіб їх агітації був негідний і що тепер по виборах поступають вони собі так, як той дівчак, що понік собі руки на горічій блискі. Винують всі і все, і огонь і блиху горічу, лиш не винують себе і свої глупоти.

Н. Д.

Народний податок.

Львівська „Свобода“ подає статтю, котру, варту, щоби запам'ятали собі і буковинські Русини. У нас очевидно треба пам'ятати на свої, буковинські рускі товариства, але що ми зробимо тут

на Америці, що розвер ся був на крихітці. — Шасте те, що мій шеф мені віряв, але все таки мій батько і вуйко мусіли заплакати за мене. Я не маю спокою аж до самого зга. Аж ось одного дня в Корку виджу і своїм очам не вірю, що якийсь хлопчик дивлясь улицею мої торби.

— Знайшов вас! — крикнув я, ловля за торби, а хлопчик не пускає. — Пустіть — каже — то торби мого пана, він онтам сидить в шинку. Але я вже мав торби в своїх руках, коли пан Уліссес Браун вийшов із шинку. Але вже зникло ся було й ніяких поліційних, один новий Браун, другий забрав торби і ми пішли на поліцію. Тут розмови і розмови сказав ему, що в тих торбах і який там сховок. Комісар закликав тоді Брауна і в його очах отворив торби; в одній з них в тайним сховку знайшли ся всі дорогі каміни, а кожда штучка мала початку фірми „Вартон і Спілка“. Очевидно злодій держав досі украдені річі сховані аж досі і лиш щасливим случаем удавалось мені їх знов дістати назад. Комісар розпороз ще похотів на споді торби в тім місці, де я ему показав і знайшли ся ще й всі банюти, а члена їх годили ся новіми в чизах, які були виписані в книжочці. На телеграфічний ланка прийшов мій шеф, пізнав свої дорогі цінності, а на підставі цих доказів засуджено Уліссеса Брауна на п'ять літ до криміналу. Гроші, які захопили за мене мій батько і вуйко, лишилися у мого шефа і я став оніска емо співником.

— А то чудесна історія, старий молодче! — сказав я, коли він скінчив

для себе, се вийде на користь і цілому народови.

Без грошей — каже „Свобода“ справедливо — нічого тепер не сьвіт — і найліпшого навіть діла — не зробим! На все треба грошей; чи на освіту, чи на піднесення різниці чи на інші річі!

Так само треба грошей і на політику! До політики треба таких газет і книжочок, треба уряджувати віча і збори та посилати нераз референтів і бесідників, аби вони гонорили на вічах і осявідомлювали нарід о его правах. А все те коштує, бо вічо в сьвіт нема за дармо. І друкарня коштує, та ще і солено! — і папір коштує, і найліпше льокалю на віче коштує і дорога та видатки референтів теж коштують, бо залізниця не возить за дармо нікого і їсти за дармо ніхто не дає.

А без газет, без віч і без референтів на вічах політика не піде, бо політика тим ліпше йде, чим ліпша агітація по цілм краю.

Для того до політики треба грошей і кожда партія, що веде політику, має свій партійний фонд, з якого ідуть гроші на партійні видатки. Той фонд збирає ся добровільними складами поміж членами партії при всяких нагодах, де тільки можна.

Крім звичайного партійного фонду на звичайні видатки (переписку, віча і т. д.) є ще в кожній партії прасовий себто газетний фонд на видаване газет і книжочок, якими осявідомлює ся людей.

А підчас виборів, коли треба розвести найбільшу і найспальнішу агітацію, збирає кожда партія ще й виборчий фонд, щоби видавати особні додатки до газети, щоби висилати агітаторів, аби поагітували між народом, щоби оплачувати льокалі на збори і т. д.

Такі виборчі фонди бувають нераз дуже великі. І польські пани мають теж виборчий фонд, який збирають в той спосіб, що накладають на себе податок і кожний платить до спільної виборчої каси.

оговідати. — Знаменита, прекрасна! — говорила другі.

— Від того часу ви вже певно не спускали з очей своїх налуниці? — відозвав ся на то той тихий чоловік.

— Певно, що ні — відповів Дік — хоч вже й не носив ніколи при собі таких дорогих річей.

— Але бо ви й мали шасте — говорив тихий чоловік даліше — а пошу свою торбу завжди при собі, а в ній лежить она коза моєї постелі на стільці.

— Але дюрі від комнати чей замкаєте на ключ — відозвався хтось з нас.

— Розуміє ся, бо спляз на камінь, а в торбі маю завжди цінні річі, хоч і не дуже багато.

— Видно, що від тої історії зібрав ся нашому товаришеві в Америці на сон — докинув тут господар і гикнув на дрімачого Американина.

— Мабуть, такі так — додав Дік цілком холодно.

Незадовго оніска розійшлись ви до своїх комнат на віч; Дік замкнув дюрі, а відтак каже до мене: Знаєш, бурмиза, той Американин, то мій отарий знакомий Уліссес Браун; він вже певно нагосі собі з нас виглядав, мабуть ти не того тихого чоловіка?

— А що-ж нам тепер робити? Хиба дати другим знати і стерегти їх?

— Ні — каже Дік — погосімо сьвітло, поставимо чоботи перед дюрі і будемо удавати, що спимо. Коби лиш знати, в котрій комнаті ночує тихий чоловік!

— Таки зараз проти наших дюрів — кажу, — Ми причаїли ся підтак і удавали, що спимо. Минали години за годинами, аж около 2 год. будить мене

стілько, скілько на него припадає.

Крім того уживають польські пани до виборів і тих грошей, які їм уряд дає на ту ціль. А москальофіли знов дістають на свою агітацію добрі гроші з Росії і мають за що газети видати і по вічах їздити.

Намій партії ніхто грошей не дає і тому мусить наша партія сама поміж собою зібрати гроші на виборчий, прасовий і партійний фонд, або, як то разом каже ся, на народний фонд.

Той народний фонд є в заряді „Народної Ради“ у Львові і є в ім'я грошей зложених чесними нашими патріотами. (Наша „Руська Рада“ такого фонду зовсім не має. — Ред.)

Але тих грошей є дуже мало і не вистарчать на вибори ні на тижень.

Тому треба всім нам збирати між собою гроші екладами, і тим способом наложити на себе такий „народний податок“.

Сей податок треба стигати при всяких оказіях: на вічах, на забавах, на весіллях, хрестинах, гостинах, при шклянці пива, в читальні — всюди, де тільки зійде ся трохи людей.

Най кожний дасть, як не шістьку, то 5 кр., а бодай крейцар-два, а з тих крейцарів випростуть гроші! Що збирає ся, треба висилати до Львова до „Народної Ради“, (на Буковині до „Руської Ради“).

Тим способом збере ся виборчий фонд і можна буде горічійше агітувати за нашими кандидатами против польських панів!

Ану братя хлопці!

Ми-ж не гірші від панів! Як вони збирають свої фонди, то збираймо і ми! — бо без гроша і найліпше діло не піде!

Платіть добровільний, народний податок!

Збори „Общества ім. Качковського“.

Від довгого часу запроваджене, підготовляване і заохочуване „собрание членов общества ім. Михайла Качковського“

Дік — бо я був трохи здригнув ся — і каже: Чи чуєш? Хтось ходить? — Дійсно, чути було якісь кроки, а відтак стало тихо. Дік отворив дуже тихенько дюрі, вийшов до сьній, станув на роги перед дюрію комнати, де сидів тихий чоловік, на колінах і дивив ся вріз дюрі від ключа до комнати. Минуло вже чверть години, аким він знов встав.

— Я таки добре адогадав ся — шепче він до мене. — Той Американин, він пікном, отворив торбу доробленим ключом, найлив звідтам якісь начотин і сховав в якийсь мішечок, а до торби вихав подібні начотини і вийшов назад пікном. Видно, що він дістав ся по драбинці із шнурів до підла, готов тепер татим самим спосібом утяти з готелю.

— Ні — кажу — він же наказав вчера сторожови, щоби збудив его до раннього поїзду, що відходить в 3 год. 15 минут.

— А-ну, котра година? — Піш до шкоти, отже вже найвища пора. Ходім до сторожа — каже Дік. — Ми пішли. На долині коза сходів стріглили ми вже сторожа і питаємо: Чи не їдете ви будити Американина? — А вже-ж, що їду — каже сторож; — він же має під'їздити першим поїздом. А де ночує той панок? — питає Дік сторожа; — покажіть нам его комнату. Ми пішли на гару. Лединко сторож заохотав до дюрі, як і зараз відозвав ся звідтам ніби заспаний голос. Ми тимчасом обігли на долину і дали зараз о всім знати господареви. Лединко, що ми скінчили оповідати, як вже чуємо, що на горі замкнулись дюрі а сходили іде Браун на долину. На знак господаря ми сховали ся і в тій хвили наїдшов Браун. Сго то очевидно злину-

Синою*, уріжнороджене „промислово-господарсько виставкою“, естином „з танцями і піснями“, аматорським представленням і танцювальним вечором для інтелігенції, — відбуло ся на днях 18. с. м. — як каже „Галичанин“ — блистательно. Висно дві тисячі членів — після згаданого органу — мужиків і інтелігенції обоого пола стигнули кацани до Синоя. Очевидно, що заслуга в тім найбільша старої, доброї фірми тов. ім. Качковського, яке аразу було ніби пресвітлим товариством на галицькій Русі, а відтак стало осередком против-народної агітації москальських запродавців. Простий народ не розуміє ся на їх тайних ходах та темних ділах і зі шкідливим собі консерватизмом держить ся тов. ім. Качковського. Зміж інтелігенції, особливо духовної, багато осіб находить ся у тім таборі задля малого заінтересованія народними справами. Канцисом вигідно бути, бо се не д'обовязує до жадної праці над дивиденсом народу, а дає право знати всіх і все, осуджувати діяльність всіх наших ширійших людей, та ще і пишнотати себе, ставлячи ся поруч з Англичанами, Німцями і Французами, „членом одного, великого, руського народу“.

Сей дух ніяк і на зборах у Синої і его не заперло навіть підобрене запроваджене прибожного органу панини. Руський нарід прийшов на збори, як на відпуст. Служба Божа відбула ся дуже гарно. Потім повели его професіонально „з сьмію соціалістичною“. Тут властиво мала збути ся ціля такого членського збору. Але натомість шог подано сему народови, на що авершено его умату, над чим раджено, які постановлено резолюції? Нема що питатись, бо нічого не було з того всього, а натомість відіграно анжу, найну комедію, яка хіба лиш темного, неосвідомленого мужика може ще абаламутити.

Др. Добринський зі Львова відкрив „собрание“ в заступстві „большого“ голови Дідинського, згадав про „отрапизм“ юнізеса общества і пізнав до вибору президиї; вибрано др. Антоновича, о. А. Сербатонича і п-ю Тересу Несторовичеву з Перемішля. Др. Антонович знов почав викладати общество ім. Качковського і відтак приступив до дискусії „очереді“.

Ну і вишнзав ся „очередь“ — раз! Пржеде всего, прочитано телеграму від старенького Дідинського, що задля слабости він не міг прийти. Рішено ему вислати телеграфічно спінати собрание і желани скорого підпорядкованія. Справоздане центрального відділу про діяльність общества в посліднім році рішено не читати, а тільки вибрати контрольную комісію для справдженія рахунків. Відтак знов сідку-

вало, що господар уже так рано встав, але відтак знов розважив собі і каже до господаря: Як же то ясь холодно! — Певно, що холодно, — відповів господар — і не добре тепер їздити; мені дуже прикро, але я вас не пушу, доки не побачу, що ви в отей торбі несете.

— Що, ви мене не чуєте? А то що знов значить ся? — То, що чує — каже ему господар; — доки не побачу, що ви в отей торбі несете.

— Чи такі на правду? Вступіть ся, бо пожадуйте! — крикнув Американин і сівнув рукою до кишені мабуть по револьвер, але вже в тій хвили вхопив его Дік за руки. — Знов та проклята берогінгемака людина! — сказав Американин. — Той сам, Дік Варнер, ваш старий знакомий — ськазав на то Дік усміхаючись.

Довго трепало, аким можна було розбудити тихого чоловіка, він спар дійсно як камінь, але коли оніска отворив торбу, то знайшов там красно позавиані зльонизі замість діамантів, які піш від фірми Мозеса Арона і Спілки в Лондоні до одного шактича, що віддавав диньку. Браун засудив знов на 5 літ криміналу, а Дік дістав від Мозеса Арона і Спілки пару діамантових еспінок, а его сестра, коли віддавала ся, дорогонийший нарамник з матового золота.

нада „дешиа“ господаря Захаряна про „успіхи і дальші задачі общества“. По-тім новий селянський наступив на до-донимання селянина Сочиніна з Забо-лотовен. (парохію злісного капана о. Савиока). Вірні затитулований „Под нашим иранором“ був також пенно дин новим „аннонським для капанських менерів.

За сей час контрольная комісія вже успіла справитись з рахунками, найшла їх в порядку і поставила внесення на абсольваторію, яку збори ухвалили усту-паючому підлягом. Присуплено до ви-бору нового наділу і вибрано до него, як пристойно, вибираючий партії, пере-важно 70 — 80-літніх стариків. І так увійшли до виділу Ділишків, як голова, крилошани Петрушенич, Павлішків, Де-зекшніч і другі, а на засіданні між ви-ними також старенький Клементович. Після сего реверував др. Заніч сирину зміни статута общества в тім напрямі, щоб оно могло „учреждати стипендіальні фонди для молодих“. От, виглядали нову протичку, куда будуть могли сивати са рубаних!

Після того промовляла селанин з Заболотовен (шопі паравіанна о. Савио-ка), якої „річ явила ся кулімисийною то-чною собраним“. Або паравіанна о. Савио-ка в випісено спосібні, або він задав собі багато труду над ними і над їх „річима“. І сирини са комедія з „жі-ночим рутом“ видаєсь вже в гора укато-заного і підготовленого, бо от і в пресидію зборів вибрано перший раз жінчину і она, „жена старшого оіан-сового советника, показала“ з емоцією руку селанин Денисенки, кинувши есестер-селанин до виконувани дугий в капанській дугі. О. А. Г. Подишський удин потому сцудованого сего новою і отрад-ною провоню, що вже і капанів найшли са, „затрогиваючий женський вопрос“, а на конець програми продемонстрував го-сподар Кулімисийний етих Пасичинського „Руское слово“. О. Подишський ще про-мовив слово за „Защитю землі“, захо-чуючи селан до приступленя до сего мертвого ще пош-но товариства і вже о год $\frac{2}{3}$ „председательствующий др. Антоневич“ мусів сконстатувати „ісче-рпаніе очереда“.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22-го вересня 1900.

Недостачі православних богословів хоче зарадити консерваторія такий спо-собою, що буде приймати учеників із 7. і 8. гімназійальною класи на удержане, з обов'язком, що вони підуть потім на теологію. Доносять о тім Вук. Nach-richten. Плин сирини не злий, тільки аби приймали і Русинів, а не самих Во-лохів.

Цікаве представлення можна буде бачити 27. вересня у саді музичного то-вариства. Виступить славний еліономіст і мімік Натан Шварц, що вже об'їхав кілька разів цілий світ. Він має таке рухливе лице, що з него робити, можна овалати, портрети різних людей і карикатури. Так на сцені характеризує своє лице дуже скоро і ми бачимо н. пр. На-полеона І, Толстого, Карно і інших людей, як живих. Представлене тини з повістий, н. пр. Гоголя, а також сьмішні фігури, н. пр. молоді і старі кокетки. Він був у нашій редакції і показував нам фотোগрафії, що він зі свого лица по-трапило зробити. Сирини, варто піти подивити са.

Нові паперові десятки, чи взаєство двайцятькоронівки, такі за великі, як давніші десятки. Краски червоної і зе-леної. Маларі кажуть, що дуже погано нарисовані ті десятки, — але то не ве-лика біда, аби їх лише багато мати.

Уважайте на циганів, що возочать са бандами по краю, бо вони крадуть малі дити. От недавно жандармерія в Дрого-бичі відбрала від півлітні маду жид-вочку, яку вони десь украли.

Злодій хотів закрасти са в ночі на 8. с. м. до каси уряду податкового в Остероні-Путішіві. Хотів дістати са пісками, та не вдало са; розбивали стіну, і також їм не вдало са, бо, видно, не мали потрібних приладів. Тепер шу-кає жандармерія сих іташків.

За пістретя години з дерева га-зета. Як відомо, тепер виробляють па-пір також з дерева. Отже в одній іт-менській фабриці паперу зійшла мова на те, чи можна надрукувати ще того са-мого дня газету на папері з дерева, котре ще рано стояло в лісі. Фабрикант сказав, що не то за цілий день, але за пів дня потраплять таку штуку. Отже заклали са, хто програє. Зараз стали три дерева в лісі, привезли до фабрики, порізали, потропили на масу, зварили, про-били папір — і ладно минуло 2 години 25 мин., уже на тім папері була надру-кована газета.

З села Кичери пишуть нам, що там вибрано двірником наново н. Георгія Мудрака, що сьвідчить о тім, що селі двірник має довіру у громаді. — Деякі гадали з Кичери приймали са сьвати на 40 мергах бураки для фабрики цукру. — Громаді ухвалили 40 пращів на шкіль-ний огорог.

Кінським мясом живить са робіт-ники в Відні. Річно їде там на заріз 26 тисяч коней.

Сьуцїна обманство. Польські Сьуцїни в Кракові, використовуючи дурлоту тем-ного народу, зачали робити такий „тен-дель“, що продавали народом за добрі гроші бібулани (тонкі паперів) в образа-ми, яко „сидовне“ лікарство від всякої біди на хороби. — І кинили са тисячі дурних людей, що дали са в той спосіб ошанганті. Та довідала са про те со-ціальстична газета „Narod“ і написала про се, аби цілий світ знав, як Сьуцїни торгують на релігій а потім удають сьвятіх! Так урпан са Сьуцїтам „тен-дель“.

Убийничі мужчин. В громаді Кісода на Угорщині викрито злочин ще зперед трох дг, а котрого жертвою стало са багато мужчин. Найадороніший мужчин умирал са нагло, мимо помочи лікаревої. Найдивніше було то, що умирали муж-чини жонаті або такі, що мали янїс любовні аносини. Дійшло вже було до того, що люди могли вже наперед сьа-рати, що сему або тому буде коротший вік. Нагла смерть мужчин звернула увагу жандармерії і та зачала сьлідити, але не могла нічого вьслідити, аж сьлучай напів на сьлі і виврин цілий злочин. Якийсь Мундям поспарив са був з своєю любовою і в сьварі з нею підтримував са, що зробити донос на ню, що она стріла свого мужа. Жандармерія до-відала са і втребала номерних нагло мужчин. Тоді показало са, що они всі були отроєні. Арештовано зараз багато жінок, а они признали са, що потроїли своїх мужів. Отрую продавав їм і жін-кам з других сїл якийсь Никода Батуа. Була то затроєна горілка. Досв відпо-висто 28 трупів і у всіх знайдено отрую. Відновуване трупів відбуває са ще далше.

Новий доказ, що земля єсть кругла. Найбільше переконуючий доказом круг-лости землі єсть то, що єї можна дооко-ла об'їхати. Ба, але в півночі на полу-но, через оба бігуні землі, ще ніхто не об'їхав. Сьє, що правда, і на то доказ, що земля єсть кругла і в півночі з півночі на полуно, але той доказ не єсть того рода, щоб так дуже шмадав в очі. Аж тепер відкрив один приват-ний італійський учений новий доказ, а іменно такий: Як звістие, на місци видко темні плями, що виглядають як би лице. Отже коли дивити са на місяць з північної півкулі землі, то видко лице просто, очі в горі, уста в долині; коли же дивити са з південної півкулі, з Аргентини, то видко місяць до гори но-гами, очі в долині, а уста в горі. То добачив один Італієць, що недалеко вернув з Аргентини і розповідав о тім своїм приятелем, котрі не хотили ему вірити. Они сьитали маларі портретне-та Андрия Фосаті в Тосканію, котрий у візках хилих займає са також астро-номією, чи то може бути, а той розва-живши річ добре, признав рашню ємі-грацію. Щоб же зовсім бути певним річ, малісав Фосаті лист до професора Ськїпарелліго, директора звідариї в Мі-лані, і сьитав о его гадку. Ськїпареллі відповів, що спостережене єсть зовсім добре і вірно, але аде са, що о тім нема згадки в кіких астрономічних ділах ані в описях природи, і що се єсть дійстно новим відкритєм, новим доказом круглости землі.

Пістретя міліона корон запозожи для потерпілих від позевів признало

правительство, а шноди є тимчасом на 10 міліонів. Тому та запозожа буде так, як немоє мужа. Се запозожа для Галичин.

Нешаслива пригода на залізничі случил са перед кількома днями між ста-циями Тизоном а Станиславоном. З поїзду ч. 1211, їдучого до Станиславова, вийшла якийсь селанин і такно показав са. Причиною того нещасливого случаю було се, що двері від воза не були замкнені.

Русини в Бразилії, в провінції Па-рані, не мають ніякої опіки від властей. Ськїпиченки у Прудентополі, Василіанни о. Кіама, так опісую свої клопоти: Рік третій минул, а я прїїхав до Парани і осів у найбіднійшій колонії рускій в Прудентополі. Ту побудував бідненьку деревляну хатинку. Тепер та хатинка стала са найбільшою колонією, бо всі Русини горюли са сюди для своєї церкви. По році прїїхав о. Анті Мартинюк і брат Северон Горещук. Незадовго надію са о. Митрофан Михайл. Будо нас отже в Прудентополі трех отців і один брат. Нам крім парохії в Прудентополі віддано місцю руску в цілій сьпарії куритибесії. В цілій Парані находить са понад 60.000 Русинів, а прибуває їх ще-раз більше. Один з нас майже не-устанно є в подорожі місійній по руских колоніях в Парані. Бідні Русини лишені шьавовито опіки духовної і пишуть і просять нас, щоб бодай раз в рік їх відвідати. Фізично нам то не подобно, хотів боді сьлами і зі знисненем свого здоров'я хотів бисмо хоч у часті до-годити їх душевним бажаням. Робимо не-то, що можемо, але понад сили, жалуючи собі часу навіть на відпочинок. В тій тяжкій нашій праці ось які ми бідні і як з нами обходять са: В першій заріз році, в першій тяжині, поломали, пору-били і кинули в пропасть мені проповід-альницю, щобі люди не ходили на науки. Я правив богослуження в малень-кій каплиці бразилійській, бо доінде не було. Перешакали мені в той спосіб, що робили собі там якісь пибери, їли, пили і курили. Від напасти переїе са в а людми до приватного дому одного з наших людей, і ту урядицельмо собі каплицю. Не дали спокою. Підчас коли арде слухали науки, Бразилійці зачали бійку з нашими людьми на ножи. Вету-ницельмо са до своєї нової каплиці, і ту не було спокою. Такого року за тоє, щосьмо вставали са перед планетими, щобі людям ковіддавали Бразилійці сь-земіць забрані дїти, наложив са нас за-бити. Кілька неділя, день і ніч, люди наші мусїли отеречи нас і нашого дому перед нападом. Ні оборони, ні опіки ніякої ми не мали. Сего року нашу каплицю і наш дїм дощовоа обсадили до-мами розкуети, щобі нас амуєти до купленя сусідних плон за ціну ськазочно високу. Ні старші, ні дїти, не могли пе-рейти дорогою до церкви. Доперва, коли наші люди хотїли дома ті підняти і збуриги, забрала са проституція. За се сьилою жадав від нас місячної плати за тоє, що в нашій вни дома ті стоять пусто. В противний разі нам грожемо пїстою. Якийсь Ієланець, котрий Бог знає кілька разів женив са в життю, жив на віру з 12 літньою Польвою, котру, разом з подушкою, занеоси ему єї родичі. Сей домаган са від мене шлюбу без док-ументів приписаних, а з резолюером в руці. Нападав на нас дїх з резолюером в руці, і доперва, кожим вьстрїлани у подух, збігли са наші зюде і напасени уті. Права на тоє нема де шукати, бо не найде са. В сьгорічній великий четвер латинський в ночі виврив Бразилійці з нашої порви хрест, і на носиміхонсько прибили на місті до гори ногами до стана телеграфічного. Щобі усунути са від напасти, хоту розпочати будову мурованої церкви ільмомето за містом, перш ніжими людьми. До сего напаром і наші люди. В сїй цілі кунив а грунт. В місті зробив бунт, і сьилою кажуть мені сідити, де сиди, бо так вимагають їх інтереси. Приходило до мене вже дві денутациї з запланенем, що коли прок зроблю за місто, то дістану кулюю в лоб. Крім сего робить старая, щобі губернія і сьмекон мене амуєти буду-вати церкву не межи нашими людьми а між ними, бо їх інтереси хунівні того вимагають.

Недавно тому спровадили судью і судили мене, щобі забрати мене до арешту. О тім довідав са є доперва кілька днів пізайше; але о що їм ходило і яка була сирини, а не знав і був бим се не

знав, коби сирини не опинили са була в губернії і не ажилкала поти динло-матичної поміж губернією а консулатом австрійським. Сьі поти динло-матичну доручив мені консул австрійський з своїм безпідставним додатком, що губернія му-єти мати певні дані на тоє і що для-того він прїїхав тоє до відомости. На-писано було в сїй ноті, що а публично виступав против бразилійських прав, осо-бно против шлюбі шинїлих і мо-ральними карами і способами амуєтию колонїстів до непослуху. Брехня то від початку до кінця. Противно — тисячі сьвідків маю, що бдою, щобі колонїсти, побіч церковного шлюбу, не занедбувати шлюбу цивільного для правно-політич-них насильств. Цілю сїй інтриги було, щобі позбути са нас дорогою політич-ною, яко невинітих до невиних цілий укрїтих. Про нині справи, сьміні та прїири для Русинів, вже і не згадаю, бо они дуже драстичні.

Дещо з політики. З китайською вій-ною не скоро буде конець. Китай вели-кий, леда в ніч як журапон! Все те збутовало са против Европейців і тому не легка то річ таку сьилу людей успо-коити. Ба! Китайці набрали знов підвати і старають са європейську армію, яка зачала Пенін, відтяти від Тьєнтейну. В тій цілі хочуть Китайці знати весь край і залізницю між Пекіном і Тьєнтей-ном і маюєрують а ту сторону із по-лудня. Щобі до сего не допустити, му-єла частина європейської войни з Пе-ніну вимаєрувати і знати всі стациї та залізницї між Пеніном і Тьєнтейном. — За то з бурями вже аде са конець. Англичане, маючи страшну сьилу, перш повели бурів чим раз то далі на північ і на схід в послідній кут бурської кра-тин Трансалью. Бурі не давали са про-довити час, хоч як їх було мало. Але таки не на їх сьилі було побити чьверть-мільонову англійську армію. Тому мусїли вони зїїми уступити в північно-східні гори, до браг їм амуєти і живности. Для того для бурів нема вже ніякої ради, як робити з Англичанами угоду. Та Англичане дуже лихі на президента бурів Крігера і на їх генерала Боту. З тої причини Крігер і Бота покладали свої уряди а на їх місце вибрали бурі своїм пождом Шалль-Бавера, який має постарати са о угоду з Англією. Крігер, не хотічи бачити свого рідного краю під напоями Англичан, шїхав вже з вітчини на стадо жите до Європи.

Хитрий злодій. До Пресбурга при-їхав сьогди поспішним поїздом якийсь пан з Відні і мав їхати далше до Пешту. В Пресбурзі вийшов він з ва-гона, і шїпов до реставранції, щобі там купити собі пренеди. На першій була до-силь велика глота і їм побачив, що хтось сьпівує по его золотий годинник. Він взонив заздів за руку, але хитрай злодій виврав са так аручно, що в одній хвили сьпівує а себе верхню одєжину і она зинила са в руках подорожного а злодій нез. В тій хвили дали знак, щобі відтяти і подорожному не оставало са нічого, як лиш відтяти одєжину урядни-ковн поліційному, котрий був сьлучайно на першій. Але при тім забув він і ська-зати, як напивав са і звідки він і тац шайини не знає ані пошведованого, ані згодів; має лиш игує стару одєжину.

Французька правопис демократи-зувала са — ішло один в Галичин, що Талів до Париза студіювати виставу. Се хіба найниєша побіда духа часу. Нині всі можуть менше-більше без ошибок пи-сати по французки. Як звісно, тепершній міністер просьвіт у Франції великий лєстувовещ, видав, на підставі ухвали найниєшої Ради публичного вичована, обіцяни, аким заводять са у всіх шьовлах великі поземні і зміни в граматніх і правописи. Усунено неоди кабалстичні акики, що були камінем претягивени не лише в школах, але також в приватнім уживаню. Приміром слова Гамоні можна від тепер добре ужити і в мужескім роді в множественнім числі. Очевидно серед молодіжні на-стала невмеєвала радість: сьлужинці — як хтось замїтив — будуть могли так само добре писати любовні листи як члени академії. Зовсім приврало, не обійшло са і ту без поважної опозичії. Люди, що стоять на сторожи мину-тнини, як пр. редактори Journal des Débats, є того погляду, що правопис, як орґа-нічний твір соток літ, не можна зміняти одним почерком пера, хотів би навіть міністеріального.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 уліця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и уліця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дівчат.

Літні капелюхи легонькі, «імпрові» і Loden, по-ліскуючи, Drapp і в весільних модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі «абригати» для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад фран-цускої фабрики обуви А. Сапек і Howlett & White, в Ангаї, — Lawn Tennis-черевики і білі черевки іржаві.

Сандали Інайпа різної величини.

Домові черевини весільної якості.

Воїняні артикули для їзців коулсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновітні і найліп-ші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тини для панів, (Schat-tenspender).

Рукавички з ниток для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліп-ших тулявних «абриг», Glasé-рукавички під по-вною гарантією.

Біле з найкращіших «абриг» під гарантією, білі і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найно-вішого «асону».

Краватки на літо в найновітнім англійськ. роді.

Панчохи, хустини, пасочки весільного роду.

Посилки на провінцію все відворотною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа- ни і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалі-Стопного	1.50	кр.
Буковинська-Русь др. Смалі-Стопного	1.20	"
Листи з пекла Осипа Шинтика	20	"
Людина, Оми Кобиланської	40	"
Царівна,	1.20	"
Некультурна	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори, Юрія Федьковича I том.	1.—	"
Чума горічана, Омелян Попович	20	"
25 повістей	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Пісар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	"
Образки з природи, Іван Спикі I. і II. том. по	5	"
Бесіди про часи козацькі	75	"
З села, Богдан Лещий	20	"
Гадки про потреби Українців	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанів лиш	70	"
Приказки, книжочка для весілля згодий, Ів. Даниленка	8	"

На пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspections-bericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідоцтва підхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідоцтва університетські, Frequenzprotokoll, Zeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Quali-fications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Занізване, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейських усе пишчечне на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що свідчить промисловий курс в н. к. технологічній промисловій муселі у Відні
 уліця Руска ч. 11. Чернівці уліця Руска ч. 11.

Вихажує асисти інженер П. Т. Публіш, що виготовляю всього роду обуви для мушин, жовтими і дітми а те бісам найновітніших фасонів як: черевки гладкі, та в якім острокінчиків з ортопедичним апаратом і в обласах приладом до вигідного порухування.

Через нашене моїх черевині знавають сейчас налітати та всім нарести на ногах. Добре і содільно працюю, тількию обслугову буду старати ся здобути собі відомістю кіннах намогань.

З поважанн.
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітник обуви.

Походивші черевки виготовляю ся тільки в награвачних шкір.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і свята від 9 до 11 години рано.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 8^о. 140 вірлиць.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

и на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зором Володимира Сосерського.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

Відсутні числа

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
щодорож, п'ятницю і неділю.
Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровича ч. 2.
Реклама вноситься за листом на попереднє
вистереження. — Рекламувати неоплачується
визначені відсотки.

Передплата на „Буківину“
на один рік . . . 20 Коп. — сот.
на два роки . . . 40 „ „ „
на чотири роки . . . 80 „ „ „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Подорожнє число коштує 16 сот.
Передплата і вистереження на таверати
платні в Чернівцях.

Реклами перед виборами.

Вибірчий рух на Буковині почався вже — американськими рекламами для деяких кандидатів. Як в американській „Свободі“ читаємо, що під сотворення сьніта ще на землі не було такого „салону“, як у Джона Талпаши, і таких великих склинок на пиво, як у него, — так і в буковинських газетах находимо подібні реклами для кандидатів на послів. Але що в Америці в на місці, бо там уже прикили до такої реклами, се у нас не тільки здає ся, але і справді є — сьмішним тай нашим доморослим Талпашиам зовсім не виходить на добре.

Буковинські Русини знають докладно, як то у них було тому тридцять літ, або тому 15 літ, а як є тепер! І аняють також, що коли тепер уже можна з руским народом говорити на розум, коли з ним і для него можна вже неодноразово осигнути, то се не стало ся і не могло стати ся за рік, за два, тільки по довгих літах праці і заходів. Звин тридцять літ працювала над народом наша Руска Бесіда, стільки літ видають ся для народу різні видавництва, від 15 літ іде дуже щільна організована робота на різних полях, і пише ся і говорить ся і навчає ся наріз безнастанно; нема на Буковині руского села, змаловаженого провідниками нашої партії народової; відбули ся сотки віч і зборів; кожні збори читальні або каси виглядають тепер на віче; люди приходять здалека що дня десятками до

нашого Народного Дому на пораду, — одним словом: працювало ся і працює ся вже довгі літа з пожертвованем адоронли, спокою і гроша. Аж нараз ми допидуємо ся з американської реклами в Buk. Nachrichten, що те все зробив за один рік — п. Николай Василько!.. Який се приятель, а радше ворог п. Василька відважив ся виставити его так на сьміх, не знаємо; на кожний випадок не завидуємо ему такої реклами, а радше жалуємо, бо не заслужив собі, щоб его брати на сьміх.

П. Василько взагалі не має щастя до дописувателів. Буковинська византийщина мотить ся на ній тажне, як на кім иньнім. Як чоловік, що вмів знести собі лютий, він очевидно має своїх прихильників; але ті прихильники з великої приязни роблять ему медвежу прислугу таким казлом у справозданнях про кожний его поступок, що — се не тайна — люди вже сьміють ся з того. Коли на збори котрої небудь з наших 56 читальень зійде ся сто людей, мало хто про се і знає, — тепер уже і не пише ся про се, бо се річ звичайна, щоденна: — коли-ж на якім справозданні п. Василька або при его від'їзді до Відня або при який иньній нагоді зійшло ся сто людей або й менше, зараз читали ми в Buk. Nachrichten про colossale Betheiligung der Bauern — і та вістка адала ся людям, сьвідомим річи, справді — colossal. До чого придала ся така реклама, кому з неї хосен, коли в такій маленькій Буковині зараз на другий день докладно відомо, що де в яким селі діяло ся, — не знаємо; одно пев-

не, що така реклама найбільше шкодила добрій славі п. Василька і він повинен був рішучо випростити собі у своїх приятелів такі дописи.

Бо що тут і думати, кого се має ся підхурити, коли ми читаємо от і сими днями в Buk. Nachrichten, що посольські справоздання п. Василька, з якими він їздить по селах — се є ein Novum in der Landespolitik, що перше чогось такого не було. Справоздання сьмого Василька — се справді новина у краєвій політиці, бо він політик тільки під року, — але наші посли здавали справу своїм виборцям уже тоді, як молодий Василько ще й не думав бути Русином. Посольські справоздання се певно є новина для буковинських Німців, але не для Русинів.

Але окличник п. Василька, сказавши таку неправду, прославляє его дальше так, що годі здержати себе від глумливого усміху. „Треба, каже, дивувати ся, про що тепер можна вже говорити з рускими селянськими виборцями і при тім бути певним, що зрозуміють его. (П. Василько говорив про раду державну). Се все, кричить реклама далі, є неперечна заслуга сего рухливого і поного темпераменту політика, що за один рік став проводирем народу і нині такий популярний у Русинів у краю, як перед тим не був ніхто. Се, що він говорив перед виборцями, не дасть ся і оцінити. Він перший славянський посол, що відважив ся розбити легенду про славянську солідарність. Він сказав виразно: ми не маємо чого сподівати ся від Чехів, ми не можемо з ними їти,

бо вони самолюбні, хочуть розбити центральний парламент, а Русини лише під парламенту можуть сподівати ся помочи“... і т. д.

Боже, які відкрити Америки і порохи! Сей, що се писав, очевидно не бачив сьвіта поза Садагурою, і не чув, що на руских стріхах про сї відкриття вже да вно цьвірінькають горобці. Не лише в Галичині, але і на Буковині в руских часописних писало ся і на різних зборах говорило ся про се сотки разів — і коли про такі справи можна говорити на розум з нашими селянами, то тут нічому дивувати ся, се не за рік стало ся і не могло стати ся, — тут заслуга тих, котрим жадна часопись не робила ніколи такої американської реклами, якою — сумайваємо ся — чи тїшити ся і сам п. Василько, бо чейже він всіх иньних Русинів не має за дитий...

Але приятелі п. Василька завзяли ся дискредитувати его в очах публіки надмірними похвалами. Їх мало Buk. Nachrichten, удали ся ще до Neue freie Presse (з 27. вересня). Чого там у дописи з Чернівців не читаємо! Сказано там, що на Буковині вже щезли „Jung- und Altruthenen“ з політичної термінології, є тільки одні Русини, а се заслуга п. Василька. Він унілінив „старорусів“ з волоко-богарської неволі і погодин з народовцями. Ще, правда, сварять ся вони разом за православіє, православ'є і т. п., але всі є добрі австрійські патріоти. „Die Ruthenen wurden, insbesondere auf kirchlichem Gebiete, befriedigt und sind seither ein Element der Stabilität und des Friedens im Lande“

Стара чапля.

ПОЕМА

Ізидора Воробжовича.

„Чом сумуєш, бідна чапле,
Над славетним тим Дніпром,
І дрімаш, бідолашине,
Тим твердим мертвечим сном?
Не хітаєш понад воду,
Понад скали, пороги —
Що за жаль тямити на серці —
Сестро, се мові снажи?“

— „На серденьку б'є в кошу
Що аж бідна анемогла,
Мою душу густо криве
Непрорима мрака, тма. —
Славутицю білим не криють
Козачі байдаки,
Більш не точуть вражу-прощу
Заванті козани...“

Сумно стало безкрайне,
Зброя в сонці не блищить,
Чаплице перо гетьману
Шашку більше не красить.
Чорний шлях заріє травою,
Замуля ся весь Липня, —
А великий Луг сумує,
Бо чужий, не свій там най...

Де була гордо слава,
Лаш блесіт тепер росте,
Піймав в жоври рід козачий,
Дармо соня правди їде.

З діваних сорочками
Молять хліба у чужих —
Гниль, — спасення не діждатись
Від сусідів злих, злих.

Втішні серця зголомшені,
А рознука лиш росте,
Поки бури не заглушать,
Що колись було сьвєте.
Годі, брате, вже літати
Гордо, втішно, бо крило,
Що носило на під хмарах,
Як те мертве анемогло.

Пера мої вершать нині
Китинями капелюх,
Що те носить той неждаро,
Недорослий слабодух. —
І хвалить себе героєм, —
Хоч на печі він проспав,
І хліба вайдани, зраду
Своєму брату все кував.

Обернулось все на сльоті,
Як в бачу, горі дном,
Не кружало я весело
Над славетним тим Дніпром,
Но миналось в судорогах,
Чую свою кінчину, —
Смуток криве мов габою
Всю праїну дорогу.

Мові пірем раз гордились
Липарі, що у борбі
Здобували вічну славу
Народови і собі.
А тепер, аж жаль плавати,
Мов перо тих красить,

Що байдужно їм на серці
І душа їх не болить,

Що та слава вся провала
Вже зівзла як трава,
Що вела ся на вілнцю
В жилах їх і кров жива,
І що стигу привисли
Тих двучинних ланчар, —
Гріх і сором непростимий
На шкільській земській шар.

Раз перо було оадебон
Шашки славних посолд,
Коли лавою за ними
Півав ся, рив ся весь народ,
І боров ся львом-героєм,
В лютих бою умирав,
І півав безсмертний слави
Враз зі смертю добував.

Чаплице перо честь мало,
Сьміло сьдїла за ним,
Як то раз за суботісним
Ватком Богданом старим
Хмара славних Запорожців
Жонга вся гнила вода
Загатилає людским труном
Від верха і аж до дна.

За пером високим чаплі,
Як та тїнь пошійшю воли,
Злітала ся густа хмара
Черних ворон на обід.
Орда гнила і дрежала
Від смєху і стріж козани,
І пінала Богу шару,
Нагзу смерті і Вожий гни.

Чаплице перо водило
Стиги, бистрі бунчуки,
І гармати, самопани
І півніцю до борби.
Сури-труби як загнали,
І козар не засьнівав,
Мов у певні тім промісний
Бій грізний ся розігран.

От тому сумую, туму,
Бідна чапля і стара,
Бо чаплице не вириваєсь
Та Дніпрова вода.
А гетьманська вся родина
У мотилі твердо спить, —
Україну сон мертвечний,
Мов в клітках тугих, держить.

Не збудить ся дзін-води,
Бо лани мияв той час —
Як булава всіх з просени
Раз будила сьміло нас.
Слава-воли задрімала,
Не збудить ся більше вже —
Рід козачий, мий брате,
Під обухом гине, мре...“

І піднімає бідна чаплі,
Но летити не могла,
Вилзла у Дніпровай крутіж,
Де Невасетія скала.
І понизла аж на Босфор,
Спочиває там на дні,
Забуває всю недолю,
В чужинській стороні.

В серию 1900.

geworden". Тепер Русини ставляють двоох кандидатів на послів, одного із москвофілів, другого з народонців, але проте се приятелі між собою...

Виходить щось таке, як у принази: дів на грушці, рван петрунку. Яких кандидатів поставити наша „Руска Рада“, се ще побачимо. Що діїть-ені Русини луть свою долю з долею Австрії, се правда. Що остатніми роками ми дещо здобули, хоч декотрі здобутки такі викривлені, що й пізнати їх трудно, се також правда. Що ми не бажаємо порохоми в краї і раді би досягнути ровній народу мирним способом, се також правда.

Але — — —

Але кого то погодиш п. Василько з народонцями? Миш зі львом? Москвофілів з народонцями! Не велике діло було годити сі дві партії, коли з москвофілівської нашіми заходами остала ся тільки жменя на нимертю. Нам так з нею як і без неї! Хоче пристати до нас, нехай пристає і годить ся на нашу програму, а не хоче, обійдемо ся! Ми не переплюємо самого факту і вартости его. До того-ж треба додати, що справдішні москвофіли з „Православною Буковиною“ зовсім не погодили ся з народонцями і не погодили ся.

А далі! Виходить, що нам би то уже так добре, що тільки берім великі кадишниці і нашім кому треба і кому не треба. І се, я. пр. етрах яке велике добро і яка ласка, що найбільший нарід на Буковині має вислати знов лише двоох послів до ради державної!... Воно ще далеко до того, щоб ми могли говорити про своє задоволення! Отже коли читаємо дописи про се, як то у нас уже добре і чия то заслуга, які то ми задоволені Австрияки, що леда конвенторником можна нам рот заткати — то знову не можемо на се дивити ся інакше, як на американську рекламу буковинського кандидата у Відні.

До чого, питаємо ся, здала ся та — скажемо отверто — бляга? За один рік щезли „староруси“, за рік можуть вони знову позвити ся, бо хотіли щезли, але були; за рік

(не дай Боже!) може прийти инший президент і почати нову політику (адже се вже такий „порядок“ на Буковині, що що один президент направить, зараз приходить другий і поперує) — за рік все може змінити ся і ми зовсім не обіцяємо бути задоволеними Австрияками, коли хотіли у значній частині не буде так дїяти ся, як сего ми не просимо, тільки ж а д а є м о! На що у світовій газеті, як N. fr. Presse, пускати тумана? В чий інтересі се дїє ся?...

П. Василько спосібний чоловік і має свої заслуги. Відколи заманив себе Русини і робить для Русинів, ми не виступаємо проти него і підпираємо его. Нам ані в гадю, щоб він тернів на манію великості. Він дуже добре знає нашу силу, а ми его силу. Коли погодиш своїх людей з нашими, то знає, що в тій згоді не ми були нулем. Знає також се, що я м та згода не була доконче потрібна. Ми лише з огляду на загальний інтерес заведи ради би всіх притягнути до роботи і нікого не підтримувати.

І саме для того, що ми свідомі своєї історії і сили і свідомі вартости п. Василька, ми раді би знати, чи він годить ся на ті американські рекламні дїї себе? Чи се в порозумінню з ним якийсь Schreibjunge важить ся оттак собі маловажати історію і факти? П. Василько може справді зітхнути, як якийсь там славний чоловік, і сказати: „Боже, борони мене від приятелів, бо з ворогами сам собі дам раду“...

Чи іспит є найкраснішим способом пізнати ученика?

I.

Так думають загально, а прецінь показує, що воно не так. Бо і на чім же се средство основує? Довідуємо ся, що і з якого підручника ученик переймає, випитуємо его про зміст кількох або кількох абзаців уступів книжки та жадімо, щоби на деяке питання умів відповісти як слід; як що не знає якої подробиці, імени або

дати, думаємо, що не гаразд при своїй собі предмет; на підворті, коли все випити до докладно, признаємо его підготовленим до дальшої науки. А, звістна річ, незвичною метою навчання не є сі подробиці, назви чи дати, але розширене світогляд і умі ученика через збагачення обсягу понять та поглядів. Ученик може призабути, кілько в сеї або тої рослини прутків, а мимо того може винести хосен із науки ботаніки, наколи має докладне поняття про складові частини рослини та їх призначення та про підставу класифікації рослин; може призабути якусь дату, а мимо того винести хосен з науки історії, наколи потрапить адати собі справу з характеристичних черт епохи, яку вчив ся; і протинно, ученик, що на всі ті питання відповість гладко, може стояти так низько від тамтого під зглядом хісна правдивого, який виніє з викладу. Треба числити ся з фактами, а то: що кожда нормальна дитина, мусить забути частину того, чого учила ся, далі, що майже кожда дитина під впливом абентежени забуває багато з того, що знала би певно в інших умовах. Навіть сам учитель „засипав би ся“, наколи казав его екзамінувати дити на такі способи, які часто чуємо по деяких заведеннях. Часом незважать, чи сьміяти ся, чи плакати, коли почує ся оповідання таких автентичних фактів: тут хлопець дістав азу ноту з граматики за се, що ему казали вичислити всі букви азбуки, а відносно чи дві опустив; там підпалили дванадцятилітню дитину з рахунків, що не знала що то таке „стона“; — в інших місцях знов не обетав ученик при іспиті з лизика французького, бо хоч знав добре граматику, але не спамятав докладно на паміть якогось опису прозою, який мав обов'язок, яко вірець, вивертити на паміть. Такі факти самі за себе говорять, та повинні би вже раз отворити очі людям доброї волі.

Хто хоче набрати докладного поняття о приготування ученика, повинен передовсім у вській науці підірвати річи основні під менше

важних та лиш незнає сїх річий основних уважати доказом недостаточного підготовлення, а при тім треба дитину поставити в таких умовах, щоб вона чула ся як найменше звязаною. Се справа часами колюча, особливо в школі, де нововступуючих учеників треба скоро кваліфікувати до відповідної класи; але в домашній практиці можна би пізнати інтелігенцію та обсяг знань дитини і без урядового іспиту.

Домашній учитель, обіймивши свою посаду, повинен як раз сїй дїлі посвятити перший тиждень або і дві неділі. Час науки в тім часі, коли не повинно ся розпочинати еще самого курсу, можна би вививити в першій радї інтересними оповіданнями загальнішого змісту, читаєм якої поучаючої книжки, а далі писемними виробами та виправами, відтак умисними пробами та досвідками над способами ученика. Темн до розмов та оповідань, а також читання треба добирати так, щоб доторкали деяких (розуміє ся тільки елементарних) питань з географії, історії природних наук і т. н. та щоб давали спрому при помочи привагдних питань пересвідчити ся, який засіб понять має ученик в кожній з сїх наук, а також, яка наука найбільше его цікавить. Само поведене ученика при читанні, чи оповіданні більше зможе нам сказати про его інтелігенцію, чим найдокладніший іспит, а одно питання, яке нам ученик поставити, дїйше покаже нам, як він розуміє річ, або чи сї цілком не знає, чим десь питання, які ему задасть учитель після підручника.

Рівнож великого значіння в сїм згляді є писемні виправа: ниріб або диктат се найкрасніша проба знання мови, при сїй спосібности добре поручити розібрати одно або кілька речень, занитати про деякі форми, яких ужило ся, казати пояснити правопис сего або того виразу і вже не потрібно іспиту з граматики. Подібно можна поступити з арифметикою; коли ученик нетілько потрапить розв'язати завдання, але і пояснить его, та коли при тім добре уживає всьляких арит-

3 днівника молодого учителя.

Дня 1. вересня дійшло ся чимале число шкільної мелодії до школи, а учителя попровалили всіх дїтей до перани на службу Богу.

3-го розпочала ся наука. Мені припав перший шкільний рік. Повисне число: 148 дїтей, зовсім стосорок і вісім. Головною біда! Більше не велика, дзвек лише десять, а декотрі з них навіть цілком зінсовані, а дїтей як трави та листу.

Коли дїти походилив ся, почислив я, кілько їх зобразо ся першої днини, і усадовив, як миг, навіть по тринадцять в одну лавку (тих дрібненьких). Як я глинув на моїх школярів, то ще з роду не бачив такого чуда. Майже половина хлопців була нестрижена, чупер патлатий, а в декотрого „замаяна“ голова соломкою або пірем. Руки брудні, не миті. Нігті довгі як лопатки, а за нігтями стринна „жабоба“. Кожда дитина дивить ся на мене зі страхом Божиим, а особливо дївчата, то такі з сорому в очей не підведуть. Огол я роздумувати, що тут починати. „Ось“, гадаю собі, „тепер маю хорошу закуску, се малодішні вивчити „алек“.

Мало по малу стан я розпитувати кожду дитину, як називає ся.

— Як ти називаєш ся, дитинко?

— Га?

— Та як називаєш ся? — питаю ще раз.

— Стефан Ананій!

— Та добре, дитинко, що ти Стефан, але то є багато Стефанів, тому кождий з нас має два імя.

— Ну! Та я вам казав два імя! — відповідає хлопець з досадою.

Головною біда! Як тут дістати від хлопців прізвище.

— Ну, — питаю, — а як кличуть твого неня?

— Стефан Ананій!

— То твого неня — кажу — кличуть Стефан, а як тебе кличуть неньо?

— Василь.

— Ага, — думаю, — тепер уже знаю: Василь Стефан Ананійового. Шукать тепер Павла в козубі!

Беру спис дїтей і шукаю, де є Василь, що его батько називає ся Стефан, а той Стефан є син Ананія. Найшов: Василь Тахук Стефана Ананійового.

— А ти, дїчинко, як називаєш ся?

— Я не знаю.

— А як кличе тебе твоя мама?

— Парасина.

— А як називає ся твій неньо?

— Я — ади — не знаю.

— А як кличе мама твого неня?

— Бре.

— А неньо маму?

— Бре!

Неворада година!

— Сидай, синку, а як підеш до дому, то запитай ся маму, як ти називаєш ся, та абиш мені завтра сказав.

Я ще не устиг випитати яких 30 дїтей, а тут проминули вже й дві години.

Другої днини пішло зовсім спокійно.

Третьої днини я вже міг читати пятаго а почитавших навчати, щоби казали „тут“, а не „дезде, дездеци, ади я тут“ і ин.

Четвертої днини наминав я між иншим дїтей, щоби заведи чистенько умивали ся, а дївчата гарненько чесали ся. Другої днини потім, бачу, мої студенти, хоч не всі обстрижені, то чисті як кришталі, а дївчата, „аби ади или не сварили“, алчесали ся у „півівен“, а з голови аж тече масло.

— Ну, — думаю, — вже дїйше, як масло „нахню“, ніж бруд у ніс бє.

Пятої днини обговорюю всі річи, що знаходять ся в класі.

— Що се є? — питаю одного школяра, указуючи на таблицю.

— Каблиця.

— То не називає ся каблиця — тільки таблиця. Ану паж: таблиця.

— Каблиця.

— Кажі — т.!

— Т.

— Кажі — та!

— Та.

— Кажі — таблиця!

— Каблиця!

От і ви!

При наглядній науці питаю ся: — Чим ступає чоловік?

— Чоловік ступає ногами.

— Чим ступає корова?

— Ногами.

— Що має чоловік на ногах?

— Пальці.

— А корова має також пальці?

— Ап.

— А ти вже бачив у корови пальці?

Мовчить.

Питаю иншого: — Він добре казав, що корова має пальці?

— Не; корова має дїти.

Поправляй тепер ся дитинку збоїку! Одної днини, зипе сказали молитву, кричить одна дїчинка:

— Прощу пана, мені казав Василь, ади казав мені, ади посороми.

— Ну, — подумав я собі, — найшла ся одна дитина, від котрої я навчив ся мені невідоме слово: посороми, себ то щось таке, чого треба соромити ся...

В третій годині випускаю дїтей „на свіже повітря“, а потім позиваю їм їсти. Всі виймають, як на поманду, свої „віктуали“, звичайно чверть бухона хліба і найменше пів торбинки садони. Як тих 120—130 (бо 20 звичайно бракують) дїтей зачнуть чамкати, то троха нервовий чоловік міг би певно одуріти.

Як уже надходить 4. година, дїти троха навчуче ся і вони починають голосно позивати, а при тім отирають так сильно роти, що аж страшно дивити ся. При такій нагоді учу дїтей, що коли позивають, нехай закривають рот долонею. Я дивлю ся, а дїти меле ілком не порозуміли. Хлопець отворить такий рот, що хоч пахай гуску соли, а потім, як уже поїв, закриває долонею

метичних функцій, то питання з теорії вже алогічні. Правда, що тут багато значить вибір і добір завдань, чи вправи: вони повинні бути досить замотані, щоб ученик міг вповні показати, що знає; зовсім прості та легкі завдання не піднімали б мети; з другого ж знов боку не добре було би навмисне при таких завданні нагромаджувати всіляких труднощів, бо не треба по-давати до розв'язування завдань, що переходить сили ученика. При оцінці роботи ученика треба класти наділу увагу на всілякі роди помилок, особливо на їх генезу. Коли сідати, що причиною деяких часткових або й цілковитих незнань ученика, повинно се побудити учителя до повного повторення відповідної частини науки, колиж покаже ся, що деякі помилки виникли просто з недостатку вправи, а неуваги або умучення, знак тому, що може лекція за довго тривала.

Третім, переважною ваги чинником при пізнаванні дитини се випробовування его спосібностей. Поступ дитини в науці залежить не тільки від сього, що вона під сою хинлю уміє, але і від сього, чого може навчитися, та тим пояснює ся факт, що часто діти, які з гарним успіхом зложили іспит до якої класи, єуть відтак в тій класі вельми слабкими учениками, коли навідворіт інші, що в наслідок несистематичної домашньої науки були ненавчено підготовлені, вельми скоро доганяють товаришів і учать ся зовсім добре.

„Учитель.“

Др. Стефан Стефанович

Діти в Румунії, домілітний проса до союзу і до ради державної ушкоди ся в дитині, дня 28, переса с. р. в Мерак в 46. році життя.

Покійний був одиниць дитини Вірменин, що дуже щиро завжди відносив ся до руского народу, а особливо до заступників руского народу в союзі і в радї державній, так, що его всі уважали Русиним. Се був чоловік учений, розумів добре справи країни, особливо ж справи культури країни. Через довгі літа був рот. Нема рад, треба знову казати, коли заткнути рот.

За тиждень допоміг мені Господь, винести діти на пам'ять: „І шуміть і гуде“ але лише текот.

З тижню бідою янос винили ся і медолю, а при мій годині, коли прийшлося хором пазати „Отче наш“, візали мені діти „Отче наш“ на нуту „І шуміть“. Я зовсім не нахили ся чого такого, але виділо, що і се можливо.

Одної днини прийшов до мене селянин в пляшю руму „почестувати пана професора, бо він хоче з панями добре жити“...

А колись то одна жінка хотіла взяти свого хлопця до Сучави, а я не хотів его пустити на тиждень. Баба вважала ся на шукку. Пішла до дому, привезла до школи когуту, кинула до класу, а хлопця забрала до дому. Я вхожу до класу і застаю великий регіт; діти оповідають, що та а та жінка була і кинула когуту, очевидно за те, що вала хлопця до дому. Сей когут мав мене потішити по відході хлопця...

Всякої веччини вчить ся кандидат на учителя в школі, „практикує“ навіть у школі вправ, але потім, як прийде на село між селянські діти, бачить і чує таке, яке всім Песталоні і не снило ся. Аж тут починає ся правдива практика.

І. К.

Він в союзі ретерентом тих спрах. Він показав в радї державній, що дитя господаря в вонді реакційній, его те вдала засада, що в нашій країні буде ся фабрика цигур, він завжди дуже нахилан на те, щоб ріки регулювати, а щоб Дністром і Прутом Італія кораблі. До ходило о те, щоб мужикам щось помочі, то він перший ставив до поміч. В союзі і в радї державній промовляв він часто, особливо за тим, щоб край наш економічно піднести. Він мав велику повагу поміж послами. Слово его було важке і в правительстві. Страта его для нас невідомою, бо хоті покійний др. Стефанович не був Русиним, то зробив для Русинів більше ніж не один Русин. Поміж дітьми Вірменами він завжди був за тим, щоб ті діти знайшли ся тісно з руским народом, бо тоді і вони і руский народ на тім засади би, бо рускому народові завжди ще тичуть під ніс, що у них окрім мужика нема нікого, а знов ті діти, не маючи за собою народу, також не мають того значіння, яке мали б мати. Інші діти Вірменів тичуть більше до Польки, а деякі до Волохів, бо там є діти, а покійний др. Стефанович рад би був оперти ся на руский народ, та він чечав відповіди хвалі, коли мів би і других дітей Вірменів прихилити для той згоди. Він прозвув, що велика користь була б а хоті згоди і для дітей і для руского народу і для краю, бо він не був такий дитин, що зли пали свого дитинського інтересу, він уважав все на загальне добро краю, на его поступ в добробиті і в гарні. Широкі жаль чечо проте за покійним др. Стефановичем, за правдивим приятелем руского народу, а щиро пам'ять заховамо ему по вік. Вічна ему пам'ять! Земля ему пером!

НОВИНКИ.

Чернівці, 29-го вересня 1900.

Е. В. цїсар приїхав нині в суботу до міста Дівожа на 400-літній ювілей прилучення Гориці і Градиски до австрійської держави. Тисячі народу вийшли цїсаря в Гориці, котрий на італійську промову бурмістра відповів також на італійськи, що тішить ся з поступу міста і краю, котрому все був залиций.

Знову кандидат! Бул. Nachrichten очинило заваля ся бути гумористичною газетою перед виборами. Принесли вістку, що хтось там хоче стати кандидатом конститорного союзника о. Александра Монастирського на посада до ради державної. Вістка виїхала певно з якогось бенкету, де всі були в добрім гуморі. Не ті тепер часи, щоб так ні з того ні з сего йменували посів. Запевняємо Бул. Nachrichten, що хоч особу о. А. Монастирського Русини поважувать, але там, де повинна бути про се бесіда, ніхто не підносить его кандидатури.

З бурси „Народного Дому“. Просамо всіх тих, що вивчили з бібліотечки бурси „Н. Д.“ книжки і доки їх не звернули, о зворот їх в як найкоротіш часі. — За ухвалою бурсакого комітету: Леа Коут.

Переборщина. При відкритті пам'ятника королеві Люїзі прускої в Тильзі писався цїсар Вільгельм тост в честь міста, а в тості побажав, „щоб місту Тильзі родили ся поє дітвчата“.

Навернена грішниця. Близня Шімо, як доведеть лондонськи дивиники, розлучила ся з инганом Ріго, з яким жила на віру, і погодила ся зі своїм мужем.

Бачність на монети гульденові! В послідних часах появил ся в обіг фальшиві монети одногульденові в металю „британія“ пооріблені. Пізнати їх можна по заку.

Державний надзір при закінчуваню супружества введено в Колорадо, в цивільній Ажорці. Установлено особну комісію з кількох лікарів, яка має всіх кандидатів і кандидаток до супружества жити вперед оглянути і пересвідчити ся, чи они здорові фізично і умислено та чи адійні до закінчення супружества. За пересундене сего зарадження наза-

чево зару від 4 до 7 літ пазипці. — Придало би ся се і у нас, де не один класка заперещує не лише свою але і чужу долю і причиняє ся до адегенеро-вання людськості.

Переклад Шевченка. Часопис „Есперато Lingvo Internacia“ (Будуча міжнародна мова), яка виходить в Упсаль, в Швеції, помістила в 8. і 7. ч. с. р. три переклади зі Шевченка, а саме: „Імператору дозину, — І високою могилу...“ (Largan valon, altan tombon...), „Чого мені тужи? чого мені нудно...“ (Kial mi sufegas? Kial mi doloras?...), і „Як такий ворог, — як добрий люди...“ яку ось тут наводимо, уживаючи своєречен там, де в перекладі є букви з дашком,

El Seveenko.

Malamikaj estas bonaj
Pli ol „bonaj homoj“.
Kiaj vekas vin kunmangi
En gastamaj domoj.

Bedaŭrante ili trompas,
Kunplorante mokas,
Ili, por kondamni, ridi,
Konfeson elvokas.

Malamikoja, iafaje,
Ne donas la sorto;
„Bonaj homoj“ estas eie,
Ili do vin ne forgesos
Ee post via morto.

Як видно з наведеного перекладу, то „міжнародна мова“ є конзюлатом всіх мов: грецького, латинського, італійського, французького, англійського, німецького, шведського і т. д., а її сідку в ній нема славянського. Сего „Volapük-у“ № 2* легко може навчитися той — як навчав ся часопис — хто володіє романськими і германськими мовами.

Партію австрійських патріотів радить у нинішній Релік заломити Грєс Гаррах, член палати панів. До неї мали би належати люди зі всіх народів і партій, що згодили би на австрійсько-патріотичну програму.

Гальвестонські звірі. Читателі наші пригадують собі ту вістку про катастрофу в місті Гальвестоні в Тексасі, якої причиною став ся страшний вихор. Отже безпосередно по катастрофі в тій місті, коли ще люди навіть не мали часу опам'ятати ся і розглянути ся, що стало ся і хто погіб а хто ще жив, розбігли ся по місті люди-піврі, щоб красти і рабувати і отагати з живих і мертвих, що лиш даст ся. Аж тепер опасає ся, як ті люди звірі страшенно лютили ся; то була друга катастрофа, яка навістила нещасливе місто. Не було ніякої ради лиш треба було вислати військо і стріляти тих звірів на місці. Так зустрілено на місці 50 муринів, котрих приховано на горічій ушкку. В кишнях одного з тих опришків знайдено 23 відгятих пазипці в перестави. Одного з опришків приховано як раз на тім, коли він трупав якоїс жінки, котрий ще й не зовсім був застїг, обривав уши з квітками. Один артилерист побачив одного дня дозвіта, як якийсь чоловік ходив адовж побережжя і шукав трунів, щоб їх обдирати. Воєн той підійшов ближше, а опришок добув ножа і хотів кинути ся на него. Артилерист стріляв тоді і убив гієну в людській тілі на місці. На той вистріл збігло ся чотирох товаришів опришків і хотів кинути ся на пойма, але він убив одного за другим. Знайдено множество жіночих трунів, котрим опришків новітнішали уни і налії, щоб чим шорше забрати контик і перестї. З бо-гато трунів поштанго одїж до нага, а доми, що устояли ся перед бурею, обробовано до вихти. Звід розвалили надобуто досв 2000 трунів. Здає ся, що під єдиним розвалинами интїалю, котрі аж тепер зачинають розбирати, знайде ся що найменше яких 100 трунів. Найсумнійше то, що не можна знайти людей, котрі хотїли би добувати трунів. Треба було вислати військо і пошлюти та системою стягати людей адійних до роботи. Люди, що відкопують, працюють по черзі і дістають від часу до часу по чарі горівки, бо не піддержали би при тавій страшний роботі. Страти в поди в самім Гальвестоні обчислюють на 3000 душ, а страти в майї опинюють на 10 міліонів доларів. Страти в бавонї обчислюють на 50,000 міліон загальної партїсти 3 міліони доларів.

Староримські „помісники“. Коло міста Люблін в Каринтій розкопують тепер збіде то, де була римська колонія Каринтум і де стояв табір рименого воєна. Минувшого року знайдено там римську зброю і значні запаси збіжжя а сего року відкопано римські „помісники“, хліб, який пекло собі римено воєно, котрого тут стояла ціла легія. В просторім будинку, а котрого задержали ся ще мурї на півтора метра високі, відкрито воєно-слово неварію. Крите місце займають а найбільшій часті дві нечи до висівали хліба, котрих сценіальне ще добре задержало ся; на них лежить груба перетва порозбавлених негоч заважено над ними даду. Межи румовищем внаходжено зразу численні кусці якоїс порцеляної маси подібної до коксу, котрі, як зараз показало ся, були вигуєм з хліба. При дальшій шуканю знайдено цілі бохонї чи радше коркі, котрі нічим не ріжнять ся від спаленого хліба, якого уживають инші до роблення порошку до чищення зубів. Досв знайдено п'ять таких римських „помісників“, корків, що мають 25 до 30 центиметрів в промірі, а високі суть на 3 до 5 центиметрів. По знаках побитих на негї можна пізнати, що ся воєнока неварія була виставлена в першій столїтї по рождстві Христовім, отже тому мало що не дев'ятнадцять соток літ.

Забавна пригода дучила ся оногод людом, панкони в Берліні, що їхав на уличі самоїдом (автомобілем). В хвили, коли їхав з найбільшим роїгоном на уличі, самоїд нараз станув і не можна его було ніяким способом рушити в місця. Не було ніякої ради, лиш панон мусів злізти а поза і направити машину під сподом, в котрій щось понеувадо ся. Лехи що поїррани, як нараз самоїд а цією силою рухив а місця і утїл від свого пана. Той біг за ним на велику радість турма людий, що оточила на уличі, спорий кусев дороги, але не міг здогони. Навонець виїхав самоїд на шеві дерево коло уличі і аж тоді станув.

Новий спосіб лічення туберкуліа. Професор і лікар др. Карло Ріме з Бельгї доказав на основі кількітних досвідів, що спре месо має знаменито впливати на подучення здоровля суїтїнїк. Месо, після пров. Ріхтера, складає ся з пазипи і еїбріни. Пазипа розвиває ся по тілі чоловіка і протїдїлає трутїні, яку туберкуліні бачиї видїляють зі себе. А ся трутїня яв-раз є тим чинником, що виницїяє нервовий систем в чоловіці і приводить его до смерті. Досв др. Ріме переводив свої досвідї на псах, яких заціпаюла туберкулі і у всіх случаях ліченє месою показало ся успішним. Недавно знова відтворено велику кайїбу в Монтиге Сен Хрістоє в Бельгї, де методу Рішого будуть приміювати до ліченя людий.

Живцем згорїли. Властитель реальності в Перемішля, Ангерман, хотів закурити собі папіроса і прислуху готїрочу свїчку знаадо близько до своєї давньої борода, так, що она займїла ся, а від неї займїло ся і одїве. Ангерман замість дунити огонь на собі, ватав відкати, але ледви забїг до другої комнати і там упав на землю. Огонь розширив ся дуже скоро і обняв всю знадобу в комнаті. Аж коли дим став добувати ся вікнами, побачили сусїди і прибїгли на ратунок, бо в родині і челяді Ангермана ні-раз не було нікого дома. Очам сусїдів представив ся страшний вид. На землі серед даму і огню лежав Ангерман а головою згорїшою на вукозї а проче тіло було сильно повечене. — Такою самою смертю і а тої самої причини згорів у Відні прикравач верхів до обуви Войтїх Шмек. Нещасливий вже від нити літ лежав недужий, а оногод хотів закурити собі папіроса в постелі. Пекра а папіроса впаала на постїл і та зачала горїти. Недужий, що немїг дингнати ся власними силами, згорів, залиш наслідк поміч.

Не забувайте

НА

НАРОДНИЙ ДІМ

в Чернівцях.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 уліця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и уліця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дівчат.

Літні капелюхи легонькі, світлові і Laden, по-літською, Darr і в величезних модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі фабрики для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуви A. Capet і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-черевики і білі черевики ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики всілякої якості.

Війняні артикули для їздців косяком для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найкращі, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тіни для панів. (Schattensprender).

Рукавички з ватки для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найкращих тунгських фабрик. Гладь-рукавички під по-внню і ввранню.

Біле з найкращіших фабрик під ввранню, біле і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найкращого фасону.

Краватки на літо в найновішій англійській моді.

Панчохи, хустини, пасочки всілякого роду.

Посилки на провінцію все відвортною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смаль-Стопного	1.50 кр.
Буковинська Русь др. Смаль-Стопного	1.20 "
Листи з некла Осипа Шингуса	20 "
Людина, Ольга Кобилянської	40 "
Царівна,	1.20 "
Некультура	20 "
Природа	20 "
Покора	70 "
Твори, Юрія Федьковича I. том.	1. —
Чума горічана, Омелян Попович	20 "
25 повісток	10 "
Хлопці-садівники	20 "
Цар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10 "
Образи з природи, Іван Сніжок I. і II. том. по	5 "
Бесіди про часи козацькі	75 "
З села, Богдан Лепкий	20 "
Гадки про потреби України	15 "
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанівич	70 "
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Даниленко	8 "

На пересилку треба додати 5 гр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

які суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulsachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspektionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення підхідні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університетські, Frequenzprotokoll, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Завізане, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для кас райфайзельських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдиний промисловий курс з н. к. технологічним промисловим музеєм у Відні
 уліця Руска ч. 11. Чернівці уліця Руска ч. 11.

Відомо, що пановий П. Т. Цубаєв, що виготовлює всякого роду обуви для мушкетерів і дітей а то після найновіших фасонів як: черешки гладкі, та в шкірі острівчасті з ортопедичним апаратом і з обшитими приладом до вигідного порушення.

Через кожен мої черешки знають сейчас нагніти та всім народам на ногах. Доброю і швидкою працею, такою обслугою буду старати ся одбутти собі здвоєнені цінами замовлень.

З поважаном.
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуви.

Послужки черешки виготовлює ся тільки в нагнітених шкірі.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю під 9 до 11 години рано.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 80, 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба додати 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulsachrichten

и на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під ввраном Володимира Савицького.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Розповсюдження газети на території
застережено. — Рекламні оголошення
визначені згідно з тарифом.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на один рік	20 Кор.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Повсякденне число коштує 16 сот.

Передплата і надсилання на території
платні в Чернівцях.

„До чого то вже доходить!“

Під таким заголовком читали ми в 76-ім числі Gaz. pol. дивну статтю, що не добре співдіє про злочин польської редакції. Ми недавно нарисали на се, що до учительської семінарії на перший рік прийшли тільки 5 Русинів і 7 Румунів, — і зі становища на-родного шкільництва ми казали, що от клоніт: руских і румунських шкіл найбільше, а учитель-сьок до них нема, бо приймають до семінарії невідповідний матеріал. На то Gazeta polska удає, що не розуміє, а що нам іже, і заломивши руки, гірко плаче: „Отже Полькам не тільки вже навіть ба-жати висшої науки, не тільки їм ходити до сего закладу, в котрім руский елемент на першій році ре-презентований тільки п'ятьма ученицями, бо не може(?) здобути ся на більше. Але, коли у тім у Русинів нема сил, то вже для того самого мають професори не допускати до того, щоб більше число Польок, аложивши добре іспит, могло ходи-ти до тутешньої женьської семінарії?“

Ми могли би на сі замітки Gaz. polsk-oi не відповідати, поклику-ючи на польську приповідку: „Na to rozum zda się według tego zdania, by nie odpowiedzieć na — takie pytania“, бо ми писали про що инше, а що инше питає ся нас Ga-zeta polska. Але сама справа не така, щоб ми могли сі маловажати і тому відповісти.

Обия такі, як отсей, про який ми говоримо, се наслідок давньої германізаційної системи на Буко-вині. Не кажемо вже про инші

школи, але се-ж несе як день, що учительська семінарія найменше повинна бути полем для сійби герма-нізації. Учителі і учительки мають учити не німецькі діти, тільки най-більше рускі і румунські. Зі своєї німецької найменше мають пони-користи по сільських школах. Че-рез то уже і сойм і рада шкільна ста-рали ся і старають ся о зміну ста-тута семінарії і вже почали собі зміни маємо в другім приготова-ючим курсі. Виходить з того чейме-сно, що мале знане німецької мови у кандидатів не може бути най-важливішою перешкодою до вступ-лення у семінарію і оцінення її. Тамчасом германізація метить ся на сих кандидатах з самого почат-ку, їх не приймають задля німець-кої мови. Таке було і з тими уч-еницями, що їх не прийняли до се-мінарії (а між ними було багато Русинів).

Против того, щоб Польки вчи-ли ся, ми ніколи нічого не мали і Gazeta polska поступила собі без-совістно, закидаючи нам невичи-вість. Ми знаємо, що ті Польки значають також бідні діти і необез-печені на будуче; ми і проти жи-дівок не маємо нічого, хоч вено і Gaz. pol. пересвідчена, що з них не можуть бути добрі учительки в руских, румунських або польських школах; против висшої освіти всіх жонщин ми не виступаємо, але що до учительської семінарії счита-ємо ся: чи та семінарія для того називає ся учительська, щоб вона нам не виховувала учителів і учи-тельок? Чи та семінарія — се інститут для виховування дівчат?

Не ми винні, що дівчаткам нема-вступу до всіх шкіл так як хлоп-

цям; але ми будемо винні, коли допустимо до того, що учитель-ська семінарія буде виховувати несе, тільки не учителів і то в часи, коли в нас ще є до 70% аналь-фабетів. Gaz. pol. бере в оборону Польки. Очевидно було би не патрі-отично, як би не брала їх в обо-рону зі свого національного стано-вища; отже поминім Польки! А що скаже Gaz. polska про жидівки? Чи з них можуть бути учительки у православних руских школах, де треба вчити і православної релігії? Чи і до них приложити G. polska свою мірку ту саму, що до Польок?

Ми дивимо ся на справу зі ста-новиска потреб краю. А Gaz. polska, хоч би рада, не може на Буквині говорити про потреби 268.000 По-льків, бо їх є десять разів менше, і тому готова навіть іти на руку Німцям і германізації. Ми пам'я-таємо, що Gazet-y polsk-у загрожда-є потреба уже в рійні сінки, але нам мимо того дивно читати сі обо-рону неприродного устрою учитель-ської семінарії надля самих поль-ських інтересів. Се є таке самолюб-ство, яке тільки у Чехів бачимо і в галицьких Польків. До чого то вже доходить! Адже і другі народи мають жити!

Ювілей о. Калиновського.

В неділю (30. ж. м.) мали ми нагоду привітхуватись цікавій по-ді, святоточним промовам при слу-чаю відсвятковани 40-літнього юві-лею радника консисторського, звіст-ного о. Calinescul-a. Octogenariu Tur-cani і радника Bejann, захушений прихильники політики Calinescul-a.

узброєні ся в великі капліниці і напалили ему тільки фраз про Na-tiune-y, Societate-y, Internatul та bi-serie-y, що нам Михайло Калинов-ський аж здригнув ся перед вели-кою копшею заслуг, які він сьві-домо чи несвідомо накоїв. Із пла-стиним собі тантом, дуже поважно і на волосок обдумано, відпер Ка-линовський від Calinescul-a ті ему ладнені заслуги о. Волохін і переви, констатуючи лише, що ду-шою „приїхав ся“ (amiripit) до Во-лохін, але впротім був против кож-дого справедливий.

Що нам Калиновський приїхав ся до Волохін, най буде ему на здоров'я, а як хоче, на честь і сла-ву; але про справедливість не ему говорити. Як значащий лікар, глобів він нас Русинів через 30 літ так тяжко, що ото їм з підразом споминає кожда руска душа. Кож-дай удар у нервових і сьвітських справах, виконаний против нас фалшиво ним сфабрикованих яви-чарат, виходив завжди від него самого. Єзуїтським поведенням вила-дав на свою удку багато легко-вірних Русинів. І то не робив він як чоловік приватний, а як радник консисторії, котрій повірена була більшою долошиною дисцезан-Русинів.

Чи то справедливо все горнути на користь одних Волохін, а Русинів і не знати, або вражати їх за п'яте колесо в возі? Пригадайте собі лиш „Notitiaenammlung der Buk. Diöz.“, звістка власне о. Cal-inescul тихнем виконує усі розпоря-дження консисторії користні для Ру-синів. Така то „справедливість“ Calinescul-a. Задля неї то ходив о. Calinescul тоді як опарений, бо у

Із поезій Сильвестра Яричевського.

В парну днину.

А тьму! доволі порохів тих навислих
у вулицях тихих!
Не в сплі вже і віддихати грудь...
Сей рік оберусь-мабуть
і вилечу на доно рідних візних гір,
у який, тихий зір...

Ха, ха!.. Що се? се сльозі мої сотоні,
бо сніг те все, ах сніг!
Ти сповнений ланками любові судби
до бруку й боротьби!
Не слухай ся — вона тебе горад небо...
Торня! не-ж більш тихих тут є!

Вісник 29/VII. 1899.

В альбом.

Ви просите мене о вірші, Пані! —
щоби Ви лиш вітхати могли й очима
перевертати учинив, а не правді,
щоб лиш покинути мні поза плечами...

Дарма отгла злота Ваша, Пані!
Я маю Вам на туо слабкість раду:
усидомо при сійні вір несених —
а спажу Вам цікаву багату

про тих людей, що вбогі й тяжко хорі
самі себе їдять, мов доті зми,

а трупи їх обдерті знова шкільні
жеруть — мужі слави мов сивий...

І розповіді містерію страшну,
як діти матір рідну убив,
як в вороньцях заслі в лузі,
як висловив вже мертвий жин...

О, розповіді багато — пребогато!
І життя нове озаєт у Вашій груді...
Тоді — тоді ще може, гарна Пані,
щось більше до... голубовими прибуде.

Вісник, 1899.

Вязиця.

Нема то як велике місто!
Усюди красно, мило, чисто,
стоять прекрасні намети,
на людях дорогі шати.

А яке вязиця — от віршоту!
Страхають, правда, трохи око
ті грубі мури, стухлість, квати
і диня в вікнах стрипхати.

За теж в нутрі — спокійні хвилі:
красиві від хлопської ідилі,
бо їм же „панство“ все забрало,
лиш сльозний вездух ларувано...

30/VII. 1899.

Мопартівське „Requiem“.

(Совет.)

Зібрав найкрасні, найліпші звуки,
всесон у китицю звязав шкільні;
вони лились у серця гавб, гадли
бухали силачі і сердечні муки:

бо в тій жальоді гузи й розлуки
гірні — страшний радана і дивини,
що геть за хмари людські руєть думи
й несуть вновою д' ангелам на руни...

Щаслив Мопарт! Він повний блиску,
[слави
не знав, що серце десь одне дукає
сповняєсь гнівом, занепає сильною,

прийшов до своєю друга і в спокійно,
не тямлячи про людську злоту злобу,
сів грати „Requiem“ — собі до гробу*...

* Мопарта має отруїти Сабарі, котрий за-
вдував йому одал. Перед ним грав Мопарт
своє „Requiem“. — С. Н.

Праве око команданта.

(Оповідане з англійського — Брет-Гарто).

Рік 1797 спійнив ся на калібрій-
ській березі сильним полуднево-західним
вітром. Малий альян Сан Карлос був,
хоч захоронений прагірмом Пр. Трійні,
неспоійний, і розбуханий подух був
напівспіваний летучим ніском, а квітлі піли
сильного моря падали на припостний
мур, обернений до залуку. Командант
мав творилий сеніор Героненіадо
Сальватієрра виставив голову в глибоку
належного вікна партії і почуя, як
солоний подув недалекого моря залопотіс
сильною праскою его біді зли.

Командант задумчиво сидів у вікні
припостної партії. Пенне роздумував
над пригодами тільки що минулого року.
Одначе ті пригоди могли було так легко
перечислити в паміти, як нечисленну
осаду тиверний. Минулий рік був найкше
так само скучний як пригоди, як і що
впередиди — вічим незалежачені і не-
перервані дні впливали в припостній
одностайності летного виповнювани обо-
в'язків.

Правильно повертаючи торжества і
святта, пірвічна почта з вістками з Сан
Дієго, рідно коли іспанський корабель
з набором, а ще рідше чужий — то
були головні події в мирнім житю ста-
рого сеніора.

Коли так з одного боку не могло
бути бесіди о поступі, то не знати було

воздуху дуже щось пахло пенсіонаванем. І вашій свінці, о. Вежап, і за нас так було — о. Турсан.

Чи існує найкрасніший спосіб пізнати ученика?

П.

Для домашнього учителя само здобуте знання дитини не може цілком вистарчити як вказівка, особливо там, де розходить ся вже не о кінчене розпочатого курсу, але о впровадження нових предметів до програми або навіть о почин якогось зовсім нового розділу науки. Одна дитина з хвилиною, коли навчить ся плавно читати і як-так писати, може без труда приєднати собі вже і початки граматики, — коли для другої найелементарніші поняття з граматики будуть під той час недоступною абстракцією; думують ся хлопці і дівчата, такі бистроумні, що вже в 9 році звичайна наука о предметах була би для них по невчасі — коли другі діти, багато старші мусять оглядатись на підірваних розмовах з наук природних, бо так слабо орієнтують ся посеред предметів свого оточення, що неможливо ще з ними почати систематичну науку природознавства; часом 14 літня дівчина з великим хислом слухає владу з літератури, — коли для другої 16 літньої се предмет: ще надто поважний.

А прецінь одною з тайн успіху в навчанню, се вміння відразу виявити освітний рівень для виклада, щоб відповідал спосібностям ученика. Як же до сего дійти? Се питає, якого перед 10 літами ще ніхто не уважав можливим до розв'язання, нині не так вже надто тяжке.

Поступ емпіричної психології останніх часів виразив ся між іншим в методах дослідів здібностей, які прищеплювало ся зарізно до старших, як і до школярів. Окрім позитивних вислідів для поступу самої науки, загальним вислідом показало ся, що всі учителі, що брали участь в сій роботі, красне пізнали своїх учеників і адобу-

ли тим багато цінних вказівок для практики. Отже з того природна конвенція, що новий учитель, вже не для наукових цілей, але просто, щоб пізнати дитину, повинен перевести ряд дослідів, що найкрасніше відповідали б сій меті. А так з поміж численних проб та дослідів, які описують психологи, треба вибрати се, що ближше і більш безпосередньо в'яже ся з узагальненням дитини до науки. Пробуємо навести тут в головних чертах се, що видає ся найкращим для сєї цілі.

1. Так як основою всякого знання вражіння зміслів, треба отже поперед усього пізнати бистроту зміслів, особливо-ж зору і слуху. Ті дослідів легкі і великому доступні вказують, на яке віддалене дитина розпізнає предмети, букви і т. н. та розрізняє звуки. Вражіність на краски слідимо, коли показуємо здалека волічки, або папір різних красок і кажемо собі краски називати та добирати предмети відповідних красок. Так само можемо поступати з розпізнаванням довготи; показуємо два прутки різної довготи та питаємо: котрий довший? хочаби допідлатись, яку різницю дитина добачить. Що до слуху, то коли маємо вчити дитину чужої мови, треба би справдити, чи відрізняє добре усі звуки, чи вражіння на акцент мови, чи пр. може схопити ухом різницю в мові німецькій між кількома нудисами звуку „i“ (i, ie, ü) або „e“ (e, eh, ä, ö) або різницю, яка виходить, коли покладемо акцент на иншім складі.

2. З вражіністю зміслів думать ся стисло здібність запам'ятовування. Для учителя се питає першої ваги, не лиш знати, чи ученик видить показаний предмет, або чи чує прочитаний опис, але яке з тих вражінь зору і слуху усвідомив собі і чи може їх репродувати. Превелике отже значіння буде тут мало се, що Французи називають безпосередною пам'яттю (mémoire immédiate) с. е. зміст, який находимо в умі з того, що побачили або почули. Проби сего рода велими поучаючі і не тяжкі до

виконання. Показуємо дитині якийсь предмет або образок, кажемо їй уважно приглянутись, не пояснюючи словами нічого, а відтак ховаємо его і жахаємо, щоб дитина здала справу з сего, що бачила; докладність опису і згідність з дійсністю може бути мірою того запам'ятання у дитини.

Рисуюмо якийсь простий та хитрий зорець, пр. зіздку, ученик приглядає ся ему хвилю, а відтак з пам'яті рисує те саме: наскільки може довершити се завдання, буде се вказівкою не лиш его зорової пам'яті, але і сили репродукційної уяви, себто здібності представляти неприємних предметів. На малі з написами кажемо вилучати одну, дві або три місцевості, а відтак кажемо їх показати на малі схемі: чи ученик покаже їх властиво положення? Пинемо на таблиці кілька виразів, яких правописня дитина ще не знає, стираємо їх і кажемо написати; чи ученик зробить правописню похибку? Виголошуємо кілька слів, чисел і т. н. голосно і внятно, а відтак кажемо повторити або написати те саме, та звертаємо увагу, на скільки ся репродукція докладна.

На підставі дослідів сего рода можна пересвідчитись ся, які в данім умі переважають виображіння: зороні чи слухоні за тим, до якого типу можна віднести ученика. Третій тип руховий с. е. ум, в яким переважають виображіння рухів, можна випити, коли впровадимо до попередніх дослідів деякі доповнення. Коли пр. ученик не годен варіювати з пам'яті взір, який лишень надів, але легко довершує се завдання, коли ему познати новести пальцем чи пером по лінійх рисунку — се буде доказ, що в него сильніша пам'ят' рухів, чим пам'ят' зору. Друга дитина не годна повторити двох стихів прочитаних учителем, але гладенько повторить, коли їх прочитає сама: се доказ, що для репродукції слухових вражінь мусить їх конечно зв'язати з відповідними рухами знарядін мови.

„Учитель.“

Справа руско-народного театру.

Дня 29. м. м. відбула ся нарада в „Рускій Бесіді“ над будучою долею руского народного театру. Справа досить важна не заінтересувала — як нині Русам — ширших кругів хлібських Русинів, бо на нараду прибуло заведиць п'ятнадцять осіб, переважно самих академіків і три жінчини. Голова „Бесіди“ проф. Шухевич, як господар, отворив нараду і ухвалив голову д-ру Евгєну Олесницькому, як референту. Др. Евгєн Олесницький є той гадик, що завивав спільні заробітково-господарські з удріями по 20 гр. чи і більше, приєднав би відкрити тисяч гр., якими можна би розпочати азією для піднесення театру. Товариства і комітети, яких метою була будова театру і піднесення рідної сцени, не лише що не відповіли своїй задачі, але причинили ся як-раз до замотання цілої справи. Показує ся отже потреба засновати якийсь нове товариство, що стояло би поза тепер існуючими, яке мало би ту саму ціль, лише більш організовану. Що до людей, які мали би станути на чолі сєї організації інституції, то їх певно не забракло, бо чейже люди, що по виплих товариствах складали свою працю для руского театру, не віддають ся від роботи ту, де на праці ділять сєй сам, а навіть вищий, бо з яснійше поставленою метою. Проект референта, піданий від розвагу, викликав не лише ожиджену дискусію.

Найперше забрав слово др. Франко і запитав ся референта, чи сойм не замкнув би Східні дотеперішній субсидії, а потім чи найде ся тільки Русинів, що зможуть 15—20 тисяч зл. на удрі? Далше, чи складаючи сий гріш в сій інституції не наражають ся на страту, бо чи театр буде приносити такі доходи, щоб міг заповнити яку-небудь дивиденду? Вирочім, на що дожити на него які видатки, коли він не є народний, не відповідає своїй задачі, бо не служить цілому народові? Не говорим же про сєза, навіть по містах не осмагає він своїй меті, бо на представленнях буває добра половина Полків і жидів. Або може створити в ім'я оперу, для кого? Чи може для Дольни, або подібних міст провінційальних? Театр буде тоді національним і тоді сповнить свою місію, коли зверне свою діяльність на сєза.

Проф. Іларій Огонівський, голова тов. ім. Котляревського, звертає увагу, що засновник ще одної нової інституції в справі театру причинило би ся аніне до заплоту, бо аж тоді не знали би, де складати жертви на будову руского театру. Виранді проект референта ему подобав ся, але не без того, щоб він не мав в собі деяких вагалих місць. Но-

також мінкого упадку. Богаті жінки і терпелива трудолюбивість цілком задоволювали потреби твердині і містичної ся в ній духовної місії. А що Сан Карлос лежав так далеко від своєї великої материнської рідни, то її війни, що потрясли світлом, далеко менше его обходили, як останнє землетрасення; борби о свободу, в наслідок котрих его посестри-колонії на другій стороні американської землі осили самостійність, не мали на него ніякого впливу. Коротко сказавши, було тут то славно індійське атто¹⁾ каліфорнійської букальчини, над котрим ще уносили ся поетичний чар — та мирна, безтурбота осін іспанського панування, по котрій так скоро мали вистати студентські мітри мексиканської незалежності, а відтак відновлюючи ся весна англо-американської завоювання.

Командант відвернув ся від віска і приступив до огни, що весело налягло в глибокій комині. Куна змивів, робота школи в твердині, поспівала етід. Він став їх перебирати з вітливим зацікавленням, а око перобігало скоро по великим округам писемі, першій пробі шкільних дітей в Сан Карлос. Задачі обіймали уступки з біблїї і командант, читаючи їх, додавав свої замітки:

¹⁾ В більшій половині американських країв вистає по властивим горічим дітям студентська мора, а відтак знов приходять кілька тихих і теняних такий, заки ще анна настає. Ті тенді тижні називають ся „другим або індійським аттом“. Подібно як у нас „бабове“ атто.

— Абімедеб взяв її Абраамови. — Ах, дуже добре, малій!... Янів вислав послав до свого брата... Той хвостив, Пайто, дуже делікатний. То мусить побачити учителя!

Гордість пробивала ся з лівого ока команданта — праве на жаль вибили ему Індіанці ще перед двайцятьма роками. Легко посухнув рукавом свого ширяного плаща по лицю і читав далше:

— Коли-ж Ізмаїлїя прийшли...

Задержав ся, бо з надвору дав ся чути стукіт кронів і хвилю пізніше війшов до комини якийсь чужинець. Ледве командант кинув оком на прихотного, відвернув ся скоро з рухом старого воїна до стінки, де его вірив голедка шалла являла — чи раз на раз влізти. Але шалла не був на стіні і командант пригадав собі, що останній раз, коли її бачив, бачив ся нею в коні Пеніто, сина кухаря. Почервонів при тій згадці і зморщив чоло, щоб успокоїтись.

Однако поведене чужинця, хоч і не кінце чинне, було шире і приятельське. Не ман коло себе оружжя і був одітий в аничайну, довгим навуценку, полотноу шапку і непромакаючі морщини чоботи. З вишнею невиритної вони рабачого озброєння не було на нім нічого надзвичайного.

Его імя, котре він командантом сказав по іспанськи, більше плавною як хоростою і поправною мовою, — було Педрє Скедїр. Був капітаном корабля купецкого товариства „Кондор“ з міста Салам в Массачусетс і був в дорозі до

південного моря, однак буря примусила его заїхати до заливу Сан Карлос.

Просив о дозвіл, щоб міг коло пригірка Пр. Троїї так довго стояти, доки не мине буря — о нічо більше. Вода не потрібував, избрав її досить на останній верстанку. Знав, які строгі були приписи о впусканні чужих кораблів до іспанських пристаней і як строго їх виконувало, та не ман охоти знайомити ся зі строгою карою, або заохочувати спокій мирної осаді в твердині.

Легку наємнічку можна було додати в его моні, коли при тих останніх словах погалинув на порожню площу в твердині та на ностережені, отверті ворота. А думало ся то тому так нещасно, що партійник поріт Фелікс Гомен, був такий розумний, що коли зірвала ся буря, він сховав ся до якоїсь шони і тепер преспокійно там висидив ся.

Командант вагував ся. Правда, припис портові були строгі, однак він аніне був робити всею на свою руку, а крім приваду, який лидало перед десятими роками о американським кораблі „Кондор“ не було нічого, чого би він міг держати ся. Буря загнала ся страшно і сама людяність велла ему дозволити просьбі чужинця.

Щоб бути справедливим для команданта, треба додати, що на его рішенє не вплинула цілком неможливість опору, або страх. Поминувши наслідки, був би певно воєним кораблем з 74 гарматами відвернув напад американського

кунця, колиб тому була прийшла охота до того. Він лиш вимовив собі, що ніщо з корабельної залоги не сміє ступити на землю.

— А що до нас самих, нано капітане — говорив далше — то прошу вас, будьте моїм гостем. Твердиня наша, доки почтїте її своєю поважною присутністю.

І поклонившись з якоюсь старосвітською честию удавав, немов би хотів опустити партію.

Капітан Педрє Скедїр усміхнув ся, коли погадав на іспан розвалену твердиню, дві паркавілі гармати з москати, вибиті перед ним сотнею літ в Мамілі та на слабу залозу. В першій хвилі пролетіла ему гадка, щоб ужити до словно записки команданта — яко правдивий кунець, не дав ніколи нагоди заключити договір без користі — однак коли погадав на малій анє, який би принесла ему торгівля з тим латїм гайдом, постановив собі що иншого. І так тим усеном ся, що ситнув глибоко назаними до табакерки, між тим як командант приступав з великою повагою крісло до огни та в честь свого гостя розпав собі велику чорно-шовнову хустку, котрою обідав був собі свою блу голову.

Що того вечера діялось далше між Салаватірою а его гостем, то не ялось мені оповідати, бо я як поважний писатель повістий значаючу лише голівні події того оповідання. Як я вже згадав, ман Педрє Скедїр дуже прудкий азик — а під впливом великих силних

на інституції займає би ся збиранням фондів і „Прогресива“ і „Бесіда“ і тов. ім. Котляревського, а ще не знати, як сказав др. Франко, чи сойм дасть субвенцію, і якраз з доброго наміру могла би вийти шкода для нашого театру.

Др. Кирило Трильовський звернувся увагу, що нам не дивити ся на Чехію, але малим вдоволяти ся. Не треба, нам опери, ані будувати великий театр у Львові. В нас нема багачів, що могли би синити на ту цілу гроші. Теперішня опера мусить служити і для селян і інтелігенції. Проект д-ра Евг. Одесьничого є добрий; можна би перетворити тов. ім. Котляревського в проєктовану інституцію, а також „Бесіда“ ахала би на ній всі атрибуції. Описали замітали би відкрити ся громадські елементи, ворожі нашому народови змарнувати все діло. На се референт подививсь, що статуту Союзу можна би в тім напрямі змінити, аби таких людей до товариства не допускати.

(Колиш буди).

Вісти політичні.

В цілій Австрії винить тепер партійна боротьба. Всюди така слажена агітація, як би в ній несли. Всі партії ставлять своїх кандидатів і кожда мити на своїм, що сила. Найбільша боротьба буде в Відні, в Чехії, та в Галичині. В Відні будуть бити ся між собою німецькі соціальні демократи та антисеміти, що те на словах боротьба з німцями а на ділі хотіли би, щоб місто жидів виженували бідний нарід власні, християнські шахраї та шпиродуни. З антисемітами тримають пани, а з ними та уряд. Тому тяжка буде боротьба дан соціалістів і не знати, як їм там піде. А знов в Чехах стають против себе, наче заїли когути, Німці та Чехи і вже тепер мало не ріжуть ся. Побіж них агітують і соціалісти та сподіваються перенести своїх послів в 5-тій курії, де відбувають робітників, бо робітникам треба хліба і вже їм надобно сварки поміж Чехами а Німцями. А знов в західній Галичині зачали вже загартувати агітацію польські соціалісти, левовий та столярський. Польські пани знають, що їм нема що навіть плати ся до 4-ої та 5-ої курії на Мазурах, та тому не ставлять там своїх кандидатів а на се хочуть собі відбити свою страту на руських округах.

Рішож і в Англії є тепер вибори, та заповідають ся теж гарячо. Будуть там бороти ся дві головні англійські партії: консерватисти, що є тепер при власті і котрих проводирем є головний міністер Селсбери, та ліберали або поступовці (демократи). Консерватисти є

за тим, аби цілком забрати буресі гра! Трансвааль і Оранжею а ліберали є тому противні і хочуть, аби бури зістали вільними. До того консерватисти хочуть, аби в Англії заведено постійну армію і загальну військову службу так, як то є приміром у нас в Австрії, а ліберали того не хочуть, бо постійна армія багато коштує і вони боять ся, щоб англійський уряд не починав робота при виборі і стрейках против народу. З тих всіх причин буде в Англії при виборах велика боротьба.

А тимчасом бури вже дедже дихають. Англії звалили ся на них такою масою, що бури нинішні геть аж на яку східну границю Трансвааля, де вже зачинає ся португальська земля. Бури ще трохи боронять ся, але Англії їм так їх припилюють, що не довго они вже устоять ся.

В Китаю знов зачинає ся на добре новий бунт. Цесареві і цесар, що утік в далекі землі в середину Китаю, видали мандаринів до всіх своїх намісників, мандаринів і генералів та до цілого китайського народу, аби Европійців впритати. Тому Китайці зачали знов сильніше рухати ся і зачали навіть кричати Пейтсан, що лежить над рікою Пеіго поміж Пекіном а Тієнтіном. Буде ще дасть ся велика завірюха.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2-го жовтня 1900.

Є. Е. барон Бургінзон вернув сьогодні в середу в Відні.

Всі черновецькі школи будуть святкувати день іменини цесаревих 4. с. ж. походом на площі Австрії. Разом збере ся з 10,000 молодців. Деякі школи устроюють того дня також концерти.

Тіло пол. Степана Степановича перевезуть з Мерану до Чернівців, а потім звідси до Воли на цвинтар. День похорону ще не означений.

На Рошу убили Михайло Кремер свою жінку чотирма вистрілами з револьвера, потім сам застрелив ся в животі, потім в голову. Здає ся, що Кремер божевільний.

З Кіцмана випусти нам: 7. жовтня н. ст. с. р. відбулись є головні збори тов. „Філія Руської Школи“ в Кіцмані в приміщенні мужеської школи точно о 2. годині по полудні, на котрі запрошав ся ласкаво Ви. Членів, а також і тих Ви. учителів і учительок, що хотять вступити в члени товариства.

Від виділу:

І. Стратичук
голова.

В. Івасюк
писар.

нашій, яким єго господар частував, став ще балакучивіший. А до того представив собі чоловіка з асобом двайцять-літніх новинок! Командант перший раз почув, що Велика Британія страждала в Америці своїм полком, він аж тепер довідає ся о французькій революції, та о великій Наполеоні, котрого героїські подвиги описав єму Пелег живими і красками, ніж би то було мило командантовим зверхникам. А коли вінні сам Пелег став питати ся, мусів єму командант адати ся на ласку і неласку. Новомі, новомі вивідан ся о тайнах війни і твердині, о цілій родинній історії тих шалених днів, дізнав ся о навіженню поган, о розцвітті місячної школи і зайшов навіть так далеко, що запитав команданта, яким способом він око стратив.

Кажуть, що Пелег при тім антигуків різкі малі забави, прираси і інші дрібні найновішого винаходу, та що деякі з них втиснув євому господарю. Також говорять, що командант під непотвним виглядом Пелега та кількох есканок вина забув трохи на своє достоїнство і так поводив ся, що то не конче було відповідне для чоловіка на єго становищі — деклямував якісь іспанські думи, а навіть охрипав голосом виспівував різкі єввангеліи зобовні, в котрих все була бесіда о „чорних очах“, „рівній стані“ і т. н.

До таких річей не прикладає очевидно поважний писатель ніякої ваги, а гадає лише як о поголосках, котрі треба приймати з найбільшою обереж-

ністю. Щоби-ж не казали — командант аж так забув ся, що вхопив вінні гітару і став як молодик по хаті танцювати і скакати, то вже крайня клезета. Певне лиш то і більше не потребуємо знати, що около пімочи Пелег серед безнастанних завірювань пічної привази помагав командантові дістати ся до ліжка, поцім — люди бури вже утигла — розлучив ся з твердинею і тимчасом вернув на поклада свого „Кондора“.

Не знаю, чи Пелег додержав слова, яке дав командантові. Але говорять, що нобожні отці з місяч чуди той ночи на рівній явсь голубка, немов би там погани забавляли ся тим, що через ніс єввангеліи святі несли; що ще кілька днів потім чути було в цілій осаді запах рибачого трану; що у пані некарих найдемо підманувати мускатулових орхів, котрі нещадні були ні до їди ні до сніба, та що в хлібі у нованих, взяло ся ввидінь кілька мірок зерна, дуже подібного до вієса, однако кільком різного від него. Однако позитачителі возме на увагу, як єввангеліи дане слово купцем або Єввангом, як строго прадержувало ся в іспанських портах законів та що мої країни Америцині так нелюблять надкувати довіря цигарих людей, що то аж увійшло в пословицю, то певне признасть, що всі ті оповідання були простими вигадками.

(Колиш буди).

Про руску гімназію в Коломиї пишуть: На сей рік записало ся до приготавляючої класи 36 учеників, до I. класу в двох відділах 98 уч., до II. кл. 58, до III. кл. 50, до IV. кл. 27, до V. кл. 82, до VI. кл. 26, до VII. кл. 21, до VIII. кл. 19 — разом 362 учеників. Розпочата будова руської гімназії окулає ся вже тепер за тією, бо обчислена лише на 10 класів; а вже і сего року записано треба би подати і II. класу, так що було би тоді разом з приготавляючою II клас. Не знати, на чий внесок міністерство єввангелію в плані будинку три класи; там обернено в конторний марини 6 тисяч, а для розвитку гімназії зготовлено необчислену плоду. За кілька неділі руські ученики не будуть мати де ходити в природною потребою, бо місця призначені для них в двім крилї будинку будуть заповнені.

„Труд“, жіноча промислова спілка. Члени „Клубу Русинів у Львові“ заходять ся коло заснованя такої промислової спілки, яка подаючи помічну руку Русинкам, що шукають праці, могла би рівночасно пропаявати домашній промисел, достарювати на замовлення всякого рода жіночих убрал, приймаючи Русинки на науку шити, крою, кравецтва, модницьтва, удержувати склади з матеріями, потрібними до жіночих робіт, і тим способом старати ся, щоб руський гріш не ішов в чужі руки. В тій цілі уложений статут спілки став вже затверджений властями; тепер розходять ся лише о варту около 3,000 ар., потрібну до введення в життя згаданої спілки. На єю цілі вилануло вже 500 ар., які єввангеліюють ся в „Союзі кредитові“; там будуть вкладати ся і даліші надані уділи, до остануть до часу заснованя спілки. Один уділ вносить 10 ар., а внесоків 1 ар.; кождому ніжно приступити в довільним чином уділу. Запрошуючи єво дорогою всіх П. П. Родивий до приступлення до спілки „Труд“, просять „Клуб“ вислати гроші на руки председателя „Клубу“ п-ні Г. Шухевичевій у Львові ул. Соборний ч. 7, куди також згодять інтересовані відносити ся о висилку статутів та о банків інформації дотично Спілки. — За виділ: Г. Шухевичеві, председателю.

Свини зїла дитину. Так доносить з Дрогобича. Яким селянина Ревнюк, чи з байдужности, чи може з неохочести зинила в недрях малесеньку дитину, а сама нішла за село прати. Тимчасом прийшла свиня і загризла на смерть дитину розгризши їй голову.

Громадна еміграція. Із Західних випусти: В кількох послидніх місяцях випусти емігрантів гарячка на тутешній попіт. Майже що місяця випадало або випадало по кілька родів з оноличних сіл Свиньова, Колодзівки, Бізидани, Шитовця і т. д., т. е. із сіл західних. В місяці серпня і переселі випусти гарячка емігрантів на села західні. Тамтого тижня випусти із сіл Печерна Жежана над Дністром а також і в села Дзвиняча разом кількадесять родів руського селянства, з жінками і дітьми, удаючись велітицею на Львів і Гамбург до Канади. В Дзвиничі побачено емігрантів на дорогу парох дзвиничий. Емігранти, котрих на дворці відправляли сотні людей із згаданих сіл, а плачем розстали ся з рідною землею. По більші часті були єе господарі, послидні 5—6 або й більше моргів поля, а випусти тільки через неохоту до тутешніх підноси, через брак зарібку і т. н. Потімачи обов'язок єсть се, що всі грунти по емігрантах перейшли в руки господарів, котрі, аби не допустити переходу землі в чужі руки, закликали позички на свої грунти, набуваючи землю для себе.

Воздушна труба. З Ческої Ліпави доносить, що там дня 28. вересня по полудні підчас туї заїзав ся величезна труба, котра виробила страшний шкід. В місцевості Шенбори воздушна труба розвалила п'ять домів і рознесла їх, а в двох сусідніх місцевостях по одній хаті; єди при тих хатах вихор зовсім відомив, виривав всі дерева на просторі 1400 квадратних сажнів і поклав їх полесом на землю, або поніє снігами. Вихор був так сильний, що вхопили людей на у ливі ніс ними до 30 метрів далеко. Многo людей в наслідок того несподівало ся, але ніхто не згинув.

Обіт матери. Жителі Брукселя, що встали до єввангелію, могли видіти єввангелію трогающе але зааром прикриваючись. Яким жінка а перемітила, матір, котрій двоє дітей померло, а третє лежало на смертельній постели, обітувала їти на колінах з найдавшого передмістя Іссель аж до катедрі єв. Гудулі. В той спосіб хотіла она випрохати життя для своєї послидної дитини. Та й додержала обіт. При помочи двох єввангелію вугица єв она доєввангелію о четвертій годині в дорогу до катедрі і станула там о 3 години, але так ослаблена, що перед самою катедрою зіпала. Коліна єв були так стовчені і покриті, що передеталили лив дні великі рани. Нецелюва не могла вже увійти до церкви і єв треба було віднести до шпиталю.

Замкнене рахунків

наси рай-файзеньської в Брідну за рік 1899.

Прихід:

Побраних пай	К. 410—
внесок	100—
звернення пожитка на скринти	70—
відсотки	—16
кошта адміністрації	12—
кредит банковий	698—
запомога	600—

Разом . . . К. 1890-16

Розхід:

Звернення пай	К. 2—
пожитки на скринти	1270—
кошта адміністрації	231-95
недвижимості і кошта основні	463-04

Разом . . . К. 1966-99

Справджене, що видатки були обмально затитиєні

в сумі . . . 76-84

К. 1890-15

Сальдо . . . —01

К. 1890-16

Біляне за рік 1899.

Актив:

Засіб касовий	К. —01
пожитки	1,200—
відсотки належні	27-86
недвижимості і кошта засновні	416-47

Разом . . . К. 1,644-34

Пасив:

Пай	К. 410—
донги	698—
відсотки	10-22
чистий зиск	526-12

Разом . . . К. 1,644-34

Мелетій Гайда, Домітрій Гудиса, председ. ради надзор. начальниці.
Василь Пітик, Омурфий Михайчук, член ради надзор. член старшини.

Телеграми „Буковини“.

Відень 2. жовтня. Цесар повернувся з Горині і удав ся до Шенбруну. Повернувся також др. Кербер.

Льондон 2. жовтня. Між командантами сполучених військ панує непорозуміння і команданти: російський, французький і американський не хотять узнати Вальдергого головнокомандувачим.

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЪТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 улица Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи аеронні, «fashion» і «Loden», полегшуючі, Drapp і в різних модних фарбах.

Товари обуттяні, лише добрі фабрикати для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад французької фабрики обуття А. Сапек і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-черевики і білі черевки іржаві.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевики всього роду.

Всілякі артикули для їзди на велосипеді для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліпші, чорні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тін для панів. («Schattensprenger»).

Рукавички з ватки для панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліпших французьких фабрик. Glass-рукавички під повною гарантією.

Біле з найкращих фабрик під гарантією, біле і в різних модних кольорах для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з «Zellengewebe» найновішого фасону.

Краватки на літо з найновіших англійських родів.

Панчохи, хустини, пасочки всього роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпани і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смалі-Стоцького	1.50 кр.
Буквинська-Русь др. Смалі-Стоцького	1.20 „
Листи з некла Осина Шинга	20 „
Людина, Ольга Кобилівської	40 „
Царівна	1.20 „
Некультура	20 „
Природа	20 „
Покора	70 „
Твори Юрія Федьковича I том	1 „
Чужа горічанина, Омелія Попович	20 „
25 повісток	10 „
Хлопці-садівники	20 „
Цар Франц-Йосиф I. Омелія Попович	10 „
Образки з природи, Іван Ситон I. і II. том по	5 „
Бесіди про часи козацькі	75 „
З села, Богдан Лепкий	20 „
Гадки про потреби України	15 „
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Степанів	70 „
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилович	8 „

На пересилку треба додати 5 кр.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Schulfachrichten, Gestionsprotokoll, Quittungen, Schulfachrichten, Frequenzprotokoll, Frequenzprotokoll, Schulfachrichten, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenzen-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Zehnminuten, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайнських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуття

ІВАНА ДІКА,

ул. Руска ч. 11. Чернівці ул. Руска ч. 11.

Відомо, що пані І. Т. Публіш, що виготовляє всякого роду обуття для мушкетерів, панів і дітей з тої ж найкращої фабрики як і черевки іржаві, та в них і острівністі і в ортопедичних апаратах і в обшуканих приладках до шкільного розування.

Через вишуканість моїх черевків зникають сейчас нагнітні та вонні парості на ногах. Доброго і солідного продавця, також обшукано: буду старатися си добути собі продовження своїх замислів.

З повагою,
 ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуття.

Повідомлення виготовляю си тільки в натуральних шпир.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
 отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.
 Урядові подання. Приватні грамоти.
 147 сторін 82. 140 виїрнів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“
 в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба додати 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

є на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Виходить в Чернівцях
що середи, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петровська № 2.

Розповсюджується поштою на поштових
виставках. — Рекламісти поштові
виплати від пошти.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — пов.
на шість місяців . . . 10 „ —
на чверть року . . . 5 „ —
на місяць . . . 1 „ —
Продовжує число нашої 16 стр.
Передплата і надання грошей на історичні
книжки в Чернівцях.

Рух виборчий в Австрії.

Для 30. вересня с. р. відбули в Чехах три вибори, два німецькі в північно-західній частині краю, в Трутнові, і одне чеське в південно-західній частині краю в Собеславі.

В Трутнові зібраних ся німецькі ліберали чи то поступовці. На вічу лизали ся всі провідники німецького поступового стороництва в Чехах, між иншими були послы до ради державної: Функе, Пфферше, Шікер, Штайнер, Шлетель, Розер, Фурніер, Еппінгер, Зігмунд, Пергелт. Обговорювано положення Австрії, встановлене розв'язанням парламенту, становище Німців в Чехах і спори, які ведуть ся в самім німецьким таборі, а вкінці ухвалено резолюції, в котрих містять ся висновки з проголошених промов.

Зміст прийнятих резолюцій такий: 1) Збори уважають за безумовну konieczність, щоб як найскорше настало основне уздоровлення нещадного стану, котрий більшою вже як три роки ударяє на політичне і економічне життя краю і з усіх народів держави найтяжче діє на Німців. Чим довше триває криза, тим тяжше вийде вона на шкоду цілої держави. Уздоровлення держави можливе лише тоді, коли заходами, від кількадесяти літ зверненими против єдності держави, против конституції і против Німців, відбереть ся всякі впливи на успіх. Головним умовом припинення ладу в Австрії є передовсім законне установлення німецького на-

ка державного, а також переведення національного поділу цілої адміністрації в Чехах. Найважливішим обов'язком австрійського правительства в сій хвилі є з усією силою виступити против надмірних національних і політичних зазіхань, негідних з єдністю держави, особливо против домагань чеського державного права. 2) Віче жаліє над поділом австрійських Німців на кілька стороництв і 3) висказує повне довіре і подяку дотеперішнім заступникам німецького поступового стороництва в державній раді і в сеймі.

Рівночасно відбуло ся в Трутнові, мов на перекир лібералам, віче німецького радикального стороництва при участі около 4000 осіб. На вічу явили ся Вольф, Пахер, Штайн і др. Гори. В ухваленій резолюції зазначено konieczність енергійної і безоглядної політики національної і висказано жадання, щоб будучі заступники народу домагали ся передовсім установлення німецького ланка державного, вписання союзу з Німеччиною до основних законів державних та цілого і торговельного союзу з Німеччиною.

На чеськім вічу чи то таборі в Собеславі виступав др. Герольд, обговорював політичну ситуацію і особливо становище чеського народу і його заступників до теперішнього правительства, до чеських Німців і до буших союзників чеських а бушої правди.

Чеський нарід — говорив бесідник — ніколи не перестане домагати ся чеського права державного і має надію, що прийде час, коли чеські послы не будуть в держав-

ній раді самоостійні, а найдуть собі союзників. Чеська справа мусить бути полагоджена. Чеські заступники не залишать борби, поки не докажуть, що над чеським народом не можна перейти до денного порядку. Без заспокоєння чеського народу не може в державі настати спокій. В ухваленій резолюції виражено жадання чеського права державного, рівності чеської мови в публичнім житті і розширення громадянських свобод та права виборчого через право загального голосування.

Чи існує найкращий спосіб пізнати ученика?

III.

Звістка річ, що виображення назирають сили через контраріи: для всього учителя справа великої ваги довідатись, кілька разів, або як довго мусить ученик дану річ повторити, аки спам'ятає її собі. Щоб би ся точку абзирнути, не треба аж уживати якихось штучних проб, коли вже сама практика насуває логічним природним способом: велич дитини учить ся в нашій присутності та обсервуємо її уважно, а пересвідчивши ся, кілька разів повторюючи пр. встановлене на пам'ять кількох строфок стихів і т. инь. Колиб наші спеціалісти від завдання лекцій переводили совістно таку пробу, певно в неї пересвідчили би ся краще, чим з усіх розправ про перетяжене уміа дитини, як їхня практика далека від німців гігієни та методики.

3) Так здібність репродукції в сечас, як і скоріше присвоювання мусить бути ріжні у того самого

ученика відповідно до стану его ума під час науки: належить увагу улегчув ся роботу, розсіянню отрудненню. Тому найважливіші проби при практиці навчання, се проби над увагою і умученням. До того випробовування найкраще надає ся диктант і довершування значайних найпростіших рахункових функцій. Умучення і его степені показують похибки в писемі чи численню.

4) Так сказати-б найважливішою точкою в навчанні, се здібність ученика до самостійного думання, що належить на творенню понять, конклюдованню, узагальнюванню і розумованню. В сій напрямі одначе, психологи, що доселі займались більше слідженням елементів умовного життя, чим его витворами, не дали поки що докладних та виразних показінок. Одинока доселі уживана в тім згляді проба на більшу скалю, се проба т. зв. комбінативної методи Еббінгауза, котра ґрунтується на тім, що ученикові подає ся до виконання якийсь текст, в яким попропускани деякі силиби або й цілі слова. При такім доповненню примушує до роботи всілякі здібності дитини і воно краще, чим що иншого може бути мірилом степені інтелектуальної дитини.

Незалежно від того способу можемо слідити здібність до розумовання при случайности инше згаданих розмов і управ, а особливож таких питань, які змунували би ученика викривати якусь спільну прикмету або виводити загальне заключення на основі ряду вже пізнаних фактів; або на відворот шукати примірів та прикладати якусь загальну підставу на правило. Неспособний ученик до розумо-

Праве око команданта.

(Оповідане з англійською — Брет-Гарт).

Голосне биття в бубни, котре слухавалося прихід 1798 року, пробудило команданта. Ясно світило сонце і бура утихла. Герменегільдо Сальватієрра сів в постелі і, після свого звичаю, почав протирати ліве око; відтак пригадав собі на мигуду ніч — очинив з лівим і побачив до візика.

Воробля вже не видно було в залі! Наслідок адоволює, що мигнула ему в голові якась гадка і він дігнув ся руками обох очей. Але коли его то не заспокоїло, знав до поради мале зернано, що писало коло хреста. Не було сумніву, командант мав друге, праве око, котре було цілком подібне до лівого, лише що ним не міг бачити.

Що то було і яка тайна крила ся за тою історією, було в тім в Сан Карлосе довго одна гадка. То було, на погляд всіх мешканців твердині, иншо инше лише нагорода небес для команданта за оборону святої віри перед першаними і знав для віруючих до ілюстрованя. А що то об'являло ся на світлім чоловіці, то не було нічого дивного, бо Герменегільдо Сальватієрра був начальником твердині, найважливішою особою в ній, то й чудо мусило на ній обжити ся.

Командант сам не розповідав, як то було — неправди говорити не умів, а правду сказати не вживав ся. Бо й справ-

ді, коли добрі люди в Сан Карлосе хотіли кінчи в то вірити, що він може правим оком так добре видіти, як колись давно, то ним не було би то главно і нерозумно з его стороны ту віру їм відбирати?

Перший раз в своїм житті постунали командант дипломатично — перший раз держав ся правди, котра вже тільки розумним і цинічним, але слабій волі людям принесла шкоду, іменю гадку, що мусить бути всім для всіх. Вечасний Герменегільдо Сальватієрра!

Але ж бо від той хвилі немов злий дух опустив малу осаду. Праве око команданта, хоч знов все і чисто, адало ся, робило поганій вигляд на всіх, котрі на него дивились. Ніхто не міг на него глядіти, щоб не моргнути: тако було холодне, тверде, немилосердне і нещадне. А було оно тим більше страшне, що адало ся, немов би мало силу відгадувати і відчитувати мисли того, на кого гляділо, спорило, діж їх нимовни. Воляні залози слухали більше ока, ніж голосу свого команданта і укладали свої відповіді скоріше після погляду на уст, з котрих вийшло запитаня. Служба не знала, в який спосіб уникнути безпастанного, ледно холодного нагаду, котрий, як адало ся, нічно їх переслідував.

Діти в школі робили на своїх листках повно „жидів“, коли на них дивило ся строге око, а бідний Пакіті, тієї зірпелій учениці, не удавало ся ні одна буква, коли коло неї стояв її вчитель. Не довго тривало, а замість довіри і

приязни виступило підозріння і обжаловання, котрих досі в Сан Карлосі ніхто не знав. Вжеди, куди лише правде око команданта повернуло ся, лишалась тінь.

Сальватієрра сам не міг уявити собі неспокійного впливу свого ока, котре таким дивним способом знов у него з'явилось. Не могли витолкувати собі вражіння, яке робило его око на других, бачив в їх поведінню лише доказ тих деяких недобрих учинків і мислей, о яких хитрий Пакіті згадував того памятного вечора перед Новим роком. Его найвірніші слуги мішали ся, червоноли, затинали ся в мові, коли перед ним оточили. На его найпростіші, в наймирнішім голосі анкетні запитання, наступали обжаловання самих себе, припиняли до малых хвб і провали, або найпоірнішіх перепрошень і просьби о прощанні. А навіть і діти, котрих так любив і ними гайман ся — не виключаючи і малой Пакіті, его найлюбійшої учениці — адала ся в его притомності не спокій і почували ся до якоїсь вини.

Наслідки того безпастанного зворушення скоро об'явили ся. В першій половині року голоде і око команданта взаємно віднахали ся: его слова були ще ласкаві, приїмні і спокійні. Однак нагло й его голос приймав таку саму холодну, недовірливу твердість на себе, що й око, а коли рік добігав до кінця, показало ся на всіх, що командант поступав після свого ока, а не око після команданта.

Очевидно, що та зміна не укривала ся і перед печальною бачністю побожних отців. А навіть ті, котрі перші став-

ляли правде око команданта за надзвичайний доказ великої любові Сан Карла до людей, говорили теж голосно о чаріх і злих ділах Веллелуба, найстаршого черка.

Було би але з Герменегільдом Сальватієррою, коли би він не був начальником і не мав величезної влади над твердинею. В світських і політичних справах не мав на нього побожний Мануель де Кортес ніякої влади і тому всі его заходи, аби виступити против команданта з духовними карами не удали ся. Перешкоджений і цілком пригноблений відійшов з першої своєї розмови з командантом, а то тим більше, що командантові захотіло ся поспробувати на ній той мендасові сили свого поганого ока і він довго відважував ся в стоячого перед ним монаха.

В способі змішанню відракувала ся Мануель де Кортес всіх злих намірів против Сальватієрри і сам признав ся до деяких своїх хвб. Коли-ж командант на службі Вовій розглянув ся з своєю ланкою людей в першій, не могли они вже спокійно молити ся. Здавало ся, що божий дім стратив всю свою силу і неспокійно звивав любови і ладу, яка доси дучила спокійних мешканців осади Сан Карлоса, розірвала ся.

Чим дальше тигнуло ся посушне літо, тим більше приймали на себе низькі горби довкола твердині красну широкую пластану командантового і адало ся, що й природа винючила собі від него его тверду, немилосердну похурість. Суха земля похунала і викоріна-

валя покаже-ся цілковито безпорадним при таких жаданях, помімо того, що при звичайнім іспиті буде відповідати як слід. Знає пр. після певного учебника оповісти докладно римську історію глава за главою, не пропустить ні одної подробиці, яка дотичить війни чи чого иншого, але коли скажемо ему пр. вичислити поспішності Римляни у військових епохах їхньої історії і показати їх на мапі, відповість, що цього не вчив ся ніколи; а противно ученик інтелектуальний з природи, або привчений застосовувати ся, хоча-б навіть попередній учитель не ставив питань в сій формі, буде старав ся пригадати собі, які то землі коли Римляни підбивали і надумавшись дасть відповідь, на стільки влучну, на скільки знає історію. Подібно мало інтелектуальний ученик може вивчитись з підручника природничого класифікації звірів і рослин, але не порадить собі ніяк, коли скажемо ему на тій підставі уложити класифікацію комах або птахів, які знаходять ся в его огорожі. Навіть зміна в порядку питань збиває мало інтелектуальну дитину з пантелику і dlatego то як раз велим доброю пробою умових здібностей є давати питання з якого підручника ще до укладу деяких подробиць, але не з такого розуміє ся, де приходять нинішня термінологія, незвістка ученикові.

5) Дальше треба застановитись над можливою труднощію вислову у ученика. Дитина часто-густо не годна подати доброї відповіді не тому, щоб не уміла розумувати, але просто тому, що не зрозуміла якогось виразу ужитого учителем або що не могла уложити цілком влучної відповіді з причини труднощі вислову. З тої причини при всяких дослідях над інтелектуальною ученика треба звертати з одного боку сильну увагу на стилізацію питань, а з другого на спроможність вислову у дитини: коли не дістаємо доброї відповіді, мусимо насамперед спростити, чи ученик порозумів наше питання: поставмо его другим або й третім раз иншими словами, доки не переконливо ся, що ему незвістні не

вирази, а сама річ. Так само, коли відповідь вийде недокладна під оглядом логічним, дивім ся на се крізь пальці, стараймо ся лишень здати собі справу, що властиво ученик хотів сказати. В противнім случаю, є. є. коли відповідь дитини надто гладко і надто гарно уложена, треба би пересвідчитись, чи се случаєм не фраза навчена або захоплена з книжки, яку дитина недостаточно розуміє. Вирочім насіб слів, яким дитина розпоряджує і здібність вислову пізнаємо при вичисленні наведених пробах Еббінггаузової методи, як також при письмовних вправах.

6) Як доповнене усіх сих проб і досвідів нехай послужить і пізнання уподобань і поглядів ученика, а до сего дійдемо, коли будемо часто стикати ся з учеником та слідити за ним і обсервувати его, коли він сего найменше надіє ся.

„Учитель.“

Справа руско-народного театру.

(Ковчезь.)

Др. Микола Шухевич, що — як завжди — цікавив ся справами нашої сцени, промовляв зі всіх безданих найкритичніших. Насамперед не годить ся він на се, щоб театр був фінансовою інституцією, бо що такий треба би рік, два, і при безперерпних страхах мусів би подати ся до ліквідації. Що до директорів проєктованої Спільноти, то мали би они бути почесні, беззатні; але чи практично дотеперішня не показала, що такі аматорські директори, при найкращих бажаннях, зробили? Дальше, від кого жадати, щоб за удрієм належало до сєї Спільноти? Цілком природно, що заохочувати когось дивидендою, щоб купувати уділ, се було би нечесно. Уділи набували би багатіші Русини, що не потребують надати ся з сего жорданного доходу, а таких людей дуже у нас мало. В виду того треба рускій оцей поміч в шаллий спосіб, але поміч мусить бути як найкращим. Кілька тисяч за, зложених багатшими людьми, переданих теперішньому директорови д-рови Гриневському — по думі безданих — могли би не лише тепер нашу сцену уратувати, але навіть підняти бодрі до найпримітивніших сучасних вимогів. Про постійний театр, що стоїть би на артистичній висоті, не може на разі бути і мрія. Пекучою справою,

яку колючо треба також позначити — є справа забезпечення доді артистів. Годі від них жадати, щоб держали ся рускої сцени, коли они не мають перед собою забезпеченої будучности. За-сновані фондів емеритального становило би один з таких чинників, що приволяв би актора до своєї сцени. Друге, се постійний театр. Однак годі про него на разі думати, бо надіти ся від рускої публіки грошової підмоги, се нісенітниця. Найлучше свідчить про се нинішня надрада: сї, що прибули, то не богати, а ті, що могли би дати, нема.

Дальше промовляли ще проє. Ого-новський за вибором анжети в сїй справі, советник Стчинський, щоб надати акції, а п. Бігуни залятує, який спосіб має референт, щоб стягнути до проєктованої Спільноти всі гроші, зложені досі на будову руского театру, та в який формі прамістити ті гроші в Спільноту, а війни а який рубриці помістити надіслані дати. На се відповів референт др. Олесницький, що дотеперішні фонди і дати можна примістити яко депозит, котрий особно опрорентував би ся. По сїм промовляв др. Ал. Кузичинський а Коломні і др. Ярослав Олесницький зі Львова за основанієм Спільноти на уділах, а проти заснованія акційного товариства.

Описав забрав голос референт др. Ем. Олесницький, щоб відповідати на роблені ему безданими заклиди. Що до справи чисто людського театру, то на разі годі про се думати; але коли сцена піднесе ся і зложе ся, то стане він і національний, і сойм, маючи наглядний доказ его розвитку, не лише не замиє, але підвищить субвенцію. А щоб сойм мав адекватні субвенції для театру dlatego, що ним завідує фінансова інституція, то неможливе, а впрочім можна се статутно забезпечити. Уділи можна зібрати при довірі, а нинішнього способу придбати гроші для заснованія Спільноти нема.

Референт ставить отже висновок, щоб нинішні збори вибрали анжету, яка мала би застановити ся, чи належить засновати акційне товариство, чи заробити-господарку спілку на уділах. Почім відбуло ся голосування і збори вирішили, що до анжети виходить по однім представителю відділів „Рускій Бесід“, „Просвіти“ і тов. Котляревського і чотирьох членів, вибраних зборами, а іменно сов. Стчинський яко голова, др. Гриневський, директор р. н. театру, др. Ем. Олесницький зі Стрия і др. Микола Шухевич. Анжета має до чотирьох тяжів здати справу зі своєї діяльності.

меч і абентежних дикунів, котрі вже цілком наповнили кімнату, густими ударами в право і в ліво рубати, було ділом одної хвили. На шпесте наспіла скоро поміч і індійці мусіли чим борше утікати з твердині. І диня річ. В бігні не одержав командант ніякої рани, але коли сгнув рукою до правого ока, щезло то тайне око без саїду. Ником його вже більше не найдено і ніколи більше не правдою оно правої очної ями, ні на прохлони ні на хвали команданта.

Рівночасно з оком щезли й чари, від котрих так терпіло Сан Карлос. Доцї зустити ся, щоб знов нашоїтї виходили землю, непорозуміння між сьняченим і полком позваждало ся, діти знов збирали ся з утіхою і веселістю доклада свого хороброго учителя, земля покрила ся зеленію травом, а дерева лютетем, в перші відправляли ся благодретвенні служби Божі і над милою долиною Сан Карлоса уносили ся знов усімх щасливого мира.

А далеко на подудивних морях плив новоліт попри берега „Кондор“, а его капітан Педрє Онедр мінли з індійцями скляні перли на кожухи та предкладав до замик індійським начальником скляні очі, дерев'яні ноги і нинішні впроби бостонського промислу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4-го жовтня 1900.

Нинішній день цісарських іменни був великим святом для шкільної молодіжї в краю, а особливо в Чернівцях. Тут усі середні школи по богослауженню устроїли у себе концерти, виконали власними силами. По обіді війшли ся тисячі молодіжї зі всіх черновецьких шкіл на площі Апострі, де по середній був усташаний намет. У наметі були проєсиденти краю і найвищі урядники. Молодіжї зі всіх шкіл усташала ся на призначених місцях. Коли о 3. год. надійшов президент, військовий музикант 41. п. заграли народний їмн. Потім бурмистр Кохановський представили президентова краю мінні учасники і промовили до него в їх імені. Інспектор Туматріж промовляв до президента в імені професорів середніх шкіл. На обі ті промови відповів президент, дякуючи за олації молодіжї. Хор зложений з 300 сьняванів відсьнявав народний їмн. Потім при музичній відбудула ся дефілада всієї молодіжї перед властими. Коміта сего свята в сумі 720 корон переніло на себе місто.

3 правительства. Концаніст др. Григорій Панхаві з Вишніці перенесений до старостан в Чернівцях; прамітант Ернест Геллер з Вишніці до Кімполонга і прамітант Франц Недвед з Чернівців до Гуратумори.

Кандидати на послів. Вибірний рух на Буковині не дуже живий; тут усе ще всі оглядають ся на правительство і думки думают над тим, що воно скаже — старостам... Вчора прийшли з Відня бар. Бурцілон і певно приніс із собою потрібні інформації... Отже не диво, що крім центрального румунського комітету не повстали ще інші комітети. У Русинів і не потрібний ніякий комітет; на то ми маємо вже своє політичне товариство. Крім Русинів, Стоцького і Василья, ніхто не устроє передвиборчїх зборів. Однак о сільсько можна змркувати, сьнявими кандидатами на послів до ради державної сьтї: Лунуа з новітї Гуратумора, Дорна, Кімполонг; др. Штрахер з Чернівців, бар. Юрій Василья (з більшої поспішності), проє. Стоцький і Ник. Василья. Про новий вибір давних послів Гормузакі, Юрій Поповича, Ізидора Винниченко і др. Івана Цуркана нічого не чути. Проє. Ромман не хоче кандидувати, на его місце прийде проє. Сведь (з місних громад Радіш, Серет і Сучава). Хто прийде на місце покійних Стефановича і Тіхінгера, певно не знати. На місці Стефановича раді би Вірмені і Поляки мати п. Криштофа Абрагамовича або п. Войтіха Задуровича. В подудивнім окрузі виборчим висхуває шість кандидатів: др. Попович, Дмитро Іосефскі, бурмістр з Кімполонга Флорча, начальник громади Морар з Купки, ігумен Чунтулія і нотар Прункул із Соляни.

Проект дра Олесницького в справі поділу спадщини ґрунтової. Чи ділити ґрунт по батьковим мейн діти, чи не ділити? Се таке питання, на котро не знати як відповісти, а справа сама дуже важна і пекуча. Ділити ґрунт — біда, бо остаточно розробити ся так, що не буде що ділити; не ділити — знов біда, бо привидить ся діти, а поім прені годі жити на тім самім ґрунті; лишати волю дітям, нехай робити, що хотять, також але, бо з того виходять сварки і біди та провеса а навіть і убийства. Отже як тому зарадити? Др. Олесницький, адвокат в Стрию і посол на сойм краєвий, впаз після нашого погляду на дуже добру і щасливу гадку та придумав спосіб, як би зарадити тому лиху. Дня 29. пересяні відбували ся збори виборчі в Жидачеві, сьнявані дром Олесницьким в тій цілі, щоб представити ся своїм виборцям. Отже на тих зборах сказав др. Олесницький, що думає виступити в сойм з своїм проєктом що до неподільності ґрунтів, розуміє ся, скоро би сьнявни уважали, що его проєкт єсть для них користний. А той проєкт коротко такий: По смерті батька переводить суд справу. До неї внімає спадкоємців і раху родявину, зложену з двоох членів ради громадської і криміналі. Она мають враз з судом розглянути, чи можна спадщину ділити. Коли можна, то зараз ділять і кождому спадкоємцеві віддають

на сьні. Саді і виноградарки пожелали і помімо просіб людей і вігхань побожних не хотів ще довго унести горічку дожданий дощ. Суха і безсильна була ціла околиця як командант-тове око. До его слуху дійшли глукі голоси неспокоїв, неспокійності і агонію між індійцями. Він лиш затиснув зуби, перовівав тіснійше свою черну, шовкову хусточку на ярку і поглядав на толедску шаблю.

Послїдній день року 1798 астан команданта сидічого в часі вечірнього богослауженя в своїй вартівні.

Був сам один. Не ходив більше на богослауженя до церкви, але коли родивав ся голос давного, висував ся тихим часом небудь на самоту і там проведив час на молитві і сумнім роздумуваню. Весело палахкотів огонь на каміні, але не досьтав своїм світлом згорбленої і понурої статуї Сальватієрри, котрий сидів посеред кімнати. Вже довгий час так сидів, коли нараз почув на своїм рамени дотик малої руки та побачив свою улюблену Паміту, малу індіанку, що приступивши близько, сіла на его колінах.

— Ну, моя мала — сьняван командант і его голос звучав явсь так ніжно, по старому — що робив, дитино? Не боїш ся того, перед котрим всі дрожать і від него утікають?

— Ну — відповіла мала індіанка не надумавшись — ні, я боїмся ні.

Я-ж чую твій голос — той давний добрий голос; чую, що твоя рука гладить мене як перше, лише не можу дивити ся на твое око, сьняноре команданте. Лише то одно, чого я бою ся — лише то одне, сьняноре команданте, отче мій! — І дитина облянула своєї руки докоза его ний. — А вже я знаю, що то око не твое! — докінчила відтак мала індіанка.

Команданта стрясло і він відвернувся. Відтак подізував Паміту ніжно в чоло, поглядав єї ще раз і везів відійти.

Кілька годин пізніше, коли в осаді занула глибока тишина, пішов і він до своєї постелі та спокійно заснув.

Около півночі всунула ся низьким вітром до командантової кімнати якась темна статуя. Нинішні такі-ж темні статуї мигали, як тіні єди і туди по шваронім подірю докоза дому. А однак був би їх командант зачеп, колиб не був так твердо засина. Тихо як кіт прислонила та тінь, що вбіла німом, до ліжка і прислухувалась глибокому віддихови сплячого. В хвили, коли індіанка підішла до удару, заблизнула щось під сьнятла огні на каміні. Ще секунда і всі звуки Гермелігелда Сальватієрри були би минули — коли в тім дивній відпочив нагло назад з великим страхом і тревогом. Командант сьняв все ще спокійно як дитина, але его праве око, широко отворте, непорушно і уперто гляділо холодно на напастника. Той прийшов до землі і при тім шелесті сплячий пробудив ся.

Вискочити з постелі, вхопити за

Всячина.

в посідані, з чого буде та користь, що сучасноє має зараз довірити свою спадщину, а не ідеально, п'яту чи десятку часті, о котру ще процесуати ся потребує. Коли-ж уже спадщини ділити не можна без очевидної шкоди всіх спадкоємців, або коли спадкоємці не потребують сего, тоді рада родина узяла спадщину неподільною, однак не рана на завсігда та й не для найстаршого сина, бо сей може всім иншим займати ся, лиш не господарює і на ній не розуміє ся, коли знов син молодший являв кваліфікує ся на господаря. Ту отже рада родина рішала би, котрий із спадкоємців має ґрунт неподільно дістати, а котрий сплату. — Добре би було, як би над сего справно і над прихотом дра Одесницького подумали добре самі селяни. Ми гадаємо, що сей спосіб може не з деякими поправками і доповненнями, от в, пр. в тім напрямі, яка має бути рада родина і хто до неї має належати, чи лиш самі члени родини (в котрім случаю буда би то дійсно рада родина), чи також і члени ради громадскої, (в котрім то случаю рада поправа) тратила би характер і значіна родини, котрим з природи річи годі припрати право належати до ради родини і т. д. — як би дуже добре залагодити справу, котра для нашого селянства єсть дуже важною.

Залюблена пара. Станіслава Крижановська, 17-літня панночка, віддала своє серце о три роки старшому від неї Володимиру Ім. Але що опікун Стасі, у котрого она перебувала, не хочє радо глядіти на юнцури молодина, то молоді пара рішила ся виїхати в світ ширший, аби лиш бути разом. Забравши опікунову нілзю сот корон, поїхали в парі до Стрипа і там задержали ся в готелі „Rosenbergs" під назвою „Grabstwo Dembsey". Два дні пересиділи в Стрипу, а потім молоді, жадна пражина пара поїхала до Снієвська. Тимчасом опікун Станіслава повідомив про утечу панночки поліцію і коли можда пара проходила ся серед тихого лісистої емерсонів лісів і укладала розеті пляни на будучість, подирав їх інспектор стрийської поліції і привів до Львова. Позвав опікуна не жадая украния молодих романтиків, поліція не мішала ся більше до тої справи.

Про атмосферичну електричність. Обсервация припадків перунів в Німеччині довела до таких вислідів, що число їх постійно зростає в останніх 80-ох роках. І так прибіром від р. 1876—1883 припадило ся 1842 випадків перунів на мільон будинків, а в р. 1884—1891 стрігав така доля 2884 будинків на мільон. Після твердження Бенюлда, то маючим назв на сонці припадає підчас мінімуму припадків перунів; Бенюлд твердить також, що постоу на позв електротехіки і промислу також не мало причини ся до збільшення числа перунів. Електричні проводи, залізничні, хіжарі електричного диму викликають на громадське електричності у воздуху. Однак треба замітити, що більша сила перунів потягає за собою меншу електричність пожежар від перуна. Во, як віснено, могутне владованя грому розстрілює предмети, в які ударить, а слабе запалює. Що-до случай смерті від перунів, то Генри записав статистику з 1898 р. в Сполучених Держав лінійної Америки, а після неї показує ся, що в тім році перуни забивли або смертельно поранили 562 осіб, а 820 зранили лєтко. Найбільше, бо 45%, припадків смерті від перуна припадило ся на вітвертійм полі, 34% жертв понесло смерті в мешканнях, 11% під деревами, а 9% в отодозах.

Клевета перед судом. В петербургім окружнім суді відбудеть ся в теперішнім сезоні інтересна розправа п. Александровського, оніпробитица „Кієвлянина", котрого обжалував вісний український письменник Мих. Старицький о клевету. Ходить тут о се, що п. Александровський в раді ефлетонів, поміснених в петербургській газеті „Міровіле Отголоски", закинув Старицькому плагіат. Межи свідками знаходять ся артисти українського театру з М. Кропивницьким на чолі; в характері ахтової лисгунити візла петербургскі проведорі і визначних хітератів. На суді зі сторони Старицького виступати-ме адвокат В. Н. Герард, а зі сторони Александровського виступити адвокат М. Л. Гольдштайн.

Робота в городі в життєві Сего вісїня пора до збирання і прятання великої городовини на зиму. Запохадива гаддінка не лиш спроче собі достаточний запас на зиму, але буде мати ще й на продаж та заробить собі красний гріш. Городовину причє ся або до пинини або до потреби та ім, виритих зверху дошками і соломом. Хто має в городі теплі сприні (інсекти), може й в них прятати городовину. Важна річ, щоби уміти добре зложити городовину, так, щоби она не зісувала ся. Великі роди капуста, селера і т. п. держати ся добре, коли їх корінь присипати землею. В тепліших сторонах можна сего-місїня стати ще шпінат, петрушку, наротку і цебулю на весну, так само можна пересаджувати озиму салатку, котру, скоро впадут морозі, прыває ся еосновим ґалузем. Опорожнені ґрадки треба зараз переконаті, о скілько того на весну потреба, агноті обіринком. При копанню треба землю лисити в ґрудах, щоби воздух і студий могли добре залізати до землі. Тепер також можна добре город райовизувати, або перемонувати ґрубою на 70 цент. В тій цілі копанє ся землею вишпінати, на 80 цент. загонами до шпурі, і землею з першого викопаного рову несе ся аж на другий кінець загона; у викопаний рів скопує ся дальшу землю так, щоби верхня почва прийшла на спід, а спідня на верх. Так аспінає ся перший рів, а зробить ся другий, і так аж до кінця. Послїдній рів засипує ся землею, принесеною з першого рову. Викопану нісу землю треба погнотити зараз при копанню.

Вино з меду. (Після Deutsch. Landw.) На літру сльїжого соку в аблок бере ся 100 гр. меду і розмискує ся в соку на студено. Відтак додає ся на три літри сльїжого соку з херніці по 350 гр. отже разом 1080 гр. меду і по 7 гр., отже разом 21 гр. розтертого винного каменя. Коли ся мішанина розцустить ся (а єї треба мішати), заливає ся разом з тамтою і ту мішанину, закладши єї шпунтом від кишени (як він виглядає і робить ся; ми вже не мішав разів описували) ставити ся в місце, де о скілько можна, єсть однакова теплота) 15 до 18 степ. Ц.) Можна ужити до того бутлі, великої банки або в бєчівцї, але під шпунтом треба лисити тільки місце на 5 до 6 центим до кишени. По трох місяцях спускає ся можда вино з дріжджів і ще фільтує ся два або й три рази. Посудини зі спущеним вином мусять бути зовсім повні і заткати добре латом, щоби впає вулканічїй мїґ ще з них виходити. аби не робив ся опет або не падала ся нілзєнь. По четвертїм спущенню отже за рік вино буде зовсім чисте і можна єго стигати до елїзко, котрі ставити ся лізком. Оно в сміку єсть тоді подібне до терного уторєкого вина. Замість соку з аблок (але не червоного) можна ужити верини (аґросту) а тоді замості 7 гр. бере ся 4 гр. винного каменя на 1 літру соку; при білїх парїках лиш 2 гр., але меду завсїгда однаково.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Як селянин Чомак купував косу.

В жардєсїмо Коломака Міксато.

Раз був і саме в залїзнім сезені, як зайшов туді селянин Чомак.
— Добрий день — сказав.
— Чого вам треба?
— Хочу купити косу.
Купець покочив і положи в перед ним візку кіє.
Чесний Чомак подивив ся охотворежа на лєжанї перед ним коси і відвертаючись агірно від них, промовив:
— Дайте ті з канонами!
Купець взяв назад назначені золотими головани коси і прийїє візку зі знаками канонів.
— Там є їх ще більше — сказав через плече відвернутий селянин. Купець прийїє терпеливо всі коси з канонами. Чомак окунув топар оком, але не рушив ні одної штуки, лиш позитая головою.

— Ну, що вам не подобаєсь?
— Я хотїв би властиво коси з канонами.
Що-ж має купець робити; прийїє назад ті коси, що перше показував. Але тепер уже в селянина було надїю за богато тої історї і він взяв з нїзїн першу косу, яка єму понала в руку.
Тепер замінув він насамперед праве око і обірав косу з усіх боків, відтак прижмурив лїве і держав косу просто-вісно кінцем на дозину. Візницї підїє єї лиском до гори і впривав так до неї довгу хвилю.
— Що коштує? — відозваєсь так мимолетом.
— Два ринські.
— Тота коса? — спитав глумливо.
— То не може бути.
Він положи єї і показав рукою у воздуху, як би то було, коли-б до коси припривав нїсє, відтак покочив єї пальцем з обох сторін, а наконеш по-пробував єї на колїї.
— Гм... ну... чи она сирадї варті два ринські!
Купець став присягати ся, що не може дати дешєвше, єго самого тільки коштує.
— Але она але гартована, розумїєте?
— То найліпша, англїйська сталь.
— От, не дайте ся инїсїмїти, переконана з якоїсь старої коси.
— Найліпший матерїал, буде вам служити аж до смерті.
— Як не вищербить ся — сказав сьміючись Григорій Чомак.
— Такої коси ви ще ніколи не мали. Прощу, лїш огляньте єї.
— Та пощо оглядати, коса косом, одна така як і друга. Я беру ту, що видала в руки. Ну, кажіть-же раз, що хочете? я маю ще богато орудок на армарку.
— Я вже сказав, два ринські.
— Але бїйте ся Бога, за що ви цїните два ринські?
Сказавши то, почав косу на ново пробавити і вийшов з нею на сьвітло перед двірї. На порозї обернув ся і крикнув:
— Я там лисив мій капелюх!
На двірї впади ясні промінї сонця на блискучу косу і всезо танцювали по єї сльїй поверхні. Новом наблизив селянин косу до уст, дунув на неї, ждав з торжєственним спокоєм, довг пар, що закрива собою досит великий кусини стали, не зникла. Відтак ударив нею до каменя.
— Нецїмєний голос — забурмотїв і вернув назад до сєлену.
— Дасте за ринський і вісїмдєсять крейцарів, чи нї?
— Онуцу вам шїстку, берїть косу за ринський дєвятдєсять.
— Ні, она не варті, що сказали менї дїти? Дасте, чи нї?
— Дешєвше не можу дати.
— То будьте здоронї.
Він вийшов, але лиш на середину узмїї; звїдтам зараз вернув і крикнув ще раз:
— Дасте, чи нї?
— Ні, не дам.
Закопчотаний пертїм Чомак заточивший капелюх в руках.
— Но, такого твердого чоловіка я ще не бачив. Знаєте що, відставте ту косу на бік, я ще собі розміркую.
За годину вернув назад, але вже з инимє товаришем.
— Я прийшов — сказав, обтираючи нїт з чола. — То мій кум Іштван Канот з Дораски. Ми так порадили ся, щоби й він купив одну косу, бо то такий лємчай, що як купує ся дві коси, то платить ся дешєвше.
— Не можу дати дешєвше, та-ж я вам то вже єго раз казав.
— Ей, пане, поміркуюте, не гора-чіть ся так.
— То має остатнє слово.
— Нічого не оунстїте? — крикнув розлючений.
— Анї крейцара — відповів купець рішучо.
— Що-ж менї на таке казати? — відозваєсь селянин вже загідїйше.
— Кажіть що хочете, я більше з вами не говорю.
— Ну, ну, не потрібуете зараз гнїпати ся, коли жадуєте слїв, то давайте руку.
Чесний Григорій Чомак прибіл з одоволенєм руку купця.
— Так, торг ємичений, пан, що єго показує!

З торжєственным повільностїю почав розпнати свою камізольку, не відвертаючи очей від кута, де стояли куплена коса. Але дини, дини, єму нараз підлоєсь, немов би коса була якась кривїяна і мєньша. Він недолїрчиво потягнув по кунці і єго помітнїнах, відтак сїгнув по косу і почав єї важити на руці.
— То кінця коса — крикнув розгнїваний. — Кажіть менї що хочете, а то так не моя — і скоро позавинив назад пласкі озонні ґузики своєї камізольки.
— Та як не наша коса? Будьте розумні, пане Чомак, бо менї вже в торцю не стає.
— Так, так, гм... гм... — і иний чорт велїв менї звїден їти? Га, я сам завинив. І що менї тепер дїти?
— Але як я вам кажу, що то та сама коса.
— Тота? Але-ж бо й я маю двоє очей.
Він понєсав косу, потнув єї на колїї, вивїє на уличю, ударив кілька разів до каменя, дмунув на неї раз і другий, та вернув відтак сумний знов до сєлену.
— То не моя коса; не дам за неї більше як ринський і вісїмдєсять.
— Не робїть-же комедї, як вам не подобає ся, то там стоїть і з ще більше, виберїть яку хочете.
— Чей-же такої дурнїї не зроблю, аби начинати на ново вибирати. Я єї возьму, але вилачу о тільки мєньше, о кїлька она гірша від тамтої.
— Досить того говорєна, їдїть собі!
— Що? То я маю мати шкоду? Чи ви напразду маєте таке тверде серце, що жадаєте від мене більше як годїть ся?
— Платїть або нї, як хочете, а не виголошуйте тут нїяких проповідїв.
— Добре — відповів Чомак огірчений — нехай буде ваша правда. Але бодяй подїям тих дєсять крейцарів, та-ж і мене шкода.
— Я вже раз сказав своє слово.
— То берїть гроші.
Він став на ново розпнати камізольку і по великих заходах витїгнув зі спідної кишени панєрового ринського та подав єго купцю.
— Рєшту зараз пошучу.
З одної кишени в камізольцї витїгнув два дєсїтєки, з другої чотири крейцарї.
— Маєте двадцять чотири крейцарї. Тепер сїгнув до кишени в штанах, де найнов трїцїять і три крейцарї.
— Двадцять чотири з трїцїять три, то нїтдєсять єїм. Кїлько-же бракує?
— Ще трїцїять три крейцарї.
— Аж тільки? О, хто знає, чи найду.
І він з найвизнїтїшим лїнем глядів на кунці та старає ся відгадати єго настрїй.
— Ов... пождїть-но ви... де я її похїв? Ага, в хустї!
Справдї з хустки вивизав ще двадцять крейцарів.
— То, пане, послїдній крейцар — сказав чєсно оправдуючись — а де нема нічого, там і цїсар тратить своє право.
— Ще трїцїять крейцарів — на-ставав немилосердно купець.
— От не кажіть нїчо, коса єди-ча так непадала. Більше не маю при собі; лисив на возї в ілани. Чей-же не схочете, аби я за кїлькома крейцарами знав тільки єїм. Заплачу колись дру-гим разом.
— Жадаю цілої суми. Принєсїть гроші, коса нам не втїкне.
Але тепер стратив торжєлївність уже Григорій Чомак.
— Що то, я не маю у вас тільки віри? Мій отець і дїд були вітмами, знаєте? Я не потребує нічого лєсєж. Куме, вивїте єму там тїх трїцїять крейцарів і ходїм! Тільки обиджений вхоння він косу і вийшов. Але за двєр-ми ще раз обернув ся і поблизуючи косом до сонця крикнув з глумливим і злобним усмїхом.
— Але тільки вам ще, пане, скажу, що то найліпша коса з усіх, які маєте — тамтї другї не вартують і нїхтї табани!

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до
СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА (МОЛОДШОГО),
 улица Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улица Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні напелюхи, для панів, хлопців і дівчат.

Літні напелюхи легонькі, фізикові і Loden, по-пискуші, Drapp і в різних модних фарбах.

Товари обуняні, лиш добрі фабрикації для панів, дам, дівчат і дітей. Голонний склад французької фабрики обуня А. Сярек і Howlett & White, в Англії. — Lawtennis-черевини і білі черевини ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевини великої шкоти.

Всілякі артикули для їздців ноелсом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найкращі, черні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від чіти для панів. (Schattenspenden).

Рукавички в нитон для панів, панів і дітей.

Рукавички в Греноблі (у Франції) і в найкращих тураских фабриках. Білі-рукавички під по-кною тваринкою.

Біле в найкращіших фабриках під тваринкою, білі і в різних модних прасках для панів і хлопців.

Сорочки для тураски в „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо в найкращіших англійських роді.

Панчохи, хустини, пасочки всілякого роду.

Посилки на провінцію все відвратною поштою.

Склад ц. н. привілейної фабрики товарів з альпа-ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ

„РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 4.

має на складі отсі видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смал-Стопного	1.50	кр.
Буковинська-Русь др. Смал-Стопного	1.20	"
Листи з пекла Осипа Шинтика	20	"
Людина, Оліга Кобилянської	40	"
Парівна,	1.20	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори, Юрія Федьковича I том.	1.—	"
Чума горічана, Омелян Попович	20	"
25 повісток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Швар Франц-Йосиф I. Омелян Попович	10	"
Образки з природи, Іван Синюх I і II том. по	5	"
Бесіди про часи козацькі	75	"
З села, Богдан Лепкий	20	"
Гадки про потреби України	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанів лиш	70	"
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Данилевича	8	"

На пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
 вийшли цілком нові друки
 можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulfachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету, Frequenzprotokoll, Frequenzzeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська

спеціальна ро-

бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдиний промисловий куре в н. н. технологічний промисловий музей у Відні
 улица Руєка ч. 11. Чернівці улица Руєка ч. 11.

Відзначає, записки знамениті П. Т. Публіш, що виготовляють великого роду обуви для жупи, жупи і дітей а то після найкращіших фасонів як: черевини галіні, та в кожній окремішності в ортопедичним апаратом і в обличчям приладом до нагнітного порушення.

Через носення моїх черевині зникають сечас нагнітні та всіні нарости на ногах. Добрий і спокійний праця, такою обслугову буду старати ся адбута собі відновлення щільних замовлень.

З поважанням.
ІВАН ДІК,
 спеціальна робітня обуви.

Посидночі черевини виготовляю ся тісно и нагнітних шпир.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святі від 9 до 11 години рано.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 80. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulfachrichten

и на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Везодолла Сечерського.

За редакцією відповідає Іван Созанський.

Виходить в Чернівцях
що середа, п'ятниця і неділя.

Редакція, адміністрація і експедиція:
вулиця Петровська ч. 2.

Редукція зберігає од лише на попередній
настанові. — Рекламні записки
вдають від порту.

БУКОВИНА

Передплата на „Буквину“

на пів рік	20 Коп.	— сот.
на рік	40	—
на чверть року	10	—
на місяць	1	70

Подорожні чеків не виставляти 16 сот.

Передплата і підписка до газети
вдають від порту.

Межи бувшими співниками.

В Дні ч. 214 відомідає редакція на напасти москвофілів і подає свої докази на те, чому трудно о згоду між народонцями і москвофілами. Стаття повна інформацій, які нам треба знати, бо і наші „староруси“ раді би нас, за прикладом галицьких, перехитрити, хоч їм се не вдасться.

Якийсь час по розписанню виборів до ради державної москвофільський „Галичанин“ став дуже промовити на „согласіє“. Ще не давно перед тим він інакше писав. Не минуло значайно кількох днів, щоб в якійсь чи такій формі він не кинувся на народонців. Се робив він, правда, в острогожній спосіб, ще в часі консолідації, але по ухваленню нової організації народонців він вже гуляв собі до воху — хоти від часу до часу все прибирав маску облуду.

Тому треба й приписати баламучене одної частини Русенів в краю. Хотя нова організація народонців зовсім не відповідає війни партії, котра тоді ще називала себе „старорускою“, однак тога партія а бодай абаламучена єї части перша виступила агресивно, отже в душі противим „согласію“. Виникли на довірчій з'їзді з дня 7. лютого отверто московську хоругву, вона зачала деструктивно ділати в краю. Перший, на диво, виступив д-р Король, хотя не належить до москвофільської партії, на зборах „Рускої Ради“ в Жовкві: другим був о. Митронович на зборах „Подільської Ради“ в Тернополі: за тим слідувало виступлене москво-

фільських священників на соборнику декавальнім в Болехівщині, і т. д. А покинення в Жидачівщині кандидатури такого правдивого прихильника „согласію“, як д-р. Олесницький, і відкинуте против него кандидатури чисто партійної! Ба навіть в найновішій часі, вже по розписанню парламенту, москвофіли в Бережанщині дають собі слово: не давати голосу на ніякого „сепаратиста“, а жидачівські москвофіли, хотя лично запрошені д-ром Олесницьким, усувають ся демонстраційно від зборів виборців! Як же ті діла годять ся зі словами о „согласію“?

Ми, народонці, о „согласію“ не говоримо, і з такими людьми, котрі ділами своїми показують ся найбільшими противниками „согласію“, годі щоб ми уважали „согласію“ за можливе. Але діла наші доказують, що ми стараємо ся о те, щоб против спільного противника злучити всі придатні рускі сили по повітах без ріжниць стороництва. Так само при зливі виборчій поступали ми і при ставленню кандидатів. Уже в писемі з 10. вересня поручив Народний Комітет своїм організаторам і мужам довіря, щоб помимо становиска, яке д-р. Король займав в остатнім часі против народонців, годили ся на его кандидатуру, і диятого комітету повітові в Раві і Соколі, де народонці суть в більшості, ту кандидатуру поставили.

„Галичанин“ помимо всіх своїх обісних слів о „согласію“, не може витримати, щоб не виривав ся зі словами і статями, диящими найбільшою злобою против тих, котрих він піб до „согласію“ запрошує.

Н. пр. в 212-ім числі висміює похитку народонців (котру називає професорською, а котра, мимоходом сказавши, придбала Русинам три гімназії і п'ять 4-класових народних шкіл, катедру рускої історії в університеті, рускі написи на земліницях і урядях, рускі промови маршалків в соймі, товариство „Дністер“ і т. д. і т. д.), висміює депутатів „Народної Ради“ з меморіалом до міністра-президента Кербера, котру два дні перед тим сам одобрив і навіть жалував, що до тої депутатії не взято також москвофілів, — взагалі виступає напастливо. А у вчорашній числі помістив безличне писмо з Калуша, в котрім знаходять ся такі цвѣтки: „партія національ-демократів имѣєть обезпеченную поддержку со стороны правительства и польских политиков“ — (пона) „єсть собственно русско-правительственной партией, паралельною съ партией Барвиньскій-Вахниниць“... (Романчук) „по всей вѣроятности будетъ правительственнымъ кандидатомъ, его выборъ поддержать староста и жандармы съ жидами“ і т. д. і т. д.

Такими безличними інсинуаціями і такими лживими ділами прикидають „Галичанин“ і его прихильники до „согласію“! Чи-ж може знайти ся хтось такий наївний, котрий би по тім всім вірив, що тим людям іде дійсно о „согласію“, о те, щоб, злучивши всі сили против спільного противника, вибороти в честній борбі те, що рускому народови належить ся? Если-ж в додатку до якоїсь поганой напасти або в день потім появить ся в „Галичанин“ анов яка обісена стаття, то таке облудне поведене може

хитра гірше обурити, ніж прихитати.

Ми, як-би хотіли з чисто партійного становища дивити ся на теперішні вибори до ради державної, то мусіли-б против всіх москвофілів, після такого їх провокаційного поведення, розпочати найзаязтійшу борбу. Ми однак справу руску, інтерес галицько-руського народу не ставимо над всім партійні чи особисті обиди, маємо для облудників холод а на інсинуацію погорду. Ми визнаємо наших людей в цілм краю, щоб не зражували ся а горнули до себе, як визнає Народний Комітет, всі рускі сили, без ріжниць партій, придатні до виборчої борби.

Телеграми цесарів

хінського і німецького.

Найважливішою політичною справою дня єть тепер відповідь німецького цесаря, дана на телеграму хінського цесаря. Деякі німецькі газети хвалять в ній дуже миролюбний тон; други вихять в ній, як і в інших бесідах німецького цесаря лиш великі слова, та кажуть, що німецька політика загальонувала ся в хінській справі, і видано великі суми на справу хінську без призовлення ради державної. Найліпше понятє о тоні відповіді цесаря зможе кождий сам собі виробити з до словного єї змісту. Хінський цесар телеграфував:

Є. В. цесар хінський ниле Є. В. цесареві німецькому своє поздоровленє. Того, що Вашого Вел. посол бар. бар. Кеттелер погіб пагло яко жертва вибухлой ворохобні, ми

Хвесь, преславний гайдамака.)

Гей, у Луцку, славнім місті,
Там пішавсь не ото, не двісті,
А зібрав ся люд увесь:
Подивитись кождий хоче,
Як то смерті тут доспече
Гайдамака славний Хвесь.

Вже збудовано й помості,
Де дають страшної хлості;
Кат з сокирою стоїть;
Круг помосту — то не жарти! —
Вони пильнують варти —
Шабля в кождого блищить.

Ваналери і рахмістри,
Пишні записки й бурамістри
З патерицями в руках;
Швещ, зірваний від роботи,
Недошиті кину боти, —
Носіть та, що страх!

І дівчата полохливі,
Молодий уродили;
І перекунки жіночі;
Мов метелик між клітками, —
Між дівочим і жіночим
Вуть ся жовтими мети.

А в передній самій лаві
Огроз моторні і цівки;
Діла Хвесь і жіночки.

І про Хвесь, що він злочий
І рудий, і поганочий,
Іх лепечуть лизки.

Хвесь, дива соромлива,
Докає й свого ще дива:
Кажуть — пров людевою не! —
Бо як їсти садє тілки, —
Джура крові — не горівки —
Понийн нуколь подка.

— „От собака! От катюга!“ —
Верещить одна і друга...
Аж ураа гукають: „Цить!“
Вся жіноча покімила:
Вий тебе небесна сила! —
На помості Хвесь стоїть.

Стан високий, усе ковалей,
Чорні брови і юнакий
Погляд сивий палий:
Так тин поглядом проймає,
Мов у душу зазирає,
Мов звелати хоче й.

От як люде набрехали!...
А пил возний вив шаргалі
Та й почав читати в їх,
Що сей Хвесь є гайдамака,
Престрашений розбашака,
Наробив гріхів тяжких:

Розбивав напів добреньких,
Убивав несподів свѣтленьких,
Забирав жінок, дічат,
І за се є, по статуту,
Туя „голову зопусту“
Відрубати має кат.

„Раз на світ родила мати,
Тільки раз і умирати!“
Хвесь як гримне у той час:
„Прощайте, громадине!
Ну, катюга! Сили стане,
Щоб утяти шню праз?“

Хвесь схилив ся до колоди,
Кат сокиру в гору зведе...
Щас тоді як закричить!
Оттакого ще вам дива:
Хвесь, дива соромлива,
На помості вже стоїть.

„Постривай, катюга катюга!...
За дружину Хвесь врати
Хочу а... його нується!...“
Вся громада зашуміла
З дива з Хвесьного діла,
Кат не знає, що робить.

Але поплив аї гадки:
Артикули знає й поради,
І рече судний пан:

„Коли дівоча учина
Взять лавією, милостина,
У маленький хоче стан, —

„То і право, і статути
Нам пелить те слово вчути
І десрет такий чинити:
Зараз їх обох узяти,
Швидко в перші повіячати
Та й на волю відпустити!“

Кат сердитий зажурих ся,
Люд, арадішні, звеселих ся,
Хвесь рада, аж спала!

Хвесь поглянув на дівчину —
Заплакав... — „А скільки хустину:
Хочу глинити — яка“.

Хустина анала, Та я не гарна!...
І руда, і нечупарна,
Ще я кирпатий ніс чудний...
— „Як таку узяти почвару, —
Краще вже приймати кару!...
Кате! гей, рубай мершій!“ —

Гун сокира на колоду!...
Сирин озанавсь серед народу...
Повотинався голова...
Кат радіє, апеселившись,
Люд похнютивсь, замурившись,
Хвесь пада й зомліва...

Ой за Луцком, містом славним,
Та й звичай стародавним
Половали козакі:
Там долина — гей широка,
Там могила — гей висока,
Гей висока і стрілка!

Вітер віє по долині,
Розхляне лист валяни,
Що у Хвесь в головах;
І сідла орає крилатий
На могили спочивати,
Надгравивсь по станах.

Сне з леба сонце лисо,
І цвѣте калина прасно,
А врасу козам любив!...
Добре там єму лежати:
Всє прибралоє в пишні шати,
Соловйчик чути спів...

Борис Грінченко.

*) Із „Київської старини“, том LXIX,
за місяць червень 1900 р.

уже дуже жалували і сумували над тим. Розпорядженням з п'ятишнього дня наказуємо, що за помершого при однім олтарі має бути принесена жертва і ми приказали великому секретареві, Кунканові, щоб він зложив на олтарі жертву напиту. Старші торговельні надзирателі північних і полудневих портів одержали рівночасно приказ, поробити всякі приготування до перевезення тіла до вітчизни. При приїзді тіла до Німеччини розпоряджаємо принести другої жертви на олтарі, і поручили то зробити віцепрезиденту міністерства фінансів Люнгачіанові. Тим хочемо дати вираз нашого горя і нашої пам'яті о помершій. Німеччина удержувала завжди дружні зносини з Хіною, dlatego маємо кріпку надію, що Ваше Вел. будете боронити великих спільних інтересів Хіни і заграниці і dlatego пустите в нап'ямь всякий гнів, щоб можна як найскорше заключити мир і угоду на вічні часи. Того ми з цілою душою бажаємо і того як найбільше сподіваємося."

Так телеграфував хінський імператор. Треба мати на увазі, що все що сталося в Хіні, сталося в наслідок ворохобні, а та вибухла, користаючи знов з ослаблення Хіни якраз в наслідок поступованя держав заграничних. Вийшла ситуація незвичайно трудна для династії і хінських властей, котрі очевидно не знали що робити; одні перепудились ворохобні пішли спільно з ворохобниками і звернули їх ністрє против чужинців; другі, як знаємо, боронили чужинців, а навіть сама імператриця потайком носила живність заграничним послам. В виду такої ситуації і дальших її наслідків треба телеграму хінського імператора уважати за велике упокорєня і за

перепросини, котрі мають на цілі дати можливість до заведення переговорів в справі мира.

А ось відповідь німецького імператора, котрого бута виділили зараз в перших словах:

До хінського імператора. Я, німецький імператор одержав телеграму Їго Величєства хінського імператора. Я довідався з неї з вдоволенням, що В. Вел. стараєтесь, погане і висміюваче всяку культуру убито мого посла спокотувати після загибелі і приписів Вашої віри. Але якщо німецький імператор і християнин не можуть сего злочину уважати спокотуваним жертвеним напитуком. Побіч того убитого посла стануло перед престолом божим велике число братів християнської віри, єпископів, місіонерів, жінок і дітей, котрі загибли внаслідок Вашої віри, котра єсть і моєю, погнали смертю мучеників і виступають як виноваті Вашого Величєства. Чи за те все стане жертва напитука Вашого Величєства? Не роблю Вашого Величєства одвічалним за обиду, якої допущенося проти посольства, яке у всіх народів уважалося за ненарушиме, ані також за ті прикраси, яких нароблено так многим народам, віроповіданням і підданям Вашого Величєства, що належать до моєї християнської віри. Але до радників престолов Вашого Величєства, урядників, на котрих голови спадає вина за пролиту кров, за злочин, котрий страхом напонує християнські народи, мусять відпоступувати за своє погане діло, а коли Ваше Вел. віддасте їх на заслужену кару, то я буду уважати то за спокотування, яке доводить християнські народи. Коли В. Вел. схочете подати мені до того Вашу імператорську руку і прийняти при тім підпору репрезентантів всіх беру-

чих участь народів, то я з моєї сторони пристаю на то. Я би також повтав і поворот Вашого Величєства до столиці Пекіну в тій цілі. Мій генерал-фельдмаршалок граф Вальдерзе одержить приказ не лиш прийняти Ваше Величєство після ранги і достоїнства, але також і подати Вашому Величєству всяку військову охорону, якої бажаєте, а якої Вам може потреба против ворохобників. Та й я бажаю мира, але такого мира, котрий би спокотував вину і всім чужинцям в Хіні дав повну безпечність життя і тіла, майна і добра, а особливо свободного виконувания віри.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6-го жовтня 1900.

Перші сходи своєї осені відбудуться завтра, в неділю, в салі "Народного Дому" о 8. годині вечером. Просимо руської родини зібратися як найчисленнішим.

Українсько-руське академічне тов. "Союз" в Чернівцях повідомляє, що загальні збори відбудуться в суботу дня 13. жовтня с. р. о годині 5. по полудні в присутності $\frac{1}{2}$ членів, о годині $\frac{1}{4}$ в присутності абсолютної більшості членів, або о годині 6. в присутності кожного числа членів. Порядок денний: 1) Прочитання і справдженя протоколу попередніх загальних зборів; 2) справдженя уступаючого виділу; 3) вибір нового виділу; 4) зміна статуту і регуляміну; 5) справа ювілею Товариства; 6) візні внески і заплата. — Просимо всіх членів так місцевих, як і замісцевих, щоб а огляду на вагу справ, які стоять на порядку денний — явилися на загальних зборах численно.

За Виділа Товариства:

М. Івченко, голова. Н. Левіцький, писар.

З "Рускої Бесіди" в Чернівцях. Головиний Виділ просвітно-господарського

товариства "Руска Бесіда" в Чернівцях ухвалив на засіданні, дня 4. жовтня с. р. дати своїм членам безплатно отці свої виданні сего річчї: "Православний календар", вартість 70 сот., "Громада", вартість 20 сот., "Верхов. владі", вартість 1 корона і "Проність", вартість 20 сот. Однак ти виданні дістануть тільки тоді, що заплатиш за свої рік видань 2 кор. Отже хто хоче мати ті виданні даром, нехай прийде заплатити і то як найскорше, бо Виділ продає свої виданні на гурт і не зможе пізнішим своїм членам дати даром свої виданні.

Виділ "Рускої Бесіди":

Бротей Цігулак, голова. Лев Копут, секретар.

Тіло покійного посла Стефана Стефановича привезено в п'ятницю з Мерау до Чернівців і виставлено у вірменській церкві, а в суботу відведено до Бони. На похороні було дуже багато публіки, що свідчило, як широким загальним інтересом посла. Від Руської зложено візні на дозвіллі. З Народного Дому поїхала чорна хоруго.

Нетакт Німця. В четвер призначили святити на честь імператора на площі Австрії в Чернівцях ученики IV. класу т. зв. руської гімназії піддалися свого господаря класу, чи вільно їм замість "Наш" кричати "Слава" і "Многая літа!" Господар класу, Русь, позваляв їм і ученики, переходячи попри президента, відомалися по руськи. Се дуже обурило перенесеного сюди зі Шлезку Німця проф. Бітнера і він не тільки що при учениках позваляв собі критикувати поступок господаря класу, але ще й засудив цілу класу на годину кар'єру. На другий день ученики IV. класу записалися на відплату кару. Але проф. Бітнер прийшов і сказав, що дарує їм кару, за те понамагався їм сей поступок при роздаванні стипендій і при інших нагодах. Отже годині екаг, за який ми маємо від правдої ради шкільної сатисфакції. Поступок проф. Бітнера такий нетактний, що простити его не можна. Але нехай поважає Німець те, що нам дороге, або нехай забирає се туди, звідки прийшов. Ми сего не простимо.

Інспектор шкільний і староста. Ціла справа дієся в місті Живці, в зах. Галичині. Управитель школи Росса стра-

Дивна пригода.

(З англійського — Марк-Твен.)

Таку історію оповідав мені майор; повторюю її оскільки можна найвірніше:

В зимі з року 1862 на 1863 був я командантом форту Тремблє коло Нового Лондона. Може бути, що наше життя не було там таке рухливе, як "на фронті", де ведаєся війна, але оно все таки було досить неспокоїне і не треба було аж нагадувати ся, щоб видумати якусь незвичайну річ. Так и. пр. по цілій північній часті Сполучених Держав ходили доси глухі ністи, що ворохобники вислали своїх шпигунів, котрі позачать ся всюди поміж нас, що они хочуть наші північні пропости засадити у вогонь, а наші гостиниці понапалити, що до наших міст прислають заражену одежу і т. ин. Ви то певно замитаєте. Все то мало лише на цілі, щоб піддержати нашу чужність та спинити цустоту і ненерядок по гарнізонах. Крім того була у нас етатія набору, то значить, що ми не мали часу виложувати ся, спати, або займатися не потрібними річима. При цілій нашій остерожности могло нам за одну ніч легко втечи п'ятдесят до сего новобранців. Завтрак був такий великий, що звербований новобранець міг легко всунути в руку парті 300 до 400 доларів, щоб она дозволила ему утечи, а при тім зналося ему все ще тільки, що бідний чоловік називався то м'ятежом. Просто скажеш: ми не дармували.

Одного дня, коли я був зайнятий в моїй комнаті ріжкою писанню, прийшов до мене якийсь бідний, обдіраний, може 15-літній хлопець, схилювався чинно і сказав:

— Здається тут приймають новобранців?

— Тут.

— Будете ласкаві прийняти мене?

— О, то ні! Ти за молодий, хлопче, і за слабкий.

На его лице проявилось розчарування, котре вскорі перемінилось в розпучу. Він позволив підвернути ся, ступив кілька кроків до дверей, задержав ся і поглядаючи з боку на мене відозвався голосом, що глибоко мене вразило:

— Не маю ні родини ні хати і ні одного приятеля на світі. Як лише можете, прийміть мене.

Очевидно що о тім не було що й говорити і я сказав ему те як можна найлагідніше. Відтак попросив его естти коло каміна і завітати ся та промовити:

— Зараз дістанеш їсти. Ти певно голодний?

Він не відповів, не просив о ніщо; але той адячний погляд, яким він мене окинував, був змисловитий як всі слова. Він сів коло неч, а я вивів даліше. Случайно подивився я на него і замітив, що его одежа і обува, хоч подерті і заболочені, були з доброї матерії і порядної роботи. То звернуло мою увагу на него. Крім того его голос був лагідний і дивний, очі великі і задумливі, поведєня бездоганне — виділо хлопця був з доброї родини, але попав немов в біду. В мені збудилося співчуття до него.

Але тимчасом я так зайняв ся роботою, що я не подумав о хлопця і цілком на него забув. Не знаю, як то довго тривало, але пізніше я случайно підняв очі. Хлопець сидів обернений до мене плечима, а его голова так була звернена, що я міг бачити его лице і видіти, як по ній спливають тихо слези.

— Про Біг! — подумав я — і цілком забув, що бідний хлопець умирає з голоду. — Відтак старався я направити свою увагу і крикнув: — Ходи сюди, хлопчику. Нині будеш зі мною їсти, я їмий бам.

Знов спочив на мені адячний погляд і его лице облягло промінь радості. При сгомі сгоду за кріслом, донк я не

сів. Беру до руки ніж і виделі і — справді, мусів їх на хвилину опустити, бо хлопець тихо молив ся. В мой умілї припухли тисячі сномини о родині і молодості мой, а зітхнув на гадку, як я відчувився від розпачу і аж дивно мені стало, як я міг так данно обходити ся без її потїхи і підпори. В часі обідї замітив я, що молодий Вілсон — Роберт Вілсон було ему на їм — умів обходити ся з вишмаг, ножем і серветкою, одним словом а побачив, що хлопець був добре вихований. Він був щирий і простодушний і то мені сподобалося. Ми й розмавляли о різних річах і я без труда виявляв про цілу его історію. Коли він сказав, що родив ся в Луїзіані і там вихован ся, зробилося мені ще приємніше, бо і я жив там якийсь час. Я знав ціле побережє ріки Міссісіпі, любив его і не так данно відтак звідтам, щоб на него забути. Ти знаєш, що виходили з его уст, бував для мене такі мизі, різні, що я звернув на то бесіду, щоб лиш почути і Бостон Руж, Південн. Дональдсонвілл, Карролтон, Нью-Орліне, Шілл Ред і т. д. Мені здавало ся, що я знаю живу над берегами великої ріки і тільки ся оповідаю хлопця як дитина. Вілсонова історія була коротка:

Коли вибухла війна, жив він, его стара тітка і отець недалеко від Батон Руж, на великій і багатій хуторі, що аж від п'ятдесятих літ належав до їх родини. Отець держав з Унією. З той причини переслідувано его на кождім кроці, але він був вірний своїм переконанням. Аж пізніше якийсь замаскований люди спалили одну ніч їх дім і ціла родина мусіла ухитити, аби лише опастися жити. Їх гнали з місця на місце і они мусіли аж надто добре підняти, що то значить убожество, голод і борба. Скажеш, стара тітка найшла якийсь спокій: нужда і труд убиває її; она умерла під голим небом, в полі, док дикі янз конюшки, а грім гудів грівно над її головою. Недавно по тім зловилась якась шайка ворохобників вітця і між тим ні

ска просив за ним, повішено его перед очима бідного хлопця. При тих словах поспутив хлопець і сказав немов до себе:

— Коли мене не завербують — то ніщо. Я вже знайду якийсь спосіб!

Коли вітця повішено, замічено спомини, що з ним буде дуже зан, скоро він не відіде з тої околиці до двайцятих чотирьох годин. В нечі дістав ся він над берег ріки і скрив ся недалеко пристани. Йграз тоді стояв там парохід "Дунан", він підплив до него, адер ся на корабель і завіт між бочин на заді корабля та сидів там в уритті. Ще він розвадив ся, прийняв корабель до другої пристани; там він вернувся назад у воду, добив ся до берега і пішов звідтам до три миль віддаленого дому свого дядька в Нью-Орліне. Там на якийсь час скінчили ся его муки. Але той вуйко був також Уніоніст і вже данно пізнав, що найліпше було би, коли-б він покинув Полудне. Отже він і молодий Вілсон вийшли на парохід і поїхали до Нью-Йорку. Они зайшли до готеля "Астор-Гавс" і хлопець якийсь час жив дуже добре; він проходжував ся по величавим містї і приглядав ся незнайомі собі доси життю Півночі. Але вскорі мала настати зміна і то не на добре. Було був епершу дуже прихильний для него, але згодом став хмурити ся і бурчати, часто сварив і сердив ся та жалувал ся, що мусить "гроші видати, а доходу нема ні звідкід", та що ему тяжко дбати про двох. Відтак одного дня вуйко не прийшов на сідданє. Хлопець побіг до властителя готеля, а там сказали ему, що вуйко ще вчора вечером заплатив свій рахунок і підїхав, імовірно до Бостона, але на нього того не можна сказати. Так опинив ся хлопець сам, без знайомих в великій містї. Він не знав, що має діяти, але пізніше постановив відпукати вуйка. Пішов до пристани і довідав ся там, що ті гроші, які мав, не виставали на заплаченє похорожи до Бостону, але ними можна заплатити білет до Нового Лондона. І він завітавши

Хто хоче добре і по властивій ціні купити, най йде до СКЛАДУ ТОВАРІВ Б. БАЛТИНЕСТРА (МОЛОДШОГО), улиця Головна ч. 3. и ЧЕРНІВЦІ, и улиця Головна ч. 3.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР.

Солом'яні капелюхи, для панів, хлопців і дітей.

Літні капелюхи легонькі, філанові і Loden, по-звескумі, Drapp і в великих модних фарбах.

Товари обувні, лиш добрі обшивати для панів, дам, дівчат і дітей. Головний склад францускої фабрики обуви А. Сапек і Howlett & White, в Англії. — Lawntennis-чорешки і білі черевки ірхові.

Сандали Кнайпа різної величини.

Домові черевки весняної вості.

Всілякі артикули для їзди на велосом для панів і хлопців.

Парасольки від сонця найновіші і найліпші, черні і кольорові для дам, дівчат і дітей.

Парасолі від дощу для дам, панів і хлопців, як також парасолі від тини для панів. (Schattensprender).

Рукавички з ваток для панів, панів і дітей.

Рукавички з Гренобля (у Франції) і з найліпших тукарських фабрик. Glass-рукавички під повною гарантією.

Біле з найсвітліших фабрик під гарантією, біле і в різних модних красках для панів і хлопців.

Сорочки для туристів з „Zellengewebe“ найновішого фасону.

Краватки на літо найновішим англійським род.

Панчохи, хустини, пасочки великого роду.

Посилки на провінцію все відвортною поштою.

Склад ц. к. привілейної фабрики товарів з альпа-ки і хінського срібла В. Бахмана і Сп. у Відні.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4. має на складі оські видання:

Bestrebungen der Rumänen др. Смак-Стоцького	1.50	кр.
Буковинська Русь др. Смак-Стоцького	1.20	"
Листи з некла Осипа Шпигла	20	"
Людина, Озвін Кобальської	40	"
Царівна	1.20	"
Некультура	20	"
Природа	20	"
Покора	70	"
Твори Юрія Федьковича I. том.	1.—	"
Чума горізна, Омелан Попович	20	"
25 повісток	10	"
Хлопці-садівники	20	"
Цар Франц-Йосиф I. Омелан Попович	10	"
Образки з природи, Іван Синюх I. і II. том. по	5	"
Весіли про часи козацькі	75	"
3 сези, Богдан Лепкий	20	"
Гадки про потреби України	15	"
Сина книжочка, в дуже гарній оправі, В. Стефанія лиш	70	"
Приказки, книжочка для веселих людей, Ів. Даниловича	8	"

На пересилку треба долучити 5 кр.

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталоги, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulsachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsprotokoll, Свідчення відходів, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університету, Frequenzanmeldung, Frequenzattestations Zeugnis, Schulumatrix, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і книги для нас райфайзейських усе викінчене на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

Перша буковинська спеціальна ро-бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдиний промисловий хур в д. н. технологічним промисловим музею у Відні
улиця Руска ч. II. Чернівці, улиця Руска ч. II.

Відважусь пазнати шановній П. Т. Публіці, що виготовляю всякого роду обувь для чоловіків, жінок і дітей в то з величезною увагою на: черевки гладкі, та з величезною увагою на ортопедичним апаратом і з обшивкою приладом до вигідного поручення.

Через пошени моїх черевки знають сейчас нагнітати та всім народам на ногах. Дякую і своїм дітям, також обслуговую буду старати ся одбутти собі милозвучні цінні замовлені.

З повагою.

ІВАН ДІК,
спеціальна робітня обуви.

Поодинокі черевки виготовляю як тіло в лаграничних цінах.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Володимира Северного.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

ДОМАШНИЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 82. 140 віршів.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

Шкільні повідомлення і Schulsachrichten

с на складі

в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях.

Виходять в Чернівцях
щодорожні, п'ятниця і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція:
улиця Петрівська ч. 2.

Буковина зображає се лише на попередній
сторінці, — Репліканці не обличають
жодної від порги.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“

на цілий рік	20 Кор.	—	сост.
на пів року	10	—	—
на чверть року	5	—	—
на місяць	1	—	70

Порядковий номер 15 сот.

Передплата і належність на інсерти
платити в Чернівцях.

Руска школа.

(Збори філії „Рускої Школи“ в Кіч-
мазі).

Учителі кінмаського повіта все старалися і стараються до того, щоб буковинські Русини мали їх за найліпших і найрухливіших членів народу. І справді удає ся їм се, як не всім, то хоч великий частині з них. Між ними можна знайти значне число людей, що всім способами стараються не зди-
чати на селі, що займають ся і загальними справами і взагалі бачать, що світ поза їх селом не забитий дошками. Є навіть люди, як пн. Прокопович з Кічмази і Арішчун із Шинини, що займають ся археологією і прибирали собі навіть свої власні малі музеї, де можна побачити не одну цікаву річ. Усе те свідчать про великий поступ поміж учителями; переводять ся вже поміж даними звичайні Brod-fresser-и, котрі під селом лише тим рижнили ся, що носили ся „по пань-
ски“ і були письменні, а вренні до всього казали: „моя хата з краю“.

Тим же ми не спазали, що всі учителя до одного зблизили собі на похвалу; чей не треба їм казати, які то часом товариші бувають поміж ними, як тяжко втягнути їх до організації, як попросту годі з ними втримати... Все це були і є такі люди; вся річ у тім, щоб їх було як найменше та щоб не шкодили добрій славі учительського стану.

В неділю 7. с. м. відбули ся в Кічмазі збори тамешної філії Рускої Школи. З'їхало ся 49 членів, отже більше як половина всіх членів філії, котрих сего року є запи-

саних 92. Могли були прийти і інші члени, бо день був прекрасний, дорога добра, але видно: прочитали повідомлення за пізно або й так де-кому не хотіло ся. Отсе „не хотіло ся“ дуже погане, та що робити? На жаль, нема силувати! На другий раз придуть. Та чи ні? — Збори не відбувають ся так часто, щоб з того виходила велика шкода для учительської кншні, виділ філії міркував і доси, що часом пора не відповісти, часом лиха дорога і т. п., отже коли склинує ся збори, треба ставити ся. В порядних товариствах повинен бути порядок.

Що товариство зробило минулих зборів, про се була вже мова і в „Буковині“ у справознавстві зі зборів у Верещани і тут лише подамо деякі свої враження з парад.

Довга нарада веде ся над справознавством касовим. Цілком без потреби, бо на то є контрольна комісія і касир, щоб збори не потривали зраховувати всі почтові марки, куплені касиром. Контрольна комісія має сказати, що в порядку, а що не в порядку і поставити свої внесення. А так на зборах члени анудять ся, рахуючи почтові марки до купи, а потім „немає часу“ і потрібної уваги на відчит і інші наради. Одно з того все було цікаве — хоч і не дуже задне — що багато членів задягає з вкладками. Ті члени знають дуже добре, що локомотиви без пари не рухнуть, що на возі без коней не поїдеш, що товариство без грошей не досягне багато і про те їм здає ся, що без їх вкладки обійде ся. Не обійде ся, ласкаві панове, бо як так кождий собі ка-

же, то яке то буде товариство і що воно пічне? Та й чи то можна рахувати ся членом товариства і бути лише членом від парад? До парадів маємо людей, хоч гати гатити ними, і що нам з них?.. Але ми гадаємо, що члени не платять вкладок задля звісної слави на весь світ рускої натури, що ми думаємо таку „філософічну“ пословицю, як „Якось то буде“. Якоюсь воно, очевидно, мусить бути і є, та тільки в тім біда, що не є так, як повинно бути. Касир повинен щомісяця „пачи“ членів і тоді буде порядок. Ми знаємо з історії наших товариств, що коли касир був жвавий, не бракувало ані одної вкладки; коли ж по їм прийшов дуже „миганий“ чоловік, — дивись! нема вкладок ані на літ! Треба змстити „винохати“, коли член має непотрібні гроші. Кождий а має має випадково одні гроші дуже потрібні, а другі не дуже. Отже і дощик і касир повинні познати на ті не дуже потрібні гроші і аложити їх у скарбону товариства. Ване добре, що в касі філії в щось понад 200 к., але було би певно краще, як би в ній було три рази стільки. А могло би бути...

Особливо тепер припадє би філії гроші, бо ухвалено купити екіпіровку для популярних відчитів, а на се треба зі 150 левів. Прихід сей, що унаслідок подавану науку, став би в пригоді в кождім селі, відчити зробились би значно цікавішими і арозумілішими для людей, через те і користь з них була би більша. Про відповідні відчити мало би постарати ся центральноє товариство, бо годі учителям по селах ще над тим ламати собі голову.

Ся гадка, думаємо, прийме ся і чей учителя не забудуть ся так, як забули вже не одну добру раду. Скіонти-
кану можна буде ужити і в школі; мозодж дуже зацікавить ся тим.

На зборах філії були ще і два відчити. Перший відчит на тему „Учитель у школі і поза школою“ мав надучитель з Кадобівців, п. Николай Спинул; а другий, на тему „Шкільні лари“, мав п. Іван Ба-
жанський, надучитель з Вікна. Оба ті відчити ми помістимо в „Буковині“ і тому не даємо з них справи. В обох тих відчитях знати практику життя, гіркі досвідчи учи-
телів — і се наїде їм значина.

Виділ філії вибрано сей самий, що був доси (голова: повітовий інспектор шкільний, п. Стратичук.) Тільки на місце одного інстутив-
шого члена виділу вибрано тепер п. Кароли Шорша, директора хлоп-
пської школи.

Бувший член філії, п. Омель-
ський з Пугилова, прислав на збори привітну телеграму.

Порушено ще на зборах, але не роз'яснено докладно справу опазу для шкіл. Тому, що ся справа обходить загал учителів, то ми просимо тих, що знають ся докладно, пояснити єї в нашій газеті.

Збори закінчили ся веселою го-
стиною, що тривала до 10. години вночі. Підчас гостини зібрано 20 кор. 38 сот. на Народний Дім.

Ідеал.

Відому суперечку про самостій-
ну українську державу старає ся
рішити др. І. Франко в 10-ій книж-
ці Л. Н. Вістника і доходить вкін-
ці до таких висновків:

Дивна пригода.

(З англієкою — Марк-Твен.)

(Далше.)

— Ну, і що-ж тут „найгіршого“?
— Ото-ж то є, пане команданте. Коли чус ся, ні він євиває, то споді-
ваюсь повертатися ся до очей. А до того все, що євиває, перунає в човину аж душу. Коли він в пісню агає про родину і матір, про дитинство, дани спогоди і події, що вже минули, про старих приятелів, що померли, то так немов весь живим бачим перед собою — і то так ясно, так ясно слухати, пане команданте, що чоловік аж душі в собі не чує. Ті музичні — они всі плачуть при тім; кождий з тих зарозо-
нів аж реве і не криє ся з тим. І каже-
то, як вже попадають в него чобітьми, то потім виславають з ліжок, обій-
мають его, цілують, достать, цілують і перепрошують. А нехай би хто сказав ему тоді яке ляхе слово — розір-
вали би.

Знов перерва.

— То все? — спитав я.

— Так, пане команданте.

— Ну, і чого-ж тут жалуватись? Чого нам се треба?

— Чого? А того, щоб ви ему заборонили євивати.

— Тамож надале! Ви-ж самі спазали, що его євив пречудовий.

— Таки так. Він аж надто гарний. Чоловік не може его слухати без глибо-
кого зворушення. Чує себе таким гріш-
ним, таким нужденним, що тратить охо-
ту до життя. Та й той плач довів вночі!
— Ви-б подивились, як они рано одні другого виставають ся.

— То дивна річ, незвичайна жало-
ба. Чи справді треба заборонити ему євив?

— Безусловно, пане команданте. І-
накше вони всім естратив все відвагу,
владарюють. Нехай хоч моли ся, але
не євиває, так буде ліпше.

Я сказав підозірнику, що погадаю
над тою річю. Вночі підійшов я до
касарії музичні і слухав. Підозірни-
к пересаджував. Я чув як ливить голос
молив ся, чув гриміт унаслідок на бу-
бон і довола него чобіт та проклони
розлучених воєнів. Справа ливилась ме-
не і не менше бачима. По хвилині ти-
шину розпочав ся євив. Боже, то пра-
вдіне, той чаруючий голос! Нічо в світі
не могло зрівняти ся з нимощістю, мят-
костістю і сердечністю того євину. Я
чим своєреш підійшов, бо почув таке
зворушення, яке не лижє командантові
кріпости.

На другий день я дав я приказ,
щоб Віллов по молив ся по ночі і не
євивав. Відтак прийшло кілька днів та-
к повних вслави трудів і роботи, що я
забув на малого добуша. Але одного
дня приходить до мене знов підозірни-
к Рейберн і каже:

— Хлопець дуже чудно ведедть ся,
пане команданте.

— Як то?

— Пане заодно.

— Пане? Що-ж він пані? Листи?

— Не знаю, пане команданте. Але
він підрадає ся і волочить ся заодно
не-ліній кріпости; нема зутки ні най-
меншої дріт, котрої би він не оглянув;
а при тім виймає що хлид оловця і па-
пір та шось-там маже.

То вразило мене дуже неприємно.
Я сміявся би з того, але від той час
не можу було євивати ся хоч би я
з найменшої дрібниці. Довнола пав,
в пісничній часті Сполучених Держав
дівал ся річ, котрі нехай мені бути
заодно на остроді і нічому не довір-
ювати. Я пригадав собі, що хлопець був
з Пезудия і то з ворохобничої Любіани
і я не міг придумати в собі підозріння.
Але на всякий спосіб приказ, який я дав
Рейбернови, був для мене трохи при-
крій. Я чув ся як отець, що був прину-
шений вляти власного сина на поругу
і обиду. Я велів Рейбернови, щоб він
новодив ся спокійно, не дав по собі ні-
чого півзвати і щоб старав ся дістати
яке писмо хлопця, але там, щоб він о-
тім не знав. Вирочім міг хлопець сво-
бідно неоди годити, але треба его на-
глядати здалека, як піде до міста.

В часі найбільших двох днів зда-
вав Рейберн кілька разів рапорт. Не
було ніякого успіху. Хлопець писав
виряди заодно, але ховав старанно па-
пір, коли Рейберн наближав ся. Ходив
два рази до старої, наїм розваженої
стайні, побув там кілька минут і вихо-
див. Легкогажити не можна було тої

справи, она надто але вигадала. Я сам
признавався в душі, що обгорган мене
поспівий. В тій неспівності велів я при-
казати другого команданта, розумного,
інтелігентного євіпра, сина генерала
Джекса Веба. Він здибував ся і запен-
зова ся. Ми обговорювали довгий час
ту справу і постановили тилцем хлопця
сидити. Ту роботу взяв я на себе. О
другій годині вночі встав я і пішов
до касарії музичні. Остерожно і ти-
хо удазо ся мені достать аж до ліжка
хлопця; в пхонні его річи і торістер
і вилував ся там-само тихоюмо на днір.
Повертнувши до дому застав я там Ве-
ба, що ждав на мене з великим неспо-
кою. Ми зараз взяли ся перешукувати
лишній одіж. Однано ми не пайшли ні-
чого підозірного; був там лаш папір,
оловець, ніжик і кілька інших дрібних
річий, які звичайно хлопці носять. Ми
переглянули торістер. Там не було ні-
чого замітного крім малої біблї,
на котрій були написані слова: „Чужин-
че, будь добрий з моїм хлопцем задля
его матери“.

Я подивив ся на Веба — він обти-
рав собі очі і поглянув на мене — я
робив те само. Я вложив нижку назад,
а Веб підняв ся і зараз вийшов. Я за-
не річи назад до касарії так само обе-
режно як їх забрав і тишав ся, що
справа так добре скінчила ся.

В полудне на другий день прийшов
Рейберн, як звичайно, до рапорту. Мені
уже наїлола піла тотя історія і я сказав
ему коротко:

— Дайте мені спокій з вашими

„Усний ідеал, се синтез бажань, потреб і змагань близьких, практично лекших і трудніших до осягнення і бажань та змагань далеких, таких, що на око лежать поза межами можливого. Mit einem Stich ins Unmögliche — як каже Чамберлен — ось чим відрізняють ся культурні ідеали і пориви європейської цивілізації. Що такі ідеали можуть повставати, можуть запалювати серця широких кругів людей, вести тих людей до найбільших зусиль, до найтяжчих жертв, додавати їм сили в найстрашніших муках і терпіннях, се лежить мабуть у крові індоарійської раси і тільки у одної; серед інших рас ми того явища не зустрічаємо.

Ідеал національної самостійності в усякій погляді, культурним і політичним, лежить для нас поки що, з нашої теперішньої перспективи, поза межами можливого. Нехай і так! Та не забуваймо-ж, що тисячі стежки, які ведуть до його осягнення, лежать просто так під нашими ногами, і що тільки від нашої свідомості того ідеала, від нашої згоди на него буде залежати, чи ми підемо тими стежками в напрямі до него, чи може звернемо на зовсім інші стежки. Ми мусимо серцем почувати свій ідеал, мусимо розумом уяснювати собі його, мусимо зживати всіх сил і засобів, щоб наближуватись до него, інакше він не буде існувати і ніякий містичний фаталізм не сотворить його там, а розвій матеріальних відносин перший потягне і роздавить нас як сліпа машина.“

Сказавши ще простіше, виїде так: поки-що своя українська держава не можлива, але ідеал такий потрібний і треба до него іти, треба працювати для свого народу.

Похорон Стефановича.

Похорон пок. посла відбув ся 6. с. м. в Болях. Боля належали колись до родини Стефановичів і там є їх гробовець. Тут спочив і пок. посол. Окремим поїздом приїхали визначні гості з Чернівців. Богато селян і міщан зїхало ся також до Боля. На могилі промовив перший посол Василько в імені соймової більшості; казав, що посли будуть держати ся ідеї пок. Стефановича. Потім промовляв польський посол Абрагамович і по руски проф. Стоцький. Промова п. Стоцького була така:

„З далекої стороньки приходш, Дорогий Приятелю, щоби спочити, щоби найти упокій на лоні рідної неньки, рідної землиці Буковини, котру ти любив цілим своїм серцем і всею душею, для котрої ти, як добрий син, щиро трудив ся і працював, котрої ти був окрасою і всею надією. І зібрани ся ми тут тебе повітати, але слези стинають ся, серце з жалю крає ся, сум наліг на всіх, бо не витасем, а працюєм тебе в останнє, Дорогий Приятелю, на вічний упокій. Велику, невмигнову втрату поніс весь край, бо серце твоє, що так горячо его любив, перестало бити. Але найбільше відчуває страту той наріз, серед котрого ти жив, котрий ти горячо любив, з заступниками котрого ти щиро дружив. Осиротів Ти нас, дорогий приятелю, щирий заступнику, і не находимо слів, щоби виразити свій глибокий жаль за тобою. Вже не буде тебе меж нами, рідна невяжа земля приготувить тебе на ніки на своїм лоні. Працуй же щирий приятелю руских послів і руского народу, працуй добрий наш пораднику і заступнику. У відчійнішім нашім серці лишисть ся на завжди добра твоя

память. Працює з тобою і іменем того повіту, котрий має честь заступати, а в котрім ти, віднавши собі своєю працею тільки любови, спочинеш. — Вічна Тобі память! Земля Тобі пером!“

Цілий похорон свідчив про справдішній жаль цілого краю за пок. Стефановичем. Вядко, що правдиві заслуги вже вміють у нас цінити.

Давидені.

(Румунізація школи.)

В нас у Давиденях, сторожницького повіту, є трикласова школа. Громада наша чисто руска, є всего може кілька п'яганів, що роблять корита і ложки, — і проте у школі учать тільки по польськи. Погадайте собі добрі люди, що там за працю мають учителя, котрі ні слова не знають по руски а діти ні слова по польськи, так, що одні других нічого не розуміють. От н. пр. так говорять діти до учителів: „Домне, він луат мені олуфка. Я при на фара.“ і т. д.

Ми звертаємо ся до вас, панове, чи не мають Русини уже жадних опікунів? Чи мусять бути з наших дітей личари, котрі потім будуть цурати ся своєї власної неньки? Своїх батьків встидати ся і може ще зайшлими називати? Гріх будуть мати владишкі, неспасений гріх, що лишили нам наших дітей на покуту. Бо ми гірко школи утримуємо і виховуємо з наших рідних дітей ворогів собі і ворогів руского народу, котрі звязано будуть бороти ся против Русинів, і будуть цурати ся і встидати ся свого рідного слона, матері і батька. Змишуйте ся над нами, бідними Русинами і дайте нам поміч от так як у Давиденях-Зрубів,

де учать чистою нашою рускою мовою.

А до того у нас ще і панотець Волох, що Русинів не любить. Таке саме нещастя постигло і наше сусіднє село Банків-Волоський, але там хоть троха учать по руски. Боже-Боже! які то ми Русини бідні, як то нас всюду гноблять! Ти Русине, податки плати, до війська йди, — за те у школі вчи ся по польськи, забувай своє і наконєць ставай ся ворогом свого народу! Чи огляне ся хто на наше село та поратувє нас чи ні?

Селяни з Давиден.

Гостина Пр. єпископа Репти в Лукавці над Серетом.

(Довість „Буковини“.)

З великою тугою очікували всі мешканці Лукавця приїзду Преосвящен. єпископа. Візниця він приїхав 24. вересня. День сей був справді великим храмом для села. На зустріч єпископа виїхала банда, а всюди в селі, при тріумфальних брамах, при церквах, при шинелі, коло двора і т. д. ядала велика громада людей. Вистріли з гарматини і оклики: слава! многая літа! при тріумфальній брамі о 5. годині по полудні дали в селі знати, що дорогий гість уже приїхав. З ним приїхали євangelісти конвенторії Галицької, протоєрей Остапек і два дячки.

Преосвящен. єпископ новитав на вхіді в село посол Ник. Василько рускою промовою і подав ему по рускому значаю хліб і сім. Жиди танок витали єпископа, почім він уїхав ся до парку в Горішній Лукавці, де привітав его о. адміністратор Ом. Никоронич. Тут у перші відправив Преосвящен. єпископ свій доповідь, намахиду на цвинтарі і катехизував молодіж.

На другий день по гостині у о. Никоронича поїхав єпископ до Долишнього Лукавця в супроводі численної банда і оклики: слава! Тут ядала на него нечисленна селянська громада. В імені першої громади новитав тут Пр. єпископ о. євсєрх В. Захаровський, в імені школи

дуринцями. Ми робимо Бог знає що з поведєня хлопця, а він неввинний як мала дитина.

Підозір поглянув на мене зачудований і підозрів:

— Оно справді так; але ви дали мені приказ і я дістав писмо хлопця.

— І до чого то придасть ся? Як ви то дістали?

— Я дивив ся крізь дірку від ключа і побачив, що він пише. Я закликав і уявля, як він скоро змінює папір і кидає его в огонь; при тім оглядав ся, чи его хто не підглядає. Відтак сів і немог би нічого не стало ся, ждав. Тепер вішнов я до середини, а що думала ся добра нагода, то я вислав его за якоюсь орудою. Він пішов не підозріваючи нічого. В печі горів свіжий огонь, з котрого в повітря ще витягнути отсей кусня паперу. Як бачите, він лиш трохи надпалений.

Я поглянув на папір і перечитав одну чи дві стрічки; відтак післав я підозіра за Вебом. В писмі стояло:

„Кріпость Трембеля, дн 8. — Полковнику! Що до реда тих трьх канонів, о котрих я згадував при візниці мого спису, то я помилив ся. Они всі віднайшлися, але проче уоружене такє, як я вже писав. Залога також не змінилася ся, лише що прийшли тут дві компанії легкої полевой піхоти. Як довго они тут остануть, не міг я довідати ся. Ми пересвідчені, що з уваги на всія обставини, було би найліпше замкати аж —“.

Тут писмо кінчило ся, в тім місці закінчили Рейбері і перервав хлопцови писанє. Вся моя прихильність для хлопця, ціле поважанє і співчутє для него зникли в одній хвилині перед тим явном холодною піхотою.

Прийшов Веб і ми стали розважувати справу основно і всесторонно. Веб сказав:

— Шкода, що ему перервано. Щось відложено — але що і против кого оно

намірене? Може був би написав, потаємний зрадник.

— Так — відповів я — маємо до діла зі зрадкою. Але хто то ті „ми“ в листі? Чи то заговорники в кріпости, чи поза нею?

То „ми“ було справді неприємно. Але ми не могли обмежати ся на здогадах, лише взяли річ практично. Насамперед приказали надіати варти і поручили їм як найбільшу чуйність. Відтак хотіли прикликати Вікльова, але вскорі видалось нам те непрактичним, доки були ще ліпші середства. Нам треба було насамперед дістати як найбільше его листів, а відтак після того осунувати свій план. Нараз прийшло нам на гадку, що Вікльов не ходив ніколи на пошту — а що, коли-б так тота опущена стайня була его поштою! Я велів прикликати одного з моїх довірених підозірів, молодого Німця іменем Штерне, що був немов уроджений на поштового агента, розповів ему цілу річ і приказав взяти ся за діло. В годину пізніше доставлено нам, що Вікльов знов пише. Зараз потім просив він, щоби ему позволено вийти до міста. Его хвилю задержано, а між тим Штерне побіг до тої стайні і там сховав ся. Зараз потім побачив він, як Вікльов запрядав ся там, оглянувши остерожно на всі боки і зложив щось в один кутік в порох. Так само обережно вийшов він відтам. Штерне вхопив положений Вікльовом предмет — то був лист — і приніс его нам. Писмо не було ні підписане, ні означене в який який спосіб і обіймав крім повторєня того, що ми вже читали, ще тако докінченє:

„Ми гадаємо, що найліпше буде відложити цілу справу, аж доки не підійдуть ті дві компанії. Мені адвєть ся, що й ті чотири, котрі тут сьуть, такої самої гадки; з другими зносити ся не міг я, бо то обудило би підозрінє. Кажу чотирь, бо ми двоє страшили; їх лише що завербували і тут примістили, а вже

вислали до армії. Треба безусловно, аби прийшли два другі тамтих заступити. Ті, що відійшли, були брати з Тирті-між. Маю вам донести щось дуже важного, але зроблю се не тою дорогою. Винайду якийсь спосіб“.

— Мала гадюка! — крикнув Веб — і хто був би надів ся, що він шпигун? На всякий спосіб річ стоїть так: По перше маємо між собою одного шпигуна ворохобинів, котрого знаємо. По друге маємо ще трьх між собою, котрих не знаємо. По третє ті шпигуни дістали ся сюди в дуже легкій і простий спосіб, пристаючи до нашої армії яко вояки і немє сумніву, що ще двоє було тут, але тих вислали до армії. По четвєртє сьуть ще й „помічники“, котрих числа не знаємо. По пите Вікльов має донести щось важного, чєго не хоче робити в тій дорожї і хоче винайти якийсь спосіб. Тепер же що робити? Чи арештувати Вікльова і примусити его до зізнань, чи треба нам зловити ту особу, що вибрав его життя? Чи якімсь ждати ще, доки не довідаємо ся чєгось більше?

Ми постановили держати ся послїдньої ради, припускаючи, що доки не відійдуть згадані дві компанії, маємо час ждати. Штерне одержав від нас власть слідити Вікльова на свою руку, щоби лише відкрити той его „власний спосіб“. Ми вважали, що пускаємо ся на безбєзпечну дорожю і тому треба було так робити, щоби шпигуни як найдовше не підозрівали нічого. Штерняму приказали ми вернути до стайні і положити Вікльова лист на те саме місце, щоби его найліпше заговорили.

Ніч перейшла спокійно. Було студєно, темнє і падав дощ помішаний зі снїгом, до того був студєний вітер. Мимо того потавав я в ночі кілька разів з теплою постєлю і обходив кріпость, щоби пересвідчитися, чи все в порядку, та чи варти на своїх місцях. Глухі вітри між волками о незнаймих по-

бєзбєзпечностях найліпше потвєрджєні в скріпленні варт. Над раном стрїтив я Веба, котрий мимо вітру і студєни робив танок іменєцкою. Від него дізнавсь я, що він вже кілька разів обходив кріпость, щоби пересвідчитися, чи все в порядку.

На другий день розвивали ся події трохи скорше. Вікльов знов писав лист; Штерне підрав ся за ним аж до стайні і забрав лист, скоро лише Вікльов вийшов. Відтак вухотив ся Штерне тихло на малим зрадником. Вікльов пішов на зєднанчє стайню і ждав там, доки не прийшов поїзд з Нового-Йорку; відтак встав і почав пильно приглядати ся тим, що вїїхдали в вагонів. Якийсь старий чоловік з зелєними окулярами і о палити пригальгував до него, задержав ся і почав ему придиватися. В тій хвилині прїсєвочив Вікльов до него, всунув ему папір в руку і скоро відхилив ся та зник в товнї подорожних. Але майже в тій самій хвилині вийшов Штерня папір з рука старого пана і шепнув поліційному агенту, що прийшов з ним на дворєчє:

— Ідть за тим старим паном і не спускайте его з ока.

Відтак перебивши ся через товну, побіг просто до кріпости.

Ми засїли в комнату, замкнули двері і вєхали парті не пускати до нас нікого.

Насамперед отворили ми лист перехоплений в стайні. В нїм стояло:

„Свята дружино! В якийний гарматі найшов я прикази від начальниці, котрі минулої ночі там вложено і котрі зносєть давні інструкції. В гарматі жє шияв я якийний знак, на доказ, що прикази дістали ся у власний руки —“.

— Чи хлопєць, не стоїть під безнастанним наглядом? — перебив Веб.

Я притакнув; Вікльона стерегли на кожнім кроцї від часу, як ми перєдложили его перший лист.

Справоздане Касове „Рускої Каси“.

за місяць, пересень 1900 року.

А) Приходи.

На початку місяця	в протязі місяця прибуло	З кінцем місяця
к. с.	к. с.	к. с.
93 63	1. На фонд резерв загальний	17 66
801 34	2. На фонд резерв товар.	12 84
1328 68	3. Вложено цнв	120 —
20619 25	4. Вложено вкладок шани.	1713 60
11462 36	5. Звернено позичок на сиринти	1085 74
7777 83	6. „ „ „ на венсал	1065 56
2947 52	7. Побрано відсотків	246 28
510 09	8. На адміністрацію побрано	25 30
31 36	9. Побрано коштів спору	— —
45572 06		4286 98
3349 70	9. Готівка	2135 12
48921 76		6422 10

Б) Розходи.

На початку місяця	в протязі місяця убуло	З кінцем місяця
к. с.	к. с.	к. с.
— —	1. Вложено на фонд рез. загаль.	123 29
— —	2. Вложено на фонд рез. тов.	804 21
2685 36	3. Виплачено цнв (з того днів 7 к. 12 с.)	147 12
15353 57	4. Виплачено вкладок шани.	1492 71
12487 —	5. Дано позичок на сиринти	1683 —
11730 —	6. „ „ „ на венсал	— —
1323 95	7. Виплачено відсотків	80 60
449 95	8. Виплачено коштів адм.	24 12
100 63	9. Виплачено оплат експертних	— —
2656 18	10. Розділ чистого зиску	— —
46786 64		4255 05
2135 12	11. Готівка (Сальдо)	2167 05
48921 70		6422 10

В місяць вересня вступило 3 нових членів з палими декларациями на суму 120 корон, і дійсно виплатили 120 корон. Виступило 3 членів з палими на суму 40 корон.

Дирекція:

Єр Пігуляк
голова.Антін Клим
член старшини.

Гарне, добре і дешево!

ул. Ратушева ч. 15.

ул. Ратушева ч. 15.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Магазин одіжи для дам і панів

в Чернівцях улица Ратушева, ч. 15

під „Золотою грушкою“.

В кождім сезоні найновіші
плаци жіночі,
для дівчат і дітей
(зі сукна, плюшу, Кримських бар.
і ватовами).

жакети, мантильки,

ротунди, порохівники

з шовку і мотару

з перших відомостей і берайль-
ських робітень.

Поручення зпоза міста виконує ся сейчас.

ОДЯГИ

для панів, хлопців і дітей,
загортки, шльафроки, футра
міські і до подорожи,

Менчикови, Гавельони

і всі річи хводічі в той фаш з
перших найславніших фабрик.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в неділю і святю від 9 до 11 години рано.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Володимира Селерського.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одиное руске Товариство ассураційне, обезпечая будинки, уряджене домашнє, смот, господарств знаряди, збіжє в зерні і солоді, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стат фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносьть:

Фонд резервний	245.814	кор.	52 сот.
Резерв премій	148.480	„	— „
Фонд основний	1.624	„	80 „
Фонд основний	72.000	„	— „
Фонд основний	18.166	„	60 „

Тарифи „Дністра“ дуже умірновані, усіля обезпечень користні, а шпоти лівидють ся безпровадно. До кінца 1899 року вносили виплачені шпоти 1.669.565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк красней при позичках гіпотетич.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористивіші услія, престаєє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і кнїти в русьм янїи.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстрованє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні заїнтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опрочентовани під членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносьть 50 кор., вписове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрі“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ виплати: агентам по комен 1890 р. промізі 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Для шкіл народних
вийшли цілком нові друки
можна получить в

Друкарні „Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4

котрі суть:

Каталог, Classen-Buch, Wochenbuch, Повідомлення шкільні, Schulaachrichten, Lehrerkataster, Schulkataster, Inspectionsbericht, Jahresausweis, Schulversammlungsausweis, Свідчення шкільні, Gestionsprotokoll, Quittungen, Свідчення університетні, Frequenzprotokoll, Frequentations Zeugnis, Schulmatrik, Inventar, Katalog der Schüler Bibliothek, Competenten-Tabelle, Qualifications-Tabelle, Aufforderung zum Schulbesuche, Записки, Auszug aus der Schulbesuchs-Tabelle; також друки і кнїти для кас райфайфських усе шкільченє на добрім папері дуже гарним друком і

дешевше як де инде.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ
(Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові подання. Приватні грамоти.

147 сторін 80. 140 вірців.

Ціна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складі в друкарні

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На поштову пересилку треба долучити 5 кр.

За редакцію відповідає Іван Созанський.

БУКОВИНА

Виходить в Чернівцях
що сироди, п'ятниці і неділі.
Редакція, адміністрація і типографія:
вулиця Петрівська ч. 2.
Розповсюдження здійснюється на посередстві
заступників. — Рекламістні оголошення
платні від початку.

Передплата на „Буковину“
на цілий рік . . . 20 Кор. — ост.
на пів року . . . 10 „ — „
на чверть року . . . 5 „ — „
на місяць . . . 1 „ 70 „
Поодинокі числа коштують 16 ост.
Що стосується і надання грошей за вносом
платні в Чернівцях.

Няпошти сільського учителя.

Проминули ферні, скоро проминули. Наш чоловік що й не підкашляв, що добре від шкільного пороку, а тут уже знов іде новий шкільний рік. Ну, що ж, най собі іде здоров, чедовик приймає уже до праці, як від до ярма; запряже ся тай вію, аж доки сили стане. Мав кілька неділей вільного часу і не сидів дурно. Більше читав, більше чув, ходив, бував на деяких зборах товариств, скріпив ся хотів не на силі, то на дусі, его то все підбадьорило, захопило до дальшої праці над нашим народом. Він радо споглядає на своє ярмо, що на него жде, бо має солодку надію, що его праця видасть плоди. Так, надія, лиш одна надія, як у кождім стані, так і тут, дає ему сили і відваги до тяжкого труду.

От уже й розпочав ся рік. Дні 1. вересня у школі гаморить діти. З легким серцем та веселим обличчям вступає учитель до шкільної помийки. Та коли розгляне ся по дітях і прочитає каталог, та веселість опускає его а на чоло виступає хмарина недоволення. Він бачить, що в класах не всі діти є в школі. Та то лиш перший день, він потішає ся думкою, що даліше інакше буде. Але минають дні за днями а завжди все євнїтєть лисинами. Учитель, хотів маркотний, любить свою службу, учить, та погляне по дітях: вчить і не вчить, очікує тих, що не були в школі; будуть усе ходити, тоді вже потішуву ліпше. — Минуло п'ять днів, учитель надале упертих родичів сих

дітей до кари. Гадас, що хотів то допоможе. Шкож, на дармо, дітей нема! Заклочотаний учитель перекаже, просить, грозить, не помагає. В пів місяця знов надале до кари, але той кари ніхто не чує, а ні ніхто не знає, бо єї нема так скоро. Час минає, учитель працює не раз над своїм сиром, однак хосен з сеї его праці така не дуже видний. І який тут може бути хосен, як діти ходять несправно до школи?

Минає місяць або й більше і недбаліх родичів, що не хотіли посылати дітей до школи, повідомляють про кару. Але то лише повідомляють, кари не нема, а діти все таки до школи не ходять. Посіщене не школи замість, щоб поліпшало ся, погіршає ся. Другі видять, що тим кари ніякої нема, і вони не хотять посылати свої діти до школи як єхид. — Аж деє в два, три місяці або в пів року, приходить післанець до села і робить з людьми „обрахунок“. Тепер заворушує ся страшна буря в селі. Нарікають, кричать, кличуть, плачуть, а на кого? На учителя! Не один на то вже забув, що его дитина не була на початку року тиждець або дві неділі в школі, а тут коло різдва на него як грім з неба: плати п'ятку кари за школу! Який він тоді? Він аїм би учителя!

Я знаю громаду, де люди через таке на учителя в церкві службу Божу наймали, щоб ему, як казали, „акі стипи“ стали. Знов у другій громаді понижували учителя віна, і все з тої причини. А один чоловік оповідав мені, що в его селі вже а дві неділі підсїдають в ночи на учителя, тільки біда, що він чогось не виходить в ночи з

хати. Та і мені самому лучила ся перед 8 роками через таку спізнєну кару прикра пригода, і то навіть в перші. В неділю по екзекуції на шкільні кари справили люди в церкві такий крик на мене, що я мусів іти з церкви.

Хтож тут винуватий? Чи учитель? Скажете: темнота народа. Так, і то правда, але ще хтось... Та люди, як люди, нехай би вже кричали і нарікали, чоловік і до того а часом привикне, але учитель має ще і инше щось на голові. Тепер уже ходять і ті діти до школи, що перед карою не хотіли ходити. Однак учитель заходить тепер в голову, що з ними робити. Они в науці не годні іти з тими, що щільно ходили до школи. Липить їх так на божу волю, а йти лиш з другими дітьми наперед: не гаразд, прецінь і вони до школи ходять, і вони ученики. Підготувати таких, брати ся лиш до них, щоб з другими могли тримати ся, таке же годі. І так зле і так не добре. — Наука і учитель терпить. Та се ще не все: приходить наставник шкільний. З яким лицем стане учитель перед ним, коли ему скажуть, що в школі мало зробило ся. Наставники скажуть: недбалі. Як то прикро, як то тяжко таке учить! Бо він дбав, працював, старав ся, щоб щось було, коли ж бо, через зле посіщене школи не в силі був то досягнути, що сам бажав. — А порадиш тому не міг.

Коли ж кінчить ся шкільний рік, тоді вже неспокійна година учителя. Є значне число таких дітей, котрі з причини частого опускання науки майже нічого не знають і вони по сумлінню учителя мусів

би рік повторяти, та ба, учитель дістане по носі, що багато репетитив... Що ж тут діяти? Тримай, не добре, пускай до кінця року, завдає собі найбільшої муки з таким туманом. Знов біда! Крути верти, а все голим на п'яту. Радь же собі тут, як хочеш. І що ж тут робити, як би то сему лиху зарадити?

Наш руский парід у значній частині не просвічений, до того й бідний. Дитина в него на то, щоб ему помагала при роботі. Наволиб вишнов такий закон, щоб люди не силою, а самохіть свої діти посылали до школи, то не помилю ся, коли скажу, що й позовини тих дітей не було би в школі, що тепер. Отже треба примусу і то острого примусу. І той примус у нас — славити Бога — є. Є також припис, щоб наказувати навіть і пів дня, опущеного дитиною. І так поно і діє ся, та отут і зачинає ся ціла запутанна. З винуватими родичами обходять ся у нас дуже загідно, а при виконанню кари не поступає ся з ними природною дорогою, а цілком инакше. Винуватих треба карати таки зараз по провині, а не аж тоді, коли вони забули уже. Тато, що не хотів дитину пускати до школи, зараз по тім укараній, не буде нарікати на нікого, він буде знати, за що покарали его, тай пішло на певно таки зараз свою дитину до школи. А се уніжить і учителя і его самого від дальших неприємностей.

Се і є одиникий спосіб розв'язати гордийський узол, котрого учитель сам розв'язати не годен. О се

Дивна пригода.

(З англійського — Марк-Твен.)

(Даліше.)

Я замітив, що то, чи ми дістали ся на добре чи на але місце, не належить до річ, але справа починає бути цілком поважною. „Ясна річ, говорив я, що приготуємо ся якийсь вамаж. Нимішнє віч призначена на то, то також певне. Але властива суть того вамажу, а розумію під тим рід его, приє ся під маюю нільнох М. і Ф.; однако легко адогадати ся, що їх головна задача єсть навад на пріємність і добути єї. Супротив того мусимо діяти скоро і отрого. Гадю, що не богато нам допоможе, коли ми того Вішкова будемо що даліше тайно слїдити. Мусимо як найспіріше дізнати ся, де є „166“, так щоб о другій по похудині могли там прихотити цілу шайку, а до того без сумнішу найпростіша дорога, винустити від хлопця зв'язки. Але перед усім, запн зробимо якийсь важкий крок, мусимо цілу справу предложити міністерству війни і просити о зв'язки“.

Уложено шифровану телеграму, а перерізану єї, агодив ся і вислали.

По спіяченій нараді над листом, наданим в стайні, отворили ми писмо, що Вішлов вознув его буи в руці кудявого пана на двірці. В куверті не було нічого крім кількох листів чистого папе-

ру. Та обставини надїзла на нас розгорчений дожданем голови, як звина вода. Яку хвилю адавало ся нам, що наші голови такі порожні, як той папір і два рази так глум. Але то тривало лиш хвилину; бо вже в найближшій хвилині погадали ми очевидно зараз на т. зв. „симпатичне чорнило“. Ми держали папір при огні і ждали, щоб під впливом горяча виступили букви, але на папері не показало ся нічого, крім нільнох слабих черт без ніякого значіння. Супротив того воляв ми прихотити ліжери і бізвали его, аби ужив всіх знаних ему средств, щоб лиш можна підчитати писмо, оно мусить вийти на верх. Очевидно, що така перешкода була для нас дуже неприємна і спинала цілу нашу роботу. Ми на повно сподївали ся довідати ся з того звсту о найважніших річах заговору.

В тій хвилі надїшов відоміє Рейберн і вишнє з кишень кусник папура, довгого може на пів літє а трома гунами. Він підняв его до горі і сказав:

— Був в гарматі від моря. Я витягав набой в усіх гармат і оглядав замики, але не найшов нічого крім того кусника папура в одній гарматі.

Отже той папір був дан Вішлову „аналом“ для „начальника“, що его прикази дістали ся у відповідні руки. Я видав приказ зараз арештувати всіх тих хлопців, що в послідній добі стояли на варті коло тої канони, їх всіх розділити і окремо позамикати і не допускати до них нічого без мого дозволу.

Надїшла телеграма від міністра війни. Він телеграмував:

„Знаєть конституцію. Поставте місто під воєнний примус. Арештуйте кого треба. Поступайте обережно, але скоро. О всім доносїть міністерству“.

Ми не дарували. Я взяв зараз арештувати того кудявого пана і привезти до кріпости; поставив его під карту і заборонив з ним зносити ся. Садришу хотів він кричати і сварити, але підтак надумав ся інакше.

Відтак зійшла бесїда на то, що замічало, як Вішлов цілком новозавербованим рекруттам щось вєував в кишеню. Скоро лише він відвернув ся, арештовано всіх тих людей. У кождого надано вузкий і юротний кусник папуру, на котрім був зроблена озвонком обидьє а в ній написані слова: „Третій лєт орал. Remember (пам'ятай) XXXX. 186“.

Відповідно до приказу зателеграмував а до міністерства, як стоїть справа і вислав найдену у рекрутів карту. Тепер адавало ся нам, що ми вже на стілько сильні, що можемо супротив Вішлова синнути маску; а й післав по него. Також воляв а зїдати ся, як стоїть справа з листом писаним „симпатичним чорнилом“, але доктор відіслав мені его назад з заміткою, що він ужив всіх способів і не міг нічого з него добути, однако коли-б а конче хотів, то він міг би постарати ся ще о сильніші средства.

Війшов Вішлов. В его очах видно було якийсь страх і змішане, але при

тім видавав ся спокійний і рішучий та коли мал вже причуте, то се не винишло ся боляй в его чертах лиш і поведєню. Хвилю лишнє а его в спокую, відтак сказав призначим голосом:

— Чого ти хлєпче так часто ходиш до старої стайні а місті?

Він відповів просто і без заклопотанї:

— Я сам того не знаю, напе команданте. До того нема особливої причини, хіба що а люблю самотність а там баляю ся.

— Бавиш ся там, що?

— Так — відповів і подивив ся на мене з зачудованєм своїми загідними дитинячими очима.

— Чи то певно, що ти там робиш?

— Все — відповів просто і певнино як перше.

— Певно?

— Цілком певно.

По хвилі а знов спитав:

— Чому ти так богато пишеш, Вішлов?

— Я? Я не пишу богато, напе команданте.

— Ні?

— Ні, напе команданте. Очевидно, коли ви під писанєм розумієте мєє смарованє, то а часом роблю то для забавки.

— Що ж ти робиш з тим смарованєм?

— Нічого, видаю де небудь.

— Не поспішай нікому?

— Ні.

Я позвазав ему нагле лист писаний

і повинні прихильники школи старати ся.

Не можна тут складати нину ані на шкільних інспекторів ані на повітову шкільну раду; тут лиш надко, що хіба є, а ту хібу доконче треба направити... Бо коли так далі лишити ся, то наше шкільництво не то що не піднесе ся, але ще упаде, при чім потерить не лише школа, але й наш нарід, котрий своїми податками і йомує ту школу, а через своє невільство має з неї такий малий хосен.

Іван Важенський,
надучитель з Віна.

До всіх філій „Рускої Школи“.

На 13. вересня с. р. ухвалили учителі Русини з рускої части Буковини будучи в Чернівцях при нагоді гратуляції для С. Е. п. президента краю, виготовити меморіал у справі виплатування пенсій на опат і слугу школи і передати его п. президентови краю до погодження. Се може наступити лише тоді, коли п. президент займе ся сею справою серйозно, бо се зависить не лише від локального правління, але також і від міністра фінансів. Як відомо, противить ся сему фінансова дирекція.

Згаданий меморіал має передати п. президентови депутация, зложена з одного делегата кожного товариства учительського а наглядно кожного повіту шкільного пілці Буковини. Далше буде виготовлена петиція о знижене службових літ, упорядковане пенсії кві і аліментаций сиріт по учителях а також друга петиція, щоби школи народні перейшли на державні, або евенуально для учителів зроблено ранги як урядникам і призволено їм ношене уніформів.

Завважає ся отже сим всі філії „Рускої Школи“, щоби вибрати одного делегата до виконання више наведеного діла. Заряд кожної філії зводить мене повідомити о виборі делегата, позаяк я мушу его в своїм часі повідомити, коли він має прийти до Чернівців.

Коміта делегатів будуть поділені на всі товариства. Вкінці запляну, що згадані меморіали і петиції мусимо ще сего місяця передати, де треба; тому прошу з анбором делегатів поспішити ся.

З поважанем за провізоричний комітет: *Дарій Пиланк*, голова філії Черновецької.

Стара Жучка, в жовтні 1900.

Війна в Хіні.

Ситуация в Хіні трохи поліпшає ся, хоч все-таки нема певности, чи на полудні не вибухнуть які нові розрухи; хіба що англійські часописи і їх справознавчі представники умишко річ фальшиво. Після вяснівних війн вистий справа хінська стоїть так, що ніби трохи поправила ся. Після агентів Гаваса панують в кругах дипломатичних погляд, що ситуация в Хіні не єсть зовсім так дихою як єї представляють вісти походичі з англійського жерела. На основі поти французького міністра Делькаса прийшло вже до порозуміння між державами. Потверджує ся також вість о приїзді Лі-Гун-Чана до Пекіну і о деградации князя Туана. — Бюро Райтера знову доносить, що Росини забрали свої війська з хінських городів, котрі обсадили зараз німецькі війська. Німці зробили в палати хінської головну квартиру для графа Вальдерзе. Літну палату хінську взяли в посідане 6.000 Англіїців.

Для хінської справи взагалі а спеціально для теперішньої ситуації в Хіні і для характеристички міжнародних відносин взагалі єсть важною сльдююча телеграма, яку генерал-губернатор приамурского краю ген. Гродекон вислав до військового губернатора байкальського краю, ген. Маземського. В тій телеграмі сказано: На основі донесення міністра війни, цар в ціли прискорення заведення дружних відносин з Хіною зволив постановити, щоби до посіданості російських не прилучувано зовсім ніякої часті хінського краю,

а лиш щоби видаю конечні розпорядження для удержання порядку і спокою.

Щож тепер буде робити гр. Вальдерзе? Недавно тому розійшлася була чутка, що Німці хотять конче іти в погоню за цесарем і цесаревою хінською, хоч би їм прийшло ся іти аж до Сінганфу. Чи був дійсно такий план або чи він єсть то годі знати; але все таки то характеристичним для сєї чутки єсть, що німецькі газети обговорюють можливість чи неможливість сего плану зі становища військового. Сінганфу лежить у воздушній лінії на 1000 кілометрів від Пекіну, а ще на 100 кілометрів на захід від коліва, яке в сїх сторонах робить ріка Гвангто. З Таку знов до Пекіну єсть 140 кілометрів. Отже, щоби дібрати ся аж до Пекіну треба було 90.000 війська. Кількож треба би, щоби загнати ся аж так далеко як Сінганфу? А навіть і тогди: хтож заручить, що цесарський двір не поїхав би ще далше в глибину. Щоби запауувати яко тако в провінції Печілі, мусіла Німеччина поставити 22.000 мужа, Росія 15.000, Англія 7.000, Хранція 17.000, Італія 2.100, Японія 16.000, Америка 10.000, Австрія 300 мужа; разом 90.000. Але Росини і Американці устугили ся вже, отже лишило ся всего 65.000 до розпоряджистости гр. Вальдерзе. А що стало би ся як би вибухли нові розрухи? — питають німецькі газети і радять гр. Вальдерзе не пускати ся в похід в глибину краю.

Хліборобські епілки М. Левитського.

В сучасній російській літературі чимало писалось і трагувалось про хліборобські і кінські епілки, що почав організувати і заводити в північній Херсонщині Микола Левитський. Се питання, як практична проба одного з видатних т. зв. „народників“, зайнявило дуже багато народу як у літературних, так і в інтелігентних верствах громади. Проти Миколи Левитського деякі хвалили і пропалували організацію епілок по селах, деякі, навпаки, доводили несаможиттєвість

епілового руху в Херсонщині і цілком були негідні з самими принципами діла. На великий жаль більшість письменників у літературній боротьбі за сєю справою не стояла на об'єктивному ґрунті; спокійний досвід, що повинен бути при аналізі кожного феномена життя, частенько переходив у екстраймі суб'єктивізм і бажання — принизити і саме діло і принципи його організатора. Тільки в брошурі Фаросова „Народники в Маріуполі“¹⁾ питання розділено досить спокійно і об'єктивно, але без принципових і конечних висновків; у тій-же брошурі донеда подрібно описано в біографію провідника епілової організації — Миколи Васильовича Левитського.

Епіловий рух найбільше розвив ся в Євпаторіградському та Александрійському повітах Херсонської губернії. Частина північної Херсонщини, се степова високорівень з грубовою верствою чорнозему. Нарід, у більшій українській, почав тут селитись з початку XVIII в. Перші заселенці були Запорожці і кінські, що шукали тут волі і самостійності, котрої не було на їх рідній Україні. Багато ліка прийшлося перенести їм тут у боротьбі з природою і людьми, але ся боротьба змінила їх тіло і душу. З початку XIX в. вони перешли в руки відомого всім ще в тепер Аракеєва, що заводив „військові колонії“ і пасаджував кукурудзу та дисципліну шніпуртами та палками. Які згадані динились у військових поселеннях про той час та як динили ся на него колонійні війни Запорожці, дуже гарно видно з того, що по опусканню військових поселень селами зараз перешли в вирубати ті тополі та берези, під якими їх марши шніпуртами, щоб і тих німців сльїлих їх зневаги не було зовсім.

Також боротьба за істнування і за гідні економічно-історичні обставини життя виробила з селянина Новороса тип відмінний від Українця Полтавщини та Слобідської України. А конкуренція з Німцями-колоністами та з панськими економічними примушувала його і примушувала його дбати про підвищення свого хліборобства. Завдяки багатості Чорного моря і найважливіших портів Одеси та Миколаєва, заводили такий гарний землі Новорос усі сили і все хозяйство направили на пишницю та інші роди хліба; всі згодності живне обліським хозяйством; який уржай, таке й життя і став новоросійський хлібороб. Однак малоземель, безземель, несправдість та брак кредиту — усі ті фактори при останній невдачі зробили те, що теперішнє положення сільського хлібороба в Євпаторіградському повіті дуже погане. Селяне мусять шукати способів віднесення хозяйства. Щоб оплатити податки, селяни мусіли спродати свій інвентар

¹⁾ Звістку про неї див. „Літ. наук. Вістник“ 1899, т. IV, стор. 186—188.

до „подивиння“. Він одрігнув, але своєю ногою ся і легко почервонів.

— Як ти міг посилати таке „смароване“?

— Я — я не гадав нічого злого.

— Нічого злого? Зраджуєш кріпость і відносини тутешні і кажеш, що то нічого злого!

Він мовчки повісив голову.

— Говори-ж щиро і отверто, не крути. До кого був той лист?

По нім пізнали було заколотане, але він знов отямив ся і відповів по-наивно:

— Скажу вам правду, пане команданте, щиро правду. Лист не був призначений для нікого. Я написав его лише для забавки. Тепер бачу мою похибку і глумлю, але чесне слово, пане команданте, тільки й моєї вини в тім.

— Ти пишеш мене, що то чує. То не безвечено писати такі листи. Ти певно більше таких листів не писав?

— Ні, не писав.

Его безличність була безпримірна. Він сказав ту брехню з найбільшим спокоєм і певністю. Я хвилю адержав ся, щоби придати гнів, що в мінні будив ся, відтак снігав:

— Візьшов, пригадай собі і постарай ся допомогти мінні довідати ся о двох, трьох річах, о котрі я тебе снігаю.

— Зроблю, що зможу.

— Отже, наперед — хто то є „начальник“?

Він дивив ся на мене якійсь час заколотаний, але тільки й всього. По-наивно і спокійно відповів:

— Не знаю, пане команданте.

— Не знаєш?

— Ні, не знаю.

— Певно ні?

Він старав ся видержати мій погляд, але не міг; повісив голову і мовчав. Отже, прибитий і вертів першою в палаті гулиці від набата і помямо своєї підлости і зради, викликував снігчуте. Я перервав тишину питанням:

— Хто то є „святая дружина“?

Він задрожав і порушив руками, як чоловік, що з розуму просить о милосердя. Однак не відозвав ся ані словом, відкинувши очі в землю, стояв не порушено і коли я на него поглянув і ждав на его відповідь, побачив я, як по лінні сльївався ему великі сльози. Але він не відкивав ся. По хвили промочив я:

— Мусим відповісти, хочоче, мусим сказати правду. Хто є „святая дружина“?

Він мовчав і з нараз скринув остро до него:

— Відповідай на моє питання!

Він боров ся з собою, щоби заговорити над своїм голосом, відтак поглянув благаччи на мене і з трудом промовив:

— Змишуйте ся наліміном, пане команданте. Не можу відповісти, бо не знаю.

— Що?

— Справді! Десь я ще нікоєм не чув нічого о „святій дружині“. Чесне слово, пане команданте, що правду кажу.

— Господи Боже! — Диви на отсей

другий лист, а побачиш тут виразно слова „святая дружина“. Що-ж ти на то снігаєш?

Він дивив ся на мене поглядом переслідуваної невинності і відозвався відтак слабим голосом:

— То якийсь злобий жарт, пане команданте. І хто міг мінні таке зробити, мені, що нікому не зробив нічого злого? Хтось підробив моє письмо; я того не писав, а навіть не бачив того листа.

— А ти проклятий брехуно! А ось — що скажеш на то? — І притім показав я ему лист писаний „симпатичним чорнилом“. Его, якже нагаде змінилося, він поблід, як мерзень. Заточив ся і руками хлопив ся муру, щоби задержатись. По хвили снігав слабим, ледве чутиим голосом:

— Ви то читали?

Моє лице мусіло снігати правду, але уста виповили фальшиве „так“, бо я замітив, як нагаде очі хлопця оживили ся. Я ждав, що він щось на те скаже, але що він мовчав, то я снігав его:

— Ну, що маєш сказати на той лист?

Він відповів цілком спокійно:

— Нічого, хіба то одне, що лист без значіння і невинний, та що не може нікого обидати.

Тепер я був трохи заколотаний, бо не міг нічого відповісти. Я не знав, як з того видобути ся. Але тут прийшла мені одна гадка і я снігав:

— То ти цілком певно не знаєш нічого о „начальнику“ і „святій дру-

жині“ і ти не писав тамтого листа, лише его хтось підробив?

— Так, пане команданте.

Поводив витягнув я з кишені шнур і підібно его в горю. Він глядів на него рівнодушно, відтак поглянув допитливо на мене. Моя терпеливість снігчила ся. Помямо того придивив я в собі гнів і сказав зі звичайним спокоєм:

— Візьшов, бачиш се?

— Бачу.

— Що то?

— Здасть ся, що кусник шнура.

— Здасть ся? То таки й є кусник шнура. Пізнаєш его?

— Ні — відповів так спокійно, як лиш можна.

Я хвилю мовчав, щоби надати більше ваги тому, що хотів тепер сказати. Відтак підняв ся, положив руку на его плече і снігав поважно:

— Зде буде з тобою, хлопче, справді зде? Знаком „начальника“ єсть пов'язаний в гузи шнур, котрий найдено в одній з гармат від сторуни моря.

— В гарматі! Ах, ні, ні, ні! Не кажть в гарматі, лише в цілній муру. Він там мусіло бути. — І він узяв, зложив руки і підняв голову, а був такий перепуджений і блідий, що аж жал було дивити ся на него.

— Ні, шнур був в гарматі.

— Ах, то хтось на злість зробив. Господи Боже, я впропа!

І зірвавши ся нагаде на ноги, хотів утечи. Очівидно, що то було неможливе. Відтак кинув ся знов на коліна, при-

ПОДЯКА.

Жалем тронутий до глибини серця по страті дорогого мені батька, не могучи задля коротко обмеженої військової відпустки кождому подякувати особисто за ласкаве оказане симпатії і співчуття родині помершого через взятє участі в відданю послідної прислуги при похороні тіла бл. п.

Д-ра Стефана СТЕФАНОВИЧА

складаю на сій дорозі веім П. Т. панам представителям властий, духовних, сьвітських і ц. і к. військових, панам послам до ради держ. і на сойм краевий, ц. к. урядникам державним, правительственным і міским як також їх заступникам, панам представителям і заступникам консулятів, Ви. духовенству всїляких обрядів, панам професорам університетским і гімназияльним, панам радним міским і веім депутациям товариств ріжних інституцій в Чернівцях, Садагурі, Топорівцях, Магалі, Раранчу і Рускій-Молдовиці, представителям праси, і взагалі веім приватним особам, сердечну подяку.

В імени цілої нашої осироченої родини

Др. Кастан Стефанович,

однорочний охотник при ц. і к. 1-ім полку уланів в Чорткові.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ДНІСТЕР

перше і одинокє руске Товариство аскураційне, обезпечає будинки, урядженє домашнє, свет, господарські знаряди, вбижє в верні і соломі, сїно в стогох і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий .	245.814	кор.	52	сот.	
Резерва премій .	148.480	"	—	"	
спеціальна	1.624	"	80	"	
Фонд основний .	72.000	"	—	"	
емпіричний	18.166	"	60	"	
					486.145 кор. 92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услїва обезпечєнь користні, а шкоди відвідують ся безплатно. До кінця 1899 року виносили вилаченї шкоди 1.669.565 кор. 38 сот. Полїси „Дністра“ приймає Банк красвий при помичках гіпотєтич.

На житє можна обезпечитись через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає найкористийніші услїва, прєставляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квітї в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, удїляє помички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адмінїстраційні заїнтабуляцією або порукою двох відповідних ручитєлїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованї від членів і третїх осіб по 4%. Удїл членський виносить 50 кор., виносє 2 кор. Членом бути і помичку дістати може тільки член обезпечєний в „Дністрі“. Інформації удїляє Дирекція лїстовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях де нема близько агєнтїв „Дністра“, приймає ся. „Дністер“ виплатив агєнтам по кєнець 1890 р. провізїї 216.714 кор.

Львів, Ринок ч. 10. (дім „Просьвітї“).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
отворєна в недїлю і сьвєтє від 9 до 11 години рано.

Перша буковинська

спеціальна ро- бітня обуви

ІВАНА ДІКА,

що єдиний промисловий цурє в н. к. технологічний промисловий музеє у Відні
улиця Руєка ч. 11. Чернівці улица Руєка ч. 11.

Віддаємє замовити знаменїтї П. Т. Пуданїї, що виготовляє вського рода обує для мужик, жєнщин і дїтїй а то і всіля найменїших особїй як: черєвник гладкі, та в надї остроїкїчастїм і ортопєдичним апаратом і в облажєним приладом до анїдного порушєваня.

Черєз пошєнє моїх черєвникїє зинають сячємо нагїтїти та волїї нарости на ногах. Добромє і содїлєвом пранєю, тїлєню обєдуглє будє старатї ся здобутї собі пдєволенє цїлїх замовлєнїє.

В познанєм.
ІВАН ДІК,
спеціальна робїтня обуви.

Поодинокі черєвникїє виготовляє ся тїлєню в заграєнїчних шкір.

ДОМАШНІЙ ПИСАРЬ (Письмовник).

Родинні листи. Домові письма.

Урядові поданя. Приватні грамоти.

147 сторїн 82. 140 вірціїв.

Цїна 80 кр. = 1 к. 60 с.

На складї в друкарїї

„РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

На почтову перєсылку треба долучити 5 кр.